T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
ANABİLİM DALI
(ESKİ TÜRK DİLİ BİLİM DALI)

HÜSEYİN BAYKARA D İ VANI
(Metin-İnceleme- Dizin)

Doktora Tezi

Talip Yıldırım

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Aysu Ata

ANKARA-2002

T.C.

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

ANABİLİM DALI

(ESKİ TÜRK DİLİ BİLİM DALI)

HÜSEYİN BAYKARA D İ VANI

(Metin-İnceleme- Dizin)

Doktora Tezi

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Aysu Ata

Tez Jürisi Üyeleri

Adı ve Soyadı	İmzası
Prof. Dr. Mustafa Canpolat	....
Prof. Dr. Hamza Zülfikar	....
Doç. Dr. Aysu Ata	....
Doç. Dr. Zuhal Kargı Ölmez	....
Doç. Dr. Jale Demirci	....

Tez Sınavı Tarihi: 27.12.2002

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

XV. yüzyılın ikinci yarısında yaşayan Hüseyin Baykara, çeşitli mücadele ve taht kavgaları ile geçen hayatına rağmen, şair hükümdar olarak XV. yüzyıl Orta Asya Türk dünyasının ilim ve sanat hayatında yapıcı ve önemli bir rolü vardır.

Hüseyin Baykara, uzun süren saltanat yıllarındaki çeşitli isyan ve savaşlara, taht kavgalarına ve şehzâde mücadelelerine rağmen devrinde ilim ve sanat hayatına büyük önem vermiş, kendisi de bizzat bu faaliyetlere katılmış, devrinin ilim ve sanat adamlarını himaye etmiş, ilim ve sanat hayatının gelişmesine yardımcı olmuştur.

Devrinde ilim ve sanat adamlarını Herat sarayında toplamış, onlara gereken itibarı göstermiştir. Mimarî eserlerle de süslene Herat, XV. yüzyıl Orta Asyasının en önemli ilim ve kültür merkezi haline getirilmişti. Bilhassa Ali Şir Nevâyî'ye gösterdiği aşırı sevgi ve saygının edebiyatımızda ayrı bir yeri vardır. Nevâyî'nin o mükemmel eserlerini edebiyatımıza kazandırmasında Hüseyin Baykara'nın rolü büyüktür.

Daha ilk gençlik yıllarından başlayarak ömrünün son yıllarına kadar, fırsat buldukça Ḥüseynî mahlası ile yazdığı Türkçe lirik gazelleri, kendi emri ile, küçük bir divan halinde toplanmıştır.

Bu çalışmada, Divan'ın İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi (Ü) T. Y. 1977, İstanbul'da Ayasofya Kütüphanesi (A) 3911, Fatih Kütüphanesi (F_1) 3806, Fatih Kütüphanesi (F_2) 3807, Millet Kütüphanesi Ali Emirî Efendi Manzum Eserler (M) 106, Topkapı Sarayı Enderun Kütüphanesi (E) 2381, Türk ve İslam Eserleri Müzesi Kütüphanesi (İ) 3913 ve Topkapı Sarayı Kütüphanesi (T) 2307 numaralarda kayıtlı sekiz nüshası karşılaştırılarak ortak bir metin oluşturulmuştur. Hazırlanan metinde 201 gazel, 2 muhammes, 6 rubai ve 3 beyit bulunmaktadır.

Çalışmada bütün nüshalardan ortak bir metin oluşturma yoluna gidilmesinden dolayı tam anlamıyla esas olarak alınan bir nüsha olmamıştır. Buna rağmen en geniş nüsha olmasından dolayı Fatih Kütüphanesi (F_1) 3806 numarada kayıtlı nüshaya göre sıralama yapılmış ve genelde farklılıklar dipnot olarak F_1 nüshası nüshasına göre

verilmiştir. Bunun yanında beyitlerin anlamına göre diğer nüshalardaki kelimelerde tercih edilmiştir.

Nüshaların karşılaştırması ile hazırlanan metinde 201 gazel, 2 muhammes, 6 rubai ve 3 beyit bulunmaktadır. Gazellerin harflere göre dağılımı şu şekildedir:

ا: 10, ب: 15, ج: 2, ح: 1, خ: 1, د: 1, ذ: 1, ر: 17, ز: 7, س: 6, ش: 1, ص: 1, ض: 1, ط: 1, ظ: 2, ع: 1, غ: 1, ف: 2, ق: 6, ك: 1, نگ: 11, ل: 9, م: 12, ن: 30, و: 2, ه : 28, ی : 31.

Oluşturulan metin dilbilgisi yönünden incelenirken kelimeler Eski Türkçe, Karahanlı Türkçesi ve Harezm Türkçesi ile karşılaştırılarak eserin dil bilgisi özellikleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Sözlük bölümünde, metinde geçen bütün kelimeler alınmış ve anlamları verilerek, kelimelere gelen ekler gramatikal bir sıraya konulmuştur.

Bu çalışmayla Doğu Türk Yazı Dili ve Edebiyatı ile Çağatay yazı dili sözlüğü çalışmalarına biraz olsun katkıda bulunmaya çalıştık.

Birbirinden farklılıkları bulunan Türkiye'deki ve Türkiye dışındaki bütün nüshaların karşılaştırılması suretiyle, yeni ve tam bir metinin meydana getirilmesi Çağatay dili ve edebiyatı araştırmaları için önemlidir. Bu nedenle, biz bu çalışmamızda her ne kadar bütün nüshaları karşılaştıramasak bile en azından Türkiye'de bulunan nüshaların karşılaştırmasını yaparak bu konuda önemli bir adım atmış olduğumuz düşüncesindeyiz.

Yurt dışına gitmeden önce bu çalışmayı titizlikle yöneterek beni doğru bir şekilde yönlendirmeye çalışan ve engin bilgisinden yararlandığım hocam Doç. Dr. Önal KAYA'ya ve yoğun işlerine rağmen danışmanlığımı kabul ederek çalışmamı bitirmemde yardımlarını esirgemeyen tez danışmanım Doç. Dr. Aysu ATA'ya şükranlarımı arz ederim.

Talip YILDIRIM

KISALTMALAR

A : Ayasofya Nüshası.

Ar. : Arapça.

BKD : Bilge Kağan Yazıtı Doğu Yüzü.

BKG : Bilge Kağan Yazıtı Güney Yüzü.

BKK : Bilge Kağan Yazıtı Kuzey Yüzü.

ç. : Çoğul.

Çev. : Çeviren.

DLT : Atalay, B., (1943). **Divanü Lûgat-it-Türk Dizini**, TDK Yay., Ankara.

E : Topkağı Enderun Nüshası.

EDPT : Clauson, Sir G. , (1972). **An Etymological Dictionary of Pre-thirteenth-Century Turkish**, Oxford.

F_1 : Fatih Kütüphanesi (3806) Nüshası.

F_2 : Fatih Kütüphanesi (3807)Nüshası.

Far. : Farsça.

Haz. : Hazırlayan.

İ : Türk ve İslam Eserleri Müzesi Nüshası.

İA : İslâm Ansiklopedisi.

İÜEF : İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi.

KB : Arat, R. R., (1975). **Kutadgu Bilig, III İndeks**, (Haz. Kemal Eraslan, Nuri Yüce, Osman Fikri Sertkaya), İstanbul.

KÇB : Küli Çor (İhe-Hüşötü) Yazıtı Batı Yüzü.

KE : Ata, A., (1997), **Nāṣırü'd-dīn-bin Burhānü'd-dīn Rabġūzī Ḳıṣaṣü'l-Enbiyā II**, TDK Yay., Ankara.

krş. : Karşılaştırınız.

KTB : Kül Tigin Yazıtı Batı Yüzü.

KTD : Kül Tigin Yazıtı Doğu Yüzü.

KTG : Kül Tigin Yazıtı Güney Yüzü.

KTK : Kül Tigin Yazıtı Kuzey Yüzü.

Kzl.Ç. :Kızıl-Çıraa Yazıtı.

M : Millet kütüphanesi nüshası.

MEB : Millî Eğitim Bakanlığı.

NF : Ata , A., (1998). Nehcü'l Ferādis (Dizin-Sözlük), TDK Yay., Ankara.

O : Ongin Yazıtı.

OT : Tekin, T., (2000). Orhon Türkçesi Grameri, Ankara.

OY : Tekin, T., (1998). Orhon Yazıtları, TDK Yay., Ankara.

ö.i. : Özel isim.

s. : sayfa.

T : Topkapı Sarayı Nüshası.

T. : Türkçe.

TDA : Türk Dilleri Araştırmaları.

TDED : İÜEF Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi.

TDK : Türk Dil Kurumu.

TKAE : Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü.

TM : Türkiyat Mecmuası.

TTK : Türk Tarih Kurumu.

Ü : İstanbul Üniversitesi Nüshası.

Yay. : Yayını.

GİRİŞ

I. Hüseyin Baykara

I. 1. Hayatı

Muharrem 842'de (Haziran-Temmuz 1438) Herat'ta doğdu. Hem annesi Firûze Begûm hem babası Mirza Mansûr Timur'un soyundandır. Yedi yaşında iken kaybettiği babası, daha önce kardeşi Şâhruh tarafından mağlup edilip yetkisiz bırakıldığı için Hüseyin Baykara saltanattan mahrum, fakat asil aile ortamında dedesi Baykara'nın yanında yetişti. Bundan dolayı Hüseyn-i Baykara diye meşhur oldu.

On dört yaşına girince Timurlardan Horasan'da hüküm süren Ebü'l-Kâsım Bâbür Mirza'nın hizmetine girdi, onunla beraber seferlere katıldı ve devlet tecrübesi edindi. Hüseyin Baykara, 1454'te Ebü'l-Kâsım Bâbür'ün yanında katıldığı seferden dönmeyip Semerkant Hükümdarı Ebû Said'in yanında kaldı. Fakat Ebû Said o sırada bazı şehzadelerin ayaklanmasından dolayı ondan da şüphelendi ve Semerkant Kalesi'nde hapsetti. Annesinin ricasıyla hapisten kurtulan Hüseyin Baykara, Ebü'l-Kâsım Bâbür'ün 1457'de vefatı üzerine Merv hâkimi olan amcası Muizzüddin Sencer'in yanına gitti. Sencer onu kızı Hatice Bike Sultan'la evlendirdi. Ancak daha sonra araları bozulunca Hüseyin Baykara Merv'i terk etti; bir müddet bağımsız hareket ederek Mâzenderan ve Hârizm'de bir emirlik kurmaya çalıştı. 1468 yılında Özbek Hükümdarı Ebülhayr Han'dan yardım istedi. Fakat tam bu sırada Ebulhayr ölüp Özbekler arasında karışıklık çıkınca bu yardımdan ümidini kesti. Daha sonra Horasan'da Timurlu Hükümdarı Ebû Said Mirza Han'ın hâkimiyetinde bulunan topraklara hücum eden Hüseyin Baykara, Ebû Said'in 25 Receb 873'te (8 Şubat 1469) vefatı üzerine Horasan'ın o devirdeki başşehri Herat'a kolaylıkla hâkim oldu ve adına hutbe okuttu (8 Ramazan 873/22 Mart 1469)[1].

Onun bundan sonraki en büyük rakibi Şâhruh'un oğlu Baysungur'un torunu Yâdigâr Muhammed Mirza oldu. Zira Ak Koyunlu Hükümdarı Hasan Bey'den yardım gören Yâdigâr Muhammed'in faaliyetlerinin iyice tehdid edici bir hal alması üzerine Hüseyin Baykara Yâdigâr Mirza üzerine kuvvet gönderdi. Ancak Uzun Hasan Bey'in gönderdiği kuvvetlerin Nişabur ve Sebzvar yöresine kadar ilerlediklerini öğrenince 1470 yılı Mart ayında bizzat kendisi harekete geçerek,

---

[1] Hamid Algar, Ali Alparslan, Hüseyin Baykara, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, Ankara, 1998, C. 18, s.530-532.

Yâdigâr Muhammed'in bulunduğu Sebzvar üzerine yürüdü. Hüseyin Baykara'nın gelmekte olduğunu işiten Yâdigâr Muhammed, burada az bir kuvvet bırakarak ayrıldı. Sebzvar ele geçirilerek, Câcerm'e gelindi ise de, burada durum Hüseyin Baykara için pek elverişli olmadığından Meşhed'e dönüldü.

Bu sırada Herat'ta ahalinin, memurların tutumuna ve zulmüne karşı çıkardığı ayaklanma dolayısı ile kargaşalık baş gösterdi. Sultan; şâir ve devlet adamı Ali Şir Nevâyî'yi bu işi soruşturmakla görevlendirdi. Ali Şir Nevâyî, Herat'a gelerek duruma hâkim olmuş, bir Cuma günü minberden Sultan'ın fermanını okutmuştu.

Sultan Herat'a dönüp bir süre kaldıktan sonra Yâdigâr Muhammed Mirza'nın Meşhed'e doğru gelmekte olduğunu işiterek, ona karşı harekete geçti ise de, bâzı kimselerin ihaneti yüzünden savaşa girişmeyerek, Murgab suyuna doğru gidip, Meymene ve Faryab taraflarına çekildi. Yâdigâr Muhammed Murgab suyu kıyısına kadar Sultan'ı tâkip ettikten sonra dönerek Temmuz ayı başlarında Herat'a girdi.

Yâdigâr Muhammed'in yaşayışı, yanındaki Türkmen beylerinin halka kötü davranışları ve yolsuzlukları, halkın kendilerinden yüz çevirmesine yol açtı. Bundan faydalanmak isteyen Hüseyin Baykara halkın desteğini alarak Herat'a döndü ve Yâdigâr Muhammed'i öldürterek şehre hâkim oldu (Ağustos 1470). Esasen batıda başka meselelerle meşgul bulunan Ak Koyunlu hükümdârı Hasan Bey, Karaman oğulları ve Venediklilerle Osmanlılara karşı ittifak kurma çabaları içinde bulunduğundan, doğuda gereği kadar faal olamadı.

Yâdigâr Muhammed'in ölümünden sonra, Hüseyin Baykara'nın Herat hakimiyeti 1506 yılındaki ölümüne kadar aralıksız sürdü. Bu dönemde Hüseyin Baykara'nın hükmettiği topraklar batıda Bitâm ve Dâmegân'dan doğuda Gazne ve Belh'e, kuzeyde Hârizm'den güneyde Kandehar'a kadar uzanıyordu.

Vaktiyle Yâdigâr Muhammed'in Horasan'a yürüdüğü sırada, Ebu Said'in oğlu Muhammed Mirza da Semerkand'dan Belh'e gelmiş bulunuyordu. 1472 yılı baharında Murgab suyu kıyısına gelince, Hüseyin Baykara da o tarafa yöneldi ve Çekmen denilen yerde meydana gelen savaşı Hüseyin Baykara kazanarak Herat'a döndü.

1475 yılında, Hüseyin Baykara'nın Belh valisi Ahmed Müştak ayaklanarak, Sultan Ahmed ve Sultan Mahmud'dan yardım istedi. Bunun üzerine Sultan Hüseyin, Belh'e asker sevk etti. Ardından, Herat'ta oğlu Bediüzzaman Mirza'yı bırakarak, kendisi de hareket etti. Sultan Ahmed ile Mahmud, Belh'e geldiler ise de, beklenenin aksine Ahmed Müştak, kapıları onlara açmadı. Bunun üzerine onlar, Sultan Hüseyin'in üzerine yürüdüler. Bu sırada Herat'tan Bediüzzaman Mirza idaresinde 2000 kişilik bir yardımcı kuvvet de gelmiş bulunuyordu. Semerkandlılar Hüseyin Baykara'nın durumunu kuvvetlendirdiğini anlayınca, Mâverâünnehr'de de bazı olayların çıkması üzerine, muharebeye girişmeyerek, Semerkand'a döndüler. Hüseyin Baykara, Belh valisi Ahmed Müştak'a yeniden elçi göndererek, muhalefetten vazgeçmesini istedi. Ahmed Müştak, muhalefetten vazgeçti ve bağışlandı. Sultan şehrin idaresini kardeşi Mirza Baykara'ya vererek, Herat'a döndü.

Hüseyin Baykara Belh kuşatması ve Ebu Said'in oğulları ile meşgul iken, yanında bulunan Ebu Said'in oğullarından Mirza Ebubekir, kaçarak Bedehşan taraflarına gitmiş, başına kuvvet toplayarak Mâverâünnehr'deki Hisar-ı Şadmân'ı ele geçirmek üzere harekete geçmişti. Ancak Sultan Mahmud'un Mâverâünnehr'e dönmesi üzerine tekrar Bedehşan taraflarına kaçmıştı. O, 1479 yılında başına adam toplayarak bu sefer de Horosan'a yürüdü. Hüseyin Baykara, kendisini uzaklaştırmak için üzerine kuvvet gönderdi. Mirza Ebubekir bu kuvvetler karşısında tutunamayarak, önce Belh'e oradan da Sistan üzerinden Kirman'a kaçtı. Horasan hududuna varınca, Hüseyin Baykara'nın nikristen (ayak parmaklarında, topuklarında ve eklemlerde meydana gelen ağrılı hastalık) muzdarip olduğunu işiterek, Hüseyin Baykara'yı aniden ele geçirmek düşüncesi ile Herat'a yöneldi. Lakin Hüseyin Baykara, onun hareketini haber almış ve İsfizar kalesine doğru yönelmişti. Mirza Ebubekir, üzerine kuvvet gönderilince Astarâbâd taraflarına kaçmış ve kendisini takip edenler tarafından yakalanarak öldürülmüştür. Bundan sonra Sultan başkentine döndü ve burada bulunan Ali Şir Nevâyî tarafından büyük bir törenle karşılandı.

1493 yılında, Ali Şir Nevâyî'nin kardeşi Derviş Ali, hakimi bulunduğu Belh şehrinde ayaklanıp, Sultan Mahmud Mirza'ya adam göndererek, işbirliğinde bulunmak istedi. Sultan Hüseyin Baykara, onların işbirliğini önlemek için, Belh'e hareket etti. Fakat Sultan Belh'e varmadan Derviş Ali huzura çıktığından, Sultan onu

bağışladı ve kışı Belh'te geçirip, Ali Şir Nevâyî'yi Belh'te bırakarak, Bedehşan'a yöneldi.

Hüseyin Baykara devrinde medeni seviyenin yüksekliğine rağmen, devletin idaresinde siyasî ve idarî güçlükler eksik olmadı. En büyük sıkıntı ise malî konularda idi. Buna çare olarak çeşitli kimseler, vezirlik makamına getirildiler. Önce, asıl işi kadılık olan Şehabeddin İsmail oğlu Nizamülmülk vezir olarak tayin edilmiş, ardından Şahruh devrinin önde gelenlerinden Gıyasüddin Pir Ahmed'in oğlu Mecdeddin Muhammed Sultan'ın dikkatini çekmişti. Mecdeddin, Sultan Ebu Said devrinde divanda basit bir kalem memuru idi. Hüseyin Baykara onu devlet teşkilatında hükümdarın buyruklarını yerine getiren "Pervâne" mevkiine getirmiş, bütün işleri divanda arz etmeye, karaları yazmaya, hükümdarın mührünün yanına kendi mührünü basmaya hak tanımış, kısacası o naib durumunu almıştı.

Fakat, bu iki kişinin iş başına gelmesi ile beklenilenin aksine devlet işlerinde aksaklıklar ve iki vezir arasında uyuşmazlık çıktı. Üstelik bir-iki yıl sonra, 1474'te yeni vezir olarak Efdaleddin Muhammed-i Kirmanî tayin edilmişti. Nizamülmülk ile Efdaleddin birleşerek Mecdeddin'e karşı entrikalara başladılar. Gayeleri onu Sultan'ın gözünden düşürmekti. Bir gün Sultan'ın yanında iki vezir birden, Mecdeddin aleyhinde şikayete başlayınca, Sultan, ayrı ayrı aleyhte konuşmanın daha âdilâne olacağını ihtar etmişti. Bu kadar da olsa Sultan'ın himayesi Mecdeddin'in durumunu sağlamlaştırdı. Buna rağmen o sonunda bir miktar para ödemek, divan işlerine karışmamak ve yine Pervâne rütbesi üzerinde kalmak şartı ile azledildi. Onun divanda ayrılmasından 1487 yılında yeniden dönüşüne kadar 10 yıl geçmiştir. Kaynaklarda doğrudan doğruya Ali Şir Nevâyî'nin adı geçmiyorsa da, Mecdeddin'in en kuvvetli düşmanı o idi. Çünkü 1487 yılında Mecdeddin tekrar göreve dönerken, Ali Şir Nevâyî Herat'tan uzaklaştırılmıştı.

Hüseyin Baykara, Mecdeddin'i daha önceden iş başına getirmek istemişse de Ali Şir Nevâyî'nin buna karşı çıkması üzerine bu istek gerçekleşememişti. Nihayet Ali Şir Nevâyî, Astarâbâd valiliğini kabul ederek Herat'tan uzaklaştırılarak, Mecdeddin iş başına getirildi. Geniş yetkilerle iş başına getirilen Mecdeddin, kendisinden önce iş başında bulunup, rüşvet alan bütün memurları sorguya çektirerek, kısa zamanda kendilerinden 2000 tümen para toplamıştır. Fakat daha

sonraları beylere karşı olan kaba davranışları nedeniyle azl edilmiş ve Nizamülmülk yeniden iş başına getirilmiştir. Ayrıca Ali Şir Nevâyî'nin de itibarı iade edilmiştir.

1479 yılından başlamak üzere 1500 yılına kadar Hüseyin Baykara'yı meşgul eden en önemli iç mesele büyük oğlu Astarâbâd valisi Bediüzzaman'ın davranışları olmuştur. Çünkü Hüseyin Baykara'nın Hisar'a karşı açmış olduğu sefer sırasında Bediüzzaman babasının isteği üzerine, Astarâbâd'da yerine oğlu Muhammed Mümin'i bırakarak babasına katılmıştır. Sefer sonunda Bediüzzaman, Belh valiliğine atanmış, fakat beklenildiğinin aksine oğlu Muhammed Mümin Astarâbâd'da bırakılmayıp, buraya hükümdar kendi oğullarından Muhammed Hüseyn'i tayin etmişti. Bu olay Sultan ile oğlunun arasını açmaya yetmişti. Aralarında Ali Şir Nevâyî'nin de bulunduğu elçi heyetleri, özellikle Hüseyin Baykara'nın kaypak tutumlarından dolayı, baba ile oğulu barıştırmayı başaramamışlardı. Bu mücadele sırasında Muhammed Mümin, Muhammed Hüseyin tarafından yakalanılarak Herat'taki İhtiyareddin kalesinde hapsedilmiş (Eylül 1497), ardından Muhammed Hüseyin'in annesi Hatice Biki'nin bir entrikası sonucunda, Hüseyin Baykara sarhoş iken bu torununun öldürülmesi buyruğunu vermiş ve Sultan ayılıp, fikrini değiştirinceye kadar bu buyruk yerine getirilmişti.

1498 yılı Mayıs ayında Hâce Efdaleddin, aniden Herat'a döndü. Sultan onun döndüğüne çok memnun olmuştu. Çünkü torununun kendi buyruğu ile öldürülmesi yüzünden, Nizamülmülk'e karşı da soğumuştu. Bunun üzerine Efdaleddin vezirliğe getirildi ve o Nizamülmülk'e karşı hemen düşmanca bir tavır takındı. Sultan ayrıca Ali Şir Nevâyî ile danışarak, Nizamülmülk'ün bütün mallarının geri alınıp, ailesinin hapsedilmesini buyurdu ve ardından Nizamülmülk de tutuklanarak Sultanın buyruğu ile Temmuz 1498'de öldürüldü. Böylece en yetkili vezir olarak Hâce Efdaleddin kalmış oluyordu.

1498 yılında Bediüzzaman Mirza'nın Herat'a ordusu ile geldiği ve püskürtüldüğü, fakat arada yine görüşmelerin devam ettiği sırada, bu sefer de Hüseyin Baykara'nın Merv ve Âbıverd'de bulunan iki oğlu ayaklandılar. Sultan, Herat'ta oğullarından Muhammed Kâsım'ı bırakarak, Merv üzerine sefere çıktı (Kasım 1498). Buradaki oğlu Abdülmuhnis ile sulha benzer bir anlaşmaya varıldı. Fakat Sultan ile oğulları arasında süre gelen savaşlar, Sultan için tehlikeli bir hal

almıştı. Bu sefer oğullarından Astarâbâd hakimi Muhammed Hüseyin'in ayaklanması üzerine, Sultan buraya gelerek şehri ele geçirip, 15 gün kadar burada kaldı. Fakat bu sırada Herat'tan gelen bir haberde Sistan'da bulunan Bediüzzaman'ın yeniden ayaklandığı bildiriliyordu. Belh'e yeniden hakim olma fikrini bir türlü aklından çıkaramayan Bediüzzaman, babasının meşguliyetinden yararlanarak, Sistan'dan gelip Herat'ı kuşattı. Bu haber Hüseyin Baykara'yı, Astarâbâd'ı yine oğlu Muhammed Hüseyin'e bırakıp, doğuya dönmek zorunda bıraktı. Fakat hükümdarın askerî kuvveti oğlununkinden daha zayıf idi. Ali Şir Nevâyî gönderdiği adamları ile, Bediüzzaman'ın babasına karşı savaştan vazgeçmesini sağladı. Fakat hutbelerde Sultan Hüseyin'in adı ile birlikte onun adı da okunacak, Amu Derya ve Belh'ten Murgab'a kadar olan sahalar Bediüzzaman'a bırakılacaktı.

1500 yılını Temmuz ayı sonunda Hüseyin Baykara yeniden ayaklanan oğlu Muhammed Hüseyin'e karşı Astarâbâd'a yürüdü. Herat'ta Ali Şir Nevâyî ve Emir Mübarizüddin bırakılmışlardı. Güz ve kış mevsimleri Herat için tam bir sükunet içinde geçti. 1500 yılı Aralık ayı sonunda Hüseyin Baykara seferden döndü. Ali Şir Nevâyî, her zaman olduğu gibi onu karşılamaya çıktı. Fakat bu defa ki karşılama acıklı bir sonla noktalandı. Her ne kadar bu sırada Ali Şir Nevâyî 60, Sultan ise 62 yaşında bulunuyor idiler ise de, her ikisi de oldukça düşkünleşmişlerdi. Karşılaştıklarında Ali Şir Nevâyî attan inerek, Sultan'ın tahtırevânına yaklaşmak istedi, fakat yürüyemedi. İki arkadaşının omuzlarına ellerini atarak Sultan'a yaklaşıp, selamlayarak, elini öptü. Lakin bir daha aya kalkamadığı gibi, konuşma melekelerini de kaybetti. Felç gelmişti. Tedavisi için Herat'a götürülürken yolda gittikçe ağırlaşmaya başladı. Kan alma teşebbüsünde bulunuldu ise de bu da bir sonuç vermedi ve Ali Şir Nevâyî 3 Ocak 1501 Pazar günü yolda öldü ve Herat'ta kendi yaptırdığı cami yanında gömüldü.

1503 yılı güz başlarında Özbek hükümdarı Şibanî Han'ın Amu Derya'yı geçerek, o kış Belh'i kuşatması ve üstelik Türkmen Ömer Bey'in ayaklanarak Şaburgan'a çekilmesi üzerine, Belh'te bulunan Bediüzzaman, Zemindâver'e adam göndererek, Sistan hakimi Argunlardan Zünnun Bey'den yardım istedi. Gerçekten de Zünnun'un gelmesinden sonra Ömer Bey, Bediüzzaman'a boyun eğip, teslim olduğu gibi, epeyce zamandan beri araları açık olan baba-oğul, yani Hüseyin Baykara ile Bediüzzaman da 1504 yılı sonlarında barışınca, Bediüzzaman Herat'a geldi.

Onların meşguliyetleri sırasında, Özbek hükümdarı Şibanî Han'a karşı Ser-i Pul'de yenilgiye uğrayan Babür, 1504 yılı yazında, Kabil'i kuşattı ve uzun bir kuşatmadan sonra ele geçirdi. Babür'ün Kabil'i ele geçirmesi üzerine, Herat'ta bulunan Zünnun Bey, Zemidâver'e döndü. Babür ise Kabil'i ele geçirmekle yetinmeyerek, Kandahar ve Zemindâver taraflarını da almaya kalkışınca, Zünnun Bey, Bediüzzaman'dan yardım istedi. Bediüzzaman'ın Kandahar'a gelmesi üzerine, Babür barışa yanaştığından taraflar arasında herhangi bir savaş olmadı.

Sultan Hüseyin Baykara ve Herat, Ali Şir Nevâyî'den sonra pek az yaşayabildiler. Mâverâünnehr'e hakim olan Muhammed Şibanî, bir süre sonra Ceyhun'u geçerek Murgab suyu yöresinde faaliyet göstermeye başlayınca, Hüseyin Baykara, oğlu Bediüzzaman'ı, Murgab boyuna gönderdiği gibi (Şubat 1506), kendisi de arkadan hareket etti. Lakin Herat'tan ayrıldıktan az sonra Baba İlâhi menziline gelindiğinde rahatsızlanarak öldü (5 Mayıs 1506). Cenazesi Herat'a getirilip daha önce yapılmış olan türbeye defnedildi[2].

Hüseyin Baykara'nın pek çok çocuğu olmuş, oğullarından yedisi kendisinden önce vefat etmiş, diğerleriyle de iyi ilişkiler içinde olamamış, çıkardıkları isyanlarla uğraşmak zorunda kalmıştır. Birlikte hükümdar ilan edilen büyük oğulları Bediüzzaman ile Muzaffer Hüseyin kendisinden sonra devleti çok kısa bir müddet ayakta tutabildiler. Özbek Hükümdarı Muhammed Şibanî Han onları mağlup ederek Horasan'daki Timurlu hanedanına son verdi (19 Mayıs 1907).

Hüseyin Baykara'nın hayatında Ali Şir Nevâyî'nin ayrı bir yeri vardır. İkili birlikte büyümüş birlikte okumuşlardır.

Ali Şir Nevâyî'nin babası Kiçkine Bahadır 1447'de Şahruh'un ölümü üzerine henüz altı yaşında olan oğlunu da yanına alrak Irak'a gitmiştir. 1452'de Sultan Ebü'l-Kâsım Bâbür'ün Horasan'a hakim olması üzerine tekrar oğluyla Horasan'a dönerek Ebü'l-Kâsım Bâbür'ün hizmetine girmiştir. O sırada Hüseyin Baykara da Ebü'l-Kâsım'ın yanında idi. Ebü'l-Kâsım, Ali Şir ile Hüseyin Baykara'nın öğrenimlerine çok yakın ilgi göstermiş, onlar da gördükleri teşvikle, küçük yaşta şiirler yazmaya başlamışlardır. Ebü'l-Kâsım 1456'da Meşhet'e giderken Baykara ile Ali Şir'i de birlikte götürmüştür. Ebü'l-Kâsım'ın 22 Mart 1457'de Meşhet'te ölmesi üzerine,

---

[2] İsmail Aka, Timur ve Devleti, TTK Yay., Ankara 1991, s. 93-105.

Baykara Merv'e gitmiş, Ali Şir de Meşhet'te kalarak öğrenimine devam etmiştir. Ali Şir Nevâyî babasının ölümü üzerine Herat'a gelmiş burada bir süre kaldıktan sonra Semerkant'a giderek öğrenimine orada devam etmiştir.

Hüseyin Baykara Herat'ı alarak Horasan'a hakim olmasından sonra, Semerkant'te vali bulunan Ebu Sait'in oğlu Sultan Ahmet Mirza'ya mektup yazarak Ali Şir Nevâyî'nin gönderilmesini rica etmiştir. Sultan Ahmet Mirza'nın müsaadesi üzerine Semerkant'tan ayrılan Ali Şir, eski arkadaşı Sultan Hüseyin Baykara tarafından Herat'ta büyük bir sevgi ile karşılanmıştır. Bu karşılama 14 Nisan 1469'daki şeker bayramına rastladığından, Nevâyî tebrik için yazdığı *Hilâliye* kasidesini arkadaşı olan genç hükümdara sunmuştur[3]. Ayrıca, Ali Şir Nevâyî Mecâlisü'n-nefâyis adlı şairler tezkiresinin sekizinci meclisini Hüseyin Baykara'ya ayırmış ve övgü dolu sözlerle ona verdiği değeri ortaya koymuştur[4]. Nevâyî yukarıda da belirttiğimiz gibi Hüseyin Baykara'nın yanında çeşitli görevlerde bulunmuş ve ölümüne kadar Hüseyin Baykara'ya hizmet etmiştir.

I. 2. Kişiliği

Cesur bir savaşçı olan Hüseyin Baykara Horasan ve civarında otuz yedi yıl parlak bir saltanat sürmüş, bu süre zarfında sanata ve sanatçılara büyük önem vermiştir. Şairler, ressam ve tarihçilerin de arasında bulunduğu pek çok ilim adamını himaye etmiş, Herat'ı bir kültür ve sanat merkezi haline getirmiştir. Türkler arasında Farsça'nın rağbet gördüğü bir dönemde Türk diliyle eser yazmayı teşvik etmiş ve desteklemiştir. Türk dili ve edebiyatının devrinde büyük simalar yetiştirmesinde Hüseyin Baykara'nın rolü ve hizmeti inkâr edilemez. Onun himaye ettiği alimlerin başında çocukluk arkadaşı, daha sonra divan beyi nişancısı ve nedimi olan Ali Şir Nevâyî ile ünlü mutasavvıf şair Molla Abdurrahman-ı Câmî ve Hüseyin Vâiz-i Kâşifî gelmektedir. Bunlar bazı eserlerini Hüseyin Baykara'ya ithaf ettikleri gibi devlet siyasetinde de önemli rol oynamışlardır[5].

Hüseyin Baykara Ali Şir Nevâyî'den sonra kendi devrinin en değerli şairidir. Divanında yer alan şiirlerin büyük bir bölümü gazel tarzında yazılmış, aşktan ve

---

[3] Agah Sırrı Levend, Ali Şir Nevâî Hayatı, Sanatı ve Kişiliği, TDK Yay. Ankara, 1965, C. I, s. 29-47.
[4] Alî Şîr Nevayî, Mecâlisü'n-nefâyis, Hazırlayan: Kemal Eraslan, TDK Yay., Ankara, 2001, C. I, s.202-244
[5] Hamid Algar, Ali Alparslan, 1998.

yaşadığı hayattan bahseden şiirlerdir. Daha ilk gençlik yıllarından başlayarak, ömrünün son senelerine kadar, fırsat buldukça Ḥüseynī mahlası ile yazmış olduğu Türkçe lirik gazelleri, kendi emri ile, küçük bir divan halinde toplanmıştır. Aşağıda da belirttiğimiz gibi elimizde olan Divanın nüshalarından biri hariç diğerleri gazellerden oluşmaktadır. Sadece Fatih Kütüphanesi 3806 numarada kayıtlı nüshada gazeller dışında 2 muhammes, 6 rubai, 3 beyit bulunmaktadır. Divanda iki gazel dışında diğer bütün gazeller *fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün* vezni ile yazılmıştır.

Sultan Hüseyin'in gazellerini daima aynı vezinde yazması ve bu veznin ise, arûzun en kolay kullanılanı olması, üzerinde durulacak bir noktadır. Buna özellikle dikkat eden Nevâyî ve Babür, arûzla ilgili yazdıkları eserlerde, şöyle bir açıklamada bulunuyorlar. Bu vezin, Câmi ve Nevâyî'nin de bunu çok kullanmalarından anlaşılacağı gibi, o devrin zevkine uygun geliyor; XV. yüzyılda *fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün* veznine göre yazılıp, Urguştak usulüne göre, bestelenen ve *koşuk* veya *türkî* adı verilen güfteler, Sultan Hüseyin devrinde, artık bu yeni modaya göre, hükümdarın çok sevdiği bu vezinle tanzim ediliyordu. Nevâyî ve Babür'ün açıklamaları bir dereceye kadar akla uygun olmakla birlikte, Sultan Hüseyin'in diğer arûz vezinlerini kolaylıkla kullanamaması ise ortadır. Divanın tetkiki, Sultan Hüseyin'in eski Çağatay şairlerinden Lutfî ile Yakînî'ye Acem şairlerinden Hâfız Şirâzî'ye, çağdaşlarından da Nevâyî ve Câmî'ye kıymet verdiğini göstermektedir[6].

Hüseyin Baykara'nın hüküm sürdüğü yıllar tezhip, minyatür ve cilt sanatının ilerleme kaydettiği bir dönemdir. Meselâ Herat tezhip okulu tezhip sanatının altın devrini teşkil etmiştir. Daha sonra Safevî sanatına öncülük eden bu okul, Osmanlı tezhip sanatının gelişmesinde de etkili olmuştur. Hüseyin Baykara'nın himayesinde Ali Şir Nevâyî, Molla Câmî, Gulâm Şâdî ve daha pek çok sanatkârın çalışmaları sonucu musikide önemli bir yeri olan "Herat musiki okulu" doğmuştur.

İmar faaliyetleriyle de ilgilenen Hüseyin Baykara, Cihânârâ Sarayı ile kendi adını taşıyan bir cami ve medrese inşa ettirdi. Şifâiye adı verilen tıp okulu ve hastane de onun döneminde hizmete girdi. Sultan Hüseyin Baykara genellikle öğleye kadar devlet işleriyle meşgul olup öğleden sonra sarayındaki kültür, sanat ve edebiyat adamlarıyla sohbet düzenlerdi. "Hüseyin Baykara divanı" veya "Hüseyin Baykara

---

[6] M. Fuad Köprülü, Çağatay Edebiyatı, İslam Ansiklopedisi, MEB Yay., İstanbul, 1945, C. 3, s. 303-304.

meclisi" diye meşhur olan bu eğlence ve şiir sohbetleri pek çok Türk sarayında sanat, edebiyat ve şiirin himaye edilmesine örnek teşkil etmiştir[7].

I. 3. Eserleri

1. Risâle-i Sultan Hüseyin Baykara

2. Divan

I. 3. 1. Risâle-i Sultan Hüseyin Baykara

Hüseyin Baykara, yedi bölümden oluşan bu eserinde sırasıyla kendini, nesebini, dervişlere gösterdiği saygıyı, adalete düşkünlüğünü, kurduğu vakıfları, Molla Câmî'ye gösterdiği hürmeti, şairleri himaye ettiğini ve Nevâyî'nin faziletlerini anlatır. Risâle, 1945'te İsmail Hikmet Ertaylan tarafından tıpkıbasım olarak yayımlandı. 1954 yılında Turhan Gencevî tarafından İtalyanca tercüme ile beraber Muhammed Yâkub Vâhidî Cûzcânî'nin neşrettiği Hüseyin Baykara Divanı'nın sonunda yayımlanmıştır[8].

Eserin iki nüshası bulunmaktadır. Birincisi Amasya Bayezid Kütüphanesindeki 550 numaralı mecmuanın ilk metnidir. İkincisi ise Şükür-nâme adıyla İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi 257 numarada kayıtlıdır. Bu iki nüsha karşılaştırmalı olarak Bilal Yücel tarafından 1996'da yayımlanmıştır[9].

I. 3. 2. Divan'ın Nüshaları ve Üzerinde yapılan Çalışmalar

Divan'ın toplam 21 nüshası bulunmaktadır. Bunlardan sekizi Türkiye'de, on üçü ise yurt dışındadır. İsmail Hikmet Ertaylan[10] toplam 14 nüshadan bahsederken, H. F. Hofman[11] 21 nüshadan bahsetmektedir.

---

[7] Hamid Algar, Ali Alparslan, 1998.
[8] Hamid Algar, Ali Alparslan, 1998.
[9] Bilal Yücel, Hüseyn-i Baykara Risâlesi'nin Uzak İki Nüshası, Türklük Bilimi Araştırmaları II, Sivas 1996, s. 69-70.
[10] İsmail Hikmet Ertaylan, Türk Edebiyatı Örnekleri V- Divan-ı Sultan Hüseyn Mirza Baykara "Hüseyni", İ.Ü. Yay. İstanbul, 1946.
[11] H. F. Hofman, **Turkish Literature a Bia-Bibliographical Survey**, Utrecht, 1969, Section III, Part I, Volume 1-3, s. 215-218.

Türkiye'de bulunan nüshalar:

1. İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi'nde T. Y. 1977 numarada kayıtlı nüsha. Hicrî 900 tarihinde Sultan Alî el- Meşhedî tarafından Herat'ta istinsah edilmiştir. 40 varaktır. 134 gazelden oluşmaktadır.

2. İstanbul'da Ayasofya Kütüphanesi'nde 3911 numarada kayıtlı nüsha. Hicrî 950 yılında Herat'ta Kasım ʿAlî tarafından istinsah edilmiştir. 96 varaktır. 148 gazel bulunmaktadır. Alfabetik sıraya göredir.

3. Fatih Kütüphanesi 3806 numarada kayıtlı nüsha. Nerede, kimin tarafından, hangi tarihte istinsah edildiğine dair bir bilgi yoktur. 55 varaktır. 191 gazel, 2 muhammes, 6 rubai, 3 beyitten oluşmaktadır. Alfabetik sıraya göredir.

4. Fatih Kütüphanesi 3807 numarada kayıtlı nüsha. Nerede, kimin tarafından, hangi tarihte istinsah edildiğine dair bir bilgi yoktur. 38 varaktır. 145 gazel bulunmaktadır.

5. Millet Kütüphanesi Ali Emirî Efendi Manzum Eserler 106 numarada kayıtlı nüsha. Nerede, kimin tarafından, hangi tarihte istinsah edildiğine dair bir bilgi yoktur. 50 varaktır. 143 gazel bulunmaktadır. Alfabetik sıraya göredir.

6. Topkapı Sarayı Enderun Kütüphanesi 2381 numarada kayıtlı nüsha. Nerede, kimin tarafından, hangi tarihte yazıldığına dair bir bilgi yoktur. 20 varaktır. 47 gazel bulunmaktadır.

7. Türk ve İslam Eserleri Müzesi Kütüphanesi 3913 numarada kayıtlı nüsha. ʿAbdullah Katıʿ tarafından istinsah edilmiştir. Nerede, hangi tarihte istinsah edildiğine dair bir bilgi yoktur. 30 varaktır. 46 gazel bulunmaktadır. Bazı varakları eksiktir.

8. Topkapı Sarayı Kütüphanesi 2307 numarada kayıtlı nüsha. Sultan ʿAlî el-Meşhedî tarafından 897/1491-92 tarihinde Herat'ta istinsah edilmiştir. 124 varaktır. 153 gazel bulunmaktadır.

Yurt dışında bulunan nüshalar:

1. Paris, Bibliotheque Nationale'de 993 (121) numarada kayıtlı nüsha, 890=1485 tarihinde Sultan ʻ Ali el-Meşhedi tarafından istinsah edilmiştir.

2. Hofman'ın L. V. Dmitrieva'nın eserine[12] dayanarak verdiği bilgiye göre Leningrad'da bulunan 16. yüzyılda istinsah edilmiş nüsha.

3. Paris, Bibliotheque Nationale'de 1003 II (126) numarada kayıtlı nüsha, Hicrî 930-933 tarihinde istinsah edilmiştir.

4. Londra, Library of India Office'de 1402a numarada kayıtlı nüsha. 1190=1776 tarihinde istinsah edilmiştir.

5. Yine Hofman'ın W. D. Smirnov'un eserine[13] eserine dayanarak verdiği bilgiye göre Leningrad'da bulunan, Tahras Guhani tarafından 1224=1809 tarihinde istinsah edilmiş nüsha.

6. Londra British Museum Or. 3379 numarada kayıtlı nüsha 1240=1824/25 tarihinde istinsah edilmiştir.

7. Taşkent'te bulunan nüsha. 1347=1928 tarihinde istinsah edilmiştir.

8. Leningrad Asya Müzesi 292 numarada kayıtlı nüsha.

9. Leningrad Umumi Kütüphanesi II.6.17 numarada kayıtlı nüsha.

10. Londra British Museum'da Add. 7926 numarada kayıtlı nüsha.

11. Londra British Museum'da Or. 3493 numarada kayıtlı nüsha. Sultan ʻAlî el-Meşhedî tarafından istinsah edilmiştir.

12. Türkistan'da Mergılan'da bir şahsın özel kütüphanesindeki nüsha.

13. Türkistanda merhum şair Fıtrat'ın kütüphanesindeki nüsha.

Özbek şair Fıtrat'ın kütüphanesinde bulunan nüsha esas alınarak ilk defa Ali Asgar Hikmet tarafından Arap alfabesi ile matbu olarak Bakü'de 1926 yılında neşredildi. Divan daha sonra Muhammed Yâkub Vâhidî Cûzcânî tarafından 1967'de Kâbil'de yayımlanmıştır[14]. Türkiye'de ise Hüseyin Baykara Divan'ını ilk yayımlayan İsmail Hikmet Ertaylan'dır. İstanbul Ayasofya Kütüphanesi 3911 numarada kayıtlı

---

[12] L. V. Dmitrieva, **Turkskie rukopisi Instituta vostokovedenia,** Moskova, 1959.
[13] W. D. Smirnov, **Manucerits Turcs l'Institut des langues Orietoles decrits par,** Saint-Petersburg, 1897.
[14] Hamid Algar, Ali Alparslan, 1998.

nüshanın tıpkıbasımını 1946'da İstanbul'da yayımlamıştır. Ayrıca bu nüshada bulunmayan bazı gazeller Fatih Kütüphanesi 3806 numarada kayıtlı nüshadan alınarak bu yayına eklenmiştir. Bu eserin girişinde Divan'ın nüshaları da tanıtılmaktadır[15]. Divan üzerinde bir diğer çalışmada Kemal Eraslan'a aittir. 1987'de yayımlanan eserde Divan'dan seçilen elli şiir günümüz Türkçesine aktarılarak verilmiştir.

[15] İsmail Hikmet Ertaylan, 1946.

DİL İNCELEMESİ

II. Ses Bilgisi Özellikleri

II. 1. Ünlüler

II. 1. 1. Ünlü Uyumu

II.1. 1. 1. Kalınlık-İncelik Uyumu

Türk dilinin en önemli özelliklerinden biri Eski Türkçe'den beri mevcut olan kalınlık-incelik uyumunun tam olmasıdır. Fakat Çağatay yazı dilinde bazı kelimelerin bu kurala uymadığı görülmekle birlikte üzerinde çalıştığımız metinde sadece iki örnek ile bu kuralın bozulduğu görülür: büt-ġan 58/5, til-maġıdın 179/4.

Arapça ve Farsçadan dilimize geçmiş olan kelimelere ulanan ekler ise genelde kalın ünlülüdür:

ʿālem+ġa 18/5; bī-dil+ġa 31/5; dem+ġa 108/4; dīvāne+ġa 54/2; ehl+iġa 90/2; kāfir+ġa 110/6; mātem+ġa 123/4; mekteb+ġa 3/6; mey+ġa 163/6; nāme+ġa 51/1; perī+ġa 114/1; ādemī+lıḳ 145/4; āvāre+lıḳ 88/6; bī-gāne+lıḳ 50/3; cevāhir+lıḳ 184/4; hem-nişīn+lıḳ 152/5; reng-āmīz+lıḳ 43/4; rind+lıḳ 87/9; āvāre+lıġ 90/2; bī-çāre+lıġ 62/6; dīvāne+lıġ 186/2; nevmīd+lıġ 92/7; rüsvā+lıġ 59/6.

II. 1. 1. 2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu

Çağataycada Eski Türkçe döneminden itibaren düzlük-yuvarlaklık uyumu dışında kalan kelimelerin kullanımı devam etmiştir. Bu nedenle incelediğimiz Hüseyin Baykara Divanı'nda da düzlük-yuvarlaklık uyumu tam değildir. Metnimizde düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymayan kelimeler şunlardır:

altun 22/2; asru 73/1; inçü 195/1 ~ ünçi 121/2; ḳaranġu 103/4; ḳayġur- 17/1; savuḳ (< soġık)136/4; tamuġ 174/5; yaruḳ 22/5; yaru- 75/2; yavut- 85/5; ḳoyı 94/3.

II. 1. 1. 2. 1. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumuna Uymayan Ekler

II.1. 1. 2. 1. 1. Dar Ünlülü Ekler

+nıñ̂ / +niñ̂ Genetif Eki: ot+nıñ̂ 69/2, ulus+nıñ̂ 189/1, köz+üm+niñ̂ 78/3.

+nı / +ni Akkuzatif Eki: mu+nı 86/5, köñ̂ül+ni 15/1, köks+üm+ni 15/6, kül+üm+ni 16/4, ölüg+ni 7/2, öz+ni 18/7, yüz+ni 96/4.

+dın / +din Ayrılma Eki: ḳol+dın 118/6, mundın 3/3, ulus+dın 76/6, uyḳu+dın 16/6, yoḳ+dın 101/3, köñ̂l+üm+din 28/4, köñ̂ül+din 131/4, köp+din 105/5, köz+din 22/2, öz+din 48/7, yüz+din 60/6, kün+din 65/3.

+ı / +i, +sı / +si *Teklik 3. Şahıs İyelik Eki*: ķaş+ı 87/7, köks+i+ge 22/3; köñgl+i+ge 145/3, öy+i+ge 129/2; köz+i 87/7, öz+i 21/1, söz+i 67/3; utru+sı+da 102/6, uyķu+sı+dın 60/7.

-Dı / -Di Belirli Geçmiş Zaman Ekleri : bol-dı 6/1, buz-dı 50/6, buzul-dı 65/4, ol-dı 3/3, ur-dı 124/3, kör-di 64/3, öl-di 160/3, ķop-tı 28/5, tut-tı 94/2, öt-ti 196/4, tök-ti 8/4, tüş-ti 14/2.

-mış / -miş Belirsiz Geçmiş Zaman Ekleri: bol-mış 7/1, ol-mış 198/3, tut-mış 201/4, tüş-miş 35/5, kör-miş 180/1.

-ġıl / -gil, -ķıl Emir Teklik 2. Şahıs Ekleri: bol-ġıl 52/6, tut-ġıl 85/3, kör-gil 133/6, tut-ķıl 6/6.

+siz İsimden İsim Yapım Eki: köñgül+siz 84/9.

II.1. 1. 2. 1. 2. Yuvarlak Ünlülü Ekler

-ür Geniş Zaman Eki: bil-ür 183/2, kil-ür 14/7.

-ġu Gelecek Zaman Eki: ķıl-ġu 78/1-7.

-sun/-sün Emir Teklik 3. Şahıs Ekleri: tap-sun 17/3, kir-sün 59/5, n'iyle-sün 128/1.

-ġunça / -günçe, -ķunça, -ķuça Zarf Fiil Ekleri: at-ġunça 153/2, kil-günçe 25/6, kil-günçe 126/4, aç-ķunça 69/4, at-ķuça 37/4.

+mur Fiilden İsim Yapım Eki: yamġur (yaġ-mur) 78/3.

Fiilden Fiil Yapım Ekleri:

-ür- : iç-ür- 127/2, it-ür- 182/3.

-dur- / -dür-, -tur- / -tür- : sın-dur- 17/1; tın-dur- 15/7; yaġ-dur- 40/3; in-dür- 169/2; kil-tür- 15/5.

-ġur- / -gür-, -kür- : yaz-ġur- 61/5; bil-gür- 169/3, yit-kür- 17/3.

-güz- : tir-güz- 7/2.

-mu / -mü Soru Ekleri: açılġan mu 95/3; aytay mu 112/2; bar mu 24/3; bolġay mu 12/7; bilmediñ mü 58/2; kildi mü 141/1-7; yüzin mü 175/3.

II. 1. 2. Ünlü Değişiklikleri

II. 1. 2. 1. Darlaşma

e > i (İlk hecede)

Karahanlı Türkçesiyle birlikte Türkçe kelimelerin ilk hecesindeki /e/ ünlüsünün /i/ yazılma eğilimi daha sonraki dönemlerde artarak devam etmiştir. Çağatay

Türkçesinde, gerek Karahanlı gerekse Harezm Türkçesinde bu ünlünün yazımı konusundaki tutarsızlık bir kural oluşturacak şekilde /i/ imlası lehine genelleşmiştir. Buses /i/ olarak kabul edilebileceği gibi, bu pozisyondaki ünlü canlı lehçe ve şivelerde kapalı /e/ şeklinde telaffuz edildiğinden, Çağatay Türkçesiyle kaleme alınan eserlerin metin yayınında söz konusu ünlü bu güne kadar hem /i/ hem de /è/ olarak gösterilmiştir. Biz bu çalışmada transkripsiyon yönteminden dolayı /i/ okumayı tercih ettik.

bir- 26/7 [< *bėr-* EDPT 354]: krş. *ber* - OY (*ber-* KTB 2 ~ bir- BKK 1); *bėr-* DLT (1/134-22), NF (18-11).

dik 10/1 [< *teg* EDPT 475]: krş. *teg* OY (BKD 11), DLT *tek* (I/354-18); *tėg* NF (7-5).

ilig 85/2 [< *elig* EDPT 140]: krş. *elig* OY (KTD 32), DLT (I/72-14); *ėlig* NF (29-6).

ir- 6/5 [< *er-* EDPT 193]: krş. *er-* OY (KTG 9), DLT (I/24-26), NF (36-11)

kiç- 14/7 [< *keç-* EDPT 693]: krş. *keç-* OY (BKD 30), DLT (I/80-22), NF (20-11).

kiçe 34/4 [< *kėçe* EDPT 694]: krş. *kėçe* DLT (III/219-11), NF (17-10).

kil- 114/4 [< *kel-* EDPT 715]: krş. *kel-* OY (KTD 28), DLT (I/26-12), NF (4-12).

kirek 13/6 [< *kergek-* EDPT 742]: krş. *kergek* OY (KTD 4); *kerek* DLT (I/126-3), NF (16-8).

min 160/6 [< ben EDPT 346]: krş. *men* OY (KTG 11), DLT (*men* I/25-8 ~ *min* I/60-4), NF (14-5).

ni 11/2 [< *ne* EDPT 774]: krş. *ne* OY (KTD 9), DLT (I/53-15), NF (28-15).

niçe 41/7 [< neçe EDPT 775]: krş. *nençe* OY (BKK 9), DLT (I/49-213); *neçe* NF (65-15).

siv- 73/3 [< sev- EDPT 784]: krş. seb- OY (BKD 2); sew- DLT (I/12-11), NF (25-5).

yir 92/3 [< *yer* EDPT 954]: krş. *yer* OY (KTD 1); *yėr* DLT (I/33-6); *yer* NF (38-7).

II. 1. 2. 2. Yuvarlaklaşma

e- > ö-

Aşağıdaki örneklerde ikinci hecedeki yuvarlak ünlünün etkisi ile ilk hecedeki düz ünlünün yuvarlaklaştığı görülür.

öksük 76/5 [< *egsük* EDPT 116]: krş. *ägsük* OT (Kzl.Ç. II-5); *eksük* DLT (I/105-13), NF (136-).

ösrük 25/4 [< *esrük* EDPT 250]: krş. *esrük* DLT (II/289-11), NF (363-17).

-b- dudak ünsüzünün etkisiyle meydana gelen yuvarlaklaşmalar.

öy 37/1 [< ev EDPT 3]: krş. *eb* OY (KTK 8); < *ew* DLT(II/99-23), NF (19-12).

İkinci hecedeki düz ünlünün ilerleyici benzeşme sonucu yuvarlaklaştığı şekiller:

-ı- > -u-

oḳu- 65/7 [< *oḳı-* EDPT 79]: krş. < *oḳı-* OY (BKD 28), DLT (III/254-10), NF (oḳı- 16-12 ~ oḳu- 32-11).

unut- 31/4 [< *unıt-* EDPT 179]: krş. *unıt-* ~ *unut-* DLT (I/215-20~I/215-10), NF (201-12 ~376-9).

II. 1. 2. 3. Düzleşme

-o- > -a-

ḳav- 17/5 [< *ḳov-* EDPT 580]: krş. *ḳow-* DLT (II/16-5); *ḳav-* NF (334-11).

savuḳ 136/4 [<*soġıḳ* EDPT 808]: krş. *soġıḳ* KB (4622) ~ *soġuḳ* DLT (I/503-16); *sawuḳ* NF (30-16).

-u > -a

tola 48/7 [< *tolu* EDPT 491]: krş. *tolu* DLT(III/232-27).

-ü- > -e-

köter- 205/4 [< *kötür-* EDPT 706]: krş. *kötür-* OY (KTK 11), DLT (II/75-5), *köter-~kötür-* NF(12-11~8-11).

süñgek 164/7 [< *süñgük* EDPT 838]: krş. *süñgük* OY (BKD 20), DLT (I/247-25), NF (65-16).

II. 1. 2. 4. Ünlü Düşmesi

Ünsüzle biten bazı kelimelerde ek aldıktan sonra vurgusunu yitiren orta hecenin dar ünlüsünün düştüğü görülür.

ağız (ağzıma 17/3; ağzımġa 31/6, 198/1; ağzımda156/5; ağzıñ̂g 10/4; ağzıñ̂gnıñ̂g 178/2; ağzıñ̂gnı 98/4; 15/4; ağzıñ̂gġa 17/3; ağzı 57/2).

bağır (bağrımnı 203/26; bağrımda 87/3; bağrıñ̂gda 203/12; bağrı 168/7).

boğuz (boğzın 60/8).

boyun (boynumġa 148/2; boynıġa 30/5).

ilig (ilge 100/4; ilgim 85/2; ilgimde 150/6; ilgidin 79/3).

kiyin (kiyniçe 45/7).

kögüs (kögsüm 142/6; kögsümge 143/7; kögsüñ̂g 118/2; kögssige 22/3).

köñ̂gül (köñ̂glüm 146/2; köñ̂glüme 26/3; köñ̂glümni 77/5; köñ̂gli 12/7).

orun (ornıda 115/2; ornıġa 15/6).

sarıġ (sarġarur 94/4).

II. 1. 2. 5. Hece Birleşmesi

ni it- > *n'it-* 9/1.

ni iyle- > *n'iyle-* 76/1.

II. 2. Ünsüzler

II. 2. 1. Ünsüz Değişmeleri

b- > m-:

Kelime başındaki /b/, genellikle muhafaza edilmiştir: *bağır*, *bar*, *barça*, *bir-*, *bol-*, *buz-*. Bu ses, /*n*/ ve /*ñ̂g*/ gibi bir nazal ünsüzden önce bazı kelimelerde /*m*/'ye dönüşür.

min 6/1 [< *ben* EDPT 346]: krş. *men* OY(BKD 20); *men~min* DLT (II/4-23~I/60-4); men NF (2-7).

miñ̂g 74/2 [< *bıŋ* EDPT 346]: krş. *biñ* OY(BKG 1); *miñ̂g* DLT (I/334-15), NF (37-3).

muñ̂g 9/8 [< *buŋ* EDPT 347]: krş. *buñ* OY (KTG 3); *muñ̂g* DLT (III/33-2), NF (286-6).

munı 48/6; *mundın* 107/4; *muñ̂ga* 5/4; *munça* 4/3.

-b-, -b > > -v-, -v

Eski Türkçenin iki ünlü arasındaki veya kök sonundaki /*b*/ sesi, Karahanlı Türkçesi /w/, Harezm Türkçesinde /*w*/, /*v* / sesine Çağataycada ise /*v*/'ye dönüşür.

av 168/7 [< av EDPT 3]: krş. *ab* OT (KÇ B 9); *aw* DLT(I/287-3) *aw* NF (155-12), KE *av* (116r18).

iv(ü)r- 39/2 [< *evir-* EDPT 14]: krş. *ebir-* OY(BKD 25); *ewür-* DLT(I/178-21); *ewür-* NF (13-6), KE *evür-* (81v13).

siv- 73/3 [< *sev-* EDPT 784]: krş. *seb-* OY(BKD 2); *sew-* DLT(II/15-21); *sew-* ~ *sev-* NF (160-3~ 8-11).

/v/ ünsüzü incelediğimiz metinde öy kelimesinde /y/ ünsüzüne değişme eğilimi göstermektedir.

öy 37/1 [< *ev* EDPT 3]: krş. OY eb (BKD 32); DLT ew (II/8-24); NF ew (18-7), KE ev (143v9).

tilbe ve *yalbar-* kelimelerinde /b/ sesi korunmuştur.

-p- > -f-

Kelime içindeki /p/, aşağıdaki örneklerde /f / olur. Bu değişim Nevâyî'den sonra yerleşmiştir.

tofraġ 167/4~ *tofraḳ* 56/4 [< *topraḳ* EDPT 443]: krş. *topraḳ* DLT (II/305-23), NF (11-13).

yafraġ 16/4 [< *yapurġaḳ* EDPT 879]: krş. *yapurġaḳ* DLT(III/51-8); *yapraḳ* ~ *yapurġaḳ* NF (43-14 ~57-3).

-d-, -d > -ḏ-, -ḏ > -y-, -y

Eski Türkçede kelime içi ve kelime sonundaki /d/ sesi, Karahanlı Türkçesinde /ḏ/ ve Harezm Türkçesinde /ḏ/, /y/, Çağatay Türkçesinde ilk devir eserlerindeki bazı istisnalar dışında ise /y/ olur.

ayaḳ 124/3 ~ *ayaġ* 113/2 [< *aḏaḳ* EDPT 45]: krş. *adaḳ* OY (KTK 7); *aḏaḳ* DLT (II/131-26); *aḏaḳ* NF (60-10), *ayaḳ* KE (169v8).

ayır- 202/31 [< *aḏıḳ* EDPT 66]: krş. DLT *aḏır-* (III/228-14); *aḏır-* NF (14-2), *ayır-* KE (3r17).

biyik 130/1 [< *beḏük* EDPT 302]: krş. *bädük* OT (O 6); *beḏük* DLT (I/94-3), NF (128-3).

boy 202/7 [< *boḏ* EDPT 297]: krş. *boḏ* DLT (III/121-10); *boḏ~boy* NF (65-11~48-4).

ḳayġu 133/2 [< *ḳaḏġu* EDPT 598]: krş. *ḳaḏġu* DLT (I/106-11); *ḳaḏġu* ~ *ḳayġı* NF (16-6~395-15).

ḳayġur- 17/1 [< *ḳaḏġur-* EDPT 599]: krş. *ḳayġur-* ~*ḳaḏġur-* DLT (III/193-26~ II/192-23); *ḳaḏġur-* NF (5-17), KE *ḳayġur-* (118v20).

kiy- 23/3 [< *ked-* EDPT 700]: krş. *ked-* DLT (II/296-3); *ked-* ~ *key-* NF (37-7 ~106-4)).

uyu- 122/7 [< *udı-* EDPT 42]: krş. *udı-* OY (KTD 27); *udı-* DLT (III/260-2); *udı-* ~*uyı-* NF(167-4~15-13).

-ġ-, -ġ > -v-, -v

Eski Türkçe ve Karahanlı Türkçesinde /*ġ*/ ünsüzü, Harezm Türkçesinde /*w*/, /*v*/ Çağataycada ise /*v*/ olur.

savuḳ 136/4 [< *soġıḳ* EDPT 808]: krş. *soġıḳ* KB (4623) ~ *soġuḳ* DLT (I/503-16); *sawuḳ* NF(31-7).

ḳav- 17/5 [< *ḳoġ-* EDPT 580]: krş. *ḳow-* (DLT).

Bu değişmeye parelel olarak kelime sonundaki *-egü* ses grubu da *-ev* olmuştur.

birev 16/5 < *biregü* KB (343), biregü ~ birev KE (18r9 ~173v12).

ikev 179/2 < ikigü KB (331).

-ḳ, -ḳ- ~ -ġ, -ġ-

Çağataycada kelime sonundaki /*ḳ*/ ve /*ġ*/ seslerinin kullanımında karışıklık söz konusudur.

andaḳ 21/7 ~ *andaġ* 132/1; *ayaḳ* 124/3 ~ *ayaġ* 56/4; ḳatıḳ 16/5 ~ ḳatıġ M; *ḳulaḳ* 67/6 ~ *ḳulaġ* 160/6; *soraḳ* 73/5 ~ *soraġ* 69/3; *tırnak* 168/5 ~ *tırnaġ*168/5; *tofraḳ* 56/4 ~ *tofraġ* 167/4.

Bu durum isimden sıfat yapma *+lıġ* / *+lig* ve isimden isim yapma eki *+lıḳ* / *+lik*'in kullanımında da karışıklığa yol açmaktadır.

āfetlıġ 75/3 ~ *āfetlıḳ* A, T; *atlıḳ* 84/8 ~ *atlıġ* A, M, T; *baġlıġ* 199/5 ~ *baġlıḳ* 7/3; *belālıḳ* 62/6 ~ *belālıġ* F_2; *cānlıġ* 115/1 ~ *cānlıḳ* A, F_1; *ḳanlıġ* 123/5 ~ *kanlıġ* 7/4; *vefālıḳ* 165/7 ~ *vefālıġ* İ, T.

āvārelıḳ 88/6 ~ *āvārelıġ* 90/2; *ḫāmlıḳ* 56/3 ~ *ḫāmlıġ* A, T; *ḫūn-ḫᵛārlıḳ* 200/3 ~ *ḫūn-ḫᵛārelıġ* 64/4; *mestlıġ* 78/6 ~ *mestlıḳ* Ü; *nevmīdlıġ* 92/7 ~ *nevmīdlıḳ* F_1; *rüsvālıġ* 28/5 ~ *rüsvālıḳ* İ, Ü; *zamānlıġ* 102/2 ~ *zamānlıḳ* F_1; *zārlıḳ* 200/2~ *zārlıġ* 200/2.

Ayrıca /*k*/ ünsüzünün /*g*/'ye değiştiği örneklerde vardır.

dagı 59/3 [< *taḳı* EDPT 466]: krş. *taḳı* OY (KTG 13), DLT (taḳı I/274-17 ~ daḳı II/195-27), NF (3-10, 7-3).

saġın- 62/3 [< *saḳın-* EDPT 813]: krş. *saḳın-* DLT (II/153-23), NF (51-15).

-ḳ- > -ḫ-

/ḳ/ sesi bazen ünsüzlerin yanında /ḫ / olur.

aḫtar- 81/5 [< *aḳtar-* EDPT 82]: krş. *aġtar-* ~ *aḫtar-* DLT (II/74-14 ~ I/219-12); *aḫtar-* NF (191-16).

oḫşa- 68/4 [< *oxşa-* EDPT 97]: krş. *oḫşa* DLT (I/183-3) ~ *oḳşa-* KB (784); *oḫşa* NF (115-9).

saḫla- 116/3 [<*saḳla-* EDPT 810]: krş. *saḳla-* DLT (II/247-24), NF (18-16)

yaḫşı 91/1 [< *yaxşı* (EDTP 908)]: krş. *yaḫşı* DLT (III/32-9), NF (28-16).

toḳtat- 196/5 ~ *toḫtat-* 201/7.

-n͡g- > -ġ-

yalġuz 154/5 [< *yaln͡gus* EDPT 930]: krş. *yaln͡gus* OT (Çaa-Höl IV-1); *yaln͡gus* DTL (II/133-16) ~ *yaln͡guz* KB (395); *yan͡gluz* ~ *yalġuz* NF (129-15 ~51-6).

s- > ç-

Aşağıdaki örnekte kelime başındaki /s/ bir benzeşme sonucunda ç olur.

çüçük 36/4 [< *süçig* EDPT 796]: krş.< *süçig* OY (KTG 5); *süçik* DLT I/ 338-16); *süçüg* NF (22-15).

t- > d-

Kelime başındaki /*t-*/, birkaç kelimede /*d-*/'ye dönüşür. Bu değişim Çağataycada özellikle Nevâyî'den sonra görülür.

dağı 61/5 [< *taḳı* EDPT 466]: krş. *taḳı* OY (KTG 13), DLT (II/110-4), NF (27-4).

di- 179/1 [< *tė-* EDPT 433]: krş. *ti-* OY (KTD 9); *tė-* DLT (I/74-2); *te-* NF (26-5).

durur 150/7 ~ *turur* 106/5.

II. 2. 2. Ünsüz İkizleşmesi

iki > *ikki* 8/7.

al > *all* allıda 60/5, allıġa 17/5, allın͡gda 50/5, allımda 124/2.

ḳatıḳ > *ḳattıḳ* 73/1.

ısıġ > *ıssıġ* 28/4.

II. 2. 3. Ünsüz Düşmesi

b- > Ø

bol- > ol-: bol- 24/1. Ayrıca Oğuz grubu Türkçelerinde olduğu gibi: *ol-dum* 8/8; *ol-madım* 115/1; *ol-duñ* 63/6; *ol-dı* 3/3; *ol-madı* 16/9.

bile 6/4 ~ *ile* 8/8.

-b > -w > Ø

su 18/2 [< *suv* EDPT 783]: krş. *sub* OY (KTD 27); suw DLT (II/173-14); suw ~ suv NF (26-9 ~ 116-7).

-l- ~ Ø

kiltür- 15/5 ~ *kitür-* 193/6.

-r- > Ø

birle 26/7 ~ *bile* 29/3.

ḳutḳar- 122/8 [< *ḳurtḳar-* EDPT 649]: krş. *ḳutġar-* KB (6260); *ḳurtġar-* ~ *ḳutḳar* NF (16-13 ~ 165-13).

ḳutul- 153/7 [<*ḳurtul-* EDPT 650]: krş. *ḳurtul-* ~ *ḳutul-* DLT (II/121-23 ~ II/121-16), NF (49-12 ~ 100-2).

ir- fiili, vezin gereği ve Oğuzcanın etkisiyle i- şekliyle birlikte kullanılır:

irdi 7/7 ~ *idi* 5/4; *irmes* 3/5 ~ *imes* 4/1; *irmiş* 16/5 ~ *imiş* 14/7Ü; *irse* 15/2 ~ *ise* 82/2.

-g-, -ḳ- > Ø

kirek 13/6 [< *kergek* EDPT 742]: krş. *kergek* OY (KTK 10); *kerek* DLT (I/163-19), NF (4-6).

ḳulaġ 160/6 ~ *ḳulaḳ* 67/6 [< *ḳulḳaḳ* EDPT 621]: krş. *ḳulḳaḳ* OY (BKK 11); *ḳulḳaḳ* ~ *ḳulaḳ* DLT (I/383-17 ~ III/253-5); *ḳulaḳ* NF (9-6).

II. 2. 4. Ünsüz Yer Değiştirmesi

ögren- > *örgen-* 66/3.

yaġmur > *yamġur* 78/3.

III. Şekil Bilgisi Özellikleri

III. 1. Yapım Ekleri

III. 1. 1. İsimden İsim Yapım Ekleri

+aḳ : baş+aḳ 87/3.

+çılıḳ : yıl+çılıḳ 2/5.

+daş : yol+daş 204/1, boy+daş 204/4.

+düz : kün+düz 101/3.

+lıġ / +lig, +luġ / +lüg, +lıḳ / +lik, +luḳ / +lük

āvāre+lıġ 90/2; āzürde+lıġ 152/6; bīçāre+lıġ 62/6; bīmār+lıġ 69/4; cerāḥat+lıġ 197/4; mest+lıġ 78/6; rüsvā+lıġ 28/5; bīçāre+lıġ+dın 62/6; bīmār+lıġ+dın 181/2; bīnevā+lıġ+dın 20/7; nā-sāz+lıġ+lar 35/7; pinhān+lıġ+ı 120/2; tiriglig 52/6; bī-ḫod+luġ+um 38/5; ḳul+luġ+uñ+ġa 112/7; mecnūn+luġ+um+nı 25/2; yalġuz+luġ+um 37/2; hörgünç+lüg 96/2.

ādemī+lıḳ 145/4; ʿāşıḳ+lıḳ 125/3; āvāre+lıḳ 88/6; āzār+lıḳ 200/7; cān-baḫş+lıḳ 76/4; cevāhir+lıḳ 184/4; çaġ+lıḳ 9/5; efşān+lıḳ 22/6; ḫūnḫ˘ār+lıḳ 200/3; huşyār+lıḳ 200/1; ḳarı+lıḳ 66/6; rind+lıḳ 87/9; şāh+lıḳ 77/7; uyat+lıḳ 103/2; yaḫşı+lıḳ 84/8; yār+lıḳ 200/1; ḫām+lıḳ+dın 56/3; yār+sız+lıḳ 104/7; kem+lik 99/1; sergeşte+lik 104/6; cefākeş+lik+de 145/7; tirig+lik+din 70/2; yigit+lik+de 66/6; bī-ḫod+luḳ 151/7; buzuġ+luḳ 78/2; ḫūb+luḳ 10/3; oġur+luḳ 10/5; şūḫ+luḳ+dın 161/4.

+sı : artuḳsı 98/6.

+sız / +siz: cān+sız 11/4; an+sız 46/4; vefā+sız 63/1; yār+sız 73/3; kām+sız 75/6; ṣabr+sız 129/1; maḳdūr+sız 195/2; tiken+siz 23/6; reng+siz 50/2; min+siz 80/5; köñül+siz+lik+din 84/9; ḥasret+siz 87/4; cānāne+siz 202/2.

III. 1. 2. İsimden Fiil Yapım Ekleri

+a, +e-: oñ+a-(l)- 202/30, oy(u)n+a- 51/6, ört+e- 68/1.

+ḳar-: baş+ḳar- 142/2, ḳut+ḳar- 122/8.

+la-, +le-: av+la- 168/7; bağış+la- 36/3; yaman+la- 36/5; taş+la- 44/6; baġ+la- 46/6; gül+le- 123/1; köz+le- 93/2; söz+le- 68/5; tir+le- 10/3; yüz+le- 138/3.

+ar-, +r-: sar(ı)ġ+ar 94/4; ḳara+r- 82/1; ḳayġu+r- 17/1; ḳısḳa+r- 13/4.

+urġa-: muñ+urġa- 141/2.

+re-: tilbe+re- 15/1.

III. 1. 3. Fiilden İsim Yapım Ekleri

-a: tol-a 48/7, yar-a 87/3.

-ġ , -ig, -uġ / -üg: açı-ġ 96/3; tir-ig 39/4; buz-uġ 62/2; öl-üg 7/2.

-ḳa: ḳıs-ḳa 13/4.

-k / -ḳ, -aḳ -uk : öksü-k 2/3; ösrü-k 156/2; çürü-k 190/5; çüçü-k (< süçi- "tatlılaşmak") 36/4; yaru-ḳ 22/5; yıra-ḳ 73/3; sor-aḳ 73/5; art-uḳsıdur 98/6.

-ḳu, -gü : uyḳu (< udı-ḳu) 83/1; közgü 13/1.

-ḳun / -kün: uç-ḳun 177/1; öt-kün 196/4.

-üm : öl-üm 25/6.

-me : sür-me 3/3.

-mur : yamġur (yaġ-mur) 78/3.

-en, -ın: tik-en 41/2; çaḳ-ın 174/6; yaġ-ın 121/6.

III. 1. 4. Fiilden Fiil Yapım Ekleri

-ar-, -ur- / -ür-: çıḳ-ar- 13/3; ḳayt-ar- 142/4; ḳop-ar- 16/6; ḳız-ar- 18/2; yaşur 79/5; tapş-ur- 188/3; iç-ür- 127/2; it-ür- 182/3; öç-ür- 48/2.

-dur- / -dür-, -tur- / -tür-: tın-dur- 15/7; sın-dur- 17/1; yaġ-dur- 40/3; in-dür- 169/2; köy-dür- 17/2; unut-tur- 31/4; kil-tür- 15/5; öl-tür- 17/5.

-ker-: öt-ker- 15/3; büt-ker- 142/6.

-ġur- / -gür-, -kür-: yaz-ġur- 61/5; yit-kür- 17/3, bil-gür- 17/6.

-güz-: tir-güz- 7/2; kör-güz- 25/1.

-l-, -ıl- / -il-, -ul- / -ül-: bize-l- 175/3; aç-ıl- 45/3; as-ıl- 10/2; ayr-ıl- 16/5; saç-ıl- 42/1; sanç-ıl- 41/2; tap-ıl- 22/7; yap-ıl- 42/1; yıġ-ıl- 42/3; igil 137/7; buz-ul- 65/4; savr-ul- 50/5; tut-ul- 50/1; iv(ü)r-ül- 39/2; tök-ül- 166/3; üz-ül- 96/7.

-n-, -ün-: örte-n- 9/3; tipre-n- 16/8; çürge-n- 16/3; baġla-n- 121/6; gülle-n- 123/1; yüzle-n- 87/2; kör-ün- 39/3.

-ıḳ: az-ıḳ- 177/6.

-se: kör-se- 86/1.

-ş-, -iş-: butra-ş- 51/2; sözle-ş- 68/5; tala-ş- 187/4, yit-iş- 131/6.

-t: ḳana-t- 57/1; ḳorḳ-ut- 82/2; körse-t- 31/1; ḳuru-t- 132/5; oḫşa-t- 8/5; oyġa-t- 201/5; öksü-t- 85/4; toḫta-t- 201/7; toḳta-t- 196/5; uçra-t- 201/4; yaru-t- 69/2; yıġla-t- 31/1.

-ız: tam-ız- 13/3; aḳ-ız- 151/5.

III. 2. İsim Çekimi

III. 2. 1. Çokluk Eki

+lar / +ler

belā+lar 45/6; cefā+lar 125/3; dūst+lar 54/4; ḫūb+lar 66/2; mihrbān+lar 88/4; müselmān+lar 118/5; rāst+lar 51/4; ṣaf+lar 89/4; 150/3; sütūn+lar 129/2; şāh+lar 2/1; zāġ+lar 163/3; gül+ler 41/5; kevkeb+ler 196/2; kiçe+ler 80/3; kiyik+ler 201/4; mülk+ler 28/2; naġme+ler 9/8; nāle+ler 195/2; özge+ler 77/4; perī+ler 8/3; servḳad+ler 9/2; sün͡gek+ler 190/5; şerer+ler 122/3; tilbe+ler 114/1; tün+ler 38/3; ünçi+ler 121/4; yigit+ler 22/3.

III. 2. 2. İyelik Ekleri

Teklik 1. Şahıs: +m, +ım / +im, +um / +üm

çihre+m 123/2; ḫırḳa+m 163/6; külbe+m 164/4; nāle+m 130/1; āh+ım 15/4; baġr+ım 9/6; baḫt+ım 133/6; baş+ım 124/7; biryān+ım 80/2; cān+ım 9/7; cihān+ım 39/2; fiġān+ım 155/2; gümān+ım 68/7;ʿışḳ+ım 75/1; ʿıyş+ım 146/1; ʿilāc+ım 64/5; mān+ım 82/6; nihān+ım 117/4; peyġām+ım 4/2; ṣabr+ım 51/5; yaş+ım 6/3; big+im 140/2; cism+im 10/1; derd+im 19/6; dilber+im 7/2; eşk+im 37/1; ḥāl+im 27/1; ḥayret+im 106/2; ilig+im 85/2; mātem+im 101/6; mihr+im 194/1; nefs+im 207/3; peyker+im 109/1; sirişk+im 10/1; ten+im 157/3; tesbīḥ+im 169/7; yār+im 33/2; bī-ḫodluġ+um 38/5; cünūn+um 87/5; ot+um 174/2; yalġuzluġ+um 37/2; cevr+üm 187/7; çābük+üm 168/3; kön͡gl+üm 1/4; köz+üm 8/4; söz+üm 66/4; ʿömr+üm 128/3.

Teklik 2. Şahıs: +n͡g, +ın͡g / +in͡g, +un͡g / +ün͡g

ġamze+n͡g 197/4; ġonçe+n͡g 51/3; nāle+n͡g 127/7; nāme+n͡g 11/3; ʿārıż+ın͡g 12/5; cān+ın͡g 134/5; dāstān+ın͡g 66/7; ʿışḳ+ın͡g 30/1; ıẓhār+ın͡g 26/5; ḳaş+ın͡g 10/2; müjgān+ın͡g 40/3; vaṣf+ın͡g 1/1; cemāl+in͡g 6/7; hicr+in͡g 32/2; kön͡glek+in͡g 195/6; leb+in͡g 31/1; merhem+in͡g 166/4; naṣīb+in͡g 92/7; pend+in͡g 28/5; raḳīb+in͡g 63/7; tiş+in͡g 8/2; ḳul+un͡g 18/5; kūy+un͡g 17/7; maʿlūm+un͡g 65/4; oḳ+un͡g 19/6; cevr+ün͡g 38/4; kögs+ün͡g 118/2; öz+ün͡g 1/6; söz+ün͡g 77/2; sünbül+ün͡g 97/5; zülf+ün͡g 30/5.

Teklik 3. Şahıs: +sı / +si, +ı / +i

ārzū+sı 105/1; barça+sı 60/8; ḳara+sı 112/6; ḳıṣṣa+sı 144/2; lemʿa+sı 19/5; ravża+sı 74/4; rüsvā+sı 188/4; ṣadḳa+sı 94/7; ṣaḥrā+sı 81/2; sevdā+sı 59/2; tūtiyā+sı 79/1; cilve+si 147/6; ġamze+si 12/6; müjde+si 11/3; nāle+si 8/1; pergāle+si 9/5;

rişte+si 30/5; sebze+si 40/2; şive+si 57/7; şü'le+si 100/1; ünçi+si 121/2; vādī+si 68/3;

ağz+ı 57/2; aķ+ı 8/5; baş+ı 165/2; boy+ı 202/7; efġān+ı 99/3; esrār+ı 67/2; evrāķ+ı 102/2; ħazān+ı 190/1; '+ışķ+ı 66/6; ķuş+ı 56/5; 184/4; luţf+ı 10/3; ot+ı 9/4; şām+ı 138/1; şerār+ı 42/1; şūħ+ı 84/5; tāb+ı 12/7; taş+ı 166/6; tīġ+ı 142/1; ton+ı 21/1; vaşl+ı 14/4; yaş+ı 80/1; āheng+i 18/7; 'aks+i 89/5; emr+i 2/4; gülberg+i 188/5; gülşen+i 195/5; +il+i 90/3; kevŝer+i 203/6; köñgl+i 139/2; köz+i 87/7; öy+i 128/3; öz+i 67/5; revzen+i 190/4; serv+i 156/4; söz+i 119/6; şerħ+i 3/2; şeyħ+i 137/6; şöhret+i 173/1; tün+i 102/8; v+işāl+i 48/3; yüz+i 51/6; zīnet+i 89/3.

Çokluk I. Şahıs: +imiz

şehr+imiz+ni 203/31

Çokluk II. Şahıs: +ıñgız

sırr+ıñgız+nı 53/6

Çokluk III. Şahıs: +ları / +leri

oķ+ları 158/3; gedā+ları+ġa 2/1; ķuş+ları+ġa 179/4; peykān+ları+nı 201/6; ra'nā+ları+nıñ 147/6; rüsvā+ları+ġa 169/3; dür+leri 2/2; gül+leri 23/6; köz+leri 37/5; it+leri 53/4; tiş+leri 163/2; gül+leri+de 175/6.

III. 2. 3. Ad Durum Ekleri

III. 2. 3. 1. İlgi Hali (Genitive)

+nıñ / +niñ, +nuñ / +nüñ, şahıs zamirlerinden sonra +iñ

ay+nıñ 75/3; devrān+nıñ 90/3; dilrübā+nıñ 62/1; ġayr+nıñ 152/4; ķuyaş+nıñ 13/2; nāķa+nıñ 24/1; nātüvān+nıñ 87/4; ot+nıñ 69/2; şāhlar+nıñ 87/8; şebistān+nıñ 195/3; ulus+nıñ 189/1; yağın+nıñ 196/4; yār+nıñ 103/6; ġonçe+niñ 50/1; bāde+niñ 111/7; çemen+niñ 89/6; çerħ+niñ 34/4; devr+niñ 57/5; inçü+niñ 195/1; kişi+niñ 41/6; köñgül+niñ 30/4; perī+niñ 106/5; tilbe+niñ 168/6; va'de+niñ 33/5; mu+nuñ121/2; köñgül+nüñ 197/4; yüz+üñ+nüñ 10/3;

biz+iñ 28/2; min+iñ 25/2; sin+iñ 1/2.

III. 2. 3. 2. Belirtme Hali (Accusative)

+nı / +ni, +n

āh+nı 111/8; 'āriż+nı 139/4; at+nı 12/6; bīdād+nı 98/5; bīmār+nı 184/2; cām+nı 17/3; cihān+nı 108/3; ġam+nı 81/4; ħār+nı 184/4; 'ışķ+nı 52/1; ķan+nı

202/20; varaḳ+nı 169/4; yār+nı 7/6; yat+nı 50/3; ʿābid+ni 95/4; ʿālem+ni 166/4; bülbül+ni 162/2; dehr+ni 75/7; ġaflet+ni 69/6; gül+ni 150/1; ḥāl+ni 78/6; ʿışret+ni 88/1; kişver+ni 131/6; mehveş+ni 202/12; ölüg+ni 7/2; öy+ni 158/2; pervīz+ni 52/4; sünbül+ni 76/3

Teklik 3. şahıs iyelik eklerinden sonra +n

āh+ı+n 15/3; ayaġ+ı+n 118/6; baş+ı+n 4/3; cām+ı+n 46/3; cürʿas+ı+n 15/7; esrār+ı+n 66/1; fiġān+ı+n 55/5; ḥamd+ı+n 2/1; ʿışḳ+ı+n 41/7; ʿilāc+ı+n 33/3; ḳara+sı+n 51/1; kişver+i+n 78/3; ḳuş+ı+n 86/3; naʿş+ı+n 24/1; nüsḫa+sı+n 40/2; sırr+ı+n 53/6; taş+ı+n 17/1; tofraġ+ı+n 28/3; toḫm+ı+n 46/7; vaṣl+ı+n 85/3; yamġur+ı+n 78/3; bir+i+n 60/6; cilves+i+n 61/3; derd+i+n 55/4; fetḥ+i+n 28/2; ḥüsn+i+n 66/4; iş+i+n 14/7; külbes+i+n 111/1; öy+i+n 153/4; riştes+i+n 10/4; tün+i+n 56/2; yüz+i+n 55/4.

III. 2. 3. 3. Yönelme Hali (Dative)

+ġa / +ge, +ḳa / +ke, 1. ve 2. teklik iyelik eklerinden sonra +a / +e

ʿālem+ġa 2/3; av+ġa 201/4; belā+ġa 114/1; çemen+ġa 46/6; dem+ġa 108/4; fūlād+ġa 60/2; ġam+ġa 106/3; ḫaste+ġa 178/7; ḥūr+ġa 156/4; mekteb+ġa 3/6; oḳ+ı+ġa 58/6; şām+ġa 83/2; yār+ġa 50/2; birev+ge 16/5; biz+ge 23/2; gül+ge 6/4; il+ge 36/1; iş+ge 154/5; kim+ge 1/3; köz+ge 28/3; kün+ge 203/15; ölüm+ge 202/22; tilbe+ge 71/6; yüz+ge 111/5;

ayaḳ+ḳa 124/3; buzmaḳ+ḳa 78/3; ot+ḳa 12/1; tapmaḳ+ḳa 3/1; tofraḳ+ḳa 50/5; felek+ke 194/3; itmek+ke 8/9; iylemek+ke 26/2; kirmek+ke 168/4; kök+ke 116/2; körmek+ke 139/4; köydürmek+ke 106/4; üzmek+ke 107/3;

aġz+ım+a 17/3; ābād+ım+a 156/3; baş+ım+a 16/7; cān+ım+a 68/7; dāġ+ım+a 202/29; feryād+ım+a 6/3; sāz+ım+a 160/6; şimşād+ım+a 155/3; vaṣl+ı+n͡ga 11/5; yād+ım+a 155/1; zār+ım+a 160/4; cism+im+e 114/5; derd+im+e 80/2; ḥāl+im+e 48/5; kön͡gl+üm+e 26/3; öz+üm+e 178/4; baş+ın͡g+a 181/2; cān+ın͡g+a 158/6; feryād+ın͡g+a 78/7; ruḫsār+ın͡g+a 191/7; vaṣl+ın͡g+a 11/5; ḥāl+in͡g+e 35/7; ḥüsn+ün͡g+e 122/2; laʿl+in͡g+e 76/4; zülf+ün͡g+e 76/3.

III. 2. 3. 4. Bulunma Hali (Locative)

+da / +de, +ta / +te

aġız+da 97/4; ara+da 92/4; cān+da 83/1çaġ+da 123/1; devrān+da 47/4; duʿā+da 142/7; faṣl+da 69/5; girdāb+da 10/1; ḳayġu+da 133/2; maḥal+da 86/2;

mıżrāb+da 10/7; orta+da 92/3; şafḥa+da 12/5; şāḫ+da 129/3; tāb+da 10/1; umar+da 16/7; yol+da 117/7; çemen+de 6/7; dünyi+de 22/7; ezel+de 190/6; iş+de 107/3; kön͡gül+de 11/1; köz+de 11/1; künci+de 3/5; küçe+de 84/1; leb+de 148/3; mescid+de 61/5; ḥālet+de 143/5; öy+de 37/2; ten+de 87/3; tün+de 120/1; yil+de 180/3; yir+de 45/4; yürek+de 138/4; ḳılmaḳta 110/2; kökte 42/6

III. 2. 3. 5. Ayrılma Hali (Ablative)

+dın / +din, +tın / +tin

aġyār+dın 14/4; asra+dın 162/5; ayaḳ+dın 69/6; bāġ+dın 28/4; baş+dın 179/1; cihān+dın 101/7; fiġān+dın 201/5; gerdūn+dın 15/3; ʿışḳ+dın 62/4; ḳol+dın 118/6; ḳuyaş+dın 138/3; ot+dın 161/3; riyā+dın 63/5; sulṭān+dın 6/4; tīġı+dın 52/3; ünvān+dın 126/2; vefā+dın 123/5; yoḳ+dın 101/3; żaʿf+dın 172/3; ʿālem+din 125/6; cevr+din 155/5; cihet+din 16/7; derd+din 39/4; eşk+din 101/4; fitne+din 119/2; gül+din 5/2; hicr+din 145/5; iş+din 60/9; kişver+din 28/2; köz+din 101/2; kün+din 65/3; mey+din 144/6; öz+din 192/1; özge+din 1/5; reşk+din 8/6; ten+din 212/1; tilbe+din 50/3; yil+din 99/2; yüz+din 58/3; zülf+din 10/5;

baş+tın 124/3; ḳuyaş+tın T 183/3; maḥcūbluḳ+tın F_2, T 141/2; ḥarāret+tin 77/5; köp+tin M, T 105/5; miḥnet+tin T 41/6; öksümek+tin 203/15.

III. 2. 3. 6. Eşitlik Hali (Equative)

+ça / +çe

āzārı+ça 43/6; dūzaḫ+ça 46/4; tamuġ+ça 174/5; tırnak+ça 168/5; gülzār+ı+ça 43/2; güftār+ı+ça 43/3; şekerbār+ı+ça 43/1; zengār+ı+ça 43/4; cennet+çe 46/4; kāfir+çe 75/4; min+çe 21/4; özge+çe 35/6; sin+çe 29/3; vezn+i+çe 29/3; zülf+i+çe 42/3; yār+i+çe 43/7.

III. 2. 3. 7. Vasıta Hali (İnstrumental)

+n, +la / +le

merdüm+i+n 8/3; neẓẓāre+si+n 33/4; nāvek+i+n 143/7; cilve+si+n 203/9;

tan͡g+la 124/5; birle 40/2; ile 2/4; bile 6/4.

III. 2. 3. 8. Yön Gösterme Hali (Direktive)

+ra / +re

son͡g+ra 12/4; iç+re 90/3; üz+re 94/5.

III. 3. Zamirler

III. 3. 1. Şahıs Zamirleri

	min	sin	biz	siz
Yalın Hali	(min) 6/1	(sin) 1/3		54/3
Belirtme Hali	(miniñg) 12/6	(siniñg)1/2	(biziñg) 28/2	Ø
Yükleme Hali	(mini) 8/8	(sini)126/1	(bizni) 70/2	Ø
Yönelme Hali	(mañga) 28/5	Ø	(bizge) 23/2	Ø
Bulunma Hali	(minde) 25/4	(sinde)107/3		Ø
Ayrılma Hali	(mindin) 28/5	(sindin) 49/1		Ø
Eşitlik Hali	(minçe) 21/4	(sinçe) 29/3		Ø

III. 3. 2. İşaret Zamirleri

	ol	Çokluk	bu	Çokluk
Yalın Hali	(ol) 19/4	(alar) 61/2	(bu) 1/7	Ø
Belirtme Hali	(anıñg) 2/4	Ø	(munuñg) 121/2	Ø
Yükleme Hali	(anı) 11/5	Ø	(munı) 48/6	(bularnı) 51/5
Yönelme Hali	(añga) 2/7	Ø	(muñga) 5/4	Ø
Bulunma Hali	(anda) 1/4	Ø	(mundın) 3/3	Ø
Ayrılma Hali	(andın) 41/5	(alardın)16/3	Ø	Ø
Eşitlik Hali	(ançа) 8/4	Ø	(munça) 4/3	Ø

III. 3. 3. Dönüşlülük Zamirleri

öz: özdin 48/7.

İyelik Ekli Şekillerin Hâl Ekleri İle Kullanımı

		T. I. Ş.	T.II.Ş.	T.III.Ş.
Yalın Hali		Ø	(özüñg) 1/6	(özi) 21/1
Yükleme Hali	+n	Ø	Ø	(özin) 35/2
	+ni	(özümni) 20/3	(özüñgni) 158/1	(özini) 2/6
Yönelme Hali	+ge	(özümge) 201/1	(özüñgge) 1/5	Ø
	+e	(özüme) 178/4	Ø	Ø
Ayrılma Hali		(özümdin) 132/2	(özüñgdin) 1/5	(özidin) 29/7

III. 3. 4. Birliktelik Zamirleri

bir birige 65/6

barça 28/2.

III. 3. 5. Soru Zamirleri

ķanı 47/3; ķayda 12/3; ķaysı 43/1; ķaydın 184/1; kim 5/2; ni 4/1; nige 49/3; nidin 3/5; niçe 4/1; niçük 23/5; ni üçün 32/4.

III. 3. 6. Belirsizlik Zamirleri

kimse 60/8.

her: her biri 15/4; her ķaçan 39/2; her kim 129/6; her kişi 8/3; her ni 59/7; her niçe 4/1; her niçük 142/2; her yan 15/1.

hīç: hīç kim 61/5; hīç kişi 140/4.

III. 4. İsim Fiiller

-maķ / -mek, -maġ: açıl-maķ 166/2; aç-maķ 196/6; ayrıl-maķ 16/5; baķ-maķ 121/6; bol-maķ 13/5; ķal-maķ 110/7; ķıl-maķ 89/6; ol-maķ 13/6; tap-maķ 82/6; ur-maķ 18/1; bol-maġ 12/7; ol-maġ 2/5; sançıl-maġ 152/5; sor-maġ 34/2; tap-maġ 150/5; bir-mek 54/6; ilt-mek 178/7; kör-mek 56/1; köy-mek 15/6; kül-mek 31/1; öl-mek 127/3; öt-mek 111/6; sög-mek 36/4; tik-mek 36/2; tök-mek 167/4.

III. 5. Sıfat Fiiler

-ġan / -gen, -ķan / -ken: ķıl-ġan 8/3; buzul-ġan 9/1; bol-ġan 23/2; ķal-ġanım 31/7; açıl-ġan 35/4; ķıl-ġan 35/7; büt-ġan 58/5; bol-ġan 63/1; sal-ġan 63/4; asra-ġan 68/6; sın-ġan 87/8; yaz-ġan 88/5; ķarar-ġan 103/4; yaşur-ġan 117/3; tap-ġan 183/4; tutul-ġan 190/4; dur-ġan 197/3; tirle-gen 10/3; kiy-gen 23/3; tikil-gen 33/3; körgüz-gen 35/2; köy-gen 37/3; iste-gen 47/7; kil-gen 62/4; bir-gen 69/5; yüzlen-gen 87/2; bil-gen 88/1; içür-gen 127/2; örte-gen 138/5; bizel-gen 175/3; aķ-ķan 8/5; toķ-ķan 21/2; çıķ-ķan 35/5; aç-ķan 55/2; tart-ķan 87/6; tutaş-ķan 109/1; yaķ-ķan 114/5; saç-ķan 167/7; azıķ-ķan 177/6; büt-ken 21/2; çik-ken 88/7; it-ken 15/1; tik-ken 22/5; tüş-ken 12/1; tüzet-ken 89/4; yit-ken 143/7.

-ġu: ķıl-ġu dik 78/1, bol-ġu dikdür 162/4.

-ġuçı / -güçi: ķal-ġuçı 84/3; ķıl-ġuçı 199/2; titre-güçi 121/7; tüz-güçi 181/3

-ar / -er: ķoyarġa 110/2; tartarġa 105/3; içerge 181/6; körerge 7/6; öterge58/4; sürterge 14/5.

III. 6. Zarf Fiiller

-a / -e / -y

ķıl-a 1/1; aķ-a 197/3; ayt-a 76/4; bol-a 63/3; kil-e 62/5; ötker-e 189/5; id-e 60/4; asra-y 29/4; di-y 67/6, iste-y 54/3; iyle-y 2/4.

-ġaç / -geç, -ķaç / -keç

ol-ġaç 14/3; yıķıl-ġaç 16/1; ķal-ġaç 16/4; al-ġaç 166/2; iste-geç 8/6; tüz-geç 10/7; kör-geç 41/7; yit-geç 129/6; kir-geç 138/5; kil-geç 167/7; yit-keç 51/2; işit-keç 14/2.

-geli, -ķalı / -keli

kör-geli 7/6; ötker-geli 10/4; tap-ķalı 47/1; tüş-keli 6/4; ik-keli 46/7; büt-keli 84/6; öp-keli 86/2; it-keli 89/4; yit-keli 135/5; tök-keli 141/3.

-ġunça / -günçe, -ķunça, -ķuça

at-ġunça 153/2; kil-günçe 25/6; aç-ķunça 69/4; at-ķuça 37/4.

-p, -ıp / -ip, -up / -üp

bağışla-p 36/3; bağla-p 134/2; bize-p 97/3; botra-p 151/5; iste-p 85/3; iyle-p 18/4; muñġurġa-p 141/2; n'iyle-p 20/3; örte-p 78/4; südre-p 90/4; aḫtar-ıp 15/1; az-ıp 1/6; ķıl-ıp 3/1; ķal-ıp 9/7; yaġ-ıp 14/3; bir-ip 10/6; bürgen-ip 16/4;kil-ip 1/1; ötker-ip 15/3; bol-up 26/3; buz-up 151/2; ķayġur-up 17/1; ķoy-up 91/2; sındur-up 17/1; tındur-up 15/7; tut-up 122/8; unut-up 197/5; yaġdur-up 44/5; yaşur-up 161/2; bilgür-üp 17/6; ivrül-üp 187/2; kiltür-üp 15/6; kör-üp 24/5; körset-üp 36/2; öksüt-üp 1203/13.

-ban / -ben, -ıban / -iben, -üben

bağla-ban 90/4; toġra-ban 203/26; yıġla-ban 48/5; di-ben 185/5; iste-ben 105/2; iyle-ben 15/6; aç-ıban 42/4; sanç-ıban 142/3; kil-iben 179/2; tüz-üben 105/4.

-may / -mey

aya-may 197/4; bol-may 128/1; tap-may 87/1; ur-may 93/4; büt-mey 84/3; bil-mey 108/1; it-mey 16/6; köy-mey 174/4; yit-mey 46/1.

-mayın / -meyin

tap-mayın 85/2; ur-mayın 160/5; töz-meyin 15/4; bil-meyin 81/3; tök-meyin 202/20.

III. 7. Fiil Çekimi

III. 7. 1. Emir-İstek

Teklik I. Şahıs:

-y, -ay / -ey, -yın / -yin, -eyin

iste-y 184/1; iyle-y 2/1; ayt-ay 175/2; baķ-ay 159/5; bol-ay 13/6; ķıl-ay 23/7; ķoy-ay 103/3; sor-ay 93/6; yaz-ay 101/6; oyġan-ay 172/6; tart-ay 171/7; tut-ay 119/6; yastan-ay 172/3; bir-ey 59/1; kör-ey 140/5; n'it-ey 9/1; öp-ey 108/5; örgen-ey 172/4; ötken-ey 172/5; ötker-ey 192/3; tin-ey 172/1; töŋter-ey 192/7; çik-ey 193/6; saḫla-yın 173/7; iyle-yin 162/3; kör-eyin 56/1.

Olumsuz: -mey, -mayın, -meyin

çik-mey 123/1; kör-mey 41/6;

bol-mayın 90/3; ķal-mayın 8/8; tut-mayın 12/6; kör-meyin 131/1.

Teklik 2. Şahıs: Eksiz, -ġıl / -gil, -ķıl / -kil, -kın, -ġın / -gin

ayt 114/7; baķ 73/4; bir 21/6; bol 113/5; di 141/4

Olumsuz: -ma

aylan-ma 117/3; ayrıl-ma 90/5; bağla-ma 46/6; bol-ma 18/6; buz-ma 43/6; ķal-ma 181/5; ķıl-ma 12/4; ķorkut-ma 82/2; ķoy-ma 151/6.

-ġıl / -gil

ķıl-ġıl 23/6; bol-ġıl 52/6; tut-ġıl 85/3; tap-ġıl 146/7; sun-ġıl 156/2; yaşur-ġıl 171/4; savur-ġıl 173/5; yitkür-gil 17/3; bir-gil 58/7; iyle-gil 95/1; di-gil 97/6; kör-gil 133/6; yit-gil 143/5; bil-gil 164/6; itür-gil 182/3.

Olumsuz: -mağıl / -megil

ķayġur-mağıl 113/3; ķıl-mağıl 25/2; ķoy-mağıl 157/4; bir-megil 165/7; çik-megil 132/3; di-megil 135/6; kil-megil 84/4; köy-megil 181/1; öt-megil 25/4.

-ķıl / -kil

tut-ķıl 6/6; baķ-ķıl 20/6; çik-kil 30/5; it-kil 189/6.

-ķın, -ġın / -gin

sat-ķın 18/5; ķıl-ġın 1/7; kiç-gin 80/5.

Teklik 3. Şahıs: -sun / -sün

bol-sun 6/7; tap-sun 17/3; ol-sun 102/6; öl-sün 17/5; kir-sün 59/5; n'iyle-sün 128/1.

Olumsuz: -masun / -mesün

bol-masun 5/4; çıḳ-masun 126/1; ḳıl-masun 96/5; tap-masun 8/6; uç-masun 96/2; yan-masun 117/7; bir-mesün 80/3, di-mesün 91/5, kil-mesün 142/4.

Çokluk 2. Şahıs: -n͡g, -ın͡g / -in͡g, -un͡g / -ün͡g, -n͡gız, -n͡giz, -ın͡gız

an͡gla-n͡g 87/3; iyle-n͡g 53/2; al-ın͡g 40/6; ayt-ın͡g 53/3; ḳıl-ın͡g 159/1; bil-in͡g 88/1; bol-un͡g 68/2; ḳoy-un͡g 134/2; kör-ün͡g 57/3; di-n͡giz 141/26; iyle-n͡giz 54/17; ayt-ın͡gız 139/5.

Olumsuz: -man͡g

ayt-man͡g 171/4; ḳılman͡g 118/5.

III. 7. 2. Geçmiş Zaman

III. 7. 2. 1. Belirli Geçmiş Zaman

Teklik 1. Şahıs: -dım / -dim, -dum / -düm, -tım / -tim, -tum / -tüm

asra-dım 168/2; çıḳar-dım 137/2; ḳal-dım 16/3; sağın-dım 62/3; saḫla-dım 116/3; sal-dım 15/6; yıġla-dım 151/2; bir-dim 49/2; di-dim 18/5; iste-dim 15/1; kil-dim 178/4; közle-dim 93/2; ḳoy-dum 50/5; ol-dum 8/8; oltur-dum 195/4; sun-dum 156/2; yum-dum 114/4; kör-düm 61/6; köy-düm 85/2; sür-düm 71/2; aç-tım 114/4; ısıt-tım 151/5; tap-tım 31/4; çik-tim 24/7; iç-tim 15/7; ik-tim 41/5; kis-tim 168/2; tüş-tim 123/4; yit-tim 56/3; tut-tum 107/4; yarut-tum 110/4; öp-tüm 125/5; tüş-tüm 85/2.

Olumsuz: -madım / -medim

ḳıl-madım 93/3; tap-madım 103/1; ol-madım 115/1; ur-madım 125/3; tapşur-madım 198/4; di-medim 18/5; kör-medim 20/1; bil-medim 58/6.

Teklik 2. Şahıs: -dın͡g / -din͡g, -dun͡g / -dün͡g, -tın͡g / -tin͡g

al-dın͡g 27/2; bir-din͡g 58/2; di-din͡g 115/5; kil-din͡g 73/5; iste-din͡g 198/5; tiril-din͡g 80/5; bol-dun͡g 63/6; ḳoy-dun͡g 112/6; savur-dun͡g 72/3; kör-dün͡g 6/2; köydür-dün͡g 113/1; aç-tın͡g 32/5; bas-tın͡g 56/4; yap-tın͡g 113/4; çik-tin͡g 27/4; it-tin͡g 44/1; ik-tin͡g 86/3.

Olumsuz: -madın͡g / -medin͡g

bol-madın͡g 3/6; ḳıl-madın͡g 27/1; tut-madın͡g 85/1; yavut-madın͡g 85/5; tapşur-madın͡g 198/2; töz-medin͡g 50/4; bil-medin͡g 58/2; öksüt-medin͡g 85/4; kil-medin͡g 86/5.

Teklik 3. Şahıs: -dı / -di, -du, -tı / -ti

aşur-dı 169/7; buz-dı 50/6; çıḳ-tı 71/1; ḳal-dı 9/6; ḳızar-dı 18/2; ḳozġa-dı 111/2; on͡gal-dı 202/30; sançıl-dı 165/3; savur-dı 50/5; sındur-dı

169/1; toğra-dı 179/4; ur-dı 124/3; yağdur-dı 169/1; çik-ti 3/3; çürge-di 179/2; içür-di 127/2; indür-di 169/2; iste-di 40/4; kil-di 2/1; körgüz-di 121/5; körün-di 110/5; köter-di 208/1; köy-di 8/9; örte-di 77/5; südre-di 179/3; tirgüz-di 7/2; tügre-di 179/5; üz-di 101/7; yimrül-di 82/1; yitkür-di 47/5; bol-du 112/9; aş-tı 80/4; ķanat-tı 57/1; ķop-tı 28/5; ķurut-tı 132/5; saç-tı 151/3; tap-tı 179/5; tutaş-tı 193/5; tut-tı 94/2; yarat-tı 186/5; yıķ-tı 196/4; öt-ti 196/4; sigrit-ti 163/5; tök-ti 8/4; tüş-ti 14/2; yitiş-ti 131/6; yit-ti 11/3.

Olumsuz: -madı / -medi

ķıl-madı 4/2; tap-madı 6/7; ķoy-madı 12/2; aç-madı 46/6; ol-madı 59/7; Sal-madı 82/5; bol-madı 151/3; ķal-madı 179/3; ķan-madı 179/4; sağın-madı 187/2; örgen-medi 66/3; kör-medi 121/2; bil-medi 186/2; it-medi 190/7.

Çokluk 1. Şahıs: -dük

Olumsuzu: kör-medük 10/3

Çokluk 3. Şahıs: -dılar / -diler, -tılar / -tiler

bar-dılar 16/2; bol-dılar 69/4; buz-dılar 92/4; ķal-dılar 187/6; ķıl-dılar 87/2; ķoy-dılar 143/2; kör-diler 187/6; köy-diler 15/4; öl-diler 61/2; tirgüz-diler 18/2; tap-tılar 147/3; talaş-tılar 187/4; çik-tiler 29/3.

III. 7. 2. 2. Belirsiz Geçmiş Zaman

Teklik 1. Şahıs: a) -mış-min, -mışam,

ol-mış-min 198/3; tut-mış-min 201/4; bol-mışam 59/3; ķal-mışam 9/5; ķıl-mışam 64/1; ķoy-mışam 109/6; ol-mışam 17/6.

b) -ıp-min, -up-min / -üp-min, -üptür-min

di-p-min 114/7; ķada-p-min 107/5; bat-ıp-min 183/4; oltur-up-min 16/4; bol-up-min 24/6; toy-up-min 137/4; yaşur-up-min 8/6; tüş-üp-min 98/2; öl-üp-min 114/2; tüş-üptür-min 10/1.

Teklik 2. Şahıs: -mış-sin

ķıl-mış-sin 160/7.

b) -ıp-sin, -up-sin / -üp-sin, -ıpdur-sin

asra-p-sin 118/2; ķal-ıp-sin 16/2; aç-ıp-sin 35/4; tut-up-sin 35/6; ķorķut-up-sin 148/4; sanç-ıpdur-sin 164/5.

Teklik 3.Şahıs: a) -mış / -miş

bol-mış 7/1; sal-mış 8/7; yaşur-mış 10/7; bar-mış 29/7; ķal-mış 45/3; tutul-mış 50/1; tap-mış 53/7; buz-mış 54/3; aş-mış 64/6; ķızar-mış 94/3; yaķ-mış 110/2; yaşun-

mış 117/7; yapıl-mış 135/6; tutaş-mış 158/3; çıḳar-mış 164/1; tüş-miş 35/5; iyle-miş 46/3; it-miş 68/3; kil-miş 96/5; tik-miş 109/5; örgen-miş 111/4; kiy-miş 121/1; iste-miş 135/7; kör-miş 180/1.

b) -ptur, -ıptur / -iptür, -uptur / -üptür

yamanla-ptur 36/5; aç-ıptur 46/7; açıl-ıptur 7/4; ḳıl-ıptur 143/6; sanç-ıptur 7/5; kir-iptür 113/2; it-iptür 7/5; oltur-uptur 15/2; tur-uptur 17/6; bol-uptur 19/5; öt-üptür 45/6; tüş-üptür 53/5; köç-üptür 122/7; ös-üptür 166/1.

Olumsuz: -mamış / -memiş

ḳıl-mamış 94/4; iç-memiş 148/3.

III. 7. 3. Geniş Zaman

Teklik 1. Şahıs: -ram / -rem, -r-min, -ar-min / -er-min, -ur-min / -ür-min

yıġla-ram 80/3; iyle-rem 82/3; iste-rem 63/2; di-r-min 28/3; iyle-r-min 16/7; çıda-r-min 7/6; tart-ar-min 14/4; ḳop-ar-min 16/6; çıḳ-ar-min 25/5; saç-ar-min 115/2; sor-ar-min 200/4; kör-er-min 8/4; öl-er-min 104/1; sürt-er-min 104/5; it-er-min 108/4; oḫşat-ur-min 8/5; ḳal-ur-min 17/4; ḳıl-ur-min 125/2; ayt-ur-min 185/1; bil-ür-min 81/4; yitkür-ür-min 83/2; örten-ür-min 164/4.

Olumsuz: -man / -men

an͡gla-man 7/5; bar-man 43/2; tap-man 73/1; ḳıl-man 132/4; bil-men 41/5; iyle-men 72/4; kör-men 73/3; iste-men 158/4.

Teklik 2. Şahıs: -r-sin, -ar-sin, -ur-sin

di-r-sin 74/2; iyle-r-sin 44/3; tile-r-sin 74/4; sor-ar-sin 148/5; sal-ur-sin 44/4; çıḳar-ur-sin 44/5; ḳal-ur-sin 91/4; ayt-ur-sin 188/6.

Olumsuz: -mes-sin

it-mes-sin 44/6.

Teklik 3. Şahıs: -r, -ar / -er, -ur / -ür

iste-r 3/5; iyle-r 12/3; arzı-r 102/5; di-r 2/6; oḫşa-r 76/4; oḳu-r 65/7; oyna-r 51/6; yıġla-r 14/3; aç-ar 42/5; buz-ar 9/8; baḳ-ar 14/3; çıḳ-ar 13/3; ḳaç-ar 18/4; saç-ar 188/5; tart-ar 60/9; yaḳ-ar 106/4; ur-ar 149/4; çi-ker 60/6; it-er 8/1; ki-çer 135/2; kör-er 152/5; öp-er 133/3; açıl-ur 41/1; asıl-ur 10/2; ayt-ur 116/5; bol-ur 17/4; çaḳıl-ur 19/6; ḳısḳar-ur 13/4; ḳızar-ur 94/4; sağın-ur 8/3; sarġar-ur 94/4; tapıl-ur 41/3; yağdur-ur 81/1; yapıl-ur 42/1; tirgüz-ür 7/2; bil-ür 6/5; güllen-ür 123/1; ivrül-ür 44/4;

kil-ür 14/7; körgüz-ür 25/1; kör-ür 39/3; köydür-ür 106/2; örten-ür 9/3; sözleş-ür 68/5.

Olumsuz: -mas / -mes

ol-mas 1/3; ḳıl-mas 9/1; açıl-mas 20/6; tapıl-mas 22/7; tur-mas 25/4; tut-mas 29/6; tap-mas 47/4; al-mas 50/1; oḫşa-mas 68/4; an͡gla-mas 88/6; uçra-mas 126/5; baḳ-mas 159/7; avla-mas 168/7; toḳta-mas 184/4; sun-mas 196/7; yit-mes 6/3; iyle-mes 25/4; bil-mes 43/5; bir-mes 47/3; i-mes 57/1; iste-mes 84/5; yit-mes 119/7; tüş-mes 126/2; öksü-mes 128/3; di-mes 149/1; yitiş-mes 155/2; kör-mes 191/5.

Çokluk 2. Şahıs: -r-siz, -ar-siz

di-r-siz 89/7; iyle-r-siz 54/5; sor-ar-siz 87/5.

Olumsuz –mes-siz

ir-mes-siz 87/2; bil-mes-siz 88/7.

Çokluk 3. Şahıs: -rler, -arlar / -erler

di-rler 14/7; ḳıl-urlar 66/2; ḳav-arlar 191/3; çik-erler 60/8.

Olumsuz: -mesler

ehl i-mesler 60/9.

III. 7. 4. Şimdiki Zaman

Teklik 3. Şahıs: -adur

artadur 129/1.

Olumsuz: -maydur, -may durur, -mey durur

bolmaydur 202/21, turmaydur 113/1, çıḳmay durur 23/6, tüşmey durur 9/7.

III. 7. 5. Gelecek Zaman

1) -ġay / -gey, -key

Teklik 1. Şahıs: -ġay-min / -gey-min, -key-min

ḳıl-ġay-min 28/3; bol-ġay-min 95/2; kör-gey-min 152/1; örte-gey-min 153/3; sürt-key-min 50/2; it-key-min 170/3.

Olumsuz: -megey

sür-megey-min 127/6.

Teklik 2. Şahıs: -ġay-sin / -gey-sin

bol-ġay-sin 18/3; ol-ġay-sin 65/7; ḳıl-ġay-sin 192/4; di-gey-sin 155/5.

Olumsuz: -maġay

bol-maġay-sin 94/6, tap-maġay-sin 115/3.

Teklik 3. Şahıs: -ġāy / -gey, -ķay / -key

al-ġay 1/1; tap-ġay 3/7 ~ tap-ķay 26/7; ol-ġay 5/5; taşı-ġay 17/1; ķıl-ġay 52/2; tut-ġay 64/2; tol-ġay 102/2; aġrı-ġay 103/6; buz-ġay 153/4; sal-ġay 164/6; an͡gla-ġay 168/6; sor-ġay 184/1; asra-ġay 184/2; bil-gey 34/5; bir-gey 44/7; örte-gey 52/2; tiril-gey 65/2; köydür-gey 72/1; köy-gey 101/1; kör-gey 118/3; yimrül-gey 153/1; körün-gey 163/7; çıķ-ķay 20/2; bas-ķay 149/2; ayt-ķay 163/4; yaķ-ķay 166/6; iyle-gey 10/5; kil-gey 17/2; kör-gey 28/3; yit-key 11/5; it-key 11/5; yit-key 23/4; tik-key 37/5; tök-key 54/7; tüş-key 164/4.

Olumsuz: -maġay / -megey

çıķ-maġay 126/4; ķal-maġay 102/8; tut-maġay 61/4; bol-maġay 42/3; ķıl-maġay 37/3; al-maġay 2/4; tap-maġay 24/3; iç-megey 146/6; it-megey 34/5.

Çokluk 3. Şahıs: -ġaylar / -geyler

an͡gla-ġaylar 102/4; tap-ġaylar 121/7; çıķar-ġaylar 122/9; iyle-geyler 97/4; di-geyler 189/7.

Olumsuz: -maġaylar

ķıl-maġaylar 111/3.

2) -ġa / -ge, -ķa / -ke

Teklik 1. Şahıs: -ġa-min / -ge-min, -ke-min

ķıl-ġa-min 153/5; bol-ġa-min 93/4; öl-ge-min 106/2; bir-ge-min 134/1; öltür-ge-min 134/4; kör-ge-min 184/3; nit-ke-min 25/7.

Teklik 2. Şahıs: -ġa-sin / -ge-sin, -ķa-sin / -ke-sin

bol-ġa-sin 90/1; ķıl-ġa-sin 90/7; sor-ġa-sin 141/7; ivrül-ge-sin 39/2; di-ge-sin 83/5; bil-ge-sin 114/5; öltür-ge-sin 189/3; tap-ķa-sin 101/5; öp-ke-sin 156/2.

Teklik 3. Şahıs: -ge

bir-ge 72/2.

3) -ġu / -gü

Teklik 3. Şahıs: -ġusı / -güsi

ol-ġusı 28/4; öl-güsidür 72/5; yitkür-güsi 129/7; kil-güsi 181/1.

III. 7. 6. Şart

Teklik 1. Şahıs: -sam / -sem

aç-sam 8/4; tut-sam 9/3; ayt-sam 13/5; bar-sam 16/8; ol-sam 22/4; ķoy-sam 24/3; al-sam 40/7; yaz-sam 65/7; ķıl-sam 81/7; kaç-sam 90/2; tap-sam 93/5; uyal-sam

94/5; an͡gla-sam 108/1; baḳ-sam 129/1; bir-sem 4/1; iyle-sem 16/5; di-sem 44/6; körgüz-sem 49/1; kör-sem 61/3; ög-sem 66/4; iste-sem 93/5; öl-sem 97/3; iç-sem 150/7; kir-sem 155/3; iste-sem 184/1.

Olumsuz: -masam / -mesem

yaz-masam 126/2; bir-mesem 39/5; bil-mesem 41/4; kör-mesem 192/5; iç-mesem 69/6.

Teklik 2. Şahıs: -san͡g / -sen͡g

ḳıl-san͡g 1/3; savur-san͡g 17/2; baḳ-san͡g 17/4; sal-san͡g 17/5; ur-san͡g 85/4; çıḳ-san͡g 115/4; bar-san͡g 137/2; tap-san͡g 189/3; di-sen͡g 17/5; it-sen͡g 21/7; iste-sen͡g 28/6; kör-sen͡g 39/2; köy-sen͡g 50/4; yit-sen͡g 97/6; iyle-sen͡g 142/7; öltür-sen͡g 152/6; bir-sen͡g 163/6; kör-sen͡g 190/6.

Olumsuz: -masan͡g / -mesen͡g

sal-masan͡g 74/7; kör-mesen͡g 70/7; it-mesen͡g 80/2.

Teklik 3. Şahıs: -sa / -se

bol-sa 1/1; çıḳ-sa 2/2; ḳal-sa 5/3; yağ-sa 16/7; -sal-sa 41/2; yığıl-sa 42/3; ayt-sa 48/3; arıt-sa 48/3; sın-sa 100/5; baḳ-sa 111/3; aḳ-sa 146/5; ḳutul-sa 153/7; ḳon-sa 164/4; tut-sa 191/6; ur-sa 205/2; bir-se 1/3; iste-se 2/5; ivrül-se 5/1; kör-se 8/3; tüş-se 13/1; tig-se 19/6; öçür-se 48/2; sür-se 48/5; yüzle-se 51/2; öt-se 54/4; yitkür-se 83/4; yit-se 94/6; üzül-se 96/7; kil-se 142/6; köy-se 149/1; işit-se 160/5; ötker-se 189/5; öltür-se 198/6; indür-se 204/3.

Olumsuz: -masa / -mese

sal-masa 174/7; bol-masa 20/4; ḳıl-masa 5/2; ol-masa 2/4; kir-mese 178/6; kil-mese 137/1; it-mese 118/5; yit-mese 78/7; di-mese 51/5.

Çokluk 2. Şahıs: -san͡gız / -sen͡giz

tap-san͡gız 54/3; öl-sen͡giz 53/2; di-sen͡giz 54/7.

Çokluk 3. Şahıs: -salar

tap-salar 52/7; yaz-salar 65/6; ḳıl-salar 66/2; bol-salar 90/4; ḳoy-salar 166/5; sor-salar 176/4.

III. 7. 7. Gereklilik

-meli, -maḳ kirek

it-meli 24/4.

ol-maḳ kirek 13/6.

III. 7. 8. Birleşik Fiil Çekimleri

Belirsiz Geçmiş Zamanın Hikâyesi

Teklik 1. Şahıs: -mış irdim

ḳıl-mış irdim 177/2.

Teklik 2. Şahıs: -p irdiñ

yaz-ıp irdiñ 30/4.

Teklik 3. Şahıs: miş irdi

bir-miş irdi 69/1.

ḳal-mış irdi 141/2.

Gelecek Zamanın Hikâyesi

Teklik 1. Şahıs: -ġay irdim / -gey irdim, -ḳay irdim.

ḳıl-ġay irdim 108/2, di-gey irdim 130/3, uç-ḳay irdim 109/5.

Olumsuz: -maġay irdim / -megey irdim

sal-maġay irdim 182/1, kir-megey irdim 78/5, iç-megey irdim 146.

Teklik 3. Şahıs: -ġay irdi

ḳıl-ġay irdi 182/2, ol-ġay irdi 66/7, tut-ġay irdi 108/3.

Olumsuz: -maġay irdi

bol-maġay irdi 150/4.

Geniş Zamanın Hikâyesi

Teklik 1. Şahıs: -r irdim, -er irdim

iyle-r irdim 169/3, yıġla-r irdim 151/1, di-r irdim 184/5, iste-r irdim 124/4, it-er irdim 147/2.

Teklik 3. Şahıs: -r irdi, -ur irdi / -ür irdi

iyle-r irdi 187/9, açıl-ur irdi 45/3, saġın-ur irdi 173/2, bil-ür irdim 6/5.

Geniş Zamanın Rivayeti

Teklik 3. Şahıs: -ur irmiş

bol-ur irmiş 66/6.

Geniş Zamanın Şartı

Teklik 2. Şahıs: -r irseñ

di-r irseñ 17/3.

METİN

DİVĀN-I SULṬĀN ḤÜSEYİN MİRZĀ
‘aleyhi’r-raḥme

ELİF HARFİ

1[1]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

$F_1$1b

iy ḥabībin͡gdin kilip ḥamdın͡gda lā-uḥṣā s̱enā
ol çü ʿāciz bolsa vaṣfın͡g kim ḳıla alġay yana

kām u rāḥatdur sinin͡g şevḳun͡gdaġı endūh u ġam
ʿıyş u ʿişretdür sinin͡g ʿışḳın͡gdaġı derd ü ʿanā

3 genc tapsa mün'im olmas kimni sin ḳılsan͡g faḳīr
genc birse müflis olmas kimge sin birsen͡g ġınā

kön͡glüm it maʿmūr mihrin͡g birle līkin ḳoymaġıl
nefs anda ḳılġalı ḥırṣ u heves ṭarḥın binā

ḫaste kön͡glümni özün͡gdin özgedin bī-gāne ḳıl
özgedin bī-gāne ḳılġaç ḳıl özün͡gge āşinā

6 ẓulmet-i hicrānın͡g içre yol azıp ser-geşte-min
öz özün͡g sarı hidāyet şemʿi birle *ihdinā*[2]

luṭf itip ʿuşşāḳ ara yā Rab nevā ḳılġın naṣīb
tā Ḥüseynī'nin͡g maḳāmı bolsa bu dār-ı fenā

2[3]

. - . - / . . - - / . - . - / . . -

ve eyżan lehu

$F_1$1b

min-i gedā n'itip ol şāh ḥamdın iyley edā
ki şāhlar şehi kildi gedālarıġa gedā

$F_1$2a

celāli bāġıda ḫaşḫāş çıḳsa mey yan͡glıġ
nücūm dürleri birle bu günbed-i mīnā

3 hevā-yı ḳadride yüz ḳatla ẕerredin öksük
ḳuyaş çerāġı ki ʿālemġa yaydı nūr-ı ṣafā

ger olmasa anın͡g emri felek bu sürʿat ile
öz özidin ḥareket iyley almaġay aṣlā

---

[1] Gazel A, E, F_2, İ, M, T ve Ü'de yoktur.
[2] Fâtiha Sûresi 6. ayet.
[3] Gazel A, E, F_2, İ, M, T ve Ü'de yoktur.

biyikrek istese mi͡ng yılçılık̤ yol āsāndur
k̤aşıda çerḫdın olmaġ bu tūde-i ġabrā

6 tebāreka'llāh ol ṣāniʿi ki ḥikmetide
ʿaẓīm cāhil irür kim öz[i]ni dir dānā

Ḥüseynī olsa ser-ā-ser günāh u cürm ni ġam
çü düst luṭfını͡ng ümmīdi bar besdür a͡nga

3[4]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
F_1 2a iy k̤ılıp rūşen ulus tapmak̤k̤a envār-ı Hüdā
muṣḥaf-ı ruḫsār üze ve'ş-şems[5] birle ve'*ż-żuḥā*[6]

leyletü'l-miʿrāc şerḥi sünbülü͡ng tācıda rūḥ
ol şebistān şemʿi k̤addi͡ng anda ʿārıżdın żiyā

3 közleri͡ngge tā ki çikti sürme *mā-zāġa'l-baṣar*[7]
bu muʿayyendür ki mundın ẓahir oldı *mā-ṭaġā*[8]

her ṭaraf gīsūları͡ngdur şerʿ üçün ḥablü'l-metīn
cehl ü ẓulmet cāmıdın çikse͡ng irür ilni revā

ger sa͡nga yok̤ sāye ta͡ng irmes nidin kim çün k̤uyaş
ẓāhir oldı sāye kitmān küncide ister ḫafā

6 bolmadı͡ng mektebġa māyil līk āzād iyledi͡ng
ʿak̤l u ḥüsn ṭıflın cehālet mektebidin dāyimā

k̤ılsa͡ng āheng-i şefāʿat ol mak̤ām içre ni ta͡ng
ger Ḥüseynī daġı ʿuşşāk̤ı͡ng ara tapġay nevā

4[9]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
E16b, $F_1$2b, ni ʿacāyib ḫūy irür iy şūḫ-ı sīmīn-ber sa͡nga
$F_2$20a, İ12a, kim niçe mihri͡ngge cān birsem imes bāver sa͡nga[10]

---

[4] Gazel A, E, F_2, İ, M, T ve Ü'de yoktur.
[5] Şems Sûresi 1. ayet.
[6] Şems Sûresi 1. ayet.
[7] Necm Sûresi 17. ayet.
[8] Necm Sûresi 17. ayet.
[9] Gazel A, M ve T'de yoktur. ve eyżan lehu: ve lehu eyżan E, ve min vāridatihi İ.
[10] ḫūy: ḥāl İ / sīmīn-ber: sīmīn F_2 // mihri͡ngge: mihri͡nge F_1.

Ü24a

yā san͡ga yoḳ raḥm yā peyġāmım ayturda ṣabā
ḳılmadı ẓāhir minin͡g ḥālimni iy dil-ber san͡ga[11]

3 çünki dīvānen͡g-min alġum yoḳ itegin͡gdin ilig
ger cefā yüz munça bolsa iy perī-peyker san͡ga[12]

ḫᵛāh ẓulm u cevr ḳıl ḫᵛāhī vefā kim her nefes
vālih ü dīvāneraḳdur cān-ı ġam-perver san͡ga[13]

İ12b ḥaddin ötkerme Ḥüseynī'ġa cefā vü raḥm ḳıl
kim ulus şāhı durur līkin irür çāker san͡ga[14]

5[15]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
$F_1$2b, $F_2$3a, İ12b, Ü3a ivrülüp gül başıġa bülbül viṣāl olġay an͡ga
gül anın͡g başıġa ivrülse ni ḥāl olġay an͡ga

bülbülī kim körse güldin bu ṣıfat dil-cūyluḳ
birge min͡g ḳılmasa öz mihrin muḥāl olġay an͡ga

3 sinsizin dem urmaġım imkān imes bülbül ki ol
ḳalsa güldin ayru veh ni ḳīl u ḳāl olġay an͡ga

bar idi çolpan u ayın͡gġa elem veh bolmasun
kim ġubār olġay mun͡ga yāḫūd zevāl olġay an͡ga

$F_2$3b bir ḳuyaşīdür Ḥüseynī ʿışḳı ümmīd ol durur
kim sinin͡g ḥüsnün͡g sipihride kemāl olġay an͡ga

6[16]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

A2b, E16b, $F_1$2b, $F_2$9a, M2a, T72a, ve eyżan lehu
boldı gül vaḳtı vü min ḫār-ı ġamıdın mübtelā
hicr otıdın lāle dik baġrımda yüz dāġ-ı belā[17]

---

[11] ayturda: aytur iy F_2.
[12] alġum: olġum F_2 // bolsa: polsa E.
[13] ẓulm u cevr: cevr u ẓulm E, İ / her: bir E // dīvāneraḳdur: dīvāneraḳtur İ.
[14] līkin: gerçi Ü.
[15] Gazel A, E, M ve T'de yoktur. ve eyżan lehu: ve min esrārihi İ. 4. ve 5. beyitler İ'de yoktur. ve eyżan lehu: F_2 ve Ü'de yoktur.
[16] Gazel İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ve min ġarāyibi ẓihnihī M, ve lehu eyżan A, E, ve min kelāmihi ḫallede mülkehuT.
[17] hicr: ʿışḳ E, F_2, Ü; beyit A'da yoktur.

Ü10b
E17a, $F_1$2b kan yaşımnı kördüñ ü gül dik köñgül ḥālin daġı
bu ṣıfat ḥālimni bes allıda ʿarż it iy ṣabā[18]

$F_2$9b, M2b 3 ġarḳa-min köz merdümi dik ḳan yaşım seyl-ābıġa
āh kim feryādıma yitmes bu kün bir āşinā[19]

ḥāl-i zārın sin kibi sulṭāndın ayru tüşkeli
yafraġ irmes gülge kim yüz til bile iyler edā[20]

T72b min bilür irdim ki yoḳtur intihā ʿışḳımġa hīç
tā gül-i vaṣlıñ bile ḳıldım maḥabbet ibtidā[21]

6 lāle dik mey cāmını tutḳıl ġanīmet gül çaġı
ḥāṣṣa kim ʿişretġa urdı bülbül-i bī-dil ṣalā[22]

ger Ḥüseynī tapmadı bergī cemāliñ bāġıdın
bu çemende iy gül-i nev-res sañġa bolsun beḳā[23]

7[24]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
$F_1$3a, M2b, nīl'din her bir elifdür ol meh-i ruḫsār ara
T72b yā nihāl-i serv bolmış cilve-ger gül-zār ara

T73a ger Mesīḥā ʿömride tirgüzdi bir niçe ölüg
dil-berim yüz miñ ölügni tirgüzür güftār ara[25]

3 iy ki bolmış her ser-i mūyuñġa baġlıḳ bir köñgül
yoḳ ʿaceb il köñglini iltür iseñ reftār ara[26]

oḳlarıñ içre ḳılıçıñ zaḫmıdın ḳanlıḳ köñgül
açılıptur gūyiyā bir ġonçe yüz miñ ḫār ara

añglaman serv üzre gül peyvend itiptür bāġ-bān
yoḳsa gül sançıptur ol serv-i revān destār ara[27]

---

[18] gül dik: bolduñ M / ḥālin: ḥāli M; beyit A'da yoktur.
[19] seyl-ābıġa: seyl-āb ara A.
[20] til: yıl A.
[21] bilür: bolur M // tā: ne A / gül: köñgül E.
[22] Beyit E, F_1, F_2, T ve Ü'de 7. beyit ile yer değiştirmiştir. cāmını: Ø F_2. tutḳıl: tutġıl E // ʿişretġa: ʿişretḳa E, F_2, T, Ü, ġayretġa A.
[23] bāġıdın: bāġıda Ü.
[24] Gazel A,E,F_2,İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu M, ve min ḫallede mülkehu T.
[25] tirgüzdi: türgüzdi M, ayrıca beyit M'de 3. beyit ile yer değiştirmiştir.
[26] baġlıḳ: baġlıġ M, T.
[27] itiptür: ḳılmış M.

M3a 6 cānnı yüz derd ü belā içre çıdar-min körgeli
līk tözmes-min körerge yārnı aġyār ara

T73b iy Ḥüseynī çıḳsa gül-gūn ton bile ol gül ni tañ͡g
kiçe tañ͡g atġunça irdi dīde-i ḫūn-bār ara[28]

8[29]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
E9a, $F_1$3b, veh ki köñ͡glüm nālesi her dem buzulġan cān ara
$F_2$26a, Ü34a gūyiyā bir cuġd irür feryād iter vīrān ara[30]

ḥoḳḳa-i la'liñ͡g arasıda irür mü dür tişiñ͡g
yā irür ol jāle kim bolġay gül-i ḫandān ara[31]

Ü34b 3 her kişi körse perīler içre sin köz merdümin
bir perīni cilve ḳılġan saġınur insān ara[32]

E9b ança ḳan tökti közüm hicriñ͡gde iy ḳan tökküçi
imdi köz açsam körer-min 'ālemīdür ḳan ara

seyl kilse jāle birle oḫşatur-min añ͡ga kim
közlerimniñ͡g aḳı aḳḳan dīde-i giryān ara[33]

6 istegeç mecrūḥ köñ͡glümdin oḳını reşkdin
tapmasun dip yaşurup-min sīne-i biryān ara[34]

ikki ḳaşıñ͡gnıñ͡g ḫayāli muttaṣıl köñ͡glümdedür
bir dilāver dik ki salmış ikki ya ḳırbān ara

hicr girdābıda ġarḳ oldum kemend-i vaṣl ile
çik mini kim ḳalmayın bu baḥr-i bī-pāyān ara[35]

9 kildi 'ışḳımġa 'ilāc itmekke bir kün pīr-i 'ışḳ
iy Ḥüseynī köydi uşbu şu'le-i sūzān ara

---

[28] ni: ne M // atġunça: atḳuça M, T.
[29] Gazel A, İ, M ve T'de yoktur. ve eyżan lehu: ve lehu eyżan E.
[30] cuġd: çuġd Ü.
[31] arasında: arasıda E.
[32] Beyit Ü'de 4. beyit ile yer değiştirmiştir.
[33] Beyit E'de yoktur.
[34] istegeç: ایستاج F_2.
[35] ile: ara F_2

9[36]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

A1b, F$_1$3b, serv-i nāzım cilve ḳılmas veh n'itey bustān ara
M3a, T73b ol elif dik ḳāmeti hem yoḳ buzulġan cān ara[37]

her niçe ser-keş durur bu serv-ḳadler ʿāḳıbet
mümkin irmes bir bile tiñ bolmaġay bustān ara[38]

3 hicr tābıdın içim biryān balıġ dik örtenür
ger vaṭan tutsam balıġ dik çeşme-i ḥayvān ara[39]

A2a, F$_1$4a, vāʿiẓā dūzaḫ otı mühlik ise yüz şükr kim
T74a bir yüzi cennet ġamıdın ḳalmadıñ hicrān ara

bir baġır pergālesi hicride veh kim ḳalmışam
Nūḥ ʿömri çaġlıḳ āh u eşkdin ṭūfān ara

6 iy müsülmānlar fiġān kim Yūsuf'umnıñ hicridin
ḳaldı her bir ḳaṭre baġrım pāresidin ḳan ara

min ḳarı yüz ġam bile ḳalıp yigit cānım barıp
ṣaʿb mundaḳ kimsege tüşmey durur devrān ara[40]

ger Ḥüseynī derd ili köñlin buzar irmes ʿaceb
naġmeler kim muñ bile ẓāhir ḳılur efġān ara

10[41]

-.--/-.--/-.--/-.-

A3a, F$_1$4a, ve eyżan lehu
F$_2$28a, İ26a, tā tüşüptür-min sirişkim baḥridin girdābda
M1b, T34b, zülfi dik ser-geşte cismim boldı pīç ü tābda[42]
Ü37a

T35a tā iki ḳaşıñ sarı māyil durur sūzān köñül
iyledür kim şīşe vü şemʿ asılur miḥrābda

---

36 Gazel F$_2$, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: ve min āṣār-ı ẕihnihi M, ve min bedā'i āṣārihi T, A'da yoktur.

37 hem yoḳ: yoḳ hem A.

38 irmes: olmas A.

39 tutsam: bolsa A, tutsa M.

40 Beyit M'de yoktur.

41 Gazel E'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunūbehu A, ve lehu ḫalleda'llāhu mülkehu T; İ ve M'de yoktur.

42 Beyit İ'de yoktur.

3 tirlegen meh-veş yüzün͡gnün͡g iyle luṭfı bar kim
körmedük ol ḫūbluḳ hergiz gül-i sīr-ābda[43]

la'l irür ikki lebin͡g söz riştesin ötkergeli
süft irür aġzın͡g ki ẓāhir boldı la'l-i nābda[44]

zülfdin la'lin͡g sarı ḫālin͡gdür oġrı hindūsı
kim şeker ister oġurluḳ iylegey meh-tābda

Ü37b 6 cān birip ebnā-yı devrāndın vefā köz tutma kim
A3b yoḳ turur bu şīve ni maḥbūb u ni aḥbābda

İ26b, T35b iy Ḥüseynī cān birür tüzgeç muġannī şedd-i rūḥ
rūḥ-ı ḳudsī feyż yaşurmış meger mıżrābda[45]

---

[43] ḫūbluḳ: ḫūbluġ F_1, ḫūblıḳ M.
[44] irür: ur A.
[45] iy: çün F_1 / şedd-i rūḥ: bīd-rūḥ A.

BE HARFÎ

11[46]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

E17b, $F_1$4b, $F_2$9b, Ü11a

fürḳatin͡gdin yoḳ idi cismimde cān cānımda tāb
közde ḫūn-āb irdi vü ġam-gīn kön͡gülde pīç ü tāb

ni demī derd ü ġamın͡gdın bar idi ārām u ṣabr
ni zamānī dāġ-ı hicrin͡gdin bar irdi ḫūrd u ḫᵛāb

E18a

3 nā-gehān yitti sevād-ı nāmen͡g ol cān müjdesi
ol ṣıfat kim ṣafḥa-i kāfūrī üzre müşk-i nāb

$F_2$10a

oḳuġaç mażmūnını cānsız tenimġa birdi rūḥ
iyle kim ʿĪsī demidin āyet-i ümmü'l-kitāb

budur ümmīdi Ḥüseynī'nin͡g ki yitkey vaṣlın͡ga
Ḥaḳ naṣīb itkey anı va'llāhu aʿlem bi'ṣ-ṣavāb

12[47]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

A5a, $F_1$4b, $F_2$31a, M3b, T44b, Ü14b

iy firāḳın͡g ẓulmidin cānımda ot kön͡glümge tāb
otḳa tüşken ḳıl kibi cismim ara hem pīç u tāb[48]

ʿışḳ ara bī-tāb u ṭāḳat bolmaġım irmes ʿaceb
kim firāḳın͡g ḳoymadı kön͡glümde ni ṭāḳat ni tāb

3 ḳayda barsa ol saʿādet aḫteri hem-rāhı-min
kim ḳuyaş taʿcīl ḳılsa sāye hem iyler şitāb

çün ḥavāle iyledin͡g hicrānġa ḳılma şekve kim
ḳatl ḥükmi iylegendin son͡gra ḥācet yoḳ ʿitāb

serv ü sünbül birle gül vaṣfıdur evvel ṣafḥada
ḳadd ü zülf ü ʿārıżın͡g yādı bile açsam kitāb

---

[46] Gazel A, İ, M ve T'de yoktur. ve eyżan lehu: ve lehu eyżan E.

[47] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu lehu M, ve lehu mudde ẓillehu T, A'da yoktur. A. M'de 13. gazel ile 14. gazel karışık yazılmıştır, beyit sıralaması şöyledir 13-1, 14-2-4-3-5, 13-6, 14-7. Bu gazel T'de 75a'da tekrar edilmiştir. Burada "gül yüzün͡gnin͡g tābıdın" diye başlarken, 75a'da "iy firāḳın͡g ẓulmidin" şeklindedir.

[48] iy firāḳın͡g ẓulmidin: gül yüzün͡gnin͡g tābıdın A, T / tāb: āb.

T45a 6 tutmayın hergiz ol ay atımnı līkin ġamzesi
A5b ḳan tökerge meyl itip la'li miniñ atım atap

Ü15a yār 'ışḳıdın Ḥüseynī köñli tābı ni 'aceb
ḳayda kim ot bolsa tañ bolġay mu bolmaġ anda tāb[49]

13[50]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

raḥmetu'lāhu 'aleyh
A4a, $F_1$5a, $F_2$25b, M3b, T32b, Ü33b zerre yañlıġ 'ayb imes köñlümde tüşse ıżṭırāb
mihr-i ruḫsārıġa çün her laḥẓa közgüdür ḥicāb[51]

köñleki gül-gūn mudur yā gül yüzi 'aksi durur
A4b yā ḳuyaşnıñ tābıdın gerdūn üze kümiş seḥāb[52]

3 tamsa baġrım ḳanı oḳıdın çıḳar köñlümdin āh
dūd olur çün ḳanını ot üzre tamızsa kebāb

$F_2$26a riştе-i cānım uzalur zülfi sarı meyl itip
gerçi köprek ḳısḳarur her niçe rişte tapsa tāb[53]

aytsam iy 'ömr barurda şitābıñ ni idi
nāz ile dir kim 'aceb yoḳ 'ömr işi bolmaḳ şitāb[54]

T33a, Ü34a 6 sāḳiyā hicrān ḫarāb itmiş mini toldur ḳadeḥ
çün ḫarāb olmaḳ kirek bārī bolay mest ü ḫarāb[55]

iy Ḥüseynī iyle kim vaṣl oldı cennet düst ḥūr
hicr hem dūzaḫ durur şevḳ otıdın anda 'aẕāb[56]

[49] bolmaġ: bolmaḳ F_2.
[50] Gazel E ve İ'de yoktur. raḥmetu'lāhu 'aleyh: a'ẓama 'llāhu ecrahu M, T'de yoktur. M'de bu gazelin beyit sıralaması şöyledir 14-1-6, 13-2-3-4-5-7. Bu gazel T'de 74b'de tekrar edilmiştir.
[51] ḥicāb: seḥāb M.
[52] durur: dür F_1, müdür Ü.
[53] rişte tapsa: tapsa rişte M, T.
[54] bolmaḳ: bolmaġ A.
[55] olmaḳ: olmaġ F_1.
[56] vaṣl: Ø F_1.

14[57]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A5b, $F_1$5a, bir müsāfir ay ḫayāli ḳıldı köñ̂glümni ḫarāb
$F_2$31b, M4a, ḳalmadı cānımġa ansız bir zamān ṭāḳat ni tāb
T46b, Ü15a

T47a bir ara ḥayf söz işitkeç ol müsāfirdin bu kün
bardı köñ̂glüm utru vü cānımġa tüşti ıżṭırāb[58]

3 vaṣlıda köz gāh yıġlar geh baḳar ruḫsārıġa
gāh yaġıp gāh turġan dik bahār olġaç seḥāb[59]

Ü15b vaṣlı iḳbālide köp āzürde-min aġyārdın
A6a veh ni ṭāliʿ dür ki tartar-min behişt içre ʿaẕāb

perde dik ol yüzge yüz sürterge ḫod yoḳtur ḥadim
bes yüzüm sürterge ger bolsa müyesser ol niḳāb[60]

6 sāḳiyā bir laʿl-gūn leb şevḳıdın āşüfte-min
tut leb-ā-leb cām-ı yāḳūtıġa salıp laʿl-i nāb

M4b, T47b iy Ḥüseynī yār her dem ġāyib olġaç kiç kilür
sehv imiş ol nükte kim il ʿömr işin dirler şitāb[61]

15[62]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
$F_1$5b, $F_2$13b tilberep itken köñ̂gülni istedim her yan barıp
Ü13a kūh u deryā vü beyābānlarnı bir bir aḫtarıp

taptım irse olturuptur yüz ġam u endūh ile
yār zülfidin beterrek rūzgārın töñ̂terip

3 veh ki sorġaç ḥālimni yummay töküp didi sirişk
yitti gerdūndın fiġān u otluġ āhın ötkerip[63]

---

[57] Gazel İ'de yoktur. ve eyżan lehu: nevverallāhu merḳadehu A, ve lehu eyżan E, setera'llāhu ʿuyubehu M, ve lehu ḫāllede mülkehu T.
[58] utrı vü: oturdu A, M.
[59] baḳar: yaḳar F_2.
[60] yüzüm: yüzüñ̂ F_2, M, T, Ü; yüziñ̂ A.
[61] il: ol A, M, T.
[62] Gazel A, E, İ, M ve T'de yoktur.
[63] otluġ: otluḳ F_2.

Vāmıḳ u Ferhād u Mecnūn miḥnetimġa tözmeyin
köydiler āhım otıdın her biri bir yan barıp

min dağı tözmey anın͡g istep vaṭan dip köymekin
yüz tümen teklīf ile kiltürdüm anı yalbarıp

6 kiltürüp çāk iyleben kögsümni saldım ornıġa
fürḳat ü köymek otıdın barçasıdın ḳutḳarıp[64]

iy Ḥüseynī ol kilip tutġaç viṣāli cür'asın
tındurup kön͡glümni min hem içtim anı sıpḳarıp[65]

16[66]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

$A6a$, F_15b, żaʿfdın örgemçi dāmıġa yıḳılġaç çırmanıp
M4b, T76a ol çıbın dik turladı her yan tenimni aylanıp

Leylī vü Şīrīn ü ʿAẕrā bardılar veh ni ʿaceb
A6b bolmaġım vālih san͡ga kim sin ḳalıp-sin saylanıp[67]

3 Vāmıḳ u Ferhād u Mecnūn ʿışḳ otıġa tözmeyin
bardılar min ḳaldım alardın otumġa çörgenip

T76b çörgenip ḳalġaç otumġa maḫfī istep ġayrdın
olturup-min ṭurfe iş kör kim külümni bürgenip

F_16a hicride cānımġa bī-dād iylesem ʿayb itmen͡giz
kim ḳatıḳ ḥāl irmiş ayrılmaḳ birevge örgenip

6 veh ni ṭāliʿdür ki ġam şāmı tüşümge kirse yār
bāver itmey uyḳudın sigrip ḳopar-min siskenip

yār küyıdın umarda başıma yaġsa belā
anda iyler-min tevaḳḳuf her cihetdin köymenip

renc-i hicrān żaʿfdın tiprenme kim imkān imes
ança ḳuvvet ḳayda kim küyun͡gge barsam sürgenip

---

[64] barçasıdın: barısıdın F_2, Ü.
[65] tutġaç: tutḳaç F_2, Ü.
[66] Gazel E, F_2, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyh A, ve min luṭfi ṭabʿihi M, ve min netāyici ṭabʿihi T. 6. ve 7. beyitler M'de yoktur. Bu gazel A'da 17. gazel ile karışık yazılmıştır. Beyit sırası şu şekildedir 16-1, 16-2, 16-3, 16-4, 17-5, 17-6, 17-7. 5., 6., 7., 8. ve 9.beyitler A'da yoktur.
[67] 1. sin: Ø M.

T77a 9 iy Ḥüseynī cüz fenā āhengi maʿlūm olmadı
kūyıda kim nevḥa ḳıldın͡g żaʿf vaḳtı in͡grenip

17[68]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
F₁6a, M4b ʿışḳ ara Mecnūn kibi olsam ġamın͡gdın ḳayġurup
T77a taşıġay ḳabrim taşın Ferhād ḫārā sındurup[69]

M5a derd ile ʿışḳ ehlinin͡g allıġa kilgey tīre kün
kökke savursan͡g külümni zār cismim köydürüp

3 sāḳiyā ʿömr-i ebed tapsun dir irsen͡g cāmnı
aġzıma yitkürgil öz aġzın͡gġa evvel yitkürüp

T77b çün ötersin nāz u istiġnā bile bir hem bolur
luṭf ile baḳsan͡g ki yolun͡gda ḳalur-min tilmürüp[70]

it kibi ḳavġunça kūyun͡gdın mini ölsün dīben
rāżıraḳ min itlerin͡g allıġa salsan͡g öltürüp[71]

6 bir gül-i raʿnā hevāsıda ki bīmār olmışam
ḳan yaşım rengi sarıġ yüzde turuptur bilgürüp

ger Ḥüseynī kön͡gli kūyun͡g içre itti tanmaġın
kim anın͡g kön͡glin esīr itti közün͡g baḳıp turup

[68] Gazel A, E, F₂, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: aʿẓama 'llāhu ecrahu M, ve min dureri fevāyidihi T.
[69] taşıġay: başıġa M.
[70] baḳsan͡g: baḳın͡g M, T.
[71] ölsün: öksün F₁.

TE HARFİ

18[72]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

A7a, $F_1$6b, iy dudaġıñ şerbeti şermendesi āb-ı ḥayāt
$F_2$30a, M6a nuṭḳıñ allıda irür ʿİsī'ġa dem urmaḳ uyat[73]
T46a

lebleriñ çün kim Mesīḥā dik ölüg tirgüzdiler
infiʿālidin ḳızardı laʿl ü su boldı nebāt

M6b 3 iltifātıñ iy ṣanem dil-ḫastelerniñ ḳatlidür
niçe bolġay-sin min-i dil-ḫasteġa bī-iltifāt

bu ki bī-dādıñ oḳıdın il ḳaçar cān ḫavfıdın
barçasın cemʿ iylep iy ḳātil miniñ cānımġa at[74]

T46b ger ḳuluñ-min cevr köp ḳıldıñ didim satḳın mini
dimedim ʿuşşāḳ ara rüsvā ḳılıp ʿālemġa sat[75]

6 bu çemen ehliġa iy bülbül muḳayyed bolma köp
A7b kim ṣabāġa seyr yoḳtur dāyim ü gülge şebāt

iy Ḥüseynī niçe bolmaḳ bī-nevā ʿuşşāḳ ara
zühd āhengi ḳıl özni ʿāfiyet ehliġa ḳat[76]

19[77]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

A9a, $F_1$6b, veh ki hicrān berḳıdın tüşti şebistānımġa ot
$F_2$37a, M6b, uçḳunı birle tutaştı beytü'l-aḥzānımġa ot
T64b, Ü38b

rūzgārımnı mu ʿışḳ itti ḳara yā boldı dūd
hicr çün ġam dūzaḫıdın saldı vīrānımġa ot[78]

---

[72] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ve lehu eyżan M, ve lehu kesere'llāhu aʿda'ehu T, A'da yoktur.
[73] nuṭḳıñ: luṭfıñ A, nuṭḳı M / ʿİsī'ġa: ʿaksiġa A.
[74] iylep: iyle M.
[75] satḳın: saġın A, T; satın M.
[76] bolmaḳ: bolmaġ F_1 // ʿāfiyet: ʿāḳıbet F_1.
[77] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, ve min kelimātihi M, ve lehu ʿamera'llāhu mülke umniyyetihi T.
[78] dūd: devr F_2.

3 ʿışḳ otınıñ şūʿlesidin köydi köñlüm yā meger
tüşti sūzān āhıdın mecnūn-ı ʿuryānımġa ot[79]

T65a ʿālem ehli cānımı köydürdi yalġan ʿahd ile
munça kim birdi ikin ol ʿahd-i yalġanımġa ot

$F_1$7a bāde tābıdın meger laʿliñ boluptur āteşīn
yā meger mey lemʿası saldı miniñ cānımġa ot

A9b, M7a 6 didim oḳuñ tigse derdim taġıġa ot çaḳılur
didi su ornıġa birmiş çerḫ peykānımġa ot[80]

ger Ḥüseynī āhıdın ot tüşse her yan ʿayb imes
ʿışḳ mundaḳ hem-reh itti āh u efġānımġa ot

20[81]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
A9b, $F_1$7a, alġalı şeydā köñülni bir ḳad-i raʿnā yigit
M6a, T78a körmedim ḥüsn ehli içre ḥüsni rūḥ-efzā yigit

yoḳ ḫalāyıḳ kim melāyik ḫaylıdın çıḳḳay fiġān
sigritip at kirse meydān içre ol raʿnā yigit

3 nāṣıḥā n'iylep özümni mey içerdin żabṭ itey
kim maña manẓūr sāḳīdür ḳadeḥ-peymā yigit

A10a yoḳ ʿaceb ʿışḳıñda bir dīvāne min dik bolmasa
çün ki sin dik yoḳ perī-peyker melek-sīmā yigit

zümre-i ʿuşşāḳ ara yoḳ min kibi rüsvā ḳarı
iyle kim ḥüsn ehli içre sin kibi zībā yigit

T78b 6 gerçi ḥüsn ü nāz uyḳusıdın açılmas közüñ
bu ḳarı ḳul sarı hem bir baḳḳıl iy mirzā yigit

bī-nevālıġdın Ḥüseynī çāre yoḳ ʿuşşāḳ ara
ḫāṣṣa kim yār olsa maḥż-ı nāz u istiġnā yigit

---

[79] yā: tā F_2.
[80] birmiş: bolmış A, M, T.
[81] Gazel E, F_2, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara 'llāhu ẕunubehu A, ve lehu ḫallede mülkehu T.

21[82]

-.--/-.--/-.--/-.-

A7b, $F_1$7a, $F_2$35b, İ21a, M5a, T58a, Ü37b

ve eyżan lehu
kön͡glüm aldı bir ḳad-i raʿnā tonı gül-gūn yigit
ḥüsni dil-keş özi zībā çābük ü mevzūn yigit

imdi bütken serv dik her sarı ḳaddi cilve-ger
yan͡gla tuḳḳan mihr yan͡glıġ ḥüsni rūz-efzūn yigit[83]

$F_1$7b, Ü38a

3 yüz tümen Ḫüsrevni Şīrīn laʿliġa Ferhād itip
bī-ʿaded Leylī'ni ḳılġan ʿışḳıda Mecnūn yigit[84]

yoḳ ki min dik ārzūsında besī ġam-gīn ḳarı
belki yüz min͡g minçe derd-i ʿışḳıda maḥzūn yigit

A8a, İ21b, M5b, T58b

yoḳ ki salġan fitne-i devrānġa müftin ġamzesi
ikki fettān köz bile hem ḥüsniġa meftūn yigit[85]

6 saḳiyā bu kehrubā dik yüzge meydin güne bir
kim salur cānım ara ot bir lebi mey-gūn yigit

iy Ḥüseynī ḳarıġan bolsan͡g daġı çik cevrini
terk-i ʿışḳın itsen͡g andaḳ tapmaġun͡gdur çūn yigit[86]

22[87]

-.--/-.--/-.--/-.-

A10a, $F_1$7b, M7a, T78b

ve eyżan lehu
bolġalı ġāyib közimdin bir ḳad-i mevzūn yigit
körmedim ḥüsn ehli içre ḥüsn-i rūz-efzūn yigit

A10b

kilse altun yüz üze gül-gūn yaşım veh ni ʿaceb
közdin itmiş bir tonı zer-keş yüzi gül-gūn yigit[88]

T79a

3 kim ikin meydān ara ġāyib yigitler közidin
kim ġamıdın taş urar kögsige yüz maḥzūn yigit

---

[82] Gazel E'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ve lehu ḫalleda'llāhu mülkehu devletihi İ, bereda'llāhu mażcaʿahu M, ʿafa'llāhu ʿanhu M, ve lehu ʿamera'llāhu mülke umniyetihi T.
[83] yan͡gla: tan͡gla A, M.
[84] Beyit A'da 4. beyit ile yer değiştirmiştir.
[85] ġamzesi: ġamzesin A.
[86] ʿışḳı: ʿışḳın F_1.
[87] Gazel E, F_2, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, aʿfa'llāhu ʿanhu M, ve lehu ḫallede mülkehu T.
[88] altun: altum M.

min ḳarı olsam ġam-ı hicrānıda yoḳtur ʿaceb
kim irür ser-geşte ġam deştide yüz Mecnūn yigit

n'itti aḳşam kilse ay üzre yaruḳ aḫter kibi
zīb üçün başı üze tikken dür-i meknūn yigit

ol yigit allıda bir efşānlıḳ iyler naḳd-i cān
ārzū yā saʿy birle bolmaġumdur çün yigit[89]

iy Ḥüseynī bolsa yüz cānıñg fidā ḳıl hicride
A11a kim tapılmas dünyide andaḳ yana mevzūn yigit

23[90]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
A8a,F₁8a, aldı bu maḥzūn köñgülni bir ḳadeḥ-peymā yigit
F₂36a, İ21b, ḳaddi raʿnā özi zībā ḥüsni bī-hemtā yigit
M5b, T58b
T59a āferīniş bezmininñg ārāyişidür ḥüsn ile
A8b bizge bolġan zīb ü raʿnālıḳda bezm ara yigit[91]

cān u köñglüm gülşenininñg hem güli hem servidür
gül kibi yüz birle kiygen ḫilʿat-i ḫażrā yigit[92]

cānġa yitkey ʿĪsī-i rūḥu'llāh iy ārām-ı cān
tapsa bu deyr-i fenāda sin kibi tersā yigit

ehl-i ʿışḳ içre tapılmas min kibi şeydā ḳarı
ehl-i ḥüsn içre niçük kim sin kibi zibā yigit

tā ḫaṭıñg çıḳmay durur ḳılġıl vefā ḫaṭṭın raḳam
kim bu gülşen gülleri bolmas tikensiz a yigit

T59b dime ol cevr itse özge bir yigit peydā ḳılay
iy Ḥüseynī bolmas andaḳ çün yana peydā yigit

---

[89] iyler: iyley F_1, M, T.
[90] Gazel E ve Ü'de yoktur, İ'de sadece ilk beyit vardır. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ve min esrārihi İ, setera'llāhu ʿuyūbehu M, ve lehu ḫalleda'llāhu mülkehu T.
[91] raʿnālıḳda: raʿnālıġda F_2, M, T.
[92] gülşenininñg: cennetininñg F_1.

24[93]

-. - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

A11a, $F_1$8a, M7b, T82b
vaşlıdın maḥrūm olup hicridedür min pāy-best
na‘şın iltür nāḳanıñ yolıda boldum yirge pest

gāh ġalṭāndur yaşım gāh uyḳuda bīmār köz
yoḳ ta‘accüb köz yaşım ġalṭān u ol uyḳuda mest[94]

3 kūh-ı Ḳāf üzre ġam-ı hicrimni ḳoysam bir zamān
bar mu imkānı anıñ kim tapmaġay ol dem nişest

tün ü kün maḥzūn köñül bir nāleni pest itmeli
veh ki müşkil ḥāl ile bizge ḳatıḳ iş birdi dest

T83a özge meh-veşler ḫayāli birle nā-maḥrem körüp
A11b köñlüm eṭrāfını ḳıldım mihr yañlıġ ḫār best[95]

6 tañ imesdür kim bolup-min mest tā şām-ı ebed
kim ezelde ḳısmetim bolmış mañga cām-ı elest[96]

iy Ḥüseynī vaşl üçün her niçe kim çiktim maşāf
hicr bolġaç rū-be-rū ḳalbim ara boldı şikest

---

[93] Gazel E, F_2, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ‘aleyhi A, ġafara'llāhu ẕunubehu M, ve lehu ḫallede sulṭānihi T.
[94] gāh uyḳuda: geh uyḳuda F_1.
[95] birle: kilse F_1.
[96] imesdür: imestür T // bolmış: irdi A, M; boldı T.

SE HARFİ

25[97]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A11b, F₁8b, yār kūyıdın öterde körgüzür bu zār meks
M7b, T79b söz dise dağı cevābıda ḳılur bisyār meks

ol perī neẓẓāresiğa iy ki taptıñ dest-res
kör miniñ mecnūnluğumnı ḳılmağıl zinhār meks

3 'aḳl turmas minde vü köñlümde bir dem iy refīḳ
iyle kim ösrükler içre iylemes hūşyār meks

A12a, M8a ger disem iy aḫter-i sa'd ötmegil ta'cīl ile
dir ki öz seyride ḳılmas kevkeb-i seyyār meks

T80a bezmidin sürgende ger kiçrek çıḳar-min ża'fdın
'ayb imes ḳılsa taḥarrük vaḳtıda bīmār meks

6 iştiyāḳıda ölüm ḫālidedür-min iy ecel
cān fidā iyley sañga kilgünçe ḳılsañ yār meks

nitke-min hicride meks itmey velīkin ḫoş turur
iy Ḥüseynī niçe kün 'ömr iylese ıẓhār meks

[97] Gazel E, F_2, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: ve min netāyici fikrihi M, A ve T'de yoktur.

CİM HARFİ

26[98]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

A12a, F₁9a, F₂34a, İ5a, M8a, T54a, Ü39a

ve eyżan lehu
ḫaste cānım żaʿfiġa laʿl-i şeker-bārın͡g ʿilāc
zār kön͡glüm derdiġa cān-baḫş güftārın͡g ʿilāc

A12b

şām-ı hicrānın͡g ara kim tīredür giryān közüm
anı rūşen iylemekke ṣubḥ-ı ruḫsārın͡g ʿilāc

3 kāfir-i ʿışḳın͡g bolup kim kön͡glüme yitti cünūn
ʿaḳl u dīn kesbiġa anın͡g bend-i zünnārın͡g ʿilāc

özgeler nūş-ı lebidin ḫaste min līkin irür
nīş-i ġamzen͡gdin ḥazīn kön͡glümge āzārın͡g ʿilāc

İ5b, T54b

iy Mesīḥā tā leb-i cān-baḫşıdın bir nükte bar
ḫaste cānımġa ʿacāyib irdi ıẓhārın͡g ʿilāc

6 iy kön͡gül köp ḳılma efġān çün anın͡g bī-dādıġa
ḳılmadı ġam külbeside nāle-i zārın͡g ʿilāc

M8b
iy Ḥüseynī ḫaste cānın͡gġa lebidin ḳūt bir
A13a
kim meger tapḳay bu şerbet birle bīmārın͡g ʿilāc

27[99]

. - - - / . - - - / . - -

A13a, E17b, F₁8b, M8b, T80a

ve eyżan lehu
töküp ḳanım teraḥḥum ḳılmadın͡g hīç
körüp ḥālim tebessüm ḳılmadın͡g hīç

T80b

tebessüm ḳılmayın cānımnı aldın͡g
alıp cānım teraḥḥum ḳılmadın͡g hīç

3 cihān ehli köyüp āhımdın iy cān
bu āhımdın tevehhüm ḳılmadın͡g hīç

---

[98] Gazel E'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ve min ḫalleda'llāhu mülkehu İ, aʿẓama'llāhu ecrahu M, ve lehu ḫalleda'llāhu mülkehu T.

[99] Gazel F₂, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, ve lehu eyżan E, setera'llahu ʿuyūbehu M, ve min feyażāni saḥābihi ṭabʿihi ḫallede mülkehu T.

firāḳıda kön͡gül köp çiktin͡g efġān
viṣālide terennüm ḳılmadın͡g hī̄ç

$F_1$9a Ḥüseynī hicride efġāndın özge
körüp miḥnet tena'um ḳılmadın͡g hī̄ç

ḤA HARFİ

28[100]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

A13b, $F_1$9a, yārdın ni kilse ʿāşıḳ birse cān bolġay mübāḥ
M8b, T81a defter-i ʿışḳ içre gūyā biyle bolmış ıṣṭılāḥ

kön͡glüm alġaç barça il kön͡glin musaḫḫar iyledin͡g
mülkler fetḥin bizin͡g kişverdin ittin͡g iftitāḥ

3 közge dir-min sürme ḳılġay-min ayaġı tofraġın
ol ki köz açġaç sinin͡g yüzün͡gni körgey her ṣabāḥ

M9a çıḳsa kön͡glümdin dem-ā-dem ıssıġ āh irmes ʿaceb
kim semūm olġusı otluġ bāġdın isken riyāḥ[101]

$F_1$9b nāṣıḥā imdi ṣalāḥ irmes man͡ga pendin͡g sinin͡g
A14a ʿışk ara rüsvālıġ içre ḳoptı çün mindin ṣalāḥ[102]

T81b 6 ʿıyş bustānıda rūḥum taze bolmaġ isteseñ͡g
tutḳıl iy gül-çihre sāḳī dem-be-dem gül-reng rāḥ[103]

iy Ḥüseynī ol ḳuyaş sarı hevā ḳılsan͡g ni tan͡g
çünki sāz ittin͡g riyāżet birle himmetdin cenāḥ

---

[100] Gazel E, F_2, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ġafara'llāhu żunubehu M, T'de yoktur.
[101] bāġdın: taġdın A, M, T.
[102] rüsvālıġ: rüsvālıḳ A, M.
[103] tutḳıl: tutġıl F_1.

ḪI HARFİ

29[104]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A14a, $F_1$9b, ay yüzün͡g dik körmeyin bir mihr-i devrānıda çerḫ
M9a, T81b bil ki köp tartıp ḫacālet mihr-i raḫşānıda çerḫ

tün ü kün *ve 'l-leyl ü ve 'ş-şems* āyetin vaşfın͡g ara
nāzil itse yoḳ ʿaceb zülf ü yüzün͡g şānıda çerḫ

T82a 3 çiktiler Yūsuf'nı ger öz vezniçe altun bile
A14b anı hergiz sinçe tutmas ḥüsn mīzānıda çerḫ

ança ḥüsnün͡gdin ḳuyāşnın͡g infiʿāli bar kim
asray almas anı bir saʿat yüzün͡g yanıda çerḫ[105]

kündüz olġay kiçe vü ḫurşīd ü ay bir kün eger
ʿārıżın͡gnı cilve-ger ḳılsa öz eyvānıda çerḫ

6 ger perī ḥüsnün͡g bile daʿvā ḳılur dīvānedür
anı ḥüsn ehlide tutmas ādemī sanıda çerḫ[106]

M9b ger Ḥüseynī şām-ı hicrānı uzundur tan͡g imes
sustayıp barmış özidin āhın͡g efġānıda çerḫ[107]

---

[104] Gazel E, F_2, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: nevvera'llāhu merḳadehu A, ve min kelimātihi M, ve min bedāʿi asārihi T.
[105] yanıda: bābıda M.
[106] sanıda: şānıda A, M.
[107] özidin: özündin T.

DAL HARFİ

30[108]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

E18a, $F_1$9b, $F_2$21a, Ü25a — müddetī ʿışḳın͡g ḫayāli birle irdim müstemend
bāde-i vaṣlın͡g bile bir dem bolay dip behre-mend

çün bu devlet bolġu dik boldı müyessir vāy kim
ṣıḥḥatim ol laḥẓa ṭāliʿ żaʿfıdın taptı gezend

$F_1$10a — 3 Ḥaḳ bilür kim cān ara kön͡glüm idi hem-ṣoḥbetin͡g
gerçi min ẓaʿf ilgidin hicrin͡gge boldum pāy-bend[109]

sormaġım üçün lebin͡gdin kim yazıp irdin͡g ḥadīṣ
defʿ iter yaʿnī kön͡gülnin͡g żaʿfını gül birle ḳand[110]

E18b — luṭf itip çikkil Ḥüseynī'ni kemend-i vaṣl ile
iy ki zülfün͡g riştesi cān boynıġa irür kemend

[108] Gazel A, İ, M ve T'de yoktur. ve eyżan lehu: ve lehu eyżan E.
[109] hicrin͡gge: hicrin͡gde E.
[110] kim: Ø E / irdin͡g ḥadīṣ: irdin͡g bu ḥadīṣ E.

Z̲EL HARFĪ

31[111]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

A14b, $F_1$10a, M9b, T83a
ḳıldı rūḥ-efzā lebiñ külmek bile cānımnı aḫẕ
yıġlatıp kāfir köziñ hem naḳd-i īmānımnı aḫẕ

T83b
gūyiyā āşüfte zülfüñ hem ḳılıp ʿayyārlıḳ
iyledi sevdā ara ḥāl-i perişānımnı aḫẕ[112]

3 ḳıldı aġzıñnıñ ḫayāli hem ʿadem ṣaḥrāsıda
cevher-i cānımnı yaʿnī naḳd-i pinhānımnı aḫẕ

laʿlidin her kām kim taptım unutturdı firāḳ
iyledi ʿömrümde cāndın behre alġanımnı aḫẕ

çün min-i bī-dilġa attı ġamzesidin nāvekī
didi kim ḳılġuñ köñgül ornıġa peykānımnı aḫẕ

6 veh ki devrān cāmıdın aġzımġa yitkeç ḳaṭreʾī
saḳī-i devr iyler ol dem bir ḳadeḥ ḳanımnı aḫẕ

ʿaḳl-ı hūş u ṣabr barıp ḳalġanım bir cān idi
iy Ḥüseynī hicri iyler imdi ḳalġanımnı aḫẕ[113]

---

[111] Gazel E, F_2, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafaraʾllāhu ẕunubehu A, seteraʾllāhu ʿuyūbehu M, ve lehu seḥābihi ṭabʿihi T.

[112] aġyārlıḳ: aġyārlıġ A, M, T

[113] Beyit M'de şu şekildedir:

iy Ḥüseynī köz ḳılur tünler dür-i eşkin nis̱ār
kim ḫayāli ḳılsa bir kün dürr-i ġalṭanımnı aḫẕ

T'de ise beyit sona not olarak sonradan yazılmıştır. A'da ise şu şekildedir:

köz ḳılur bu vechdin tünler dür-i eşkin nis̱ār
kim ḫayāliñ cān öyide her kiçe Ḥüseynī aḫẕ

RE HARFİ

32[114]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
E18b, $F_1$10a, şükr li'llāh kim cemālin͡gdin közüm rūşen durur
$F_2$16b, Ü18b ḫaste kön͡glümge vişālin͡g gül-būni mesken durur

E19a otluġ āhımdın ki hicrin͡g içre çiktim şūʿleler
şemʿ-i iḳbālim bu kün ol şūʿledin rūşen durur[115]

$F_1$10b, Ü19a 3 dür-feşān közüm cemālin͡g cevherīnin͡g ʿaksidin
ger burun dürc-i güher irdi bu kün maḥzūn durur[116]

ni üçün gül dik açılmay bezm-i ʿişret içre kim
meclisim şemʿi bu kün ol serv-i sīmīn ten durur[117]

eşk ile ʿişret gülin açtın͡g yana ʿışḳ ilgidin
iy Ḥüseynī san͡ga yüz taḥsīn ü min͡g aḥsen durur

33[118]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
E18b, $F_1$10b, tāze boldı bāġ u kön͡glümde firāḳ āzārıdur
$F_2$8b, Ü9b cilve ḳıldı gül n'itey baġrımda hicrān ḫārıdur

serv ü güldin her dem efzūn bolsa derdim ni ʿaceb
derdlıġ kön͡glüm çü ol hem-derd yārim sarıdur

3 nāṣıḥā gül-geştidin kön͡glüm ʿilācın ḳılma kim
ḫaste kön͡glümge tikilgen ḫār-ı hicrān kārıdur

veh n'itey gül-nār yan͡glıġ läleler nezzāresin
min ki bir gül-ruḫ üçün baġrımda hicrān ḫārıdur

çerḫ digendür ayır iy gül-ruḫun͡gdın gül çaġı
iy Ḥüseynī bu firāḳ ol vaʿdenin͡g bulcarıdur

---

114 Gazel A, İ, M ve T'de yoktur. ve eyżan lehu: ve lehu eyżan E.

115 otluġ: otluḳ F_2 // şemʿ-i iḳbālim: شمع اقباكيم F_1.

116 cevherīnin͡g: Ø F_1.

117 bu kün: bu dem F_1.

118 Gazel A, İ, M ve T'de yoktur. ve eyżan lehu: ve lehu eyżan E. 3. Beyit E'de 4. beyiti le yer değiştirmiştir.

34[119]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

$F_1$10b, $F_2$9a, Ü10a
āh kim baġrım firāḳ u derd oḳıdın yāredür
veh ki kōn͡glüm tīġ-ı hicrān zaḫmıdın yüz pāredür

ḫaste kön͡glüm sormaġ üçün bir nefes yit iy ṭabīb
kim bu kün her laḥẓa bīmārım özidin yāredür

3 ṣabr öyini nāṣıḥā pendin͡g ni ābād iylegey
tilbe kim ʿaḳl u dāniş mülkidin āvāredür

her kiçe bir ay ġamıdın veh ki ẓālim çerḫnin͡g
işi aḥvālimġa yüz min͡g köz bile neẓẓāredür

$F_1$11a
iy Ḥüseynī köyme kimni ʿışḳ ara ʿayb itmegey
kim ki bilgey ḫaste kön͡glümge ni āteş-pāredür

35[120]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

A16a, $F_1$11a, $F_2$8a, M10a, T30a, Ü8b
gül yüzi eṭrāfıda ol lāle-i aṣfer müdür
yanıda zülfi müdür yā kākül-i ʿanber müdür[121]

lāle-i aṣfer müdür ol ay yüzinin͡g devride
yā ḳamer devride körgüzgen özin aḫter müdür[122]

A16b 3 laʿlidin mü her zamān ẓāhir bolur şīrīn sözi
yoḳsa gül yafraġıdın bolġay ʿiyān şekker müdür[123]

ʿārıż üzre her ṭaraf mü köz açıp-sin nāz ile
yā açılġan her sarı gül-zār ara ʿabher müdür

M10b, T30b
dehr içinde āfeti tüşmiş ḳıyāmet boldı mu
yā ki çıḳḳan bezmdin mest ol perī-peyker müdür[124]

---

[119] Gazel A, E, İ, M ve T'de yoktur.
[120] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, aʿẓama'llāhu ecrahu M, ve lehu żaʿefe şevḳetihi T.
[121] yüzi: özi A.
[122] aṣfer müdür: aṣfer مویی F_1, F_2, T, Ü // körgüzgen: közgürgen M.
[123] bolġay: bolġan F_1, F_2.
[124] boldı mu: boldı kim A, M.

6 laʿl-i meydin cān tutup-min sāḳiyā şerḥ iyle kim
bāde ḳūt-ı rūḥdur yā özgeçe cevher müdür

iy Ḥüseynī barça ʿuşşāḳ içresin-sin bī-nevā
ḥāliñge nā-sāzlıġlar ḳılġan ol kāfir müdür[125]

36[126]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

F₁11a, F₂32b, M11b, T49a Ü29a

ilge baḳıp her zamān yüz nāz ile külmek nidür
özgelerni tirgüzüp veh mini öltürmek nidür

il sarı baḳıp külüp ġonçeñgni iylep dür-feşān
reşk-i peykānın ḥazīn köñglüm ara tikmek nidür

T49b

3 āb-ı ḥayvānıñgdın ilge cān baġışlap luṭf ile
laʿliñg otıdın miniñg cānımnı köydürmek nidür

nūş-ḫand iylep çüçük sözler ḳatarsın özgege
min viṣāliñgdin telaffuẓ iylegeç sögmek nidür

F₁11b, F₂33a

it yamanlaptur igesige ḫaber yoḳ iy köñgül
bu meṡel dik her zamān ol şūḫdın küsmek nidür

M12a

6 ilge luṭf itmekdin er cānımnı almaḳdur ġaraż
yār eger sin-sin miniñg cān birmekimge şek nidür

Ü29b

6 iy Ḥüseynī çün mañga köprek idi ümmīd-i luṭf
mañga kem bolmaḳ ni irdi ġayrġa köprek nidür

37[127]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

F₁11b, F₂9a, Ü10a

bolsam öy küncide eşkim ḳaṭresi gül-nār irür
ʿazm-i gül-zār iylesem gül közlerimge ḫār irür

kündüz ol bu birle her nevʿ olsa ḳılġay-min be-ser
kiçe vīrān öyde veh yalġuzluġum düşvār irür

---

[125] sin: Ø A // kāfir: كافر A.

[126] Gazel A, E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: setera'llāhu ʿuyūbehu M, ve lehu żaʿefe şevketehu T.

[127] Gazel A, E, İ, M ve T'de yoktur.

3 ḳılmaġay menʿ-i cünūnum ʿışḳ ara köygen kişi
kim mini dīvāne ḳılġan bir perī-ruḫsār irür

ārzūdur tüşde vaṣlın͡g veh ki tüş irür muḥāl
man͡ga kim közüm kiçe tan͡g atḳuça bīdār irür

tā Ḥüseynī vaṣl üçün yüzün͡gge tikkey közleri
igne dik her kirpikige eşkidin bir tār irür[128]

38[129]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
F₁11b, F₂9b, fürḳātin͡gdin ḫaste kön͡glüm ḳatre ḳatre ḳan irür
Ü10b, T84a Allāh Allāh bu ni hicr-i bī-ḥad ü pāyān irür

her sarı yüz zaḫm irür cismimde veh nāṣıḥ tili
hicr oḳıdın her cerāḥat içre bir peykān irür

T84a 3 köz ḳılur bu vechedin tünler dür-i eşkin niṣār
kim ḫayālin͡g cān öyide her kiçe mihmān irür[130]

ḫançer-i cevrün͡g durur otluġ kön͡gül āsāyişi
su niçük kim teşne-lebler derdiġa dermān irür[131]

F₁12a, Ü11a iy Ḥüseynī hicr ara bī-ḫodluġum ʿayb itmegey
her kişi kim bir perī ʿışḳıda ser-gerdān irür

39[132]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A21b, F₁12a, ża'fdın her dem ki ol ārām-ı cānım sustayur
F₂28b, M13b, cānım olup ḫaste cism-i nā-tüvānım sustayur
T84a, Ü38b
T84b zīnhār ivrülge-sin başıġa iy ser-geşte cān
her ḳaçan kim körsen͡g ol cān u cihānım sustayur

3 körünür her dem ḳızıl tal ḫasçesi dik ḳan yaşım
ġam yilidin çünki ol serv-i revānım sustayur

---

[128] yüzün͡gge: yüzün͡ge Ü.
[129] Gazel A, E, İ ve M'de yoktur. ve eyżan lehu:T'de yoktur. T'de ilk 2 beyit sona not olarak sonradan yazılmıştır.
[130] tünler: ler F₂.
[131] otluġ: otluḳ F₂.
[132] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ġafara'llāhu ẕunubehu M, ve min meyāmihi luṭfihi T.

mihr-bānlıġdın imes va'llāh tirig bolmaḳ maŋ͡ga
A22a derddin çün ol refīḳ-ı mihr-bānım sustayur[133]

Ü39a iy Ḥüseynī süstlıḳ bolġay eger cān birmesem
żaʿfdın her dem çü ol ārām-ı cānım sustayur[134]

40[135]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
$F_1$12a,$F_2$25b, iyle kim ḫūrşīd tābı ẕerreni peydā ḳılur
Ü34a ġonçe aġzıŋ͡g sırrını hem gül yüzüŋ͡g gūyā ḳılur

zīb iter kök sebzesi birle ḳuyaş ruḫsārını
kātib-i ḳudret ki ḫaṭṭıŋ͡g nüsḫasın inşā ḳılur[136]

3 bar ikin ʿāşıḳġa miḥnet oḳların yaġdurġalı
ol ki müjgānıŋ͡g ḳılıp nāvek ḳaşıŋ͡gnı ya ḳılur

istedi cān u köŋ͡gül naḳdini veh sūd iylerem
ger lebidin būse'i ol naḳd ile sūdā ḳılur

hicr ẓulmin kör ki ṣabr iyley disem iyler helāk
iylesem bī-ṣabrlıḳ ʿālem ara rüsvā ḳılur

6 miniŋ͡g aḥvālim körüp ʿibret alıŋ͡g iy ehl-i ʿışḳ
kim ki bir bed-mihr ʿışḳıda özin şeydā ḳılur[137]

iy Ḥüseynī çün ol otluġ çihredin alsam naẓar
közlerimge derd-i hicrān kācıdın ot çaḳılur[138]

---

[133] mihr-bānlıġdın:mihr yaŋ͡glıġdın A,mihr-bānlıḳdın F_2 /bolmaḳ: bolmaġ M, T, Ü // derddin: derdin A.
[134] süstlıḳ: süstlıġ F_2, M, T / eger cān: Ø A // çü: ki A, F_2, M, T / ārām-ı: Ø A.
[135] Gazel A, E, İ, M ve T'de yoktur.
[136] ki: Ø F_2.
[137] Beyit F_1'de yoktur.
[138] otluġ: otluḳ Ü.

41[139]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A18a, $F_1$12b, $F_2$30a, İ29b, M11a, T42b — sāyebān zülfi kim ay dik yüzige geh yapılur
şarṣar-ı āhımdın ol geh yapılur geh açılur[140]

$F_2$30b, T43a — her ḳayan köz salsa ol gül-çihre ʿayn-ı reşkdin
kön͡glüme her kirpiki veh kim tiken dik sançılur[141]

M11b 3 tilbe kön͡glüm her ḳaçan itse beden vīrānıdın
A18b ʿışḳ ṣaḥrāsıda Mecnūn-veşler içre tapılur[142]

iy müsülmānlar özümni bilmesem keyfiyyetin
ʿışḳ āşūbı ara bī-iḫtiyār olġan bilür[143]

gül-bün-i ʿışḳın kön͡gül bāġında eşkim suyıdın
min ḫod iktim bilmen andın tā ni güller açılur[144]

6 ser-nüviştim ʿışḳ imiş iy şeyḫ körmey çāre yoḳ
her kişinin͡g allıġa ni kim ezelde yazılur[145]

T43b niçe kim iḫfā ḳılur ʿışḳın Ḥüseynī vāy kim
körgeç ol aynı yana bī-iḫtiyār efġān ḳılur

42[146]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A21a, $F_1$12b, $F_2$37b, İ30a, M13a, T59b — çün yüzige otluġ āhımnın͡g şerārı saçılur
gūyiyā zer ḥoḳḳadur kim gül yüzige yapılur[147]

kim ḳamer devride körgendür ḳuyaş zer-riştesin
devr ara bu veche birle kim yüzige saçılur[148]

---

[139] Gazel E ve Ü'de yoktur. İ'de sadece 1. beyit vardır. A'da beyit sırası şu şekildedir:1-3-4-2-5-6-7. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ve min esrārihi İ, ʿafa'llāhu ʿanhu M, ve lehu ḫallede mülkehu T.

[140] dik: tig A / geh: Ø F_1, F_2, M// geh açılur: geh yā açılur A.

[141] salsa: salıp A, M.

[142] ḳaçan: kayan F_1, F_2 // tapılur: yapılur A, F_2.

[143] bilmesem: bolmasam A, M, T.

[144] tā ni: anı F_2.

[145] körmey: buzmay A // allıġa: başıda M.

[146] Gazel E ve Ü'de yoktur. 1., 2. ve 3. beyitler İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ġafara'llāhu ẕunubehū M, ve lehu zāda'llāhu ḥaşmetehu T.

[147] otluġ: otluḳ A, M, T // yüzige: yüzün͡ge M.

[148] devr ara: دير ار A, deyr ara M, T / kim: Ø A. saçılur: yapılur F_2, M, T.

3 yüz ḳuyaş ḫaṭṭı şuʿāʿı ger yıġılsa bolmaġay
meh-veşim zer-rişte ḳılġan zülfiçe kim açılur[149]

İ30a, T60a ni şerefdür ol perī mecnūnıġa kim köñglini
ḳayd üçün altun selāsil açıban muḥkem ḳılur

ḫilʿati zer-beft irür yoḳ irse zer-keş saçını
her ṭaraf çün kim açar cismi ser-be-ser yapılur[150]

$F_1$13a 6 kökte çün ḫurşīd altun zīb ile bu nevʿ imes
A21b yirde ḫod andaḳ ḳaçan bir saʿd kevkeb tapılur[151]

M13b iy Ḥüseynī şükr ḳıl kim yār vaṣlı ḳadrini
hicr-i mühlik deştide āvāre bolġanlar bilür

43[152]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
A15b, $F_1$13a, M9b, $F_2$5a, T5b, Ü5b ḳaysı cennet sebzesi ḫaṭṭ-ı nümūdārıça bar
yā Mesīḥā nuṭḳı ol laʿl-i şeker-bārıça bar[153]

M10a nāṣıḥā cennet ümīdi birle barman küyıdın
kim bu min maḥzūnġa yüz firdevs gül-zārıça bar

$F_2$5b 3 āb-ı ḥayvān ger revān u rūḥ-perverdür Mesīḥ
ni bu reftārı ni ol cān-baḫş güftārıça bar[154]

iy muṣavvir niçe reng-āmīzlıḳ veh ḳaysı reng
laʿliniñ şengerfi yāḫūd ḫaṭṭı zengārıça bar

A16a dise bolġay kim naẓar fennini bilmes ẕerre'ī
kim ki aynı dir anıñ ḫurşīd-i ruḫsārıça bar[155]

6 buzma ʿāşıḳ köñglini bi'llāh ki ʿışḳ eṭvārıda
hīç cürm ehl-i maḥabbet köñgli āzārıça bar[156]

---

149 yıġılsa: yıḳılsa M.
150 yapılur: tapılur M.
151 kökte: kökde M // ḳaçan: ḳaçaḳ A / tapılur: yapılur A.
152 Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, seḳa'llāhu ẕerāhū M, ve lehu zāde'llāhu ḥaşmetehi T.
153 barman: bar min A.
154 ni ol: vü ol M.
155 aynı: anı M.
156 maḥabbet: Ø A.

ʿışḳ ara mecnūn Ḥüseynī birle ḳılmas baḥs̱ kim
ni özi bar ança ni yāri anın͡g yāriçe bar

44[157]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

A17a, E16a, $F_1$13a, $F_2$23a, M10b, T29a, Ü27a

ve eyżan lehu
tā közüm tüşti yüzün͡gge kön͡glüm oldı bī-ḳarār
sin hem ittin͡g lüṭf u mihrin͡gdin mini ümmīd-vār[158]

imdi kim boldum giriftārın͡g tümen min͡g nāz ile
bī-vefālıḳ resm ü āyīnini ḳıldın͡g āşikār[159]

T29b

3 iylesem laʿl-i revān baḫşın͡gġa cānımnı fidā
ḫançer-i müjgān bile cānımnı iyler-sin figār

$F_1$13b

ġonçe dik kön͡glüm başın͡gġa ivrülür ni istese
anda iy gül ġamze nīşidin salur-sin ḫār ḫār

aytsam başımnı iyler āsitānın͡g tofraġı
ẓulm taşı yaġdurup andın çıḳarur-sin ġubār[160]

6 ger disem baġrımnı iyley itlerin͡gnin͡g ṭuʿmesi
A17b
zāġlarġa taşlap itmes-sin itin͡gge iḫtiyār[161]

budur ümmīdi Ḥüseynī'nin͡g ki yā Tin͡gri san͡ga
raḥm birgey yā an͡ga ṣabr u taḥammül Kirdgār[162]

45[163]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

A17b, $F_1$13b, İ24a, M11a, T18a

ve eyżan lehu
ġonçe-i ḫandān barıp kön͡glümde ḳaldı ḫār ḫār
tınmaġur cānımġa ansız dünyide barı ni bar

serv ḳadler lāle ruḫlardın açılmas bu kön͡gül
veh n'itey kim dehr bāġı içre yoḳ ol gül-ʿiẕār

---

[157] Gazel İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ve lehu eyżan E, ve ceʿale'l cennte mes̱vāhu M, ve lehu ḫallede mülkehu T.
[158] yüzün͡gge: yüzün͡ge A, M.
[159] bī-vefālıḳ: bī-vefālıġ E, F_2.
[160] iyler: iyley F_1. Beyit A ve F_1'de 6. beyit ile yer değiştirmiştir.
[161] Beyit E'de yoktur. itlerin͡gnin͡g: itlerinin͡g M // itin͡gge: itin͡ge A, F_2, M.
[162] yā: tā A.
[163] Gazel E, F_2 ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, M, ve min dureri beyānihi İ, ve lehu ḫallede mülkehu T.

vaṣl-ı cāmıdın açılur irdi kön͡glüm bāġ bāġ
vāy yüz min͡g vāy kim ol mey barıp ḳalmış ḫumār

ḳayda kim körsen͡g anı külmek bile ḫursend idin͡g
A18a ʿaksin ile iy kön͡gül her yirde yıġla zār zār[164]

vaṣl ara her dem san͡ga cānım fidā iyley didim
nivçün iy ārām-ı cānım iyledin͡g mindin kenār[165]

İ24b, T18b bardı meh cān sin ġanīmet tut muẓaffer vaṣlını
kim ötüptür dünyide mundaḳ belālar bī-şümār[166]

iy Ḥüseynī yārsız sin n'iylegün͡g ʿālem ara
ḳop ʿadem ser-menzili ʿazmin ḳılıp kiyniçe bar[167]

46[168]

-.--/-.--/-.--/-.-
ve eyżan lehu
A19a, $F_1$13b, $F_2$31b, M12a, T47b, Ü15b tīġ-ı hicrān sürdi yitmey vaṣlıdın kön͡glümge behr
nūş birmesdin burun birdi man͡ga bir ḳatre zehr[169]

$F_1$14a bolsa yüz yıl vaṣl āḫir hicr ol saʿāt kişi
tapmaġan dikdür viṣāl eyyāmıdın bir laḥẓa behr[170]

ḳahr cāmın dem-be-dem tartar-min ol bed-ḫūynın͡g
gūyiyā Tin͡gri mini ḫalḳ iylemiş tartarġa ḳahr

T48a bolsa Leylī birle Mecnūn deşt an͡ga cennetçe bar
līk ansız bolsa Mecnūn bar an͡ga dūzaḫça şehr

yār çün kön͡glün͡gdedür atın tutup ḳılma fiġān
ḥaḳ çü āgehdür anın͡g ẕikr-i ḫafī ḫoşraḳ ki cehr[171]

köp kön͡gülni bu çemenġa baġlama iy ʿandelīb
A19b kim gül-i maḳṣūd hergiz açmadı gül-zār-ı dehr[172]

---

164 ile iy : iyledi A.
165 iyley: iyledi A.
166 1. mısra F_1'de: "iy kön͡gül tutġıl ġanīmet şeh muẓaffer vaṣlını" şeklindedir.
167 n'iylegün͡g: نیلارکونك A // ḳop: ḳut A.
168 Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu M, ve lehu mudde ẓillehu T, A'da yoktur.
169 burun: برون M.
170 viṣāl: vaṣl A.
171 kön͡güldedür: kön͡gülde A // ḫoşraḳ: cūşraḳ A, yigrek M.
172 kön͡gülni: كونكلنى M.

F$_2$32a

tüşti çün hicrin͡gga imdi vaṣl toḫmın ikkeli
közleridin kör ki açıptur Ḥüseynī ikki nehr[173]

47[174]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

A19b, F$_1$14a, F$_2$34b, İ6b, M12b, T55b, Ü27b

ve eyżan lehu
meh-veşī yoḳ sorġalı bu zār-ı ḥayrāndın ḫaber
ġam-keşī yoḳ tapḳalı bu rāz-ı pinhāndın ḫaber[175]

F$_2$35a

vaṣl şemʿi şūʿlesidin körgüzür pervāne dāġ
min kibi ol ḳayda birgey dāġ-ı hicrāndın ḫaber[176]

3 veh ḳanı ol dil-rūbā kim bar idi ḥüsnide ān
hīç dil-ber bu zamān birmes man͡ga andın ḫaber[177]

İ7a, T56a

hicridin bu dem man͡ga devrānda yüz āşūb irür
āh kim tapmas min ol āşūb-ı devrāndın ḫaber[178]

A120a

bes perīşāndur dimāġım tā nesīm-i müşk-bīz
şām-ı ġam yitkürdi ol zülf-i perīşāndın ḫaber

6 tilbe kön͡glümni lebin͡g ḳan iylep aġzın͡g ḳıldı güm
tapḳay anı istegen yā Rab bu dem ḳandın ḫaber[179]

hicr deştide Ḥüseynī żaʿfdın bar iyle kim
istegen tapġay meger ol sarı efġāndın ḫaber

48[180]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

A20a, F$_1$14b, F$_2$33b, İ7b, M12b, T56b, Ü28b

ve eyżan lehu
ni ḥabībī kim fiġānımdın an͡ga bolġay es̱er
ni refīḳī kim minin͡g ḥālimdin ol tapġay ḫaber

---

173 açıptur: açıpdur A.
174 Gazel E'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, ve min as̱ārihi ḫallede devletihi İ, ve lehu basaṭa'llāhu mülkehuT, M'de yoktur.
175 tapḳalı: tapġalı F$_1$.
176 körgüzür: کورکوزر A, کوکوزور M // dāġ-ı hicrāndın: hicrāndın A.
177 bar idi ḥüsnide ān: باريدى حسنيدان A.
178 2. mısra A'da yoktur.
179 lebin͡g ḳan eylep: anın͡g ḳan yıġlap Ü.
180 Gazel E'de yoktur. İ'de 6. ve 7. beyitler yoktur. F$_2$'de bu gazel 35a'da tekrarlanmıştır.ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ve lehu ḫalleda'llāhu mülkehu İ, setera'llāhu ʿuyūbehu M, ve lehu zāda'llāhu ḥaşmetehu T.

Ü29a yā ol aytıp la'lidin söz iylese cānımġa ḳut
yā bu pend aytıp öçürse köñglüm otıdın şerer[181]

A20b 3 yā ol aytsa kem viṣāli birle baġrım ḳanını
yā bu arıtsa yüzümde eşkdin ḫūn-ı ciger

M13a ol eger bī-dād tīġı birle kögsüm ḳılsa çāk
bu tikip ol çāk ni merhemdin itse behre-ver

ẓulm birle ol eger cānımġa sürse tīġ-ı ḳatl
yıġlaban bu ḥālime başımda bolsa nevḥa-ger

T57a 6 niçe cān ḳıldım fidā ni anı taptım ni munı
her niçe toḫm-ı vefā iktim cefā birdi s̱emer

luṭf itip sāḳī Ḥüseynī'ġa tola tutḳıl ḳadeḥ
kim bu endūh içre evlā özdin olmaḳ bī-ḫaber

[181] 2. ḳut: ot A // şerer: söz A.

ZE HARFİ

49[182]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

$F_1$14b, $F_2$20b, Ü24a

veh ni ḥāletdür ki min her niçe körgüzsem niyāz
iy meh-i bed-mihr sindin ẓāhir olmas ġayr nāz[183]

kimge kim birdim kön͡gül veh düşmen-i cāndur man͡ga
bolmasun hīç kimge min dik ʿışḳ ara sūz u güdāz

3 ṭāliʿim żaʿfıdın olġay ḳaçmaġın͡g min tilbedin
yoḳ ise nige perī Mecnūn'dın itgey iḥtirāz

yoḳ turur ʿışḳ ehli içre min kibi rüsvā yana
körgüzüp köp mihr yārıġa vefāsın körgen āz

niçe kim kördün͡g cefā mihrin͡gni efzūn iyledin͡g
iy Ḥüseynī yoḳ turur ʿālemde sin dik ʿışḳ-bāz

50[184]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

A23a, $F_1$15a, $F_2$4a, M14b, T28b, Ü4a

nergis almas yirdin ol fettān közün͡g allıda köz
aġzın͡g allıda tutulmış ġonçenin͡g aġzıda söz

rengsiz ḥālin͡g boyarġa ḥal ḳılay köz merdümin
A23b sürtkey-min şāyed uşbu rīv ile ḥālin͡gġa köz

3 ḳılmaġıl ʿuşşāḳ ara min tilbedin bī-gānelıḳ
kim ḳıluptur ḥüsn ehli dünyide köp yatnı öz

vaṣl ara her kimge körgeç iltifātın tözmedin͡g
iy kön͡gül hicrān otıġa niçe köysen͡g imdi töz

tā ki kūyun͡g tofraġın savurdı ruḫsārımdın āh
ʿözr üçün allın͡gda ḳoydum her zamān tofraḳḳa yüz

---

182 Gazel A, E, İ, M ve T'de yoktur.
183 ḥāletdür: ḥālettür F_2, Ü.
184 Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: nevvera'llāhu merḳadehu A, ve lehu ḫallede mülkehu T, M'de yoktur.

T29a 6 çerḫ çün buzdı ḳarār u ṣabr u hūşum külbesin
sin hem iy ṭūfān-ı eşkim bar anın͡g ṭarḫını buz

çün Ḥüseynī tevbe sındurdı muġannī tüz nevā
hem ḥüseynī perdesinde sāḳiyā sin bāde süz[185]

51[186]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
$A24b$, $F_1 15a$ köz ḳarasın ḫal ḳılıp yazdım san͡ga ʿacz u niyāz
T85a köz yaşımnı hem sipip ol nāmeġa iy serv-i nāz

ʿışḳ yitkeç ʿaḳl u hūş u ṣabr her yan butraşur
ot ḳayan yüzlense vācibdür ol ilge iḫtirāz

3 āşikārā cān eger laʿlin͡g sözin aytur velīk
yaşurun ġonçen͡g bile kön͡glümge bardur özge rāz[187]

A25a ol ni ḳāmetdür ki barça rāstlar iylep duʿā
deyr ki bu gülşen ara ol serv bolsun ser-firāz[188]

şevḳ u ṣabrım naḳdini iyley anı körgeç fidā
dimese ʿayb iylep ol meh-veş bularnı köp ü az[189]

T85b 6 çün ḥaḳiḳat yüzi ol ʿārıż tecellīsindedür
ni ḥaḳiḳat ol ki anın͡g ʿışḳını oynar mecāz

iy Ḥüseynī yār küyı Kāʿbesi nevrūz irür
ni ʿaceb ger bī-nevālar iyler āheng-i ḥicāz

52[190]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
A22b, $F_1 15b$, ʿışḳnı menʿ itseler şevḳum otı iyler sitīz
$F_2 27a$, M14a, şūʿle yan͡glıġ kim nefes teʾsiri iyler anı tīz

---

[185] A'da birinci mısra ile ikinci mısra yer değiştirmiştir
[186] Gazel E, F_2, İ, M ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: nevvera'llāhu merḳadehu A, ve min ḫallede mülkehu T.
[187] kön͡glümge: kön͡glümni T.
[188] barça: bar A.
[189] 5. ve 6. beyitler F_1'de yoktur.
[190] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: nevvera'llāhu merḳadehu A, setera'llāhu ʿuyūbehu M, ve lehu mudde ẓillehu T.

T27b, Ü36a

ʿışḳ dāyim żaʿflıḳ cismimni ister örtegey
Allah Allah niçe ḳılġay berḳ-ı ḥüsn birle sitīz

3 cüz'-i cüz'üm hicr ara bir birdin ayrılmaḳ tiler
ḳāş ḳılsan͡g hicr tīġıdın tenimni rīz rīz

T28a tīredür ol ṭurre gūyā kim felek pervīzni
A23a ḫaṭṭın͡g üzre boldı hicrānım tünidin müşk-bīz

ḳāmetin͡g servi bu ʿālemde ḳıyāmet bes durur
cilve birle bes yana her laḥẓa salma rüsteḫīz

6 yārdın ayru tiriglik istemes-min sāḳiyā
hicr zehridin minin͡g cāmımġa bolġıl cürʿa-rīz

iy Ḥüseynī ravża ʿışḳ ehliġa dil-ber kūyıdur
tapsalar zühd ehli cennet sin anın͡g kūyıda kiz[191]

53[192]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

A24a, $F_1$15b, M14b, T38a, Ü23a
baʿd-ez-īn iy ḥüsn ehli ilni şeydā ḳılman͡gız
bī-vefālıḳ iyleben ʿālemġa rüsvā ḳılman͡gız

an͡glan͡g iy ehl-i vefā ger ölsen͡giz tartıp cefā
bī-vefālardın vefā resmi temennā ḳılman͡gız[193]

Ü23b 3 min esīr-i ʿışḳ-min ġavġā nidür ʿuşşāḳ ara
iy refīḳ-ı pend-gū aytın͡g ki ġavġā ḳılman͡gız

min öler ḥāletde-min iy yār kūyı itleri
iylemen͡g ġavġā minin͡g sırrımnı ifşā ḳılman͡gız[194]

T38b ot tüşüptür deşt üze āhımdın iy ehl-i ṭarab
lāle-zār iylep taṣavvur ʿazm-i ṣaḥrā ḳılman͡gız[195]

A24b 6 sırrın ilge āşikār iyler kişige ʿışḳ ara
zīnhār öz sırrın͡gıznı āşikāra ḳılman͡gız

---

[191] tapsalar: tapsa ollar A.
[192] Gazel E, F_2 ve İ'de yoktur M nüshasında gazelin ilk üç beyiti vardır. ve eyżan lehu: ġafaraʾllāhu zunubehu A, ve min luṭfi ṭabʿihi M, ve lehu ḫallede mülkehu T.
[193] anlan͡g: iylen͡g A, M, T.
[194] ifşā: A'da yoktur.
[195] ehl-i ṭarab: ṭarab A.

$F_1$16a bir nefes cānān bile tapmış Ḥüseynī ḫalveti
barın͡g iy cān u kön͡gül bir dem ʿalālā ḳılman͡gız

54[196]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
A25a, $F_1$16a ol ḳuyaş kūyıda min āvāreni bend iylen͡giz
T85b bārī bu tezvīr ile kön͡glümni ḫursend iylen͡giz

A25b kūyıda min tilbeni yüz cevr birle öltürüp
ol şuʿūbetlerni yüz dīvāneġa pend iylen͡giz

T86a 3 istey istey tapsan͡gız kön͡glümni kim buzmış mini
vaṣl tīġı birle siz perkend perkend iylen͡giz

ḫaste kön͡glüm żaʿfı ḥaddin ötse ḳuvvet kesbiġa
dūstlar ol yüz ü leb yādını gül-ḳand iylen͡giz[197]

kön͡glekin çāk itse ol mest iy ki iyler-siz rūfū
rişte-i cānımnı her tārıġa peyvend iylen͡giz

6 kön͡glüme ʿilm ü edeb taʿlīmi köp birmek bile
Vāmıḳ u Ferhād u Mecnūn dik ḫıred-mend iylen͡giz

ger Ḥüseynī disen͡giz şūr-ābe tökkey telḫ telḫ
A26a ḫūblar gāhī an͡ga baḳıp şeker-ḫand iylen͡giz

55[198]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

A22a, E12a, ve eyżan lehu
$F_1$16a, İ23a ḳan körüp eşkimni kön͡glüm nālesini sorman͡gız
$F_2$29a, M13b, çāk olup kögsüm ciger pergālesini sorman͡gız
T16b, Ü39b
$F_2$29b ʿazm itip ol ġonçe-i ḫandān ʿadem-i gül-zārıġa
yüz sarı açḳan sirişkim lālesini sorman͡gız[199]

Ü40a 3 çünki bardı yaşım imdi köz aḳıdın ḳaṭreler
tamġanın her yan körüp ġam jālesini sorman͡gız

---

[196] Gazel E, F_2, İ, M ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara 'llāhu ẕunubehu A, ve min aṣāri bedāʿihi T.
[197] ötse: olsa A.
[198] İ'de sadece mahlas beyiti bulunmaktadır. ve eyżan lehu: raḥmetu 'llāhu ʿaleyhi A, ve lehu eyżan E, ve min neşāyiḥihi M, T'de yoktur.
[199] açḳan: açġan A, M, T.

	tīre köñ͡glümde yüzin gerdimde derdin körgen il
A22b	ġam tünide ay u miḥnet hālesini sormañ͡gız[200]
$F_1$16b, T17a	hicride körgen Ḥüseynī'niñ͡g fiġānım dūstlar
	Yūsuf üçün pīr-i Ken'ān nālesini sormañ͡gız[201]

[200] gerdimde: gerdinde E, M, T.
[201] fiġānım: fiġān A.

SİN HARFİ

56[202]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

A26b, $F_1$16b bir nefes ol aynı körmek çün imestür dest-res
$F_2$10a, T86b anı körgen yirni veh barıp köreyin her nefes
Ü11b

A27a kevkeb-i eşkim şafaḳ-gūn kilse veh irür sezā
min ki şubḥ-ı vaṣl ara hicrān tünin ḳıldım heves

3 ḫāmlıḳdın ger heves ḳıldım firāḳın vaṣl ara
iy felek cānımġa yittim ger hevesdür uşbu bes[203]

ḳayda kim bastıñ ayaġ aḳtı sirişkim ança kim
lāle birdi bar<ı> ol tofraḳ ara her ḫār u ḫas[204]

T87a iy Ḥüseynī hicride cismim ara köñlüm ḳuşı
güldin ayru ʿandelībīdür giriftār-ı ḳafes

57[205]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

E10b, $F_1$16b, iyledi laʿli tebessüm ġonçe-i ḫandān imes
$F_2$28b dāġını köñlüm ḳanattı lāle-i nuʿmān imes

sebze-i ḫaṭṭ birle gūyā ġonçe aġzı naḳşıdur
köñlüm içre nāvekidin zeng līk peykān imes

3 veh körüñ min min ḳuyun dik aylanıp yār üçün
deşt üze iy dūstlar Mecnūn-ı ser-gerdān imes

her dem ol kirpik ḫayāli cān regidin ḳan töker
yoḳsa maḥzūn köñlüm içre neşter-i hicrān imes

iy köñül bir devrniñ ser-fitnesidür kim mini
biyle rüsvā ḳıldı yoḳsa fitne-i devrān imes

---

202 Gazel E, İ ve M'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara 'llāhu ẕunubehu A, ve min fevāyidihi T.
203 ḫāmlıḳdın: ḫāmlıġdın A, T.
204 ayaġ: ayaḳ F_1 // birdi: irdi A, T / tofraḳ: tofraġ F_2, Ü.
205 Gazel A, İ, M, T ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: ve lehu eyżan E; 3. ve 5. beyitler E'de yoktur.

6 dime kim allıda cān bir yoḳsa ʿışḳı terkin it
kim ol āsāndur man͡ga līkin bu bir imkān imes

E11a, F₁17a ger Ḥüseynī nāle ḳılsa ʿışḳ ara ʿayb itmen͡giz
kim durur ʿāşıḳ kim anın͡g şivesi efġān imes

58[206]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
F₁17a ol perī kön͡gli min-i dīvāneġa māyil imes
yā minin͡g āvāre kön͡glüm ʿışḳıġa ḳabil imes

birdin͡g iy Mecnūn minin͡g rüsvālıġım körgende pend
bilmedin͡g mü barça il hūş ehlide ʿāḳıl imes

3 nā-tüvān cismimde her yandın körüngen dāġ ara
anda hicrān dāġıdın yüzdin biri daḫil imes

tünd-bād-ı hicr isip cismim savurdı kūyıdın
yoḳsa ḳuyun dik öterge anda müstaʿcil imes

ḫaṭṭı naḳşı ḫāṭırımdın tīġ iyle defʿ olmadı
veh ni ḫaṭdur kim niçe bütġan sayı zāyil imes

6 ʿışḳdın ḳıldım yana ṭāʿatnı veh kim bilmedim
kim ḳażа oḳıġa taḳvī cevşeni ḥāyil imes

çün Ḥüseynī'dür gedāyın͡g ḥüsndin birgil zekāt
iy melāḥat maḫzeni ol sīm alur sāyil imes

59[207]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
F₁17a, F₂22b minde her dem yüz niyāz u anda istiġnā vü bes
İ19a, Ü26b her zamān yüz cān birey ol şūḫ-ı bī-pervā vü bes

dimen͡giz kim zülfi sevdāsı ḥazīn kön͡glün͡gde bar
kim irür dīvāne kön͡glümde hem ol sevdā vü bes

3 ʿışḳ tārācıda bardı dīn ü İslāmım daġı
dimen͡giz kim bolmışam dīvāne-i rüsvā vü bes[208]

---

[206] Gazel A, E, F₂, İ, M, T ve Ü'de yoktur.
[207] Gazel A, E, M ve T'de yoktur. İ'de 1., 2. ve 3. beyitler yoktur.
[208] dīvāne-i rüsvā: dīvāne vü şeydā Ü.

ni kön͡gülde ṣabr ḳoydı cānım içre ni ḳarār
yoḳ ki ʿışḳın͡g ʿaḳl u hūşum iyledi yaġmā vü bes[209]

F₁17b yirge kirsün eşk kim aḳızdı baġrım ḳan itip
yoḳ ki maḥfī sırr-ı ʿışḳım iyledi ifşā vü bes[210]

Ü27a 6 ḳılmadı ʿuşşāḳ ʿaḳl u dīn ü neng ü nām terk
munça rüsvālıġ ḳabūl ittim min-i rüsvā vü bes[211]

F₂23 iy Ḥüseynī ʿışḳ ile çün ʿāfiyet cemʿ olmadı
her ni kilse urma dem kön͡glün͡g ara asra vü bes

60[212]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A26a, F₁17b yā Rab ol gül içre ġonçe nige güftār iylemes
İ15a, T70a yā bilip bilmesge salıp sırrın ıẓhār iylemes[213]

taş ile fülādġa āhım otıdur kār-ger
ni ḳatıḳdur ol kön͡gül kim hīç an͡ga kār iylemes[214]

İ15b, T70b 3 ol cefākeş bilgey aḥvālim ḳatıḳ ṣaʿb irkenin
kim bolup ḳanlar ġam-ı ʿışḳın pedīdār iylemes

ʿışḳ menʿ ide ḳılur nāsıḥ tili kön͡glümni rīş
yoḳsa bu ġam ġonçesin tan͡g yili efgār iylemes

ṭūbī-i cennet eger yüz nāz ile ḳılsa ḫırām
serv-i nāzım allıda ol ʿazm-i reftār iylemes

6 ay yüzün͡g taḳlīdiġa naḳḳaş-ı çīn her dem çiker
yüz raḳam līkin birin yüzdin nümū-dār iylemes

ins ü cinġa gerçi yoḳ nālemdin uyḳuda ni sūd
kim demī nāz uyḳusıdın anı bīdār iylemes

[209] yaġmā: ifşā F₁.
[210] baġrım: barım F₂.
[211] rüsvālıġ: rüsvālıḳ İ, Ü.
[212] Gazel E, F₂, M ve Ü'de yoktur. İ'de 8. ve 9. beyitler yoktur. ve eyżan lehu: ve min esrārihi İ, ve lehu kesere 'llāhu ʿada 'ehu T, A'da yoktur.
[213] sırrın: sırrım A, İ, T.
[214] taş: baş A / ile: ایله F₁ / fülādġa: فولادغه F₁, A'da 1. beyit ile 2. beyitin ilk mısraları bir beyit, 2. mısralarıda bir beyit şeklindedir.

T71a sin ki tartıp tīġ il boġzın çikerler her ṭaraf
barçası ta'cīl üçündür kimse zinhār iylemes

9 ger Ḥüseynī 'ışḳını iḳrār tartar ehl-i zühd
ehl imesler yoḳsa ol bu işdin inkār iylemes[215]

61[216]

-.--/-.--/-.--/-.-

ġafara 'llāhu ẕünūbehū
A27a, $F_1$18a iyle kim gül içre ġonçen͡g her niçe ma'lūm imes
T87a ġonçe aġzın͡g niçe kim söz dise hem mefhūm imes

A27b 'ışḳ ẓulmıdın eger Ferhād u Mecnūn öldiler
minde her demdür ölüm min dik alar maẓlūm imes

3 serv-i nāzım cilvesin körsem 'aceb yoḳ kūyıda
kimse cennet içre ṭūbī nūrıdın maḥrūm imes[217]

T87b şāh ḥükmi birle kön͡glüm 'ışḳ terkin tutmaġay
şāh irür ḥākim velī bu kimsege maḥkūm imes

'ışḳ u mey cürmiġa deyr içre mini yazġurman͡gız
nige kim mescidde daġı hīç kim ma'ṣūm imes

6 ni belādur 'ışḳ kim kördüm anın͡g evrāḳıda
derd ile miḥnetdin özge nükte-i merḳūm imes[218]

ger Ḥüseynī'nin͡g viṣālin͡g devletidin iy ṣanem
A28a ye'si köp mevcūd ise ümmīdi hem ma'dūm imes

---

[215] imesler: ایمان سالار A.

[216] Gazel E, F_2, İ, M ve Ü'de yoktur. ġafara 'llāhu ẕunubehu: ve lehu zāda 'llāhu vefiḳahu T.

[217] A ve T'de 2. beyit olarak şu şekilde geçmektedir:

ol ḳuyaşnın͡g pertevin kūyıda körsem yoḳ aceb
hīç kim cennetde ṭūbī yüzdin maḥrūm imes

[218] miḥnetdin: miḥnettin T.

ŞIN HARFİ

62[219]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

$F_1$18a, $F_2$21b iy köñgül ol dil-rübānıñ özge yāri bar imiş
veh sañga düşmen bolup ol özgelerge yār imiş

her zamān yüz bār dil-i āzārıdın köñglümdedür
veh ki āzārı buzuġ köñglümge munça bar imiş

3 derd-i ʿışḳıñ şerḥini közümge digeç tökti yaş
veh kim anı yār sağındım velī aġyār imiş

zār olup ʿışḳıġa āzārı kilür ni bilmedim
zārlarġa ʿışḳdın kilgen naṣib āzār imiş

yüz açıp örter mini veh ʿışḳ otıdın ni gile
kim mañga ot salġucı ol āteşīn ruḫsār imiş

6 hicride bī-çārelıġdın āh u vā-veylā ni sūd
kim belālıḳ ʿışḳıda bī-çārelıġ nā-çār imiş[220]

$F_1$18b iy Ḥüseynī dir idiñ ol dil-rübānı bī-vefā
min hem anı fehm itip-min kim yüz ança bar imiş

---

[219] Gazel A, E, İ, M, T ve Ü'de yoktur.
[220] belālıḳ: belālıġ F_2.

ṢAD HARFİ

63[221]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A28a, F$_1$18b iy kön͡gül bolsan͡g vefāsız dil-rübālardın ḫalāṣ
T88a şükr ḳıl bolġan kişi yan͡glıġ belālardın ḫalāṣ

ʿömr yan͡glıġ bī-vefādurlar özümni isterem
ʿömr eger ḳılsa vefā bu bī-vefālardın ḫalāṣ

3 tilbe kön͡glümdin ḫalāṣ olmas perī-veşler ġamı
rāst andaḳ kim bola alman min alardın ḫalāṣ[222]

tāze tāze dāġ kön͡glümdin ḳara salġan kibi
mümkin irmes bolmaḳ ol yüzi ḳaralardın ḫalāṣ[223]

ḫānḳahdın tā ḫarabāt içre kirdim ḳıldı Ḥaḳ
A28b hem riyādın hem riyā-yı pārsālardın ḫalāṣ

T88b 6 dehr ilidin iy ki boldun͡g münḳaṭıʿ şükr iyle kim
hem cefā-gerlerdin oldun͡g hem cefālardın ḫalāṣ[224]

iy Ḥüseynī vaṣl ümmīdidin raḳībin͡g boldı ḫalḳ
özni ḳıl hem müddeʿī hem müddeʿālardın ḫalāṣ[225]

---

[221] Gazel E, F$_2$, İ, M ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu 'llāhu ʿaleyhi A, ve min leṭāifi T.
[222] kön͡glümdin: کومدین A // bola: bolar A.
[223] irmes: olmas A, T / bolmaḳ: بولاق A, bolmaġ T.
[224] iy ki: ki iy A // hem cefālardın: hem heme cefālardın A.
[225] özni: ازونی A.

DAD HARFÎ

64[226]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
A28b, $F_1$18b ʿışḳdın tā ḳılmışam peydā min-i şeydā maraż
M15a, T88b ḳılġu-dikdür żaʿflıḳ cismimni nā-peydā maraż[227]

iyle kim dār'üş-şifā içre vaṭan tutġay marīż
iylemiş cān u ten ü köñ͡glüm öyin me'vā maraż[228]

T89a 3 yüz maraż ḳaşdımdadur kim kördi mundaḳ ḫaste kim
A29a başıda ehl-i ʿazā dik iylegey ġavġā maraż[229]

żaʿf ara ḫūn-ḫ͏ᵛārelıġdın hīç bir hüner iylemes
munça kim dāyim çiker ol nergis-i şehlā maraż[230]

$F_1$19a zülfī zencīridin özge yoḳ ʿilācım iy ḥakīm
tilbe köñ͡glümge ki bolmış māye-i sevdā maraż

6 żaʿfım aşmış söz dimeñ͡g ol ay sözidin özge kim
ḫāṭırı nāzük bolur tapḳanda istīlā maraż[231]

iy Ḥüseynī mey bile ḳılġıl ḫumārıñ͡g fikri kim
defʿ hem ṣahbā ḳılur çün kiltürür ṣahbā maraż

---

226 Gazel E, F_2, İ ve Ü'de yoktur. M'de gazelinin ilk beyiti yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, ve min levāmiʿi envārihi T, M'de yoktur.
227 tā ḳılmışam: قيلما شام A // ḳılġu-dikdür: ḳılġu-diktür T.
228 tutġay: tutḳay A, M.
229 ḳaşdımdadur: ḳaşdımadur A, M / mundaḳ: mundaġ F_1.
230 ḫūn-ḫᵛārelıġdın: ḫūn-ḫᵛārlıġdın A, ḫūn-ḫᵛārelıḳdın M.
231 söz dimeñ͡g: sürmediñ͡g M // tapġanda: tapḳanda F_1.

ṬI HARFİ

65[232]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

A29a,$F_1$19a, iy cemāliñ gül-şenide sebze-i sīr-āb ḫaṭ
M15a, T89b ʿārıżıñ kāfūrı üzre zīb-i müşk-i nāb-ı ḫaṭ

A29b ḳılma müşkīn ḫaṭıñ her ḥarfi boldı bir sebeb
kim tirilgey çün müretteb iyledi esbāb-ı ḫaṭ[233]

3 ḫaṭ es̱er ẓāhir ḳılıptur ṣafḥa-i ḥüsnüñ üze
āh ol kündin ki ẓāhir iylegey iʿrāb ḫaṭ

ḫaṭ buzuldı līk maʿlūmuñ bolur giryānlıġım
biyle kim yazdım firāḳıñ ẓulmidin yıġlap ḫaṭ

M15b, T90a fürḳatiñde tāb u pīçim şerḥini ḳıldım raḳam
saṭr ara her yirde ẓāhir ḳıldı pīç ü tāb ḫaṭ

6 iy ḥabībim hāme sür ruḳʿam cevābıġa ki yār
vaṣlçe kim bir birige yazsalar aḥbāb ḫaṭ

iy Ḥüseynī şerḥ-i ḥālim yazsam olġay-sin melūl
çün oḳur ḥāletde ẓāhir iylese ıṭnāb ḫaṭ[234]

---

[232] Gazel E, F_2, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, sters'llāhu ʿuyūbehu M, ve min netāyici ṭabʿihi T.
[233] ḥarfi: مرنی A.
[234] yazsam: yazsa A.

Ẓ HARFİ

66[235]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A30a,F$_1$19a, kön͡glüm itti ʿışḳ esrārın ḳılıp tekrār ḥıfẓ
M15b, T90a kim ki ḳılġan dik kelām-ı pāk-i vaḥy-ās̱ār ḥıfẓ[236]

T90b ḫūblar öz ḥüsni vaṣfın ger ḳılurlar ni ʿaceb
tan͡g imes būt vaṣfını ger ḳılsalar küffār ḥıfẓ

F$_1$19b 3 gül üçün bāġ içre bülbül min͡g nevā örgenmedi
kim ezel gül-zārıda ḳılmışdur ol esrār-ı ḥıfẓ

dehr gül-zārıda ol gül ḥüsnin ögsem ʿayb imes
ḫāṣṣa kim ḳılġay sözüm ol serv-i gül-ruḫsār ḥıfẓ

yār bir söz dise hergiz ḫāṭırımdın çıḳmas ol
A30b özgelerdin bolmadı kön͡glümge bir güftār ḥıfẓ[237]

6 ḳıl yigitlikde yigitler ʿışḳı sırrın ḥıfẓ kim
söz bolur irmiş ḳarılıḳ vaḳtıda düşvār ḥıfẓ

T91a yüz min͡g olġay irdi min͡g dāstānın͡g iy bülbül eger
ḳılsan͡g irdi ʿışḳ esrārın Ḥüseynī-vār ḥıfẓ

67[238]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A30b,F$_1$19b, tişi vaṣfıda didim dür kibi yeksān elfāẓ
M16a, T91a zülfi sevdāsı ara līk perīşān elfāẓ

ʿışḳ esrārı feṣāḥat bile tapmas taḳrīr
ṭūṭī ayturġa besī ṣaʿbdur āsān elfāẓ

3 müddeʿīler sözi bī-maʿnī eger bolsa ni tan͡g
isteme maʿnī eger aytsa nā-dān elfāẓ[239]

---

[235] Gazel E, F$_2$, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu M, ve min netāyici ṭarīḳıhu ḫallede sulṭānehu T, A'da yoktur.
[236] ḳılġan: ḳalġan M, T.
[237] bolmadı: بولادی A / kön͡glümge: kön͡glüm A.
[238] Gazel E, F$_2$, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: ve lehu eyżan A, ve min luṭfi ṭab'ihi M, ve min ġarayibihi T.
[239] Beyit A nüshasında yoktur.

T91b lafẓı te'ŝīr ḳılıp örter anın͡g ma'nīsi
A31a çün sürer şāriḥ derd ü ġam-ı hicrān elfāẓ[240]

terk-i 'ışḳın͡g disem öltürme ki dir ma'nīsiz
öz özi birle cünūn ehli firāvān elfāẓ

6 aġzın͡g esrārıda köptür sözüm ü diy alman
ger ḳulaḳ salsa diyin her niçe pinhān elfāẓ[241]

bī-nevā boldı Ḥüseynī ni nevā tapḳay eger
vaṣldın ẓāhir an͡ga iylese cānān elfāẓ[242]

---

[240] lafẓı: Lüṭfī F_1.
[241] köptür: köp bu A // ger: kim F_1/ salsa: tutsa F_1.
[242] boldı: oldı F_1 / tapḳay: tapġay F_1 // an͡ga: eger A.

ʿAYN HARFİ

68[243]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

A31a, F$_1$20a, F$_2$13a, İ27b, M16a, T36b
āh kim hicrān otıdın köydi cānım özge nevʿ
örtedi ʿālemni hem otluġ fiġānım özge nevʿ[244]

ḫaste köñglüm żaʿf iter vāḳıf boluñ iy dūstlar
A31b
kim bu kündindür bu zār-ı nā-tüvānım özge nevʿ

M16b 3 tilbe köñglümni cünūn vādīsi içre istemeñ
kim bu ḳatla itmiş ol bī-ḫānümānım özge nevʿ

ḥāletim Ferhād u Mecnūn ḳıṣṣasıġa oḫşamas
kim irür ʿışḳ içre mühlik dāstānım özge nevʿ

vaʿde ḳıldı vaṣl üçün boldum esīrī vāy kim
sözleşür ol ẓālim-i nā-mihr-bānım özge nevʿ

İ28a, T37a 6 bolmaġım rüsvā tañ irmes kim bu ḳatla ḫalḳ ara
fāş boldı asraġan sırr-ı nihānım özge nevʿ

köñglüm alıp cānıma ḳaṣd itti ol bī-gāne-veş
iy Ḥüseynī bar idi andın gümānım özge nevʿ[245]

---

[243] Gazel E ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, ve lehu eyżan İ, setera'llāhu ʿuyūbehu M, ve lehu ḫulede mülkehu T.
[244] otluġ: otluḳ F$_2$.
[245] bīgāne-veş: bīgāne-fāş A.

ĠAYN HARFİ

69[246]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

A32a, $F_1$20a, M16b, T92a
dāġ-ı ʿışḳın͡g birmiş irdi ʿaḳl u hūşumdın ferāġ
veh ki ḳoydı şūʿle-i hicrānın͡g ol dāġ üzre dāġ

ḫūblar ḫüsnini gerdūn ʿārıżın͡gdın yarutur
rūşen itken dik bir otnın͡g şūʿlesidin yüz çeraġ

3 kön͡glüm itti kūyıda bir otġa tüşken tilbeni
hīç ʿāşıḳ körgen olġay mu dip iyler-min soraġ

közlerin͡g kim boldılar bīmārlıġ ʿaynıda mest
ṭurfe işdür kim imesler köz yumup açḳunça saġ[247]

ḫüsn bāġıda yüzün͡g birle lebin͡gdin zīb irür
körmedük bir faṣlda gül birle birgen mīve bāġ

A32b, $F_1$20b, M17a, T92b
6 sāḳiyā żaʿfım ʿilācı bādedür ġafletni ḳoy
kim ayaḳdın tüşgü dik-min içmesem bir dem ayaġ[248]

iy Ḫüseynī şām-ı hicr ü zülfi sevdāsın dime
kim min-i dīvāneġa ansız müşevveşdür dimāġ

---

[246] Gazel E, F_2, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, ʿafa'llāhu ʿanhu M, ve min fevāyidihi ebḳāhu'llāhu T.
[247] A ve T nüshalarında 4. ile 5. beyit yer değiştirmiştir.
[248] ayaḳdın tüşgü : iligdin barġu F_1.

FE HARFİ

70[249]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

A32b,F₁20b, ġam sipeh ḳaṣdımġa çikti sāḳiyā tut cām-ı ṣāf
M17a, T92b kim bolur cām-ı mey içkendin dilīr ehl-i maṣāf

cüz melālet yoḳ tiriglikdin çū ol ay hicride
tutḳıl iy ʿışk imdi ol teklīfdin bizni muʿāf[250]

T93a 3 kögsüme oḳ u ḳılıçıñdın irür ḥayret besī
kim bu bir her niçe tikse ol biri iyler şikāf

A33a ʿışḳ zūr-ı desti ger budur miniñ ʿaczim ni tañ
ejdehā ger bolsa öz ʿacziġa ḳılġay iʿtirāf[251]

dise köñglüm tutġum özge yār ʿışḳıñ terk itip
ʿayb imestür mest ile dīvānedin lāf u güzāf[252]

6 Kaʿbe-i kūyuñ irür andaḳ muḳaddes ravża kim
ḥūr kevser içre ġusl iylep anı iyler ṭavāf[253]

iy Ḥüseynī körmeseñ devr-i muḫālifdin nevā
cām devrinde kirek fehm olmasa sindin ḫilāf

71[254]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

A33a,F₁20b, kūyıda itler üni kim çıḳtı her yan muḫtelif
M17b, T93b tilbe köñglüm gūyiyā kim boldı anda muʿtekif[255]

A33b ġam tūni cismim ara kim tīġ sürdüm her ṭaraf
serv-i ḳaddiñ yādı birle her biridür bir elif[256]

---

[249] Gazel E, F₂, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, aʿẓama'llāhu ecrahu M, ve min beda'ihi T.
[250] tutḳıl: tutġıl F₁.
[251] ger bolsa öz: bolsa ger ol F₁.
[252] terk itip: terkīn it A.
[253] andaḳ: andaġ F₁.
[254] Gazel E, F₂, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ṭābe'llāhu s̱erāhu M, ve min kelāmihi ḫallede mülkehu T.
[255] kim çıḳtı her yān: her yan ki çıḳtı A, M.
[256] bir: Ø A.

3 ḫaste mürīdür-min iy ʿışḳ iyleme bī-dād kim
ejdehā allın͡gda öz ʿacziġa bolġay muʿterif

$F_1$21a ʿışḳ ara ger nīş kilse nūş körmekdür hüner
ṣaʿb irür her kişi bolmaġ bu ṣıfatġa muttaṣıf[257]

T94a āh kim ol serv ṭabʿı il biledür müstaḳīm
ḳatıḳ āhımdın minin͡g birle mü irkin münḥarif

6 nāṣıḥā pendim cünün menʿiġa ıẓhār iyledin͡g
tilbege ʿaḳl örgetürsin gūyiyā boldun͡g ḥarīf

ʿışḳ ara āfet selāmet kūyıdadur ʿāḳıbet
A34a iy Ḥüseynī ḫoştur ol yan ḳılsan͡g özni munṣarıf[258]

---

[257] körmekdür: birmekdür F_1 // bolmaġ: bolmaḳ F_1.
[258] ʿāḳıbet: ʿāfiyet A, M, T // ḫoştur: ḫoşdur F_1.

ĶAF HARFİ

72[259]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
F₁21a, ķıldı baħtımnı ķara zülfi dik ol māh ez-firāķ
niçe köydürgey min-i dil-ḫasteni āh ez-firāķ

gerçi vechu 'llāhdur ol ay dik yüzi yā Rab nidin
tirgüzür geh vaṣlı birge öltürür gāh ez-firāķ

3 dāne-i ḫālin͡g ḫayāli birle iy gül ḫırmeni
niçe savurdun͡g mini ḥasretde çün gāh ez-firāķ

her kişinin͡g cānıġa kildi ecel her yol bile
āh kildi cānım üçün iylemen rāh ez-firāķ

'āķıbet yüz derd ü ḥasret birle bu miskīn Ḥüseyn
ölgüsidür körmeyin yüzün͡gni nā-gāh ez-firāķ

73[260]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
A35a, F₁21a, bar imiş yār iştiyāķı asru ķatıķ iştiyāķ
M17b, T94a vaṣl tapman veh tükenmes derd imiş derd-i firāķ[261]

T94b özge 'ışķ ehlini bilmen veh man͡ga yoķtur naṣīb
'ışķdın ġayr ez-firāķ u yārdın cüz iştiyāķ

3 yārsız körmen ḥayātımnı tiriglik sanıġa
veh ni imkāndur tirig bolmaġ siver cāndın yıraķ[262]

F₁21b, M18a ay ki Leylī hicride ser-geşte Mecnūn ḥāletin
dir sin an͡glay kim niçük irmiş minin͡g ḥālimġa baķ

iy ṣabā kildin͡g Ḥüseynī tilbe kön͡glin sorġalı
bardı mindin ol perī küyı sarı ķılġıl soraķ

---

[259] Gazel A, E, F_2, İ, M, T ve Ü'de yoktur.
[260] Gazel E, F_2, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: nevvera 'llāhu merķadehu A, ġafara 'llāhu ẕunubehu M, ve min maķāmātihi T.
[261] tükenmes: كانماس A.
[262] bolmaġ: bolmaķ F_1.

74[263]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A34a, E4a, la‘li üzre sebze-i ḫaṭṭı nümū-dārıġa baḳ
$F_1$21b, $F_2$6b, şūḫ-ı reng-āmīzni n͡g şengerf ü zengārıġa baḳ
T8b

E4b iy ki bir zencīr-i küfr içre tümen mi n͡g ehl-i dīn
körmedim dir-sin muḳayyed zülfi zünnārıġa baḳ

3 serv üze gül körmegen bolsa n͡g ḳad ü yüzini kör
cān-ı şīrīn isteseṅg la‘l-i şeker-bārıġa baḳ[264]

iy ki cennet ravżası içre tiler-sin serv ü gül
gülşen-i kūyige kir ḳad birle ruḫsārıġa baḳ

T9a zaḫm-ı mühlik kö n͡glüm aḥvāliġa cānā raḥm ḳıl
A34b ḳanı turmas yāresin kör nāle-i zārıġa baḳ

6 dehr bāġını n͡g reyāḥīniġa yoḳ būy-ı vefā
ḫ˅āh ra‘nā lālesin kör ḫ˅āh gül-zārıġa baḳ

ger Ḥüseynī ṣa‘b ḥālin ‘ışḳı n͡g içre salmasa n͡g
çeşm-i ḫūn-rīziġa köz sal cism-i efgārıġa baḳ

75[265]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A34b, $F_1$21b, āh kim ‘ışḳım otını n͡g bir zamān ārāmı yoḳ
$F_2$34b, T50b, istegen ārām ol otġa cüz ḫayāl-i ḫāmı yoḳ[266]
Ü27a

T51a vaṣl şem‘idin yarup pervāne ḥālim ni bilür
şām-ı hicrim dik çü anı n͡g bir ḳarangu şāmı yoḳ

Ü27b 3 ‘ārıżı n͡gnı ay disem irmes müvecceh nige kim
A35a aynı n͡g āfetlıġ köz ü ruḫsāre-i gül-fāmı yoḳ[267]

---

[263] Gazel İ, M ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ‘aleyhi A, ve lehu eyżan E, ve lehu refe‘a'llāhu livā sulṭanihi T.
[264] üze: üzre E
[265] Gazel E, İ ve M'de yoktur.ve eyżan lehu:raḥmetu'llāhu ‘aleyhi A,ve lehu ḫalleda'llāhu mülkehu T.
[266] otġa: otḳa T.
[267] müvecceh: teveccüh F_1// āfetlıġ: āfetlıḳ A, T.

$F_1$22a munça dīn ehliniñ İslāmın alıp kāfir körüñ
veh ni ḥāletdür ki bir kāfirçe hem İslāmı yoḳ[268]

ḫalḳ ṣayd iylerde tiñ irmes siniñ birle ḳuyaş
zülf ü ḫālidin çü anıñ dāne birle dāmı yoḳ[269]

6 bolsa ʿālem kām-rānı kāmsız ʿömr ötkerür
kim ki bir şīrīn tekellümniñ lebidin kāmı yoḳ

T51b iy Ḥüseynī niçe kün ḫoş tut bu fānī dehrni
kim imes Cemşīd her şeh kim ḳolında cāmı yoḳ

76[270]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
A36b, $F_1$22a, M18b, T95b ġonçeni aġzıñ disem n'iyley anıñ güftārı yoḳ
servni ḳaddiñ disem n'itey anıñ reftārı yoḳ[271]

aynı ni yañlıġ sañga nisbet ḳılur kim ḥüsn ara
serv dik hem ḳaddi yoḳ hem gül kibi ruḫsārı yoḳ[272]

T96a 3 zülfüñge sünbülni ni nevʿ iyleyin teşbīh kim
hem dil-āsā ʿıṭrı hem cān riştesi dik tārı yoḳ[273]

ayta alman laʿliñge yāḳūt oḫşar kim anıñ
hem çüçüklük ṭaʿmı hem cān-baḫşlıḳ āṡārı yoḳ[274]

ger raḳībiñdin mini öksük körersin tañ imes
A37a kim ki ʿāşıḳ boldı itdin kim diseñ hem ʿārı yoḳ[275]

6 isteseñ köñglümge āsāyiş ḳadeḥ tut sāḳiyā
kim demī yoḳ kim ulusdın yüz tümen āzārı yoḳ

kūyıda itti Ḥüseynī köñgli tañ yoḳ istese
kim boluptur anda bir dīvāne-i efgārı yoḳ

---

268 ḥāletdür: ḥālettür F_2, T, Ü // kāfirçe: kārir niçe T / hem: Ø A.
269 ḫālidin: ḫāliñ dik F_1 / dāne birle dāmı: lebidin kāmı F_1.
270 Gazel E, F_2, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: setera'llāhu ʿuyūbehu M, ve min ḫallede mülkehu T, A'da yoktur.
271 n'iyley: veh kim F_1 // n'itey: n'iyley F_1.
272 ḳılur: ḳılay F_1.
273 iyleyin: iylegey A, M, T.
274 cücüklük: cücük F_1.
275 diseñ: Ø A.

77[276]

- . - - - / - . - - - / - . - - - / - . -

ve eyżan lehu

A35b,$F_1$22a, tilbe kön͡glüm tā irür ʿışḳın͡gda şeydā iy refīḳ
$F_2$16a, M18a, iylemes özge perīler sarı pervā iy refīḳ[277]
T95a, Ü18a

$F_1$22b tapti ʿömr-i cāvidān āzürde cānım tā irür
laʿl-i sīr-ābın͡g Ḫıżr sözün͡g Mesīḥā iy refīḳ[278]

3 ṭurreni ruḫsār üze ḳıldın͡g perīşān veh ni tan͡g
ger dimāġımnı perīşān ḳılsa sevdā iy refīḳ[279]

ḫalḳdın ʿışḳın͡gnı pinhān iylemek maḳṣūd irür
özgeler sarı közüm ger tüşse ʿamdā iy refīḳ

örtedi kön͡glümni mihrin͡g żerreʾi bar mu ikin
bu ḥarārettin sinin͡g kön͡glün͡gde āyā iy refīḳ[280]

T95b 6 bülbül-i şeydā eger gül-zār ara mesken ḳılur
tilbe kön͡glümge irür kūyun͡gda meʾvā iy refīḳ

A36b künc-i vaṣlın͡g kim tiler mesken Ḥüseynī veh irür
ol gedā kim şāhlıḳ ḳılġay temennā iy refīḳ

---

276 Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ve lehu eyżan A, aʿzamaʾllāhu ecrahu M, ve min feyeżāni luṭfihi T.

277 irür: ir A / ʿışḳın͡gda: ʿışḳında A, ʿışḳıda M.

278 sözün͡g: söz dik A.

279 ruḫsār: ruḫsāra A.

280 ḥarārettin: ḥarāretdin F_1.

KEF HARFİ

78 [281]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

A37a, E12a, $F_1$25b, $F_2$22a, İ22a, M18b, T14a, Ü26a

ve eyżan lehu
ġam yili cismim bināsın boldı vīrān ḳılġu dik
ḳaysı vīrān kim ḳara yir birle yeksān ḳılġu dik[282]

derd ü ġam seyli dağı kōn̂glüm ḥarīmiġa tüşüp
ol sevād içre buzuġluḳ olça imkān ḳılġu dik

3 eşk-i ḫūn-ābı iki giryān közümnin̂g yamġurın
A37b
ṣabr u hūşum kişverin buzmaḳḳa ṭūfān ḳılġu dik[283]

M19a
şū'le-i endūh örtep ḫaste cānım ḫırmenin
ṣarṣar-ı āhım külin her yan perīşān ḳılġu dik[284]

E12b, İ22b, T14b
kirmegey irdim maḥabbet kūyige bilsem idi
kim bolur renc ü şu'ūbet munça ṭuġyān ḳılġu dik

6 sāḳiyā mey tut ki şāyed mestlıġ bolġay man̂ga
munça müşkil ḥālni fi'l-cümle āsān ḳılġu dik[285]

iy Ḥüseynī yitmese ol ay sinin̂g feryādın̂ga
çerḫ ü encüm ḫod imes derdin̂gga dermān ḳılġu dik

---

[281] ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu 'aleyhi A, ve lehu eyżan E, ve min envārihi İ, 'afa'llāhu 'anhu M, ve lehu refe' a'llāhu bşnā'i devletihi T.
[282] boldı: ḳıldı A.
[283] Beyit E'de yoktur, F_2'de 4. beyit ile yer değiştirmiştir. ḫūn-ābı: ḫūn-ābın A.
[284] Beyit E'de yoktur, A ve İ'de 5. beyitle yer değiştirmiştir.
[285] mestlıġ: mestlıḳ Ü.

NAZAL N HARFİ

79[286]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
E19a, F₁22b, iy saʿādet maṭlaʿı ol ʿārıż-ı māhın͡g sinin͡g
F₂1b, İ4a, Ü1b ehl-i bīniş tūtiyāsı ḫāk-i dergāhın͡g sinin͡g[287]

ol vefāsız kön͡glide çün yoḳ turur resm-i vefā
iy kön͡gül ni yirge yitkey nāle vü āhın͡g sinin͡g

F₂2a 3 ḳılmaġıl hicrān iligidin şikāyet iy kön͡gül
ʿāḳıbet bolġay müyesser vaṣl-ı dil-ḫ˘āhın͡g sinin͡g[288]

E19b yā Rab ol devlet müyesser dünyide bolġay mu kim
ṣıḥḥatī tapġay yüzün͡g körgeç bu güm-rāhın͡g sinin͡g[289]

F₂2b niçe yaşurdun͡g sin imdi ʿışḳ sırrın il ara
fāş iter āḫir Ḥüseynī çihre-i kāhın͡g sinin͡g

80[290]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
F₁22b, F₂15b, sindin ayru tüşkeli iy māh-ı tābānım minin͡g
İ4b, Ü17b dem-be-dem ḳan yaşı yıġlar çeşm-i giryānım minin͡g

F₁23a çün mini vaṣlın͡g bile şād itmesen͡g sorsan͡g bolur
kim niçük sin derdime iy sīne biryānım minin͡g

3 işikin͡gde kiçeler āheste imdi yıġlaram
kim itin͡gge birmesün zaḥmet bu efġānım minin͡g

derd-i ʿışḳın͡g ḥaddin aştı ḳorḳaram kim nā-gehān
āşikārā bolmaġay bu sırr-ı pinhānım minin͡g

Ü18a didi minsiz dünyide ni tip tirildin͡g iy Ḥüseynī
rāst dirsin yazuġumdın kiçgin iy cānım minin͡g

---

286 Gazel A, M ve T'de yoktur. ve eyżan lehu: ve lehu eyżan E.
287 Beyit İ'de yoktur.
288 ḳılmaġıl: ḳılmaġın E, F₂, İ, Ü.
289 tapġay:tapḳay E, F₂, İ, Ü.
290 Gazel A, M ve T'de yoktur. ve eyżan lehu: ve lehu eyżan E, ve leu eyżan İ.

81[291]

-.--/-.--/-.--/-.-

A38b,$F_1$23a, $F_2$33b, İ5b, M19b, T54b, Ü32b

ve eyżan lehu
ḳalġaç āhım ṣarṣarıġa beytü'l-aḥzānım miniñ
yaġdurur gerd-i belā başımġa vīrānım miniñ[292]

İ6a, T55a

ʿışḳ ṣaḥrāsı ara her sarı ḳanlıġ lāledür
anda baġrım dāġıdın aḳmış meger ḳanım miniñ

3 itkeli köñlüm perīşān min ki ḳaldım bilmeyin
ḳay ṭaraf barġannı mecnūn-ı perīşānım miniñ[293]

$F_2$34a

bu ki laʿliñ tirgüzür ilni tekellüm iyleben
min bilür-min uşbu mühlik ġamnı vü cānım miniñ[294]

A39a

nāvekin çikti köñüldin ṭurfe kör kim aḫtarur
çākler iylep ki ḳalmış anda peykānım miniñ

6 āşikārā otlarımġa çāre ḳılsañ iy ṭabīb
anı n'iyler-sin ki örter dāġ-ı pinhānım miniñ

İ6b, T55b

iy Ḥüseynī näle ḳılsam öltürür kāfir közi
gūyiyā ḳoymas anı uyḳuġa efġānım miniñ[295]

82[296]

-.--/-.--/-.--/-.-

A37b, $F_1$23a, $F_2$32a, İ13a, M19a, T53a, Ü16a

ve eyżan lehu
dūd-ı hicriñdin ḳarardı beytü'l-aḥzānım miniñ
seyl-i eşkim birle hem yimrüldi vīrānım miniñ[297]

$F_1$23b

her zamān ḳorḳutma kim cānıñnı alġum cevr ile
al firāḳıñ cevridin ḳalġan ise cānım miniñ[298]

---

[291] Gazel E'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ve min envārihi hidāyetihi ḫallede ʿömrihi İ, ve min kelimātihi M, ve lehu żaʿfa'llāhu şevḳetehu T.
[292] beytü'l-aḥzānım: Ø A.
[293] ki: Ø F_2 / bilmeyin: bilmedim F_2.
[294] tirgüzür: تره كوزور F_2.
[295] uyḳuġa: او يقو نمه A.
[296] Gazel E'de yoktur. ve eyżan lehu: nevvera'llāhu merḳadehu A, ve min envārihi İ, aʿẓama'llāhu ecrahu M, ve lehu kesere'llāhu aʿda'ehu T.
[297] hem: Ø A, M / yimrüldi vīrānım: yimrüldi bu vīrānım A, M / vīrānım: efġānım Ü.
[298] al: ol A.

İ13b, T53b 3 ʿışḳıda çāk iylerem kögsümni bu vehm olmasa
kim ulusġa ẓāhir olġay dāġ-ı pinhānım mini͡ng[299]

ḫānümān terkin ḳılıp itti kö͡ngül kim bilmedim
ḳayda bardı ol alaḫan u alamanım mini͡ng[300]

ʿazm ḳıldım ʿışḳ-ı bī-dādını ẓāhir ḳılġalı
salmadı veh kim ḳulaḳ ḥālimġa sulṭānım mini͡ng[301]

6 ni ʿaceb kö͡nglüm fiġānımdın ulus tapmaḳ vuḳūf
kim tişilmişdür kö͡ngül tāpākidin mānım mini͡ng[302]

iy Ḥüseynī min eger āvāre boldum ġam imes
ʿömr ü devlet birle bolsun kö͡ngül alġanım mini͡ng[303]

83[304]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

A40b, $F_1$23b, $F_2$10a, İ9a, M20b, T97b, Ü11a
ve eyżan lehu
tüşkeli hicri͡ngde iy serv-i gül-endāmım mini͡ng
ni közümde uyḳu bar ni cānda ārāmım mini͡ng[305]

yitkürür-min şāmġa hicri͡ng künin yüz renc ile
ta͡ngġa veh bilmen ki ni ya͡nglıġ yiter şāmım mini͡ng[306]

3 her ḳaçan mey-gūn lebi͡ng hicrānıdın çiksem ḳadeḥ[307]
iki köz ḫūn-ābıdındur leb-be-leb cāmım mini͡ng

A41a sūz-ı ʿışḳımnı ṣabādın veh ni nevʿ irsāl itey
kim semūm olur ṣabā yitkürse peyġāmım mini͡ng

İ9b dige-sin iy nāme iltür peyk zār u ḫastedür
ger Ḥüseynī ḥālidin sorsa dil-ārāmım mini͡ng

---

299 çāk: ḫāk A, İ / vehm: dem A // ulusġa: ulusḳa İ, T / olġay: olḳay T.
300 u: Ø F_1.
301 ḳıldım: ittim A.
302 tişilmişdür: tişilmiş veh F_1 /: tāpākidin: ṭāpākidin F_1, F_2.
303 M nüshasında 6. beyitin birinci mısrası ile 7. beyitin ikinci mısrası 6. beyiti oluşturmaktadır. 6. beyitin ikinci mısrası ile 7. beyitin birinci mısrası yoktur.
304 Gazel E'de yoktur. ve eyżan lehu:ve lehu ḫalleda'llāhu mülkehu İ, aʿẓama'llāhu ecrahu M, ve min esrārihi T, A'da yoktur. Gazel T'de 117a'da tekrarlanmıştır.
305 hicri͡ngde: hicri͡ngġa M.
306 künin: tünin A.
307 hicrānıdın: hicrānıda A.

84[308]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

E8b, $F_1$23b, $F_2$27b, İ8a, Ü36b
veh ki ʿışḳın͡gdın cihān içre fiġānımdur minin͡g
barça kūy u kūçede bu dastānımdur minin͡g

$F_1$24a
raʿd ü berḳ irmes bulut içre körüngen her ṭaraf
bir ḳuyaş hicrānıda otluġ fiġānımdur minin͡g[309]

$F_2$28a,Ü37a 3
ḫalḳ dāġ-ı āşikārī bütse ni sūd iy kön͡gül
ol ki bütmey ḳalġuçı dāġ-ı nihānımdur minin͡g[310]

cism ara bu ḫaste cāndın kilmegil her dem be-teng
kim bir ikki kün bu öyde mihmānımdur minin͡g[311]

E9a, İ8b
ʿömr üçün ḳılsam duʿā sin ḳılmaġıl yā Rab ḳabūl
çün ḥayātım istemes ṣūḫı ki cānımdur minin͡g

6
ḫūn-feşān közümde ḳaddin͡gnin͡g ḫayāli bütkeli
cūy-bār eṭrāfıda serv-i revānımdur minin͡g

āh u ḫūn-ābımnı laḥn u bāde iyleptür gümān
ol cefācı ʿahdi yalġan bed-gümānımdur minin͡g[312]

yārdın cüz yaḫşılıḳ kilmes velīkin allıda
ẓulmiġa bāʿiş kön͡gül atlıḳ yamanımdur minin͡g

9
ger kön͡gülsizlikdin ölsem ʿayb ḳılma iy Ḥüseyn
veh n'itey birmes kön͡gül kim dil-sitānımdur minin͡g[313]

85[314]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

$F_1$24a, $F_2$21a, Ü24b
şām-ı hicrānım körüp sin mihr atın tutmadın͡g
vaʿde-i ṣubḥ-ı viṣāl iylep anı yarutmadın͡g

---

[308] Gazel A, M ve T'de yoktur. ve eyżan lehu: ve lehu eyżan E, İ.
[309] otluġ: otluḳ F_2, Ü, beyit E'de yoktur.
[310] āşikārī bütmey: āşikārā bolsa Ü / iy: Ø F_2, beyit E'de yoktur.
[311] Beyit E'de yoktur.
[312] Beyit E'de yoktur.
[313] n'itey: n'ite F_2.
[314] Gazel A, E, İ, M ve T'de yoktur.

Ü25a vaṣl baḥrin tapmayın tüştüm çü hicrān berriġa
min semūm-ı hicr ara köydüm iligim tutmadın͡g

3 sin zülāl-i vaṣlını tutġıl ġanīmet iy kön͡gül
vaṣlın istep veh ni ḳanlar hicride kim yutmadın͡g[315]

iy kön͡gül ger lāf-ı ʿışḳ ursan͡g müsellemdür san͡ga
köp cefā andın körüp mihrin͡gni hīç öksütmedin͡g

āh kim miskīn Ḥüseynī öldi bu ḥasret bile
bir kün anı itlerin͡g ḫaylıġa sin yavutmadın͡g[316]

86[317]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

E9b, $F_1$24b, $F_2$7b, Ü8a zülf açıp min tilbeni āşüfte aḥvāl iyledin͡g
çīn-i ebrū körsetip kön͡glümni bī-ḥāl iyledin͡g

öpkeli kildi kön͡gül zülfün͡g uçın iy serv-i nāz
ser-firāz iyler maḥalda anı pā-māl iyledin͡g

E10a 3 cān ḳuşın ṣayd iylemekke laʿlin͡g üzre iy ḳuyaş
dāne-i mihr iktin͡g ammā atı ni ḥāl iyledin͡g

Ü8b her ḳaçan didim vefā ḳıl iyledin͡g yüz min͡g ḥiyel
her ḳaçan didim cefā ḳıl anı fi'l-ḥāl iyledin͡g[318]

ḳatl itey dip kilmedin͡g başımġa iy serv-i revān
özgeler ḳatlıġa boldun͡g munı ihmāl iyledin͡g[319]

$F_2$8a 6 tīġ-ı ḳatl urdun͡g kön͡gülge şükr irür līkin man͡ga
kim vefāsızlar ġamıdın fāriġü'l-bāl iyledin͡g

ger Ḥüseynī hicr ara didi fiġān iyley fiġān
şükr kim vaṣlın͡g bile ol dem tilin lāl iyledin͡g[320]

---

[315] tutġıl: tutḳıl F_2, Ü.
[316] öldi: boldı Ü.
[317] Gazel A, İ, M ve T'de yoktur. ve eyżan lehu: ve lehu eyżan E.
[318] her ḳaçan:imdi kim E, F_2, Ü.
[319] Beyit E'de yoktur.
[320] didi: didim E.

87[321]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

A40a, $F_1$24b, ʿışḳ esīrin ʿāşıḳ olġan mübtelālardın bilin͡g
M20a, T96b vaṣl kāmın tapmay ölgen bī-nevālardın bilin͡g

ʿışḳ u hicr ü derd ü ḳaṣdım ḳıldılar ger ḥālime
vāḳıf irmes-siz bu yüzlengen belālardın bilin͡g

3 tende her oḳ zaḫmıdın baġrımda an͡glan͡g bir başaḳ
ol başaḳlarnın͡g ḥisābın bu yaralardın bilin͡g[322]

ʿışḳ ara endūh u ḥasretsiz yiter kön͡glümge żaʿf
ḳuvvetin ol nā-tüvānnın͡g bu ġıẕālardın bilin͡g[323]

$F_1$25a iy ki bilmey-siz cünūnum çün sorar-siz ḥāletim
anı şerḥ iylerde nā-mefhūm edālardın bilin͡g

T97a 6 bilmegenler ʿışḳ bī-dādını Mecnūn ḥāliġa
pür-cefā-min tartḳan türlüg cefālardın bilin͡g[324]

rūzgārımnın͡g ḳara bolmaġlıġı keyfiyyetin
A40b iy ki bilmey-siz közi ḳaşı ḳaralardın bilin͡g

M20b cām-ı Cem'lıḳ şāhlarnın͡g ḥaşmetin meyḫānede
dürd üçün sınġan sifāl iltür gedālardın bilin͡g

9 ger Ḥüseynī ḥāletin ʿışḳ içre bilmey-siz anı
rindlıḳ kūyige tüşken pārsālardın bilin͡g

88[325]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

A39a, İ15a, hicr derdin hicr körgen nā-tüvānlardın bilin͡g
$F_1$25a, M19b, vaṣl ile ʿişretni bilgen kām-rānlardın bilin͡g[326]

---

[321] Gazel E, F_2, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ve min kelimātihi M, ve min netāyici ṭabʿihi T.
[322] Beyit A, M ve T nüshalarında yoktur.
[323] Beyit M nüshasında yoktur.
[324] cefālardın: belālardın A, T, vefālardın M.
[325] Gazel E, F_2 ve Ü'de yoktur. İ'de 6. ve 7. beyitler vardır. ve eyżan lehu: nevvera'llāhu merḳadehu A, ġafara'llāhu ẕunubehu M, ve lehu ḥallede mülkehu T.
[326] kām-rānlardın: nā-tüvānlardın A, M, T.

T69b

bilmegen aḥbāb min āvāre bolġan ḥālin
kūyıda her yannı ḳılġan reng ḳanlardın bilin͡g[327]

A39b, M20a 3 iy ki bilmey-siz ni ḳātil zaḫmı birle ölmişem
zaḫmı köp cismim ara mühlik nişānlardın[328]

mihr vādisinde itken mihr-bānlar kön͡glidin
iy ki bilmey-siz ḫaber nā-mihr-bānlardın bilin͡g[329]

iy ki bilmey-siz min ü Mecnūn ġam u derdiġa farḳ
ṣaʿb aḥvālimġa yazġan dāstānlardın bilin͡g[330]

T70a 6 bī-kes ü āvārelıḳ ʿilmin müderris an͡glamas
ol sebaḳnı min kibi bī-ḫānümānlardın bilin͡g[331]

ger Ḥüseynī ḥālini bilmes-siz iy ehl-i neşāṭ
kön͡gli çikken ḥüzn ü derd-efzā fiġānlardın bilin͡g

89[332]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
F₁25b, F₂7a, İ19b, Ü7b ol sevād-ı ḫaṭ içinde laʿl-i ḫandānın körün͡g
baḥr-ı ġam içre közümnin͡g dürr-i ġalṭānın körün͡g

çāklerdür kön͡glüm ol yüz reşkidin veh lāle dik
ortasıda taze dāġ u devride ḳanın körün͡g

3 çihre birle sebze-i ḫaṭṭı irür ḥüsniġa zīb
ḥüsn bāġı zīneti gül birle reyḥānın körün͡g

köz ḳara ḳılmış kön͡gül mülkini tārāc itkeli
her sarı ṣaflar tüzetken ḫayl-ı müjgānın körün͡g

köz bile kön͡glümge ḳan ol saldı ger bāver imes
közde laʿli ʿaksi vü kön͡glümde peykānın körün͡g

İ20a 6 bu çemennin͡g gülleride yoḳ vefā iy ḫūblar
bes vefā ḳılmaḳ ġanīmet ḥüsn devrānın körün͡g

---

[327] ḥālin: ḳatlin A, M, T.
[328] bilmey-siz: bilmen-siz T.
[329] bilmey-siz: bilmen-siz M, T.
[330] bilmey-siz: bilmeyin siz F₁, bilme-siz M. / derdiġa: derdide F₁, beyitin ilk mısrası M nüshasında 6. beyitin ilk mısrası ile yer değiştirmiştir.
[331] āvārelıḳ: āvārelıġ F₁.
[332] Gazel A, E, M ve T'de yoktur. ve eyżan lehu: ve lehu ḫalleda'llāhu mülkehu İ.

$F_1$26a, $F_2$7b, Ü8a	iy ki dir-siz kim Ḥüseynī ni üçün bīmārdur lāle vü gül üzre yatġan ikki fettānın körüng͡[333]

[333] yatġan: yatḳan F_2, İ, Ü.

LAM HARFİ

90[334]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

A44b, $F_1$26a, $F_2$20a, M23a, T39b, Ü22b

çün cünūn zencīriġa boldum giriftār iy köñgül
bolġa-sin fersūde cānımdın ḫaber-dār iy köñgül[335]

kaçsam ol zencīr ile āvārelıġ ṣaḥrāsıġa
ḳılma ḥālimni ḫıred ehliġa ıẓhār iy köñgül[336]

3 ḳoy ki devrānnıñg cefā-āyīn ili bī-dādıdın
bolmayın hergiz alar içre pedīdār iy köñgül[337]

T40a anda hem ḳoymay tapıp dīvānedür dip baġlaban
südrep iltür bolsalar ḫalḳ-ı sitem-kār iy köñgül

ḳılsalar ġavġā ulus cānımġa bī-dād itkeli
mindin ol dem lāḥẓa'i ayrılma zinhār iy köñgül

A45a, Ü23a 6 şāyed ol yañglıġ temāşā sarı meh-veşler bile
kilgey ol şimşād-ı ḳad [ü] māh-ı ruḫsār iy köñgül

M23b körgeç anı ger Ḥüseynī yañglıġ itseñg terk-i hūş
ḥażretide ḳılġa-sin cānımnı īs̱ār iy köñgül

91[338]

-.--/-.--/-.--/-.-

A45b, $F_1$26a, $F_2$29a, İ9b, M22a, T117b, Ü39a

ve eyżan lehu
āh ile ʿazm iyledim rāzımġa maḥrem yaḫşı ḳal
derd ile ayrıldım iy derdimġa merhem yaḫşı ḳal

ḫıdmetiñgde cān u köñglümni ḳoyup ʿazm iyledim
iy köñgülge mūnis ü cānımġa hem-dem yaḫşı ḳal

A46a 3 gerçi hicrānıñgda ḳalmas rūḥ u cismimdin es̱er
sin selāmet bolġıl iy rūḥ-ı mücessem yaḫşı ḳal

---

[334] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, ve min kelimātihi M, ve lehu zāde ḥaşmetehu T.
[335] fersūde cānımdın: min tilbe ḥālidin F_1.
[336] āvārelıġ: āvārelıḳ F_2, T, Ü.
[337] devrānnıñg: devrānıñg F_2.
[338] Gazel E'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, ve min hidāyetihi İ, ġafara'llāhu ecrahu M, ve lehu şeyyada'llāhu ḳaṣra devletehu T.

İ10a, T118a, min barıp sin yār allında ḳalur-sin iy köñ͡gül
Ü40b mini rüsvā iylediñ͡g rüsvā-yı ʿālem yaḫşı ḳal

$F_1$26b ḫayr bādıñ͡gdın Ḥüseynī tilbe bolmış iy perī
dimesün yārıġa hīç ferzend-i ādem yaḫşı ḳal

92[339]

- . - - - / - . - - - / - . - - - / - . -

A42b, E13b, ve eyżan lehu
$F_1$26b, $F_2$23b, ʿışḳdın kildi miniñ͡g başımġa ançа ṣaʿb ḥāl
M20b, T15b, kim anı Ferhād ile Mecnūn ḳıla almas ḫayāl
Ü31a

ʿaḳl anıñ͡g ıṣlāḥıġa her niçe kim ḳıldı sitīz
līk ʿışḳım menʿini ḳılmaḳ idi emr-i muḥāl

M21a, T16a 3 ṣabr u hūşum mülki boldı ortada yir birle tiñ͡g
min bolup pā-māl taptı ḫānūmānım iḫtilāl[340]

kīne iylep ʿışḳ u ʿaḳlım ṣabr u hūşum buzdılar
veh min-i bī-ḫānūmān boldum arada pāy-māl

$F_2$24a tüşti irkin ilge dāġ-ı ʿışḳdın derd ü belā
mañ͡ga tüşkenniñ͡g miñ͡gidin bir velī yoḳ iḥtimāl

6 ötmegil ḥüsn ehli kūyı sarı zinhār iy refīḳ
A43a ger inanmas-sin miniñ͡g ḥālimġa baḳıp ʿibret al

iy Ḥüseynī çün irür nevmīdlıġ küfr iyle saʿy
kim naṣībiñ͡g ʿāfiyet kūyını ḳılġay ẕü'l-celāl[341]

93[342]

- . - - - / - . - - - / - . - - - / - . -

ve eyżan lehu
A45a, $F_1$26b, veh ni işdür kimni kim min mihr-bān ḳıldım ḫayāl
M22b, T98a özgelerdin ol mini köprek ḳılur āzürde-ḥāl

---

339 Gazel İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, ve lehu eyżan E, teġammeda'llāhu bi-ġufrānihi M, ve lehu zādʿ allāhu füsḥate mülkehi T.

340 Beyit E'de yoktur.

341 nevmīdlıġ: nevmīdlıḳ F_1.

342 Gazel E, F_2, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ve min netāyici fikrihi M, ve min esrārihi ḫallede devletihi T.

kimni kim andın melālet def' ini min közledim
andın oḳ boldı baḳıp turġunça veh ḫāṭır melāl

3 anı min kim ḳılmadım āzürde bolġaç söz çaġı
ḳıldı ol āzürde söz birle mini tapmaḳ mecāl[343]

A45b kimni kim min istedim bolġay mesiḥā dik faṣīḥ
ister ol kim min dem urmay bolġa-min allıda lāl

$F_1$27a, T98b niçe kim vaṣl istesem ol vaṣl ara hicrān tiler
ol tiler hicrān niçe hicrān ötüp tapsam viṣāl

6 iy Ḥüseynī ṭurfe ḥāletdür munı kimdin soray
kil yana bir ḳatla hem ol yārdın iyley su'āl

94[344]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

A41a, $F_1$27a, $F_2$7b, M22a, T31b,Ü8a gülşen-i kūyuñ̑dın iy cān ravża-i rıżvān ḫacil
yüz ü ḫaṭṭıñ̑ reşkidin hem lāle hem reyḥān ḫacil[345]

evc eger tuttı nige kirdi yana tofraġ ara
bolmaġan bolsa sirişkim baḥridin ṭūfān ḫacil[346]

3 ni üçün başın ḳoyı salıp ḳızarmış bolmasa
gül-sitān-ı ʿārıżıñ̑dın lāle-i nuʿmān ḫacil[347]

A41b, T32a bāġ ara nivçün gül-i raʿnā ḳızarur sarġarur
ger anı ol yüz gülidin ḳılmamış devrān ḫacil[348]

ʿışḳ deşti üzre Mecnūn'dın uyalsam tañ̑ imes
gāh olur hūş ehlidin dīvāne-i ʿuryān ḫacil[349]

6 cānnı köp şevḳıda örtey-sin velī fikr iyle kim
bolmaġay-sin yitse nā-geh vaṣlı iy hicrān ḫacil[350]

---

343 tapmaḳ: tapġaç F_1.
344 Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, ve lehu zāde ḥaşmetehu T, M'de yoktur.
345 lāle hem reyḥān: lāle vü reyḥān M.
346 tofraġ: tofraḳ F_1. beyit M'de yoktur.
347 bolmasa: بولماسا A, beyit M'de mahlas beyiti olarak şu şekilde geçmektedir.

iy Ḥüseynī deşt ara nivçün ḳızarmış bolmasa
gül-sitān-ı ʿārıżıñ̑dın lāle-i nuʿmān ḫacil.

348 sarġarur: saruġarur A // gülidin: güli A.
349 uyalsam: utansam A, M.
350 yitse: tilbe M.

ṣadḳası boldı Ḥüseynī cān dağı ḳıldı fidā
bolmadı yār allıda barı bu ser-gerdān ḫacil[351]

95[352]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
$F_1$27a, $F_2$26b, iy kööñül ol bī-vefā kūyıda miskīn iylegil
Ü25b zār yıġlap şerḥ itip ḥālimni şīven iylegil

niçe bolġay-min firāḳıñġdın ḫarāb iy genc-i ḥüsn
bir zamān vīrāne külbemni müzeyyen iylegil

$F_1$27b 3 sormaġıl kim gül açılġan mu ikin bustān ara
bürḳaʿ al yüzüñġdin ü ʿālemni gülşen iylegil

zülf-i zünnārını südrep cilve-sāz ol iy ṣanem
yüz tümen ʿābidni her sarı behremen iylegil

iy Ḥüseynī niçe yaşurġay-sin ol ay mihrini
ʿāḳıbet çün ẓāhir itküñ imdi rūşen iylegil

96[353]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

A43a, E7b, ve eyżan lehu
$F_1$27b, $F_2$18a, nitti bir baḳmaḳ bile köñglümni ḫursend iylegil
M21a, T23b, hicr tārın bir zamān vaṣlıñġġa peyvend iylegil[354]
Ü20b

uçmasun hörgünçlüg köñglüm ḳuşı veh veh anı
dāne-i ḫāl ü kemend-i zülf ile bend iylegil[355]

3 bir açıġ söz birle cānımnı ḳılıp-sin telḫ-kām
ḫaste cānımnıñ ʿilācı bir şeker-ḫand iylegil[356]

T24a yā Rab ol yüzni yıraḳ salma közümdin tā añġa
A43b munça güller kim açılmış birni mānend iylegil[357]

---

351 Beyit A, M ve T'de yoktur.
352 Gazel A, E, İ, M ve T'de yoktur.
353 Gazel İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ve lehu eyżan E, ġafara'llāhu ẕunubehu M, ve min vāridāi ṭabʿihi T.
354 vaṣlıñġġa: vaṣlıġa A, M, T.
355 köñglüm: kögsüm A, F_2, M,T, Ü / ḳuşı veh veh: ḳuşıda veh A, beyit E'de yoktur.
356 ʿilācı: ʿilācın F_2, Ü.
357 tā: yā A.

yār cevridin vefā üstige kilmiş iy köñgül
ḳılmasun dip özge anı ʿahd ü sevgend iylegil

M21b 6 tilberep ḳalġan köñgül fehm iylemes pendimni hīç
anı luṭf iylep ṭabībā ḳābil-i pend iylegil[358]

iy Ḥüseynī ger üzülse köñglüñg ol meh-pāredin
anı tīġ-ı ḳatʿ ile perkend perkend iylegil

97[359]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
A41b, $F_1$27b, $F_2$14a, M21b, T30b, Ü13b
hicriñg otı cism-i zārım ḳıldı kül iy yār bil
ger binā ḳılsañg mezārım ṭarḥın ol kül birle ḳıl[360]

$F_1$28a, T31a
ḳatl itip āvāre köñglümni buzuġ cismim ara
veh bilip bilmesge sal iy cān kilip neẓẓāre ḳıl

A42a 3 ol ḳad ü yüz hicridin ölsem bizep gül-berg ile
tofraġımnıñg başı üzre serv ikip meyl ilegil

iylegeyler ṣaʿb derdim şerḥidin ıẓhār-ı ʿacz
bolsa her zaḫmım aġız peykānıñg ol aġızda til

Ü14a
ger yüzüñg bolsa müdevver sünbülüñg asru uzun
hīç irmestür ʿaceb nivçün kim ol aydur bu bil

6 iy ṣabā yitseñg müsāfir ayıma zinhār kim
hicr zindānıda ansız tīre ḥālimni digil

T31b
ʿışḳ cāmıdın bolup-sin iy Ḥüseynī asru mest
ḥüsnidin ger behre tapmaḳ isteseñg bir dem ayıl[361]

---

[358] Beyit E'de yoktur.
[359] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, berreda'llāhu mażcaʿahu M, ve lehu ḥallede mülkehu T.
[360] ḳıldı: قیکی A.
[361] ḥüsnidin: ḥüsndin A, F_2, M, T, Ü.

98[362]

-.--/-.--/-.--/-.-

A43b, $F_1$28a, ve eyżan lehu
$F_2$17a, İ28a, kirpikimdin iy kön͡gül her dem ḳanatlar sāz ḳıl
M22b, T37a, hicr deştidin viṣāli kūyige pervāz ḳıl
Ü19b

min niyāz ehli tüşüp-min ʿışḳ ara iy serv ü nāz
A44a her niçe kim min niyāz itsem ʿıyān sin nāz ḳıl

$F_2$17b, İ28b, 3 ġāyibim ḥālidin iy ḳāṣid ḥikāyet ḳılma bes
T37b her niçe encāmıġa yitsen͡g yana āġāz ḳıl

M23a iyledim iy nāme rāzımnı yazıp aġzın͡gnı mühr
yār eger kögsün͡gni ḳılsa çāk şerḥ-i rāz ḳıl

ʿışḳ iter şevḳumnı her dem köprek ü ṣabrımnı az
gerçi sin bī-dādnı köp yā vefānı az ḳıl[363]

6 iy felek çün min an͡ga boldum esīr artuḳsıdur
ṭurresin ṭarrār yāḫūd ġamzesin ġammāz ḳıl

$F_1$28b, Ü20a iy Ḥüseynī kön͡gli çün bülbül kibi ḳıldın͡g hevā
bārī ol gül gülşen-i kūyını oḳ-endāz ḳıl

---

[362] Gazel E'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ve min maḳalātihi İ, aʿẓama'llāhu ecrahu M, ve lehu zāde ḥaşmetehu T.
[363] 5. bī-dādnı: بيدانى A.

MİM HARFİ

99[364]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

A51b, $F_1$28b, $F_2$25a, İ11b, M26a, T119b, Ü32b

ve eyżan lehu
min hilāl oldum ġamın͡gdın sin ḳuyaş-sin iy ṣanem
yoḳ ʿaceb ger bolsa mindin kemlik ü sindin kerem

Ü33a

bāġ ara ḫāşāk yildin her ṭaraf meyl iylese
sāyesini iylemes başıdın anın͡g serv ü kem

M26b 3 çün ġam u feryād u efġānı irür gül şevḳıdın
her nihāl üzre eger bülbül nevā tartar ni ġam

her ḳayan seyr itse pervāne şebistān ṣaḥnıda
bar bu rūşen kim çiker şemʿ otı kön͡glidin ʿalem

köz ü zülfün͡g birle aġzın͡g sırrın iltür cān ara
ger Ḥüseynī derd-i ʿışḳın͡g yolıda bolsa ʿadem

100[365]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

A47a, $F_1$28b, $F_2$14b, M24a, T98b, Ü16b

ve eyżan lehu
veh ki ʿışḳım şūʿlesi her dem çiker andaḳ ʿalem
kim melāyik közi dūdıdın bolur her laḥẓa nem

zaʿferānī ʿārıżım levḥide veh şengref ile
şerḥ-i hicrin͡g yazġalı her kirpikimdür bir ḳalem[366]

M24b, T99a 3 tā elif dik ḳad ü lām-ı zülf ü aġzın͡g mīmidin
ayru-min veh körmedim hicrānıdın ġayr ez-elem

kātib-i taḳdīr ilige gūyiyā ʿayş u neşāṭ
ḳısmet itkende man͡ga derd ü belā ḳıldı raḳam[367]

iy Ḥüseynī ʿışḳ oḳı kim sınsa peyvend itkeli
kirpikim ḳan yaş aradur ābnūs ile baḳam

---

[364] Gazel E'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, ve min maḳalātihi İ, ṭābe'llāhu ṡerāhu M, ve lehu aẓfaru'llāhu fiddāreyni T.
[365] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, setta'llāhu ʿuyubehu M, T'de yoktur.
[366] Beyit A'da 4. beyit olarak geçmektedir.
[367] belā: elem A, M.

101[368]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
A46a, $F_1$29a, niçe köygey hicr ile fersūde cānım dem-be-dem
$F_2$29b, M23b, hicrdin kön͡glümge yüz ġam ġam üze derd ü elem[369]
T33a, Ü40a

Ü40b yār bardı közdin ü kön͡glümde fürḳat şiddeti
çerḫ bī-dād iyledi cānımġa devrān cevr hem[370]

A46b, $F_2$30a, 3 kiçe kündüz cānıma veh kim belālar yüz ḳoyup
T33b şām tā ṣubḥ uyḳu yoḳdın kön͡glüme yüz min͡g sitem[371]

hicr ara ṣabrım yoḳı endūh ara köp mużṭarib
eşkdin seyl-i belā āh otıdın her dem ʿalem[372]

barça her sarı vü yoḳtur yār vaṣlıdın ümīd
tapḳa-sin vaṣl iy kön͡gül ol dem ki bolġay-sin ʿadem[373]

6 iy Ḥüseynī mātemim şerḥini didim kim yazay
sözidin hem ṣafḥaġa ot tüşti hem köydi ḳalem

çün kön͡gül üzdi cihāndın dehr gül-zārın ḳoyup
ḳıl anın͡g me'vāsını yā Rab ki gül-zār-ı İrem

102[374]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
A47b, $F_1$29a, ḳanı bir meh-veş an͡ga sūz u güdāzımnı disem
$F_2$38a, M23b, ḳanı bir müşfiḳ ki bir dem an͡ga rāzımnı disem
T61a, Ü28a

M24a, yitti çerḫ evrāḳı tolġay yitti baḥr olsa midād
bir zamānlıḳ hicr ara sūz u güdāzımnı disem[375]

---

[368] Gazel E ve İ'e yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ġafara'llāhu żunubehu M, ve lehu şeyyada'llāhu erkāne ḫilāfetihi T.
[369] fersūde: āzürde A // kön͡glümge: kön͡glümde F_1.
[370] fürḳāt: āfet A, M, T.
[371] şām tā ṣubḥ: ṣubḥ tā şām A, M, T.
[372] dem: دو A.
[373] tapḳa: tapġa F_1 / ʿadem : Ø F_1.
[374] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ve ceʿale'l cennte meşvāhu M, ve lehu şeyyada'llāhu erkāne ḫilāfetihi T. A'da beyit sırası şu şekildedir: 1-3-4-2-6-7-5-8-9. F_2 ve Ü'de beyit sırası şu şekildedir: 1-4-7-5-6-8-9. M ve T'de beyit sırası şu şekildedir: 1-4-2-3-7-5-6-8-9.
[375] zamānlıġ: zamānlıḳ F_1 . beyit F_2 ve Ü'de yoktur.

3 dehr ara āşūb köp tüşkey selāmet ḳalġay az
derd ü ṣabrım şerḥi içre köp ü azımnı disem[376]

aṅlaġaylar kim ḥaḳiḳat sırrıdın ḫāli imes
il ara keyfiyyet-i ʿışḳ-ı mecāzımnı disem

köz ki ter-dāmendür anı ni diyin arzır eger
A48a köṅgül atlıḳ sāde rind-i pāk-bāzımnı disem[377]

Ü28b 6 dūzaḫ olsun meskenim ger ṭūbī-i cennet sözi
ötse anıṅ utrusıda serv-i nāzımnı disem

$F_1$29b veh n'itey kim nāz u istiġnasın iyler bizge yüz
her niçe kim nükte-i ʿacz ü niyāzımnı disem

köymegen pervāne min dik ḳalmaġay hicrān tüni
bezm ara ger lemʿa-i şemʿ-i ṭırāzımnı disem

9 iy Ḥüseynī il selāmet kūyıdın bolġay celā
ger Nevāyī yaṅlıġ āheng-i ḥicāzımnı disem

103[378]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A48a, $F_1$29b, $F_2$37a, M24b, T62a, Ü38a tapmadım bir müşfiḳi kim ḥāl-i zārımnı disem
yāḫūd ol güldin içimde ḫārḫārımnı disem

M25a deşt bolġay lāle-zārıdın uyatlıḳ hicr ara
A48b munça ḳanlıġ dāġ ile cism-i nizārımnı disem[379]

T62b 3 çerḫ-i encüm puḫtesi birle dise merhem ḳoyay
ʿāciz olġay şiddet-i cism-i figārımnı disem[380]

ʿālem ehliġa cihān bolġay ḳaranġu şemmeʾī
zülfi hicridin ḳararġan rūzgārımnı disem

$F_2$37b sāyedin özge kişim yoḳtur yanımda iy ḳuyaş
ġam tüni yalġuzluġumda ġam-güsārımnı disem[381]

---

[376] Beyit F_2 ve Ü'de yoktur.
[377] köz ki : közgü A, M, T // atlıḳ: atlıġ A, M, T.
[378] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ġafara'llāhu ẕunubehu M, ve lehu ḫallede mülkehu T.
[379] ḳanlıġ: ḳanlıḳ F_1.
[380] çerḫ-i encüm: çerḫ u encüm A / puḫtesi: baḫyesi A.
[381] 5. ve 6. beyitler A ve M'de yoktur.

6 sāḳiyā mey tut ki kön͡glün͡g aġrıġay ger yārnın͡g
cām-ı vaṣlı şevḳıdın mühlik ḫumārımnı disem

iy Ḥüseynī çün vefā ehliġa yoḳtur cüz cefā
hem cefā iyler vefā-yı bī-şümārımnı disem

104[382]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A48b, $F_1$29b, zār öler-min ol perī yoḳ kim ḫaber-dār iylesem
$F_2$36a, M25b cilve ḳılġaç allıda közni güher-bār iylesem
T63a

iyle kim ol ġamze baġrım ḳanıdın āşām iter
A49a isterem kön͡glümni la'lidin ciger-ḫ͗ār iylesem[383]

$F_1$30a 3 bu kün ol gül çün cefā iyler ni tan͡g kön͡glüm ḳuşın
kūyıda bülbül kibi şām u seḥer zār iylesem[384]

neng irür Şīrīn ü Leylī'din san͡ga bes min daġı
'ayb imes Ferhād u Mecnūn'dın eger 'ār iylesem[385]

T63b bu ki sürter-min sarıġ yüzni anın͡g toynaġıġa
isterem veh kim anın͡g na'lini zer-kār iylesem[386]

M26a 6 ötme sāġar devridin kim yoḳ be-cüz ser-geştelik
her niçe neẓẓāre'i bu devr-i per-gār iylesem

$F_2$36b iy Ḥüseynī yārsızlıḳ hem irür ḫoş 'ālemī
çünki cānım ḳaṣdı iyler meyl her yār iylesem[387]

105[388]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A49b, $F_1$30a, 1 ḳad ü yüzün͡g hicridin veh kim man͡ga bolmış müdām
$F_2$11b, M24b, serv meyli ber-ṭaraf gül ārzūsı ḫod ḥarām

---

[382] Gazel E, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, seḳa'llāhu s̱erāhu M, ve lehu zāde ḥaşmetehu T.
[383] 2. isterem: استاره ام A.
[384] 3. bu: tün A, F_2, M, T // kūyıda: gūyiyā F_2.
[385] 4. Şīrīn ü Leylī: Leylī vü Şīrīn A, F_2, M, T.
[386] 5. toynaġıġa: toynaḳıġa F_1 // isterem: استاره ام A.
[387] 7. yārsızlıḳ: yārsızlik A, F_2, M, T.
[388] Gazel E, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, seḳa'llāhu s̱erāhu M, ve min netāyici luṭfihi T.

T99a
T99b köztüme her kirpik olsun bir tiken ger sinsizin
isteben gül-geştini bustān ara ḳılsam ḫırām[389]

3 deşt üze yüz lāle-i yāḳūt-ı kevn bardur man͡ga
hicr ḫūn-ābın tutarġa çün kireklik bolsa cām

veh ni kün bolġay ki bāġ içre tüzüben bezm-i ʿıyş
ḳılsa ol serv-i revān küz gülşeni içre ḫırām

hicr ara ḳalġan Ḥüseynī'din ṣabā yitsen͡g digil
mihr-bān serv-i gül-endāmımġa köpdin köp selām[390]

106[391]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

A50b, E19b, $F_1$30a, $F_2$20b, İ10a, M25b, T118a, Ü24b

ve eyżan lehu
ḥaddin aştı ʿışḳın͡g otı içre derd ü ḥasretim
vāy kim sin ġāfil ü köydürdi dāġ-ı fürḳatim[392]

dir idim hicrin͡g otı sūzıġa ḳalsam ölge-min
köydürür bu ġuṣṣadın cānımnı her dem ḥayretim

$F_1$30b 3 derd ü renc miḥnet ü ġamġa taḥammül iyledim
sindin ayru bolġalı bi'llāh ki yoḳtur ṭāḳatim[393]

İ10b, T118b min barıp ḳalmış viṣālin͡g bāġı içre cān ḳuşı
ot yaḳar bālini köydürmekke veh kim ġayretim

iy Ḥüseynī ol ḳuyaşnın͡g fürḳatige tüşkeli
yoḳ turur ḥūr u perinin͡g vaṣlı birle ülfetim

107[394]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
A51a, $F_1$30b, niçe bolġay vaṣlın͡g ümmīdiġa derd ü ḥasretim
$F_2$11b, İ10b, raḥm ḳıl kim yoḳ turur hicrin͡gde imdi ṭāḳatim

389 közüme: körme A.
390 ḳalġan: tolġan A, T, bolġan M // köpdin: köptin M, T.
391 ve eyżan lehu: nevvera'llāhu merḳadehu A, ve lehu eyżan E, ve min esrārihi ḫalleda'llāhu mülkehu İ, settera'llāhu ʿuyūbehu M, T'de yoktur.
392 aştı: deşti A // köydürdi: كويد د ردى A.
393 E, F_2, İ, M, T, Ü'de 4. beyit ile yer değiştirmiştir.
394 Gazel E, ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ve lehu ḫalleda'llāhu mülkehu sulṭānihi İ, aʿẓama'llāhu ecrahu M, ve lehu ḫalleda'llāhu mülkehu T.

M26a, T118b

$F_2$12a, İ11a, iştiyāḳıñ mūnisim şevḳıñ ḥarīf-i meclisim
T119a derd-i ʿışḳıñ hem-demim renc ü ġamıñ hem-ṣoḥbetim

3 sinde yoḳ mihr ü maña yoḳ sindin üzmekke köñgül
vāḳıʿā bardur bu ikki müşkil işde ḥayretim

cān içinde yaşurun tuttum ġamıñnı müddetī
merḥamet ḳılġın ki mundın narı yoḳtur ḳuvvetim[395]

iy Ḥüseynī laʿliġa tā tiş ḳadap-min yoḳ turur
çeşme-i ḥayvān bile kevs̱er suyıġa raġbetim

108[396]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

A50a, $F_1$30b, sin ġamım bilmey ḫayāliñ birle bardur ḥayretim
$F_2$10b, M25a, bilgeniñni añglasam bilmen ni bolġay ḥāletim
T100a, Ü12a

$F_2$11a vāy kim yüz ḳatla ḳılġay irdim öz ʿışḳımnı fāş
veh ki il atıñnı ẕikr iylerdin artar ġayretim[397]

3 ilge mezkūr olġay atıñ dip ḥased mäniʿ bolur
yoḳsa tutġay irdi ʿışḳıñda cihānnı şöhretim[398]

özge demġa salmaġıl öltürmekimni iy Mesīḥ
vehm iter-min birmesün ʿömr özge demġa mühletim[399]

$F_1$31a iy Ḥüseynī nāme yazġanda öpey dip atını
bu heves birle ḳalem yañglıġ boluptur heyʾetim

109[400]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

$F_1$31a, $F_2$25a, āteşīn ḫilʿat dime cismim üze iy dil-berim
Ü33b kim irür ʿışḳıñ otı birle tutaşḳan peykerim

---

[395] ḳılġın: ḳılġıl A.

[396] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, aʿẓama'llāhu ecrahu M, ve min ḫallede mülkehu T.

[397] artar: اروتار F_1.

[398] tutġay: tutḳay A, Ü

[399] birmesün: birmegey F_1.

[400] Gazel A, E, İ, M ve T'de yoktur.

yā irür sīm-ābı dip ḳılma gümān kim ʿışḳ otı
örtedi mecrūḥ cismimni irür ḫākisterim

3 dime aḫger dik libāsın͡g üzre bar sīm-āb-ı tün
kül durur sīm-ābısı vü āteşīndür aḫgerim[401]

F₂25b zīynet üçün dime bar cismin͡gde gūnā-gūn libās
ʿışḳ örtep ser-be-ser ḳılmış bu zīb ü zīverim[402]

uçḳay irdim her zamān ez-bes ki tikmiş nāvekin͡g
bolmasa irdi eger peykānların͡gdın leblerim

6 kūyıda ḫıştı ki bir kün ḳoymışam baş üstiġa
iylen͡giz zinhār çün ölsem laḥdda bisterim[403]

iy Ḥüseynī bolmışam zühd ü riyāsıdın ḫalāş
bolġalı menʿ kūyı sarı deyr pīri rehberim

110[404]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -
ve eyżan lehu
F₁31a, F₂22b, ḳılġan irmiş ol perī terk-i maḥabbet bilmedim
İ20a, Ü26b tüşken irmiş cāvidān kön͡glümge fürḳat bilmedim

min an͡ga cānnı fidā ḳılmaḳta vü ol cānıma
hicr otı yaḳmış ḳoyarġa dāġ-ı ḥasret bilmedim

İ20b 3 ʿāşıḳ olġanda ümīdim bar idi nūş-ı neşāṭ
anda bar irkenni munça nīş-i miḥnet bilmedim

şūʿle-i şevḳın yaruttum veh ki maḥzūn cānıma
her bir uçḳun bolmaġın bir berḳ-ı āfet bilmedim[405]

F₁31b vaṣl ümmīdi birle ʿışḳ āsān köründi vāy kim
anda her dem bar ikenni munça şiddet bilmedim

6 mübtelā bolġanda ol kāfirġa ḳıldım terk-i cān
bir yolı berbād olurnı dīn ü millet bilmedim

---

[401] dik libāsın͡g: ابا ديك سنيك F₁.

[402] F₂'de 4. beyitin 1. mısrası ile 5. beyitin 2. mısrāsı bir beyit olarak geçmektedir. 4. beyitin 2. mısrası ile 5. beyitin 1. mısrāsı yoktur.

[403] ki: bir F₂ // iylen͡giz: انكز F₁.

[404] Gazel A, E, M ve T'de yoktur. ve eyżan lehu: ve min esrārihi ḫalleda'llāhu mülkehu sulṭānihi İ.

[405] berḳ: ber F₂.

iy Ḥüseynī ʿışḳını ḳıldım nihān ḳalmaḳ gümān
munça rüsvālıġ bile tutmaḳnı şöhret bilmedim[406]

[406] rüsvālıġ: rüsvālıḳ İ, Ü.

NUN HARFİ

111[407]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
F₁31b seyl-i eşkim buzdı ṣabrım külbesin bünyādıdın
veh niler kildi başımġa ol perī-veş yādıdın

seyl-i eşkim ḳozġadı ʿuşşāḳnı bünyādıdın
her ḳaçan kim nevḥa tüzdüm ol perī-veş yādıdın

3 baḳsa ol ay ʿışḳıda Leylī vü Şīrīn ḥālime
ḳılmaġaylar yād ol Mecnūn u bu Ferhād'ıdın

ol közi ḳātildin öltürmekni örgenmiş ecel
līk taḥsīn tapmas ol şākir ü bu üstādıdın

ṣayd irür kön͡glüm ḳuşı ol yüzge vü ister anı
biyle ḳuş kim kördi kim rem ḳılmaġay ṣayyādıdın

6 bizge ʿādet ʿışḳ oluptur ol ṣanemġa cevr ü nāz
mümkin irmes her kesīge ötmek öz muʿtādıdın

sāḳiyā tut bir ḳadeḥ kim bādenin͡g dādın birey
kim besī ḫūn-āb içip-min devr ili bī-dādıdın

iy Ḥüseynī ẓulm körgen ḫāṭırım vīrān bolur
çikse her maẓlūm āhnı ḫāṭır-ı nā-şādıdın

112[408]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
F₁32a lebleriñ͡gdin söz işitsem şekker-istān mu diyin
her ḳaçan ḳılsan͡g tebessüm laʿl-i ḫandān mu diyin

laʿl-i cān-baḫşıñ͡gdın iy ārām-ı cān taptım ḥayāt
bilmen anı cān-fezā aytay mu yā cān mu diyin

3 ʿārıżıñ͡gnı gül mü diy müşkīn ḫaṭıñ͡gnı ḫaṭṭ-ı mihr
yā munı muṣḥaf mu anı ḫaṭṭ-ı reyḥān mu diyin

---

[407] Gazel A, E, F₂, İ, M, T ve Ü'de yoktur.
[408] Gazel A, E, F₂, İ, M, T ve Ü'de yoktur.

bilinin͡g tārın͡g mu sordun͡g yoḳsa laʿlidin anın͡g
rişte-i cān mu diyin yā āb-ı ḥayvān mu diyin

cennet içre sākin olsan͡g ṭūbī-i cennet mū diy
cilve ḳılġaç ḳāmetin͡g serv-i ḫırāmān mu diyin

6 özge sarı baḳma dip közümge ḳoydun͡g dāġ-ı mihr
köz ḳarası mu diyin yā dāġ-ı hicrān mu diyin

ḳulluġun͡gġa ḫaṭ birip ʿālemni āzād iyledim
uşbu dünyide özümni ḳul mu sulṭān mu diyin

ġonçe aġzın͡gnın͡g ḫayāli kön͡glüm içredür nihān
nā-tüvān cismimde peykān içre peykān mu diyin

9 laʿlidin cānım ʿadem boldu vü kön͡glüm ṭurferaḳ
ġonçe aġzı fürḳatide teh-be-teh ḳan mu diyin

iy Ḥüseynī çāḳ itip kögsümni tikmiş luṭf ile
tikmekin merhem mū dermān üzre dermān mu diyin

113[409]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
A62a, F$_1$32a, tīġ ile kön͡glümni ḳıldın͡g zaḫm iy sīmīn-beden
F$_2$20b, M33a, ḳanı turmaydur dip ol zaḫm üzre köydürdün͡g tügen
T100b, Ü24b

yüz tiken dik igne birle vāy kim zaḫm iyledin͡g
hicr ara zaḫmın͡g ayaġıġa kiriptür dip tiken

F$_2$21a 3 ḥayf dip ḳayġurmaġıl cānā ni asıġ imdi kim
derd-i hicrin͡gdin ʿadem ser-menzilin ḳıldım vaṭan

F$_1$32b iy ki yaptın͡g kön͡glüme ṣabr u selāmet perdesin
perde-i ṣabr irmes irmiş ol ki bar irmiş kefen[410]

T101a cānġa yār ot yaḳsa merhem yaḳḳanıça şād bol
A62b iy Ḥüseynī ʿışḳ ara bu nevʿ irür vech-i ḥasen

---

[409] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, setera'llāhu ʿuyūbehu M, ve min bedāʿi as̱ārehu T.
[410] iy ki: iy A / irmiş kefen: imiş kefen A.

114[411]

-.--/-.--/-.--/-.-

A54b, E5b, F$_1$32b,F$_2$24b, M28b, T20b, Ü32a

ve eyżan lehu
yoḳ demī kim tilbeler dik ol perīġa zār imen
ṣabr u hūşumdın cüdā derd ü belāġa yār imen

E6a

bister-i żaʿfımda körseñ şerbet izme iy ṭabīb
kim ölüp-min hicr derd ü rencidin bīmār imen

F$_2$25a

3 laʿli cānım almaġıdın iyle min ḫoş-ḥāl kim
ʿİsī-yi Meryem eger cān birse minnet-dār imen

iy ḳuyaş kirdiñ tüşümge çün köz açtım yoḳ idiñ
kil yana Tiñri üçün köz yumdum vü bīdār imen[412]

A55a, T21a, Ü32b

cismime yaḳḳan belā taşını körgeç bilge-sin
kim min-i ʿuryān gül ü nesrīn tigip efgār imen[413]

6 ʿışḳ ara ʿaḳl āfetin çün bilmişem iy muġ-beçe
ʿayb ḳılma ger demī bu deyr ara hūşyār imen

iy Ḥüseynī tā ki dip-min ol yüz ü leb ü vaṣfını
ayt şīrīn-nuṭḳ imen mü yoḳsa ḫoş-güftār imen

115[414]

-.--/-.--/-.--/-.-

A64a, E20a, F$_1$32b, F$_2$16a, M33b, T120a, Ü18b

ve eyżan lehu
iy viṣāliñ ḫaste köñlüm merhemi ārām-ı cān
olmadım hicrān ilindin min ḳatıḳ cānlıḳ yaman[415]

dür ile her dem saçar-min laʿlni eşk ornıda
ikki ʿālem içre yoḳtur közlerim dik baḥr u kān[416]

3 ger firāḳıñ miḥneti budur min-i bī-çāreġa
tapmaġay-sin bu min-i dil-ḫastedin nām u nişān

---

[411] Gazel İ'de yoktur. ve eyżan lehu: nevvera'llāhu merḳadehu A, ve lehu eyżan E, ve min netāyici fikrihi M, ve lehu edāma'llāhu devletihi T.
[412] Beyit E'de yoktur.
[413] yaḳḳan: yaḳḳaç A, yaġḳan F$_1$, beyit E'de yoktur.
[414] Gazel İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ve lehu eyżan E, ve min kelimātihi M, T'de yoktur.
[415] viṣāliñ: vaṣlıñ F$_2$ // ḳatıḳ: ḳatıġ M / cānlıġ: cānlıḳ A, F$_1$.
[416] dür: derd A, E.

A64b, $F_1$33a	her ḳaçan çıḳsan͡g ḫırāmān ḳadd ü aġzın͡gnı körüp
	āh birle tin͡g çıḳar ol dem bedendin uşbu cān[417]
T120b	ʿāḳıbet bir kün Ḥüseynī'ni cefā tīġı bile
	ḳatl ḳılġumdur didin͡g iy dūst bismi'llāh revān

116[418]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

A64b, E20a,	ve eyżan lehu
$F_1$33a,$F_2$2b,	iy sinin͡g ḳaş u közün͡g ser-fitne-i āḫir zamān
M33b, T120b,	lebleri̇n͡gdür ḫaste kön͡glümge ḥayāt-ı cāvidān[419]
Ü2a	
E20b	iy ḳuyaş yüzlüg ṣanem ḥālim körüp raḥm iyle kim
	yitti kökke her nefes hicrin͡gde feryād u fiġān
3	il arasında niçe sırrımnı pinhān saḫladım
	bu sarıġ yüz āşikārā iyledi rāz-ı nihān
T121a	ger ḫayālin͡g bolsa mihmān kön͡glüm öyinde demī
	iylegey yüz sarı her dem közlerim gevher-feşān
M34a	didim iy cān derdime vaṣlın͡g bile bir çāre ḳıl
A63b	külüp aytur iy Ḥüseynī tutma mindin bu gümān[420]

117[421]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

A52a, E3a,	ve eyżan lehu
$F_1$33a, $F_2$6a,	sebze-i ḫaṭṭın͡g içinde iyle kim cāndur nihān
M27a, T7a,	ḥoḳḳa-i laʿlin͡g ara hem dürr-i ġalṭāndur nihān
Ü6b	
E3b	mihr andaḳ kim bulut içre nihān ḳılġay özin
	sünbül-i zülfün͡g içinde māh-ı tābāndur nihān[422]

---

[417] ḳaçan: cān A.

[418] Gazel İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ve lehu eyżan E, aʿẓama'llāhu ecrahu M, ve lehu ḫallede mülkehu T. A nüshasında bu gazelin 3, 4 ve 5. beyiti 63a'daki gazelin 3, 4 ve 5. beyiti olarak geçmektedir.

[419] közün͡g: yüzün͡g A, M.

[420] bir: yüz A, M, T.

[421] Gazel İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ve lehu eyżan E, setera'llāhu ʿuyūbehu M, T'de yoktur. 1, 2, 3, ve 5. beyitler A nüshasında 52a'daki gazelin 3, 4, 5 ve 6. beyitleri olarak geçmektedir. M nüshasında bu gazel ile 120. gazel karışık yazılmıştır. M nüshasında beyit sırası şu şekildedir:117:1-5, 120: 4-3-5-6-7.

[422] sünbül-i zülfün͡g: sünbül ü zülfün͡g A.

3 ol perī kön͡glümde iy ʿaḳl ol ṭaraf aylanma kim
anda bir ildin yaşurġan ṭurfe mihmāndur nihān

sorma peydā vü nihānım kim ḥazīn kön͡glüm ara
niçe oḳ kim bolsa peydā ança peykāndur nihān[423]

meşʿal-i vaṣlıdın iy ʿışḳ il közin yarutmaġıl
şemʿ-i ruḫsārını kön͡glüm öyide yandur nihān

$F_1$33b, T7b 6 nār dik kön͡glümni iylep çāk maʿlūm iyle kim
kögsüm içre ḳaṭre ḳaṭre baġlaġan ḳandur nihān[424]

yolda yaşunmış Ḥüseynī dimen͡giz tā yanmasun
bilse bu kim yol ara bir zār-ı ḥayrāndur nihān[425]

118[426]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

A52b, E3a, ve eyżan lehu
$F_1$33b,$F_2$5b, zülfi içre bil ḫaṭ içre laʿl-i ḫandāndur nihān
M26b, T6a, iyle kim cāndur nihān hem rişte-i cāndur nihān
Ü5b

dime ʿışḳımdın ni asrap-sin nihān kögsün͡g ara
anda her yan naḳd yan͡glıġ dāġ-ı hicrāndur nihān[427]

Ü6a 3 öltürür ġayret ki körgey il közi dip niçe kim
ten ara cāndur nihān cān içre cānāndur nihān

T6b iy ki dir-sin ʿışḳ sırrın zār kön͡glün͡gde yaşur
şuʿleni ḫāşāk ara ḳılmaḳ ni imkāndur nihān

iy müsülmānlar kön͡gül meyl itmese ṭāʿat sarı
ʿayb ḳılman͡g anda çün bir nā-müsülmāndur nihān

6 āşikārā devr ayaġın salma ḳoldın laḥẓaʾī
ni üçün kim il közidin rāz-ı devrāndur nihān

hem Ḥüseynī rūzgārı tīredür hem közleri
A53b gūyiyā bezmidin ol ḫūrşīd-i raḫşāndur nihān[428]

---

[423] Beyit A'da yoktur.
[424] Beyit A nüshasında 52b'deki gazelin 7. beyiti olarak yazılmıştır.
[425] yolda: külde M, beyit A'da 53b'de geçmektedir.
[426] Gazel İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara ʾllāhu ẕunubehu A, M, ve lehu eyżan E, T'de yoktur.
[427] Beyit E'de yoktur.
[428] raḫşāndur: tābāndur A, M.

119[429]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A60b, $F_1$33b, zülfi içre ḫaṭ ḫaṭ içre laʿ l-i ḫandāndur nihān
M32a, T68b ẓulmet içre Ḫıżr hem hem āb-ı ḥayvāndur nihān

siḥr birle fitnedin ḫāli imes kön͡glüm demī
anda çün bir közi sāḥir ḫāli fettāndur nihān

3 kön͡glün͡g içre kim nihāndur dimen͡giz iy dūstlar
A61a kim nihān bolġay kön͡gülde kön͡glüm alġandur nihān[430]

$F_1$34a, T69a ġonçe aġzı naḳşı mu kön͡glümdedür yā ten ara
köp ḫadengidin mü peykān içre peykāndur nihān[431]

bolsa kön͡glümde ṣafā vü nūr irmesdür ʿaceb
anda ol yüz şevḳıdın ḫūrşīd-i raḫşāndur nihān[432]

M32b 6 ʿışḳı sözin zār cismimde niçük pinhān tutay
berḳ otı ḫāşāk ara bolmaḳ ni imkāndur nihān[433]

iy Ḥüseynī köymegünçe ʿışḳ ara yitmes viṣāl
tenni köydür āşikārā cānnı hem yandur nihān[434]

120[435]

-.--/-.--/-.--/-.-

A52a, E3b, ve eyżan lehu
$F_1$34a,$F_2$5b, zülfi içre gül gül içre laʿ l-i ḫandāndur nihān
M27a, T7b, tünde mihr ü mihr ara ser-çeşme-i cāndur nihān
Ü6a
E4a, $F_2$6a tīre kön͡glüm içre cān-perver lebin͡g pinhānlıġı
ẓulmet içre ol ṣıfat kim āb-ı ḥayvāndur nihān

T8a 3 ehl-i dīn içre müsülmānlar ni tip peydā bolay
kim buzuġ kön͡glüm ara bir nā-müsülmāndur nihān[436]

---

[429] Gazel E, F_2, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, ġafara'llāhu lehu M, ve lehu ala'llāhu kava'ime şerefihi T.
[430] bolġay: bolġan F_1.
[431] mü: bu A.
[432] irmesdür: irmestür A.
[433] sözin: sözi A, M, T / tutay: ḳılay A, M, T // bolmaḳ: bolmaġ F_1.
[434] ara: Ø A.
[435] Gazel İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ve lehu eyżan E, aʿẓama'llāhu ecrahu M, ve lehu şeyyada'llāhu erkāne ḫilāfetihi T. M nüshasında bu gazel ile 117. gazel karışık yazılmıştır. M nüshasında beyit sırası şu şekildedir. 120: 1-2, 117: 2-3-6-4-7.

ġonçe içre iyle kim her yan nihān bolġay tiken
hicr oḳıdın kö͡ñglüm içre ançа peykāndur nihān[437]

A53b sorma sūzı birle efġānıñ͡g ḳayan pinhān irür
cānım içre sūzı kö͡ñglüm içre efġāndur nihān[438]

6 devr ayaġın sāḳiyā bir dem iligdin salma kim
kö͡ñglüm içre bir niçe endūh-ı devrāndur nihān

ger Ḥüseynī ʿıyd-gehde āh çikti şükr kim
ġayrdın dūd içre ol ḫūrşīd-i raḫşāndur nihān[439]

121[440]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
A53b, $F_1$34a, ol ḳuyaş kim ay yüziniñ͡g devride kiymiş ḳırān
$F_2$3b, M27b, barça meh-veşler arasında irür ṣāḥib-ḳırān
T24b, Ü3b
A54a, $F_1$34b muʿciridür keh-keşān encümdür anıñ͡g ünçisi
körmedi yüz köz bile gerdūn munuñ͡g dik bir ḳırān

3 ünçidin ol şeddedür kim iyledi pā-māl anı
yā s̱üreyyādur ayaġın öpkeli kilmiş revān

gül yüzüñ͡g girdide tirġan ünçiler irmes ki bar
ḳaṭre güller yafraġı üstide şebnemdin ʿıyān

bar ikin ol meh-cebīn yüzinde birniñ͡g kes̱reti
yā ḳamer eṭrāfıda körgüzdi encümdin nişān[441]

$F_2$4a, T25a 6 körgeç ol meh-veş ḳırānın közlerim tökti sirişk
bar yaġın baḳmaḳ ʿaceb ay hāle baġlanġan zamān[442]

A54b, M28a, iy Ḥüseynī yitti kevkebde temennā bar bu kim
Ü4a titregüçi başıġa tapġaylar ünçi dik mekān[443]

---

436 3. Beyit A'da 8., F_2 ve Ü'de 4. beyit olarak geçmektedir.
437 4. oḳıdın: otıdın A, beyit A'da 7., F_2 ve Ü'de 3. beyit olarak geçmektedir.
438 5., 6. ve 7. beyitler A'da 53b'de geçmektedir.
439 7. raḫşāndur: tābāndur A.
440 Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, aʿẓama'llāhu ecrahu M, ve lehu ḫallede devletihi T.
441 birniñ͡g: tirniñ͡g T // encümdin: ünçidin A, beyit M'de yoktur.
442 baḳmaḳ: baġmaḳ F_1, F_2, yaḳmaḳ T.
443 7. ünçi: acı A, uçı T.

122[444]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

A63a, F₁34b, köz yaşımdur fürḳatin͡gde yüz üze türlüg ḫazān
M31a, T101b rahm ḳıl iy erġuvānī reng tonluġ nev-civān

ġonçe aġzın͡g gül yüzün͡g tūbī ḳadin͡g sebze ḫatın͡g
bolmasun yā Rab munun͡g dik ḥüsnün͡ge hergiz ḫazān

T102a 3 dūd-ı āhımnı şererler birle körgenler bilip
dir ki yitti hicr deştidin yüz otluġ kārvān

ol iki közdür mü yā vaşlın͡g tilep veh ża' fdın
gūşe-i hicrān ara yatmış bu iki nā-tüvān

bir perī 'ışḳıda min dik bolsa rüsvā tan͡g imes
sırrını Mecnūn bile Ferhād'dın yaşurmaġan

6 düşmenimdin ni belālar yitti maḥzūn cānıma
dūstlar hem veh ki bu maḥzūnġa iyler ḳaṣd-ı cān

bardılar aḥbāb u min hicrān esīri bolmışam
it uyup bolmış daġı veh kim köçüptür kārvān

F₁35a, T102b sāḳiyā cānım fidān͡g olsun tutup bir cām-ı mey
veh ki hicrān derdidin cānımnı ḳutḳar bir zamān

9 'ışḳ Ḳāfı astıda ḳalġan Ḥüseynī tofraġın
niçe cān tartıp çıḳarġaylar anı ehl-i cihān

123[445]

-.--/-.--/-.--/-.-

ġafara 'llāhu ẕünūbehū

A61a, M32b nev-bahār eyyāmı bülbül dik niçük çikmey fiġān
T71a, A61b güllenür çaġda nihāl-i nev-resim ḳılmış ḫazān

za' ferānī eşk sarıġ çihrem üzre veh ni tan͡g
kim sarıġ körgüzdi gül ol tāze şāḫ-ı erġuvān[446]

---

[444] Gazel E, F₂, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu 'llāhu 'aleyhi A, gafara 'llāhu ẕunubehu M, ve min fevāyidihi T. M'de beyit sırası şu şekildedir: 1-8-2-3-4-5-6-7-9; A'da 2., 4, 5, 6, 7, 8 ve 9. beyitler A64b ve A65a'da yazılmıştır.

[445] Gazel E, F₁, F₂, İ ve Ü'de yoktur. ġafara 'llāhu ẕunubehu: ve lehu kesere 'llāhu 'ada 'ehu T.

[446] Beyitin ikinci mısrası A'da yoktur.

T71b 3 çün bahār-ı ʿıyşım olmış ġam ḫazānıġa bedel
iylerem ʿişret sürūdın nevḥa-i miḥnet gümān[447]

fürḳatiñ͡gdin cāvidān mātemġa tüştim ʿāḳıbet
iy viṣāliñ͡g ḫaste cānımġa ḥayāt-ı cāvidān

çün ḥayāt ehli vefādın yaḫşı irmes hicr ara
sindin ayru nidin olmay-min ḳatıḳ ḳanlıġ yaman[448]

6 sāḳiyā gül-gūn ḳadeḥ tut kim ʿaceb güller açar
dehr bustānıda aḥvālimġa devr-i āsmān

dāstān-ı derd oḳur irdi Ḥüseynī ʿışḳ ara
imdi ʿışḳ u derdidin ḫalḳ içredür yüz dāstān

124[449]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
A56b, $F_1$35a, veh ki bir ḳatliġa andaḳ zār u ḥayrān-min bu kün
$F_2$26b, M29a, kim köz ü zülfi kibi mest ü perīşān-min bu kün
T41a, Ü34b

dūzaḫ ehli köymekiñ͡gizdin miniñ͡g allımda köp
A57a dimeñ͡giz kim mübtelā-yı dāġ-ı hicrān-min bu kün

T41b 3 bes ki eṭfāl attı taş u sūz-ı hicrān urdı ot
lāle dik baştın ayaḳḳa dāġ ile ḳan-min bu kün[450]

ister irdim veh ḥayātımnı anıñ͡g vaṣlı üçün
derd-i hicridin ḥayātımdın peşimān-min bu kün[451]

sorġalı kildiñ͡g bu kün tañ͡gla dime ḳılġum vedāʿ
zār köñ͡glümni riʿāyet ḳıl ki mihmān-min bu kün

M29b, Ü35a 6 isteme ābād itip pend ile iy nāṣıḥ mini
kim birev seyl-i ġamıdın asru vīrān-min bu kün[452]

iy Ḥüseynī başım üzre çetr dikdür dūd-ı āh
şek imes kim derd-i ʿışḳ ehliġa sulṭān-min bu kün

447 iylerem: iyler ol M.
448 ḳatıḳ: ḳatıġ M.
449 Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu zünūbehu A, ṭābe'llāhu ṡerāhu M, ve lehu ṡeyyede erkāne ḫilāfetihi T.
450 3. baştın: başdın F_1, / ayaḳḳa: ayaḳġa A.
451 4. veh: Ø A.
452 6. itip: aytıp T / pend ile iy: pend iy F_1, F_2, T, Ü. pend ile A.

125[453]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

$F_1$35a, $F_2$3b, Ü3a
ol ḳuyaş kim çerḫ ara āşüfte-perçemdür bu kün
ḫaste kön͡glüm zülfi tābı içre derhemdür bu kün[454]

Ü3b
sorma kūyun͡gda eger efġān ḳılur-min her kiçe
kim minin͡g dik ʿāşıḳ-ı bī-ḫānumān kemdür bu kün

3 ol vefāsızdın cefālar kördüm ü dem urmadım
kim man͡ga ʿāşıḳlıḳ āyīni müsellemdür bu kün

$F_1$35b
ḫayl-ı ġam cānımġa ḳaṣd iyler idi iy ʿaḳl u hūş
çün meded boldı man͡ga ʿışḳ özge ni ġamdur bu kün

cān birip öptüm ayaġın s̱ābit iylep ʿışḳ an͡ga
min kibi bir ʿāşıḳ-ı s̱ābit-ḳadem kemdür bu kün

6 kim gedāyın͡g bolsa ʿālemdin kiçip iy dil-rübā
faḳr ehli içre ol sulṭān-ı ʿālemdür bu kün

sorman͡gız miskīn Ḥüseynī ḥālini iy ehl-i hūş
kim fülānī ʿışḳıdın rüsvā-yı ʿālemdür bu kün[455]

126[456]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

$F_1$35b, $F_2$16b,
sini körgeç dir idim çıḳḳay figān cāndın burun
çıḳmasun dip reşkdin cān çıḳtı efġāndın burun

$F_2$17a
nāme-i şevḳum başıġa yazmasam atın ni ʿayb
il közi tüşmes çü mażmūnġa ünvāndın burun[457]

3 evvel ol yüz cilve ḳıldı son͡gra ẓāhir boldı ḫaṭ
gül ẓuhūrı iy kön͡gül kim kördi reyḥāndın burun

sormaġımġa geh kilür ol ay ḫadengin çikmen͡giz
çıḳmaġay cān tā ki ol kilgünçe peykāndın burun[458]

---

[453] Gazel A, E, İ, M ve T'de yoktur.
[454] derhemdür: berhemdür F_2, Ü.
[455] rüsvā-yı ʿālemdür: bī-hūş u derhemdür F_2, Ü.
[456] Gazel A, E, İ, M, T ve Ü'de yoktur.
[457] 2. ve 6. beyit F_1'de yoktur.
[458] geh: kim F_1.

veh ni ḫālettür ki yüz şimşād-ḳad çıḳsa biri
uçramas közümge ol serv-i ḫırāmāndın burun

6 raḥm ḳıl kim bar ikendür ʿāşıḳ u maʿşūḳ hem
min gedā-yı dehr sin āşūb-ı devrāndın burun

dime kim ʿışḳı ezeldin ḳısmet olmış cānıma
iy Ḥüseynī bu naṣīb olmış man͡ga andın burun

127[459]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
A56a, $F_1$35b, $F_2$17a, M28b, T34a, Ü19a vaṣl ara öltür mini hicrān cefāsıdın burun
n'itti ger ḳılsan͡g ḫalāş anın͡g belāsıdın burun[460]

Ü19b kön͡glüme ġamdın burun ḫūn-āb içürdi derd-i ʿışḳ
ḫasteġa şerbet içürgen dik ġıẕāsıdın burun

M29a 3 fāriġ ol iy müddeʿī mindin ki körgeç yārnı
hīç kāmım yoḳtur ölmek müddeʿāsıdın burun[461]

$F_1$36a ʿāşıḳ olmay-min bu kün iy şeyḫ kim cān-āferīn
A56b ḳısmım itti āferīniş ibtidāsıdın burun

T34b iy Mesīḥā urma dem kim āb-ı ḥayvān zehrdür
nā-tüvān kön͡glümge vaṣlının͡g edāsıdın burun[462]

6 iyle yetīm cānġa hicridin ki ger tapsam viṣāl
sürmegey-min ḫaste hicrān mācerāsıdın burun

iy Ḥüseynī ger budur nālen͡g tan͡g irmes yārġa
ger yiter ʿuşşāḳ-ı bī-sāmān nevāsıdın burun[463]

---

[459] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ġafara'llāhu ẕunubehu M, T'de yoktur.
[460] ger: kim A, F_2, T, Ü / ḳılsan͡g: kilsen͡g A, T.
[461] ölmek: ölme T, ol M. beyit F_2'de yoktur.
[462] 5. ve 6. beyitler F_1'de yoktur.
[463] budur: burun F_2; 6. beyit ile 7. beyitin ikinci mısraları A nüshasında yer değiştirmiştir.

128[464]

-.--/-.--/-.--/-.-

nevera'allāhu merḳadehū

A57b, $F_2$30b, İ29a, M29b, T42a, Ü14a

yārsız maḥzūn köñ͡gül dīvāne bolmay n'iylesün
Vāmıḳ u Mecnūn kibi efsāne bolmay n'iylesün

Ü14b

derd ü ġamdın çāre yoḳ hicride ansız ḫaste cān
ġamġa hem-dem derdġa hem-ḫāne bolmay n'iylesün[465]

3 ʿışḳ ṭūfānı vü mey seyl-ābı bir dem öksümes
iy köñ͡gül ʿömrüm öyi vīrāne bolmay n'iylesün[466]

ʿārıżı gülşen ara güldür şeb-istān içre şemʿ
geh bu hem bülbül gehī pervāne bolmay n'iylesün

İ29b, T42b

cān alurda çün irür merdāne ol ay cān daġı
özni iylerde fidā merdāne bolmay n'iylesün

6 çün bolur her laḥẓa bir bī-gāne birle āşinā
āşinālardın köñ͡gül bī-gāne bolmay n'iylesün

tilbe ger bolmış Ḥüseynī tañ͡g imes yāri anıñ͡g
çün perī bolmış özi dīvāne bolmay n'iylesün

129[467]

-.--/-.--/-.--/-.-

raḥmetu'llāhu ʿaleyhi

A60a, $F_2$36b, M31b, T65b, Ü33a

ṣabrsız köñ͡glümge baḳsam artadur ʿışḳ u cünūn
nā-tüvān cānımnı körsem şevḳ ile derdi füzūn[468]

oḳlarıñ͡gdın köñ͡glüm öyige sütūnlar ḳoymışam
cism öyige rāst andaḳ kim ʿaṣādındur sütūn

3 bes ki peykānıñ͡g tenimde ḳaldı ḳaddim boldı ḫam
şāḫda çün mīve köp bolsa ḳaddin iyler nigūn

igme ḳaşıñ͡g hey'eti bīmār bolġan köz üze
bar anıñ͡g dik kim bi-ʿaynih nā-tüvān üstide nūn

---

[464] Gazel E ve F_1'de yoktur. nevvera'allāhu merḳadehu: ve lehu ḫalleda'llāhu mülkehu İ, setera'llāhu ʿuyūbehu M, ve lehu ḫallede mülkehu T.
[465] 2. derdġa: derd A.
[466] 3. ve 4. beyitler A'da yoktur.
[467] Gazel E, F_1 ve İ'de yoktur. raḥmetu'llāhu ʿaleyhi: ġafar'allāhu lehu M, ve lehu ḫalleda'llāhu mülkehu T.
[468] artadur: اورتادور M.

berg-i gül ḥumret bile la'lin͡gçe bolmas iyle kim
A60b bāde bolmas sunı gerçi iylegeyler la'l-gūn

F₂37a, T66a 6 dehr bustānıda her kim serv dik āzādedür
bolmas özge naḫller yan͡glıġ ḫazān yitkeç zebūn

iy Ḥüseynī tā ki mümkindür cihānda kām sür
'āḳıbet nā-kāmlıḳ yitkürgüsi çün çerḫ-ı dūn

130[469]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
A62b, F₁36a, serv ḳaddin͡g yādıdın nālem biyik kön͡glüm ḥazīn
F₂11a, M33a, gül yüzün͡gnün͡g ḥasretidin ıssıġ āhım āteşīn
T101a, Ü12b

āh-ı hicrin͡g hem-nefes endūh-ı şevḳın͡g hem-viṣāḳ
yād-ı vaṣlın͡g hem-sefer derd-i firāḳın͡g hem-nişīn

3 veh ḳanı ol kün ki her dem la'l üze ḫālin͡g körüp
digey irdim örtenip şevḳıda min zār u ġamīn

T101b noḳṭadur yā ḫāl-i müşkīn ol leb-i mey-gūn üze
yā an͡ga oḫşar ki ḳonġay şekker üstinde çibin

yār vaṣlıdur Ḥüseynī'nin͡g murādı dünyide
sin murādıġa yitkürgil yā ilāhe'l-'ālemīn[470]

131[471]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

A55a, E5a, ve eyżan lehu
F₁36a, F₂19b, közlerim kūr it ḳażā bir şekl-i mevzūn körmeyin
İ25b, M28a, özni bir Leylī-veşi 'ışḳıda Mecnūn körmeyin
T19b, Ü22a

'ışḳ ara āvāre ḳıl fersūde cānım iy ecel
dūstlar kön͡glini öz ḥālimġa maḥzūn körmeyin[472]

---

[469] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu 'aleyhi A, setera'llāhu 'uyūbehu M, ve min leṭā'ifi ḥikemihi T.
[470] yitkürgil: yitürgil A, M.
[471] ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu 'aleyhi A, ve lehu eyżan E, ve min kelāmihi ḫallede mülkehu İ, a'ẓama'llāhu ecrahu M, ve min bedāyi'ihi dāme mülkehu T.
[472] 2. dūstlar: دوستلار F_2 / ḥālimġa: ḥāliġa A, M.

A55b, E5b, Ü22b

3 şevḳıdın şeydālıġım şerḥi yitip ol yirge kim
didi min ser-geşte-i rüsvānı mecnūn körmeyin[473]

iy ḫıred ol gül ġamın maḥv it köñ͡güldin tā yana
eşk ḳanı birle ruḫsārımnı gül-gūn körmeyin

T20a

bir ʿArab birle ʿAcem āşūbı sivmey kim yana
bu közüm eşkin Furat ol birni Ceyḥūn körmeyin[474]

6 közleri buzdı köñ͡gül mülkin bu yañ͡glıġ türk ü tāz
çün yitişti bolmas ol kişverni hāmūn körmeyin[475]

ʿışḳdın ḳutḳar mini iy çerḫ kim her ġam tüni
hicr şāmı ḫaylıdın yüz miñ͡g şebī-ḫūn körmeyin[476]

sāḳiyā tutḳıl tola gerdūn kibi sāġarnı kim
A56a
cānıma dir-min demī bī-dād-ı gerdūn körmeyin[477]

$F_2$20a

9 körme dirler ol perī-veşni ki iyler ḳaṣd-ı cān
iy Ḥüseynī bu müyesser bolsa nivçün körmeyin[478]

132[479]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

E15a, $F_1$36b, $F_2$16b, Ü19a

vaṣl ara öltür mini tā dāġ-ı hicrān körmeyin
köydür andaġ dāġ ile kim hiç dermān körmeyin[480]

iy ecel ḥüsniġa ḥayrān irkenimde cānım al
tā özümdin özgeni ol yüzge ḥayrān körmeyin[481]

3 çikmegil āh iy köñ͡gül kim ʿālem ehli ḳatliġa
sebzesin gül üzre ol yildin perīşān körmeyin

ol yüz ü ḳad hicride bustānġa ḳılman meyl kim
gül sarı köz salmayın serv-i ḫırāmān körmeyin

---

[473] şevḳıdın: şevḳıda F_1.
[474] bu: bir A, beyit İ'de yoktur.
[475] yitişti: yitişse F_2, beyit İ'de yoktur.
[476] her ġam: ġam her E, Beyit İ'de yoktur.
[477] tutḳıl: tutġıl F_1, beyit E ve İ'de yoktur.
[478] körme dirler: körmediler A, E, M, T / perī-veşni: per-veşni F_1; beyit İ'de yoktur.
[479] Gazel A, İ, M ve T'de yoktur. ve eyżan lehu: ve lehu eyżan E.
[480] andaġ: andaḳ Ü.
[481] Beyit E'de yoktur.

gerçi ḳanımnı ḳuruttı hicr otı hem ḫoş turur
ḳatl vaḳtı bārī anıñg tīġıda ḳan körmeyin[482]

E15b 6 sāḳiyā evvel mini bezm içre bī-hūş iyle kim
iltifātın meclis ehli sarı her yan körmeyin

iy Ḥüseynī hicr ara ṣabr iylegil kim ehl-i ʿışḳ
vaṣl tapmaḳ mümkin irmes derd-i hicrān körmeyin

133[483]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
E12b, $F_1$36b, bir perī-veş ʿışḳıdın andaḳ perīşān-ḥāl-min
$F_2$14b kim anıñg şerḥin ḳılurdın asru güng ü lāl-min[484]

$F_1$37a zülfiniñg sevdāsı andaḳ köñglüm içre tüşti kim
ol ḳara ḳayġuda zülfidin perīşān-ḥāl-min[485]

3 ḫāṭırım ḫoştur ayaġını öper meydān ara
gerçi zülfi dik ayaġı astıda pā-māl-min[486]

mūyedin bili ḫayālidin tenim andaġ ki mūy
nāledin zülfi hevāsıdın niçük kim nāl-min[487]

ol elif kim ikki nūn u ʿayn arasında çiker
ger elif irdi ḳadim imdi ġamıdın dāl-min

6 ʿanberīn ḫāliñg ġamıdın körgil iy közi ḳara
kim ḳara baḫtım kibi ʿışḳ ehli içre ḫāl-min

E13a iy ṣabā yār allıda ʿarż it Ḥüseynī ḥālini
kim ġam-ı ʿışḳı ara zār u ḫarāb-aḥvāl-min

134[488]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -
ġafara ʾllāhu ẕünūbehū
A63b, $F_2$15a, āh eger körsem yana māh-ı tābānımnı min
M34a, T121a, birge-min şükrāne-i vaṣlı üçün cānımnı min

---

482 Beyit E'de yoktur.
483 Gazel A, İ, M, T ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: ve lehu eyżan E.
484 andaḳ: andaġ F_2.
485 andaḳ: andaġ E, F_1.
486 Beyit E'de yoktur.
487 andaḳ: andaġ F_2, beyit E'de yoktur.
488 Gazel E, F_1 ve İ'de yoktur. āafara ʾllāhu ẕunubehu: ʿafa ʾllāhu ʿanhu M, ve lehu zāda ʾllāhu mülkehu T.

Ü17a

iy müsülmānlar ḳoyun͡g kim ṣarf ḳıldım yolıda
zülfidin zünnār bağlap dīn ü īmānımnı min

$F_2$15b, T121b 3 işikin͡gde kiçeler köp yığlamaḳdın ʿāḳıbet
āşikārā iyledim bu sırr-ı pinhānımnı min[489]

Ü17b didi āḫir bar murādım kim sini öltürge-min
ger sinin͡g re'yin͡g budur ḳıldım sicil ḳanımnı min

niçe dirsin kim Ḥüseynī ḳalmadı cānın͡g sinin͡g
A64a iy naṣīḥat-gū n'itey bu yārsız cānımnı min[490]

135[491]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

A58a, $F_1$37a, $F_2$33a, M30a, T48b, Ü29b

köydi bu maḥzūn kön͡gül ʿālem ḳarardı dūdıdın
ḳahr-ı luṭf āyīn bile luṭf-ı ʿitāb ālūdıdın

ḳatlim anın͡g ḳaṣdı vü vaṣlı kön͡gül maḳṣūdıdur
ḳaṣd an͡ga bu nevʿ ise kön͡glüm kiçer maḳṣūdıdın

3 ʿışḳ süt birle tenimğa kirdi çıḳḳay cān bile
nāṣıḥā menʿ itme ilni ʿādet-i maʿhūdıdın

$F_2$33b, Ü30a sinde zühd ü minde ʿiṣyān ni tefāvüt iy faḳīh
hīç kim çün vāḳıf irmes āḫir iş bihbūdıdın[492]

yitkeli ser-māye-i ʿışḳın͡g mini sevdāsığa
fāriġ olmış ḫāṭırım ʿālem ziyān u sūdıdın

A58b, T49a 6 iy müneccim dimegil kim ay tutulmış bu kiçe
kim yapılmış her ḳuyaş hicride āhım dūdıdın

iy Ḥüseynī dime ṣabr itsen͡g netīce vaṣl irür
kim netīce istemiş bir fiʿl-i nā-mevcūdıdın

---

489 işikin͡gde: işikinde A, M, T.
490 kim: iy A.
491 Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ġafara'llāhu ẕunubehu M, ve lehu ḫallede mülkehu T.
492 Beyit F_1'de 5. beyit ile yer değiştirmiştir.

136[493]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

A58b, $F_1$37b, $F_2$32b, İ13a, M30a, T52b

ger kilip vīrāne ḳabrimni ziyāret ḳılġa-sin
raḥm itip iy ḳātilim anı imāret ḳılġa-sin

ḳatl ara teslīm irür iy hicr allıñgda ecel
niçe cānım alıp ıẓhār-ı mahāret ḳılġa-sin

3 çün köñgülde ḳoymadıñg ārām u ṣabr u ʿaḳl u dīn
imdi iy ẓālim bu kişverde ni ġāret ḳılġa-sin[494]

A59a, M30b

āhım allıda savuḳ salḳın-sin iy dūzaḫ otı
her dem er yüz ḳatla ıẓhār-ı ḥarāret ḳılġa-sin[495]

ol ay istiġnāsıdın eflāk irür pest iy köñgül
ḥācet irmestür ki sin ʿarż-ı ḥaḳāret ḳılġa-sin[496]

T53a

6 niçe il ḳatliġa me'mūr iyleben ol ġamzeni
yaşurun līkin miniñg sarı işāret ḳılġa-sin

iy Ḥüseynī ʿışḳdın kiçküm ki mühlikdür didiñg
yaḫşırak ger imdi taġyīr-i ʿibāret ḳılġa-sin

137[497]

-.--/-.--/-.--/-.-

A59a, $F_1$37b, $F_2$37b, İ30b, M30b, T60b, Ü28a

ve eyżan lehu
kilse ol gül-çihre süsen dik dimekdin lāl-min
kilmese bād-ı ṣabā dik hicridin bī-ḥāl min

A59b

hicriñg oḳı keṣretidin per çıḳardım iy perī
ḳayda kim barsañg sañga yitmekde fāriġ-bāl-min

3 derd-i hicriñgdin işim rāḳım ḳalem dik nāledür
żaʿflıḳ bī-cān tenim birle niçük kim nāl-min

$F_2$38a

Yūsuf'um hicride ʿömrümdin toyup-min iy Mesīḥ
bar ölümçe barça ger ḫod Nūḥ ile hem-sāl-min

---

[493] Gazel E ve Ü'de yoktur, İ'de sadece 6. ve 7. beyitler vardır. ve eyżan lehu: nevvera'llāhu merḳadehu A, setera'llāhu ʿuyūbehu M, ve lehu zāda'llāhu ḥaşmetehu T.

[494] 3. dīn: hūş A.

[495] 4. salḳın: salġın M.

[496] 5. ay: Ø A. //irmestür: irmesdür A. / sin: Ø A. / ʿarż-ı ḥaḳāret: ıẓhār-ı ḥaḳāret A.

[497] Gazel E'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ve lehu zāda'llāhu ʿömrihi İ, ʿafa'llāhu ʿanhu M, ve lehu ḫallede mülkehu T.

ol ḳuyaşnıñ vaṣlıdın pertev ḳaçan tüşse mañga
ʿālem içre saʿd-kevkeb dik veh hümāyūn-fāl-min[498]

$F_1$38a, T61a 6 ḫānḳah şeyḫi dem-ā-dem pend birmek ni asıġ
min ki deyr içre ḫarāb-ı cām-ı māl-ā-māl-min[499]

M31a iy Ḥüseynī ol elif dik ḳad ġamıdın peykerim
A60a kim igildi ġam yükin çikmekke gūyā dāl-min[500]

138[501]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
$F_1$38a, M31b zülfi hicridin perīşān ḥāl-i zārım mu ikin
T66a hicr şāmı dik ḳarārġan rūzgārım mu ikin

seng-i bārān-ı ḳażādın mu ikin mecrūḥ-min
yā firāḳ āsībidin cism-i figārım mu ikin

M32a, T66b 3 ol ḳuyaşdın ayru hicrān şāmı encüm ḫaylı dik
āh otıdın kökke yüzlengen şerārım mu ikin[502]

kirpikidin mü ikin köñglüm ara her sarı nīş
yāḫūd ol güldin yürekde ḫārḫārım mu ikin

sigritip meydān ara kirgeç ulusnı örtegen
berḳ-ı lāmiʿ mu ikin yā şeh-süvārım mu ikin

6 sāḳiyā mey tut ki bilmen ḳaṣdım itken ġam tüni
fürḳat-i ḳātil mu yā mühlik ḫumārım mu ikin

iy Ḥüseynī tāze güller mü ikin gülşen ara
yā çemen gül-geştin iyler gül-ʿizārım mu ikin

---

[498] veh: Ø F_1, F_2, M, T, Ü.
[499] min ki deyr: min deyr F_2, beyit İ'de yoktur.
[500] Beyit İ'de yoktur.
[501] Gazel A, E, F_2, İ ve Ü'de yoktur;ve eyżan lehu:aʿ ẓama 'llāhu ecrahu M, ve lehu ḫallede mülkehu T.
[502] 3. ḳuyaşdın: ḳuyaştın T.

139[503]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

E13a, $F_1$38a, $F_2$23b

ʿışḳ ara hīç kim minin͡g dik zār u şeydā bolmasun
bolsa hem veh min kibi mehcūr u rüsvā bolmasun

hīç kim ʿışḳ içre min dik bolmasun kön͡gli yigit
ehl-i ḥüsn içre sinin͡g dik kön͡gli ḫārā bolmasun[504]

3 cevr ü bī-dādını mühlik isterem cānımġa kim
hīç kimge ʿışḳı ol aynın͡g temennā bolmasun

$F_1$38b

bir zamān körmekke ol ʿārıżnı yoḳtur ṭāḳatım
hīç kim ʿışḳ içre min dik nā-şekibā bolmasun[505]

ḫaste kön͡glüm reşkidin bī-ḥāl-min ol kūy ara
aytın͡gız min anda irken çaġda peydā bolmasun

6 kūyıda şeydā kön͡gül feryād ḳılma baʿd-ez-īn
kiçe yā kündüz uyur vaḳtıda ġavġā bolmasun[506]

E13b

yār müstaġnīdür andaġ kim ḳaşında tin͡g durur
ger Ḥüseynī bolsa anın͡g allıda ya bolmasun[507]

140[508]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

E20b

hīç müsülmānġa nigārā dāġ-ı hicrān bolmasun
kim viṣālin͡gdin cüdā bolsa an͡ga cān bolmasun

köz uçıdın nāvek-i cevrün͡g bile öltür mini
dāmen-i pākin͡g bigim nā-geh yana ḳan bolmasun

3 ḫaste kön͡glüm bend-i zülfün͡gdin perīşāndur besī
cemʿ ḳılmaġıl sünbülün͡gni kim perīşān bolmasun

cānġa yittim dil-ber-i nā-dān ilindin āh āh
hīç kişinin͡g dünyide maḥbūbı nā-dān bolmasun

---

503 Gazel A, İ, M, T ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: ve lehu eyżan E.
504 kim: kişi E, F_2.
505 hīç kim ʿışḳ içre min: ʿışḳ ara hīç kim minin͡g E, F_2.
506 uyur vaḳtıda: اويورقتيدا F_2.
507 andaġ: andaḳ E.
508 Gazel A, F_1, F_2, İ, M, T ve Ü'de yoktur.

cān birürde kilip öltür bir demī körey sini
kim Ḥüseynī kön͡glide iy düst ārmān bolmasun

VAV HARFÎ

141[509]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

A65b, $F_1$38b, $F_2$10b, M34a, T102b, Ü12a
iy ṣabā birgil ḫaber serv-i revānım kildi mü
cān isi sindin kilür rūḥ-ı revānım kildi mü

hicr deştide muñ͡gurġap ḳalmış irdi ḫaste cān
veh diñ͡giz kim ol ġarīb-i nā-tüvānım kildi mü

T103a 3 kilgen irmiş ḫūblar ʿışḳ ehli ḳanın tökkeli
iy köñ͡gül kör kim miniñ͡g ḳatlimġa cānım kildi mü

M34b zülfide sin bend ü min kūyıda bīmār iy köñ͡gül
żaʿfdın di kim sañ͡ga muñ͡gluġ fiġānım kildi mü[510]

yār mihmān bolsa cism öyige cān iyley nis̱ār
aytıñ͡gız iy dūstlar kim mihmānım kildi mü[511]

6 min ḫod öldüm hicride ol nükte dip ḳılmış gümān
A66a veh diñ͡giz kim başıma ol bed-gümānım kildi mü

raḥm itip bir kün Ḥüseynī'ni itiñ͡gdin sorġa-sin
ol melāmet kūyıda itken yamanım kildi mü

142[512]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

$F_1$38b, $F_2$18b, Ü21b
iy cefā tīġı kilip mecrūḥ kögsümni yaru
ḳol yalañ͡g iylep salıp her yan içimni aḫtaru

$F_1$39a, $F_2$19a
aḫtarurda tapsañ͡g ol köñ͡glüm ki mecnūn-şivedür
her niçük bolsa ʿadem ṣaḥrāsı sarı başḳaru

3 başḳarurda barmasa köñ͡glüm ʿadem ṣaḥrāsıġa
tuş tuşıdın sançıban ol sarı anı ḳaytaru

---

[509] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, M, ve min deḳāyıḳıhi T.
[510] kim: Ø A.
[511] bolsa: olsa A, F_1.
[512] Gazel A, E, İ, M ve T'de yoktur.

ḳaytarurda vāḳıf ol kim yana ḳaytıp kilmesün
Tin͡gri üçün nā-tüvān cānımnı andın ḳutḳaru

ḳutḳarurda nā-tüvān cānımnı ol bī-bākdin
yüz cefā iylep anı kiltür ḳaşımdın ötkerü

6 isteben kilse yana kögsüm şikāfın tapmaġay
veh ki bir merhem ḳoyup ol çāk kögsüm bütkerü

iylesen͡g miskīn Ḫüseynī cānımı andın ḫalāṣ
virdi bu bolġay du‘āda sin daġı dāyim yaru

H HARFİ

143[513]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A71a, E7a, bir ḳuyaş hicrinde çiktim otluġ efġān bu kiçe
$F_1$39a,$F_2$12a, köymekim dūdıdın oldı çerḫ giryān bu kiçe[514]
M37b, T22b
A71b, T23a ol ḳuyaş hicrānıda her bir ḳarası şeklidin
ḳoydılar her bir közüm bir dāġ-ı ḫırmān bu kiçe

şām-ı hicrānımnı bilmen kim bu yañlıġ tīredür
yā ḳılıptur dūd-ı āhım anı pinhān bu kiçe

tökti kevkeb fürḳatiñ şāmıda közüm ança kim
ḳaldı gerdūn yüz tümen köz birle ḥayrān bu kiçe

iy ecel dādımġa yitgil bu ḳatıḳ ḥāletde kim
yoḳ turur peydā miniñ şāmımġa pāyān bu kiçe[515]

perçemiñ tañ yilidin āşüfte bolmış gūyiyā
kim ḳılıptur rūzgārımnı perīşān bu kiçe[516]

E7b, T23b iy Ḥüseynī yārnıñ kögsümge yitken nāvekin
A72a cān birip ḳıldım buzuġ köñlümge mihmān bu kiçe

144[517]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A76a, $F_1$39b, iy sañga mecnūn ṣıfat her gūşede dīvāne'ī
M40a, T106a ʿārıżıñnıñ mihrige şemʿ-i felek pervāne'ī[518]

miḥnet-i Yaʿḳūb irür derdimdin iy cān şemme'ī
boldı Yūsuf ḳıṣṣası devrüñde bir efsāne'ī[519]

---

[513] Gazel İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ve lehu eyżan E, ve min kelimātihi M, ve lehu kesere'llāhu aʿda'ehu T.
[514] hicrinde: hicride A, M / otluġ: otluḳ F_2 // dūdıdın: dudumdınA / giryān: gerdān A.
[515] ḥāletde: ḥāletide A.
[516] gūyiyā: gūyā E.
[517] Gazel E, F_2, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ġafara'llāhu ẕunubehu M, ve min meyāminihi T.
[518] gūşede dīvāne'ī: gūşe-i dīvāne'ī A, M, T.
[519] devrüñde: devrinde M.

cān u kön͡glüm boldı vīrān ʿışḳ otı birle ni ġam
çün man͡ga boldı belā kūyında miḥnet-ḫāne'ī

A76b, T106b ʿāşıḳ-ı bī-çāreġa çün vaṣl ümīdi yoḳ turur
imdidin son͡gra firāḳ u gūşe-i vīrāne'ī[520]

yar yüregimni çıḳar bu bī-vefā cānnı revān
ni tiler āḫir öyün͡gde cān min-i bī-gāne'ī[521]

iy Ḥüseynī cürʿa-i vaṣlı meyidin içmeyin
bī-ḫod oldun͡g vāy eger kim birseler peymāne'ī[522]

145[523]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

A70b, E14a, $F_1$39b, $F_2$13b, İ22a, M37a, T13a, Ü13b
ve eyżan lehu
veh ki hicrān ṭarḥın ol ay saldı bünyād özgeçe
nā-tüvān kön͡glümge bünyād itti bī-dād özgeçe

$F_2$14a, T13b ġam tağın tırnaġ ile ḳazdım dime Ferhād kim
min irür min özgeçe ʿışḳ içre Ferhād özgeçe[524]

E14b yoḳ eṡer kön͡glige vü pūlād āhımdın irir
özgeçedür bu ḳatıḳlıḳ içre pūlād özgeçe[525]

A71a ādemīlıḳ resmin er bilmes irür maʿẕūr kim
ādemī-zād özgeçe irmiş perī-zād özgeçe

kön͡glüme bāġ u bahār u bādedin yitmes neşāṭ
kim boluptur hicrdin bu ḳatla nā-şād özgeçe[526]

M37b bu çemen raʿnāların köp sivme kim iyler sitem
gül bile serv özgeçe nesrīn ü şimşād özgeçe[527]

T14a iy Ḥüseynī yār çün cevr itti ʿādet özge nevʿ
sin dağı bolġıl cefā-keşlikde muʿtād özgeçe

---

[520] ʿāşıḳ-ı bī-çāreġa: ʿāşıḳ u bī-çāreġa M, beyit F_1'de yoktur.
[521] 2. mısra: cān-ı min āḫir öyün͡gde ni tiler bī-gāne'ī A, M, T.
[522] Beyit M'de yoktur.
[523] İ'de sadece mahlas beyiti bulunmaktadır. ve eyżan lehu: ve lehu eyżan E, ġafara'llāhu ẕunubehu A, setera'llāhu ʿuyūbehu M, ve lehu zāda'llāhu mülkehu T.
[524] 2. Beyit E'de yoktur.
[525] 3. ḳatıḳlıḳ: ḳatıġlıḳ E, F_2.
[526] 5. yitmes: yitmiş A, F_2, M, T, Ü // bu: yüz A.
[527] 6. raʿnāların: raʿnālarıdın F_2.

146[528]

-.--/-.--/-.--/-.-

A69a, E14a, F$_1$40a,F$_2$24a, İ17b, M36b, T11b, Ü31a

ve eyżan lehu
ġam yili ʿıyşım bināsın ḳıldı vīrān özgeçe
ṣabr u hūşum kişverin yir birle yeksān özgeçe

bir leb-i laʿlī ki şevḳıdın yaşım ḫūn-āb idi
A69b — imdi köñ͡glüm boldı anıñ͡g hicridin ḳan özgeçe[529]

İ18a, T12a, Ü31b

3 istegen köñ͡glümni tapḳuñ͡g bir tutaşḳan şūʿle kim
örtedi bu ḳatla anı dāġ-ı hicrān özgeçe[530]

özgeçe ẓulm iyledi çün cānıma çerḫ iy refīḳ
ʿayb imes min daġı çiksem āh u efġān özgeçe

özgeçe miḥnet yüzümge kildi hicrān derdidin
ni ʿaceb aḳsa yüzümde eşk-i ġalṭān özgeçe[531]

6 içmegey irdim tenaʿum devride cām-ı viṣāl
bilsem irdi hicrdin bolur bu devrān özgeçe

ṣabr ḳılmaḳdın devā yitmes Ḥüseynī derdiġa
iy ḫıred tapġıl anıñ͡g derdiġa dermān özgeçe[532]

147[533]

-.--/-.--/-.--/-.-

A70a, E14b, F$_1$40a, F$_2$24a, İ18b, M36b, T12b, Ü31b

ve eyżan lehu
āh kim boldum yana ʿışḳ içre şeydā özgeçe
ʿaḳl u hūşumdın cüdā ḫalḳ içre rüsvā özgeçe

vehm iter irdim belā-yı hicrdin yüz vāy kim
cānıma türlüg belālar boldı peydā özgeçe[534]

E15a, M37a

3 hūş u ʿaḳlım taptılar tārāc kim ʿışḳ u firāḳ
saldı köñ͡glüm kişver ü mülkige yaġmā özgeçe[535]

---

[528] ve eyżan lehu: ve lehu eyżan E, ve lehu ḫallede mülkehu İ, ġafara'llāhu ẕunubehu M, ve lehu ʿala'llāhu emrihi T, A'da yoktur.
[529] idi: irür A, M.
[530] Beyit E'de yoktur.
[531] ġalṭān: hicrān A.
[532] tapġıl: tapḳıl Ü.
[533] ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ve lehu eyżan E, ve min kelāmihi İ, ve min luṭfi tabʿihi M, ve lehu ḫalleda'llāhu mülkehu T.
[534] cānıma: cānımġa F$_1$ / boldı: بولدای F$_1$.
[535] Beyit F$_1$ ve İ'de yoktur.

F2 24b — bolsa ḫālim özgeçe ʿayb itmeñgiz iy dūstlar
kim tüşüptür dil-berim başıġa sevdā özgeçe

T13a — yār bolsa özgeçe veh iḫtiyārı bar durur
bolmaġumdur min vefā bābıda ḳatʿā özgeçe[536]

A70b 6 bu çemen raʿnālarınıñg cilvesi bir nevʿ imes
hem gül iyler özgeçe hem serv-i raʿnā özgeçe[537]

iy Ḫüseynī ʿāfiyet kūyıda mesken tapmaġuñg
özni bu āşüfteliġdın ḳılmaġuñg tā özgeçe[538]

148[539]

- . - - - / - . - - - / - . - - - / - . -

A68b, F1 40b, F2 8a, İ17a, M36a, T11a, Ü9a

ve eyżan lehu
bolġalı laʿli üze ḫaṭṭı nümū-dār özgeçe
tuttı āhım berḳıdın kök yüzi zengār özgeçe

tā ki ḳıldım ol büt-i mey-ḫʷāre allında sücūd
saldı zülfi tārıdın boynumġa zünnār özgeçe

3 yaşurun mey içmemiş bolsañg nige bolmış bu nevʿ
lebde güftār özgeçe baş üzre destār özgeçe[540]

A69a — ḳorḳutup-sin hicrdin öltür daġı köydür velīk
iy sitem-ger isteme köñglümge āzār özgeçe

F2 8b — ni sorar-sin zār köñglüm żaʿfını başıġa yit
kim bu kündin bolmış ol mecrūḥ bīmār özgeçe[541]

İ17b, T11b 6 kim ni kim devrān ilidin yār tuttum ʿāḳıbet
özgeçe çıḳtı özin ger ḳıldı ıẓhār özgeçe[542]

iy Ḫüseynī ḫaṭṭıdın ruḫsārı bolmış özge nevʿ
sebzedin andaḳ ger bolġay bāġ u gül-zār özgeçe

---

[536] Beyit F_1 ve İ'de yoktur.
[537] Beyit E ve İ'de yoktur.
[538] ʿāfiyet: ʿāḳıbet F_1 // āşüftalıġdın: āşüftalıḳdın M, beyit İ'de yoktur.
[539] Gazel E'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, ʿafa'llāhu ʿanhu M, ve lehu daʿefa'llāhu şevḳetehu T, İ'de yoktur.
[540] bolsañg: bolsa M // baş üzre: başıñgda F_2, Ü.
[541] kündin: künde Ü / mecrūḥ: bī-çāre M.
[542] ʿāḳıbet: ʿāḳıbet il ara F_1.

149[543]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A74a, $F_1$40b, renc ile köydi kö͡ngül dimes anı cānānıġa
$F_2$21b, M39a, ḳayda bülbül bolsa ġam bolur gül-i ḫandānıġa
T103b, Ü25a

yüz ġam u derd içre ḳaldı hicr ara veh ḫaste cān
bir ḳadem basḳay mu dip bu külbe-i aḫzānıġa[544]

Ü25b 3 bir mini͡ng dik zār u ġam-gīn bolmaġay veh ʿışḳ ara
yaşı aḳḳan közdin ü veh kö͡ngli köygen cānıġa[545]

kirpiki͡ng ikki sipeh her dem tüzüp berhem urar
yüz firīb iylep bu kö͡nglüm ġāret-i īmānıġa

T104a merdüm-i çeşmim irip aḳtı cemāli͡ng şevḳıdın
raḥm iter çaġdur Ḥüseynī dīde-i giryānıġa

150[546]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
E10a, $F_1$41a, otġa yandur servni ol ḳadd-i raʿnā bolmasa
$F_2$18b, Ü21a yilge birgil gülni ol ruḫsār-ı zībā bolmasa[547]

serv birle gül temāşāsıġa meylim yoḳ turur
bāġ ara ol serv-i gül-ruḫdın temāşā bolmasa

3 nige ṣaflar çikti müjgāndın eger cān mülkige
közlerini͡ng meyli her dem ḳatl ü yaġmā bolmasa[548]

bolmaġay irdi cünūn deştide ser-gerdānlıġım
zülfi pīç ü tābıdın başımda sevdā bolmasa

gevher-i maḳṣūd tapmaġ mümkin irmes iy kö͡ngül
köz yaşı͡ng tā vaṣl ümīdi birle deryā bolmasa[549]

---

543 Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: nevvera'llāhu merḳadehu A, ġafara'llāhu ẕunubehu M, ve min ḥaḳayıḳıhi T.
544 bir: hīç F_2, Ü / veh: و F_1.
545 bolmaġay: bolmadı A, M, T.
546 Gazel A, İ, M ve T'de yoktur. ve eyżan lehu: ve lehu eyżan E.
547 otġa: otḳa: Ü.
548 Beyit E'de yoktur.
549 tapmaġ: tapmaḳ F_2, Ü / kö͡ngül: refīḳ F_2, Ü // köz: yüz F_2.

6 sāḳiyā mey tut ki hicr endūhıdın bolmas ḫalāṣ
her dem ilgimde leb-ā-leb cām-ı ṣahbā bolmasa[550]

iy Ḥüseynī bāde içsem yār ilindin tiñ durur
bolsa āb-ı Ḫıżr u ʿömr-i cāvidān yā bolmasa

151[551]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
$F_1$41a, $F_2$12b hicr şāmı ay çıḳıp min yıġlar irdim derd ile
seyrler ḳıldım sini istep meh-i şeb-gerd ile[552]

ay uyaḳḳaç yana köñglümni buzup yalġuzluġum
tīre şāmım endūhıdın yıġladım köp derd ile

3 çerḫ hem encüm sirişkin ḥālime köp saçtı līk
bolmadı yıġlarda tiñ min zār-ı ġam-perverd ile

mātemimġa çerḫ kök iylep libāsın tün ḳara
ṣubḥ hem iylep yaḳasın çāk āh-ı serd ile

şām-ı hicrāndın ḳutulġunça ısıttım mihr dik
eşk seylin aḳızıp botrap ʿiẕār-ı zerd ile[553]

6 dehr bustānıġa köp ḳoyma köñgül iy ʿandelīb
kim añga būy-ı vefā yoḳ yüz tümen miñ derd ile

$F_1$41b iy Ḥüseynī uyḳu bī-ḫodluḳ yimek ġamdur mañga
tā ni bolġay ʿāḳıbet ḥālim bu ḫ˅āb u ḫūrd ile

152[554]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
$F_1$41b, $F_2$22a 1 ḳanı köz kim sini körgey-min demī aġyār ile
İ16a, Ü25b yā ki körgey-min yana aġyār ile güftār ile[555]

---

550 bolmas: bolmay Ü.
551 Gazel A, E, İ, M, T ve Ü'de yoktur. F_1'de beyit sırası şu şekildedir. 1-3-4-5-6-7-2.
552 beyit İ'de yoktur.
553 ısıttım: işittim F_1.
554 Gazel A, E, M, T ve Ü'de yoktur.
555 Beyit İ'de yoktur.

mañ͡ga bardur öz közümdin reşk veh ni tip körey
'ārıżıñ͡g vaṣlın yana bir dīde-i aġyār ile

3 öz ḳulaġımdın ünüñ͡gni çün ayar-min veh ni tañ͡g
olsam il birle diseñ͡g söz la'l-i şekker-bār ile

Ü26a dise bolmas 'ışḳ eṭvārıda anı yār kim
ġayrınıñ͡g vaṣlın taṣavvur iyley alġay yār ile

her biridin bir tiken bülbülġa sançılmaġ ni tañ͡g
çün körer bāġ içre güldin hem-nişīnlıḳ ḫār ile

6 min kim ü āzürdelıġ sindin ger öltürseñ͡g velīk
reşkdindür gāh gāhī bolmaġım āzār ile[556]

İ16b iy Ḥüseynī yār çün köz merdümidür közni yum
köz öyi dik yir kirek ḫalvet üçün dil-dār ile

153[557]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

A68a, E8b, $F_1$41b, İ23a, M35b, T17a, Ü39b
ve eyżan lehu
niçe ol ay hicride köñ͡glüm buzulġay ġam bile
niçe cismim öyi yimrülgey ġam u mātem bile

niçe bolġay hicr şāmı zülfi tābı yādıdın
tār-ı cismim kiçe tañ͡g atġunça pīç ü ḫam bile[558]

3 niçe her dem ol mesīḥ-enfās-ı gül-ruḫ hicride
örtegey-min cümle 'ālemni otluġ dem bile

İ23b, T17b niçe vīrānımnı vü hem-sāyelerniñ͡g hem öyin
hicridin giryān közüm ḫūn-ābı buzġay nem bile

$F_1$42a, M36a niçe ol bed-mihr zülfi dik perīşān ḳılġa-min
'ālem ehli köñ͡glini bu ḫāṭır-ı derhem bile[559]

A68b 6 çerḫ kācı birle çihrem gerçi boldı nīl-gūn
ni ḳıla alġay kişi bu nīl-gūn ṭārem bile[560]

---

[556] āzürdelıġ: āzürdelıḳ İ.
[557] Gazel F_2'de yoktur. ve eyżan lehu: nevvera'llāhu merḳadehu A, ve lehu eyżan E, a'ẓama'llāhu ecrahu M, ve lehu refe'a'llāhu livā'e ḫilāfetihi T, İ'de yoktur.
[558] atġunça: atḳunça A, M, Ü.
[559] derhem: berhem E, T.
[560] beyit E'de yoktur.

iy Ḥüseynī hicridin cānım ḳutulsa ʿahd itey
k'āşnālıḳ ḳılmayın cins-i benī ādem bile

154[561]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A76b, F₁42a, 1 kön͡glüm alur ġonçe-i sīr-ābı güftārı bile
M40b, T106b cānım alur āteşīn laʿl-i şeker-bārı bile[562]

T107a dehr bāzārıda ġavġā saldı Yūsuf ḥüsni kim
cilve-ger boldı sinin͡g ḥüsnün͡g nümū-dārı bile

A77a 3 tīġı zaḫmıdın irür ḫursend kön͡glüm iy refīḳ
yaḳma merhem ḳoy öley ol zaḫm-ı āzārı bile[563]

maḥv-min andaḳ ol ay ḥüsniġa kim yoḳtur işim
ʿışḳının͡g iḫfāsı vü derdimnin͡g ıẓhārı bile[564]

yalġuz ol ay hicride ser-geşte irmes-min ki yār
çerḫ hem bu işge bāʿiṡ devr-i per-gārı bile

6 iy ki dir-sin tapmadım maṭlūbnı köp isteben
bil ki ol isterde hem-rehdür ṭaleb-kārı bile

T107b itlerige ṭuʿme bolġay dip Ḥüseynī ḳoydı yüz
ol ṣanem kūyige ʿuryān cism-i efgārı bile[565]

155[566]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
E17a, F₁42a, her ḳaçan kim kilse ol serv-i perī-ruḫ yādıma
F₂8b, M39a, kilmes ol dem ḥūr u cennet ḫāṭır-ı nā-şādıma
T104a, Ü9b
E17b ger yitişmes san͡ga feryād u fiġānım żaʿfdın
iy fiġānım barça sindin sin yitiş feryādıma

---

[561] Gazel E, F₂, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ve min luṭfi ṭabʿihi M, ve min dereri biḥārihi T.
[562] alur: aldı M / sīr-ābı: sīr-āb A, M // cānım alur: örtedi cān M, cānım örter A, T.
[563] yaḳma: yaḳsa A, M, T.
[564] andaḳ: andaġ F₁ / kim: Ø A.
[565] bolġay: boldı F₁.
[566] Gazel A ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ve lehu eyżan E, ve min kelimātihi M ve min reyāḥini ḥadāyıḳıhi T.

F1 42b 3 yüz ü ḳaddiñ hicridin bāġ içre kirsem bāġ-bān
dir ki veh ot salma āhıñdın gül ü şimşādıma[567]

M39b, T104b kūh-ı derdimdin ṣabā ʿarż itse şīrīn ḳıṣṣalar
n'itti diseñ bir peyāmı yitkür ol Ferhād'ıma

servdin āzād u fāriġdür Ḥüseynī cevrdin
iy ṣabā mundaġ digey-sin serv-i ḥūrī-zādıma[568]

156[569]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
F1 42b, İ14b, şām-ı hicrānıñnı körgeç kildi zülfüñ yādıma
M38b, T67b tüşti ṣubḥ-ı vaṣl ümīdi ḫāṭır-ı nā-şādıma

T68a mest itkende dime kim sundum ayaġ kim öpke-sin
imdi sunġıl ösrük irdim anda kilmes yādıma

3 maḳdemiñdin yüz ḫarāb ābād irür iy genc-i ḥüsn
veh ni bolġay bir yitişseñ bu ḫarāb ābādıma

ḳayda cennet servi birle ḥūrġa ḳoyġay köñül
ger melek neẓẓāre ḳılsa serv-i ḥūrī-zādıma[570]

ẕikridür aġzımda ṣubḥ u şām zāhid dime söz
sūdı yoḳ pendiñ bile salma fütūr evrādıma

6 ʿaḳl ḳaydıdın ḫalāṣ olġay idi Mecnūn eger
ʿışḳ ṭūrında ḳulaḳ salġay idi irşādıma

M39a, T68b iy Ḥüseynī hicr ẓulmidin niçe feryād itey
bu ḳatıḳ ḥāletde çün yitmes kişi feryādıma

[567] yüz ü ḳaddiñ: ḳadd ü yüzüñ M, T.
[568] cevrdin: cevridin M // mundaġ: mundaḳ M, T, Ü / serv-i ḥuri zādıma: ol meh ṭınāzımā M.
[569] Gazel A, E, F2 ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: gafara'llāhu zünūbehu A, ve min kelāmihi ḫalleda'llāhu mülkehu İ, ve min netāyici fikrihi M, ve lehu basaṭa'llāhu mülkehu T. İ'de sadece ilk beyit vardır.
[570] servi: serv M, T.

157[571]

-.--/-.--/-.--/-.-

A3b, E8a, $F_1$42b, $F_2$18a, M2a, T25a, Ü20b

ve eyżan lehu
ʿārıżıñ̂g mihrin açıp cismim ara cān örteme
āşikārā luṭf itip köñ̂glümni pinhān örteme

berḳ-ı hicrān nāl dik cismimde besdür sin dağı
vaʿde-i vaṣl iyleben iy ʿahdi yalġan örteme

$F_1$43a ,T25b, Ü21a, $F_2$18b

3 kūh-ı ġam boldı tenim eṭfāl taşıdın yana
lāle dik köñ̂glümni sin iy otluġ efġān örteme[572]

lāʿl-i cān-baḫşıñ̂g üze sin ḫāl-i hicrān ḳoymaġıl
cānım üzre her zamān bir dāġ-ı ḥırmān örteme

āteşīn köñ̂glümde ḫoştur nāvekiñ̂gniñ̂g keṣreti
berḳ-ı hicrānıñ̂g salıp köñ̂glümde peykān örteme

6 ṣubḥ-ı vaṣlıdın mini ol yār nevmīd iyledi
sin ḳara baḫtım kibi iy şām-ı hicrān örteme

iy Ḥüseynī çikme ansız āh ḫūbların körüp
bir vefāsız otıdın yüz nā-müsülmān örteme

158[573]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

$F_1$43a, $F_2$19a, İ16b, Ü21b

iy köz özge yüz sarı özüñ̂gni ḥayrān isteme
bir vefāsız ʿışḳıdın köñ̂glüñ̂gni hem ḳan isteme

iyledim köñ̂glüm öyin ābād bī-keslik bile
çikmişem zaḥmet besī bu öyni vīrān isteme[574]

3 āteşīn köñ̂glüm otı birle tutaşmış oḳları
iy sora kilgen köñ̂gül ḥālini peykān isteme[575]

çünki terk-i mihrin ittim cevrini hem istemen
iy köñ̂gül sin hem yana bolma peşīmān isteme[576]

---

[571] Gazel İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara 'llāhu ẕunubehu A, ve lehu eyżan E, aʿzama 'llāhu ecrahu M, ve lehu zāda 'llāhu esīre ḫilāfetihi T.
[572] taşıdın: başıdın A.
[573] Gazel A, E, M ve T'de yoktur. ve eyżan lehu: ve lehu ḫallede mülkehu İ.
[574] Beyit F_1'de yoktur.
[575] ḥālini: cānımı F_2, Ü.
[576] 4., 5., ve 6. beyitler İ'de yoktur.

Ü22a bardı ol nā-mihr-bān mihri kön͡güldin ba'd-ez-īn
nāle mindin tutmaġıl köz özge efġān isteme

6 iy Ḥüseynī ḳılmadın͡g çün 'āfiyet küncin vaṭan
veh ki mun͡gluġ cānın͡ga sin imdi dermān isteme

159[577]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
F$_1$43a, F$_2$19a çāre-i 'ışḳı nidür cüz ṣabr maḥzūn kön͡glüme
M38a, T26b çün ḳıla almas ḳılın͡g bir çāre mecnūn kön͡glüme

F$_2$19b, T27a ḳoydı ol ay 'ışḳıda yüz yan͡ggı ḳanlıġ tāze dāġ
veh ni güller açtı ol ruḫsār-ı gül-gūn kön͡glüme[578]

F$_1$43b 3 tā ki otluġ 'ārıżı şevḳı kön͡gülni örtedi
her niçe baḳsam savuḳdur mihr-i gerdūn kön͡glüme

ni ḥakīm ü ni füsūn-gerdin cünūnum def' olur
kim ni ḥikmet nef' yitkürdi ni efsūn kön͡glüme

serv sarı ni kön͡gül birle baḳay iy bāġbān
min ki her dem ivrülür ol ḳad-i mevzūn kön͡glüme

6 bolmasa rūşen közüm her dem sevād-ı ḫaṭṭıdın
tīredür bi'llāh ser-ā-ser dünyi-yi dūn kön͡glüme

T27b iy Ḥüseynī dime terkin tut ki köptür ehl-i ḥüsn
bar ise baḳmas n'itey ansız perī çün kön͡glüme

160[579]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
F$_1$43b, F$_2$15a, iy kön͡gül derdimni 'arż it ol meh-i ṭannāzıma
M39b, T104b ḫaste cānımnın͡g helākin ayt serv-i nāzıma

sorsa sindin ölgenim keyfiyyetini ser-be-ser
şerḥini mundaġ digey-sin ol meh-i ṭannāzıma[580]

577 Gazel A, E, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: a'ẓama'llāhu ecrahu M, ve lehu T.
578 ay 'ışḳıda: yüz hicride F$_2$, M, T / ḳanlıġ: ḳanlıḳ F$_2$.
579 Gazel A, E, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: a'ẓama'llāhu ecrahu M, ve min nevādiri T.
580 mundaġ: mundaḳ F$_2$, M, T.

T105a 3 ḳan bolup baġrı köyüp cismi közi ḳan yaş töküp
bu ʻuḳūbetler bile öldi digil hem-rāzıma

çünki öldüm hicride bir şemme ayıt iy refīḳ
bolsun ol vāḳıf ni boldı uşbu maḫfī zārıma

hicr ara dem urmayın cānım fidā ḳıldım digil
çün işitmes ger işitse gül-ruḫ-ı ġammāzıma

6 min ḫod öldüm iy köñgül sin nevḥa tartıp nāle ḳıl
bolġay ol raḥm iyleben salġan ḳulaġ bu sāzıma[581]

iy Ḥüseynī yār üçün cānıñgnı ḳılmış-sin fidā
cān fidā ḳılmaḳ irür ʻāşıḳ kişige lāzıma

161[582]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

A78b, $F_1$44a, $F_2$17b, T121b
ʻöẕr üçün şīrīn ḥadīşiñgni şeker-rīz iyleme
bu füsūn birle otumnı dem-be-dem tīz iyleme

$F_2$18a, T122a
erġuvānī ʻārıżıñg maḥcūbluġdın yaşurup
zaʻferānī yüz bile eşkimni gül-rīz iyleme[583]

3 dimegil şīrīn-zebānlıḳ birle yüz otluġ ḥadīş
dūd-ı āhımnı ol otdın āteş-engīz iyleme[584]

A79a
şūḫluḳdın her zamānī bir bahāne ḳılmaġıl
nā-tüvān köñglümni her dem ġuṣṣa-āmīz iyleme

ḫūblarda sindin özge çünki maḥbūb istemes
kil Ḥüseynī sarı imdi munça perhīz iyleme[585]

162[586]

-.--/-.--/-.--/-.-

setera'llāhu ʻuyūbehu

$F_2$2b, M40a, T105b
cilve ḳıldı bāġ ara ol serv-i āzādım yana
köydürür ʻışḳ ehlini bu āh u feryādım yana

---

[581] ḳulaġ: ḳulaḳ F_2.

[582] Gazel E, İ, M ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, T'de yoktur.

[583] maḥcūbluġdın: maḥcūbluḳtın F_2, T.

[584] zebānlıḳ: zebānlıġ A, T / otluġ: otluḳ A, T.

[585] ḫūblarda sindin özge çünki: ḫūblardın çünki sindin özge A.

[586] Gazel A, E, F_1, İ ve Ü'de yoktur. setera'llāhu ʻuyūbehu: ve min netāyicihi ḫallede mülkehu T.

tilbe kön͡glüm şūrişi bülbülni lāl itmiş bu kün
ḳıldı gülşendin güẕer gūyā perī-zādım yana

3 niçe bī-dād iyleyin kön͡glümge veh ol ḫasteġa
asru ḥaddin aştı bī-dād üzre bī-dādım yana

cevr bünyād iylemiş veh kim pey-ā-pey āhdın
bolġu diktür dem-be-dem berbād bünyādım yana

T106a körgeç ol aynı çiker didim Ḥüseynī dik fiġān
müdde'īler ṭa'nıdın özümni asradın yana

163[587]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

A67a,E2b, $F_1$44a, $F_2$4b, İ3b, M35a, T4b, Ü5a
ve eyżan lehu
ḫaṭṭınıṅ tārı tüşüptür la'l-i mey-gūn üstine
iyle kim cān riştesi bir ḳatre-i ḫūn üstine

M35b, A67b
tişleri üstide her kim la'lini körgeç didi
berg-i güldür kim tüşüptür dür-i meknūn üstine

3 ḫāliniṅ her dem ḫayāli tilbe kön͡glümde irür
zāġlar andaġ ki ġavġā ḳıldı Mecnūn üstine[588]

$F_2$5a aytḳay serv üzre gül peyvend ḳılmış bāġbān
kim ki körse 'ārıżıṅ ol ḳadd-i mevzūn üstine[589]

yan͡gı ay anıṅ semendi na'lidin kildi nişān
ol ḳuyaş raḫşın meger sigritti gerdūn üstine[590]

6 meyġa ḫırḳam rehn ü min maḫmūr n'itti mey-fürūş
yana bir peymāne hem birseṅ bu merhūn üstine

seyl-i eşk içre Ḥüseynī çün körünmes istemeṅ
kim körüngey tüşse bir ḫāşāk Ceyḥūn üstine

---

[587] ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, M, ve lehu eyżan E, ve min dureri beyānihi İ, ve lehu 'amera'llāhu mülke umniyyetihi T.
[588] andaġ: andaḳ A.
[589] Beyit E'de yoktur, 4., 5., 6. ve 7. beyitler İ'de yoktur.
[590] yan͡gı: tolun F_1.

164[591]

-.--/-.--/-.--/-.-

A78a, F₁44b — ve eyżan lehu
M41a, T108b

ve eyżan lehu
ḫaṭṭ-ı cān-efzā çıḳarmış la'l-i ḫandān üstine
Ḫıżr dik kim sāye salġay āb-ı ḥayvān üstine

iyledür kim zaḫm üze her yan çibin ḳılġay hücūm
zāġlar ḳonsa bu ḳanlıḳ cism-i 'uryān üstine[592]

3 köz yaşım seylide bolmas ża'fılıḳ cismim 'ayān
ḳayda bir ḥüsn ẓāhir olġay baḥr-ı 'ummān üstine[593]

külbem içre örtenür-min tüşkey allımġa köyüp
ḳaysı bir ḳuş kim demī ḳonsa bu vīrān üstine

A78b

başıñ üzre gül mü sançıpdur-sin iy ra'nā nihāl
yoḳsa peyvend iylediñ serv-i ḫırāmān üstine[594]

6 hicr otı bī-dādıdın bilgil kim āhım dūdıdur
bir bulut kim sāye salġay ehl-i devrān üstine[595]

T109a

itlerige ger fidā boldı süñgek dik peykerim
iy Ḥüseynī ḥayret itme söz barur cān üstine

165[596]

-.--/-.--/-.--/-.-

A66a, E1b, F₂4a, İ1b, M34b, T2b, Ü4a

raḥmetu'llāhu 'aleyhi
sebze-i ḫaṭṭıñ sevādı la'l-i ḫandān üstine
Ḫıżr gūyā sāye salmış āb-ı ḥayvān üstine

ol yaşıl tonluġ başı üzre Ḳureyşī börkidür
iyle kim tüşkey ḳırav serv-i ḫırāmān üstine

İ2a, T3a

3 tā ki sançıldı buzulġan köñlüm içre nāvekin
iyle ḳuşdur kim nişīmen ḳıldı vīrān üstine[597]

---

[591] Gazel E, F₂, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: nevvera'llāhu merḳadehu A, ve lehu seḳa'llāhu ṡerāhu M, ve min maṭla'i envārihi T.
[592] ḳanlıḳ: ḳanlıġ F₁.
[593] ża'fılıḳ: ża'fılıġ T. beyit F₁'de yoktur.
[594] Beyit A, M ve T'de yoktur.
[595] Beyit F₁'de yoktur.
[596] Gazel F₁'de yoktur. raḥmetu'llāhu 'aleyhi: ve lehu eyżan E, setera'llāhu 'uyūbehu M; İ ve T'de yoktur.
[597] 3. ve 4. beyitler A'da yoktur.

min perīşān-ḫālniñ köñglige saldı yüz girih
her girih kim tüşti ol zülf-i perīşān üstine

İ2b, T3b
bü'l-'aceb irmes melāḥatlıḳ lebiñ üstide ḫāl
kim çibin gāhī bolur sākin nemek-dān üstine[598]

6 özni ḫoş tutḳıl ki āḫir tīre ḫāk astıdadur
A66b ol ki ḥālā raḫş sürgey çerḫ-i gerdān üstine[599]

E2a
iy Ḥüseynī bī-vefālarġa köñgülni birmegil
çün vefālıḳ yār taptıñ söz dimeñ cān üstine[600]

166[601]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

A66b, E2a, $F_2$4b, İ2b, M35a, T3b, Ü4b
ġafara'llāhu ẕünūbehū
ol zümürrüd ḫaṭ ki çıkmış la'l-i ḫandān üstine
sebze'īdür kim ösüptür āb-ı ḥayvān üstine[602]

İ3a, T4a
bürḳa'ın alġaç ḳad ü ruḫsārıdın ḳaldım 'aceb
gül açılmaḳ ṭurfedür serv-i ḫırāmān üstine[603]

3 ża'fım andaḳdur ki bir birdin tökülgey peykerim
ḳonsa ḳuş nā-geh min-i mecnūn-ı 'uryān üstine[604]

hicr otıdın bir şerer 'ālemni örter iy refīḳ
merhemiñ ni nef' ḳılġay dāġ-ı hicrān üstine[605]

şek imes kim seyrdin ḳalġay taḥarrük iylemey
ḳoysalar kūh-ı ġamımnı çerḫ-i gerdān üstine

6 çerḫ ẓulmidin buzuġ cismim irür yir birle tiñ
veh belā taşı niçe yaḳḳay bu vīrān üstine

E2b, İ3b, T4b
çün Ḥüseynī yüz ayaġ ḫūn-āb közidin töker
sin daġı yitkür ayaġ bu çeşm-i giryān üstine

---

[598] melāḥatlıḳ: melāḥatlıġ İ, T.
[599] tutḳıl: tutġıl E, İ, T.
[600] vefālıḳ: vefālıġ İ, T.
[601] Gazel F_1'de yoktur. ġafara'llāhu ẕunubehu: ve lehu eyżan E, ve lehu ḫalleda'llāhu mülkehu İ, setera'llāhu 'uyūbehu M, ve lehu ḫalleda'llāhu mülkehu T.
[602] ki: Ø A.
[603] açılmaḳ: açılmaġ E, Ü.
[604] andaḳdur: andaġdur E, İ, T.
[605] örter: örtey F_2.

167[606]

-.--/-.--/-.--/-.-

setera 'llāhu 'uyūbehu

F₂5a, M40b, T107b, Ü5a — nokṭa-i ḫāliñ 'aceb yoḳ la'l-i ḫandān üstine
kim bolur bir ḳaṭre dāyim āb-ı ḥayvān üstine

hicriñ oḳı tā tikilmiş köñlüme iy bāġbān
la'l-gūn eşkimge oḫşar ḫār-ı müjgān üstine[607]

M41a — 3 nāvekiñge baḳ ki dāġ-ı ḥasretimdindür nişān
cevherī kim körünür pūlād-ı peykān üstine

T108a — iy ṣabā ḳanlıḳ közümge kūyıdın yitkür ġubār
resm irür tofraġ tökmek dāyimā ḳan üstine[608]

'ışḳ tīġıdın buzuġ köñlümde irdi çākler
veh ki boldı ber-serī bu dāġ-ı hicrān üstine

6 la'l-i sīr-ābıñ ġamıdın nā-tüvān cismim irür
miṣl-i ḫāṣākī ki tüşkey āb-ı ḥayvān üstine

iy Ḥüseynī yār kilgeç naḳd-i cān iyler niṡār
il saçıḳ saçḳan kibi dil-ḫ˅āh-ı mihmān üstine

168[609]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

A72b, F₁44b, İ14a, M38a, T67a — derd-mend-i 'ışḳnıñ köñli açılmas bāġ üze
ehl-i ġam cānıġa nāṣıḥ pendi otdur bāġ üze[610]

ḳāmetiñ naḳşını köygen köñlüm içre asradım
iy közi 'ayn-ı belā kistim elif bu dāġ üze

3 sāye sarı çābüküm ḳalpaġı rūşenraḳ durur
A73a — niçe kim pertev salur rūşen ḳuyaş ḳalpaġ üze[611]

M38b — kūyı tofraġıda ża'fımdın nişān peydā imes
līk ḳuvvet yoḳ kiçe kirmekke ol tofraġ üze

---

606 Gazel A, E, F₁ ve İ'de yoktur. setera 'llāhu 'uyūbehu: T'de yoktur.
607 bāġbān: ḳaşı ya F₂, Ü.
608 tofraġ: tofraḳ M, T.
609 Gazel E, F₂ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu 'llāhu 'aleyhi A, ve lehu eyżan İ, a'ẓama 'llāhu ecrahu M, ve lehu kesere 'llāhu a'da 'ehu T.
610 otdur: ottur T.
611 durur: bolur A.

İ14b, T67b tende yoḳ tırnakça yir kim dāġ-ı ʿışḳıñ anda yoḳ
ḫāme nevkidin eser ḳalġan kibi tırnaġ üze[612]

6 kim ki ḫāliñni körer min tilbeniñ ḫālin bilür
añlaġay Mecnūn ġamın her kim ki baḳsa zāġ üze[613]

ger Ḥüseyni köñli ṣaydın avlamas ol baġrı taş
bu meseldür kim kiyik bolmas işengen taġ üze[614]

169[615]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A79a, $F_1$45a, iy köñül gerdūn beliyyet taşını yaġdurdı la
$F_2$23a, M42a, her ṭaraf ṣabrım öyi dīvārını sındurdı la[616]
T15a, Ü30b

ḳılmadı hem terk çün divārıġa birdi şikest
seyl-i ġam saḳfın ḳara tofraḳḳa hem indürdi la[617]

3 iyler irdim ʿışḳnıñ rüsvālarıġa ser-zeniş
bolġalı rüsvā sözüm lāf irkeni bilgürdi la[618]

A79b yitse her ġam ʿilm ü ʿaḳl evrāḳı irdi mūnisim
her varaḳnı bir sarı āhım yili savurdı la

mezraʿ-ı zühd içre kim cemʿ irdi ṣabrım ḫırmeni
sigrip ol ḫırmenġa bir berḳ-ı belā köydürdi la

$F_2$23b, T15b 6 ʿāfiyet küncide dāyim başım irdi secdede
ʿışḳ āḫir munça şiddet başıma kiltürdi la

iy Ḥüseynī il işitmes irdi tesbīḥim ünin
ʿışḳ efġānımnı gerdūn ṭāḳıdın aşurdı la

---

[612] tırnakça: tırnaġça A, M, T.
[613] ḫālin: ḫāliñ M / tilbeniñ: tilbe A.
[614] taġ: bāġ M.
[615] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, berede'llāhu meżcaʿahu M, ve lehu uyyudet ḫilāfetihi T.
[616] Beyit M'de yoktur.
[617] tofraḳḳa: tofraḳġa A.
[618] rüsvā: Ø F_2.

170[619]

-.--/-.--/-.--/-.-

A79b,$F_1$45a, ve eyżan lehu
$F_2$29b, İ24b, vāy yüz miñ̑ vāy kim serv-i revānım bardı la
M41b, T18b, ṣabr u hūşum mülkidin ārām-ı cānım bardı la
Ü40a

A80a riṣte-i cānım bile vaṣlı anıñ̑ peyvend idi
cāvidān fürḳat kilip peyvend-i cānım bardı la

İ25a, T19a 3 kim bile engīz-i mihr itkey-min imdi iy köñ̑ül
çünki mihr-engīz atlıḳ mihr-bānım bardı la[620]

sorma cānım ḥālidin dağı cihān iḳbālidin
iy refīḳ-ı mihr-bān cān u cihānım bardı la

nā-tüvān bolsam ġarīb irmes anıñ̑ hicrānıdın
ni üçün kim ol ġarīb-i nā-tüvānım bardı la

6 gerçi istep tapmadım līkin közümdin barġalı
anı istep yüz sarı eşk-i revānım bardı la

$F_1$45b iy Ḥüseynī hicride tapsam helāk-i cāvidān
A80b ḳılmaġıl ḥayret ḥayāt-ı cāvidānım bardı la

619 Gazel E'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, a'ẓama'llāhu ecrahu M, ve min şerā'ifi kelāmihi ḫullide mülkihi T.
620 atlıḳ: atlıġ A, İ, M, T, Ü.

YE HARFİ

171[621]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

A85b, $F_1$45b, $F_2$33a, M45b, T43b, Ü29b

1 yār ẓulm iylerge çün bī-iḫtiyār olmış n'itey
veh aŋa cevr ü sitem ḳılmaḳ şi'ār olmış n'itey

nā-tüvān köŋlüm közi yaŋlıġ idi bīmār u mest
zülfi dik imdi perīşān-rūzgār olmış n'itey

3 iy ki dir-siz ol perī 'ışḳın nihān tutḳıl bu kim
āh u derdim hicridin bī-iḫtiyār olmış n'itey[622]

T44a

aytmaŋ kim sırr-ı 'ışḳıŋnı yaşurġıl il ara
min yaşurmasdın burunraḳ āşikār olmış n'itey[623]

dimeŋiz köŋlümge mehveşler sarı birme ḳarār
veh ki bir mehveşġa zār u bī-ḳarār olmış n'itey[624]

6 köŋlüme çün dir-min ol güldin ḫalāṣ it özni dir
ḫār-ı 'ışḳı çün içimde üstüvār olmış n'itey

ger Ḥüseynī dik nevā tartay disem 'uşşāḳ ara
ḳısmetim ol nāle vü efġān-ı zār olmış n'itey[625]

172[626]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

A93b, $F_1$45b, M49b, T114a

niçe āhım dūdı dik kūyuŋda her yan aylanay
gerd dik kim tinse yil ol yirde hem bir dem tiney

tīr-i bārān-ı ġamıŋ ol nev' yaġdı cismime
saḫlay almas-min ḥisābın ger anı yüz yıl ni'tey[627]

---

[621] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu 'aleyhi A, ve min netāyici fikrihi M, ve lehu T.
[622] tutḳıl: tutġıl F_1.
[623] aytmaŋ: aytman T.
[624] mehveşġa: mehveşḳa T, Ü.
[625] 7. nāle: lāle F_1.
[626] Gazel E, F_2, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu 'aleyhi A, a'ẓama'llāhu ecrahu M, ve min leme'atihi envārihi T.
[627] n'itey: sanay A, M, T.

3 iy ecel bu żaʿfdın min ḫod tirilgüm yoḳ turur
cān birürde ḳoy ki anın͡g āsitānın yastanay

hicriġa örgenmek imkān yoḳ ki ol mühlik durur
A94a pes ʿacebdür kimse ölmekke dimek kim örgeney[628]

F₁46a min-min ü ʿışḳ iy kön͡gül irmes hevāyī şemmeʾī
ẕātıma ger zühd āyīnini yıllar ötkeney

T114b 6 kūyıda bī-ḫod yıḳıldım tapmayın yā Rāb murād
ger disem kim bu ferāġat uyḳusıdın oyġanay[629]

iy Ḥüseynī yaşurun şemʿ-i şebistānım minin͡g
ʿışḳıdın min her kiçe pervāne yan͡glıġ örteney

173[630]

-.--/-.--/-.--/-.-

A83a, E6a, F₁46a, F₂27a, M43b, T21a, Ü36a ve eyżan lehu
ḥüsn ile sin kāmil ü Şīrīn ü Leylī şöhreti
ʿışḳ ara min zār olup Ferhād u Mecnūn töhmeti

T21b ʿāfiyet çaġın ferāġat saġınur irdi kön͡gül
ʿışḳ ara bilgürdi veh veh ol ferāġat miḥneti[631]

A83b, F₂27b 3 ʿışḳ tīġıdın tenimde yüz tümen naʿl ü elif
bir gedā yan͡glıġ ki tuş tuşıdın kilmiş kisveti[632]

āh otı örtep tenim ʿışḳın͡gda pīç ü tāb ile
ol sebebdin boldı gūyā berḳ yan͡glıġ heyʾeti

E6b, Ü36b ʿışḳıda cānımnı al cismimni köydür iy ecel
yilge savurġıl ki ʿışḳ ehlinin͡g olsun ʿibreti

M44a 6 vāʿiẓā ger ḫūbların͡g ʿışḳı günāh irür ni ġam
çünki Tin͡gri'nin͡g günāh ehliġa köpdür zaḥmeti[633]

iy Ḥüseynī dir idim ʿışḳını pinhān saḫlayın
bilmedim kim iylemiş köz yaşı ʿālem şöhreti

---

[628] ki: Ø A // pes: bes A, M, T.
[629] yıḳıldım: يقكيم F_1 / tapmayın: tapmadım A, M // uyḳusıdın: uyḳusıda A, M, T/oyġanay: oyḳanay A.
[630] Gazel Ī'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetuʾllāhu ʿaleyhi A, ve lehu eyżan E, ġafaraʾllāhu ẕunubehu M, ve lehu refeʿaʾllāhu livāhu T.
[631] bilgürdi veh veh: veh veh ki bildi M.
[632] Beyit M'de 4. beyit ile yer değiştirmiştir. E'de yoktur.
[633] Beyit A, E, F_1, F_2, Tve Ü'de yoktur.

174[634]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

A88b, $F_1$46a, $F_2$35b, M46a, T57a, Ü28b

bes imes irdi man͡ga hem öz otum hem yār otı
kim an͡ga efzūn dağı bolmış yana bīzār otı[635]

öz otum kön͡glümge āfet yār otı cānġa belā
bāiṣ-i endūh u derd ol bī-dil-i bīmār otı

T57b

3 bu belā berḳı ol āfet dūzaḫı kör ṭurfe kim
tīz iter bu ikkini bir ḫāṭırı efgār otı[636]

$F_1$46b

biyle üç ot bir kön͡gülge tüşse köymey n'iylegey
iyle kim bülbül otı vü gül otı vü ḫār otı[637]

cān u kön͡glüm birle bāġrım köydi bu üç ot bile
yaḫşı baḳsam yüz tamuġça her birinin͡g bar otı[638]

M46b

6 öz otum yā yār otıġa gerçi teskīn birse eşk
veh anı n'iyley ki ḳılġay yüz çaḳın ıẓhār otı[639]

ger Ḥüseynī'ġa bir otluġ yüz ġamı ot salmasa
bes niçük 'ālemni köydürdi Nevāyī-vār otı[640]

175[641]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

A81a, $F_1$46b, $F_2$7a, M42b, T10a, Ü7a

müşk-bū ḫaṭṭın mu diy yā la'l-i dür-bārın mu diy
yüzi īmānın mu diy yā zülfi zünnārın mu diy

Ü7b

kevs̱er-i la'lin͡g mü aytay yoḳsa ḫaṭṭıdın anın͡g
tigreside sebze-i cennet nümū-dārın mu diy[642]

---

[634] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu 'aleyhi A, ġafara'llāhu ẕunubehu M, ve lehu şeyyede erkāne ḫilāfetihi T.
[635] bīzār: bir zār F_1.
[636] ḫāṭırı: ḫāṭır A, M.
[637] köymey: ḥālin M, Ø T; beyit A'da yoktur.
[638] cān u kön͡glüm: bile üç A // yüz tamuġça her birinin͡g bar: yoḳ tumuġça her birinin͡g yār A. yoḳ tumuḳ bir birinin͡g bar F_2. yoḳ bu munça her birinin͡g yār M. yoḳ tumuġça bir birinin͡g bar T / her: Ø F_1.
[639] yā yār: yanar A, M / birse: birdi A // yüz çaḳın: her nefes M.
[640] otluġ: otluḳ F_2, M, T, Ü.
[641] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, ve lehu 'fa'llāhu 'anhu M, ve lehu ḫalleda'llāhu mülkehu T.
[642] la'lin͡g: la'lin A, F_2, T, Ü.

3 sebze vü gül dik ḫaṭı birle yüzin mü şerḥ itey
A81b sebze vü güldin bizelgen bāġ-ı ruḫsārın mu diy

rişte-i cān birle ḥayvān suyıdın sorduñ͡g ḫaber
biliniñ͡g tārın mu aytay laʿli güftārın mu diy[643]

iy ki dir-sin ʿışḳıda vaṣf iyle köñ͡glüñ͡g ḥālini
her ṭaraf zaḫmın mu diy yā nāle-i zārın mu diy[644]

6 dehr bāġı gülleride gerçi yoḳ būy-ı vefā
her biriniñ͡g tigreside yüz cefā ḫārın mu diy

iy Ḥüseynī dimegil kim yār ʿışḳın şerḥin it
vaṣlınıñ͡g reşkin mü aytay hicri āzārın mu diy[645]

176[646]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

A81b, E6b, $F_1$46b, $F_2$27b, M43a, T22a, Ü36b
ve eyżan lehu
ʿışḳıñ͡g otı cism ü cān-ı nā-tüvānım örtedi
ṭurfe ot irdi ki peydā vü nihānım örtedi

A82a, $F_1$47a
rūzgārım iyledi ḥāliñ͡g sevādı dik ḳara
rūzgārım ḫod ni bolġay ḫānümānım örtedi[647]

3 ḫānümānım örtedi zülfüñ͡g tüni dik iy ḳuyaş
ḫānümān ni kim barı nām u nişānım örtedi

sorsalar aḥbāb köñ͡glüm köygenin ayt iy ṣabā
kim anı bir ḫurde māh-ı ḫurde-dānım örtedi[648]

T22b
otluġ aḥvālimni körgen ḫalḳ köydi ser-be-ser
körmegenni hem işitkeç dāstānım örtedi[649]

6 niçe kim vaṣlı nihālin cān ara ikti köñ͡gül
hicr otı birle anı serv-i revānım örtedi

---

[643] tārın: yārın F_1.
[644] ki: Ø M. 6. tigreside: tigresidin M.
[645] mü aytay hicri: mü diy hicriniñ͡g A, F_2, M, T, Ü.
[646] Gazel İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, ve lehu eyżan E, setera'llāhu ʿuyūbehu M, ve lehu ḫalleda'llāhu teʿālā devletehu T.
[647] sevādı: سوداى A.
[648] köygenin: كونكاين A, beyit E'de yoktur.
[649] otluġ: otluḳ Ü.

A82b, E7a yitti kök kim ẓāhir iyler cismide kül rengini
iy Ḥüseynī barçasın otluġ fiġānım örtedi[650]

177[651]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A85a, F₁47a, M45a, T40b, Ü14a bir perī-veş şevḳı otı cism ü cānım örtedi
ayrılıp bir uçḳun andın ḫānümānım örtedi[652]

min cihān u cān fidāsı ḳılmış irdim iy kön͡gül
yüzige kilmen͡g eger cān u cihānım örtedi[653]

3 kūh-ı āhen bolsa ʿışḳı otı örter iy kön͡gül
A85b tan͡g yoḳ ol ot gerçi cism-i nā-tüvānım örtedi

kön͡glüm andın özgege mümkin imes meyl iylemek
veh ki töhmet birle şūḫ-ı bed-gümānım örtedi[654]

kön͡glüm ister çaġda köp ümmīd birdi mihridin
veh ki son͡gra ẓālim-i nā-mihr-bānım örtedi[655]

T41a 6 zülfide ser-geşte ṣabrım ḫaylı sarı açtı yüz
berḳ urup aḳşam azıḳḳan karvānım örtedi

bu ki tuttı bāġ ara gül rengi bülbül gūyiyā
iy Ḥüseynī anı bu otluġ fiġānım örtedi[656]

178[657]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
F₁47b, F₂12a kiçe hicrin͡gdin viṣālin͡gga ḫayālim bar idi
hīç kimge ayta alman kim ni kim bar idi[658]

bil ü aġzın͡gnın͡g ḥadīsin şerḥ iterge iy ḥabīb
ḫurde-bīnler birle her dem ḳīl u ḳālim bar idi

---

[650] otluġ: otluḳ Ü.
[651] Gazel E, F₂ ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, setera'llāhu ʿuyūbehu M, ve lehu ḫallede mülkehu T. Gazel Ü'de 18b'de tekrar edilmiştir.
[652] uçḳun: اوچقون A.
[653] iy kön͡gül: dūstlar A, M, T, Ü // kilmen͡g: kilme F₁.
[654] Beyit M'de yoktur.
[655] veh ki son͡gra: çūnki andın A, M, T.
[656] tuttı: ṭūṭī A.
[657] Gazel A, E, İ, M, T ve Ü'de yoktur.
[658] 1. kimge: kişige F₂.

$F_2$12b 3 yaḳa yırtıp çāk itip kögsüm başımġa taş urup
yıġlar irdim dem-be-dem yā kim mecālim bar idi

çünki kildim özüme feryād itip çiktim fiġān
hem itin͡gdin hem özümdin infi'ālim bar idi[659]

baş ḳoyup cānım fidā iylep itin͡gnin͡g allıda
iyledim vaḳtī munı kim i'tidālim bar idi

6 ḳatlin͡g ümmīdi ḫazīn kön͡glümge her dem kirmese
her zamān yüz ḳatla ölmek iḥtimālim bar idi

va'de-i vaṣl olmasa hicri ara min ḫasteġa
iy Ḥüseynī ḳayda cān iltmek ḫayālim bar idi

179[660]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
$F_1$47b, $F_2$26b, Ü35b 'ışḳım otıdın kilip Mecnūn bir uçḳun istedi
al didim sunġaç ilig başdın ayaġın örtedi

$F_2$27a çün işitti Vāmıḳ u Ferhād u Mecnūn köygenin
kiliben körgeç ikev ḥayret alamı çörgedi

3 ḳalmadı ol yār kūyında yiri ḳan bolmaġan
itleri mecrūḥ cismimni çü her yan südredi

ḫaste kön͡glüm tilmaġıdın ḳanmadı tīġı anın͡g
gerçi hicrān ḳuşlarıġa bir bir anı toġradı

ni ġamın͡g çıḳtı vü ni aġyār mihri taptı yol
nāvekin͡g peykānı tā kön͡glüm şikāfın tügredi

180[661]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve min ġarāyibi żihnihi
A90b, $F_1$48a, $F_2$2b, M47a, T110a, Ü2b ḥayretim bar tā ḳara ḳılmış libāsın ol perī
kim ḳaranġu tünde körmiş āftāb-ı ḫāveri

---

[659] 4. çiktim fiġān: yırtıp yaḳa F_2.
[660] Gazel A, E, İ, M ve T'de yoktur. Gazelin mahlas beyti yoktur.
[661] Gazel E ve İ'de yoktur. ve min ġarāyibi żihnihi: ve min maḫzeni esrārihi T,A ve F_1'de yoktur.

$F_2$3a şarṭ irür çün her kişi öz yārıġa hem-renglıḳ
tuttı cismimni ḳara dūd üzre köñglüm āzeri

3 ol ḳara yilde tünidin veh ki çıḳḳunca ḳuyaş
yir yüzin kök dik müzeyyen ḳıldı eşkim aḫteri

M47b ayġa māniʿ boldı bu şeb-gūn tuman yüz şükr kim
yitip āhım yili ḳıldı ol tumannı bir sarı

bardur ümmīdi Ḥüseynī teşne-lebniñ kim yana
derd-i hicrān defʿ olup yitkey viṣāliñ kevs̱eri

181[662]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

$F_1$48a, $F_2$11b, Ü13a yıġlama iy köz ki ol serv-i semen-ber kilgüsi
köymegil iy cān ki ol ḫūrşīd-i enver kilgüsi

iy köñgül bīmārlıġdın ġam yime kim başıñga
bir Mesīḥā dik ḥadīs̱i rūḥ-perver kilgüsi

$F_2$13b 3 ġam yime maḥzūn köñgül kim dil-rübāyıñ kilgüsi
bezm-i ʿıyşıñ tüzgüçi ʿişret-ferāyıñ kilgüsi

iylegil pervāz iy şeh-bāz-ı himmet kim bu kün
ṭāyir-i ḳuds āşiyānında hümāyıñ kilgüsi

tīre şām hicrdin köp ḳalma tañ kim mihr ile
ṣubḥ-ı devlet dik çıḳıp tābende ayıñ kilgüsi

6 ġam yime leb-teşne hicrān deştide ḥayrān ḳalıp
kim zülāl-i vaṣl içerge reh-nümāyıñ kilgüsi

iy Ḥüseynī ḳılmaġıl ʿişret nevāsın kim bu kün
kim gülistān-ı neşāṭıñda nevāyıñ kilgüsi

182[663]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
E11b, $F_1$48b, $F_2$17b, Ü20a ḳılmaġay irdim yüzin körmek temennā kāşkī
salmaġay irdim köñgül mülkige ġavġā kāşkī

---

[662] Gazel A, E, İ, M ve T'de yoktur. İlk 2 beyit Ü'de yoktur, F_2'de devamı 13b'dedir.
[663] Gazel A, İ, M ve T'de yoktur. ve eyżan lehu: ve lehu eyżan E.

vaṣl ara tüşti kön͡gül mülkide ġavġā iy refīḳ
ḳılġay irdi hicr otı kön͡glümni yaġmā kāşkī

3 Tin͡gri üçün tilbe kön͡glümni itürgil iy sipihr
kim imes ḥāṣıl bu bī-ḥāṣıldın illā kāşkī

ʿışḳ ara rüsvā bolup-min bu teʾessüfdin ni sūd
yā dirīġıdur her işnin͡g żımnıda yā kāşkī[664]

ol ḳuyaşnın͡g naḳd-i vaṣlı gerçi rāḥatdur velī
ḳılmaġay irdi kön͡gül anı temennā kāşkī

6 min ki ol ay ʿışḳını ḳıldım temennā iy kön͡gül
ḳılġay irdim zühd içinde dīde bīnā kāşkī

çün Ḥüseynī devlet-i tevfīḳ sindin istedi
uşbu işde salma kön͡glige Ḫudāyā kāşkī

183[665]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

A91a, $F_1$48b, $F_2$3a, M47b, T110b, Ü3a

bardur ol şeb-gūn libās içre perī yā ādemī
yā meger kim köz ḳarasında irür köz merdümi

ger közümnin͡g merdümi irmes durur bes ni üçün
eşk aḳıp bilgürür hicrān ġamıdın mātemī[666]

3 aḳsa eşki ḥulle-i şeb-gūn ara veh ni ʿaceb
kün ḳara bulut ara kirgeç bolur ẓāhir nemi

dirler olmas ẓulmet içre āb-ı ḥayvān tapġan il
veh ki min batıp-min ü cānım alur her dem ġamı[667]

T111a

iy Ḥüseynī bu ḳara ḳayġuda cānın͡g bolsa rīş
ġam yime bir kün devā ḳılġay viṣāli merhemi

---

[664] Beyit E'de yoktur.

[665] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafaraʾllāhu ẕunubehu A, aʿẓamaʾllāhu ecrahu M, ve min maṭlaʿi envārihi T.

[666] ni üçün: nivçün A // eşk: eşkim Ü.

[667] olmas: irmes A, M. almas F_2 // ki: Ø M.

184[668]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

A91b, $F_1$49a, $F_2$11a, M47b, T111a, Ü12b

ḳayda istey istesem ḳaydın tapay sin yārnı
kim man͡ga hem-dem bolup sorġay demī min zārnı[669]

her ṣabā kim kilse sindin cān birür ol raḥm itip
niçe asraġay tiriglik sa'yı bu bīmārnı[670]

M48a 3 ġamda min kim vaṣl ara ni tip yüzün͡gni körge-min
kim yıġıdın kūr itip min dīde-i ḫūn-bārnı[671]

T111b

toḳtamas cennetde müjgānın͡g tilep kön͡glüm ḳuşı
ḫoş körer bülbül cevāhirlıḳ ḳafesdin ḫārnı[672]

$F_2$11b

öltürür reşk iy Ḥüseynī yoḳsa dir irdim yir öp
körsen͡g iy bād-ı ṣabā ol serv-i gül-ruḫsārnı

185[673]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

A92a, $F_1$49a, M48a, T111b, Ü16b

cānda aytur-min tüzey ḥarf-i ġamın͡g taḥrīrini
kön͡glüm olmas veh ki bilmes-min bu iş tedbīrini

bāver itmes irdim il derdin velī ġam körgeli
çın ḫayāl iyler-min ilnin͡g nāle-i tezvīrini

T112a 3 'āfiyet küncin tutay dir-min ḳutulup 'ışḳdın
veh ki özge ḳılsa bolmas Tin͡gri'nin͡g taḳdīrini

didim āsāyiş tapay 'ışḳ içre veh müşkil durur
sin perī-ruḫ 'ışḳıda ḳılmaḳ bu söz taḳrīrini[674]

Ü17a

vālih olmış veh Ḥüseynī yār rām olsun diben
tilbe bolġanlar kibi istep perī tesḫīrini

---

668 Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu 'aleyhi A, setera'llāhu 'uyūbehu M, ve lehu ebḳahu'llāhu T.
669 istesem: istem A // bolup: olup F_2 / min: Ø F_1.
670 asraġay: asrarġay M.
671 kim yıġıdın: ġam tīġıdın A, M, T.
672 ḫoş: bih A, F_2, M, T, Ü / cevāhirlıḳ: حوام لیق A.
673 Gazel E, F_2 ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu 'aleyhi A, setera'llāhu 'uyūbehu M, ve min maḳālātihi T.
674 ḳılmaḳ: ḳılmaġ F_1.

186[675]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A95a, F₁49a, körgeli sin zülfi mey-gūn közleri mestāneni
M50a, T115b örtedi ʿışḳın͡g otı āḫir min-i dīvāneni[676]

bī-ḫaber ol zülfdin cān birdi kön͡glüm ḫāliġa
bilmedi dīvānelıġdın dām içinde dāneni

F₁49b 3 ger körüp nāgeh yüzün͡gni ölsem iy cān ni ʿaceb
ʿāḳıbet çün şūʿle-i şemʿ öltürür pervāneni

ḳıṣṣa-i derdimni ger zülfün͡gge disem ʿayb imes
kim uzun tünlerde dir bu kūr kişi efsāneni[677]

T116a tā yarattı Ḥaḳ teʿālā dünyide ḥüsn ü cemāl
körmedi devrān közi bir sin kibi cānāneni[678]

A95b 6 genc-i miḥnet içre taptı ay yüzün͡g mihrin Ḥüseyn
genc eger istey-sin iy cān ḳoyma bu vīrāneni[679]

187[680]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A95b, F₁49b, gül yüzi yādın ḳılay yā ol ḫaṭ-ı reyḥānını
M50b, T116a vaṣlı eyyāmın mu aytay yā ġam-ı hicrānını[681]

ivrülüp başıġa ḳoydum hicr vādīsiġa yüz
veh ki bir sağınmadı hergiz bu ser-gerdānını[682]

T116b 3 naḳd-i ʿışḳın ger buzulġan kön͡glüm içre ḳoydı cān
asru maʿmūr iyledi ol genc ile vīrānını[683]

---

675 Gazel E, F₂, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, ġafara'llāhu lehu M, ve min deḳāyıḳi esrārihi T.
676 közleri: közler A.
677 zülfün͡gge: zülfün͡ge A, M, T // bu kūr: bolur A, M, T.
678 Beyit A'da 2. beyit olarak geçmektedir.
679 mihrin: mihr A.
680 Gazel E, F₂, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, berede'llāhu mażca'ahu M, ve min reyāḥini ḥadāyıḳıhi T.
681 yādın: yādı T.
682 hicr vādīsiġa: her zamān tofraḳḳa A, M, T.
683 ger: kim A, M, T.

ok̤ ki anın͡g kögsüme gerçi tenimġa boldı ża‘f
cān bile kön͡glüm talaştılar anın͡g peykānını[684]

gül yüzün͡g şevk̤ıda ġam deştini k̤ıldı lāle-zār
tīġ-ı hicrin͡g tökti çün her sarı bağrım k̤anını

6 ḥüsnün͡ge ol nev‘ ḥayrān-min ki ḥayrān k̤aldılar
kördiler Ferhād u Mecnūn çün anın͡g ḥayrānını

A96a iy ki cevrüm nāvekin kön͡glün͡gde dir-sin kim sana
yaġdı andak̤ kim yaġın kim bilgey anın͡g sanını[685]

ḥüsn devriġa vefā çün yok̤ ġanīmet tut bu kün
hem vefā āyīnini hem ḫūbluk̤ devrānını

9 nāle iyler irdi ‘ışk̤ın͡gda Ḥüseynī yaşurun
hicrin͡g itti āşkār ol nāle-i pinhānını[686]

188[687]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

A82b, E15b, $F_1$50a, $F_2$12b, M43a, T26a veh ki ġam deştide itken nā-tüvān kön͡glüm k̤anı
terk-i cānım iylegen bī-ḫānümān kön͡glüm k̤anı[688]

$F_2$13a ni nişānıdın ḫaber taptım ni atıdın eṡer
hicr vādīsinde bī-nām u nişān kön͡glüm k̤anı

M43b 3 dime kim cānın͡gġa ārām isteseŋ tapşur kön͡gül
sin burun körgen dik iy ārām-ı cān kön͡glüm k̤anı[689]

luṭflar k̤ılmış cihān rüsvāsı ‘uşşāk̤ıġa yār
veh munun͡g dik çaġda rüsvā-yı cihān kön͡glüm k̤anı[690]

A83a, T26b yil saçar gül-bergi bustān içre ol ay başıġa
bu maḥalda tamġu dik bir k̤atre k̤an kön͡glüm k̤anı[691]

---

[684] 4. ve 5. beyitler A, M ve T'de yoktur.
[685] andak̤: andaġ F_1.
[686] hicrin͡g: derdin͡g A, M, T.
[687] Gazel İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara 'llāhu ẕunubehu A, ve lehu eyżan E, ve min ġarāyibi ẕihnihi M, ve lehu kesere 'llāhu a‘da 'ehu T.
[688] iylegen: iyleben A, M, T.
[689] cānın͡gġa: Ø F_2.
[690] K̤ılmış: k̤ıldı F_1.
[691] Beyit E'de yoktur.

6 sin ḫod aytur-sin ki ʿışḳ içre kirek köñglüñgge ṣabr
şabr iterge iy refīḳ ol mihr-bān köñglüm ḳanı[692]

E16a iy ki dir sin kim Ḥüseynī özgege birmiş köñgül
özgege birmek üçün iy bed-gümān köñglüm ḳanı

189[693]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
A83b, $F_1$50a, iy ecel āsūde ḳıl hicrān belāsıdın mini
İ26b, M44a, bir yolı ḳutḳar ulusnıñg māceräsıdın mini
T35b, Ü23a
A84a żaʿfım aştı hicr bāġıda sirişk ü āhdın
ḳutḳar iy vaṣl ol çemen āb u hevāsıdın mini

3 iy ecel ḳorḳutma öltürgüm diben öltürge-sin
ger tirig tapsañg firāḳınıñg cefāsıdın mini

İ27a, T36a ʿışḳ u reşk ü hicr-i mühlik veh añga cānım fidā
kim çıḳarġay bu belālarnıñg arasıdın mini

her niçe ötkerse ḥaddin müddeʿī bī-dād u ẓulm
ötkere almas viṣāliñg müddeʿāsıdın mini[694]

$F_1$50b 6 dir ki ṣabr itkil ḥakīm ʿaḳl ḳılġıl sāḳiyā
bir ḳadeḥ birle ḫalāṣ ittiñg devāsıdın mini

iy Ḥüseynī salṭanatdın ança faḫrım yoḳ turur
kim digeyler kūyınıñg ḫaylı gedāsıdın mini

190[695]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
A84b, $F_1$50b, nev-bahār oldı açılmas veh ki ʿıyşım gül-būni
$F_2$24b, M44b, ġam ḫazānı yilidin savruldı ṣabrım ḫırmeni[696]
T38b, Ü32a
T39a min ki bir ruḫsār u ḳāmet ḥasretidin min helāk
ni asıġ cānımda gülşen erġuvān u sūseni

---

692 köñglüñgge: köñglüñge E, T köñglümge F_2, köñgülge A, M // ol: Ø F_1.
693 Gazel E ve F_2'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, M, ve min esrārihi İ, ve lehu zāde ḥaşmetehu T.
694 ötkere: ötker A, M / almas: almasdur M.
695 Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, aʿẓama'llāhu ecrahu M, ve lehu besata'llāhu mülkehu T.
696 savruldı: savurdı A.

3 lāle birle sünbül-i sīr-ābdın teskīni yoķ
ol ʿiẕār u zülf ot u dūdı çün örter mini

nīş-i ġamzeñdin tiken birle tutulġan yaḫşıraķ
gülşen içre gül bile tolġunça kögsüm revzeni

nālelıķ köñglüm çürük bolġan süñgekler içredür
A85a iyle kim ḫāşāk içre bolsa bülbül meskeni

6 yüz vefā ķılsañ cefā körseñ taʿaccüb ķılmaġıl
kim bu āyīndür ezelde ʿālem ehliniñ feni[697]

T39b bolġalı ʿāşıķ Ḥüseynī hem gedādur hem zebūn
ʿışķ ara sūd itmedi şeh yā mübāriz irkeni

191[698]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A87a, $F_1$50b, $F_2$34a, M44b, T50a, Ü35a
tüşkeli sūzān köñgül kūyuñ ara fi'l-ḥāl anı
yirge tüşken ot idi kim iylediñ pā-māl anı

köñglüm öz ḥālide ķalmas cilve ķılġaç ķāmetiñ
veh ni ḥāl irkin bu kim iyler ķadiñ bī-ḥāl anı

A87b, $F_1$51a, $F_2$34b 3 bu ki ġāfiller cefāsıdın ķaçar şeydā köñgül
tilbe dikdür kim ķavarlar taş urup eṭfāl anı[699]

ḫāmedür cismim velī cān riştesin kör yaḫşı kim
żaʿf ile tolġanmaġıdın dise bu köz nāl anı

T50b körmegey irdim anı hergiz çü yıġlap sāl u māh
körmes irmiş-min ötüp hicride māh u sāl anı

6 gülşen-i devrānda ḫoşdur bāde-i gül-gūn velīk
sāķī-yi gül-ruḫ leb-ā-leb tutsa māl-ā-māl anı[700]

her maķām içre Ḥüseynī ʿışk laḥnın sāz iter
ķılmasa ruḫsārıñga neẓẓāre güng ü lāl anı[701]

---

[697] ezelde: ezeldin A, F_2, M, T, Ü.
[698] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ve min ġarāyibi ẕihnihi M, ve lehu baṭa'llāhu mülkehu T.
[699] ġāfiller: ķāfiller F_1.
[700] leb-ā-leb: dem-ā-dem A, F_2, M, T, Ü; beyit M'de 2. beyit olarak geçmektedir.
[701] ruḫsārıñga: ruḫsārıñgge F_1.

192[702]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu

A88a, $F_1$51a, $F_2$32a, M49a, T51b, Ü16a

niçe hicrān sāġarıdın dem-be-dem özdin baray
vaṣl cāmın ger tutar bolsaŋ leb-ā-leb sıpḳaray[703]

ʿışḳdın cānımġa yittim sāḳiyā tut sāġarı
tā zamānī ʿaḳl nengidin özümni ḳutḳaray

3 çerḫ eger ʿuşşāḳ derdi naḳdidin ḳılsa ṭamaʿ
min hem ol ay hicride āhım ḫadengin ötkerey[704]

T52a

vaʿde ḳatlimġa eger ḳılsaŋ ki ḳılġay-sin şehīd
başıma kilse ecel cānım barınça yalbaray

serv-i gül-rūyumnı bir dem körmesem iy bāġ-bān
dehr gül-zārını dir-min kim ṣabā dik aḫtaray[705]

$F_2$32b, Ü16b

6 ġāfil olġaç ol perī kūyıda barur baş alıp

A88b

ʿaḳl öyige tilbe köŋlümni niçe kim başḳaray[706]

iy Ḥüseynī çerḫ ẓulmi bile bolsa min daġı
eşk ṭūfānı bile gerdūn bināsın töŋterey

193[707]

-.--/-.--/-.--/-.-

A80b, E4b, $F_1$51b, $F_2$6b, M42a, T9a, Ü7a

ve eyżan lehu
sebze-i ḫaṭṭıŋ ḫayāli birle ölsem iy perī
sebze-i ḳabrim ni taŋ ger bolsa hicrān neşteri

iyle cennet sebzesi yaŋlıġ ḫaṭıŋ meşġūfı-min
kim kirekmes cennet-i mīnā vü ḳaṣr-ı aḫżarı[708]

E5a

3 sebze dik kim zīnet-i gül-berg irür ol nevʿdür
laʿliŋ üstide zümürrüd-gūn ḫaṭıŋnıŋ zīveri

---

[702] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, setera'llāhu ʿuyūbehu M, ve lehu ḫallede mülkehu T.
[703] bolsaŋ: tolsaŋ A.
[704] ṭamaʿ: cemʿ A.
[705] bir dem: birdim A.
[706] başḳaray: yaşḳaray M.
[707] Gazel İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, M, ve lehu eyżan E, ve lehu zāda'llāhu ḥaşmetehu T.
[708] Beyit E'de yoktur.

lebleri n͡g şevḳıda kim ot tüşti maḥzūn cānıma
āteşīn la'li durur ol şū'leni n͡g her aḫgeri

M42b żaʿflıḳ cismim ḥarāretdin tutaştı ol ṣıfat
A81a kim yapınçı a n͡ga dūd u kül boluptur bisteri[709]

6 sebze üzre sāḳiyā cām-ı zümürrüd-gūn kitür
kim çikey ol ḫaṭ ḫayāli birle ʿişret sāġarı

ger Ḥüseynī ʿışḳ ara dīvāne bolsa ni ʿaceb
kim perī-peyker melek-sīmā yigitdür dil-beri

194[710]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

A96a, $F_1$51b, niçe kim tartar kö n͡gül derd ü ġam u āzārını
$F_2$15b, M50b, mihrim artar niçe kim körsem meh-i ruḫsārını
T122b,Ü17b

minde mihri bu ṣıfatdur vāy kim ol baġrı taş
bī-vefā iyler gümān bu ḫaste-i efgārını[711]

A96b 3 şevḳıdın āhım felekke yitti gūyā kim bilip
bile bilmesge salur-min ḫaste ḥāl-i zārını

gül ki ruḫsārıġa şeb-nem tökse derd-i ʿışḳıdın
nige ḫᵛār itkey cefādın bülbül-i bīmārını[712]

vaṣl ara ġayret Ḥüseynī cānıġa ot yaḳtı kim
nige cān tapḳay liḳāsın yā ki köz dīdārını

195[713]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu

A86b, $F_1$52a, iy firāḳı n͡gdın közümni n͡g yaş u ḳan tökmek feni
$F_2$31a, M45b, kim irür hem la'l kānı inçüni n͡g hem maḫzeni
T45a, Ü15a

nāleler maḳdūrsız kim ẓāhir ittim şām-ı hicr
veh ki nālem otıdın örtendi ṣabrım ḫırmeni

---

[709] żaʿflıḳ: żaʿflıġ F_1, F_2 / ḥarāretdin: ḥarārettin F_2, T, Ü.

[710] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, setera'llāhu ʿuyūbehu M, ve lehu zāda'llāhu mülklehu T.

[711] ṣıfatdur: ṣıfattur F_2, T, Ü. 4. tökse: bolsa A / ʿışḳıdın: ʿışḳdın Ü // ḫᵛār: ḫār A.

[712] 4. ve 5. beyitler M'de yoktur. tökse: yaḳsa F_1.

[713] Gazel E ve İ'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara'llāhu ẕunubehu A, ġafara'llāhu lehu M ve lehu mudde ẓillehu T.

M46a, T45b 3 şām-ı zülfün͡gdür çü kön͡glümge şebistān-ı viṣāl
ʿarıżın͡gdur ol şebistānnın͡g çerāġ-ı rūşeni

sūz-ı hicrin͡gdin kim olturdum ḳara tofraḳ ara
körgen aytur kül ara dīvāne ʾidür külḫanı[714]

A87a ḫaṭ benefşe zülf sünbül çeşm nesrīn çihre gül
ni reyāḥīn birle tapmış zīb ḥüsnün͡g gülşeni[715]

6 kön͡glekin͡g gül-gūn mudur āyā ḫırāmān ḳad bile
yā irür gül-bergidin sin servnin͡g pīraheni

ger gedāyın͡gdur Ḥüseynī ni ʿaceb nivçün ki bar
ʿışḳ ara min müflis ü sin ḥüsn mülkide ġanī[716]

196[717]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
A94a, $F_1$52a, özgeçe feryād iter-min her zamān hicrān tüni
M49b, T114b bolmas irmiş itken itnin͡g hicr ara bir dik üni

iyle bir ay hicridin kön͡glüm köyer kim gūyiyā
A94b çerḫ anın͡g dūdıdur kevkebler anın͡g uçḳunı[718]

M50a, T115a 3 seyl-i eşkim yir yüzin tuttı sayan͡g irken zamān
yoḳ ʿaceb gerdūnnı ḳılsa ġarḳa anın͡g üzgüni

yıḳtı cān birle tenimni tīr-i bārān-ı firāḳ
veh ki ḳat ḳat yirdin ötti ol yaġınnın͡g ötküni[719]

toḳtata alman özümni yıġlamaġdın hicr ara
körse bu ḥālimni ol gül asray almas gül-gūnı[720]

6 çün leṭāfet gül-bünisin çihre aç Tin͡gri üçün
kim tan͡g irmes biyle gül açmaḳ leṭāfet gül-büni[721]

---

[714] körgen: körge A.
[715] çeşm nesrīn çihre gül: közi nergis yüzi gül M.
[716] ü: Ø A.
[717] Gazel E, F_2, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: raḥmetu'llāhu ʿaleyhi A, ve min kelimātihi M, T'de yoktur.
[718] dūdıdur: dūdı durur T.
[719] yıḳtı: tīġı A, T; beyit M'de yoktur.
[720] yıġlamaġdın: yıġlamaḳdın A, T.
[721] biyle gül: gül biyle A, T; beyit M'de yoktur.

F₁52b yirde seyr iylep Ḥüseynī yüzige sunmas ayaḳ
tiŋ imes allında tofraġ birle anıŋ altunı[722]

197[723]

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
F₁52b ḥüsn iklīminde sin dik dil-ber-i raʿnā ḳanı
devr-i ḥüsnüŋde miniŋ dik ʿāşıḳ-ı şeydā ḳanı

közüme ʿālem ḳarardı ol ḳuyaştur hicride
ol perī-veş serv boyluḳ ḥüsn āyā ḳanı

3 sin sırrın köp yıġlamaḳdın n'itti iş ol bizge kim
su mudur bilmen közümdin aḳa durġan yā ḳanı

ġamzeŋ oḳını ayamay at min-i dil-ḫasteġa
kim cerāḥatlıġ köŋülnüŋ merhemidür yaḳḳanı

unutup nā-geh Ḥüseynī'ni raḳībdin sorġa-sin
kim miniŋ ʿışḳımda bolġan vālih ü rüsvā ḳanı

198[724]

-.--/-.--/-.--/-.-

ġafara 'llāhu ẕünūbehū
A89a, M46b yitti cān aġzımġa yitkür lebni kim cān tapşuray
F₂36b, T63b bārī ölmesdin burun bu naḳd-i pinhān tapşuray

T64a dime ḥüsn ehliġa nivçün naḳd-i cān tapşurmadıŋ
imdi kim tapdım siniŋ dik nā-müsülmān tapşuray[725]

3 hicr ara düşvār cān birmekdin olmış-min melūl
A89b başıma iy ʿömr batraḳ kil ki āsān tapşuray

vaṣl ümīdi birle ger tapşurmadım cānımnı līk
imdi kim cānımġa mühlik boldı hicrān tapşuray

ḳan tökerge istediŋ köŋlüm ger ol āvāreni
tapmadım kil kim ʿıvaż cānımnı tāvān tapşuray[726]

---

[722] sunmas: sunmaḳ A, M, T // tofraġ: tofraḳ F₁.
[723] Gazel A, E, F₂, İ, M, T ve Ü'de yoktur.
[724] Gazel E, F₁, İ ve Ü'de yoktur. ve eyżan lehu: ġafara 'llāhu ẕunubehu A, ve min luṭfi tabʿihi M, ve lehu daʿefe şevḳetehu T.
[725] tapdım: taptım A, M, T.
[726] A'da 5. ve 6. beyitin 2. mısrası yoktur, iki beyitin birinci mısraları bir beyit olarak geçmektedir.

6 tīr-i bārān-ı ġamın͡g öltürse min hem yādigār
nāvek-i cevrin͡g üçün bir niçe peykān tapşuray

T64b iy Ḥüseynī cānnı cānān allıda tapşur didin͡g
bolsa yüz cānım ḳabūl er ḳılsa cānān tapşuray

199[727]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -
raḥmetu 'llāhu 'aleyhi
A89b, M47a veh ki bir gül şevḳıdın ḥālim perīşāndur n'itey
T109a sūz-i cān içre kön͡gülde derdi pinhāndur n'itey

iy müsülmānlar eger min kāfir-i 'ışḳ olmışam
A90a ḳaṣd-ı dīnim ḳılġuçı bir nā-müsülmāndur n'itey

3 dime iy hem-dem kön͡gülni ḥālī it bir āh ile
dem urarġa yoḳ maḥal kön͡glüm tola ḳandur n'itey

T109b ol perī vaṣlın didim istey cünūn ṣaḥrāsıda
tilbe kön͡glüm mübtelā-yı bend-i hicrāndur n'itey

zülfi tolġandı didin͡g sin urmaġıl köp pīç ü tāb
her ser-i mūyumġa baġlıġ zülfi bī-cāndur n'itey

6 tīre ḳıldı zülfi 'ıyşım ṣubḥını çün şām-ı ġam
özgelernin͡g bezmide ol şem'-i raḫşāndur n'itey

iy Ḥüseynī 'āfiyet küncide ger tutman ḳarār
Kā'be-i vaṣlı ḥazīn kön͡glümge ārmāndur n'itey

200[728]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

raḥmetu 'llāhu 'aleyhi
A92b, M48a ol perī-veş ṭıfl veh kim yārlıḳ bilmes n'itey
T112a şevḳıdın şeyda kön͡gül hūşyārlıḳ bilmes n'itey

M48b, T112b dir ki kön͡glün͡gge fiġān u zārlıġdın men' ḳıl
çün bu maḥzūn cüz fiġān u zārlıḳ bilmes n'itey[729]

[727] Gazel E, F_1, F_2, İ ve Ü'de yoktur. raḥmetu 'llāhu 'aleyhi: setera 'llāhu 'uyūbehu M, ve min meyāmihi luṭfihi T.
[728] Gazel E, F_1, F_2, İ ve Ü'de yoktur. raḥmetu 'llāhu 'aleyhi: ve lehu 'afa 'llahu 'anhu M, ve min leṭā 'ifi ḥallede mülkehu T.
[729] zārlıġdın: zārlıḳdın A // maḥzūn: mecnūn A.

3 ḳan yutarda itleriñ hem-demleriñdür yoḳ raḳīb
ger bu hem itdür velī ḫūn-ḫᵛārlıḳ bilmes n'itey

rind-i meclīsdin sorar-min 'ışḳ ṭavrın iy ġanī
çün fenā ehli ṭarīḳın yārlıḳ bilmes n'itey[730]

yüz ü aġzı fürḳatidin disem iyley geşt-i bāġ
bir tekellüm ġonçe şīrīn-kārlıḳ bilmes n'itey[731]

6 yüz ayaġı tofraġıġa sürtsem köz merdümin
nīş urar ol şūḫ u merdüm-dārlıḳ bilmes n'itey

T113a yār eger 'ālem ġarībidür cemāl ü ḥüsn ara
iy Ḥüseynī cüz ġarīb āzārlıḳ bilmes n'itey

201[732]

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ġafara 'llāhu ẕünūbehū
M48b, T113a 'ışḳ ara Mecnūnnı dir-min kim özümge oḫşatay
hūşını zāyil ḳılıp dīvānelıġnı örgetey

ṣubḥ u vaṣl u şām-ı hicrān dik niçe 'ālem ilin
bü'l-'aceb ḥālimġa gāhī küldürey geh yıġlatay[733]

3 cān birür min hicride ża'fımdın il körmes mini
'ışḳ ara her niçe dir-min kim özümni körsetey[734]

T113b üns tutmış-min kiyikler birle kim ol şeh-süvār
avġa kilgende añġa bu nev' özümni uçratay

M49a çün köz açmas uyḳudın baḫtım ni sūd iy dūstlar
ger fiġāndın her kiçe 'ālem ilini oyġatay

6 kögsüme taş urmaġımnı 'ayb ḳılma iy köñgül
ḳoy ki anda ḳalġıġan peykānlarını örtetey[735]

çün Ḥüseynī köñgli her dem bir ṭaraf āvāredür
söz diseñ tüz kim cevābıda özümni toḫtatay[736]

---

[730] ġanī: refīḳ A.
[731] 5. ve 6. beyitler A'da yoktur.
[732] Gazel A, E, F_1, F_2, İ ve Ü'de yoktur. ġafara 'llāhu ẕünūbehu: ve min 'aliyātihi şerefihi T.
[733] küldürey: küldürür M.
[734] 'ışḳ: 'ıyş M.
[735] 'ayb: men' T.
[736] söz: yüz M.

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
$F_1$52b la'l-i cān-baḫşın͡gdın ayru āb-ı ḥayvānnı n'itey
her dem er yüz cān birür cānānesiz cānnı n'itey
ger imes manẓūr yüzün͡g ḥūr u ġılmānnı n'itey
gülşen-i kūyun͡gdın ayru bāġ-ı rıżvānnı n'itey
başıma ger gül saçar sinsiz gül-efşānnı n'itey

hicr endūhıda yā gülşen ara ḳıldım güẕer
serv boyı ḳāmetin͡gnin͡g naḫlidin birdi ḫaber
līk anın͡g vaṣlıdın ni behre taptım ni ŝemer
naḫl-i ḳaddin͡g çün imes giryān közümde cilve-ger
cūy-bār eṭrāfıda serv-i ḫırāmānnı n'itey

$F_1$53a cism ü cānnı istemen bi'llāh ki cānāndın cüdā
körsen͡g ol meh-veşni ḥālim 'arż itip ayt iy ṣabā
līk zinhār allıda bu nev' ḳılġay-sin edā
ol itin͡gge bolmasa ṭū' me bu ilin͡gde fidā
ża'flıḳ peykerni n'iyley nā-tüvān cānnı n'itey

bir dem iy aḥbāb her sarı ḳaşımdın kitmen͡giz
her ni kim dir-min müvecceh bolmasa işitmen͡giz
bu ki dir-min çihredin ḳanlıḳ yaşım arıtman͡gız
la'l-gūn eşkim besī hicrānıda 'ayb itmen͡giz
köz yolıdın tökmeyin baġrımdaġı ḳannı n'itey

bu 'acebdür kim san͡ga ma'lūm bolmaydur bu sır
kim irür-min la'li şevḳıdın ölümge muntaẓır
ger suyun͡gdın her nefes yüz cām birsen͡g bar mużır
żulmet-i hicrinde çeşmin͡g vaṣfın itme iy Ḫıżır
min ki 'ömrümdin toyup-min āb-ı ḥayvānnı n'itey

sūz 'ilācımdın dime iy baḥr-i 'ışḳ içre ġarīḳ
kim boluptur dip ġamıdın dāġ ile cismin͡g ḥarīḳ
ger man͡ga bar sin muḥibb ü müşfiḳ ü yār u şefīḳ
dāġıma merhemni köp teklīf ḳılma iy refīḳ
tuttum ol dāġım on͡galdı dāġ-ı hicrānnı n'itey

tā ayırdı mindin ol meh-veşni çerḫ eger nihād
iy Ḥüseynī tilbe kön͡glüm bolmadı bir laḥża şād
'āḳıbet çün tapmadım ol şūḫ vaṣlıdın murād
yārdın ayru buzuġ kön͡glümge ḳıldım ḫayr-bād
$F_1$53b iy Nevāyī iyle künc olmay bu vīrānnı n'itey

203

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
cevr ü ẓulmin veh yana cānımġa gerdūn ḳıldı la
yaşurup ol ayı ḥālimni diger-gūn ḳıldı la
āh u vā-veylā mini asru ciger-ḫūn ḳıldı la
ol ciger pergālesi eşkim ciger-gūn ḳıldı la
şād itey dip nā-tüvān köñglümni maḥzūn ḳıldı la

ol ki bar irdi ḥayātım çeşmesiniñg kevs̱eri
yoḳ yoḳ irdi bāġ-ı ʻömrüm naḫliniñg ṭurfe beri
min ḫod irdim şevḳıdın Mecnūn u ol hem ber-seri
vaʻde iylep cilvesin bāġ içre andaġ kim perī
deşt üze āvāre ḳılmaḳlıḳḳa Mecnūn ḳıldı la

ol ki dir irdi viṣālimni sañga hem-dem ḳılay
çākler baġrıñgda kim bolmış añga merhem ḳılay
öksütüp derd ü ġamıñg mundın barı ḫurrem ḳılay
didi vaṣlım birle köpdin köp ġamıñgnı kem ḳılay
anı kündin künge öksümektin efzūn ḳıldı la

vaʻde-i mihr ü vefā iylep bu ḫūn āġaşteni
ṣayd ḳıldı zülfi dāmıġa çikip ser-rişteni
ḳan yaşımdın lāle-gūn çün ḳıldı bāġ u püşteni
ḳutḳaray dip çerḫ cevridin min-i ser-geşteni
encüm-i peykān bile cismimni gerdūn ḳıldı la

$F_1$54a yüzige ḥayrān közüm çihre nümūdār itkeli
allıda lāl irdi til laʻlin şeker-bār itkeli
ḳaddiġa māyil ḫıred āheng-i reftār itkeli
zülfiġa vaḥşī köñgül ṣaydın giriftār itkeli
yoḳ aġızdın bar ikençe ḥaddi efsūn ḳıldı la

toġraban baġrımnı ol ay hicride tīġ-ı sitem
köz yolıdın yaş ile aḳızdı anı dem-be-dem
eşk-i laʻl ü dürridin bī-ḥad bolup-min muḥteşem
müflis irdim mey ḳılıp sıngan sifālim cām-ı Cem
ḫāṭırım vīrāne sin ḫod genc-i Ḳarūn ḳıldı la

bu ki şeyḫ-i şehrimizni ḫalḳ dir ʻāḳıl besī
zühd ü taḳvī vü feżāyil birle hem kāmil besī
iy Ḥüseynī līk irür bu iş mañga müşkil besī
kim Nevāyī'din ṣalāḥ ister irür ġāfil besī
ḫırḳa vü seccādesin ol meyġa merhūn ḳıldı la

rubā'iyyāt

204

- - . / . - . - / . - - - / -

körsetme çemende ser ü yoldaş mañga
kim körgenidin közdin akar yaş mañga
indürse ni boldı her nefes baş mañga
ol serv-i revān ki boldı boydaş mañga

205

- - . / . - . - / . - - - / -

ve eyżan lehu
ol şūh ki bir dem mañga hem-dem bolmas
zahm ursa firākı vaşlı merhem bolmas
F₁54b 'ışkıda köñgül naṣībi cüz ġam bolmas
köñgül köterey disem köñgül hem bolmas

206

- - . / . - . - / . - - - / -

ve eyżan lehu
ol ġamze ki bağrım oldı efgār andın
her lahẓa irür ża'īf ü bīmār andın
la'liñ ki irür haste köñgül zār andın
n'iyley ki sañga bar imiş āzār andın

207

- - . / . - . - / . - - - / -

ve eyżan lehu
iy çerh-i cefā-ger ni sitemler kıldıñ
cānımnı nişāne elemler kıldıñ
mühlik nefesim otın 'alemler kıldıñ
'özrüñni niçük kolay keremler kıldıñ

208

- . - - / - . - - / - . - - / - . -

ve eyżan lehu
eşk ṭūfānı eger cismim köterdi kūyıdın
āh kim tā köz yumup açtım çıkardı kūyıdın
yok ki sürdi kūyıdın ol seyl min āvāresin
nahl-i ümmīdim nihālin hem kutkardı kūyıdın

209

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
yıġlama iy köz kim ol serv-i sīmīn-ber kilgüsi
köymegil iy cān ki ol ḫūrşīd-i enver kilgüsi
iy köñgül bīmārlıġdın ġam yime kim başıñga
her Mesīḥā dik ḥadīs̱-i rūḥ-perver kilgüsi

210

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
F1 55a bolsa yüz cānım fidā laʿl-i şarāb-ālūdıġa
cism-i bīmārım hem olsun cism-i ḫˇāb ālūdıġa

211

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
körgeli ḥammām ara ol ay ḳaşı peyvestesin
iyledim ʿaynımnı ṭās u ḳaşlarımnı destesin

212

-.--/-.--/-.--/-.-

ve eyżan lehu
ot çıḳardı ʿışḳ tendin veh ki cāndın derd-i hicr
ʿışḳ derdi mühlik ü mühlikrek andın derd-i hicr

DİZİN

A

a ey: 23/6.

āb < Far. su: 189/2, ā.-ı ḥayāt 18/1, ā.-ı ḥayvān 43/3, 127/5, 164/1, 165/1, 166/1, 167/1, 6, 183/4, ā.-ı ḥ.+ın͡gdın 36/3, ā.-ı ḥayvānnı 202/1, 202/25, ā.-ı ḥayvāndur 119/1, 120/2, ā.-ı ḥayvān mu 112/4, ā.-ı Ḫıżr 150/7.

ābād < Far. bayındır: 34/3, 124/6, ā+ıma 156/3, ā. irür 156/3, ā. iyle- 158/2.

ʿabher < Ar. nergis çiçeği, yasemin: ʿa+müdür 35/4.

ʿābid < Ar. ibadet eden: ʿā+ni 95/4.

ābnūs < Ar. bir ağaç.

ʿacāyib < Ar. acayip, şaşırtıcı: 4/1, 26/5.

ʿaceb < Ar. acayip, tuhaf, şaşırtıcı: 7/3, 12/7, 13/5, 16/2, 20/4, 22/2, 4, 28/4, 29/2, 33/2, 51/7, 61/3, 66/2, 82/6, 99/1, 121/6, 123/6, 146/5, 166/2, 167/1, 183/3, 186/3, 193/7, 195/7, 196/3, ʿa+dür 172/4, 202/21, ʿa. irmes 9/8, irmes ʿa. 12/2, ʿa. irmesdür 119/5, ʿa. irmestür 97/5.

ʿAcem < Ar. Arap olmayan, İranlılar: 131/5.

ʿāciz < Ar. aciz: 103/3, ā. bol- 1/1.

ʿacz < Ar. beceriksizlik: 51/1, ʿa+im 70/4, ʿa+iġa 70/4, 71/3, ıẓhār-ı ʿa. bol- 97/4, nükte-i ʿa. 102/7.

aç- açmak: a-tı 159/2, 177/6, a-tım 114/4, 208/2, a-tın͡g 32/5, a-madı 46/6, a-ıp-sin 35/4, a-ar 42/5, 123/6, a-mas 201/5, a.196/6, a-sam 8/4, 12/5, a-maḳ 196/6, a-ḳan 55/2, a-ıp 62/5, 86/1,157/1, a-ıptur 46/7, a-ıban 42/4, a-ġaç 28/3, a-ḳunça 69/4.

açıġ acı: 96/3.

açıl- açılmak: a-mış 96/4, a-ur 41/1, 5, 42/3, a-ur irdi 45/3, a-mas 20/6, 45/2,168/1, 190/1, a-may 32/4, a-maḳ 166/2, a-ġan 35/4, a-ġan mu 95/3, a-ıptur 7/4.

ʿadem < Ar. yokluk: 31/3, 45/7, 113/3, 142/2, 3, ʿa.-i gül-zārıġa 55/2, ʿa. bol- 99/5, 101/5, 112/9.

ādem < Ar. insan: ferzend-i ā. 91/5.

ādemī < Ar. insanoğlu: 29/6, 183/1.

ādemīlıḳ < Ar. T. insanlık: 145/4.

ādemī-zād < Ar. insanoğlu: 145/4.

ʿādet < Ar. görenek, usūl: 145/7, ʿā.-i maʿhūdıdın 135/3, ʿā. ol- 111/6.

āferīniş < Far. yaratma, bütün mahluklar: 23/2, 127/4.

āfet < Ar. bela, (mec.) çok güzel: 71/7, 174/2, 3, ā+i 35/5, ā+in 114/6, berḳ-ı ā. 110/4.

āfetlıġ < Ar. T. felakete sebep olan: 75/3.

ʿāfiyet < Ar. sağlık: 18/7, 59/7, 92/7, 147/7, 158/6, 169/6, 173/2, 185/3, 199/7.

āftāb < Far. güneş: ā.-ı ḫāveri 180/1.

āġaşte < Far. bulaşmış, başlangıç: ā+ni 203/16.

āġāz < Far. başlama: ā. ḳıl- 98/3.

āgeh < Far. basiretli; bilgili: ā+dür 46/5.

aġ(ı)z ağız: 97/4, a+da 97/4, a+dın 203/25, a+ıma 17/3, a+ımġa 31/6, 198/1, a+ımda156/5, a+ın͡g 10/4, 40/1, 47/6, 50/1, 61/1, 67/6, 6/1, 99/5, 100/3, 122/2, a+ın͡gnın͡g 31/3, 112/8, 178/2, a+ın͡gnı 98/4, 15/4, a+ın͡gġa 17/3, a+ı 57/2, 112/9, 119/4, 200/5, a+ıda 50/1.

aġrı- ağrımak: a-ġay 103/6.

aġyār < Ar. ç. yabancılar, başkaları: 7/6, 179/5, 152/1, dīde-i ʿa. 152/2, a+dın 14/4, a. imiş 62/3.

āh < Ar. ah: 6/3, 9/5, 13/3, 19/7, 34/1, 47/4, 50/5, 62/6, 65/3,

68/1, 71/5, 72/1, 4, 75/1, 84/7, 85/5, 91/1, 101/4, 115/4, 120/7, 124/7, 134/1, 138/3, 140/4, 146/4, 147/1, 157/7, 162/1, 171/3, 173/4, 199/3, 203/3, 208/2, ā.-ı hicriñg 130/2, ā.-ı serd 151/4, ā+nı 111/8, ā+dın 162/4, 189/2, ā+ım 15/4, 60/2, 81/1, 130/1, 135/6, 136/4, 148/1, 164/6, 169/4, 172/1, 180/4, 192/3, 194/3, dūd-ı ā+ım 143/3, şarşar-ı ā+ım 78/4, ā+ımnıñg 42/1, dūd-ı ā+ımnı 122/3, 161/3, ā+ımdın 27/3, 32/2, 53/5, 71/5, 145/3, şarşar-ı ā+ımdın 41/1, ā+ıñg 29/7, 79/2, ā+ıñgdın 155/3, ā+ın 15/3, ā+ıdın 19/3,19/7, ā. çik- 132/3, ā. irmes 28/4.

aḥbāb < Ar. dost, bildik, tanıdık: 65/6, 88/2, 122/7, 176/4, 202/16, a+da 10/6.

ʿahd < Ar. Allah'a söz verme; sözleşme: 9/4, ʿa+i 84/7, 153/7, 157/2, ʿa.-i yalġanımġa 19/4, ʿa. iyle- 96/5.

āhen < Far. demir, zincir: kūh-ı ā. bol- 177/3.

āheng < Far. uygunluk, güzen, nağme: ā+i 16/9, 18/7, ā.-i reftār 203/23, ā.-i ḥicāzımnı 102/9, ā.-i ḥicāz iyle- 51/7, ā.-i şefāʿat ḳıl- 3/7.

āheste < Far. yavaş, ağır: 80/3.

aḫger < Far. ateş koru, kızıl ateş: 109/3, a+im 109/3, a+i 193/4.

āḫir < Ar. son, ahir: 46/2, 79/5, 13/4, 135/4, 144/5, 165/6, 169/6, 186/1, ser-fitne-i ā. 116/1.

aḥsen < Ar. pek güzel: a. durur 32/5.

aḫtar- araştırmak, aramak, aktarmak: a-ur 81/5, a-urda142/2 a-ay 192/5, a-142/1, a-ıp 15/1.

aḫter < Far. yıldız: 22/5, a+i 12/3, 180/3, a.-i saʿd 25/4, a+müdür 35/2.

aḥvāl < Ar. ç. haller, durumlar: 86/1, a+im 40/6, 60/3, a+imni 176/5, a+imġa 123/6, 34/4, 88/5, a+iġa 74/5.

aḫẕ < Ar. alma, kabul etme: 31/1, 2, 4-6, a. ḳıl- 31/1, 31/3, a. iyle- 31/7.

aḥzān < Ar. ç. kederler, sıkıntılar: külbe-i a+ıġa 149/2.

aḫżar < Ar. yeşil: ḳaṣr-ı a+ı 193/2.

aḳ- akmak: a-tı 149/5, 56/4, a-mış 81/2, a-ar 204/2, a-sa 146/5, 183/3, aḳ-ḳan 149/3, 8/5, a-ıp 183/2, a-a durġan 197/3.

aḳ beyaz: a+ı 8/5, a+ıdın 55/3.

ʿāḳıbet< Ar. sonunda: 9/2, 71/7, 72/5, 79/3, 95/5, 115/5, 123/4, 129/7, 134/3, 148/6, 151/7, 186/3, 202/33.

ʿāḳıl < Ar. akıllı: 156/6, 203/31, ʿā. imes 58/2.

ʿaḳl < Ar. akıl, us: 3/6, 25/4, 26/3, 34/3, 51/2, 59/4, 6, 69/1, 71/6, 92/2,114/6, 117/3, 125/4, 136/3, 147/1, 169/4, 192/2, 6, ʿa.-ı hūş 31/7, ʿa+ım 92/4, 147/3, ʿa. ḳıl- 189/6.

ʿaks < Ar. yansıma: ʿa+i 89/5, ʿa+idin 32/3, ʿa+in 45/4, ʿā. durur 13/2.

aḳız- akıtmak: a-dı 59/5, 203/27, a-ıp 151/5.

aḳşām < T. Far. akşam: 22/5, 177/6.

al- almak: a-dıñg 27/2, a-ġay 1/1, 152/4, 153/6, a-maġay 2/4, a-ġum 4/3, 82/2, a-urda 128/5, a-dı 21/1, 23/1, a-mas 29/4, 50/1, 92/1, 159/1, 189/5, 196/5, a-mas-min 172/2, a. 82/2, 92/6, 95/3, 132/2, 173/5, 179/1, 58/7, 154/1, 183/4, a-ıñg 40/6, a-sam 40/7, a-maḳdur 36/6, a-maġıdın 114/3 a-ġandur 119/3, a-ġanım 82/7, a-ġanımnı 31/4, a-ıp 27/2, 68/7, 75/4, 136/2, 192/6, a-ġaç 28/2, 166/2, a-ġalı 20/1.

alaḫan evsiz, ailesiz: 82/4.

ʿalālā < Ar. velvele, gürültü: ʿa. ḳıl- 53/7.

alaman işsiz, başıbozuk: a+ım 82/4.

ʿālem < Ar. dünya, kainat; halk: 19/4, 40/5, 45/7, 75/6, 103/4, 115/2, 132/3, 135/1, 5, 137/5, 153/5,173/7, 190/6, 197/2, 200/7, 201/2, 201/5, rüsvā-yi ʿā. 91/4, ʿā+ni 68/1, 95/3, 112/7, 166/4, 174/7, ā+ni 153/3, ʿā+ġa 2/3, 18/5, 53/1, ʿā+de 49/5, 52/5, ʿā+din 125/6, ʿā+dür 8/4, rüsvā-yı ʿā+dür 125/7, sulṭān-ı ʿā+dür 125/6, ʿā+ī "bir âlem" 104/7.

ʿalem < Ar. işaret: 99/4, 100/1, 101/4, ʿa+ler 207/3.

all ön: a+ımda 124/2, a+ımġa 164/4, a+ıñgda 50/5, 71/3,136/2, a+ında 91/4, 148/2, 196/7, a+ıda 6/2, 18/1, 22/6, 50/1, 57/6, 60/5, 84/8, 93/4, 94/7, 104/1, 133/7, 136/4, 139/7, 178/5, 198/7, 202/13, 203/22, a+ıġa 17/5, 41/6, a+ıġa a. kil- 17/2.

Allāh < Ar. Allah: 32/1, 38/1, 52/2, 52/2.

altun altın: 22/2, 29/3, 42/4, 6, a+ı 196/7.

ālūd < Far. bulaşmış: ā+ıġa 210/1, ā+ıdın 135/1.

ʿamdā < Ar. kasden, bilerek ve isteyerek: 77/4.

ammā < Ar. ama, fakat: 86/3.

ān < Far. güzellik, cazibe: 47/3.

ʿanā < Ar. zahmet, meşakkat: 1/2.

ʿanber < Ar. güzel koku: kākül-i ʿa+müdür 35/1.

ʿanberīn < Ar. anber kokulu; 133/6.

andaġ o şekilde, öyle; krş. andaḳ: 132/1, 133/4, 139/7, 163/3, 203/9.

andaḳ o şekilde, öyle; krş. andaġ: 21/7, 22/7, 23/7, 42/6, 63/3, 70/6, 100/1, 117/2, 124/1, 129/2, 133/1, 2, 148/7, 154/4, 187/7, a+dur 166/3.

ʿandelīb < Far. bülbül: 46/6, 151/6, ʿa+īdür 56/5.

añgla- anlamak: a-mas 88/6, a-ġay 168/6, a-ġaylar 102/4, a-sam 108/1, a-ñg 53/2, 87/3, a-man 7/5, a-y 73/4.

ʿār < Ar. utanma: ʿā+ı 76/5, ʿā. iyle- 104/4.

ara ara, orta, iç, arasına: 1/7, 3/7, 7/1-7, 8/1, 2, 8/1, 2, 5-9, 9/1-8, 12/1, 2, 14/2, 17/1, 18/5, 7, 20/5, 7, 21/6, 22/3, 23/2, 24/7, 26/2, 28/5, 29/2, 30/3, 31/2, 34/5, 35/4, 36/2, 37/3, 38/5, 40/5, 41/4, 42/2, 43/7, 45/5, 45/7, 49/2, 50/3, 4, 51/4, 52/3, 53/3, 6, 56/2-5, 57/7, 58/3, 59/7, 64/4, 65/5, 67/1, 68/6, 71/2, 4, 7, 76/2, 77/6, 79/5, 84/4, 85/2, 86/7, 87/4, 88/3, 93/5, 94/2, 4, 95/3, 97/2, 98/2, 99/2, 5, 101/4, 102/2-4, 8, 103/2, 105/2, 5, 113/2, 5, 114/6, 117/1, 4, 7, 118/2-4, 119/4, 6, 7, 120/1, 3, 122/4, 123/5, 7, 125/1, 127/1, 128/4, 131/2, 132/1, 7, 133/3, 7, 136/2, 138/4, 5, 7, 139/1, 5, 149/2, 3, 150/2, 157/1, 160/5, 162/1, 171/4, 7, 173/1, 2, 176/6, 177/7, 178/7, 182/2, 4, 183/3, 184/3, 190/7, 191/1, 193/7, 194/5, 195/4, 7, 196/1, 5, 198/3, 200/7, 201/1, 3, 202/6, 211/1, a+da 92/4, a+sıdın 189/4, a+sıda 8/2, 116/3, 121/1, 133/5, a+dur 100/5.

ʿArab < Ar. Arap: 131/5.

ārām < Far. dinlemne, durma, yerleşme: 11/2, 75/1, 136/3, 188/3, ā.-ı cān 23/4, 112/2, 115/1, 188/3, ā.-ı cānım 39/1, 39/5, 45/5, 170/1, ā+ım 83/1, ā+ı 75/1.

ārāyiş < Far. süs: ā+idür 23/2.

arıt- temizlemek: a-sa 48/3, a-mañġız 202/18.

ʿārıż < Ar. yanak: 35/4, 51/6, ʿā.-ı māhıñġ 79/1, ʿā+nı 139/4, ʿā+dın 3/2, ʿā+ım 100/2, ʿā+ıñġ 12/5, 65/1, 152/2, 157/1, 161/2, 163/4, ʿā+ıñġnıñġ 144/1, ʿā+ıñġnı 29/5, 75/3, 112/3, ʿā+ıñġdın 69/2, gül-sitān-ı ʿā+ıñġdın 94/3, ʿa+ıñġdur 195/3, ʿā+ı 128/4, 159/3.

ārmān < Far. hasret, arzu: ā+dur 199/7, ā. bol- 140/5.

art- artmak: a-ar 108/2, 194/1.

artat- çoğaltmak, artırmak: a-(d)ur 129/1.

artuḳsı çoğu: a+dur 98/6.

ʿarż < Ar. sunma, hürmetle bildirme, anlatma: ʿa. it- 6/2, 133/7, 155/4, 160/1, 202/12, ʿa.-ı ḥaḳāret ḳıl- 136/5.

arzı- değmek, layık olmak: a-r 102/5.

ārzū < Far. istek, heves, arzu: 22/6, ā+sı 105/1, ā+sında 21/4, ā+dur 37/4.

ʿaṣā < Ar. değnek, dervişlerin taşıdıkları sopa: ʿa+dındur 129/2.

āsān < Far. kolay: 67/2, 110/5, 198/3, ā+dur 2/5, 57/6, ā. ḳıl- 78/6.

āṣār < Ar. ç. eserler, izler: ā+ı 76/4.

āsāyiş < Far. rahat, huzur: 76/6, 185/4, ā+i 38/4.

aṣfer < Ar. sarı, kızıl, soluk benizli: lāle-i a+müdür 35/1, 35/2.

asıġ fayda, yarar: 113/3, 137/6, 190/2.

asıl- asılmak: a-ur 10/2.

āsīb < Far. bela, zarar: ā+idin 138/2.

āsitān < Far. eşik, kapı, huzur, makam: ā+ın 172/3, ā+ıñġ 44/5.

aṣlā < Ar. asla, hiçbir zaman: 2/4.

āsmān < Far. gök, gök yüzü: devr-i ā. 123/6.

asra- saklamak, korumak: 59/7, a-dım 168/2, a-dın 162/5, a-p-sin 118/2, a-ġay 184/2, a-ġan 68/6, a-y 29/4, 196/5.

asru çok, fazla: 73/1, 97/5, 6, 124/6, 133/1, 162/3, 187/3, 203/3.

ast alt, aşağı: a+ıda 122/9, 133/3, a+ıdadur 165/6.

āsūde < Far. rahat, tasasız, dinç: ā. ḳıl- 189/1.

aş- aşmak, fazlalaşmak: a-mış 64/6, a-tı 106/1, 162/3, 189/2, 80/4.

aşur- aşırmak: a-dı 169/7.

āşām < Far. yeme içme: ā. it- 104/2.

ʿāşıḳ < A: aşık: 28/1, 43/6, 57/7, 69/3, 87/1, 110/3, 126/6, 160/7, ʿā.-ı ṣābit-ḳadem 125/5, ʿā.-ı bī-çāreġa 144/4, ʿa.-ı bī-ḫānumān 125/2, ʿā.-ı şeydā 197/1, ʿā+ġa 40/3, ʿā. bol- 76/5, 190/7, ʿā. ol- 127/4.

ʿāşıḳlıḳ < Ar. T. aşıklık: 125/3.

āşikār < Far. belli, açık, ortada; krş. āşikārā: 187/9, dāġ-ı ā+ī 84/3, ā. iyle- 53/6, ā. ol- 171/4, ā. ḳıl-44/2.

āşikārā < Far. belli, açık, ortada; krş. āşikār: 51/3, 81/6, 118/6, 119/7, 157/1, ā. bol- 80/4, ā. iyle- 134/3, ā. iyle- 116/3, ā. ḳıl- 53/6.

āşinā < Far. bildik, tanıdık; krş. āşnā: 128/6, ā+lardın 128/6, ā. ḳıl- 1/5.

āşiyān < Far. ev, mesken: ā+ında 181/4.

āşnā < Far. bildik, tanıdık; krş. āşinā 6/3, 153/7.

āşūb < Far. karışıklık, kargaşa: 102/3, ā.-ı devrāndın 47/4, ā+ı 131/5, 41/4, 126/6, ā. irür 47/4.

āşüfte < Far. çılgınca seven, perişan: 31/2, 86/1, ā+min 14/6, ā. bol- 143/6.

āşüfteliġ < Far. T. perişanlık: ā+dın 147/7.

āşüfte-perçem < Far. kakülü perişan: ā+dür 125/1.

at ad, isim: a+nı 12/6, a+ım 12/6, a+ın 46/5, 126/2, a+ıñg 108/3, a+ıñgnı 108/2, a+ını 108/5, a+ıdın 188/2.

at at: 20/2, a+ın 85/1, a+ı 86/3.

at- atmak: 18/4, 197/4, a-tı 31/5, 124/3, a-ḳuça 37/4, a-ġunça 7/7, 153/2, a-ap 12/6.

āteş-engīz < Far. fesatçı: ā. iyle- 161/3.

āteşīn < Far. ateşten, ateşli: 62/5, 109/1, 130/1, 154/1, 157/5, 158/3, 193/4, ā+dür 109/3, ā. bol- 19/5.

āteş-pāre < Far. ateş parçası: ā+dür 34/5.

atlıḳ adlı, isimli: 84/8, 102/5, 170/3.

av av, avlanma: a+ġa 201/4.

āvāre < Far. serseri, işssiz, güçsüz: 58/1, 97/2, ā+ni 198/5, 54/1, ā+sin 208/3, ā+dür 201/7, 34/3, ā. bol- 42/7, 82/7, 88/2, ā. ḳıl- 131/2, 203/10.

āvārelıġ < Far. T. serserilik: 90/2.

āvārelıḳ < Far. T. serserilik: 88/6.

avla- avlamak: a-mas 168/7.

ay ay, sevgili: 12/6, 14/1, 22/5, 29/1, 5, 34/4, 35/2, 41/1, 55/4, 60/6, 64/6, 70/2, 72/2, 75/3, 78/7, 95/5, 111/3, 121/1, 6, 126/4, 128/5, 135/6, 136/5, 145/1, 151/1, 2, 153/1, 154/4, 5, 159/2, 163/5, 182/6, 186/6, 188/5, 192/3, 196/2, 203/26, 211/1, a+nıñg 75/3, 139/3, a+nı 41/7, 43/5, 56/1, 76/2, 162/5, a+ġa 180/4, a+ıma 97/6, a+ıñg 181/5, a+ıñgġa 5/4, a+ı 203/2, ay+dur 97/5.

ay- söylemek, demek: 73/4, a-ar-min 152/3.

āyā < Far. acaba: 77/5, 195/6, 197/2.

aya- saklamak: a-may 197/4.

ayaġ kadeh; krş. ayaḳ: 69/6, 156/2, 166/7, a+ın 118/6, a+ıġa120/6.

ayaġ ayak; krş. ayaḳ: 56/4, a+ıġa 113/2, 121/3, 125/5, 179/1, a+ı 28/3, 133/3, 200/6, a+ını 133/3.

ayaḳ kedeh; krş. ayaġ: 196/7.

ayaḳ ayak; krş. ayaġ: a+ḳa 124/3, a+dın 69/6.

ʿayān < Ar. belli, açık: 164/3.

ʿayb < Ar. ayıp, kusur: 202/19, ʿa. imes 13/1, 19/7, 25/5, 66/4, 104/4, 146/4, 186/4, ʿa. imestür 70/5, ʿa. it- 16/5, 34/5, 38/5, 57/7, 147/4,ʿa. iyle- 51/5, ʿa. ḳıl- 84/9, 114/6, 118/5, 201/6, ni ʿa. 126/2.

āyet < Ar. Kur'an'ın her hangi bir cümlesi: ā+in 29/2, ā.-i ümmü'l-kitāb 11/4.

ayıl- ayılmak, uyanmak: 97/6.

ayır- ayırmak: 33/5, a-dı 202/31.

ayıt- söylemek: 160/4.

āyīn < Far. tören, merasim: 135/1, ā+i 125/3, ā+ini 44/2, 172/5, 187/8, ā+dür 190/6.

aylan- dönmek, dolamak, çevirmek: a-ay 172/1, a-ıp 16/1, 57/3, a-ma 117/3.

ʿayn < Ar. göz, aslı, kendisi: 133/5, ʿa.-ı belā 168/2, ʿa.-ı reşkdin 41/2, ʿa+ımnı 211/1, ʿa+ıda 69/4.

ayrıl- ayrılmak: a-dım 91/1, a-ma 90/5, a-maḳ 16/5, 52/3, a-ıp 177/1.

ayru ayrı, başka: 5/3, 6/4, 52/6, 56/5, 80/1, 106/3, 123/5, 138/3, 202/1, 4, 34, a+min 100/3.

ʿayş < Ar. yaşama: 100/4.

ayt- söylemek, demek: a-ḳay 163/4, a-ur-min 185/1, a-ur-sin 188/6, a-ur 116/5, 195/4, 51/3, a-urda 4/2, a-urġa 67/2, a-ay 112/2, 175/2, 4, 7, 187/1, a-ay mu 112/2, a. 114/7, 160/1, 176/4, 202/12, a-mañg 171/4, a-sa 48/3, 67/3, a-sam 13/5, 44/5, a-ıñg 53/3, a-ıñgız 139/5, 141/5,

a-ıp 48/2, a-a alman 76/4, 178/1.
ʿayyārlıḳ< Ar. T. zekilik, kurnazlık: ʿa. iyle-31/2.
az az: 49/4, 51/5, 98/5, 102/3, a+ımnı 102/3, a. ḳıl- 98/5.
az- azmak, ayrılmak: a-ıp 1/6.
ʿazā < Ar. yas: 44/3.
ʿaẕāb < Ar. işkence, üzüntü, keder: 13/7, 14/4.
āzād < Far. kurtulmuş, serberst: 155/5, serv-i ā+ım 162/1, ā. iyle- 3/6, 112/7.
āzāde < Far. hür, serbest: ā+dür 129/6.
āzār < Far. incitme, kırılma: 148/4, 152/6, 206/4, ā+ıñğ 26/4, ā+ı 62/2, 62/4, 76/6, zaḫm-ı ā+ı 154/3, ā+ın mu 175/7, ā+ını 194/1, ā+ıça 43/6, ā+ıdur 33/1, dil-i ā+ıdın 62/2, ā. imiş 62/4.
āzārlıḳ < Far. T. fenalık görmüş olma: 200/7.
āzer < Far. ateş: ā+i 180/2.
azıḳ- yolu kaybetmek, şaşırmak: a-ḳan 177/6.
ʿaẓīm < Ar. niyetli: 2/6.
ʿazm < Ar. niyet, karar: ʿa.-i ṣaḥrā 53/5, ʿa.-i gül-zār 37/1, ʿa.-i reftār 60/5, ehl-i ʿa. 64/3, ʿa+in 45/7, ʿa. it- 55/2, ʿa. ḳıl- 82/5, ʿa. iyle- 91/1, 2.
ʿAẕrā Vamık ile Azra hikâyesindeki kadın kahraman: 16/2.
āzürde < Far. incinmiş: 77/2, 93/3, ā+min 14/4, ā. bol- 93/3.
āzürde-ḥāl < Far. Ar. incinmiş: 93/1.
āzürdelıġ < Far. T. incinmek: 152/6.

B

bāb < Ar. kapı: b+ıda 147/5.
bād < Far. rüzgar: b+ıñğdın 91/5, b.-ı ṣabā 137/1, 184/5.
bāde < Far. şarap, içki: 19/5, 35/6, 50/7, 150/7, b.-i vaṣlıñğ 30/1, b.-i gül-gūn 191/6, b+niñğ 111/7, b+din 145/5, b+dür 69/6, b. bol- 129/5, b. iyle- 84/7.
baʿd-ez-īn < Ar. bundan sonra, bundan böyle: 53/1, 139/6, 158/5.
bāġ < Far. bahçe: 33/1, 45/3, 66/3, 5, 94/4, 99/2, 105/4, 145/5, 148/7, 150/2, 152/5, 155/3, 162/1, 168/1, 177/7, 203/9, 18, b.-ı ʿömrüm 203/7, b.-ı rıżvānnı 202/4, b.-ı ruḫsārın mu 175/3, geşt-i b. 200/5, b+dın 6/7, 28/4, b+ı 106/4, 175/6, 45/2, 89/3, b+ınıñğ 74/6, b+ıda 2/2, 69/5, 189/2, b+ında 41/5.
bāġ-bān < Far. bahçıvan, bağcı: 7/5, 159/5, 163/4, 155/3, 167/2, 192/5.
baġ(ı)r bağır, göğüs: 9/5, b+ım 9/6, 13/3, 34/1, 48/3, 59/5, 81/2, 104/2, 174/5, 187/5, 206/1, b+ımnı 44/6, 203/26, b+ımda 6/1, 33/1, 4, 87/3, b+ımdaġı 202/20, b+ıñğda 203/12, b+ı 168/7160/3, 194/2.
bagışla- bağışlamak: b-p 36/3.
bağla- bağlamak: b-ma 46/6, b-ġan 117/6, b-p 134/2, b-ban 90/4.
bağlan- bağlanmak: b-ġan 121/6.
bağlıġ bağlı: 199/5.
bağlıḳ bağlı: 7/3.
bahāne < Far. sebep, noksan, kusur: b. ḳl- 161/4.
bahār < Far. bahar: 14/3, 145/5, b.-ı ʿıyşım 123/3.
baḥr < Ar. deniz: 102/2, 115/2, b.-ı ġam 89/1, b.-i bī-pāyān 8/8, b.-ı ʿummān 164/3, b.-i ʿışḳ 202/26, b+in 85/2, b+idin 10/1, 94/2.
baḥs̱ < Ar. konuşulan şey, konu, söz: b. ḳıl- 43/7.
baḫş < Far. bağış, ihsan: b+ıñğğa 44/3.

baḫt < Far. talih: b+ım133/6, 157/6, 201/5, b+ımnı 72/1.
bā'iṣ < Ar. sebep, sebep olan: 84/8, 154/5, b.-i endūh 174/2.
baḳ- bakmak: b-ar 14/3, b-mas 159/7, b-sam 129/1, 159/3, 174/5, b-saŋ 17/4, b-sa 111/3, 168/6, b-am 100/5, b-ay 159/5, b-ḳıl 20/6, b. 73/4, 74/1-7, 167/3, b-ma 112/6, b-maḳ 121/6, 96/1, b-ıp 17/7, 36/1, 2, 54/7, 92/6, 93/2.
bāl < Far. kanat: b+ini 106/4.
balıġ balık: 9/3.
bar var: 2/7, 10/3, 26/5, 29/4, 40/3,43/1-7, 45/7, 46/4, 46/4, 47/7, 45/1, 50/6, 59/2, 68/7, 77/5, 83/1, 99/4, 109/3, 109/4, 110/3, 110/5, 121/4-7, 126/6, 129/4, 134/4, 137/4, 159/7, 174/5, 178/1, 180/1, 195/7, 202/23, 28, 203/25, 203/6, b+mu 24/3, 77/5 b+dur 51/3, 105/3, 107/3, 108/1, 152/2, 180/5, 183/1, b. durur 147/5, b. idi 5/4, 11/2, 47/3, 178/1-7, b. imiş 62/2, 7, 206/4, b. irmiş 73/1, 113/4, b. irdi 11/2, b. ikendür 126/6, b. ikenni 110/5.
bār < Far. yük: 62/2.
bar- varmak: b-dı 45/6, 55/3, 59/3, 73/5, 82/4, 101/2, 14/2, 158/5, 170/1-7, b-dılar 16/2, 3, 122/7, b-mış 29/7, b-ur 164/7, 192/6, b-man 43/2, b-ay 192/1, b-sa 12/3, b-sam 16/8, b-saŋ 137/2, b-masa 142/3, b-urda 13/5, b-ġannı 81/3, b-ıp 9/7, 15/1, 4, 31/7, 45/1, 3, 56/1, 91/4, 106/4, b-ġalı 170/6.
bārān < Far. yağmur: seng-i b.-ı ḳażādın 138/2, tīr-i b.-ı firāḳ 196/4, tīr-i b.-ı ġamıŋ 172/2, 198/6.
barça bütün, hep, hepsi: 28/2, 35/7, 51/4, 58/2, 84/1, 101/5, 121/1, 137/4, 155/2, b+sı 60/8, b+sın 18/4, 176/7, b+sıdın 15/6.
barı bütün, hepsi, herkes: 45/1, 56/4, 94/7, 176/3, 203/13. b+nça 192/4.
bārī < Far. hiç olmazsa, bir kere: 13/6, 54/1, 98/7, 132/5, 198/1.
bas- basmak: b-tıŋ 56/4, b-ḳay mu 149/2.
baş baş: 109/6, 148/3, 178/5, 192/6, 204/3, b+dın 179/1, b+tın 124/3, b+ım 124/7, 169/6, b+ımnı 44/5, b+ımda, b+ıma 16/7, 141/6, 169/6, 192/4, 198/3, 202/5, b+ımġa 81/1, 86/5, 92/1 111/1, 178/3, 48/5, 150/4, b+ıŋ 164/5, b+ıŋa 181/2, 209/3, b+ıŋġa 44/4, b+ı 22/5, 97/3, 165/2, b+ın 4/3, b+ıda 64/3, b+ıdın 99/2, b+ıġa 5/1, 39/2, 121/7, 126/2, 147/4, 148/5, 187/2, 188/5.
başaḳ ok: 87/3, b+larnıŋ 87/3.
başḳar-yol göstermek, öncülük etmek: b-ay 192/6, b-u 142/2, b-urda 142/3.
bat- batmak: b-ıp-min 183/4.
bat çabuk: b+raḳ 198/3.
bāver < Far. inanma, tasdik: b. imes 4/1, 89/5, b. it- 16/6, 185/2.
bāzār < Far. pazar, çarşı: b+ıda 154/2.
be-cüz < Far. başka: 104/6.
bedel < Ar. karşılık: b. iyle- 123/3.
beden < Ar. beden, vücut: 41/3, b+din 115/4.
bed-gümān < Far. kötü şüphede bulunan: 188/7, b+ım 141/6, şūḫ-ı b+ım 177/4, b+ımdur 84/7.
bed-ḫūy < Far. huysuz, kötü huy: b+nıŋ 46/3.
bed-mihr < Far. iyilik etmeyen, insaniyetsiz: 40/6, 153/5, meh-i b. 49/1.
behişt < Far. cennet: 14/4.
behr < Far. uzaklık, mesafe: 46/1, 2.
behre < Far. hisse, pay: 31/4, 97/6, 202/8.

behremen < Far. bir çeşit kırmızı yakut: b. iyle- 95/4.
behre-mend < Far. nasipli, hisseli: 30/1.
behre-ver < Far. nasipli, payını almış: b. it- 48/4.
beḳā < Ar. ebedi, ölümsüzlük: b. bol- 6/7.
belā < Ar. bela, afet, keder: 7/6, 92/5, 114/5, 144/3, 166/6, 174/2, b-yı hicrdin 147/2, ʿayn-ı bi 168/2, berḳ-ı b. 169/5, dāġ-ı b. 6/1, gerd-i b. 81/1, seyl-i b. 101/4, 3, b+ġa 114/1, b+lar 45/6, 101/3, 122/6, 147/2, b+larnıñ 189/4, b+lardın 63/1, 87/2, b+sıdın 127/1, 189/1, b+dur 61/6, b. ḳıl- 100/4, b. yaġ- 16/7.
belālıḳ < Ar. T. belalı: 62/6.
beliyyet < Ar. bela: 169/1.
belki < Far. belki: 21/4.
bend < Far. bağ, engel: 141/4, b.-i zünnārıñ 26/3, b.-i zülfüñdin 140/3, mübtelā-yı b.-i hicrāndur 199/4, b. iyle- 54/1, 96/2.
benefşe < Far. menekşe: 195/5.
benī ādem < Ar. insan oğlu: cins-i b. 153/7.
ber < Far. meyve: b+i 203/7.
berbād < Far. perişan, harap: 162/4, b. ol- 110/6.
berg < Far. yaprak: b.-i gül 129/5, b.-i güldür 163/2, b+ī " bir yaprak" 6/7.
berhem < Far. dağınık, perişan: 149/4.
berḳ < Ar. şimşek: 119/6, 173/4, 177/6, b.-ı āfet 110/4, b.-ı belā 169/5, b.-ı hicrān 157/2, b.-ı hicrānıñ 157/5, b.-ı ḥüsn 52/2, b.-ı lāmiʿ mu 138/5, b+ı 174/3, b+ıdın 19/1, 148/1, b. irmes 84/2.
berr < Ar. kara, toprak: b+iġa 85/2.
ber-serī < Far. üstünlük: 167/5, 203/8.
ber-ṭaraf < Far. Ar. bir yana atılan: 105/1.
bes < Far. yeter, yetişir, tamam, evet: 6/2, 14/5, 47/5, 52/5, 56/3, 59/1-7, 89/6, 98/3, 104/4, 124/3, 129/3, 174/1, 7, 183/2, b.+dür 2/7, 157/2, b. durur 52/5.
be-ser < Far. baş üstünde: 37/2.
besī < Far. pek, çok: 21/4, 24/5, 67/2, 70/31, 11/7, 140/3, 158/2, 202/19, 203/31-34.
be-teng < Far. sıkıntılı: 84/4.
beter < Far. daha kötü: b+rek 15/2.
beyābān < Far. kır, çöl: b+larnı 15/1.
beytü'l-aḥzān < Ar. Yusuf'u kaybeden Yakub'un çadırı, dünya: b+ım 81/1, 2, b+ımġa 19/1.
bezm < Far. topluluk, içkili eğlenceli meclis: 23/2, 102/8, 132/6, b.-i ʿişret 32/4, b.-i ʿıyş ḳıl- 105/4, b.-i ʿıyşıñ 181/3, b+din 35/5, b+iniñ 23/2, b+ide 199/6, b+idin 25/5, 118/7.
bī-ʿaded < Far. Ar. sayısız: 21/3.
bi-ʿaynih < Ar. olduğu gibi: 129/4.
bī-bāk < Far. korkusuz: b+din 142/5.
bī-cān < Far. cansız: 137/3, b+dur 199/5.
bī-çāre < Far. çaresiz: ʿāşıḳ-ı b+ġa 144/4, min-i b+ġa 115/3.
bī-çārelıġ < Far. T. çaresizlik: 62/6, b+dın 62/6.
bī-dād < Far. zulüm, işkence: 48/4, 90/5, 145/1, 162/3, 189/5, b.-ı gerdūn 131/8, b+nı 98/5, b+ım 162/3, b+ıñ 18/4, b+ını 87/6, 139/3, ʿışḳ-ı b+ını 82/5, b+ıġa 26/6, b+ıdın 90/3, 111/7, 164/6, b. iyle- 16/5, 71/3, 101/2, 162/3.
bīdār < Far. uyanık, uyumayan: 114/4, b. ir- 37/4, b. iyle- 60/7.
bī-dil < Far. gönülsüz: b.-i bīmār 174/2, bülbül-i b. 6/6, min-i b+ġa 31/5.
big bey: b+im 140/2.
bī-gāne < Far. ilgisiz, yabancı: 128/6, min-i b+ī 144/5, b. bol- 128/6, b. ḳıl- 1/5.

bī-gānelıḳ < Far. T. ilgisizlik: 50/3.
bī-gāne-veş < Far. ilgisiz gibi: 68/7.
bī-ḫaber < Far. Ar. habersiz: 186/2, b. ol- 48/7.
bī-ḫad < Far. Ar. sınırsız: 203/28, hicr-i b. 38/1.
bī-ḫāl < Far. Ar. halsiz: 137/1, b+min 139/5, b. iyle- 191/2, 86/1.
bī-ḫānumān < Far. yersiz yurtsuz: ʿāşıḳ-ı b. 125/2, min-i b. 92/4, b+ım 68/3, b+lardın 88/6, b. iyle- 188/1.
bī-ḫāṣıl < Far. Ar. sonsuz: b+dın 182/3.
bihbūd < Far. iyi, sağlam: b+ıdın 135/4.
bī-hemtā < Far. benzersiz: 23/1.
bī-ḫod < Far. kendinden geçmiş, çılgın: 172/6, b. ol- 144/6.
bī-ḫodluġ < Far. çılgınlık: b+um 38/5.
bī-ḫodluḳ < Far. çılgınlık: 151/7.
bī-hūş < Far. şaşkın, sersem: b. iyle- 132/6.
bī-iḫtiyār < Far. Ar. kendiliğinden, elde olmayarak: 41/7, b. ol- 171/1, 3, 41/4.
bī-iltifāt < Far. iltifatsız: 18/3.
bī-ḳarār < Far. A: kararsız: b. ol- 44/1, 171/5.
bī-kes < Far. kimsesiz: 88/6.
bī-keslik < Far. kimsesizlik: 58/2.
bil- bilmek: b-mişem 114/6, b-medim 58/6, 62/4, 82/4, 110/1-7, 173/7, b-medinĝ mü 58/2, b-medi 186/2, b-ür-min 81/4, b-ür 6/5, 30/3, 41/4, 42/7, 75/2, 168/6, b-mesem 41/4, bilmes-min 185/1, b-mes 43/5, 145/4, 200/1-7, bilmes-siz 88/7, b-gey 34/5, 60/3, 187/7, b-ge-sin 114/5, b-gil 164/6, b. 29/1, 97/1, 5, 118/1, 154/6, 178/2, b-inĝ 87/1-9, 88/1, 2, 4-7, b-men 41/5, 73/2, 83/2, 108/1, 112/2, 138/6, 143/3, 197/3, b-sem 78/5, 146/6, b-se 117/7, b-gen 88/1, b-geninĝni 108/1, b-megen 88/2, b-megenler 87/6, b-ip 60/1, 97/2, 122/3, 194/3, b-meysiz 87/5, 7, 9, 88/3-5, b-mey 108/1, b-meyin 81/3, b-edür 71/5, b-mesge 60/1, 97/2, 194/3.
bil bel: b+i 133/4, b+ininĝ 112/4, 175/4.
bile ile, birlikte; krş. ile, birle: 6/4, 5, 7/7, 9/2, 7, 8, 12/5, 17/4, 21/5, 29/3, 6, 30/1, 31/1, 34/4, 44/3, 45/4, 51/3, 53/7, 54/6, 64/7, 67/2, 72/4, 80/2, 85/5, 86/7, 89/5, 90/6, 96/1, 107/5, 110/7, 115/5, 116/5, 121/2, 122/5, 129/5, 135/1, 3, 140/2, 145/6, 153/1-7, 154/1-7, 156/5, 158/2, 160/3, 161/2, 170/2, 3, 174/5, 187/4, 190/4, 192/7, 194/3, 195/6, 203/20.
bilgür- belirmek: b-di 169/3, 173/2, b-ür 183/2, b-üp 17/6.
bi'llāh < Ar. allah için: 43/6, 106/3, 159/6, 202/11.
bī-maʿnī < Far. Ar. manasız, anlamsız: b. bol- 67/3.
bīmār < Far. hasta: 24/2, 25/5, 114/2, 141/4, 171/2, 206/2, bī-dil-i b. 174/2, b+nı 184/2, b+ım 34/2, cism-i b+ım 210/1, b+ınĝ 26/7, bülbül-i b+ımı 194/4, b+dur 89/7, b. bol- 129/4, 148/5, b. ol- 17/6.
bīmārlıġ < Far. T. hastalık: 69/4, b+dın 181/2, 209/3.
binā < Ar. yapı, ev: b+sın 78/1, 46/1, 192/7, b. ḳıl- 1/4, 97/1.
bīnā < Far. gören, görücü: 182/6.
bī-nām < Far. adsız, sansız: 188/2.
biniş < Far. görüş, görme kabiliyeti: ehl-i b. 79/1.
bī-nevā < Far. nasipsiz, çaresiz: 35/7, b+lar 51/7, b+lardın 87/1, b. bol- 18/7, 67/7.
bī-nevālıġ < Far. T. çaresizlik: b+dın 20/7.
bī-pāyān < Far. sonsuz: baḥr-i b.8/8.
bī-pervā < Far. pervasız, korkusuz: şūḫ-ı b. 59/1.

bir bir (1): 5/5, 6/3, 7/1-4, 8/1, 3, 7, 9, 9/2, 4-6, 14/1, 2, 6, 15/1, 4, 17/4, 6, 20/1, 4, 6, 21/1, 22/1, 2, 6, 23/1, 7, 24/3, 4, 25/4, 26/5, 29/1, 4, 5, 30/1, 31/6, 7, 33/4, 34/2, 4, 37/3, 5, 38/2, 5, 40/6, 42/6, 46/1, 2, 52/3, 53/7, 56/1, 57/5, 64/4, 65/2, 66/5, 69/2, 3, 5, 6, 70/3, 71/2, 74/2, 75/1, 2, 4, 6, 76/7, 84/2, 4, 85/5, 87/3, 92/5, 93/6, 95/2, 96/1, 3, 97/6, 100/2, 102/1, 2, 103/1, 105/2, 109/6, 110/4, 6, 115/5, 116/5, 117/3, 7, 118/5, 119/2, 120/3, 6, 121/2, 122/5, 8, 124/1, 125/5, 128/3, 6, 131/1, 131/1, 5, 133/1, 135/7, 139/4, 140/5, 141/7, 142/6, 143/1, 2, 144/2, 146/2, 3, 147/6, 149/2, 3, 152/2, 5, 155/4, 156/3, 157/4, 7, 158/1, 159/1, 160/4, 161/4, 163/1, 6, 7, 164/3, 4, 6, 166/3, 4, 167/1, 169/4, 5, 171/5, 172/1, 173/3, 174/3, 4, 7, 176/4, 177/1, 179/1, 4, 180/4, 181/2, 183/5, 186/5, 187/2, 188/5, 189/1, 6, 190/2, 192/5, 196/1, 2, 198/6, 199/1-3, 200/5, 201/7, 202/16, 32, 205/1, b+niñ̂g 121/5, b+ni 96/4, 131/5, b+in 60/6, b+i 15/4, 58/3, 70/3, 126/5, b+ge 102/7, b+iniñ̂g 174/5, 175/6, b+idin 152/5, b+ige 65/6, b+idür 71/2.

bir- ver-: b-dim 49/2, b-diñ̂g 58/2,b-di 11/4, 19/4, 24/4, 46/1, 48/6, 56/4, 169/2, 177/5, 186/2, 202/7, b-ür 10/7, 184/2, 201/3, 202/2, b-mes 47/3, 84/9, b-miş 19/6, 69/1, 188/7, b-gemin 134/1, b-gey 44/7, 47/2, b-ge 5/2, 72/2, b-ey 59/1, 111/7, b. 21/6, 26/7, 57/6, b-gil 58/7, 141/1, 150/1, b-megil 165/7, b-me 171/5, b-mesün 80/3, 108/4, b-sem 4/1, b-mesem 39/5, b-señ̂g 163/6, 202/23, 1/3, 114/3, 174/6, 28/1, b-seler 144/6, b-mek 54/6, 137/6, 188/7, b-mekdin 198/3, b-mekimge 36/6, b-ürde 140/5, 172/3, b-gen 69/5, b-mesdin 46/1, b-ip 10/6, 112/7, 125/5, 143/7.

birev birisi: 124/6, b+ge 16/5.

birle ile, birlikte; krş. bile, ile: 1/4, 3/1, 8/5, 12/5, 19/1, 22/6, 23/3, 24/5, 26/7, 28/7, 30/1, 4, 37/2, 40/2, 42/2, 43/2, 7, 46/4, 48/3-5, 52/2, 5, 54/2, 3, 57/2, 61/4, 62/2, 67/5, 69/5, 71/2, 72/3, 5, 74/4, 75/5, 78/1, 82/1, 7, 88/3, 89/3, 92/3, 93/3, 96/3, 97/1, 99/5, 103/3, 106/5, 108/1, 5, 109/1, 110/5, 113/2, 115/4, 119/2, 120/5, 122/3, 128/6, 131/4, 5, 135/3, 137/3, 143/4, 144/3, 146/1, 150/2, 5, 152/3, 153/6, 156/4, 158/3, 159/5, 161/1, 3, 166/6, 174/5, 175/3, 4, 176/6, 177/4, 178/2, 189/6, 190/3, 4, 193/1, 6, 195/5, 196/4, 7, 198/4, 201/4, 203/14, 32, b+mü 71/5.

biryān < Far. et kebabı, ateşte kızartma: 9/3, sīne-i b. 8/6, b+ım 80/2.

bī-ṣabrlıḳ < Far. Ar. T. sabırsızlık: 40/5.

bī-sāmān < Far. parasız, sermayesiz: ʿuşşāḳ-ı b. 127/7.

bismi'llāh < Ar. besmele, başlangıç: 115/5.

bister < Far. yatak, döşek: b.-i żaʿfımda 114/2, b+im 109/6, b+i 193/5.

bisyār < Far. çok: 25/1, 45/6, vefā-yı b+ımnı 103/7.

bī-tāb < Far. yorgun: 12/2.

bī-vefā < Far. A: vefasız: 62/7, 95/1, 144/5, b+larġa 165/7, b+lardın 53/2, 63/2, b+durlar 63/2, b. iyle- 194/2.

bī-vefālıķ < Far. Ar. T. vefasızlık: 44/2, b. iyle- 53/1.
biyik büyük: 130/1, b+rek 2/5.
biyle böyle: 28/1, 57/5, 65/4, 111/5, 174/4, 196/6.
biz biz: b+in͡g 28/2, b+ni 70/2, b+ge 23/2, 24/4, 111/6, 197/3.
bīzār < Far. bıkmış, usanmış: 174/1.
bize- bezemek: b-p 97/3.
bizel- bezenmek: b-gen 175/3.
boġ(u)z boğaz: b+ın 60/8.
bol- olmak; krş. ol-: b-dum 24/1, 30/3, 44/2, 68/5, 82/7, 90/1, 92/4, 98/6, 147/1, b-dun͡g 63/6, 71/6, 86/5, b-madın͡g 3/6, b-dı 6/1, 10/1, 4, 18/2, 19/2, 24/7, 30/2, 31/6, 33/1, 34/2, 4, 37/3, 5, 38/2, 5, 40/6, 42/6, 46/1, 2, 52/3, 4, 57/5, 6, 63/7, 64/4, 65/2, 66/5, 67/7, 68/6, 69/2, 3, 5, 6, 71/1, 74/2, 75/1, 2, 4, 6, 76/5, 7, 78/1, 84/4, 85/5, 92/3, 5, 93/6, 94/7,95/2, 96/1, 3, 97/6, 125/4, 126/3, 129/3, 144/2, 3, 146/2, 147/2, 153/6, 154/2, 157/3, 160/4, 7, 167/5, 173/4, 180/4, 187/4, 198/4, 204/3, 4, b-du 112/9, b-dılar 69/4, b-dımu 35/5, b-madı 66/5, 94/7, 151/3, 202/32, b-mışam 59/3, 109/7, 122/7, b-mış 7/1, 3, 91/5, 24/6, 28/1, 64/5, 105/1, 122/7, 128/7, 128/7, 143/6, 148/3, 148/5, 148/7, 174/1, 203/12, b-up-min 24/6, 182/4, 203/28, b-up-sin 97/6, b-uptur 19/5, 76/7, 108/5, 145/5, 193/5, 202/27, b-ġa-min 93/4, b-ġa-sin 90/1, b-ġay-min 95/2, b-ġay-sin 18/3, 101/5, b-ġay 8/2, 28/1, 35/3, 39/5, 43/5, 48/1, 71/3, 78/6, 79/3, 79/4, 93/4, 102/9, 103/2, 4, 105/4, 107/1, 108/1, 119/3, 120/4, 142/7, 148/7, 151/7, 153/2, 154/7, 156/3, 160/6, 176/2, b-ġay mu 12/7, 79/4, b-ġu 30/2, 162/4, b-maġay-sin 94/6, b-maġay 9/2, 80/4, 149/3, 42/3, 150/4, b-ur 17/4, 35/3, 64/6, 65/4, 66/6, 70/1, 78/5, 80/2, 100/1, 108/3, 111/8, 128/6, 146/6, 149/1, 165/5, 167/1, 183/3, b-mas 23/6, 7, 129/5, 6, 131/6, 150/6, 152/4, 164/3, 168/7, 185/3, 196/1, 205/1-4, b-ay 13/6, 30/1, 120/3, b-ġıl 52/6, 91/3, 145/7, b. 113/5, b-ma 18/6, 158/4, b-sun 6/7, 51/4, 82/7, 160/4, b-masun 5/4, 49/2, 122/2, 139/1-7, 140/1-5, b-un͡g 68/2, b-sam 37/1, 170/5, b-san͡g 21/7, 63/1, 74/3, 148/3, 192/1, b-sa 1/1, 7, 4/3, 12/7, 14/5, 22/7, 33/2, 46/2, 4, 48/5, 67/3, 70/4, 75/6, 94/2, 97/4, 5, 99/1, 5, 105/3, 116/4, 117/4, 119/5, 122/5, 125/6, 129/3, 131/9, 139/1, 7, 140/1, 141/5, 142/2, 147/4, 5, 149/1, 150/7, 177/3, 183/5, 190/5, 192/7, 193/1, 7, 198/7, 210/1, b-salar 90/4, b-masa 20/4, 94/3, 109/5, 150/1-7, 159/6, 202/14, 17, b-maġan 94/2, 179/3, b-maġ 12/7, 28/6, 71/4, 73/3, b-maġım 12/2, 16/2, 68/6, 152/6, b-maġumdur 22/6, 147/5, b-maġın 110/4, b-maġlıġı 87/7, b-maķ 13/5, 18/7, 36/7, 39/4, 63/4, 119/6, b-ġan 23/2, 63/1, 88/2, 129/4, 190/5, 197/5, b-ġanda 110/6, b-ġanlar 42/7, 185/5, b-up 26/3, 60/3, 62/1, 92/3, 160/3, 184/1, b-ġaç 24/7, 93/3, b-ġalı 22/1, 106/3, 109/7, 148/1, 169/3, 190/7, b-may 128/1-7, b-mayın 90/3, b-maydur 202/21, b-a alman 63/3.
botra- parçalanmak, perişan olmak: b-p 151/5.
boy boy: b+ı 202/7, b+numġa 148/2, b+nıġa 30/5.
boya- boyamak: b-rġa 50/2.
boydaş boyu eşit: b. bol- 204/4.

boyluk̜ boylu: 197/2.
börk börk: b+idür 165/2.
bu bu: 1/7, 2/2, 4, 5, 3/3, 5/2, 6/2, 3, 7, 8/8, 9/2, 10/6, 14/2, 18/4, 6, 20/6, 21/6, 23/1, 4, 6, 25/1, 26/7, 27/3, 30/2, 32/2-4, 33/5, 34/2, 36/5, 37/2, 38/1, 3, 42/2, 6, 43/2, 3, 45/2, 46/6, 47/1, 3, 4, 6, 48/2-5, 7, 51/4, 52/5, 54/1, 57/6, 60/4, 9, 61/4, 63/2, 68/2, 3, 6, 70/3, 71/4, 72/5, 75/7, 77/5, 79/4, 80/3, 4, 81/4, 82/3, 84/1, 4, 85/5, 87/2-4, 89/6, 94/7, 97/5, 99/4, 104/3-6, 106/2, 107/3, 108/5, 109/4, 111/3, 4, 113/5, 114/6, 115/3, 116/3, 5, 117/7, 121/7, 122/4, 6, 124/1-7, 125/1-7, 126/7, 127/4, 128/4, 131/5, 6, 9, 134/3, 5, 135/1, 2, 6, 136/3, 142/7, 143/1-7, 144/5, 145/3, 5, 6, 145/5, 6, 146/3, 6, 147/6, 7, 148/3, 5, 149/2, 4, 151/7, 153/5, 6, 154/5, 156/3, 7, 158/2, 160/3, 6, 161/1, 162/1, 2, 163/6, 164/2, 4, 166/6, 7, 167/5, 168/2, 7, 171/3, 172/3, 6, 174/3, 5, 177/7, 180/4, 181/4, 7, 182/3, 4, 183/5, 184/2, 185/1, 4, 186/4, 6, 187/2, 8, 188/5, 189/4, 190/6, 191/2-4, 194/2, 196/5, 198/1, 200/2, 3, 201/4, 202/13, 14, 18, 21, 35, 203/16, 31, 33, b+dur 11/5, 44/7, 70/4, 115/3, 127/7, 134/4.
bular bunlar: b+nı 51/5.
bulcar önemli bir olayın vuku bulduğu yer: b+ıdur 33/5.
bulut bulut: 84/2, 117/2, 164/6, 183/3.
burun önce: 32/3, 46/1, 126/1, 126/2-7, 127/1-7, 188/3, 198/1, b+rak̜ 171/4.
būse < Far. öpücük: b+i 40/4.
bustān < Far. bahçe, gül bahçesi: 9/1, 2, 95/3, 105/2, 188/5, b+ġa 132/4, b+ıda 28/6, 13/6, 129/6, b+ıġa 151/6.
butraş- dağıtmak, saçmak: b-ur 51/2.
būy < Far. koku: b.-ı vefā 74/6, 151/6, 175/6.
buz- bozmak: b-dı 50/6, 111/1, 131/6, b-dılar 92/4, b-mış 54/3, b-ġay 153/4, b-ar 9/8, b-ma 43/6, b-mak̜k̜a 78/3, b-up 151/2.
buzuġ bozuk: 62/2, 97/2, 120/3, 143/7, 166/6, 167/5, 202/34.
buzuġluk̜ bozukluk: 78/2.
buzul- bozulmak: b-ġay 153/1, b-dı 65/4, b-ġan 8/1, 9/1, 165/3, 187/3.
bü'l-ʿaceb < Ar. çok acayip, çok tuhaf: 165/5, 201/2.
bülbül < Far. bülbül: 5/1, 3, 18/6, 66/3, 66/7, 98/7, 99/3, 104/3, 123/1, 128/4, 149/1, 174/4, 177/7, 184/4, 190/5, b.-i bī-dil 6/6, b.-i şeydā 77/6, b.-i bīmārını 194/4, b+ġa 152/5, b+ni 162/2, b+ī "bir bülbül" 5/2.
bünyād < Far. temel, esas: 145/1, b+ım 162/4, b+ıdın 111/1, 2, b. iyle- 162/4.
bürgen- örtünmek: b-ip 16/4.
bürk̜aʿ < Ar. başörtüsü: 95/3, b+ın 166/2.
büt < Far. put, güzel: 66/2, b.-i mey-ḫ̆āre 148/2.
büt- (yana) kapanmak, bitişmek: bitmek; inanmak; ortaya çıkmak, belirmek: b-se 84/3, -ġan 58/5, b-ken 21/2, b-keli 84/6, b-mey 84/3.
bütker- bitirmek: b-ü 142/6.

C

cāhil < Ar. bilgisiz: c. ir- 2/6.
cām < Far. cam, şarap, kadeh: 70/7, 105/3, c.-ı Cem'lik̜ 87/8, 203/29, c.-ı elest 24/6, c.-ı mey 70/1, 122/8, c.-ı sāf 70/1, c.-ı

ṣahbā 150/6, c.-ı vaṣlı 103/6, c.-ı viṣāl 146/6, c.-ı yāḳūtġa 14/6, c.-ı zümürrüd-gün 193/6, ḫarāb-ı c.-ı māl-ā-māl-min 137/6, c+nı 17/3, c+ım 83/3, c+ımġa 52/6, c+ı 75/7, c+ıdın 3/4, 31/6, 97/6, vaṣl-ı c+ıdın 45/3, c+ın 46/3, 192/1, c+ını 6/6, c. bir- 202/23.

cān < Far. can, ruh, hayat: 8/1, 9/1, 11/1, 3, 18/4, 23/3, 25/6, 27/3, 30/3, 5, 31/7, 35/6, 36/3, 6, 38/3, 39/2, 40/4, 45/6, 48/6, 51/3, 53/7, 57/4, 64/2, 76/3, 86/3, 91/2, 4, 94/1, 5, 7, 97/2, 99/5, 106/4, 107/4, 112/2, 115/4, 116/5, 118/3, 122/9, 125/5, 126/1, 4, 128/2, 5, 135/3, 140/5, 141/1, 2, 5, 144/2, 3, 5, 149/2, 150/3, 157/1, 160/7, 163/1, 164/7, 165/7, 170/4, 172/3, 174/5, 176/6, 177/2, 177/2, 178/7, 181/1, 184/2, 186/2, 3, 6, 187/3, 4, 196/4, 198/1, 3, 201/3, 209/2, ārām-ı c. 23/4, 112/2, 115/1, 188/3, c.-ı ġam-perver 4/4, c.-ı şīrīn 74/3, c.-ı nā-tüvānım 176/1, düşmen-i c+dur 49/2, laʿl-i c. 112/2, nakd-i c. 22/6,167/7, 198/2, rişte-i c. 112/4, rişte-i c. 175/4, sūz-i cān 199/1, terk-i c. 110/6, ḳaṣd-ı c. iyle- 122/6, 131/9, c+nı 7/6, 94/6, 110/2, 119/7, 144/5, 198/7, 202/11, 202/15, 202/2, c+da 83/1, 185/1, c+dın 31/4, 73/3, 84/4, 126/1, 212/1, c+ġa 23/4, 113/5, 127/6, 140/4, 174/2, c+ım 9/7, 14/2, 21/6, 26/1, 27/2, 39/1, 45/5, 59/4, 68/1, 72/2, 4, 78/4, 80/5, 81/4, 82/2, 101/1, 104/7, 112/9, 114/3, 120/5, 122/8, 131/2, 132/2, 136/2, 141/3, 153/7, 154/1, 157/4, 160/5, 170/4, 177/1, 178/5, 183/4, 189/4, 192/4, 198/7, 210/1, ārām-ı c+ım 39/1, 39/5, 45/5, 170/1, peyvend-i c+ım 170/2, rişte-i c+ım 13/4, terk-i c+ım 188/1, c+ımnıñ 96/3, 160/1, c+ımnı 31/1, 36/3, 36/6, 44/3, 44/3, 90/7, 96/3, 106/2, 122/8, 129/1, 134/1, 134/5, 142/4, 142/5, 173/5, 198/4, 198/5, 207/2, cevher-i c+ımnı 31/3, 170/2, rişte-i c+ımnı 54/5, c+ımda 11/1, 12/1, 190/2, c+ımdın 90/1, c+ımġa 14/1, 16/5, 18/4, 19/5, 26/5, 45/1, 48/2, 48/5, 56/3, 90/5, 91/2, 101/2, 123/4, 125/4, 139/3, 192/2, 198/4, 203/1, c+ıma 46/4, 68/7, 101/3, 110/2, 110/4, 122/6, 126/7, 131/8, 147/2, 193/4, c+ımdur 84/5, c+ıñ 22/7, 134/5, 183/5, c+ıñnı 82/2, 160/7, c+ıġa 72/4, 149/3, 168/1, 194/5, c+ıñġa 158/6, c+ıñġġa 26/7, 188/3, c+ını 19/4, 142/7, c+dur 117/1, 118/1, 118/3, rişte-i c+dur 118/1, ser-çeşme-i c+dur 120/1, c. bir- 4/1, 10/6, 7, 28/1, 39/5, 57/6, 59/1, 114/3, 143/7, 202/2, c. bol- 140/1.

cānā < Far. ey can: 74/5, 113/3.

cān-āferīn < Far. yaratıcı: 127/4.

cānān < Far. sevgili; krş. cānāne: 53/7, 67/7, 198/7, 198/7, c+dın 202/11, c+dur 118/3, c+ıġa 149/1.

cānāne < Far. sevgili; krş. cānān: c+ni 186/5.

cānānesiz < Far. sevgilisiz: 202/2.

cān-baḫş < Far. hayat veren, sevgili, can bağışlayan: 26/1, 43/3, laʿl-i c+ıñ 157/4, laʿl-i c+ıñdın 112/2, 202/1, leb-i c+ıdın 26/5.

cān-baḫşlıḳ < Far. T. can bağışlayıcılık: 76/4.

cān-efzā < Far. cana can katan, gönüle ferahlık verici; krş. cān-fezā: ḫaṭṭ-ı c. 164/1.

cān-fezā < Far. cana can katan, gönüle ferahlık verici; krş. cān-efzā: 112/2.
cānlıḳ < Far. T. canlı: 115/1.
cān-perver < Far. ruh besleyen, gönül açan: 120/2.
cānsız < Far. T. cansız: 11/4.
cāvidān < Far. sonsuz, ebedi: 110/1, 123/4, 170/2, ʿömr-i c. 77/2, 150/7, ḥayāt-ı c. 116/1, 123/4, ḥayāt-ı c+ım 170/7, helāk-i c. 170/7.
cefā < Ar. eziyet, incitme: 4/3, 48/6, 49/5, 53/2, 85/4, 103/7, 115/5, 142/1, 175/6, 190/6, c+dın 194/4, c+lar 125/3, c+lardın 63/6, 87/6, c+sıdın 127/1, 189/3, 191/3, c. iyle- 103/7, 104/3, 142/5, c. ḳıl- 4/5, 86/4.
cefā-āyīn < Ar. Far. eziyet töreni: 90/3.
cefācı < Ar. eziyet eden: 84/7.
cefā-ger < Ar. Far. eziyet eden: çerḫ-i c. 207/1, c+lerdin 63/6.
cefākeş < Ar. Far. eziyet çeken: 60/3.
cefā-keşlik < Ar. Far. T: eziyet çekme: c+de 145/7.
cehālet < Ar. cahillik, bilmezlik: 3/6.
cehl < Ar. bilgisizlik: 3/4.
cehr < Ar. yüksek sesle söyleme: 46/5.
celā < Ar. göç: c. bol- 102/9.
celāl < Ar. büyüklük: c+i 2/2.
Cem < Far. ö.i. şarabı icat eden masal hükümdarı: cām-ı C. 203/29.
cemʿ < Ar. toplama: c. irdi 169/5, c. iyle- 18/4, c. ḳıl- 140/3, c. ol- 59/7.
Cem'lıḳ < Ar. T. Cem gibi: cām-ı C+lıḳ 87/8.
cemāl < Ar. yüz güzelliği, yüz: 186/5, 200/7, c+iñ 6/7, 32/3, 65/1, 149/5, c+iñdin 32/1.
Cemşīd < Far. Cemasb'ın babası: c. imes 75/7.
cenāḥ < Ar. kanat, yan: 28/7.
cennet < Ar. cennet: 9/4, 13/7, 43/1, 2, 52/7, 61/3, 74/4, 112/5, 155/1, 156/4, 193/2, c-i mīnā 193/2, sebze-i c. 175/2, ṭūbī-i c. 60/5, 102/6, 112/5, c+de 184/4, c+çe 46/4.
cerāḥat < Ar. yara: 38/2.
cerāḥatlıġ < Ar. T. yaralı: 197/4.
cevāb < Ar. cevap: c+ıġa 65/6, c+ıda 25/1, 201/7.
cevāhirlıḳ < Ar. T. cevherlik: 184/4.
cevher < Ar. cevher, elmas: c+müdür 35/6, c.-i cānımnı 31/3.
cevherī < Ar. cevhere, değerli taş ve inciye ait olan, bunlarla yapılmış veya işlenmiş olan: 167/3, c+niñ 32/3.
cevr < Ar. eziyet, haksızlık: 54/2, 82/2, 101/2, 111/6, 139/3, 145/7, 162/4, 203/1, c+din 155/5, c+üm 187/7, nāvek-i c+iñ 198/6, nāvek-i c+üñ 140/2, ḫançer-i c+üñ durur 38/4, c+idin 82/2, 96/5, 203/19, c+ini 21/7, 158/4, c. it- 23/7, c. ḳıl- 171/1, c. ḳıl- 18/5, c. ḳıl- 4/4.
cevşen < Far. örme zırh, vaktiyle giyilen savaş elbisesi: c+i 58/6.
Ceyḥūn Ceyhun ırmağı: Pamir dağlarından çıkıp Aral gölüne dökülür: 131/5, 163/7.
ciger < Far. ciğer, bağır: 55/1, 203/4, ḫūn-ı ciger 48/3.
ciger-gūn < Far. ciğer renginde: 203/4.
ciger-ḫᵛār < Far. merhametsiz, çok keder çekmek: c. iyle- 104/2.
ciger-ḫūn < Far. yüreği yaralı, ciğeri kanlı: 203/3.
cihān < Far. dünya: 27/3, 84/1, 103/4, 122/9, 170/4, 177/2, 188/4, rüsvā-yı c. 188/4, c+nı 108/3, c+da 129/7, c+dın 101/7, c+ım 39/2, 170/4, 177/2.
cihet < Ar. taraf, yön: c+din 16/7.
cilve < Ar. kırıtma, tecelli, görünme: 52/5, c+si 147/6, c+sin 61/3,

203/9, c. ḳıl- 8/3, 9/1, 33/1, 104/1, 112/5, 126/3, 162/1, 191/2.

cilve-ger < Ar. Far. cilveli, cilve eden: 7/1, 21/2, 202/9, c. bol- 154/2, c. ḳıl- 29/5.

cilve-sāz < Ar. Far. cilveli, cilve eden: 95/4.

cin < Ar. gözle görünmez, latif cisimlerden ibaret bir yaratık: c+ġa 60/7.

cins < Ar. soy, çeşit, tür: c.-i benī ādem153/7.

cism < Ar. cisim, vücut: 84/4, 129/2, 141/5, 176/1, 177/1, 202/11, c-i bīmārım 210/1, c-i efgārı 154/7, c.-i efgārıġa 74/7, c-i figārım mu 138/2, c-i ḫʷāb 210/1, c.-i nā-tüvānım 39/1, c-i nā-tüvānım 177/3, c-i nizārımnı 103/2, c-i ʿuryān 164/2, c-i zārım 97/1, şiddet-i c-i figārımnı 103/3, c+im 10/1, 109/1, 109/2, 12/1, 153/1, 157/1, 164/3, 166/6, 167/6, 17/2, 191/4, 193/5, 208/1, 56/5, 58/4, 71/2, 78/1, 88/3, 97/2, tār-ı c+im 153/2, c+imni 52/2, 64/1, 109/2, 173/5, 179/3, 180/2, 203/20, c+imde 11/1, 112/8, 119/6, 157/2, 38/2, 58/3, c+imdin 91/3, c+ime 114/5, 172/2, c+iñg 202/27, c+iñgde 109/4, c+i 42/5, 160/3, c+ide 176/7.

cuġd < Ar. baykuş: c. irür 8/1.

cūy-bār < Far. çay, dere, ırmak: 84/6, 202/10.

cüdā < Far. ayrı, ayrı düşmüş: 114/1, 147/1, 202/11, c. bol- 140/1.

cümle < Ar. bütün, hep: 153/3.

cünūn < A: delirme, çıldırma: 26/3, 67/5, 68/3, 71/6, 90/1, 129/1, 150/4, 199/4, c+um 87/5,159/4, c+sın 15/7, menʿ-i c+um ḳıl- 37/3.

cürʿa < Ar. damla, yudum: c.-i vaşlı 144/6.

cürʿa-rīz < Far. bir çeşit ibrik, damla damla döken: c. bol- 52/6.

cürm < Ar. suç: 2/7, 43/6, c+iġa 61/5.

cüz < Far. başka: 70/2, 73/2, 75/1, 84/8, 103/7, 159/1, 16/9, 200/2, 200/7, 205/3.

cüz' < A: kısım, parça: c.-i cüz'üm 52/3.

Ç

çābük < Far. çabuk, seri, hafif: 21/1, ç+üm 168/3.

çaġ zaman: ç+da123/1, 139/5, 177/5, 188/4, ç+ı 6/6, 33/5, 93/3, ç+ın 173/2, ç+dur 149/5.

çaġlıḳ gibi: 9/5.

çāk < Far. yırtık, parça: 48/4, 112/10, 142/6, ç+ler 203/12, ç+lerdür 89/2, ç. irdi 167/5, ç. it- 54/5, 178/3, ç. iyle- 15/6, 81/5, 82/3, 117/6, 151/4, ç. ḳıl- 48/4, 98/4, ç. ol- 55/1.

çāker < Far. kul, köle: ç. irür 4/5.

çaḳıl- çakılmak: ç-ur 19/640/7.

çaḳın şimşek: 174/6.

çāre < Far. çare, yardım, tedbir: 20/7, 41/6, 128/2, 159/1, ç. ḳıl- 81/6, 116/5, ç.-i ʿışḳı 159/1.

çemen < Far. çimen: 18/6, 138/7,145/6, 147/6, 189/2, ç+niñg 89/6, ç+ġa 46/6, ç+de 6/7, ç+de 204/1.

çerāġ < Far. fitil, mum: 69/2, ç+ı 2/3, ç.-ı rūşeni 195/3.

çerḫ < Far. gök, felek, kainat: 19/6, 29/1-7, 33/5, 50/6, 78/7, 101/2, 102/2, 125/1, 131/7, 143/1, 146/4, 151/3, 4, 153/6, 154/5, 166/6, 192/3, 7, 196/2, 202/31, 203/19, ç.-i cefā-ger 207/1, ç.-ı dūn 129/7, ç.-i encüm 103/3, ç.-i gerdān 165/6, 166/5, ç+niñg 34/4, ç+dın 2/5.

çeşm < Far. göz: 195/5, ç.-i giryān 166/7, ç.-i giryānım 80/1, ç.-i

ḫūn-rīziġa 74/7, merdüm-i ç+im 149/5, ç+iñ 202/24.

çeşme < Far. pınar, su kaynağı: ç+siniñ 203/6, ç.-i ḥayvān 9/3, 107/5.

çetr < Far. çadır, gölgelik: 124/7.

çıda- sabretmek, katlanmak: ç-r-min 7/6.

çıḳ- çıkmak: ç-tı 71/1, 126/1, 148/6, 179/5, ç-mış 166/1, ç-ḳay 20/2, 126/1, 135/3, ç-maġay 126/4, ç-mas 66/5, ç-masun 126/1, ç-sa 2/2, 7/7, 28/4, 126/5, ç-sañ 115/4, ç-ḳan 35/5, ç-ıp 151/1, 181/5, ç-may durur 23/6, ç-ḳunca 180/3.

çıkar- çıkarmak: 13/3, 115/4, 144/5, ç-min 25/5, ç-dım 137/2, ç-dı 208/2, 212/1, ç-mış 164/1, ç-ġay 189/4, ç-ġaylar 122/9, ç-ur-sin 44/5.

çın doğru, gerçek: 185/2.

çırman- sarılmak, dolanmak: ç-ıp 16/1.

çibin sinek: 16/1, 130/4, 164/2, 165/5.

çihre < Far. yüz, surat: 89/3, 195/5, 196/6, 203/9, ç.-i kāhıñ 79/5, ç+din 40/7, 202/18, ç+m 123/2, 153/6.

çik- çekmek: 8/8, 21/7, ç-er 60/6, 64/4, 99/4, 100/1, 133/5, 162/5, ç-tim 24/7, 32/2, 143/1, 178/4, ç-tiñ 27/4, ç-ti 3/3, 70/1, 81/5, 120/7, 150/3, ç-tiler 29/3, ç-mişem 158/2, ç-erler 60/8, ç-meñiz 126/4, ç-kil 30/5, ç-ey 193/6, ç-megil 132/3, ç-me 157/7, ç-sem 83/3, 146/4, ç-señ 3/4, ç-se 111/8, ç-en 88/7, ç-ip 203/17, ç-mey 123/1ç-mekke 137/7.

çīn < Far. kıvrım, büklüm, çatıklık: ç.-i ebrū 86/1, naḳḳaş-ı ç. 60/6.

çolpan sabaha karşı doğan yıldız: 5/4.

çörge- yakmak: ç-di 179/2.

çörgen- yanmak: ç-ip 16/3, 4.

çü < Far. gibi, çünkü; krş. çün, çünki: 1/1, 2/7, 33/2, 39/5, 46/5, 70/2, 75/2, 5, 85/2, 126/2, 179/3, 191/5, 195/3.

çüçük tatlı: 36/4.

çüçüklük tatlılık: 76/4.

çün < Far. gibi, çünkü; krş. çü, çünki: 1/7, 3/5, 12/4, 13/1, 3, 13/6, 17/4, 18/2, 19/2, 20/4, 21/7, 22/6, 23/7, 26/6, 28/5, 30/2, 31/5, 36/7, 39/4, 40/7, 42/1, 5, 6, 46/5, 46/7, 50/6, 7, 51/6, 56/1, 58/7, 59/7, 64/7, 65/2, 7, 67/4, 72/3, 79/2, 80/2, 84/5, 87/5, 90/1, 92/7, 95/5, 98/6, 98/7, 99/3, 103/7, 104/3, 105/3, 109/6, 114/4, 5, 118/5, 119/2, 123/3, 5, 125/4, 128/5-7, 129/3, 7, 131/6, 135/4, 136/3, 144/3, 4, 145/7, 146/4, 152/3, 5, 7, 156/7, 158/6, 159/1, 7, 160/5, 163/7, 165/7, 166/7, 169/2, 171/1, 6, 179/2, 182/7, 186/3, 187/5, 6, 187/8, 190/3, 196/6, 199/6, 200/2, 4, 201/5, 7, 202/9, 33, 203/18.

çünki < Far. gibi, çünkü; krş. çü, çün: 4/3, 28/7, 39/3, 55/3, 104/7, 158/4, 160/4, 161/5, 170/3, 173/6, 178/4.

çürük çürük: 190/5.

D

dād < Far. adalet, doğruluk, hak: d+ımġa 143/5, d+ın 111/7.

dāġ < Far. yara, yanık yarası: 47/2, 58/3, 63/4, 69/1, 89/2, 103/2, 124/3, 132/1, 159/2, 168/2, 202/27, d.-ı āşikārī 84/3, d.-ı belā 6/1, d.-ı ʿışḳıñ 69/1, 168/5, d.-ı hicriñdin 11/2, d.-ı nihānımdur 84/3, d.-ı pinhānım 81/6, 82/3, d.-ı ʿışḳdın 92/5, d.-ı fürḳatim 106/1, d.-ı hicrān 112/6, 132/1, 146/3, 166/4, 167/5, d.-ı hicrān mu 112/6, d.-ı hicrānnı 202/30, d.-ı hicrāndın 47/2, d.-ı hicrāndur 118/2, d.-ı mihr 112/6, d.-ı

ḥasretim 110/2, d.-ı ḥasretimdindür 167/3, d.-ı ḥırmān 143/2, 157/4, mübtelā-yı d.-ı hicrān-min 124/2, d.-ı hicrān bol- 140/1, d+ım 202/29, 30, d+ımı 57/1, d+ıdın 58/3, 81/2.

dağı dahi, ve: 3/7, 6/2, 15/5, 21/7, 25/1, 59/3, 61/5, 78/2, 94/7, 104/4, 122/7, 128/5, 142/7, 145/7, 146/4, 148/4, 57/2, 166/7, 170/4, 174/1, 192/7.

daḫil < A: dahil, içinde: d. imes 58/3.

dāl < Ar. Arap alfabesinde "ذ", iki kat olmuş: d+min 133/5, 137/7.

dām < Far. tuzak: 186/2, d+ı 75/5, d+ıġa 16/1, 203/17.

dāmen < Far. etek: d.-i pākin͡g 140/2.

dānā < Far. bilen, bilgin: 2/6.

dāne < Far. tane, tohum, çekirdek: 75/5, d.-i mihr 86/3, d.-i ḫāl 96/2, d.-i ḫālin͡g 72/3, d+ni 186/2.

dāniş < Far. bilgi, bilme: 34/3.

dār < Ar. ev, yer, yurt: d.-ı fenā 1/7.

dār'ü'ş-şifā < A: şifa yurdu, sağlık yurdu: 64/2.

dāstān < Far. destan, şöhret, ün: 123/7, d.-ı derd 123/7, d+lardın 88/5, d+ım 68/4, 176/5, d+ımdur 84/1, d+ın͡g 66/7.

da'vā < Ar. şikayet, iddia, dava: d. ḳıl- 29/6.

dāyim < Ar. daim, sürekli: 18/6, 52/2, 64/4, 167/1, 169/6, d. bol- 142/7.

dāyimā < Ar. daima, sürekli: 3/6, 167/4.

def' < Ar. ortadan kaldırma, giderme: d+ini 93/2, d. ol- 58/5, 159/4, 180/5, d. it- 30/4, d. ḳıl- 64/7.

defter < Ar. defter: d.-i 'ışḳ 28/1.

dehr < Far. dünya, devir, zaman: 35/5, 45/2, 63/6, 66/4, 74/6, 101/7, 102/3, 123/6, 129/6, 151/6, 154/2, 175/6, 192/5, gedā-yı d. 126/6, gül-zār-ı d. 46/6, d+ni 75/7.

dem < Far. nefes, soluk; an, zaman: 5/3, 8/1, 14/7, 24/3, 25/4, 30/1, 31/6, 33/2, 39/1, 3, 5, 45/5, 47/4, 6, 53/7, 57/4, 59/1, 7, 60/6, 69/6, 84/4, 86/7, 90/5, 93/4, 97/6, 98/1, 5, 100/1, 101/4, 5, 102/1, 106/2, 110/5, 115/2, 4, 116/4, 120/6, 125/3, 127/5, 128/3, 130/3, 136/4, 149/4, 150/3, 6, 153/3, 155/1, 159/5, 6, 161/4, 163/3, 172/1, 178/2, 6, 183/4, 192/5, 199/3, 201/7, 202/2, 16, 205/1, d+idin 11/4, d. ur- 18/1, 160/5, d+ġa 108/4, d+dür 61/2, d+ī "bir an" 11/2, 60/7, 76/6, 114/1, 114/6, 116/4, 119/2, 131/8, 140/5, 152/1, 164/4, 184/1.

dem-ā-dem < Far. sık sık, her zaman: 28/4, 137/6.

dem-be-dem < Far. zaman zaman, zamanla: 28/6, 46/3, 80/1, 101/1, 161/1, 162/4, 178/3, 192/1, 203/27.

dürc < Ar. kutu, kutucuk: d.-i güher (mücevher kutusu) 32/3.

derd < Far. dert, gam, keder: 1/2, 7/6, 9/8, 11/2, 17/2, 34/1, 61/6, 67/4, 72/5, 78/2, 87/2, 91/1, 92/5, 100/4, 101/1, 102/3, 106/1, 3, 107/1, 114/1, 2, 128/2, 149/2, 151/1, 2, 6, 174/2, 194/1, 203/13, 212/1, d.-i 'ışḳ 124/7, 127/2, d.-i 'ışḳın͡g 62/3, 80/4, 99/5, 107/2, d.-i 'ışḳıda 21/4, d.-i 'ışḳıdın 194/4, d.-i hicrān 40/7, 132/7, 180/5, d.-i hicr 212/1, d.-i hicrin͡gdin 113/3, 137/3, d.-i hicridin 124/4, d.-i firāḳ 73/1, d.-i firāḳın͡g 130/2, dāstān-ı d. 123/7, d+din 39/4, d+ġa 128/2, d+im 19/6, 33/2, 97/4, 171/3, d+imnin͡g 154/4, d+imni 160/1, ḳıṣṣa-i d+imni 186/4, d+imdin

144/2, kūh-ı d+imdin 155/4, d+ime 80/2116/5, d+imġa 91/1, d+i͡ñĝġa 78/7, d+i 129/1, 3, 199/1, 212/1, d+in 55/4, 88/1, 185/2, d+idin 122/8, 123/7, 146/5, d+iġa 26/1, 38/4, 88/5, 146/7, d. imiş 73/1.

derd-efzā < Far. derd arttıran: 88/7.

derdlıġ < Far. T. dertli: 33/2.

derd-mend < Far. tasalı, dert sahibi: d.-i ʿışḳını͡ñĝ 168/1.

dergāh < Far. dergah, tekke, kapı önü: ḫāk-i d+ı͡ñĝ 79/1.

derhem < Far. karışık: d+dür 125/1, ḫāṭır-ı d. 153/5.

dermān < Far. ilaç, çare: 112/10, 132/1, 146/7, 158/6, d+mu 112/10, d. ir- 38/4, d. ḳıl- 78/7.

deryā < Far. deniz: 15/1, 150/5.

dest < Far. el: 24/4, zūr-ı d+i 70/4.

destār < Far. sarık, tülbent: 7/5, 148/3.

deste < Far. tutacak yer, demet: d+sin 211/1.

dest-res < Far. kuvvet ve zenginlik: 25/2, d. irmestür 56/1.

deşt < Far. çöl, bozkır: 46/4, 53/5, 57/3, 103/2, 105/3, 203/10, d+i 94/5, d+ini 187/5, d+ide 22/4, 42/7, 47/7, 141/2, 150/4, 181/6, 188/1, d+idin 98/1, 122/3.

devā < Ar. ilâç, çare: 146/7, d+sıdın 189/6, d. ḳıl- 183/5.

devlet < Ar. devlet, zenginlik, baht, talih: 30/2, 79/4, 82/7, ṣubḥ-ı d. 181/5, d.-i tevfīḳ 182/7, d+idin 61/7.

devr < Ar. dönme, dönüp dolaşma, zaman: 42/2, 111/7, 118/6, 120/6, d.-i āsmān 123/6, d.-i muḫālifdin 70/7, d.-i ḥüsnü͡ñĝde 197/1, d.-i per-gār iyle- 104/6, d.-i per-gārı 154/5, sāḳī-i d. 31/6, d+ni͡ñĝ 57/5, d+inde 70/7, d+ü͡ñĝde 144/2, d+ide 35/2, 42/2, 89/2, 121/1, 146/6, d+idin 104/6, d+iġa 187/8.

devrān < Ar. dünya, zaman, talih: 9/7, 31/6, 94/4, 101/2, 146/6, 148/6, 186/5, ehl-i d. 164/6, fitne-i d. imes 57/5, d+nı͡ñĝ 90/3, d+da 47/4, d+ın 89/6, d+ını 187/8, gülşen-i d+da 191/6, mihr-i d+ıda 29/1, āşūb-ı d+dın 47/4, 126/6, ebnā-yı d+dın 10/6, fitne-i d+ġa 21/5, endūh-ı d+dur 120/6, rāz-ı d+dur 118/6.

deyr < Ar. dünya, meyhane, manastır: 51/4, 61/5, 109/7, 114/6, 137/6, d.-i fenāda 23/4.

di- demek, söylenmek: d-dim 18/5, 19/6, 45/5, 67/1, 86/4, 86/4, 101/6, 116/5, 162/5, 179/1, 185/4, 199/4, d-di͡ñĝ 115/5, 136/7, 198/7, 199/5, d-di 15/3, 19/6, 31/5, 80/5, 86/7, 131/3, 134/4, 163/2, 203/14, d-medim 18/5, d-gey-sin 155/5, 160/2, d-gey 130/3, d-geyler 189/7, d-ge-sin 83/5, d-r-min 28/3, 131/8, 171/6, 185/3, 192/5, 201/1, 3, 202/17, 18, d-r-sin 74/2, 80/5, 118/4, 134/5, 154/6, 175/5, 187/7, d-r 2/6, 13/5, 17/3, 25/4, 43/5, 62/7, 67/5, 73/4, 106/2, 122/3, 126/1, 155/3, 171/6, 173/7, 184/5, 186/4, 188/7, 189/6, 200/2, 203/11, 31, d-r-siz 89/7, 171/3, d-rler 14/7, 131/9, 183/4, d-mes 149/1, d-gil 97/6, 105/5, 160/3, 5, d-megil 135/6, 161/3, 175/7, d. 141/4, d-me 23/7, 57/6, 69/7, 109/1, 3, 4, 118/2, 124/5, 126/7, 135/7, 145/2, 156/2, 5, 159/7, 188/3, 198/2, 199/3, 202/26, d-yin 67/6, 112/1-10, d-ñĝiz 141/2, 6, d-me͡ñĝ 64/6, 165/7, d-mesün 91/5, d-sem 25/4, 40/5, 44/6, 67/5, 75/3, 76/1, 102/1-9, 103/1-7, 171/7, 172/6, 186/4, 200/5, 205/4, d-se͡ñĝ 76/5, 152/3, 155/4, 201/7, d-se 25/1, 43/5, 61/1, 66/5, 70/5, 103/3,

152/4, 191/4, d-mese 51/5, d-seṅ̑giz 54/7, d-mek 172/4, d-mekdin 137/1, d-gendür 33/5, d-yin 102/5, d- ben 17/5, d-p 8/6, 15/5, 30/1, 69/3, 86/5, 90/4, 96/5, 108/3, 5, 109/2, 112/6, 113/1-3, 118/3, 126/1, 141/6, 149/2, 154/7, 202/27, 203/5, 19, d-pmin 114/7, d-ben 185/5, 189/3, d-geç 62/3, d-meṅ̑giz 59/2, 59/3, 117/7, 119/3, 124/2, 171/5, d-y 112/3, 5, 175/1-7, d-y alman 67/6.

dīdār < Far. yüz, çehre: d+ını 194/5.

dīde < Far. göz: 182/6, d.-i giryān 8/5, d.-i ḫūn-bār 7/7, d.-i ʿaġyār 152/2, d.-i giryānıġa 149/5, d.-i ḫūn-bārnı 184/3.

diger-gūn < Far. değişmiş: 203/2.

dik gibi: 6/1-3, 6, 8/7, 9/1, 3, 10/1, 14/3, 5, 16/1, 18/2, 20/4, 21/2, 4, 6, 29/1, 30/2, 32/4, 36/5, 37/5, 39/3, 41/1, 2, 44/4, 49/2, 5, 54/6, 57/3, 58/4, 61/2, 64/3, 66/1, 69/2, 72/1, 2, 75/2, 76/2, 3, 78/1-7, 89/2, 93/4, 100/3, 102/8, 109/3, 113/2, 114/1, 115/2, 117/6, 121/2, 7, 122/2, 5, 123/1, 124/3, 125/2, 127/2, 129/4, 6, 133/3, 137/1, 3, 5, 7, 138/1, 3, 139/1, 2, 4, 149/3, 151/5, 152/7, 153/5, 157/2, 157/3, 162/5, 164/1, 7, 171/2, 7, 172/1, 175/3, 176/2, 3, 180/3, 181/2, 5, 188/3-5, 192/5, 193/3, 196/1, 197/1, 198/2, 201/2, 209/4, d+min 69/6, d+dür 46/2, 124/7, 191/3, d+tür 162/4.

dil < Far. gönül: d.-i āzārıdın 62/2.

dil-ārām < Far. gönül alan: d+ım 83/5.

dil-āsā < Far. gönlü rahatlatan, avutan: 76/3.

dilāver < Far. yiğit, yürekli: 8/7.

dil-ber < Far. gönül alan, güzel: 4/2, 47/3, 52/7, d.-i nā-dān 140/4, d.-i raʿnā 197/1, d+im 7/2, 109/1, 147/4, d.-i 193/7.

dil-cūyluḳ < Far. gönül çekicilik: 5/2.

dil-dār < Far. sevgili: 152/7.

dil-ḫᵛāh < Far. gönül dileği: d.-ı mihmān 167/7, vaṣl-ı d+ıṅ̑ 79/3.

dil-ḫaste < Far. gönlü hasta: d+lerniṅ̑ 18/3, min-i d+din 115/3, min-i d+ni 72/1, min-i d+ġa 18/3, 197/4.

dilīr < Far. cesur, yiğit: 70/1.

dil-keş < Far. gönül çekici: 21/1.

dil-rūbā < Far. gönül alan: 47/3, 125/6, d+nıṅ̑ 62/1, d+nı 62/7, d+lardın 63/1, d+yıṅ̑ 181/3.

dil-sitān < Far. gönül alan, güzel: d+ımdur 84/9.

dimāġ < Ar. beyin, akıl: 69/7, d+ım 47/5, d+ımnı 77/3.

dīn < Ar. din: 26/3, 59/3, 59/6, 75/4, 110/6, 134/2, 136/3, ehl-i d. 74/2, 120/3, ḳaṣd-ı d+im 199/2.

dirīġ < Far. esirgeme, önleme: d+ıdur 182/4.

dīvāne < Far. deli, budala: 20/4, d.-i efgārı 76/7, d.-i rüsvā 59/3, d.-i ʿuryān 94/5, d+din 70/5, min-i d+ni 186/1, d+ġa 54/2, min-i d+ġa 58/1, 69/7, d+dür 29/6, 90/4, d+ṅ̑-min 4/3, d+ī "bir divāne" 144/1, d+idür 195/4, d+raḳdur 4/4, d. bol- 128/1, 7, 193/7, d. irür 59/2, d. ḳıl- 37/3.

dīvānelıġ < Far. T. delilik: d+nı 201/1, d+dın 186/2.

divār < Far. duvar: d+ıġa 169/2, d+ını 169/1.

duʿā < Ar. dua: d+da 142/7, d. iyle- 51/4, d. ḳıl- 84/5.

dūd < Far. duman, tütün: 120/7, 180/2, 193/5, d.-ı hicriṅ̑din 82/1, d.-ı āh 124/7, d.-ı āhım 143/3, d.-ı āhımnı 122/3, 161/3, d+ı 172/1, 190/3, d+ıdın 100/1, 135/1, 6, 143/1, d+ıdur 164/6, 196/2, d. bol- 19/2, d. ol- 13/3.

dudaġ dudak: d+ıṅ̑ 18/1.

dūn < A: aşağı, aşağılık: çerḫ-ı d. 129/7, dünyi-yi d. 159/6.

dur- durmak; krş. tur-: d-ġan 197/3.

durur -dır, -dir; krş. turur: 4/5, 5/5, 9/2, 7, 10/2, 13/2, 7, 23/6, 32/1-5, 38/4, 52/5, 57/7, 109/3, 139/7, 147/5, 150/7, 168/3, 172/4, 183/2, 185/4, 193/4.

dūst < Far. dost: 2/7, 13/7, 115/5, 140/5, d+lar 54/4, 55/5, 57/3, 68/2, 119/3, 122/6, 131/2, 141/5, 147/4, 201/5.

dūzaḫ < Far. cehennem: 9/4, 102/6, 124/2, 136/4, d+ça 46/4, d+ı 174/3, d+ıdın 19/2, d. durur 13/7.

dünyi < Ar. dünya: d-yi dūn 159/6, d+de 22/7, 45/1,6, 50/3, 79/4, 80/5, 112/7, 130/5, 140/4, 186/5.

dür(r) < Ar. inci: 8/2, 67/1, 115/2, d.-i ġalṭānın 89/1, d.-i ġalṭāndur 117/1, d.-i eşkin 38/3, d.-i meknūn 22/5, d.-i meknūn 163/2, d+leri 2/2, d+idin 203/28.

dür-bār < Ar. Far. inci saçan: la'l-i d+ın 175/1.

dürd < Far. tortu, çöküntü: 87/8.

dür-feşān < Ar. Far. inci serpen: 32/3, d. iyle- 36/2.

düşmen < Far. düşman: d.-i cāndur 49/2, d+imdin 122/6, d. bol- 62/1.

düşvār < Far. güç, zor: 66/6, 198/3, d. ir- 37/2.

E

ebed < Ar. sonu olmayan gelecek zaman: 'ömr-i e. tap- 17/3, şām-ı e. 24/6.

ebnā < Ar. ç. oğullar: e.-yı devrāndın 10/6.

ebrū < Far. kaş: çīn-i e. 86/1.

ecel < Ar. ecel, ömrün sonu: 25/6, 72/4, 111/4, 131/2, 132/2, 136/2, 143/5, 172/3, 173/5, 189/1, 3, 192/4.

edā < Ar. yerine getirme, naz, cilve: e+lardın 87/5, e+sıdın 127/5, e. iyle- 2/1, 6/4, 202/13.

edeb < Ar. terbiye: 54/6.

efġān < Far. inleme, acıyla bağırma: 9/8, 27/4, 125/2, 143/1, 146/4, 157/3, 158/5, e.-ı zār 171/7, e+dın 126/1, 47/7, e+ım 80/3, 81/7, e+ımnı 169/7, e+ımġa 19/7, e+ı 99/3, e+ıñġ 120/5, e+ıda 29/7, e+dur 120/5, e. imes 57/7, e. ḳıl- 26/6, 41/7.

efgār < Far. yara, yaralı: 114/5, 174/3, cism-i e+ı 154/7, ḫaste-i e+ını 194/2, cism-i e+ġa 74/7, dīvāne-i e+ı 76/7, e. iyle- 60/4, e. ol- 206/1.

eflāk < Ar. ç. semalar, felekler, gökler: 136/5.

efsāne < Far. efsâne, asılsız söz, hikâye: e+ni 186/4, e. bol- 128/1, e+ī "bir efsane" 144/2.

efsūn < Far. büyü, sihir: 159/4, 203/25.

efşānlıḳ < Far. T. serpmelik, saçmalık: e. iyle- 22/6.

efzūn < Far. fazla, çok: 174/1, 203/15, e. bol- 33/2, e. iyle- 49/5.

eger < Far. eger; krş; er, ger: 29/5, 36/6, 39/5, 48/4, 5, 51/3, 60/5, 61/2, 63/2, 66/7, 67/3, 7, 77/6, 82/7, 94/2, 98/4, 99/3, 102/5, 104/4, 109/5, 114/3, 125/2, 134/1, 144/6, 150/3, 156/6, 177/2, 186/6, 192/3, 192/4, 199/2, 200/7, 202/31, 208/1.

ehl < Ar. maharetli, usta, sahip, bir görüşün taraftarı: 60/9, e+i 19/4, 20/1, 5, 22/1, 27/3, 49/4, 50/3, 52/7, 53/1, 67/5, 92/6, 98/2, 123/5, 124/2, 125/6, 132/3, 6, 133/6, 141/3, 153/5, 200/4, e.-i 'azā 64/3, e.-i bīneş 79/1, e.-i cihān 122/9, e.-i devrān 164/6, e.-i dīn 74/2,

120/3, e.-i ġam 168/1, e.-i hūş 125/7, e.-i ḥüsn 23/5, 139/2, e.-i ḥüsn 159/7, e.-i ʿışḳ 23/5, 40/6, 132/7, e.-i maṣāf 70/1, e.-i muḥabbet 43/6, e.-i neşāṭ 88/7, e.-i ṭarab 53/5, e.-i vefā-ger 53/2, e.-i zühd 60/9, e+iniñ 17/2, 75/4, 173/5, 190/6, e+ini 73/2, 162/1, e+ide 29/6, 58/2, e+idin 94/5, e+iġa 18/6, 7, 52/7, 90/2, 103/4, 7, 124/7, 173/6, 198/2.

ejdehā < Far. büyük yılan, ejdeha: 70/4, 71/3.

elem < Ar. elem, acı, keder, dert: 5/4, 101/1, e+ler ḳıl- 207/2.

elest < Ar. insanların yaratılış başlangıcı: cām-ı e. 24/6.

elfāẓ < Ar. ç. sözler: 67/1-6, e. iyle-67/7.

elif < Ar. Arap alfabesinin ilk harfi, doğru, düz boy: 9/1, 71/2, 100/3, 133/5, 137/7, 168/2, 173/3, e+dür 7/1.

emr < Ar. emir: e+i 2/4, e.-i muḥāl 92/2.

encām < Ar. son: e+ıġa 98/3.

encüm < Ar. ç. yıldızlar: 78/7, 138/3, 151/3 çerḫ-i e. 103/3, e.-i peykān 203/20, e+din 121/5, e+dür 121/2.

endūh < Far. gam, keder, sıkıntı: 1/2, 15/2, 48/7, 87/4, 101/4, bāiṣ-i e. 174/2, e.-ı devrāndur 120/6, e.-ı şevḳıñ 130/2, şuʿle-i e. 78/4, e+ıda 202/6, e+ıdın 150/6, 151/2.

engīz < Far. koparan, karıştıran: e.-i mihr 170/3.

envār < Ar. ç. ışıklar, aydınlıklar: e.-ı Hüdā 3/1.

enver < Ar. çok parlak: ḫurşīd-i e. 181/1, 209/2.

er < Far. eğer; krş. eger, ger: 36/6, 136/4, 145/4, 198/7202/2.

erġuvān < Far. kırmızımtırak bir çiçek: 190/2, şāh-ı e. 123/2.

erġuvānī < Far. erguvan renginde olan: 122/1, 161/2.

esbāb < Ar. ç. sebepler, araçlar: 65/2.

eṣer < Ar. iz, alâmet, tesir: 48/1, 65/3, 91/3, 145/3, 168/5, 188/2.

esīr < Ar. esir, tutsak: e.-i ʿışḳ-min 53/3, e+i 122/7, e+in 87/1, e. bol- 98/6, e+i bol- 68/5, e. it-17/7.

esrār < Ar. ç. aklın ermeyeceği işler: 66/3, e+ı 67/2, e+ıda 67/6, e+ın 66/1, 7.

eşk < Far. göz yaşı: 32/5, 59/5, 115/2, 123/2, 131/4, 151/5, 174/6, 183/2, 192/7, 208/1, e+din 9/5, 48/3, 101/4, e.-i ḫūn-ābı 78/3, e.-i ġalṭān 146/5, e.-i laʿl 203/28, e.-i revānım 170/6, seyl-i e. 163/7, e+im 37/1, 41/5, 180/3, 202/19, 203/4, seyl-i e+im 111/1, 2 196/3, kevkeb-i e+im 56/2, seyl-i e+im 82/1, ṭūfān-ı e+im 50/6, e+imni 55/1, 161/2, e+in 131/5, dür-i e+in 38/3, e+i 183/3, e+idin 37/5, e+imge 167/2.

eṭfāl < Ar. ç. çocuklar, taze fidanlar: 124/3, 157/3, 191/3.

eṭrāf < Ar. ç. yanlar, uçlar, kıyılar: e+ıda 35/1, 84/6, 121/5, 202/10, e+ını 24/5.

eṭvār < Ar. ç. hal ve hareketler, işler: e+ıda 43/6, 152/4.

evc < Ar. yüce, yüksek: 94/2.

evlā < Ar. daha uygun, daha iyi: 48/7.

evrād < Ar. ç. dinî dualar, her zaman ağızda dolaşan sözler: e+ıma 156/5.

evrāḳ < Ar. ç. yapraklar: e+ı 102/2, 169/4, e+ıda 61/6.

evvel < Ar. önce, başlangıç, geçmiş: 12/5, 17/3, 126/3, 132/6.

eyvān < Far. köşk, büyük sofa, çardak: e+ıda 29/5.

eyyām < Ar. ç. günler, gündüzler, zaman: e+ı 123/1, e+ıdın 46/2, e+ın mu 187/1.
ez-bes < Far. çoktan: 109/5.
ezel < Ar. başlangıcı olmayan geçmiş zaman: 66/3, e+de 24/6, 41/6, 190/6, e+din 126/7.
ez-elem < Far. Ar. elemden, kederden: 100/3.
ez-firāḳ < Far. Ar. ayrılıktan: 72/1-5, 73/2.

F

faḫr < Ar. öğünme, böbürlenme: f+ım 189/7.
faḳīh < Ar. fıkıh bilgini: 135/4.
faḳīr < Ar. yoksul, zengin olmayan: f. ḳıl- 1/3.
fānī < Ar. ölümlü, geçici: 75/7.
fāriġ < Ar. rahat, boş, vazgeçmiş: 127/3, f. ol- 135/5, f+dür 155/5.
fāriġ-bāl < Ar. başı dinç, rahat; krş. fāriġü'l-bāl: f+min 137/2.
fāriġü'l-bāl < Ar. başı dinç, rahat; krş. fāriġ-bāl: f. iyle- 86/6.
farḳ < Ar. ayrılık, başkalık: 88/5, 125/6.
feṣāḥat < Ar. güzel ve açık konuşma, iyi söz söyleme kabiliyeti: 67/2.
faṣīḥ < Ar. güzel, düzgün ve açık konuşan: 93/4.
faṣl < Ar. mevsim: f+da 69/5.
fāş < Far. açığa vurma, ortaya çıkma: 108/2, f. bol- 68/6, f. it- 79/5.
fehm < Ar. anlama, anlayış: 70/7, f. it- 62/7, f. iyle- 96/6.
felek < Ar. gök, âlem, dünya: 2/4, 52/4, 56/3, 98/6, şem'-i f. 144/1, f+ke 194/3.
fenā < Ar. yok olma, yokluk, 16/9, 200/4, dār-ı f. 1/7, deyr-i f+da 23/4.
fen(n) < Ar. hüner, marifet, sanat, çeşit: f+i 190/6, 195/1, f+ini 43/5.
ferāġ < Ar. vazgeçme, bırakıp terketme: 69/1.
ferāġat < Ar. vaz geçme, el çekme: 172/6, 173/2.
Ferhād < Far. ö. i. Ferhad ile Şirin hikâyesinin erkek kahramanı: 15/4, 16/3, 17/1, 21/3, 54/6, 61/2, 68/4, 92/1, 104/4, 145/2, 173/1, 179/2, 187/6, F+dın 122/5, F+ıdın 111/3 F+ıma 155/4.
fersūde < Far. yıpranmış, eskimiş: 90/1, 101/1, 131/2.
feryād < Far. feryat, bağırma: 99/3, 116/2, 155/2, 196/1, f+ım 162/1, f+ıma 6/3, 155/2, 156/7, f+ıñġa 78/7, f. it- 8/1, 156/7, 178/4, 196/1, f. ḳıl- 139/6.
ferzend < Far. çocuk, oğul: f.-i ādem 91/5.
fetḥ < Ar. açma, açılma: f+in 28/2.
fettān < Ar. ayartan, gönül alıcı: 21/5, 50/1, f+ın 89/7, fe+dur 119/2.
feyż < Ar. bolluk, çoğalma, irfan: 10/7.
feżāyil < Ar. ç. iyi huylar, güzel vasıflar: 203/32.
fidā < Ar. uğruna can verme, kurban: 160/7, 189/4, 202/14, f+ñġ 122/8, f+sı 177/2, f. bol- 164/7, f. bol- 210/1, f. iyle- 25/6, 44/3, 45/5, 51/5, 128/5, 178/5, f. ḳıl- 22/7, 48/6, 94/7, 110/2, 160/5, 160/7.
fiġān < Far. inleme, feryat: 9/6, 15/3, 20/2, 86/7, 116/2, 123/1, 126/1, 162/5, 178/4, 200/2, f+dın 201/5, f+lardın 88/7, f+ım 68/1, 141/4, 155/2, 176/7, 177/7, f+ımdın 48/1, 82/6, f+ımdur 84/1, 2, f+ın 55/5, f. iyle- 86/7, f. ḳıl- 46/5.
figār < Far. yaralı: cism-i f+ım 138/2, şiddet-i cism-i f+ımnı 103/3, f. iyle- 44/3.

fikr < Ar. fikir, düşünce: f. iyle- 94/6, f+i 64/7.
fi'l < Ar. iş, fiil: f.-i nā-mevcūdıdın 135/7.
fi'l-cümle < Ar. sonunda: 78/6.
fi'l-ḥāl < Ar. şu anda, şimdi: 191/1, f. iyle- 86/4.
firāḳ < Ar. ayrılık: 33/1, 5, 34/1, 138/2, 144/4, 147/3, derd-i f. 73/1, tīr-i bārān-ı f. 196/4, f+ınıñ 189/3, f+ın 56/3, f+ıñ 12/1, 2, 65/4, 82/2, 115/3, derd-i f+ıñ 130/2, f+ıda 27/4, f+ıñdın 95/2, 195/1, f+ı 205/2, f. iyle- 31/4.
firāvān < Far. bol, pek çok, aşırı: 67/5.
firdevs < Ar. cennet: 43/2.
firīb < Far. hile, aldatma: f. iyle- 149/4.
fitne < Ar. bela, kötülük: f.-i devrānġa 21/5, f+din 119/2, f+sidür 57/5, f.-i devrān imes 57/5.
fūlād < Ar. çelik: f+ġa 60/2.
Furat bir nehir adı: 131/5.
fülān < Ar. herhangi bir kişi, biri, filan: f+ī 125/7.
fürḳat < Ar. ayrılık, ayrılış: 15/6, 101/2, 110/1, 170/2, f.-i ḳātil 138/6, dāġ-ı f+im 106/1, f+iñ 143/4, f+iñde 65/5, 122/1, f+iñdin 11/1, 38/1, 123/4, f+ige 106/5, f+ide 112/9, f+idin 200/5.
füsūn < Far. sihir, büyü: 161/1.
füsūn-ger < Far. sihirli, büyülü: f+din 159/4.
fütūr < Ar. ümitsizlik, keder, zayıflık: 156/5.
füzūn < Ar. artık, fazla: 129/1.

G

ġabrā < Ar. yer yüzü: tūde-i ġ. 2/5.
ġāfil < Ar. gaflette olan, dikkatsiz: 106/1, 192/6, 203/34, ġ+ler 191/3.
ġaflet < Ar. ihmal, dalgınlık: ġ+ni 69/6.
gāh < Far. ara sıra, bazı; krş. geh: 14/3, 24/2, 72/2, 3, 94/5, 152/6.
gāhī < Far. bazen, arada; krş. gehī: 54/7, 152/6, 165/5, 201/2.
ġalṭān < Far. yuvarlak, yuvarlanan: 24/2, eşk-i ġ. 146/5, ġ+dur 24/2, dür-i ġ+dur 117/1, dürr-i ġ+ın 89/1.
ġam < Ar. keder, tasa, kaygı: 1/2, 9/7, 15/2, 16/6, 19/2, 39/3, 55/3, 55/4, 60/4, 70/1, 71/2, 78/1, 2, 88/5, 99/3, 101/1, 103/5, 123/3, 131/7, 137/7, 138/6, 145/2, 146/1, 149/2, 153/1, 169/4, 181/2, 3, 6, 183/5, 185/2, 187/5, 188/1, 190/1, 194/1, 209/3, ehl-i ġ. 168/1, ġ.-ı 'ışḳın 60/3, ḫayl-ı ġ. 125/4, kūh-ı ġ. 157/3, seyl-i ġ. 169/2, baḥr-ı ġ. 89/1, ġ.-ı hicrimni 24/3, ġ.-ı hicrān 67/4, ġ.-ı hicrānını 187/1, 157/3, ġ.-ı hicrānıda 22/4, ġ.-ı 'ışḳı 133/7, şām-ı ġ. 47/5, 199/6, ġ+nı 81/4, ġ+da 184/3, ġ+ġa 106/3, 128/2, ġ+dur 125/4, 151/7, ġ+ım 108/1, 131/4, kūh-ı ġ+ımnı 166/5, ġ+ın 168/6, ġ+ıñ 107/2, 179/5, 203/13, ḥarf-i ġ+ıñ 185/1, tīr-i bārān-ı ġ+ıñ 172/2 198/6, ġ+ıñnı 107/4, 203/14, ġ+ıñdın 11/2, 17/1, 99/1, ġ+ı 63/3, 22/4, 174/7, 183/4, ġ+ıdın 9/4, 22/3, 34/4, 86/6, 127/2, 128/2, 133/5, 6, 137/7, 167/6, 183/2, 202/27, ḫār-ı ġ+ıdın 6/1, seyl-i ġ+ıdın 124/6, ni ġ. "gam değil" 2/7, 99/3, 144/3, 173/6, 205/3, ġ. bol- 149/1, ġ. ḳıl- 26/6, ġ. imes 82/7.
ġam-gīn < Ar. Far. kederli: 11/1, 21/4, ġ. bol- 149/3.
ġam-güsār < Ar. Far. gam ortağı, teselli veren: ġ+ımnı 103/5.

ġamīn < Far. kaygılı, tasalı: 130/3.
ġam-keşī < Ar. Far. gam çekenbiri, gamlı biri: 47/1.
ġammāz < Ar. fineci, münafık: gül-ruḫ-ı ġ+ıma 160/5, ġ. ḳıl- 98/6.
ġam-perver < Ar. Far. tasa veren: krş. ġam-perverd: cān-ı ġ. 4/4.
ġam-perverd < Ar. Far. tasa veren: krş. ġam-perver: zār-ı ġ. 151/3.
ġamze < Ar. süzgün bakış, çene, yanak çukurluğu: 44/4, 104/2, 206/1, ġ+ni 136/6, ġ+ñg 197/4, nīş-i ġ+ñgdin 26/4, 190/4, g+si 12/6, 21/5, ġ+sin 98/6, ġ+sidin 31/5.
ġanī < Ar. zengin, Allah'ın adlarından biri: 195/7, 200/4.
ġanīmet < Ar. düşmandan alınan mal, emeksiz kazanç: 45/6, 85/3, 89/6, 187/8, ġ. tut- 6/6.
ġaraż < Ar. hedef, gaye, istek: 36/6.
ġāret < Ar. çapul, yağma: ġ.-i īmānıġa 149/4, ġ. ḳıl- 136/3.
ġarīb < Ar. gurbette bulunan, şaşılacak, bambaşka, kimsesiz: 200/7, ġ.-i nā-tüvānım 141/2, ġ.-i nā-tüvānım 170/5, ġ+idür 200/7, ġ. irmes 170/5.
ġarīḳ < Ar. suya batmış, suda boğulmuş: 202/26.
ġarḳ < Ar. suya batma, boğulma: ġ. ol- 8/8.
ġarḳa < Ar. suya batmış: 196/3, ġ+min 6/3.
ġavġā < Far. kavga, dövüş: 53/3, 139/6, 154/2,182/1, 2, ġ. iyle- 53/4, 64/3, ġ. ḳıl- 53/3, 90/5, 163/3.
ġāyib < Ar. görünmeyen, kayıp: 22/3, ġ+im 98/3, ġ. bol- 22/1, ġ. ol- 14/7.
ġayr < Ar. ayrı, başka, özge, yabancı: 49/1, 73/2, 100/3, ġ+dın 16/4, 120/7, ġ+ġa 36/7, ġ+ıñg 152/4.
ġayret < Ar. çabalama, kıskanma: 118/3, 194/5, ġ+im 106/4, 108/2.
gedā < Far. dilenci, yoksul: 2/1, 77/7, 173/3, g-yı dehr 126/6, min-i g. 2/1, g+larıġa 2/1, g+lardın 87/8, g+yıñg 58/7, 125/6, g+yıñgdur 195/7,g+sıdın 189/7, g+dur 190/7.
geh < Far. ara sıra, bazı; krş. gāh: 41/1, 72/2, 126/4, 128/4, 201/2.
gehī < Far. bazen, arada; krş. gāhī 128/4.
genc < Far. hazine: 1/3, 186/6, 187/3, g.-i miḥnet 186/6, g.-i ḥüsn 95/2,156/3, g.-i Ḳarūn 203/30, g. tap- 1/3.
ger < Far. eger; krş. eger, er: 2/4, 3/5, 7, 4/3, 6/7, 7/2, 9/3, 8, 14/3, 5, 17/7, 18/5, 19/7, 25/4, 5, 29/3, 29/6, 7, 32/3, 40/4, 42/3, 43/3, 44/6, 51/7, 54/7, 56/3, 57/7, 60/9, 61/7, 66/2, 67/6, 70/4, 71/4, 74/7, 76/5, 77/3, 4, 83/5, 84/9, 85/4, 86/7, 87/29, 88/7, 89/5, 90/7, 92/6, 94/4, 96/7, 97/1, 5, 6, 99/1, 5, 102/6, 8, 9, 103/6, 105/2, 114/6, 115/3, 116/4, 120/7, 127/1, 6, 7, 128/7, 133/5, 134/4, 136/1, 7, 137/4, 139/7, 148/6, 7, 152/6, 155/2, 156/4, 160/5, 164/7, 168/7, 171/7, 172/2, 5, 172/6, 173/6, 174/7, 183/2, 186/3, 4, 187/3, 189/3, 192/1, 193/1, 7, 195/7, 198/4, 5, 199/7, 200/3, 201/5, 202/3, 5, 23, 28.
gerçi < Far. her ne kadar, ise de: 13/4, 20/6, 30/3, 60/7, 72/2, 91/3, 98/5, 129/5, 132/5, 133/3, 153/6, 170/6, 174/6, 175/6, 177/3, 179/4, 182/5, 187/4.
gerd < Far. toz, toprak, keder: 172/1, g.-i belā 81/1, g+imde 55/4.
gerdān < Far. dönen, dönücü: çerḫ-i g. 165/5, 6.
gerdūn < Far. felek, gök, dünya, dönen, dönücü: 13/2, 69/2,

121/2, 131/8, 143/4, 163/5, 169/1, 7, 192/7, 203/1, 20, bī-dād-ı g. 131/8, mihr-i g. 159/3, g+nı 196/3, g+dın 15/3.

geşt < Far. gezme, dolaşma: g.-i bāġ 200/5.

gevher < Far. öz, asıl, inci: g.-i maḳṣūd 150/5.

gevher-feşān < Far. inci saçan: 116/4.

gezend < Far. zarar, elem: 30/2.

ġılmān < Ar. ç. gençler, köleler, esirler: ġ+nı 202/3.

ġınā < Ar. usanç, bıkkınlık: 1/3.

ġıẕā < Ar. gıda: ġ+lardın 87/4, ġ+sıdın 127/2.

gile < Far. şikayet: 62/5.

gird < Far. yuvarlak, çevre g+ide 121/4.

girdāb < Far. suların döküldüğü ve çukurlaştığı yer, çevrinti, tehlikeli yer: g+da 10/1, g+ıda 8/8.

giriftār < Far. tutulmuş, yakalanmış: 203/24, g.-ı ḳafes 56/5, g+ıñ 44/2, g. bol- 90/1.

girih < Far. düğüm, saç bağı: 165/4.

giryān < Far. ağlayan: 26/2, 78/3, 143/1, 153/4, 202/9, çeşm-i g. 166/7, dīde-i g. 8/5, dīde-i g+ıġa 149/5, çeşm-i g+ım 80/1.

giryānlıġ < Far. T. ağlayıcılık: g+ım 65/4.

gīsū < Far. saç, kakül: g+larıñdur 3/4.

ġonçe < Far. gonca, tomurcuk: 7/4, 40/1, 44/4, 57/2, 112/8, 112/9, 119/4, 120/4, 122/2, 200/5, ġ.-i sīr-ābı 154/1, ġ.-i ḫandān 45/1, 55/2, ġ.-i ḫandān imes 57/1, ġ+niñ 50/1, ġ+ni 76/1, ġ+ñ 51/3, 61/1, ġ+ñni 36/2, ġ+sin 60/4.

ġubār < Far. toz: 44/5, 167/4, ġ. ol- 5/4.

gūnā-gūn < Far. renk renk, türlü türlü: 109/4.

gūne < Far. gidiş, yol, tarz: 21/6.

ġusl < Ar. boy abdesti: ġ. iyle- 70/6.

ġuṣṣa < Ar. kaygı, tasa: ġ+dın 106/2.

ġuṣṣa-āmīz < Ar. Far. kaygı ile karışık: 161/4.

gūşe < Far. köşe, bucak, uç: g.-i hicrān 122/4, g.-i vīrāne'ī 144/4, g+de 144/1.

gūyā < Far. söyleyici: g. ḳıl- 40/1.

gūyā < Far. sanki; krş. gūyiyā: 28/1, 52/4, 57/2, 137/7, 162/2, 165/1, 173/4, 194/3.

gūyiyā < Far. sanki; krş. gūyā: 7/4, 8/1, 31/2, 42/1, 46/3, 71/1, 71/6, 81/7, 100/4, 118/7, 143/6, 177/7, 196/2.

gūdāz < Far. erime, yanma: 49/2, g+ımnı 102/1, 2.

gūftār < Far. söz: 7/2, 66/5, 148/3, 152/1, g+ın mu 175/4, g+ı 76/1, 154/1, g+ıñ 26/1, g+ıça43/3, g. iyle- 60/1.

gūher < Far. cevher, elmas: dürc-i g. (mücevher kutusu) 32/3.

gūher-bār < Far. cevher yağdıran: g. iyle- 104/1.

gül < Far. gül: 5/1, 6/1, 2, 6, 7/5, 7, 12/5, 13/2, 23/3, 30/4, 32/4, 33/1, 5, 35/1, 3, 37/1, 40/1, 42/1, 44/4, 60/1, 61/1, 66/3, 4, 69/5, 72/3, 74/3, 4, 76/2, 89/3, 7, 95/3, 98/7, 99/3, 104/3, 105/1, 114/5, 120/1, 121/4, 122/2, 123/2, 126/3, 130/1, 131/4, 132/3, 4, 145/6, 147/6, 150/2, 155/3, 163/4, 164/5, 166/2, 174/4, 175/3, 177/7, 187/1, 5, 190/4, 194/4, 195/5, 196/5, 6, 199/1, 202/5, berg-i g. 129/5, g.-i maḳṣūd 46/6, g.-i nev-res 6/7, g.-i ḫandān 8/2, g.-i raʿnā 17/6, g.-i sīr-ābda 10/3, g.-i vaṣlıñ 6/5, g.-i ḫandānıġa 149/1, g.-i raʿnā 94/4, serv-i g. 105/5, g+ni 150/1, g+din 5/2, 3, 33/2, 56/5, 103/1, 138/4, 152/5, 171/6, 175/3, g+ge 6/4, 18/6, g+ler 41/5, 96/4, 121/4, 123/6, 159/2, g+i 23/3, g+in 32/5, g+idin 94/4, g+leri 23/6,

g+leride 89/6, 175/6, g+ler mü 138/7, g+dür 128/4, berg-i g+dür 163/2, g+mü 112/3, 164/5.

gül-berg < Far. gül yaprağı: 97/3, zīnet-i g. 193/3, g+i 188/5, g+idin 195/6.

gül-bün < Far. gül kökü, gül fidanı: 32/1, 190/1, 196/6, g.-i ʿışḳın 41/5, g+isin 196/6.

gül-çihre < Far. gül yüzlü: 28/6, 41/2, 137/1.

gül-efşān < Far. gül saçan: g+nı 202/5.

gül-endām < Far. gül boylu, inc, nazik: serv-i g+ım 83/1, g+ımġa 105/5.

gül-fām < Far. gül renkli: ruḫsāre-i g+ı 75/3.

gül-geşt < Far. gül gezintisi, gül seyri: g+idin 33/3, g+in 138/7, g+ini 105/2.

gül-gūn < Far. gül renkli: 7/7, 21/1, 2, 123/6, 131/4, g+mudur 195/6, bāde-i g. 191/6, ruḫsār-ı g. 159/2, g+ı 196/5, g+mudur 13/2.

gülistān < Far. gül bahçesi: g.-ı neşāṭıñgda 181/7, g.-ı ʿārıżıñgdın 94/3.

gül-ʿiẕār < Far. Ar. gül yanaklı: 45/2, g+ım 138/7.

gül-ḳand < Far. Ar. gül şekeri: g. iyle- 54/4.

güllen-< Far. T. güllenmek: g-ür 123/1.

gül-nār < Far. nar çiçeği: 33/4, g. ir- 37/1.

gül-reng < Far. gül renkli: 28/6.

gül-rīz < Far. gül saçan, gül serpen: g. iyle- 161/2.

gül-ruḫ< Far. gül yanaklı:33/4, g.-ı ġammāzıma 160/5, mesīḥ-enfās-ı g. 153/3, serv-i g+dın 150/2, sāḳī-yi g. 191/6, g+ñgdın 33/5.

gül-ruḫsār < Far. gül yanaklı: serv-i r. 66/4, serv-i g+nı 184/5.

gül-rūy< Far. gül yüzlü, al yanaklı: serv-i g+umnı 192/5.

gülşen < Far. gül bahçesi: 23/6, 51/4, 128/4, 138/7, 190/2, 4, 202/6, g.-i kūyige 74/4, g.-i devrānda 191/6, g.-i kūyını 98/7, g.-i kūyuñgdın 94/1, 202/4, g+din 162/2, g+i 105/4, g+iniñg 23/3, 195/5, g+ide 65/1, g. iyle- 95/3.

gül-zār< Far. gül bahçesi: 7/1, 35/4, 77/6, 148/7, ʿāzm-i g. iyle- 37/1, g.-ı dehr 46/6, g.-ı İrem ḳıl- 101/7, g+ıġa 74/6, ʿadem-i g+ıġa 55/2, g+ın 101/7, g+ını 192/5, g+ıda 66/3, 4, g+ıça 43/2.

güm < Far. kayıp, yitik: g. ḳıl- 47/6.

gümān < Far. sanma, zan: 84/7, 116/5, 123/3, 194/2, g+ım 68/7, g. ḳıl- 109/2, 110/7, 141/6.

güm-rāh < Far. yolunu şaşırmış: g+ıñg 79/4.

günāh < Far. günah: 2/7, 173/6, g. irür 173/6.

günbed< Far. kümbet, kubbe: g.-i mīnā 2/2.

güng < Far. dilsiz: 133/1, 191/7.

güzāf < Far. boş: 70/5.

güẕer < Far. geçme, geçiş: 202/6, g. ḳıl- 162/2.

H

ḫˇāb < Far. uyku: rüya: 11/2, 151/7, cism-i ḫ. 210/1.

ḫaber < Ar. haber: 36/5, 47/1-7, 48/1, 88/4, 141/1, 175/4, 188/2, 202/7.

ḫaber-dār < Ar. Far. haberli: ḫ. bol- 90/1, ḫ. iyle- 104/1.

ḥabīb < Ar. sevgili, Hz. Muhammed: 178/2, ḥ+im 65/6, ḥ+iñgdin 1/1, ḥ+ī " bir sevgili" 48/1.

ḥablü'l-metīn < Ar. İslam dini: 3/4.

ḫacālet< Ar. utanma, utanç: 29/1.

ḥācet < Ar. ihtiyaç: 12/4, ḥ. irmestür 136/5.

ḫacil < Ar. utanmış, utançtan yüzü kızarmış: 94/1-5, ḫ. bol- 94/6, ḫ. bol- 94/7.

ḥadd < Ar. sınır, derce, bir şeyin sonu: ḥ+im 14/5, ḥ+i 203/25, ḥ+in 4/5, 54/4, 80/4, 106/1, 162/3, 189/5.

ḫadeng< Far. kayın ağacı, bu ağaçtan yapılan ok: ḫ+idin mü 119/4, ḫ+in 126/4, 192/3.

ḥadīs̱ < Ar. haber, söz, hikâye: 30/4, 161/3, ḥ.-i rūḥ-perver 209/4, ḥ+in 178/2, ḥ+i͡ngni 161/1, ḥ+i 181/2.

ḫafā < Ar. gizlilik: 3/5.

ḫafī < Ar. gizli, saklı: ẕikr-i ḫ. 46/5.

ḫˇāh < Far. ister, istersen, eğer: 74/6.

ḫˇāh ... ḫˇāhī: < Far. ister ... ister: 4/4.

ḫāk < Far. toprak: 165/6, ḫ.-i dergāhı͡ng 79/1.

ḥaḳāret< Ar. hakaret: ʿarż-ı ḥ. ḳıl- 136/5.

ḥaḳīḳat< Ar. gerçek, doğru: 51/6, 102/4.

ḥakīm < Ar. doktor, bilgin: 64/5, 159/4, 189/6.

ḥākim < Ar. hükümdar, başkan: 61/4.

ḫākister < Far. kül, ateş külü: ḫ+im 109/2.

Ḥaḳ(ḳ)< Ar. Allah, doğruluk: 11/5, 30/3, 46/5, 63/5, 186/5.

ḥāl < Ar. hal, durum: 24/4, 86/3, 92/1, 191/2, ḥ.-i perişānımnı 31/2, ḥ.-i hicrān 157/4, ḥ.-i zārım 138/1, ḥ.-i zārımnı 103/1, ḥ.-i zārın 6/4, ḥ.-i zārını 194/3, ḥ+ni 78/6, 168/6, ḥ+im 27/1, 75/2, 116/2, 147/4, 151/7, 199/1, 202/12, şerḥ-i ḥ+im 65/7, ḥ+imni 4/2, 6/2, 15/3, 90/2, 95/1, 97/6, 196/5, 203/2, ḥ+imdin 48/1, ḥ+ime 48/5, 87/2, 111/3, 151/3, ḥ+ide 191/2, ḥ+idin 83/5, 98/3, 170/4, ḥ+idedür-min 25/6, ḥ+imġa 73/4, 82/5, 92/6, 131/2, 201/2, ḥ+in 6/2, 74/7, 88/2, ḥ+i͡nge 35/7, ḥ+ini 125/7, 133/7, 158/3, 175/5, ḥ. irmiş 16/5, ḥ. ol- 5/1, ḥ. ḳıl- 50/2, 51/1.

ḫāl < Far. ben, benek: 165/5, ḫ.-i müşkīn 130/4, dāne-i ḫ. 96/2, ḫ+min 133/6, ḫ+i͡ng 50/2, 130/3, 133/6, 176/2, dāne-i ḫ+i͡ng 72/3, noḳṭa-i ḫ+i͡ng 167/1, ḫ+i͡ngġa 50/2, ḫ+i͡ngni 168/6, ḫ+i͡ngdür 10/5, ḫ+i 102/4, 119/2, ḫ+ini͡ng 163/3, 186/2, ḫ+ini 88/7, ḫ+idin 75/5, ḫ+iġa 87/6, ḫ. iyle- 86/3.

ḥālā < Ar. hâlâ, henüz: 165/6.

ḫalāṣ < Ar. kurtulma, kurtuluş: 63/1-3, ḫ. bol- 63/4, 109/7, 150/6, ḫ. it- 171/6, 189/6, ḫ. iyle- 142/7, ḫ. ḳıl- 63/5, 7, 127/1, ḫ. ol- 63/3, 6, 156/6.

ḫalāyıḳ< Ar. hizmetçi:20/2.

hāle < Ar. ay çevresindeki parlaklık: 121/6, h+sini 55/4.

ḥālet < Ar. hal, vaziyet, durum: ḥ+in 73/4, 87/9, ḥ+de 65/7, 143/5, 156/7, ḥ+de-min 53/4, ḥ+im 68/4, 87/5, 108/1, ḥ+dür 49/1, 75/4, 93/6, ḥ+tür 126/5.

ḫālī < Ar. tenha, boş: 199/3.

ḫalḳ < Ar. yaratma, yaratılış, insanlar: 68/6, 75/5, 84/3, 123/7, 147/1, 176/5, 203/31, ḫ.-ı sitem-kār 90/4, ḫ+dın 77/4, ḫ. bol- 63/7, ḫ. iyle- 46/3.

ḫalvet < Ar. yalnız kalma, tenhaya çekilme: 52/7, ḫ+i 53/7.

ḫam < Far. eğri, bükülmüş: 153/2, ḫ. bol- 129/3.

ḫām < Far. olgunlaşmamış, tecrübesiz: ḫayāl-i ḫ+ı 75/1.

ḥamd < Ar. şükür, şükretme: ḥ+ın 2/1, ḥ+ı͡ngda 1/1.

ḫāme < Far. kalem: 168/5, ḫ+dür 191/4.

hāme < Ar. başın üst kısmı: 65/6.

ḫāmlıḳ< Far. T. tecrübesizlik: ḫ+dın 56/3.

ḥammām < Ar. hamam, banyo: 211/1.

ḫāmūn < Far. büyük sahra, çöl: 131/6.
ḫançer < Ar. hançer: ḫ.-i cevrüñ durur 38/4, ḫ.-i müjgān 44/3.
ḫandān< Far. gülen, sevinçli: ġonçe-i ḫ. 45/1, 55/2, ġonçe-i ḫ. imes 57/1, gül-i ḫ. 8/2, gül-i ḫ+ıġa 149/1, laʿl-i ḫ. 112/1, 164/1, 165/1, 166/1, 167/1, laʿl-i ḫ+dur 118/1 119/1, 120/1, laʿl-i ḫ+ın 89/1.
ḫānḳah< Ar. tekke: 137/6, ḫ+dın 63/5.
ḫānümān < Far. ev, ev bark: 82/4, 176/3, ḫ+ım 92/3, 176/2, 3, 177/1.
ḫār < Far. diken: 7/4, 24/5, 44/4, 45/1, 56/4, 152/5, 174/4, ḫ.-ı ġamıdın 6/1, ḫ.-ı hicrān 33/3, ḫ.-ı ʿışḳı 171/6, ḫ.-ı müjgān 167/2, ḫ+nı 184/4, ḫ+ın mu 175/6, ḫ+ıdur 33/1, 4, ḫ. ir- 37/1.
ḫᵛār < Far. hor, hakir, aşağı: 194/4.
ḫārā < Far. sert taş, mermer: 17/1, ḫ. bol- 139/2.
ḫarāb < Ar. yıkık, viran, perişan: 13/6, 156/3, ḫ.-ı cām-ı māl-ā-māl-min 137/6, ḫ bol- 95/2, ḫ. it- 13/6, ḫ. ol- 13/6, ḫ. ḳıl- 14/1.
ḫarāb-aḥvāl < Ar. perişan durum: ḫ+min 133/7.
ḫarabāt< Far. meyhane: 63/5.
ḥarām < Ar. haram:105/1.
ḥarāret < Ar. sıcaklı, susuzluk: ıẓhār-ı ḥ. ḳıl- 136/4, ḥ+din 193/5, ḥ+tin 77/5.
ḥareket< Ar. hareket, davranış: ḥ. iyle- 2/4.
ḥarf < Ar. harf, söz: ḥ.-i ġamıñ 185/1, ḥ+i 65/2.
ḫārḫār < Far. gönül üzüntüsü, yürek sıkıntısı: ḫ+ım mu 138/4, ḫ+ımnı 103/1.
ḥarīf < Ar. arkadaş, meslektaş, dost: ḥ.-i meclisim 107/2, ḥ. bol- 71/6.
ḥarīḳ < Ar. yangın, ateş: 202/27.
ḥarīm < Ar. biri için kutsal olan şeyler, harem: ḥ+iġa78/2.
ḫas < Far. çörçöp, ot kırıntısı: 56/4, ḫ+çesi 39/3.
ḥased < Ar. kıskançlık: 108/3.
ḥasen < Ar. güzel, iyi: vech-i ḥ. 113/5.
ḥāṣıl < Ar. olmuş, ortaya çıkmış: 182/3.
ḥasret < Ar. hasret, özlem: 72/5, 85/5, ḥ+de 72/3, ḥ+im 106/1, 107/1, dāġ-ı ḥ+im 110/2, dāġ-ı ḥ+imdindür 167/3, ḥ+idin 130/1, 190/2.
ḥasretsiz < Ar. T. özlemsiz: 87/4.
ḫāṣṣa < Ar. özel: 6/6, 66/4, 20/7.
ḫaste < Far. hasta: 1/5, 26/1, 4, 26/5, 7, 32/1, 33/3, 34/2, 5, 38/1, 54/4, 64/3, 68/2, 71/3, 78/4, 84/4, 96/3, 115/1, 116/1, 123/4, 125/1, 127/6, 128/2, 139/5, 140/3, 141/2, 149/2, 160/1, 179/4, 194/3, 206/3, ḫ.-i efgārını 194/2, ḫ+ġa 127/2, 162/3, 178/7, ḫ+dür 83/5, ḫ. ol- 39/1.
ḫāşāk < Far. çöp, süprüntü: 99/2, 118/4, 119/6, 163/7, 190/5, miṣl-i ḫ+ī 167/6.
ḫaşḫāş < Ar. kapsüllerinden afyon, tohumlarından da yağ çıkarılan bir bitki: 2/2.
ḥaşmet< Ar. büyüklük: ḥ+in 87/8.
ḫaṭ(t) < Ar. çizgi, satır, yazı: 65/1-7, 112/7, 118/1, 119/1, 126/3, 166/1, 193/6, 195/5, ḫ.-ı cān 164/1, ḫ.-ı mihr 112/3, ḫ.-ı nümūdarıça 43/1, ḫ.-ı reyḥān 112/3, ḫ.-ı reyḥānını 187/1, sebze-i ḫ. 57/2, 74/1, sevād-ı ḫ. 89/1, ḫ+ıñ 23/6, 40/2, 52/4, 65/2, 94/1, 122/2, 193/2, sebze-i ḫ+ıñ 117/1, 165/1, 193/1, ḫ+ın 23/6, ḫ+ın mu 175/1, ḫ+ıñnıñ 193/3, ḫ+ıñnı 112/3, ḫ+ı 42/3, 43/4, 58/5, 148/1, 175/3, sebze-i ḫ+ı 89/3, ḫ+ınıñ 163/1, ḫ+ıdın 148/7,

175/2, sevād-ı ḫ+ıdın 159/6, ḫ+dur 58/5.

ḫāṭır < Ar. zihin, fikir, gönül: 93/2, ḫ.-ı derhem 153/5, ḫ.-ı nā-şādıdın 111/8, ḫ.-ı nā-şādıma 155/1, 156/1, ḫ+ım 111/8, 133/3, 135/5, 203/30, ḫ+ımdın 58/5, 66/5, ḫ+ı 64/6, 174/3.

ḥavāle < Ar. bir işi veya bir şeyi başkasına bırakmak: ḥ. iyle- 12/4.

ḫāver < Far. doğu: āftāb-ı ḫ+i 180/1.

ḫavf < Ar. korku, korkma: ḫ+ıdın 18/4.

ḫayāl < Ar. hayal, boş düşünce: 92/1, 185/2, ḫ.-i ḫāmı 75/1, ḫ+im 178/1, 7, ḫ+in͡g 38/3, 108/1, 116/4, ḫ+i 8/7, 14/1, 24/5, 30/1, 31/3, 57/4, 72/3, 84/6, 112/8, 163/3, 193/1, 193/6, ḫ+idin 133/4, ḫ. ḳıl- 93/1.

ḥayāt < Ar. hayat, canlılık: 112/2, 123/5, āb-ı ḥ. 18/1, ḥ.-ı cāvidān 116/1, 123/4, ḥ.-ı cāvidānım 170/7, ḥ+ım 84/5, 203/6, ḥ+ımnı 73/3, ḥ+ımdın 124/4, 124/4.

ḥayf < Ar. haksızlık, yazık, heyhat: 14/2, 113/3.

ḥāyil < Ar. perde, engel: ḥ. imes 58/6.

ḫayl < Ar. halk, zümre, grup: ḫ.-ı müjgānın 89/4, ḫ.-ı ġam 125/4, ḫ+ı 138/3, 177/6, 189/7, ḫ+ıdın 20/2, 131/7, ḫ+ıġa 85/5.

ḫayr < Ar. iyi, faydalı, iyilik: 91/5.

ḥayrān < Ar. şaşmış, şaşa kalmış: 132/2, 143/4, 158/1, 181/6, 187/6, 203/9, zār-ı ḥ+dın 47/1, zār-ı ḥ+dur 117/7, ḥ+min 124/1, 187/6, ḥ+ını 187/6.

ḫayr-bād < Ar. Far. hayr olsun, hayr ola: ḫ. ḳıl- 202/34.

ḥayret < Ar. şaşkınlık: 70/3, 164/7, 170/7, 179/2, ḥ+im 106/2, 107/3, 108/1, 180/1.

ḥayvān < Ar. canlılık, dirilik: 175/4, āb-ı ḥ. 43/3, 112/4, 127/5, 164/1, 165/1, 166/1, 167/1, 6, 183/4, āb-ı ḥ+dur 119/1, 120/2, āb-ı ḥ+nı 202/1, 202/25, āb-ı ḥ+ın͡gdın 36/3, çeşme-i ḥ. 9/3, 107/5.

ḫazān < Far. sonbahar, güz: 122/1, ḫ+ı 190/1, ḫ+ıġa 123/3, ḫ. bol- 122/2, 129/6, ḫ. ḳıl- 123/1.

ḥazīn < Ar. kederli, gamlı: 26/4, 36/2, 59/2, 117/4, 130/1, 178/6, 199/7.

ḫażrā < Ar. yeşil, yeşillik: ḫil'at-i ḫ. 23/3.

ḥażret < Ar. saygı için büyüklere verilen unvan: ḥ+ide 90/7.

helāk < Ar. mahvolma, harcanma: 190/2, h.-i cāvidān 170/7, h+in 160/1, h. iyle- 40/5.

hem < Far. hem, ve, aynı zamanda: 9/1, 12/1, 3, 13/7, 15/7, 17/4, 20/6, 21/5, 23/3, 31/1-3, 40/1, 44/1, 50/6, 7, 51/1, 59/2, 61/1, 7, 62/7, 63/5, 63/6, 7, 64/7, 68/1, 75/4, 76/2-5, 82/1, 90/4, 93/6, 94/1, 101/2, 6, 103/7, 104/7, 117/1, 118/1, 7, 119/1, 119/1, 7, 122/6, 126/6, 128/4, 132/5, 139/1, 147/6, 151/3, 4, 153/4, 154/5, 158/1, 4, 163/6, 169/2, 172/1, 174/1, 176/5, 178/4, 187/8, 190/7, 192/3, 195/1, 198/6, 200/3, 203/8, 32, 205/4, 208/4, 210/1.

hem-dem < Far. yakın arkadaş: 91/2, 128/2, 199/3, h+im 107/2, h+lerin͡gdür 200/3, h. bol- 184/1, 205/1, h. ḳıl- 203/11.

hem-derd < Far. dert ortağı: 33/2.

hem-ḫāne < Far. bir evde oturan, arkadaş: h. bol- 128/2.

hem-nefes < Far. Ar. arkadaş: 130/2.

hem-nişīn < Far. teklifsiz arkadaş: 130/2.

hem-nişīnlıḳ < Far. T. teklifsiz arkadaşlık: 152/5.

hem-rāh < Far. yol arkadaşı: h-ımin 12/3.

hem-rāz < Far. sırdaş: h+ıma 160/3.

hem-reh < Far. yol arkadaşı: h+dür 154/6, h. it- 19/7.
hem-renglıḳ < Far. T. bir renkli, bir huylu: 180/2.
hem-sāl < Far. yaşıt: h+min 137/4.
hem-sāye < Far. komşu: h+lerin͡g 153/4.
hem-sefer < Far. yol arkadaşı: 130/2.
hem-ṣoḥbet < Far. bir biriyle konuşan, sohbet eden, arkadaş: h+tim 107/2, h+in͡g 30/3.
hem-vis̱āḳ < Far. Ar. bir biriyle sağlam bağlarla bağlı olanlar: 130/2.
her < Far. her, hep, bütün: 3/4, 4/4, 7/1, 3, 8/1, 3, 9/2, 6, 13/1, 4, 14/7, 15/1, 4, 16/1, 7, 19/7, 21/2, 24/7, 28/3, 31/4, 33/2, 34/2, 4, 35/3, 4, 35/4, 36/1, 5, 37/2, 5, 38/2, 3, 5, 39/1-3, 5, 41/2, 3, 6, 42/5, 45/4, 5, 48/6, 49/1, 50/4, 5, 51/2, 52/5, 54/5, 55/3, 56/1, 4, 57/4, 58/3, 59/1, 7, 60/6, 8, 61/1, 2, 62/2, 65/2, 5, 67/6, 70/3, 71/1, 2, 4, 72/4, 75/7, 78/4, 81/2, 82/2, 83/3, 84/2, 4, 86/4, 87/3, 88/2, 89/4, 92/2, 95/4, 97/4, 98/1-3, 5, 99/2-4, 100/1, 2, 101/4, 5, 102/7, 104/6, 7, 105/2, 106/2, 109/5, 110/4, 5, 111/2, 6, 8, 112/1, 115/2, 4, 116/2, 4, 118/2, 120/4, 125/2, 128/6, 129/6, 130/3, 131/7, 132/6, 135/6, 136/4, 138/4, 142/1, 2, 143/2, 144/1, 149/4, 150/3, 6, 152/5, 153/3, 155/1, 157/4, 159/3, 5, 6, 161/4, 163/2, 163/3, 164/2, 165/4, 168/6, 169/1, 4, 172/1, 7, 174/5, 175/5, 6, 178/2, 6, 179/3, 180/2, 182/4, 183/4, 184/2, 187/5, 189/5, 191/7, 193/4, 196/1, 199/5, 201/3, 5, 7, 202/2, 16, 17, 23, 204/3, 206/2, 209/4.
hergiz < Far. asla, hiçbir zaman: 10/3, 12/6, 29/3, 46/6, 66/5, 90/3, 122/2, 187/2, 191/5.
hevā < Ar. hava, heves, arzu: h.-yı ḳadride 2/3, 189/2, h+sıdın 133/4, h+sıda 17/6, h. ḳıl- 28/7, 98/7.
hevāyī < Ar. nefsine düşkün: 172/5.
heves < Ar. arzu, istek: 1/4, 108/5, h+dür 56/3, h. ḳıl- 56/2, 3.
hey'et < Ar. görünüş, durum: h+im 108/5, h+i 129/4, 173/4.
ḫıdmet < A: hizmet: ḫ+in͡gde 91/2.
ḥıfẓ < Ar. ezberleme, saklama: 66/1-7.
ḫırām < Far. nazlı, edalı, salınarak: 105/4, ḫ. ḳıl- 60/5, 105/2.
ḫırāmān < Far. salınarak yürüyen: 115/4, 195/6, serv-i ḫ. 112/5, 132/4, 164/5, 165/2, 166/2, serv-i ḫ+dın 126/5, serv-i ḫ+nı 202/10.
ḫıred < Far. akıl: 90/2, 131/4, 146/7, 203/23.
ḫıred-mend < Far. akıllı: ḫ. iyle- 54/6.
ḫırḳa < Ar. hırka: 203/35, ḫ+m 163/6.
ḫırmān < Far. harman; krş. ḫırmen: dāġ-ı ḫ. 143/2, 157/4.
ḫırmen < Far. harman; krş. ḫırmān: ḫ+ġa 169/5, ḫ+in 78/4, ḫ+i 169/5, 190/1, 195/2, 72/3.
ḥırṣ < Ar. sonu gelmeyen arzu, istek: 1/4.
ḫışt < Far. kerpiç, tuğla: ḫ+ı109/6.
ḥıyel < Ar. ç. oyunlar, aldatmalar: ḥ. iyle- 86/4.
Ḫıẓ(ı)r < Ar. ö. i. Hızır:77/2, 119/1, 164/1, 165/1, 202/24, āb-ı Ḫ. 150/7.
ḥicāb < Ar. örtü, perde: 13/1.
ḥicāz < Ar. hicaz makamı: āheng-i ḥ. iyle- 51/7, āheng-i ḥ+ımnı 102/9.
hicr < Ar. ayrılık: 6/1, 8/8, 9/3, 13/7, 19/2, 38/2, 38/5, 40/5, 46/2, 47/7, 52/3, 6, 86/7, 87/2,

88/1, 96/1, 97/6, 98/1, 101/1, 4, 102/2, 103/2, 105/3, 5, 110/2, 113/2, 114/2, 120/4, 122/3, 123/5, 131/7, 132/5, 7, 136/2, 138/1, 141/2, 149/2, 150/6, 151/1, 153/2, 156/7, 160/5, 164/6, 166/4, 176/6, 182/2, 187/2, 188/2, 189/2, 196/1, 5, 198/3, 202/6, 212/1, h+din 101/1, 145/5, 146/6, 148/4, 181/5, h.-i bī-ḥad 38/1, h.-i mühlik 42/7, 189/4, derd-i h. 212/1, semūm-ı h. 85/2, şām-ı h. 69/7, 195/2, tünd-bād-ı h. 58/4, h+dedür 24/1, belā-yı h+din 147/2, şām-ı h+im 75/2, ġam-ı h+imni 24/3, h+iñ 32/2, 83/2, 97/1, 106/2, 137/2, 167/2, 187/9, āh-ı h+iñ 130/2, tīġ-ı h+iñ 187/5, şerḥ-i h+iñ 100/2, h+iñde 8/4, 83/1, 107/1, 116/2, żulmet-i h+inde 202/24, h+iñdin 178/1, h+inde 143/1, h+iñġa 46/7, h+iñge 30/3, h+i 31/7, 175/7, 178/7, h+ide 9/5, 16/5, 22/7, 25/7, 55/5, 56/5, 62/6, 70/2, 73/4, 85/3, 128/2, 132/4, 135/6, 137/4, 141/6, 153/1, 3, 154/5, 159/2, 160/4, 170/7, 191/5, 192/3, 197/2, 201/3, 203/26, dāġ-ı h+iñdin 11/2, derd-i h+iñdin 113/3, 137/3, dūd-ı h+iñdin 82/1, sūz-ı h+iñdin 195/4, h+idin 9/6, 47/4, 97/3, 103/4, 105/1, 127/6, 137/1, 138/1, 146/2, 153/4, 7, 155/3, 171/3, 196/2, derd-i h+idin 124/4, h+iġa 172/4, h. bol- 24/7.

hicrān < Ar. ayrılık, ayrılık acısı: 9/4, 13/6, 19/1, 33/1, 4, 50/4, 56/2, 58/3, 68/1, 79/3, 85/2, 93/5, 94/6, 102/8, 115/1, 122/7, 8, 127/1, 6, 138/3, 145/1, 146/5, 179/4, 181/6, 183/2, 189/1, 192/1, 193/1, 196/1, 198/4, berḳ-ı h. 157/2, dāġ-ı h. 112/6, 132/1, 140/1, 146/3, 166/4, 167/5, derd-i h. 40/7, 132/7, 180/5, ġam-ı h. 67/4, gūşe-i h. 122/4, ḥāl-i h. 157/4, ḫār-ı h. 33/3, renc-i h. 16/8, sūz-ı h. 124/3, şām-ı h. 157/6201/2, tīġ-ı h. 34/146/1, neşter-i h. imes 57/4,dāġ-ı h+dın 47/2, şām-ı h+dın 151/5, dāġ-ı h+nı 202/30, h+ġa 12/4, h+ım 52/4, 85/1, mübtelā-yı dāġ-ı h+min 124/2, şām-ı h+ımnı 143/3, berḳ-ı h+ıñ 157/5, şām-ı h+ıñ 26/2, şuʿle-i h+ıñ 69/1, ẓulmet-i h+ıñ 1/6, şām-ı h+ıñnı 156/1, h+ıñda 91/3, şām-ı h+ı 29/7, ġam-ı h+ını 187/1, h+ıda 84/2, 143/2, 202/19, ġam-ı h+da 22/4, h+ıdın 83/3, 100/3, 170/5, dāġ-ı h+dur 118/2, mübtelā-yı bend-i h+dur 199/4.

hīç < Far. hiç, önemsiz, hiç denecek kadar az: 6/5, 27/1-4, 43/6, 47/3, 49/2, 60/2, 61/5, 64/4, 69/3, 85/4, 91/5, 96/6, 97/5, 127/3, 132/1, 135/4, 139/1-4, 140/1, 4, 178/1.

hidāyet < Ar. hak yoluna, doğru yolu gösterme: 1/6.

ḥikāyet < Ar. hikâye, anlatma: ḥ. ḳıl- 98/3.

ḥikmet < Ar. bilgelik, sebep: 159/4, ḥ+ide 2/6.

ḫilāf < Ar. karşı, zıt: 70/7.

hilāl < Ar. yeni ay: 99/1.

ḫilʿat < Ar. kaftan: 109/1, ḫ.-i ḫażrā 23/3, ḫ+i 42/5.

himmet < Ar. gayret, çalışma, yüksek irade, ermiş kimsenin etkisi: şehbāz-ı h. 181/4, h+din 28/7.

hindū < Ar. ben, benek: h+sı 10/5.

ḥisāb < Ar. hesap, sayma: ḥ+ın 87/3, 172/2.

ḫod < Far. kendi: 14/5, 41/5, 42/6, 105/1, 137/4, 141/6, 160/6, 172/3, 176/2, 188/6, 203/8, 30, ḫ. imes 78/7.

ḥoḳḳa < Ar. içine mürekkep konulan kap: ḥ.-i laʿliñ 8/2, 117/1, ḥ+dur 42/1.

ḫoş < Far. hoş, güzel, iyi: 75/7, 104/7, 165/6, 184/4, ḫ+dur 191/6, ḫ+tur 71/7, 133/3, 157/5, ḫ+raḳ 46/5, 114/7, ḫ. turur 25/7, 132/5, ḫ. kör- 184/4.

ḫoş-güftār < Far. güzel söz: 114/7.

ḫoş-ḥāl< Far. A: mutlu, hali vakti yerinde: ḫ. iyle- 114/3.

hörgünçlüg korkulu: 96/2.

ḫūb < Far. güzel, hoş, iyi: ḫ+lar 54/7, 66/2, 69/2, 89/6, 141/3, ḫ+larda 161/5, ḫ+larnı 157/7, ḫ+larıñ 173/6.

ḫūbluḳ < Far. güzellik: 10/3, 187/8.

Ḫudā < Far. Allah: Ḫ+yā 182/7.

ḥulle < Ar. cennet elbisesi, güzel elbise: ḥ.-i şeb-gūn 183/3.

ḫumār < Ar. içkiden sonraki baş ağrısı, içki mahmurluğu: 45/3, ḫ+ım mu 138/6, ḫ+ımnı 103/6, ḫ+ıñ 64/7.

ḥumret< Ar. kırmızılık, kızıllık: 129/5.

ḫūn < Far. kan, öldürme: 203/16, ḫ.-ı ciger 48/3, ḳatre-i ḫ. 163/1.

ḫūn-āb < Far. kanlı su, göz yaşı: 111/7, 127/2, 166/7, eşk-i ḫ+ı 78/3, ḫ+ımnı 84/7, ḫ+ı 153/4, ḫ+ın 105/3, ḫ+ıdındur 83/3, ḫ. idi 146/2, ḫ. ir- 11/1.

ḫūn-bār < Far. kan saçan: dīde-i ḫ. 7/7, dīde-i ḫ+nı 184/3.

ḫūn-feşān < Far. kan saçan: 84/6.

ḫūn-ḫᵛārlıḳ < Far. T. zalimlik; krş. ḫūn-ḫᵛārelıġ: 200/3.

ḫūn-ḫᵛārelıġ < Far. T. zalimlik; krş. ḫūn-ḫᵛārlıḳ: ḫ+dın 64/4.

ḫūn-rīz< Far. kan döken: çeşm-i r+iġa 74/7.

ḥūr < Ar. huri, güzel: 13/7, 70/6, 106/5, 155/1, 202/3, ḥ+ġa 156/4.

ḫūrd < Far. yiyecek: 11/2, 151/7.

ḫurde < Far. ufak değersiz şey, kırıntı, nükte: 176/4.

ḫurde-bīn < Far. ince ufak şeyleri gören: ḫ+ler 178/2.

ḫurde-dān < Far. nükte ve inceliği anlayan, dikkatli: māh-ı ḫ+ım 176/4.

ḥūrī < Ar. cennet kızı, sevgili:serv-i ḥ. 156/4.

ḥūrī-zād < Ar. Far. huri çocuğu: serv-i ḥ+ıma 155/5, 156/4.

ḫurrem< Far. şen, sevinçli: ḫ. ḳıl- 203/13.

ḫursend < Far. kanaat eden, gözü tok: ḫ. idiñ, 45/4, ḫ. irür 154/3, ḫ. iyle- 54/1, 96/1.

ḫūrşīd < Far. güneş: 29/5, 40/1, 42/6, ḫ.-i enver 181/1, 209/2, ḫ.-i raḫşāndur 118/7, 119/5, 120/7, ḫ.-i ruḫsārıça 43/5.

hūş < Far. akıl, anlayış:51/2, 58/2, 94/5, 125/4, 147/3, ʿaḳl-ı h. 31/7, ehl-i h. 125/7, terk-i h. 90/7, h+um 50/6, 59/4, 78/3, 92/3, 92/4, 146/1, 170/1, h+umdın 69/1, 114/1, 147/1, h+ını 201/1.

hūşyār < Far. akıllı: 114/6, 25/4.

hūşyārlıḳ < Far. T. akıllılık: 200/1.

ḫūy < Far. huy: ḫ. irür 4/1.

hücūm < Ar. hücum: h. ḳıl- 164/2.

hüdā < Ar. doğru yol gösterme, Kur'an-ı Kerim: envār-ı h. 3/1.

ḥükm < Ar. hüküm, emir: ḥ+i 12/4, 61/4.

hümāy < Far. saadet, mutluluk: h+ıñ 181/4.

hümāyūn-fāl < Far. Ar. kutlu talih: h+min 137/5.

hüner < Far. hüner, marifet: 64/4, 71/4.

Ḥüseyn Sultan Hüseyin Baykar'nın mahlası: 72/5, 84/9, 186/6.

Ḥüseynī Sultan Hüseyin Baykar'nın mahlası: 2/7, 3/7, 5/5, 6/7, 7/7, 8/9, 9/8, 10/7, 12/7, 13/7, 14/7, 15/7, 16/9,

17/7, 18/7, 19/7, 20/7, 21/7, 22/7, 23/7, 24/7, 25/7, 26/7, 28/7, 29/7, 31/7, 32/5, 33/5, 34/5, 35/7, 36/7, 37/5, 38/5, 39/5, 40/7, 41/7, 42/7, 43/7, 45/7, 46/7, 47/7, 49/5, 50/7, 51/7, 52/7, 53/7, 54/7, 56/5, 57/7, 59/7, 60/9, 62/7, 63/7, 64/7, 65/7, 67/7, 68/7, 69/7, 70/7, 71/7, 73/5, 74/7, 75/7, 76/7, 77/7, 78/7, 79/5, 80/5, 81/7, 82/7, 83/5, 85/5, 86/7, 87/9, 88/7, 89/7, 90/7, 91/5, 92/7, 93/6, 94/7, 95/5, 96/7, 97/6, 98/7, 99/5, 100/5, 101/6, 102/9, 103/7, 104/7, 106/5, 107/5, 108/5, 109/7, 110/7, 111/8, 112/10, 113/5, 114/7, 116/5, 117/7, 118/7, 119/7, 120/7, 121/7, 122/9, 123/7, 124/7, 125/7, 126/7, 127/7, 128/7, 129/7, 131/9, 132/7, 133/7, 134/5, 135/7, 136/7, 137/7, 138/7, 139/7, 140/5, 142/7, 143/7, 144/6, 145/7, 146/7, 147/7, 148/7, 149/5, 150/7, 151/7, 152/7, 153/7, 154/7, 155/5, 156/7, 157/7, 158/6, 159/7, 160/7, 161/5, 162/5, 163/7, 164/7, 165/7, 166/7, 167/7, 168/7, 169/7, 170/7, 171/7, 172/7, 173/7, 175/7, 176/7, 177/7, 178/7, 180/5, 181/7, 182/7, 183/5, 184/5, 185/5, 187/9, 188/7, 189/7, 190/7, 191/7, 192/7, 193/7, 194/5, 195/7, 196/7, 198/7, 199/7, 200/7, 201/7, 202/32, 203/33, Ḥ+niñ 1/7, 11/5, 130/5, 44/7, 55/5, 61/7, Ḥ+ni 115/5, 141/7, 97/5, 30/5, Ḥ+din 105/5, Ḥ+ġa 4/5, 48/7, 174/7, Ḥ+dür 58/7, Ḥ+vār (Hüseyin gibi) 66/7.

ḥüseynī şarkı makamı: 50/7.

ḥüsn < Ar. güzellik, iyilik: 3/6, 20/1, 5, 6, 22/1, 23/2, 29/3, 6, 50/3, 53/1, 69/5, 76/2, 89/3, 6, 92/6, 164/3, 173/1, 186/5, 187/8, 195/7, 197/1, 2, 198/2, 200/7, berḳ-ı ḥ. 52/2, ehl-i ḥ. 23/5, 139/2, 159/7, genc-i ḥ. 95/2, 156/3, ḥ.-i rūz-efzūn 22/1, ḥ+din 58/7, ḥ+üñ 5/5, 29/6, 154/2, 195/5, ṣafḥa-i ḥ+üñ 65/3, devr-i ḥ+üñde 197/1, ḥ+üñdin 29/4, ḥ+üñe 122/2, 187/6, ḥ+i 20/1, 21/1, 2, 23/1, 66/2, 154/2, ḥ+ide 47/3, ḥ+idin 97/6, ḥ+iġa 21/5, 89/3, 132/2, 154/4, ḥ+in 66/4, ḥ+ini 69/2.

Ḫüsrev < Far. ö. i. Hüsrev ü Şirin hikâyesinin erkek kahramanı: Ḫ+ni 21/3.

ḥüzn < A: sıkıntı, gam, keder: 88/7.

I

ısıt- ısıtmak: ı-tım 151/5.

ıṣlāḥ < Ar. iyileştirme, düzeltme: ı+ıġa 92/2.

ıssıġ sıcak: 28/4, 130/1.

ıṣṭılāḥ < Ar. ilim sözü, tabir, terim: ı. bol- 28/1.

ʿışḳ < Ar. aşk: 12/2, 16/3, 19/2, 3, 7, 28/5, 32/5, 34/5, 37/3, 41/3, 4, 6, 43/6, 7, 49/2, 4, 51/2, 52/2, 7, 53/6, 57/7, 59/3, 7, 60/4, 61/2, 4-6, 61/5, 6, 62/5, 66/1, 7, 67/2, 68/4, 70/2, 4, 71/3, 4, 7, 73/2, 79/5, 81/2, 87/1, 2, 4, 6, 9, 92/4, 94/5, 97/6, 98/2, 5, 100/5, 109/2, 4, 110/5, 111/6, 113/5, 114/6, 117/5, 118/4, 119/7, 122/9, 123/7, 125/4, 5, 128/3, 129/1, 131/2, 133/6, 135/3, 139/1, 2, 4, 141/3, 145/2, 147/1, 3, 149/3, 152/4, 156/6, 162/1, 167/5, 169/6, 7, 17/1, 2, 172/5, 173/1-3, 5, 182/4, 185/4, 188/6, 189/4, 190/7, 191/7, 193/7, 195/7, 200/4, 201/1, 3, 212/1, ʿı.-ı bī-dādını 82/5, baḥr-i ʿı. 202/26, defter-i ʿı. 28/1, 127/2, derd-i ʿı. 124/7,

ehl-i ʿı. 23/5, 40/6, 132/7, kâfir-i ʿı. 199/2, keyfiyyet-i ʿı.-ı mecâzımnı 102/4, lâf-ı ʿı. 85/4, pîr-i ʿı. 8/9, terk-i ʿı+ın 21/7, ʿı+nıñ 169/3, derd-mend-i ʿı+nıñ 168/1, ʿı+nı 52/1, ʿı+dın 58/6, 62/4, 64/1, 73/2, 92/1, 131/7, 136/7, 185/3, 192/2, dâġ-ı ʿı+dın 92/5, derd-i ʿı+ıdın 194/4, ʿı+ım 75/1, 92/2, 100/1, 179/1, esîr-i ʿı+min 53/3, sırr-ı ʿı+ım 59/5, ʿı+ımnı 108/2, sûz-ı ʿı+ımnı 83/4, ʿı+ımda 197/5, ʿı+ımdın 118/2, ʿı+ımġa 6/5, 8/9, ġam-ı ʿı+ın 60/3, gül-bün-i ʿı+ın 41/5, naḳd-i ʿı+ın 187/3, ʿı+ıñ 30/1, 59/4, 70/5, 74/7, 106/1, 109/1, 176/1, 186/1, dâġ-ı ʿı+ıñ 69/1, 168/5, derd-i ʿı+ıñ 62/3, 80/4, 99/5, 107/2, kâfir-i ʿı+ıñ 26/3, ser-mâye-i ʿı+ıñ 135/5, terk-i ʿı+ıñ 67/5, ʿı+ıñnı 77/4, sırr-ı ʿı+ıñnı 171/4, ʿı+ıñda 20/4, 77/1, 108/3, 173/4, 187/9, ʿı+ıñdın 84/1, ʿı+ıñdaġı 1/2, ʿı+ı 5/5, 57/6, 66/6, 119/6, 126/7, 139/3, 173/6, 177/3, çâre-i ʿı+ı 159/1, ġam-ı ʿı+ı 133/7, ḫâr-ı ʿı+ı 171/6, ʿı+ımıñ 154/4, ʿı+ımı 51/6, 60/9, 110/7, 173/7, 182/6, ʿı+ıda 21/3, 38/5, 40/6, 62/6, 82/3, 111/3, 122/5, 131/1, 159/2, 173/5, 175/5, 185/4, 205/3, derd-i ʿı+ıda 21/4, ʿı+ıdın 12/7, 125/7, 133/1, 158/1, 172/7, ʿı+ıġa 58/1, 62/4, ʿı+ın 41/7, 171/3, 175/7.

ʿışḳ-bâz < Ar. Far. yalandan aşık olma: 49/5.

ıṭnâb < Ar. sözü uzatma: 65/7.

ʿıṭr < A: güzel koku: ʿı+ı 76/3.

ʿıvaż < Ar. bedel, karşılık: 198/5.

ʿıyân < Ar. belli, açık: 98/2, 121/4.

ʿıyd-geh < Ar. Far. bayram yeri: ʿı+de 120/7.

ʿıyş < Ar. yaşama: 1/2, 28/6, bezm-i ʿı. ḳıl- 105/4, ʿı+ım 146/1, 190/1, 199/6, bahâr-ı ʿı+ım 123/3, bezm-i ʿı+ıñ 181/3.

ıẓhâr < Ar. belirtme, gösterme: 25/7, 174/6, ı.-ı ʿacz 97/4, ı.-ı mahâret ḳıl- 136/2, ı.-ı ḥarâret ḳıl- 136/4, ı+ıñ 26/5, ı+ı 154/4, ı. iyle- 60/1, 71/6, ı. ḳıl- 90/2, 148/6.

ıżṭırâb < Ar. acı, ıstırap: 14/2, ı. tüş- 13/1.

İ

i- imek, olmak, var olmak; krş. ir-: i-di 5/4, 11/1, 2, 13/5, 30/3, 31/7, 36/7, 47/3, 68/7, 78/5, 92/2, 110/3, 125/4, 146/2, 156/6, 170/2, 171/2, 178/1-7, 191/1, i-diñ 45/4, 62/7, 114/4, i-dim 106/2, 126/1, 173/7, i-mes 4/1, 5/3, 13/1, 16/8, 19/7, 25/5, 29/7, 39/4, 42/6, 57/1-7, 58/1-7, 61/1-7, 66/2, 66/4, 75/7, 76/5, 78/7, 82/7, 89/5, 94/5, 102/4, 104/4, 119/2, 122/5, 124/7, 128/7, 146/4, 147/6, 166/5, 168/4, 174/1, 177/4, 182/3, 186/4, 196/7, 202/3, i-miş 14/7, 41/6, 62/1-7, 73/1, 206/4, i-se 82/2, 9/4, 49/3, 61/7, 135/2, 159/7, i-mesler 60/9, 69/4, i-mesdür 24/6, i-mestür 56/1, 70/5, i-señ 7/3.

ʿibâret < Ar. ibare: taġyîr-i ʿi. ḳıl- 136/7.

ʿibret < Ar. kötü bir hadiseden alınan ders: ʿi+i 173/5, ʿi. al- 92/6, 40/6.

ibtidâ < Ar. ilk olarak, başlangıç: 6/5, i+sıdın 127/4.

iç iç: i+im 9/3, i+imni 142/1, i+imde 103/1, 171/6, i+inde 35/5, 89/1, 107/4, 117/1, 117/2, 182/6, 186/2.

iç- içmek: i-tim 15/7, i-memiş 148/3, i-megey 146/6, i-erdin 20/3, i-erge181/6, i-sem 150/7, i-mesem 69/6, i-meyin 144/6, i-kendin 70/1.

içre içinde: 1/6, 3/7, 7/4, 6, 8/3, 14/4, 17/7, 20/1, 2, 20/5, 22/1, 23/5, 25/4, 28/1, 5, 32/2, 4, 38/2, 41/3, 45/2, 48/7, 49/4, 57/2, 4, 59/4, 60/1, 61/1, 3, 5, 63/5, 64/2, 66/3, 68/3, 4, 70/6, 74/2, 4, 7, 78/2, 84/1, 84/2, 87/9, 89/1, 90/3, 102/3, 105/4, 106/1, 4, 112/5, 8, 115/2, 117/2, 6, 118/1, 3, 119/1, 3, 4, 120/1-7, 125/1, 6, 128/4, 132/6, 133/2, 6, 137/5, 6, 139/2, 4, 145/2, 3, 147/1, 149/2, 152/5, 155/3, 163/7, 164/4, 165/3, 168/2, 169/5, 183/1, 4, 185/4, 186/6, 187/3, 188/5, 6, 190/4, 5, 191/7, 199/1, 202/26, 203/9, i+dür 112/8, 123/7, 190/5, i+sin-sin 35/7.

içür- içirmek: i-di 127/2, i-gen 127/2.

id- etmek: i-e 60/4.

ifşā < A: açığa vurma: i. iyle- 59/5, i. ḳıl- 53/4.

iftitāḥ < Ar. açılma, başlama: i. it- 28/2.

ige sahip: i+sige 36/5.

igil- eğilmek: i-di 137/7.

igme eğilmiş: 129/4.

igne iğne: 37/5, 113/2.

iḫfā < Ar. gizleme: i+sı 154/4, i. ḳıl- 41/7.

ihmāl < Ar. aldırmama, terketme, bırakma: i. iyle- 86/5.

iḫtilāl < Ar. bozukluk, bozulma, karışıklık: 92/3.

iḫtimāl < Ar. mümkün olma: 92/5, i+im 178/6.

iḫtirāz < Ar. sakınma, çekinme: 51/2, i. it- 49/3.

iḫtiyār < Ar. seçme, kendi arzusuyla hareket etme, yaşlı: 4/6, i+ı 147/5.

ik- ekmek, serpmek: i-tim 41/5, i-tiñ 86/3, 48/6, i-ti 176/6, i-ip 97/3, i-keli 46/7.

iḳbāl < Ar. baht, talih, istek, mutluluk: şemʿ-i i+im 32/2, i+ide 14/4, i+idin 170/4.

ikev ikisi: 179/2.

ik(k)i iki: 8/7, 10/2, 4, 21/5, 46/7, 78/3, 83/3, 107/3, 115/2, 122/4, 133/5, 149/4, i+ni 174/3.

ikin aceba; krş. irkin: 19/4, 22/3, 40/3, 77/5, 95/3, 121/5, 13884/4, 89/7, /1-7.

iklīm < Ar. ülke: i+inde 197/1.

iḳrār < Ar. saklamayıp söyleme: 60/9.

il başkası, yabancı, halk: 4/7, 18/4, 28/2, 36/2, 58/2, 79/5, 201/3, 102/4, 9, 116/3, 117/5, 118/3, 6, 126/2, 136/6, 152/3, 169/7, 171/4, 185/2, i+niñ 185/2, i+ni 53/1, 81/4, 135/3, i+ge 36/1, 3, 6, 51/2, 53/6, 108/3, i+in 201/2.

il el; krş: ilig: 7/3, 55/4, 60/8, 71/5, 108/2, 167/7, 183/4, i+din 117/3, i+ge 51/2, 92/5, i+iñde 202/14, i+indin 115/1, 140/4, 150/7, i+i 9/8, 90/3, 111/7, i+ini 3/4, 201/5, i+idin 63/6, 148/6.

ʿilāc < Ar. ilaç, çare: 8/9, 26/1-7, ʿi+ım 64/5, ʿi+ımdın 202/26, ʿi+ı 69/6, 96/3, ʿi+ın 33/3.

ilāh < Ar. Allah, Tanrı: i.-e'l-ʿālemīn "âlemlerin rabbi" 130/5.

ile ile, birlikte; krş. bile, birle 2/4, 8/8, 13/5, 15/2, 5, 17/2, 4, 19/4, 23/2, 24/4, 25/4, 30/5, 32/5, 35/4, 36/1, 3, 40/4, 42/6, 44/2, 45/4, 50/2, 54/1, 59/7, 60/2, 5, 61/6, 70/5, 82/2, 83/2, 88/1, 90/2, 91/1, 92/1, 96/2, 7, 100/2, 5, 101/1, 103/2, 112/10, 113/1,

115/2, 124/3, 6, 129/1, 132/1, 137/4, 145/2, 149/1, 151/1-7, 152/1-7, 173/1, 4, 181/5, 187/3, 191/4, 199/3, 202/27, 203/27.

il(i)g el; krş. il: 4/3, 179/1, i+e 100/4, i+din 120/6, i+im 85/2, i+imde 150/6, i+idin 30/3, 32/5, 79/3.

illā < Ar. ancak, mutlaka: 182/3.

ʿilm < Ar. ilim, bilgi: 54/6, 169/4, ʿi+in 88/6.

ilt- iletmek, göndermek: i-ür 7/3, 24/1, 83/5, 87/8, 90/4, 99/5, i-mek178/7.

iltifāt < Ar. gönül alma, iltifat: i+ıñ 18/3, i+ın 50/4,132/6.

īmān < Ar. iman, inanç: ġāret-i ī+ıġa 149/4, ī+ımnı 134/2, naḳd-i ī+ımnı 31/1, ī+ın mu 175/1.

imāret < Ar. bayındırlık: i. ḳıl- 136/1.

imdi şimdi: 8/4, 21/2, 28/5, 31/7, 44/2, 46/7, 50/4, 55/3, 70/2, 79/5, 80/3, 95/5, 107/1, 113/3, 123/7, 133/5, 136/3, 136/7, 146/2, 156/2, 158/6, 161/5, 170/3, 171/2, 198/2, 198/4, i+din 144/4.

imen değil: 114/1, i+mü 114/7.

imkān < Ar. imkan: 172/4, i+ı 24/3, i+dur 73/3, 118/4, 119/6, i. imes 5/3, 16/8, 57/6, i. ḳıl- 78/2.

inan- inanmak: i-mas-sin 92/6.

inçü inci; krş. ünçi: i+niñ 195/1.

indür- indirmek: i-di 169/2, i-se 204/3.

infiʿāl < Ar. gücenme, darılma: i+im 178/4, i+i 29/4, i+idin 18/2.

inkār < Ar. reddetme, gizleme: i. iyle- 60/9.

iñgren- gizlice ağlamak, inlemek: i-ip 16/9.

ins < Ar. insan: 60/7.

insān < Ar. insan, adam: 8/3.

inşā < Ar. yapma, meydana getirme: i. ḳıl- 40/2.

intihā < Ar. son, sona erme: 6/5.

ir- imek, olmak, var olmak; krş. i: i-dim 6/5, 30/1, 78/5, 108/2, 109/5, 124/4, 130/3, 146/6, 147/2, 151/1, 156/2, 169/3, 177/2, 178/3, 182/1, 6, 184/5, 185/2, 191/5, 203/8, 29, i-diñ 30/4, i-di 7/7, 11/1, 11/2, 26/5, 32/3, 36/7, 45/3, 66/7, 66/7, 69/1, 108/3, 109/5, 123/7, 133/5, 141/2, 146/6, 150/4, 167/5, 169/4-7, 173/2, 174/1, 176/1, 182/2, 5, 187/9, 203/11, 203/22, 203/6, 203/7, i-miş-min 191/5, i-miş 16/5, 66/6, 73/4, 110/1, 113/4, 141/3, 145/4, 196/1, i-ür-min 202/22, i-mes-min 154/5, i-ür 2/6, 3/4, 4/1, 5, 8/1, 2, 10/4, 18/1, 22/4, 26/4, 30/5, 37/1-5, 38/1-5, 42/5, 47/4, 51/7, 56/2, 59/2, 61/4, 68/4, 69/5, 70/3, 6, 71/4, 77/1, 2, 4-7, 86/6, 89/3, 92/7, 99/3, 104/4, 7, 109/1, 2, 111/5, 113/5, 120/5, 121/1, 128/5, 135/7, 136/2, 5, 144/2, 145/2, 4, 154/3, 156/3, 160/7, 163/3, 166/6, 167/4, 6, 173/6, 180/2, 183/1, 193/3, 195/1, 6, 203/33, 34, 206/2, 3, i-ürmü 8/2, i-mes 3/5, 6/4, 9/2, 8, 12/2, 28/4, 5, 63/4, 68/6, 75/3, 5, 84/2, 111/6, 113/4, 121/4, 123/5, 127/7, 132/7, 135/4, 150/5, 165/5, 170/5, 172/5, 196/6, i-mes-siz 87/2, i-mes durur 183/2, i-mesdür 119/5, i-mestür 97/5, 136/5, i-se 15/2, 42/5, i-señ 17/3, i-ken 139/5, 196/3, i-kenni 110/3, i-kenimde 132/2, i-keni 169/3, 190/7, i-kenin 60/3, i-ip 149/5.

iʿrāb < Ar. doğru, düzgün konuşma, gerçeği belirtme: 65/3.

İrem < Ar. Şeddad tarafından cennete benzetilerek yapılan bahçe: gül-zār-ı İ. ḳıl- 101/7.

iri- erimek: i-r 145/3.

irkin aceba, krş. ikin: 71/5, 92/5, 191/2.

irsāl < Ar. gönderme, yollama: i. it- 83/4.

irşād < Ar. doğru yolu gösterme: i+ıma 156/6.

is akıl, koku: i+i 141/1.

is- esmek: i-gen 28/4, i-ip 58/4.

īşār < Ar. ikram, bağış: 90/7.

'Īsī < Ar. ö.i Hz. İsa: 11/4, 'Ī-i rūḥu'ullāh 23/4, 'Ī-yi Meryem 114/3, 'Ī+ġa 18/1.

İslām < Ar. İsalm, İslamiyet: İ+ım 59/3, İ+in 75/4, İ+ı 75/4.

iste- istemek: i-dim 15/1, 93/4, i-diñ 198/5, i-di 179/1, 182/7, 40/4, i-miş 135/7, i-rem 63/2, 104/2, 5, 139/3, i-mes-min 52/6, i-r 3/5, 10/5, 52/2, 93/4, 111/5, 124/4, 177/5, 203/34, i-mes 84/5, 161/5, i-rde 154/6, i-me 67/3, 124/6, 148/4, 158/1, 158/1-6, i-meñ 68/3, 163/7, i-sem 93/5, 184/1, i-señ 28/6, 74/3, 76/6, 97/6, 188/3, i-se 2/5, 44/4, 76/7, i-gen 47/6, 7, 75/1, 146/3, i-men 158/4, 202/11, i-p 85/3, 15/5, 16/4, 151/1, 170/6, 185/5, i-ben 105/2, 142/6, 154/6, i-geç 8/6, i-y 54/3, 184/1, 199/4, i-ysin 186/6.

istiġnā < Ar. tok gözlülük, nazlanma, çekinme: 17/4, 20/7, 59/1, i+sıdın 136/5, i+sın 102/7.

istīlā < Ar. bir yeri kuvvet kullanarak ele geçirme, yayılma: 64/6.

'işyān < Ar. ayaklanma, itaatsizlik: 135/4.

iş iş: 16/4, 24/4, 135/4, 185/1, 197/3, 203/33, i+niñ 182/4, i+de 107/3, 182/7, i+din 60/9, i+ge 154/5, i+dür 69/4, 93/1, i+im 137/3, 154/4, i+in 14/7, i+i 13/5, 34/4.

işāret < Ar. bir şeyi gösterme, iz: i. ḳıl- 136/6.

işen- bağlanmak: i-gen 168/7.

işik eşik, kapı eşiği: i+iñde 80/3, 134/3.

işit- işitmek: i+ti 179/2, i-mes 160/5 169/7, i-se 160/5, i-sem 112/1, i-meñiz 202/17, i-keç 14/2, 176/5.

'işret < Ar. içki içme, eğlenme: 32/5, 123/3, 181/7, 193/6, bezm-i 'i. 32/4, 'i+ni 88/1, 'i+ġa 6/6, 'i+dür 1/2.

'işret-ferāy < Ar. Far. eğlenceyi güzelleştiren: 'i+ıñ 181/3.

iştiyāḳ < Ar. özleme, şevklenme: 73/1-2, i+ıñ 107/2, i+ı 73/1, i+ıda 25/6.

it köpek: 17/5, 36/5, 122/7, i+niñ 196/1, i+din 76/5, i+ler 71/1, i+dür 200/3, i+iñniñ 178/5, i+iñdin 141/7, 178/4, i+iñge 44/6, 80/3, 202/14, i+leriñ 17/5, 85/5, 200/3, i+leriñniñ 44/6, i+leri 53/4, 179/3, i+lerige 154/7, 164/7.

it- etmek, yapmak: i-tim59/6, 158/4, 195/2, i-tiñ 28/2, 7, 44/1, 189/6, i-ti 19/2, 7, 68/7, 69/3, 127/4, 145/1, 7, 187/9, i-medi 190/7, i-key-min 170/3, i-gey 49/3, i-key 11/5, 194/4, i-megey 34/5, 38/5, i-miş 13/6, 22/2, 68/3, 162/2, i-er-min 108/4, 196/1, i-mes-sin 44/6, i-er 8/1, 30/4, 40/2, 68/2, 79/5, 98/5, 104/2, 147/2, 149/5, 174/3, 191/7, i i-mes 185/2, -erge 178/2, 188/6, i-meñiz 16/5, 57/7, 147/4, 202/19, i-meli 24/4, i-ey 20/3, 83/4, 86/5, 153/7, 156/7, 175/3, 203/5, i-kil 189/6, i. 1/4, 6/2, 57/6, 131/1, 4, 133/7, 160/1, 171/6, 175/7, 199/3, i-sem 98/2, i-señ 21/7, 90/7, 135/7, i-seler 52/1, i-meseñ 80/2, i-se 23/7, 29/2, 41/3, 48/4, 54/5, 99/4, 155/4, i-mese 118/5, i-mekdin 36/6, i-mekke 8/9, i-

ken 69/2, 138/6, 141/7, i-kende 100/4, 156/2, i-kün͡g 95/5, i-me 135/3, 164/7, 202/24, i-ip 1/7, 12/6, 13/4, 21/3, 30/5, 48/7, 55/2, 59/5, 70/5, 95/1, 97/2, 112/10, 124/6, 136/1, 141/7, 157/1, 178/3, 4, 184/2, 3, 202/12, i-ip-min 62/7, i-iptür 7/5, i-mey 16/6, 25/7, i-keli 81/3, 89/4, 90/5, 100/5, 203/22, 23, 24, 203/9.

it- kaybolmak: i-ti 17/7, 66/1, 76/7, 82/4, i-ken 15/1, 88/4, 188/1, 196/1.

ʿitāb < Ar. azarlama, darılma: 12/4, luṭf-ı ʿi. 135/1.

iteg etek: i+in͡gdin 4/3.

iʿtidāl < Ar. ölçülülük, aşırı gitmeme: ʿi+im 178/5.

iʿtirāf < Ar. suçunu saklamayıp söyleme: i. ḳıl- 70/4.

itür- kaybetmek: i-gil 182/3.

ivrül- dönmek, vazgeçmek: 159/5, i-gesin 39/2, i-ür 44/4, i-se 5/1, i-üp 5/1, 187/2.

iy ey: 1/1, 3/1, 4/1-3, 6/2, 7, 7/3, 7, 8/4, 9, 9/6, 10/7, 12/1, 13/5, 7, 14/7, 15/7, 16/9, 18/1, 3, 4, 6, 7, 20/6, 21/7, 22/7, 23/4, 7, 24/7, 25/2, 4, 6, 7, 26/5, 26/6, 7, 27/3, 28/6, 7, 30/5, 31/7, 32/5, 33/5, 34/2, 5, 35/7, 36/5, 7, 38/5, 39/2, 5, 40/6, 7, 41/4, 6, 42/7, 43/4, 44/4, 45/4, 5, 7, 46/6, 49/1, 5, 50/4, 6, 51/1, 7, 52/7, 53/1-4, 6,7, 54/5, 56/3, 5, 57/3, 5, 58/2, 7, 59/7, 61/7, 62/1, 7, 63/1, 6, 7, 64/5, 7, 65/1, 6, 7, 68/2, 68/7, 69/7, 70/2, 7, 71/3, 7, 72/3, 73/5, 74/2, 4, 75/7, 77/1-7, 78/7, 79/1-3, 80/1, 2, 5, 81/6, 7, 82/7, 83/1, 5, 84/3, 9, 85/3, 4, 86/2, 3, 5, 87/5, 7, 88/3-5, 7, 89/6, 7, 90/1-7, 91/1-5, 92/6, 7, 93/6, 94/1, 6, 95/1, 2, 4, 5, 96/5, 7, 97/1, 2, 6, 98/1-4, 6, 7, 99/1, 100/5, 101/5, 6, 102/9, 103/5, 7, 104/7, 106/5, 107/5, 108/4, 5, 109/1, 7, 110/7, 111/8, 112/2, 10, 113/1, 4, 5, 114/2, 4, 6, 7, 115/1, 5, 116/1, 2, 5, 117/3, 5, 118/4, 5, 119/3, 7, 121/7, 122/1, 123/4, 124/6, 7, 125/4, 6, 7, 126/3, 7, 127/3-5, 7, 128/3, 129/7, 131/2, 4, 7, 9, 132/2, 3, 7, 133/6, 7, 134/2, 5, 135/4, 6, 7, 136/1-5, 7, 137/2, 4, 7, 138/7, 140/5, 141/1, 3-5, 142/1, 143/5, 7, 144/1, 2, 6, 145/7, 146/4, 7, 147/4, 7, 148/4, 7, 150/5, 7, 151/6, 7, 152/7, 153/7, 154/3, 6, 155/2, 5, 156/3, 7, 157/2, 3, 6, 7, 158/1, 3, 4, 6, 159/5, 159/7, 160/1, 4, 6, 7, 164/5, 7, 165/7, 166/4, 167/2, 4, 7, 168/2, 169/1, 7, 170/3, 4, 7, 171/3, 172/3, 5, 7, 173/5, 7, 175/5, 7, 176/3, 4, 7, 177/2, 3, 7, 178/2, 7, 181/1, 2, 4, 7, 182/2, 3, 6, 183/5, 184/5, 186/3, 6, 187/7, 188/3, 6, 7, 189/1-3, 7, 192/5, 7, 193/1, 195/1, 198/3, 7, 199/2, 3, 7, 200/4, 7, 201/5, 6, 202/12, 16, 24, 26, 29, 32, 35, 203/33, 207/1, 209/1-3.

ʿiyān < Ar. belli, açık: ʿi. bol- 35/3.

iyle öyle: i+dür 10/2, 164/2.

iyle- eylemek: i-dim 91/1, 2, 98/4, 106/3, 112/7, 134/3, 158/2, 178/5, 211/1, 202/35, i-din͡g 3/6, 12/4, 28/2, 45/5, 49/5, 71/6, 86/1-7, 91/4, 113/2, 164/5, 191/1, i-di 31/2, 4, 57/1, 59/4, 5, 65/2, 101/2, 116/3, 121/3, 146/4, 157/6, 176/2, 1, i-gey 10/5, 34/3, 64/3, 65/3, 116/4, i-geyler 97/4,129/5, i-miş 46/3, 64/2, 162/4, 173/7, i. 10/3, 11/4, 13/7, 20/5, 25/4, 35/6, 40/1, 47/7, 58/5, 61/1, 63/6, 64/2, 92/7, 94/6, 104/2, 114/3, 116/2, 117/1, 117/6, 118/1, 120/4, 127/6, 129/5,

132/6, 163/1, 165/2, 165/3, 174/4, 175/5, 190/5, 193/2, 196/2, i-rem 40/4, 82/3, 123/3, i-r-min 16/7, 69/3, 185/2, i-r-sin 44/3, 54/5, i-r 6/4, 12/3, 22/6, 31/6, 7, 40/5, 44/5, 51/7, 52/1, 53/6, 70/3, 70/6, 86/2, 102/7, 103/7, 104/3, 104/7, 122/6, 125/4, 129/3, 131/9, 138/7, 145/6, 147/6, 167/7, 169/3, 176/7, 187/9, 191/2, 194/2, i-mes 25/4, 60/1-9, 64/4, 77/1, 96/6, 99/2, i-rde 75/5, 87/5, 128/5, i-rdin 108/2, i-rge 171/1, i-men 72/4, i-yin 76/3, 162/3, i-gil 95/1-5, 96/1-7, 97/3, 132/7, 181/4, i-me 71/3, 161/1-5, i-meñg 53/4, i-ñgiz 54/1-7, 109/6, i-sem 16/5, 37/1, 40/5, 44/3, 104/1-7, i-señg 142/7, i-se 25/7, 48/2, 65/7, 67/7, 99/2, i-mek 77/4, 177/4, i-mekke 26/2, 86/3, i-gen 188/1, i-gendin 12/4, i-ben 15/6, 53/1, 81/4, 136/6, 157/2, 160/6, i-p 18/4, 36/2, 36/4, 47/6, 51/4, 5, 53/5, 70/6, 81/5, 85/1, 92/4, 96/6, 117/6, 125/5, 142/1, 142/5, 149/4, 151/4, 178/5, 196/7, 203/16, 203/9, i-ptür 84/7, i-geç 36/4, i-y 2/1, 4, 25/6, 40/5, 44/6, 45/5, 51/5, 86/7, 93/6, 141/5, 152/4, 200/5, i-mey 166/5.

iz- ezmek: i-me 114/2.

ʿiẕār < Ar. yanak: 190/3, ʿi.-ı zerd 151/5.

J

jāle < Far. çiğ, şebnem: 8/2, 5, j+sini 55/3.

K

Kāʿbe < Ar. müslümanların çeşitli zamanlarda ziyaret ettikleri kutsal bina: K-i vaṣlı 199/7, K.-i kūyuñg 70/6, K+si 51/7.

ḳabil < Ar. kabul eden, mümkün olabilir: ḳ.-i pend 96/6, ḳ. imes 58/1.

ḳabr < Ar. mezar: ḳ+im 17/1, sebze-i ḳ+im 193/1, ḳ+imni 136/1.

ḳabūl < Ar. alma, kabul etme: ḳ. it- 59/6, ḳ. ḳıl- 84/5, 198/7.

kāc < Far. tokat, darbe, yıkım: 153/6, k+ıdın 40/7.

ḳaç- kaçmak: ḳ-ar 18/4, 191/3, ḳ-sam 90/2, ḳ-maġıñg 49/3.

ḳaçan ne zaman, nasıl: 39/2, 41/3, 42/6, 83/3, 86/4, 111/2, 112/1, 115/4, 137/5, 155/1.

ḳad(d) < Ar. boy: 12/5, 74/3, 4, 97/3, 100/3, 105/1, 115/4, 132/4, 137/7, 166/2, 195/6, şimşād-ı ḳ. 90/6, ḳ.-i mevzūn 22/1, 159/5, 163/4, ḳ.-i raʿnā 20/1, 21/1, 150/1, naḫl-i ḳ+iñg 202/9, ḳ+ler 45/2, ḳ+im 129/3, 133/5, ḳ+iñg 3/2, 71/2, 76/1, 130/1, 122/2, 155/3, 191/2, ḳ+iñgniñg 84/6, ḳ+i 21/2, 23/1, 76/2, ḳ+iġa 203/23, ḳ+in 129/3.

ḳada- batırmak: ḳ-p-min 107/5.

ḳadeḥ < Ar. kadeh, bardak, içki bardağı: 13/6, 31/6, 76/6, 83/3, 111/7, 123/6, 189/6, ḳ. tut- 48/7.

ḳadeḥ-peymā < Ar. Far. içki içen: 20/3, 23/1.

ḳadem < Ar. ayak, adım: 149/2.

ḳadr < Ar. değer, itibar: ḳ+ini 42/7, hevā-yı ḳ.+ide 2/3.

Ḳāf < Ar. ö. i. Kaf dağı, masallarda Zümrüd-i Anka kuşunun yaşadığı rivayet olunan dağ: kūh-ı Ḳ. 24/3, Ḳ+ı 122/9.

ḳafes < Ar. kafes: giriftār-ı ḳ. 56/5, ḳ+din 184/4.

kāfir < Ar. kafir, Allah'a inanmayan: 31/1, 75/4, 81/7, k.-i ʿışḳıñg bol- 26/3, k.-i ʿışḳ ol- 199/2,

k+ġa 110/6, k+çe 75/4, k+müdür 35/7.

kāfūr < Ar. hekimlikte kullanılan saydam renkli güzel kokulu bir madde: k+ı 65/1.

kāfūrī < Ar. kafur renginde: ṣafḥa-i k. 11/3.

kāh < Far. saman, saman çöpü: çihre-i k+ıñ 79/5.

ḳahr < Ar. ezme, yok etme: 46/3, ḳ.-ı lutf 135/1.

kākül < Far. perçem: k.-i ʿanber müdür 35/1.

ḳal- kalmak: ḳ-dım 16/3, 81/3,166/2, ḳ-madıñ 9/4, ḳ-dı 9/6, 45/1, 129/3, 143/4, 149/2, ḳ-madı 14/1, 134/5, 179/3, ḳ-dılar 187/6, ḳ-ıp-sin 16/2, ḳ-ur-min 17/4, ḳ-ur-sin 91/4, ḳ-mas 91/3, 191/2, ḳ-mışam 9/5, ḳ-mış 45/3, 81/5, 106/4, 141/2, ḳ-ġay 166/5, 102/3, ḳ-maġay 102/8, ḳ. 91/1-5, ḳ-ma 181/5, ḳ-sam 106/2, ḳ-sa 5/3, ḳ-ġanım 31/7, ḳ-ġanımnı 31/7, ḳ-ġan 82/2, 96/6, 168/5, 105/5, 122/9, ḳ-ġuçı 84/3, ḳ-ıp 9/7, 181/6, ḳ-ġaç 16/4, 81/1, ḳ-mayın 8/8.

ḳalb < Ar. yürek, gönül: ḳ+im 24/7.

ḳalem < Ar. kalem: 100/2, 101/6, 108/5, 137/3.

ḳalġı- kalkmak: ḳ-ġan 201/6.

ḳalpaġ kalpak: 168/3, ḳ+ı 168/3.

kām < Far. emel, arzu, istek: 1/2, 31/4, 129/7, k+ım 127/3, k+ın 87/1, k+ı 75/6.

ḳamer < Ar. ay: 35/2, 42/2, 121/5.

ḳāmet < Ar. boy: 190/2, ḳ+iñ 52/5, 112/5, 168/2, 191/2, ḳ+iñniñ 202/7, ḳ+i 9/1, ḳ+dür 51/4.

kāmil < Ar. olgun, eksiksiz, tam: 173/1, 203/32.

kāmrān < Far. isteğine ulaşmış, mutlu: k+lardın 88/1, k+ı 75/6.

kāmsız < Far. T. isteksiz, arzusuz: k. bol- 75/6.

ḳan kan: 6/2, 3, 8/4, 9/6, 12/6, 17/6, 39/3, 47/6, 55/1, 80/1, 89/5, 100/5, 132/5, 158/1, 160/3, 167/4, 179/3, 188/5, 195/1, 198/5, 200/3, 203/18, ḳ+nı 202/20, ḳ+dın 47/6, ḳ+lar 60/3, 85/3, ḳ+lardın 88/2, ḳ+min 124/3, ḳ+ım 27/1, 81/2, ḳ+ımnı 31/6, 132/5, 134/4, ḳ+ın 89/2, 141/3, ḳ+ı 13/3, 74/5, 113/1, 131/4, ḳ+ını 13/3, 48/3, 187/5, ḳ+ıdın 104/2, ḳ+dur 117/6, 199/3, ḳ+mu 112/9, ḳ. bol- 140/2, 146/2, 160/3, ḳ. ir- 38/1, ḳ. it- 59/5, ḳ. tök- 57/4.

kān < Far. cevher, maden ocağı,bir şeyin kaynağı:115/2, k+ı 195/1.

ḳan- doymak: ḳ-madı 179/4.

ḳanat kanat: ḳ+lar 98/1.

ḳanat- kanatmak: ḳ-tı 57/1.

ḳand < Ar. şeker, şeker kamışının donmuş usaresi: 30/4.

ḳanlıġ kanlı; krş. kanlıḳ: 81/2, 103/2, 123/5, 159/2.

ḳanlıḳ kanlı; krş. kanlıġ 7/4, 164/2, 167/4, 202/18.

ḳanı hani, nerede: 47/3, 102/1, 130/3, 152/1, 188/1-7, 197/1-3, 5.

kār < Far. kazanç: k. iyle- 60/2, k+ıdur 33/3.

ḳara siyah: 19/2, 63/4, 78/1, 87/7, 133/2, 6, 151/4, 157/6, 169/2, 176/2, 180/2, 3, 5, 195/4, ḳ+lardın 63/4, 87/7, ḳ+sı 143/2, ḳ+sı mu 112/6, ḳ+sın 51/1, ḳ+sında 83/1, ḳ. ḳıl- 72/1, 89/4, 180/1.

ḳaranġu karanlık: 75/2, 180/1, ḳ. bol- 103/4.

ḳarār < Ar. durma, yerleşme: 50/6, 59/4, 171/5, 199/7.

ḳarar- kararmak: ḳ-dı 82/1, 135/1, 197/2, ḳ.- rġan rūzgārım 138/1, ḳ.-rġan rūzgārımnı 103/4.

kār-ger < Far. iş yapan: 60/2.

ḳarı- yaşlanmak, ihtiyarlamak: 9/7, 20/5, 6, 21/4, 22/4, 23/5, ḳ-ġan 21/7.

ḳarılıḳ yaşlılık: 66/6.

Ḳarūn < Ar. ö. i. Benī İsarail'de zenginliği ile meşhur olan kimse: genc-i K. 203/30.

kārvān < Far. kervan: 122/3, 7, k+ım 177/6.

ḳaṣd < Ar. niyet, amaç: 135/2, ḳ.-ı cān iyle- 122/6, 131/9, ḳ.-ı dīnim 199/2, ḳ+ım 138/6, ḳ+ımdadur 64/3, ḳ+ımġa 70/1,+ı 135/2, ḳ. iyle- 104/7, 125/4, ḳ. it- 68/7, ḳ. ḳıl- 87/2.

ḳāṣid < Ar. haberci: 98/3.

ḳaṣr < Ar. köşk, saray: ḳ.-ı aḫżarı 193/2.

ḳaş 1. kaş: 116/1, ḳ+larımnı 211/1, ḳ+ımdın 142/5, ḳ+ıñ̂ 10/2, 129/4, ḳ+ıñ̂nıñ̂ 8/7, ḳ+ıñ̂nı 40/3, ḳ+ı 87/7, 211/1. 2. ön: ḳ+ımdın 202/16, ḳ+ıda 2/5, ḳ+ında 139/7.

kāş < Far. keşke, ne olurdu; krş. kāşkī: k. ḳıl- 52/3.

kāşkī < Far. keşke, ne olurdu; krş. kāş: 182/1-7.

ḳat kat, makam: 196/4.

ḳaṭʿ < Ar. kesme, sona erdirme: tīġ-ı ḳ. 96/7.

ḳat- katmak: 18/7, ḳ-arsın 36/4.

ḳaṭʿā < Ar. asla, hiç: 147/5.

ḳatıḳ katı, sert: 16/5, 24/4, 60/3, 71/5, 73/1, 115/1, 123/5, 143/5, 156/7, ḳ+dur 60/2.

ḳatıḳlıḳ katılık, sertlik: 145/3.

kātib < Ar. katib, yazıcı: k.-i ḳudret 40/2, k.-i taḳdīr 100/4.

ḳātil < Ar. katil, öldüren: 18/4, 88/3, fürḳat-i ḳ. 138/6, ḳ+din 111/4, ḳ+im 136/1.

ḳatl < Ar. öldürme: 12/4, 97/2, 132/5, 136/2, tīġ-ı ḳ. 48/5, 86/6, ḳ+iġa 86/5, 124/1, 132/3, 136/6, ḳ+im 135/2, ḳ+imġa 141/3, 192/4, ḳ+ime 65/2, ḳ+iñ̂ 178/6, ḳ+idür 18/3, ḳ. bol- 150/3, ḳ. it- 86/5, ḳ. ḳıl- 115/5.

ḳatla defa, kere, kez: 2/3, 68/3, 6, 93/6, 108/2, 136/4, 145/5, 146/3, 178/6.

ḳatre < Ar. damla: 9/6, 38/1, 46/1, 117/6, 121/4, 167/1, 188/5, ḳ.-i ḫūn 163/1, ḳ+ler 55/3, ḳ+si 37/1, ḳ+'ī (bir katre) 31/6.

ḳav- kovmak: ḳ-arlar 191/3, ḳ-ġunça 17/5.

ḳay hangi, nereye: 81/3.

ḳayan nere, nereye: 41/2, 51/2, 99/4, 120/5.

ḳayd < Ar. bağ, zincir, yazma: 42/4, ḳ+ıdın 156/6.

ḳayda nerede, nereye: 12/3, 7, 16/8, 45/4, 47/2, 56/4, 82/4, 137/2, 149/1, 156/4, 164/3, 178/7, 184/1.

ḳaydın nereden: 184/1.

ḳayġu tasa, keder, kaygı: ḳ+da 133/2, 183/5.

ḳayġur- kaygılanmak, tasalanmak: ḳ-up 17/1, ḳ-maġıl 113/3.

ḳaysı hangi, hangisi: 43/1, 4, 78/1, 164/4.

ḳayt- dönmek, çekilmek: ḳ-ıp 142/4.

ḳaytar- geriye döndürmek, çevirmek: ḳ-urda 142/4, ḳ-u 142/3.

ḳaz- kazmak: ḳ-dım 145/2.

ḳażā < Ar. olacağı önceden Allah tarafından takdir olunan şeylerin gerçekleşmesi, hüküm: 58/6, 131/1, seng-i bārān-ı ḳ+dın 138/2.

kebāb < Ar. kebab: 13/3.

kefen < Ar. kefen, ölünün sarıldığı bez: 113/4.

keh-keşān < Far. saman yolu: 121/2.

kehrubā < Far. saman kapan, kehlibar: 21/6.

kelām < Ar. söz: k.-ı pāk-i vaḥy-āsār 66/1.

kem < Far. az, eksik, fena, kötü: 48/3, 99/2, k+dür 125/2, 5, k. bol- 36/7, k. ḳıl- 203/14.

kemāl < Ar. olgunluk: k. ol- 5/5.

kemend < Far. kement: k.-i vaṣl 8/8, 30/5, k.-i zülf 96/2, k. ir- 30/5.
kemlik < Far. T. kötülük: k. bol- 99/1.
Ken'ān < Ar. Filistin: pīr-i K. 55/5.
kenār < Far. kıyı, çevre: k. iyle- 45/5.
kerem < Ar. eli açık, asialet, cömertlik: k+ler 207/4, k. bol- 99/1.
kesb < Ar. çalışıp kazanma: k+iġa 26/3, 54/4.
kesī < Far. bir kimse: k+ge 111/6.
keṣret < Ar. çokluk, bolluk: k+i 121/5, 157/5, k+idin 137/2.
kevkeb< Ar. yıldız: 42/6, 137/5, 143/4, k.-i eşkim 56/2, k.-i seyyār 25/4, k+de 121/7, k+ler 196/2.
kevn < Ar. var olma, varlık: lāle-i yāķūt-ı k. 105/3.
kevṣer < Ar. cennetteki havuzun adı: 107/5, k.-i la'liñ mū 175/2, ḥavz-ı k. 70/6, k+i 180/5, 203/6.
keyfiyyet < Ar. nitelik, nasıllık: k.-i 'ışķ-ı mecāzımnı 102/4, k+in 41/4, 87/7, k+ini 160/2.
ķıl tüy 12/1.
ķıl- kılmak, yapmak, etmek: ķ-dım 6/5, 24/5, 48/6, 56/2, 3, 58/6, 65/5, 82/5, 93/1, 110/6, 7, 113/3, 134/2, 4, 143/7, 148/2, 151/1, 160/5, 182/6, 202/34, 202/6, ķ-madım 93/3, ķ-dıñ 16/9, 18/5, 44/2, 77/3, 87/2, 98/7, 113/1, 207/1, 2, 3, 4, ķ-madıñ 27/1-4, 158/6, ķ-dı 14/1, 31/1, 3, 33/1, 47/6, 57/5, 63/5, 65/5, 68/5, 72/1, 92/2, 93/3, 94/7, 97/1, 100/4, 126/3, 146/1, 148/6, 162/1, 2, 163/3, 165/3, 180/3, 4, 187/5, 199/6, 203/1-5, 10, 15, 17, 18, 20, 25, 30, 35, ķ-madı 4/2, 26/6, 59/6, 169/2, ķ-mışam 64/1, ķ-mış-sin 160/7, ķ-mış 89/4, 109/4, 123/1, 141/6, 163/4, 177/2, 180/1, 188/4, ķ-mışdur 66/3, ķ-ıp-sin 96/3, ķ-ıptur 65/3, 143/3, 6, ķ-uptur 50/3, ķ-mamış 94/4, ķ-ġay-min 28/3, 37/2, 153/5, ķ-ġay-sin 192/4, 202/13, ķ-ġay 52/2, 66/4, 70/4, 77/7, 92/7, 108/2, 117/2, 174/6, 182/2, 6, 183/5, ķ-maġay 37/3, 111/5, 182/1, 5, ķ-maġaylar 111/3, ķ-ġa-sin 90/7, 136/1-7, ķ-ġum 124/5, ķ-ġumdur 115/5, ķ-ġuñ 31/5, ķ-maġuñ 147/7, ķ-ġu 78/1-7, ķ-ġudikdür 64/1, ķ-ur-min 125/2, ķ-ur 9/8, 25/1, 29/6, 38/3, 40/1-6, 41/7, 42/4, 60/4, 64/7, 76/2, 77/6, 93/1, ķ-mas 9/1, 25/4, 43/7, ķ-urdın 133/1, ķ-urlar 66/2, ķ-ay 23/7, 50/2, 187/1, 203/11, 12, 13, 14, ķ-ġıl 23/6, 64/7, 73/5, 189/6, ķ-maġıl 25/2, 50/3, 79/3, 84/5, 140/3, 161/4, 170/7, 181/7, 190/6, ķ. 1/5, 4/4, 5, 22/7, 42/7, 63/1, 7, 66/6, 74/5, 86/4, 97/1, 2, 98/1-7, 101/7, 107/1, 116/5, 122/1, 124/5, 126/6, 131/2, 160/6, 18/7, 189/1, 200/2, ķ-ma 12/4, 26/6, 33/3, 46/5, 84/9, 90/2, 98/3, 109/2, 114/6, 139/6, 201/6, 202/29, ķ-ıñ 159/1, ķ-mañ 118/5, ķ-masun 96/5, ķ-man 132/4, ķ-sam 81/7, 84/5, 105/2, ķ-sañ 1/3, 3/7, 25/6, 28/7, 52/3, 66/7, 71/7, 81/6, 97/1, 112/1, 127/1, 190/6, 192/4, ķ-salar 66/2, 90/5, ķ-sa 12/3, 25/5, 29/5, 48/4, 57/7, 60/5, 63/2, 77/3, 98/4, 105/4, 156/4, 185/3, 192/3, 196/3, 198/7, ķ-masa 5/2, 191/7, ķ-maķ 89/6, 92/2, 118/4, 160/7, 171/1, 185/4, ķ-maķta 110/2, ķ-maķdın 146/7, ķ-maķlıķķa 203/10, ķ-ġan 8/3, 21/3,35/7, 37/3, 42/3, 66/1, 88/2, 110/1, 164/2, 166/4, ķ-ġuçı 199/2, ķ-ġın 1/7, 107/4, ķ-mañġız 53/1-7, ķ-ıp 3/1, 31/2, 40/3, 45/7,

170/2, 179/1, k-geç 167/7, k-günçe 25/6, 126/4.

kiltür- getirmek; krş. kitür-: k-düm 15/5, k-di 169/6, k-ür 64/7, k. 142/5, k-üp 15/6.

kim ki: 1/1, 2/6, 3/5, 4/1, 4/4, 5, 5/4, 5, 6/3, 4, 6, 8/2, 8/5, 8, 9/4-6, 8, 10/2, 3, 6, 11/3, 4, 12/2-4, 7, 13/5, 7, 14/7, 16/5, 8, 9, 18/2, 6, 19/4, 20/2, 5, 7, 21/6, 22/3, 4, 7, 23/5, 6, 24/3, 6, 7, 25/4, 26/2, 3, 7, 28/4, 29/4, 30/2-4, 31/4, 5, 32/1, 4, 33/3, 34/1-3, 35/6, 37/4, 38/3-5, 39/2, 40/1, 41/1, 2, 6, 7, 42/1-3, 5, 7, 43/ 2, 5, 7, 44/2, 45/2, 3, 6, 46/6, 47/3, 4, 7, 48/1, 7, 49/2, 5, 52/1, 54/3, 56/4, 57/5-7, 57/7, 58/5, 6, 59/2, 3, 5, 60/2, 7, 61/1, 5, 6, 62/3, 6, 7, 63/3, 63/6, 64/2-4, 6, 7, 65/2, 65/4, 66/4, 6, 68/1-6, 69/4, 6, 70/1, 3, 71/1-3, 5, 73/4, 75/1, 3, 7, 76/2-7, 77/7, 78/1, 5, 79/4, 80/2-4, 81/5, 82/2, 4, 5, 83/4, 84/9, 85/3, 5, 86/6, 7, 89/7, 92/1, 2, 7, 93/1-5, 94/6, 95/3, 96/4, 97/5, 6, 98/2, 99/4, 100/1, 5, 101/3, 102/4, 7, 103/1, 104/1, 2, 5, 6, 105/1, 106/1, 4, 107/1, 108/2, 109/1, 2, 110/5, 111/2, 5, 7, 111/7, 113/2, 3, 114/1-3, 5, 116/2, 117/1-4, 6, 7, 118/1, 3, 6, 119/3, 120/2, 3, 4, 6, 7, 121/1, 3, 7, 122/7, 123/2, 6, 124/1, 2,6, 7, 125/1-3, 6, 7, 126/6, 7, 127/4, 5, 129/2, 4, 5, 131/5, 7, 8, 132/1, 3, 4, 6, 7, 133/1, 2, 4-7, 134/2, 4, 5, 135/6, 7, 137/2, 3, 7, 139/7, 140/3, 5, 141/2-6, 142/4, 143/3-6, 144/6, 145/2, 4-6, 146/3, 147/1, 2, 4, 148/5, 6, 151/6, 152/1, 4, 6, 154/2, 4, 155/1, 156/2, 159/4, 162/4, 163/1, 2, 4, 7, 164/1, 2, 4, 6, 165/2-5, 166/1, 5, 167/1, 3, 168/3, 5-7, 169/5, 170/1, 3, 5, 171/3, 4, 172/1, 4, 6, 173/7, 174/1, 3, 4, 175/7, 176/3, 4, 6, 7178/1, 178/3, 5, 180/1, 4, 5, 181/2-7, 182/3, 183/1, 184/2, 3, 186/4, 187/7, 188/3, 7, 189/7, 190/5, 6, 191/1-6, 193/2,7, 194/1-3,5, 195/1, 2, 4, 196/2, 6, 197/3-5, 198/1, 2, 4, 5, 200/1, 201/1, 3, 4, 7, 202/17, 21, 22, 27, 203/9, 12, 204/2, 208/2, 209/1, 3.

kim kimse: 5/2, 10/5, 16/24, 17/7, 20/3, 37/3, 40/6, 42/4, 43/5, 45/4, 48/1, 50/3, 52/4, 60/3, 62/5, 64/3, 65/6, 66/13, 69/7, 70/6, 75/6, 76/6, 77/7, 82/3, 6, 84/4, 93/1-3, 6, 101/6, 102/7, 111/5, 119/3, 126/3, 129/6, 131/3, 135/4, 139/1, 2, 139/3, 4, 140/1, 147/3, 148/6, 163/2, 168/6, 178/1, 184/1, 187/7, 189/4, 203/34, k+ni 1/3, 34/5, 93/1, 4, k+ge 1/3, 49/2, 49/2, 50/4, 139/3, 178/1, k+din 93/6.

kimse kimse: 60/8, 61/3, 172/4, k+ge 9/7, 61/4.

kīne < Far. kin: k. iyle- 92/4.

kir- girmek: k-dim 63/5, k-diñ 114/4, k-di 94/2, 135/3, k-megey 78/5, k. 74/4, k-sün 59/5, k-sem 155/3, k-se 16/6, 20/2, k-mese 178/6, k-mekke 168/4, k-iptür 113/2, k-geç 138/5, 183/3.

Kirdgār < Far. Allah: 44/7.

kirek gerek: 13/6, 152/7, 188/6, 70/7, k+mes 193/2.

kireklik gerekli: k. bol- 105/3.

kirpik kirpik: 57/4, 105/2, k+ige 37/5, k+im 100/5, k+imdin 98/1, k+imdür 100/2, k+iñ 149/4, k+i 41/2, k+idin mü 138/4.

kis- kesmek: k-tim 168/2.

kisvet < Ar. elbise, özel kıyafet: k+i 173/3.

kişi kişi, insan: 8/3, 37/3, 38/5, 46/2, 63/1, 71/4, 153/6, 156/7,

180/2, 186/4, k+niñ 41/6, 72/4, 140/4, k+ge 53/6, 160/7, k+m 103/5.
kişver < Far. ülke, yurt: 147/3, k+ni 131/6, k+de 136/3, k+din 28/2, k+in 78/3, 146/1.
kit- gitmek: k-meñiz 202/16.
kitāb < Ar. kitap: 12/5.
kitmān < Far. sır saklama, sır gizleme: 3/5.
kitür- getirmek; krş. kiltür-: k. 193/6.
kiy- giymek: k-miş 121/1, k-gen 23/3.
kiyik geyik: 168/7, k+ler 201/4.
kiy(i)n geri, arka, sonra: k+içe 45/7.
kiz- gezmek: k. 52/7.
ķol kol: 142/1, ķ+dın 118/6, ķ+ında 75/7.
ķol- istemek: ķ-ay 207/4.
ķon- konmak: ķ-ġay 130/4, ķ-sa 164/2, 4, 166/3.
ķop- kopmak: ķ-tı 28/5, ķ. 45/7.
ķopar- koparmak: ķ-min 16/6.
ķorķ- korkmak: ķ-aram 80/4.
ķorķut- korkutmak: ķ-upsin 148/4, ķ-ma 82/2, 189/3.
ķoy- koymak, bırakmak: ķ-dum 50/5, 187/2, ķ-duñ 112/6, ķ-madıñ 136/3, ķ-dı 59/4, 69/1, 154/7, 159/2, 187/3, ķ-madı 12/2, ķ-dılar 143/2, ķ-arġa 110/2, ķ-mas 81/7, ķ-ġay 156/4, ķ-mışam 109/6, 129/2, ķ-ay 103/3, ķ-maġıl 1/4, 157/4, ķ. 69/6, 90/3, 154/3, 172/3, 201/6, ķ-ma 151/6, 186/6, ķ-uñ 134/2, ķ-sam 24/3, ķ-salar 166/5, ķ-up 91/2, 101/3, 7, 142/6, 178/5, ķ-may 90/4.
ķoyı aşağı: 94/3.
ķozġa- bir birine girmek: ķ-dı 111/2.
köç- göçmek, yer değiştirmek: k-üptür 122/7.
kög(ü)s göğüs: k+üm 48/4, 55/1, 117/6, 142/6, 178/3, 190/4, k+ümni 15/6, 82/3, 112/10, 142/1, k+üme 70/3, 187/4, 201/6, k+ümge 143/7, k+üñ 118/2, k+üñni 98/4, k+sige 22/3.
kök gök, gök yüzü, gök rengi, mavi, yeşil: 40/2, 148/1, 151/4, 176/7, 180/3, k+te 42/6, k+ke 17/2, 116/2, 138/3.
köñlek gömlek: k+iñ 195/6, k+in 54/5, k+i 13/2.
köñ(ü)l gönül: 6/2, 7/3, 4, 24/4, 26/6, 27/4, 31/5, 36/5, 38/4, 40/4, 41/5, 45/2, 4, 49/2, 50/4, 53/7, 57/5, 60/2, 62/1, 63/1, 79/2, 3, 82/4, 82/6,7, 84/3, 8, 9, 85/3, 85/4, 86/2, 89/4, 90/1-7, 91/4, 95/1, 96/5, 96/6, 98/1, 10/2, 101/5, 7, 102/5, 107/3, 118/5, 126/3, 128/1, 3, 6, 131/6, 132/3, 135/1, 2, 136/5, 139/6, 141/3, 141/4, 149/1, 150/5, 151/6, 156/4, 158/3, 4, 159/5, 160/1, 6, 169/1, 170/3, 172/5, 173/2, 176/6, 177/2, 3, 181/2, 3, 182/1, 2, 5, 6, 188/3, 7, 191/1, 3, 194/1, 200/1, 6, 203/24, 205/3, 4, 206/3, 209/3, k+niñ 30/4, k+nüñ 197/4, k+ni 15/1, 20/1, 23/1, 46/6, 159/3, 165/7, 199/3, k+de 11/1, 59/4, 119/3, 136/3, 199/1, k+din 81/5, 131/4, 158/5, k+ge 86/6, 91/2, 174/4, k+üm 1/4, 8/1, 3, 14/2, 19/3, 21/1, 23/3, 24/5, 26/1, 28/2, 33/2, 3, 34/1, 2, 36/2, 38/1, 41/3, 44/1, 4, 45/3, 48/2, 54/4, 55/1, 56/5, 57/1, 2, 4, 58/1, 61/4, 64/2, 66/1, 68/2, 7, 69/3, 70/5, 71/1, 74/5, 77/1, 78/2, 82/6, 89/2, 96/2, 104/3, 111/5, 112/8, 9, 115/1, 116/4, 117/4, 5, 119/2, 120/2-6, 125/1, 129/2, 130/1, 133/2, 135/2, 138/4, 139/5, 140/3, 142/2, 3, 144/3, 146/2, 147/3, 148/5, 149/4, 153/1, 154/1, 3, 158/2, 3, 162/2, 165/3, 168/2, 171/2, 174/5, 176/4, 177/4, 5, 179/4, 5, 180/2, 184/4, 185/1, 186/2,

187/3, 4, 188/1-7, 190/5, 191/2, 196/2, 198/5, 199/3, 199/4, 202/32, k+üme 26/3, 41/2, 54/6, 101/3, 113/4, 127/2, 145/5, 159/1-7, 167/2, 171/6, k+ümge 12/1, 26/4, 32/1, 33/3, 34/5, 46/1, 51/3, 62/2, 64/5, 66/5, 76/6, 77/6, 87/4, 89/5, 101/1, 110/1, 116/1, 127/5, 129/1, 143/7, 145/1, 148/4, 162/3, 171/5, 174/2, 178/6, 195/3, 199/7, 202/34, k+ümni 1/5, 14/1, 15/7, 47/6, 54/1, 54/3, 60/4, 68/3, 77/5, 86/1, 91/2, 96/1, 97/2, 104/2, 113/1, 117/6, 124/5, 146/3, 151/2, 157/1, 157/3, 161/4, 182/2, 182/3, 192/6, 203/5, k+ümde 12/2, 13/1, 25/4, 33/1, 45/1, 55/4, 59/2, 89/5, 101/2, 117/3, 119/5, 157/5, 157/5, 163/3, 167/5, bāġ-ı k+ümde 33/1, k+ümdedür 8/7, 62/2, 119/4, k+ümdin 8/6, 13/3, 28/4, 63/3, 4, k+üm idi 30/3, k+ün͡g 59/7, 96/7, 103/6, 119/3, 175/5, k+ün͡gni 158/1, k+ün͡gde 59/2, 77/5, 118/4, 187/7, k+ün͡gdedür 46/5, k+ün͡gge 188/6, 200/2, k+i 12/7, 17/7, 43/6, 58/1, 76/7, 88/7, 98/7, 139/2, 149/3, 168/1, 7, 201/7, k+in 9/8, 17/7, 28/2, 73/5, k+ini 7/3, 42/4, 43/6, 131/2, 153/5, k+ide 79/2, 140/5, k+idin 88/4, 99/4, k+ige 145/3, 165/4, 182/7.

kön͡gülsizlik gönülsüzlük: k+din 84/9.

köp çok, pek: 14/4, 18/5, 6, 26/6, 27/4, 29/1, 46/6, 49/4, 50/3, 51/5, 54/6, 61/7, 85/4, 88/3, 94/6, 98/5, 101/4, 102/3, 105/5, 119/4, 124/2, 129/3, 134/3, 145/6, 151/2, 3, 6, 154/6, 177/5, 181/5, 197/3, 199/5, 202/29, 203/14, k+din 105/5, 203/14, k+dür 173/6, k+tür 67/6, 159/7, k+rek 13/4, 93/1, 98/5, k+rek idi 36/7.

kör- görmek: k-düm 61/6, 125/3, k-medim 20/1, 22/1, 74/2, 100/3, k-dün͡g 6/2, 49/5, k-di 64/3, 111/5, 126/3, k-medi 121/2, 186/5, k-medük 10/3, 69/5, k-diler 187/6, k-miş 180/1, k-gey 28/3, 118/3, k-gey-min 152/1, k-ge-min 184/3, k-megey 191/5, k-er-min 8/4, k-er-sin 76/5, k-er 152/5, 168/6, 184/4, k-mes 191/5, 201/3, k-erge 7/6, k-se 5/2, 8/3, 163/4, 196/5, k-ey 140/5, 152/2, k-eyin 56/1, k-gil 133/6, k-ün͡g 57/3, 75/4, 89/1-7, k. 16/4, 25/2, 40/5, 46/7, 74/3, 74/5, 74/6, 81/5, 141/3, 174/3, 191/4, k-me 131/9, k-sem 61/3, 129/1, 134/1, 194/1, k-mesem 192/5, k-sen͡g 39/2, 45/4, 114/2, 184/5, 190/6, 202/12, k-mesen͡g 70/7, k-mek 56/1, 182/1, k-mekke 139/4, k-mekdür 71/4, k-gen 49/4, 55/4, 5, 56/1, 69/3, 88/1, 111/8, 176/5, 188/3, 195/4, k-megen 74/3, k-megenni 176/5, k-gende 58/2, k-genler 122/3, k-genidin 204/2, k-gendür 42/2, k-üp 24/5, 27/1, 40/6, 55/1, 3, 85/1, 4, 115/4, 116/2, 130/3, 157/7, 186/3, k-geç 41/7, 50/4, 51/5, 79/4, 90/7, 114/5, 121/6, 126/1, 127/3, 156/1, 162/5, 163/2, 179/2, k-geli 7/6, 185/2, 186/1, 211/1, k-mey 41/6, k-meyin 29/1, 72/5, 131/1-9, 132/1-7, k-men 73/3.

körgüz- göstermek: 47/2, k-di 121/5, 123/2, k-ür 25/1, k-sem 49/1, k-gen 35/2, k-üp 49/4.

körset- göstermek: k-ey 201/3, k-me204/1, k-ip 86/1, k-üp 36/2, 116/5, k-mek 31/1, 36/1, 45/4.

körün- görünmek: k-di 110/5, k-gey 163/7, k-ür 39/3, 167/3, k-mes 163/7, k-gen 58/3, 84/2.

köter- kaldırmak, götürmek: k-di 208/1, k-ey 205/4.

köy- yanmak: k-düm 85/2, k-di 8/9, 19/3, 68/1, 101/6, 135/1, 149/1, 174/5, 176/5, k-diler 15/4, k-gey 101/1, k-er 196/2, k-megil 181/1, 209/2, k-me 34/5, k-señ 50/4, k-mek 15/6, k-mekiñizdin 124/2, k-mekim 143/1, k-mekin 15/5, k-gen 37/3, 149/3, 168/2, k-megen 102/8, k-genin 176/4, 179/2, k-üp 27/3, 160/3, 164/4, k-mey 174/4, k-megünçe 119/7.

köydür- yakmak: k-düñ 113/1, k-di 19/4, 106/1, 169/5, 174/7, k-gey 72/1, k-ür 106/2, 162/1, k. 119/7, 132/1, 148/4, 173/5, k-mek 36/3, k-mekke 106/, k-üp 17/2.

köymen- bahane etmek, sebep bulmak: k-ip 16/7.

köz göz: 6/3, 8/3, 8/4, 10/6, 14/3, 21/5, 24/2, 28/3, 34/4, 35/4, 38/3, 41/2, 50/1, 50/2, 2, 51/1, 55/3, 69/4, 74/7, 75/3, 83/3, 89/4, 5, 99/5, 102/5, 112/6, 114/4, 121/2, 122/1, 124/1, 129/4, 132/4, 140/2, 143/4, 150/5, 152/1, 7, 158/1, 5, 164/3, 173/7, 181/1, 183/1, 191/4, 194/5, 200/6, 201/5, 202/20, 203/27, 208/2, 209/1, k+ni 104/1, 152/7, k+de 11/1, 89/5, k+din 22/2, 101/2, 149/3, 204/2, k+ge 28/3, k+lerim 115/2, 116/4, 121/6, 131/1, k+lerimniñ 8/5, k+lerimge 37/1, 40/7, k+leriñ 69/4, k+leriñge 3/3, k+leri 37/5, 118/7, 131/6, 186/1, k+leriniñ 150/3, k+leridin 46/7, k+üm 8/4, 26/2, 32/1, 32/3, 37/4, 44/1, 77/4, 131/5, 143/2, 4, 153/4, 159/6, 203/9, k+ümniñ 78/3, 89/1, 183/2, 195/1, k+ümde 83/1, 84/6, 202/9, k+imdin 22/1, k+ümdin 96/4, 152/2, 170/6, 197/3, k+üme 105/2, 197/2, k+ümge 62/3, 112/6, 126/5, 167/4, k+üñ 17/7, 20/6, 31/1, 50/1, 116/1, k+i 81/7, 87/7, 100/1, 111/4, 118/3, 119/2, 126/2, 133/6, 160/3, 168/2, 171/2, 186/5, k+in 117/5, k+idin 22/3, 118/6, 166/7, k+dür mü 122/4.

közgü ayna: k+dür 13/1.

közle- gözlemek: k-dim 93/2.

küçe < Far. küçük sokak, çarşı: k+de 84/1.

ḳudret < Ar. kudret, güç: kātib-i ḳ. 40/2.

ḳuds < Ar. temizlik: ṭāyir-i ḳ. 181/4.

ḳudsī < Ar. mukaddes: rūḥ-ı ḳ. 10/7.

kūh < Far. dağ: 15/1, k.-ı Ḳāf 24/3, k.-ı ġam bol- 157/3, k.-ı ġamımnı 166/5, k.-ı āhen bol- 177/3, k.-ı derdimdin 155/4.

ḳul kul: 20/6, ḳ+uñ 18/5, ḳ+mu 112/7.

ḳulaġ kulak; krş. ḳulaḳ: 160/6, ḳ+ımdın 152/3.

ḳulaḳ kulak; krş. ḳulaġ: 67/6, 82/5, 156/6.

ḳulluġ kulluk: ḳ+uñġa 112/7.

kūr < Far. kör: 186/4, k. it- 131/1, 184/3.

Ḳureyşī < Ar. Kureyş tarzında: 165/2.

ḳurut- kurutmak: ḳ+tı 132/5.

ḳuş kuş: 111/5, 164/4, 166/3, ḳ+larıġa 179/4, ḳ+ı 56/5, 96/2, 106/4, 111/5, 184/4, ḳ+ın 86/3, 104/3, ḳ+dur 165/3.

ḳūt < Ar. yiyecek: 26/7, ḳ.-ı rūḥdur (ruhsal doyum) 35/6.

ḳut mutluluk: 35/6, ḳ. iyle- 48/2.

ḳutḳar- kurtarmak: ḳ-dı 208/4, ḳ-urda 142/5, ḳ-ay 192/2, 203/19, ḳ. 122/8, 131/7, 189/1, 189/2, ḳ-ıp 15/6, ḳ-u 142/4.

ḳutul- kurtulmak: ḳ-sa 153/7, ḳ-up 185/3, ḳ-ġunça 151/5.

ḳuvvet < Ar. güç, kudret: 16/8, 54/4, 168/4, ḳ+im 107/4, ḳ+in 87/4.

kūy < Far. köy, sevgilinin bulunduğu yer: 84/1, 139/5, 51/7, 53/4, 73/5, 92/6, 109/7, 168/4, k+ıda 16/9, 52/7, 54/1, 2, 61/3, 69/3, 71/1, 76/7, 88/2, 95/1, 104/3, 109/6, 139/6, 141/4, 7, 147/7, 172/6, 192/6, k+ıdadur 71/7, k+ıdın 16/7, 25/1, 43/2, 58/4, 102/9, 167/4, 208/1-4, k+ige 78/5, 87/9, 98/1, 154/7, k+ını͡ng 189/7, k+u͡ng 17/7, 50/5, 191/1, ḳaʿbe-i k+u͡ng 70/6, gülşen-i k+u͡ng, k+u͡ngda 77/6, 125/2, 172/1, k+u͡ngdın 17/5, gülşen-i k+u͡ngdın 202/4, k+u͡ngge 16/8, gülşen-i k+ige 74/4, k+ını 92/7, gülşen-i k+ını 98/7, k+ında 144/3, 179/3, k+ıdur 52/7.

ḳuyaş güneş: 2/3, 3/5, 12/3, 28/7, 40/2, 42/23, 54/1, 75/5, 84/2, 86/3, 103/5, 114/4, 116/2, 121/1, 125/1, 135/6, 143/1, 2, 163/5, 168/3, 176/3, 180/3, ḳ+nı͡ng 13/2, 29/4, 106/5, 137/5, 182/5, ḳ+dın 138/3, ḳ+sin 99/1, ḳ+tur 197/2, ḳ+īdür (güneş gibidir) 5/5.

ḳuyun fırtına, hortum: 57/3, 58/4.

küffār < Ar. ç. kafirler: 66/2.

küfr < Ar. dinsizlik, örtme, kötü söz söyleme: zencīr-i k. 74/2, k. iyle- 92/7.

kül kül: 97/1, 176/7, 193/5, 195/4, k+ümni 16/4, 17/2, k+in 78/4, k. durur 109/3.

külbe < Far. kulübe: k.-i aḫzānıga 149/2, k+m 164/4, k+mni 95/2, k+side 26/6, k+sin 50/6, 111/1.

külḫan < Far. hamamlarda suyu ısıtmak için ateş yakılan yer: k+ı 195/4.

kümiş gümüş 13/2.

kün güneş: 183/3.

kün gündüz, 24/4, 29/2.

kün gün: 6/3, 8/9, 14/2, 17/2, 25/7, 29/5, 32/2-4, 34/2, 75/7, 84/4, 85/5, 104/3, 105/4, 109/6, 115/5, 124/1-7, 125/1-7, 127/4, 130/3, 141/7, 162/2, 181/4, 7, 183/5, 8, k+din 65/3, 148/5, 203/15, k+dindür 68/2, k+ge 203/15, k+in 83/2.

künc < Far. köşe, bucak: 202/35, k.-i vaşlı͡ng 77/7, k+ide 3/5, 37/1, 169/6199/7, k+in 158/6, 185/3.

kündüz gündüz: 29/5, 37/2, 101/3, 139/6.

küs- küsmek: k-mek 36/5.

küz güz mevsimi: 105/4.

L

la ah, eyvah: 169/1-7, 170/1-7, l. ḳıl- 203/1-5, 10, 15, 20, 25, 30, 35.

lāf < Ar. konuşma, söz: 70/5, 169/3, l.-ı ʿışḳ 85/4.

lafẓ < Ar. söz: l+ı 67/4.

laḥd < Ar. mezar, çukur: l+da 109/6.

laḥn < Ar. ezgi, name: l+ın 191/7, l. iyle- 84/7.

laḥẓa < Ar. an: 13/1, 30/2, 34/2, 46/2, 52/5, 100/1, 128/6, 202/32, 206/2, l+ī 90/5, 118/6.

lāl < Ar. dilsiz, suskun: 86/7, 93/4, 162/2, 191/7, 203/22, l+min 133/1, 137/1.

laʿl < Ar. dudak, kırmızı, değerli bir süs taşı: 10/4, 18/2, 130/3, 195/1, l.-i cān 112/2, l.-i cān-baḫşı͡ngdın 202/1, l.-i cān-baḫşı͡ng 157/4, l.-i dür-bārın 175/1, l.-i ḫandān 112/1, 164/1, 165/1, 166/1, 167/1, l.-i ḫandāndur 118/1, 19/1, 120/1, l.-i ḫandānın 89/1, l.-i mey-gūn 163/1, l.-i meydin 35/6, l.-i nāb 14/6, l.-i nābda 10/4, l.-i revān 44/3, l.-i sīr-ābı͡ng 77/2, 167/6, l.-i şekker-bār 152/3, l.-i şeker-bārı 154/1, l.-i şeker-barıça 43/1, l.-i şekker-bārı͡ng 26/1, l.-

i şarāb-ālūdıġa 210/1, l.-i şeker-bārıġa 74/3, eşk-i l. 203/28, leb-i l+ī 146/2, l+ni 115/2, l+in͡g 10/5, 19/5, 36/3, 51/3, 81/4, 86/3, 193/3, 206/3, l+in͡ge 76/4, ḥoḳḳa-i l+in͡g 8/2, 117/1, kevşer-i l+in͡g 175/2, l+in͡gçe 129/5, l+in 203/22, l+i 12/6, 57/1, 74/1, 89/5, 114/3, 148/1, 175/4, 202/22, l+inin͡g 43/4, l+ini 163/2, l+idin 31/4, 35/3, 48/2, 104/2, 112/4, 9, l+iġa 21/3, 107/5, l+i durur 193/4.

lāle < Far. lale: 6/1, 6, 45/2, 56/4, 89/2, 7, 94/1, 124/3, 157/3, 190/3, l.-i aṣfer müdūr 35/1, 2, l.-i nu'mān 94/3, l.-i nu'mān imes 57/1, l.-i yāḳūt-ı kevn 105/3, l+ler 33/4, l+sin 74/6, l+sini 55/2, l+dür 81/2.

lāle-gūn < Far. lale renkli: 203/18.

lāle-zār < Far. lale bahçesi: 187/5, l+ıdın 103/2, l. iyle- 53/5.

la'l-gūn < Ar. Far. kırmızı renkli, al: 14/6, 129/5, 167/2, 202/19.

lām < Ar. Arap alfabesinde "ل": l.-ı zülf 100/3.

lāmi' < Ar. parlak, parlayan: berḳ-ı l. 138/5.

lā-uḥṣā ṣenā < Ar. sayısız övgüler: 1/1.

lāzıma < Ar. gerekli şey, gerekçe: 160/7.

leb < Far. dudak: 14/6, 54/4, 114/7, l.-i cān-baḫşıdın 26/5, l.-i la'lī 146/2, l.-i mey-gūn 130/4,l+ni 198/1, l+de 148/3, l+lerim 109/5, l+lerin͡g 18/2, 193/4, l+lerin͡gdin 112/1, l+lerin͡gdür 116/1, l+in͡g 31/1, 47/6, 83/3, 10/4, 120/2, 165/5, l+in͡gdin 30/4, 69/5, l+i 21/6, l+idin 26/7, 40/4, 75/6, nūş-ı l+idin 26/4.

leb-ā-leb < Far. ağızına kadar dolu: 14/6, 150/6, 191/6, 192/1.

leb-be-leb< Far. dudak, dudağa: 83/3.

leb-teşne < Far. susamış: 181/6.

lem'a < Ar. parıltı, parlayış: l-i şem'-i ṭırāzımnı 102/8, l+sı 19/5.

leṭāfet < Ar. hoşluk, güzellik: 196/6.

levḥ < Ar. levha, üzerine yazı yazılan yassı düz nesne: l+ide 100/2.

leyletü'l-mi'rāc < Ar. Hz. Muhammedin göğe çıktığı gece, Miraç gecesi: 3/2.

Leylī < Ar. Leyla ile Mecnun hikâyesinin kadın kahramanı: 16/2, 46/4, 73/4, 111/3, 173/1, L+ni 21/3, L+din 104/4.

Leylī-veş < Ar. Far. Leyla gibi: l+i131/1.

libās < A: elbise: 109/4, 183/1, l+ın͡g 109/3, l+ın 151/4, 180/1.

līk < Far. ancak, fakat, lakin: 3/6, 7/6, 46/4, 57/2, 65/4, 67/1, 92/2, 111/4, 151/3, 168/4, 198/4, 202/8, 13, 203/33.

liḳā < Ar. görme, yüz, çehre: l+sın 194/5.

līkin < Far. lakin, ancak: 1/4, 4/5, 12/6, 26/4, 57/6, 60/6, 86/6, 136/6, 170/6.

li'llāh < Ar. AllahA mahsus, Allah için: 32/1.

luṭf < Ar. iyilik, ihsan: 17/4, 36/3, 112/10, l.-ı 'itāb 135/1, ḳahr-ı l. 135/1, ümmīd-i l. 36/7, l+ı 10/3, l+ının͡g 2/7, l. it- 1/7, 30/5, 36/6, 44/1, 48/7, 157/1, l+lar ḳıl- 188/4, l. iyle- 96/6.

M

mācerā< Ar. serüven, macera: m+sıdın 127/6, 189/1.

ma'dūm< Ar. yok olan, mevcut olamayan: m. imes 61/7.

māh < Far. ay, ay gibi güzel: 72/1, 191/5, m.-ı ḫurde-dānım 176/4, m.-ı tābānım 80/1, m.-ı ruḫsār

90/6, m.-ı tābānımnı 134/1, m.-ı tābāndur 117/2, ʿārıż-ı m+ıñ 79/1.
maḥabbet < Ar. sevgi: 78/5, m. ḳıl- 6/5, ehl-i m. 43/6, tek-i m. 110/1.
maḥal < Ar. yer, zaman: 199/3, m+da 86/2, 188/5.
mahāret < Ar. beceriklilik: ıẓhār-ı m. ḳıl- 136/2.
maḥbūb < Ar. sevgili: 10/6, 161/5, m+ı 140/4.
maḥcūbluġ < Ar. T. utangaçlık: m+dın 161/2.
maḫfī < Ar. gizli, saklı: 16/4, 59/5, 160/4.
maḥkūm< Ar. mahkum, hükümlü: m. imes 61/4.
maḫmūr < Ar. sarhoşluğun verdiği sersemlik: 163/6.
maḥrem < Ar. gizli: 91/1.
maḥrūm < Ar. nasipsiz, yoksun, mahrum: m. imes 61/3, m. ol- 24/1.
maʿhūd < Ar. bilinen, sözü geçen: ʿādet-i m+ıdın 135/3.
maḥv < Ar. yok etme, ortadan kaldırma: m-min 154/4, m. it- 131/4.
maḥż < Ar. halis, sade: m.-ı nāz 20/7.
maḫzen < Ar. içinde eşya saklanacak yer, karanlık: m+i 58/7, 195/1.
maḥzūn < Ar. hüzünlü kederli: 21/4, 22/3, 23/1, 24/4, 57/4, 110/4, 122/6, 128/1, 131/2, 135/1, 159/1, 181/3, 193/4, 200/2, 203/5, m+ġa 122/6, m+ıġa 43/2, m. durur 32/3.
maḳām< Ar. makam, yer, durak: 1/7, 3/7, 191/7.
maḳdem< Ar. gelme, dönüp geleme: m+iñdi 156/3.
maḳdūrsız < Ar. T. güçsüz: 195/2.
maḳṣūd < Ar. istek: gevher-i m. 150/5, gül-i m. 46/6, m+ıdın 135/2, m+ıdur 135/2, m. irür 77/4.
māl-ā-māl < Ar. çok dolu, dopdolu: 191/6, ḫarāb-ı cām-ı m+min 137/6.
maʿlūm < Ar. bilinen: m+uñ 65/4, m. imes 61/1, m. bol- 202/21, m. iyle- 117/6, m. ol- 16/9.
maʿmūr < Ar. bayındır: m. it- 1/4, m. iyle- 187/3.
mān < Far. ev: m+ım 82/6.
mānend < Far. benzer: m. iyle- 96/4.
māniʿ < Ar. mani, engel: m. bol- 108/3, 180/4.
maʿnī < Ar. mana, iç, iç yüz: 67/3, m+si 67/4.
maʿnīsiz < Ar. T. manasız: 67/5.
manẓūr < Ar. bakılan, beğenilen: 20/3, m. irmes 202/3.
maraż < Ar. hastalık, illet: 64/1-7, m. bol- 64/5.
marīż < Ar. hasta, hastalıklı: m. iyle- 64/2.
maṣāf < Ar. savaş, harp: ehl-i m. 70/1, m. çik- 24/7.
maʿṣūm < Ar. suçsuz: m. imes 61/5.
maʿşūḳ < Ar. sevgili: 126/6.
mātem < Ar. yas, keder: 153/1, m+ġa 123/4, m+im 101/6, m+imġa 151/4.
mātemī < Ar. matemli, yaslı: 183/2.
maṭlaʿ < Ar. kaside veya gazelin ilk beyiti, doğacak yer: m+ı 79/1.
maṭlūb < Ar. istenilen, aranılan: m+nı 154/6.
māye < Far. asıl ve lüzumlu madde, maya: m.-i sevdā 64/5.
māyil < Ar. eğilen, meyl eden: 203/23, m. bol- 3/6, m. durur 10/2, m. imes 58/1.
maẓlūm < Ar. zulüm görmüş, sakin, sessiz: 111/8, m. imes 61/2.
mażmūn < Ar. mana, nükteli söz: m+ġa 126/2, m+ını 11/4.
maʿẕūr< Ar. özürlü: 145/4.
mecāl < Ar. güç, kuvvet, fırsat, imkan: 93/3, m+im 178/3.
mecāz < Ar. gerçek olmayan, bir kelimenin gerçek anlamından

ayrı bir ankamda kullanılması: 51/6, keyfiyyet-i ʿışḳ-ı m+ımnı 102/4.

meclis < Ar. meclis, toplantı: 132/6, m+im 32/4, ḥarīf-i m+im 107/2, rind-i m+din 200/4.

Mecnūn < Ar. ö. i. Leyla ile Mecnun hikâyesinin erkek kahramanı: 15/4, 16/3, 17/1, 21/3, 22/4, 43/7, 46/4, 54/6, 58/2, 61/2, 68/4, 73/4, 87/6, 88/5, 92/1, 111/3, 122/5, 128/1, 131/1, 3, 144/1, 156/6, 159/1, 163/3, 168/6, 173/1, 179/1, 2, 187/6, 203/8, 10, M.-ı ser-gerdān imes 57/3, M+nı 201/1, M+dın 49/3, 94/5, 104/4.

mecnūn < Ar. deli, divane, tutkun: m.-ı ʿuryānımġa 19/3, m.-ı perīşānım 81/3, min-i m.-ı ʿuryān 166/3, m+ıġa 42/4.

mecnūnluġ < Ar. T. delilik: m+umnı 25/2.

mecnūn-şive < Ar. Far. deli edalı: m+dür 142/2.

Mecnūn-veş < Ar. Far. Mecnun gibi: M+ler 41/3.

mecrūḥ < Ar. yaralı, yaralanmış: 8/6, 109/2, 142/1, 148/5, 179/3, m.-min 138/2.

meded < Ar. yardım: m. bol- 125/4.

mefhūm < Ar. anlaşılmış, sözden çıkarılan mana: m. imes 61/1.

meftūn < Ar. tutkun, hayran olmuş: 21/5.

meger < Far. meger, halbuki: 19/3, 5, 26/7, 47/7, 81/2, 10/7, 163/5, 183/1.

meh < Far. ay: 45/6, m.-i bed-mihr 49/1, m.-i ruḫsār 7/1, m.-i ruḫsārını 194/1, m.-i şeb-gerd 151/1, m.-i ṭannāzıma 160/1, 160/2.

meh-cebīn < Far. ay alınlı, parlak alınlı: 121/5.

mehcūr < Ar. terk olunmuş, ayrılmış: m. bol- 139/1.

meh-pāre < Far. ay parçası, çok güzel kimse: m+din 96/7.

meh-tāb < Far. ay ışığı: m+da 10/5.

meh-veş < Far. ay gibi, sevgili: 10/3, 51/5, 102/1, 121/6, m+ni 202/12, 31, m+ġa 171/5,m+ler 24/5, 90/6, 121/1, 171/5, m+im 42/3, m+ī "bir güzel" 47/1.

mekān < Ar. yer: 121/7.

meknūn < Ar. dizilmiş, gizli, saklı: dür-i m. 22/5, 163/2.

mekṡ < Ar. bir yerde kalma, eğlenme: 25/1, m. it- 25/7, m. iyle- 25/4, 7, m. ḳıl- 25/1, 2, 4-6.

mekteb< Ar. okul: m+ġa 3/6, m+idin 3/6.

melāḥat < Ar. güzellik, yüz güzelliği: 58/7.

melāḥatlıḳ < Ar. T. güzellik: m. irmes 165/5.

melāl < Ar. usanç, sıkıntı: 93/2.

melālet< Ar. usanç, sıkıntı: 70/2, 93/2.

melāmet < Ar. ayıplama, azarlama: 141/7.

melāyik < Ar. ç. melekler: 20/2, 100/1.

melek < Ar. melek: 156/4.

melek-sīmā < Ar. Far. melek yüzlü: 20/4, 193/7.

melūl < Ar. mahzun, usanmış: m. ol- 65/7, 198/3.

meʾmūr < Ar. emir almış olan kimse, emr olunan: m. iyle- 136/6.

menʿ < Ar. yasaklama, önleme: 135/3, m.-i cünūnum ḳıl- 37/3, m+iġa 71/6, m+ini 92/2, m. bol- 109/7, m. id- 60/4, m. it-. 52/1, m. ḳıl- 200/2.

merdāne< Far. mertçe, erkekçe hareket eden: m. bol- 128/5, m. irür 128/5.

merdūm < Far. insan, göz bebeği: m.-i çeşmim 149/5, m+i 6/3, 183/1, 183/2, m+in 50/2, 8/3, 200/6, m+idür 152/7.

merdūm-dārlıḳ < Far. T. insanlık: 200/6.

merḥamet < Ar. şefkat gösterme, acıma: m. ḳıl- 107/4.
merhem < Ar. merhem: 91/1, 103/3, 113/5, 142/6, 154/3, 205/2, m+ni 202/29, m+din 48/4, m+iñg 166/4, m+i 115/1, 183/5, m+idür 197/4, m+mü 112/10, m. ḳıl- 203/12.
merhūn < Ar. rehin edilmiş, muayyen zaman: 163/6, 203/35.
merḳūm < Ar. yazılmış, bayağı: nükte-i m. imes 61/6.
Meryem < Ar. ö. i. Hz. İsa'nın annesi: ʿİsī-yi M. 114/3.
mescid < Ar. küçük cami: m+de 61/5.
meṡel < Ar. hikâye, örnek, benzeri: 36/5, m+dür 168/7.
Mesīḥ < Ar. ö. i. Hz. İsa: 43/3, 108/4, 137/4.
Mesīḥā < Ar. Hz. İsa: 7/2, 18/2, 26/5, 43/1, 77/2, 93/4, 127/5, 181/2, 209/4.
mesīḥ-enfās < Ar. Hz. İsa gibi nefesi hayat veren: e.-ı gül-ruḫ 153/3.
mesken < Ar. oturulacak yer: 147/7, 77/7, m+im 102/6, m+i 190/5, m. durur 32/1, m. ḳıl- 77/6.
mest < Far. sarhoş: 24/2, 35/5, 54/5, 69/4, 70/5, 97/6, 124/1, 156/2, 171/2, m. bol- 13/6, 24/6.
mestāne < Far. sorhoşça: m+ni 186/1.
mestlıġ < Far. T. sarhoşluk: m. bol- 78/6.
meşʿal < Ar. çıra, ucunda alev çıkaran yanıcı bir madde bulunan değnek: m.-i vaşlıdın 117/5.
meşġūf < Ar. aşık, tutkun: m+ı-min 193/2.
meʾvā < Ar. yurt, mesken: 64/2, m+sını 101/7, m. irür 77/6.
mevcūd < Ar. var olan, bulunan: 61/7.
mevzūn < Ar. vezinli, tartılı, güzel: 21/1, 22/7, ḳadd-i m. 22/1, 159/5, 163/4, şekl-i m. 131/1.
mey < Far. şarap: 2/2, 6/6, 19/5, 20/3, 45/3, 61/5, 64/7, 78/6, 103/6, 128/3, 138/6, 148/3, 150/6, 203/29, cām-ı m. 70/1, m+din 21/6, 122/8, m+idin 144/6, laʿl-i m+din 35/6, m+ġa 163/6, 203/35.
meydān < Ar. alan, meydan: 20/2, 22/3, 133/3, 138/5.
mey-fürūş < Far. şarap satan: 163/6.
mey-gūn < Far. şarap renginde: 21/6, 83/3, 186/1, laʿl-i m. 163/1, leb-i m. 130/4.
meyḫāne < Far. içki içilen ve satılan yer: m+de 87/8.
mey-ḫᵛāre < Ar. içki içen: būt-i m. 148/2.
meyl < Ar. meyil, eğilme, akıntı: 97/3, 118/5, m+im 150/2, m+i 105/1, 150/3, m. it- 12/6, 13/4, m. iyle- 99/2, 104/7, 177/4, m. ḳıl- 132/4.
mezār < Ar. mezar: m+ım 97/1.
meẕkūr < Ar. zikr edilmiş, anılmış: m. ol- 108/3.
mezraʿ < Ar. ekilecek yer, tarla: m.-ı zühd 169/5.
mıżrāb < Ar. mızrap, çalgı çalmaya yarayan alet: m+da 10/7.
midād < Ar. yazı mürekkebi: 102/2.
mihmān < Far. misafir, konuk: dil-ḫᵛāh-ı m. 167/7, m+min 124/5, m+ım 141/5, m+ımdur 84/4, m+dur 117/3, m. bol- 116/4, 141/5, m. ir- 38/3, m. ḳıl- 143/7.
miḥnet < Ar. zahmet, sıkıntı: 40/3, 55/4, 106/3, 146/5, m.-i Yaʿḳūb irür 144/2, genc-i m. 186/6, nevḥa-i m. 123/3, nīş-i m. 110/3, m+din 61/6, m+imġa 15/4, m+i 115/3, 173/2.
miḥnet-ḫāne < Ar. Far. sıkıntı evi: m+i 144/3.
mihr < Far. güneş, sevgi: 21/2, 24/5, 49/4, 85/1, 88/4, 107/3, 117/2, 120/1, 151/5, 181/5, m.-i devrānıda 29/1, m.-i raḫşānıda 29/1, m.-i ruḫsārıġa 13/1, m.-i gerdūn 159/3, dāġ-ı m. 112/6,

dāne-i m. 86/3, engīz-i m. 170/3, ḫaṭṭ-ı m. 112/3, va'de-i m. 203/16, terk-i m+in 158/4, m+im 194/1, m+iñg 1/4, 77/5, m+iñgni 49/5, 85/4, m+iñgdin 44/1, m+iñgge 4/1, m+i 158/5, 179/5, 194/2, m+ini 95/5, m+idin 177/5, m+ige 144/1, m+in 5/2, 157/1, 186/6.

miḥrāb< Ar. camilerde duvarda yönelinen yerde bulunan duvarda ve imama ayrılmış olan oyuk yer, ümit bağlanan yer, sevgilinin kaşları: m+da 10/2.

mihr-bān < Far. güzel yüzel, merhametli: 93/1, 105/5, 188/6, refīḳ-ı m. 170/4, m+lar 88/4, m+ım 170/3, refīḳ-ı m+ım 39/4.

mihr-bānlıġ < Far. T. merhametlilik, güler yüzlülük: m+dın 39/4.

mihr-engīz < Far. sevgiyi hareket ettiren: 170/3.

millet < Ar. sınıf, topluluk: 110/6.

mīm < Ar. Arap alfabesinde "م" harfi: m+idin 100/3.

min ben: 6/1, 2, 5, 9/7, 15/5, 7, 16/3, 17/5, 20/4, 5, 21/4, 22/4, 23/5, 24/1, 26/4, 30/3, 33/4, 36/4, 41/5, 43/2, 47/2, 47/4, 49/1-4, 50/3, 53/3, 4, 54/1, 2, 56/2, 57/3, 63/3, 81/3, 4, 82/7, 85/2, 86/1, 88/2, 5, 6, 91/4, 92/3, 93/1-4, 98/2, 6, 99/1, 102/8, 104/4, 106/4, 110/2, 114/3, 115/1, 122/5, 7, 125/5, 126/6, 130/3, 131/3, 134/1-5, 137/1, 6, 139/1, 2, 4, 5, 141/4, 6, 145/2, 146/4, 147/5, 151/1, 151/3, 152/6, 159/5, 160/6, 163/6, 165/4, 168/6, 171/4, 172/3, 172/7, 173/1, 177/2, 178/7, 182/6, 183/4, 184/1, 184/3, 184/3, 190/2, 190/2, 192/3, 192/7, 195/7, 198/6, 199/2, 201/3, 202/25, 203/8, 208/3, m+iñg 4/2, 12/6, 18/4, 19/5, 25/2, 36/3, 6, 40/6, 48/1, 52/6, 53/4, 58/2, 70/4, 71/5, 73/4, 80/1-5, 81/1-7, 82/1-7, 83/1-5, 84/1-7, 84/8, 9, 92/1, 6, 124/2, 125/2, 136/6, 139/1, 141/3, 143/5, 149/3, 172/7, 197/1, 5, m.-i bī-çāreġa 115/3, m.-i bī-dilġa 31/5, m.-i bī-gāne'ī 144/5, m.-i bī-ḫānümān 92/4, m.-i dil-ḫasteġa 18/3, 197/4, m.-i dil-ḫasteni 72/1, m.-i dil-ḫastedin 115/3, m.-i dīvāneni 186/1, m.-i dīvāneġa 58/1, 69/7, m.-i gedā 2/1, m.-i mecnūn-ı 'uryān 166/3, m.-i rüsvā 59/6, m.-i ser-geşteni 203/19, m.-i şeydā 64/1, m.-i 'uryān 114/5, m+iñg 58/1, mañga 20/3, 24/6, 28/5, 36/7, 37/4, 39/4, 46/1, 47/3, 4, 49/2, 57/6, 62/5, 73/2, 78/6, 86/6, 92/5, 100/4, 105/1, 3, 107/3, 125/3, 4, 126/7, 137/5, 144/3, 151/7, 152/2, 174/1, 184/1, 202/28, 203/33, 204/1-4, 205/1, m+i 8/8, 36/1, 13/6, 17/5, 18/5, 37/3, 44/1, 46/3, 54/3, 57/5, 61/5, 62/5, 72/3, 76/5, 80/2, 91/4, 93/1, 3, 124/6, 127/1, 131/7, 132/1, 6, 135/5, 140/2, 157/6, 189/1-7, 190/3, 201/3, 203/3, m+de 25/4, 59/1, 61/2, 135/4, 194/2, m+din 28/5, 45/5, 73/5, 90/5, 99/1, 116/5, 127/3, 158/5, 202/31, m+çe 21/4, m.-min 172/5.

miñg bin:2/5, 44/2, 66/3, 66/7, 74/2, 151/6.

miñg ben (yüzdeki) 5/2, 32/5, m+idin 92/5.

mīnā < Far. şişe, billu, cam, gök mavisi: cennet-i m. 193/2, günbed-i m. 2/2.

minnet-dār < Ar. Far. birinden gördüğü iyiliğe karşı mahcup ve müteşekkir kalan: 114/3.

minsiz bensiz: 80/5.

miskīn < Ar. miskin, zavallı: 72/5, 85/5, 125/7, 142/7, m. iyle- 95/1.

mirzā < Far. beyzade: 20/6.

mis̱l < Ar. benzer, eş: m.-i ḫāşākī 167/6.

mīve < Far. meyve: 69/5, 129/3.

mīzān < Ar. terazi, ölçek: m+ıda 29/3.

mū < Far. kıl; krş. müy: 35/4.

mu'āf < Ar. bağışlanmış, ayrı tutulmuş: 70/2.

mu'ayyen < Ar. belli, tayin edilmiş: m+dür 3/3.

mu'cir < Ar. bir çeşit kadın başörtüsü: m+idür 121/2.

muġannī < Ar. şarkıcı: 10/7, 50/7.

muġ-beçe < Far. meyhaneci çırağı: 114/6.

muḥāl < Ar. mümkün olamayan, olamaz: 37/4, emr-i m. 92/2, m. ol- 5/2.

muḫālif < Ar. muhalefet eden: d.-i m+din 70/7.

muḥibb < Ar. seven, dost: 202/28.

muḥkem < Ar. sağlam, güçlü: m. ḳıl- 42/4.

muḫtelif < Ar. çeşitli: 71/1.

muḥteşem < Ar. ihtişamlı, görkemli: 203/28.

muḳaddes < Ar. mübarek, temiz: m. irür 70/6.

muḳayyed < Ar. bağlı, kayıtlı: 74/2, m. bol- 18/6.

muñ̂g sıkıntı, dert: 9/8.

muñ̂ga buna: 5/4.

munça bunça, bunun gibi, bu kadar: 4/3, 19/4, 59/6, 62/2, 64/4, 75/4, 78/5, 6, 96/4, 103/2, 110/3, 5, 7, 161/5, 169/6.

mundaġ böyle, bu şekilde, bunun gibi: 9/7, 19/7, 45/6, 64/3, 155/5, 160/2.

mundın bundan, buradan: 3/3, 107/4, 203/13.

munı bunu: 48/6, 86/5, 93/6, 112/3, 178/5.

mūnis < Ar. can yoldaşı, yakın arkadaş: 91/2, m+im 169/4, 107/2.

muñ̂gluġ dertli, tasalı: 141/4, 158/6.

munṣarıf < Ar. geri dönen: m. ḳıl- 71/7.

muntaẓır < Ar. bekleyen, gözleyen: 202/22.

munuñ̂g bunun: 121/2, 122/2, 188/4.

muñ̂gurġa- sızlanmak, inlemek: m-p 141/2.

mūr < Far. karınca: m+īdürmin 71/3.

murād < Ar. arzu, istek, maksat: 172/6, 202/33, m+ım 134/4, m+ı 130/5, m+ıġa 130/5.

musaḫḫar < Ar. ele geçirilmiş: m. iyle- 28/2.

muṣavvir < Ar. ressam: 43/4.

muṣḥaf< Ar. Kur'an, kitap: m+mu 112/3, m.-ı ruḫsār 3/1.

mu'tād< Ar. alışmış, adet olmuş: m+ıdın 111/6, m. bol- 145/7.

mu'tekif < Ar. bir ibadethaneye çekilip ibadetle meşgul olan: m. bol- 71/1.

mu'terif < Ar. kendi kusur ve kabahatini gizlemeyerek söyleyen: m. bol- 71/3.

muttaṣıf < Ar. vasıflanan, kendisinde bir sıfat, bir vasıf bulunan: m. bol- 71/4.

muttaṣıl < Ar. aralıksız, hiç durmadan: 8/7.

mūy < Far. kıl; krş. mū:133/4, ser-i m+umġa 199/5, ser-i m+uñ̂gġa 7/3.

mūye < Far. hıçkıra hıçkıra ağlama: m+din 133/4.

muẓaffer < Ar. zafer kazanmış: 45/6.

mużır < Ar. zararlı, zarar veren: 202/23.

mużṭarib < Ar. acı çeken, kaygılı: 10.

mübāḥ < Ar. yapılmasında sevap ve günah olmayan şey: 28/1.

mübāriz < Ar. döğüşe, güreşe kalkışan, kuvvetli münakaşaya girişen: 190/7.

mübtelā < Ar. düşkün: m-yı bend-i hicrāndur 199/4, m-yı dāġ-ı hicrān-min 124/2, m+lardın 87/1, m. bol- 6/1, 110/6.

mücessem < Ar. cisimlenmiş, üç boyutlu olan cisim: rūḥ-ı m. 91/3.

müdām < Ar. daima, sürekli: m. bol- 105/1.

müddeʿā < Ar. iddia olunan şey, dava konusu: m+lardın 63/7, m+sıdın 127/3, 189/5.

müddeʿī < Ar. iddia eden, davacı: 63/7, 127/3, 189/5, m+ler 67/3, 162/5.

müddet < Ar. süre: m+ī (bir müddet)30/1, 107/4.

müderris < Ar. ders veren, hoca: 88/6.

müdevver < Ar. döndürülmüş, yuvarlak: m. bol- 97/5.

müflis < Ar. iflas etmiş, parasız: 195/7, m. irdim 203/29, m. ol- 1/3.

müftīn < Ar. hayran eden, fitne düşüren 21/5.

mühlet < Ar. süre: m+im 108/4.

mühlik < Ar. öldürücü, helak edici: 9/4, 81/4, 88/3, 103/6, 138/6, 139/3, 207/3, 212/1, hicr-i m. 42/7, 189/4, zaḫm-ı m. 74/5, m+dür 136/7, m+rek 212/1, m. durur 172/4, m. bol- 198/4, m. ir- 68/4.

mühr < Ar. mühür: m. iyle- 98/4.

müjde < Far. müjde: m+si 11/3.

müjgān < Far. ç. kirpikler, kirpik: ḫançer-i m. 44/3, ḫār-ı m. 167/2, m+dın 150/3, m+ıñġ 40/3, 184/4, ḫayl-ı m+ın 89/4.

mülk < Ar. mülk, ülke: m+ler 28/2, m+i 92/3, m+in 131/6, m+ide 182/2, 195/7, m+idin 34/3, 170/1, m+ige 147/3, 150/3, 182/1, m+ini 89/4.

mümkin < Ar. mümkün, olabilir: m+dür 129/7, m. irmes 9/2, 63/4, 111/6, 132/7, 150/5, 177/4.

müneccim < Ar. yıldız falına bakan: 135/6.

münḥarif < Ar. sapan, doğru gitmeyen: 71/5.

münʿim < Ar. nimet veren, Allah: m. ol- 1/3.

münḳaṭıʿ < Ar. son bulan, ayrılış: m. bol- 63/6.

müretteb < Ar. dizilmiş, yerli yerine konulmuş: m. iyle- 65/2.

müsāfir < Ar. misafir, yolcu: 14/1, 97/6, m+din 14/2.

müsellem < Ar. teslim edilmiş, verilmiş: m+dür 85/4, 125/3.

müsülmān < Ar. müslüman: m+ġa 140/1, 9/6, 41/4, 118/5, 120/3, 134/2, 199/2.

müstaʿcil < Ar. acale, tez: m. imes 58/4.

müstaġnī < Ar. doygun, gönlü tok: m+dür 139/7.

müstaḳīm < Ar. doru, düz, dik: 71/5.

müstemend < Ar. hüzünlü, kederli: m. ir- 30/1.

müşevveş < Ar. karışık: m+dür 69/7.

müşfiḳ < Ar. şefkatli, merhametli: 102/1, 202/28, m+i 103/1.

müşk < Far. misk: m.-i nāb 11/3, zīb-i m.-i nāb 65/1.

müşk-bīz < Far. misk eliyen: nesīm-i m. 47/5, m. bol- 52/4.

müşk-bū < Far. misk kokulu: 175/1.

müşkil < Ar. güç, zor: 24/4, 78/6, 107/3, 203/33, m. durur 185/4.

müşkīn < Far. misk kokulu, kapkara: 65/2, 112/3, ḫāl-i m. 130/4.

müvecceh < Ar. makul, uygun, yüzü bir taraf döndürülmüş: m. bol- 202/17, m. irmes 75/3.

müyesser < Ar. kolay, kolaylıkla: 79/4, m. bol- 14/5, 79/3, 131/9.
müyessir < Ar. kolayını bulup yapan: m. bol- 30/2.
müzeyyen < Ar. süslenmiş, süslü: m. iyle- 95/2, m. ḳıl- 180/3.

N

nāb < Far. saf, katıksız: la'l-i n. 14/6, lā'l-i n+da 10/4, müşk-i n. 11/3, 65/2.
nā-çār < Far. çaresiz, zavallı: n. imiş 62/6.
nā-dān < Far. cahil, kaba: 67/3, n. bol- 140/4, dil-ber-i n. 140/4.
nā-gāh < Far. ansızın, birdenbire; krş. nā-geh: 72/5.
nā-geh < Far. ansızın, birdenbire; krş. nā-gāh: 94/6, 140/2, 166/3, 186/3, 197/5.
nā-gehān < Far. ansızın: 11/3, 80/4.
naġme < Ar. aheng, ezgi: n+ler 9/8.
naḫl < Ar. hurma ağacı, fidan: n.-i ḳaddiŋ 202/9, n.-i ümmīdim 208/4, n+ler 129/6, n+iniŋ 203/7, n+idin 202/7.
nāḳa < Ar. dişi deve, maya: n+nıŋ 24/1.
nā-kāmlıḳ < Far. T. mutsuzluk: 129/7.
naḳd < Ar. para, akçe: 40/4, 118/2, n.-i cān 22/6, 167/7, 198/2, n.-i 'ışḳın 187/3, n.-i īmānımnı 31/1, n.-i pinhān 198/1, n.-i pinhānımnı 31/3, n.-i vaṣlı 182/5, n+ini 40/4, 51/5, n+idin 192/3.
naḳḳaş < Ar. süs, nakış usatası: n.-ı çīn 60/6.
naḳş < Ar. nakış, resim, süs: n+ı 58/5, n+ı mu 119/4, n+ını 168/2, n+ıdur 57/2.
nāl < Far. kamış, kamış kalemin içindeki saz, inleyen: 157/2, 191/4, n+min 133/4, 137/3.
na'l < Ar. ayakkabı, pabuç, oturulacak yerlerin en aşağısı: 173/3, n+ini 104/5, n+idin 163/5.
nāle < Far. inleme, inilti: 79/2, 158/5, 171/7, n.-i pinhānını 187/9, n.-i tezvīrini 185/2, n.-i zārın 175/5, n.-i zārıŋ 26/6, n.-i zārıġa 74/5, n+ni 24/4, n+din 133/4, n+dür 137/3, n+ler 195/2, n+m 130/1, 195/2, n+mdin 60/7, n+ŋ 127/7, n+si 8/1, n+sini 55/1, 5, n. iyle- 187/9, n. ḳıl- 57/7, 81/7, 160/6.
nālelıḳ < Far. T. iniltili, inlemeli: 190/5.
nām < Far. ad, ün: 59/6, 115/3, 176/3.
nā-maḥrem < Far. Ar. mahrem olmayan: 24/5.
nāme < Far. mektup: 83/5, 98/4, 108/5, n+ġa 51/1, n.-i şevḳum 126/2, sevād-ı n+ŋ 11/3.
nā-mefhūm < Far. Ar. manasız, anlaşılmaz: 87/5.
nā-mevcūd < Far. Ar. olmayan: fi'l-i m+ıdın 135/7.
nā-mihr-bān < Far. sevgisiz, vefasız: 158/5, n+lardın 88/4, ẓālim-i n+ım 68/5, 177/5.
nā-müsülmān < Far. gayri müslim, müslüman olmayan: 157/7, 198/2, n+dur 118/5, 120/3, 199/2.
nā-peydā < Far. görünmeyen, gizli: 64/1.
nār < Ar. ateş, cehennem: 117/6.
narı öte: 107/4.
nā-sāzlıġ < Far. T. uygunsuzluk: n+lar 35/7.
nāṣıḥ < Ar. öğüt veren; krş. nāṣıḥā: 38/2, 60/4, 124/6, 168/1.
nāṣıḥā < Ar. öğüt veren; krş. nāṣıḥ: 20/3, 28/5, 33/3, 34/3, 43/2, 71/6, 135/3.
naṣīb < Ar. pay, hisse: 62/4, 73/2, n+iŋ 92/7, n+i 205/3, n. it- 11/5, n. ol- 126/7, n. ḳıl- 1/7.

naṣīḥat-gū < Ar. Far. nasihat eden: 134/5.

na'ş < Ar. cenaze, tabuta konulmuş ölü: n+ın 24/1.

nā-şād < Far. hüzünlü, kederli: ḫāṭır-ı n+ıdın 111/8, ḫāṭır-ı n+ıma 155/1, 156/1, n. bol- 145/5.

nā-şekibā < Far. sabırsızlık: n. bol- 139/4.

nā-tüvān < Far. zayıf: 58/3, 112/8, 122/4, 127/5, 129/1, 4, 142/4, 5, 145/1, 161/4, 167/6, 171/2, 188/1, 202/15, 203/5, n+nıñ 87/4, n+lardın 88/1, n. bol- 170/5, cān-ı n+ım 176/1, cism-i n+ım 39/1, 177/3, ġarīb-i n+ım 141/2, 170/5, zār-ı n+ım 68/2.

nāvek < Far. ok: 40/3, n.-i cevriñ 198/6, n.-i cevrüñ 140/2, n+iñ 109/5, 179/5, n+iñniñ 157/5, n+iñge 167/3, n+in 81/5, 143/7, 165/3, 187/7, n+idin 57/2, n+ī 31/5.

nāz < Far. naz: 13/5, 17/4, 20/6, 35/4, 36/1, 44/2, 49/1, 60/5, 7, 98/2, 102/7, 111/6, maḥż-ı n. 20/7, serv-i n. 51/1, serv-i n. 86/2, serv-i n+ım 9/1, 60/5, 61/3, serv-i n+ıma 160/1, serv-i n+ımnı 102/6, n. ḳıl- 98/2.

naẓar < Ar. bakma, yan bakış: 40/7, n. bol- 43/5.

nāzil < Ar. yukarıdan aşağı inen, inic: n. it- 29/2.

nāzük < Far. ince, narin, güzel: n. bol- 64/6.

nebāt < Ar. bitki: n. bol- 18/2.

nef' < Ar. fayda, kâr: 159/4, n. ḳıl- 166/4.

nefes < Ar. soluk, an, zaman: 4/4, 34/2, 52/1, 53/7, 56/1, 116/2, 202/23, 204/3, n+im 207/3.

nefs < Ar. ruh, can, hayat, kendi: 1/4.

nehr < Ar. nehir, akarsu: 46/7.

nem < Far. nem, ıslaklık: 153/4, n+i 183/3, n. bol- 100/1.

nemek-dān < Far. tuzluk, sevgilinin dudağı: 165/5.

neng < Far. ayıp, utanma, şöhret: 59/6, 104/4, n+idin 192/2.

nergis < Far. nergis, güzelin gözü: 50/1, n.-i şehlā 64/4.

nesīm < Ar. hafif rüzgar: n.-i müşk-bīz 47/5.

nesrīn < Far. yaban gülü: 114/5, 145/6, 195/5.

neşāṭ < Far. sevinç, neşe: 100/4, 145/5, ehl-i n. 88/7, nūş-ı n. 110/3, gülistān-ı n+ıñda 181/7.

neşter < Far. hekim bıçağı: n+i 193/1, n.-i hicrān imes 57/4.

netīce < Ar. sonuç: 135/7.

nev' < Ar. çeşit, tür: 68/1-7, 76/3, 83/4, 113/5, 135/2, 145/7, 148/3, 7, 172/2, 187/6, 202/13, 201/4, n. imes 42/6, 147/6, n. ol- 37/2, n+dür 193/3.

nevā < Far. ses, ahenk, name: 1/7, 3/7, 50/7, 66/3, 67/7, 70/7, 99/3, 171/7, n+yıñ 181/7, n+sın 181/7, n+sıdın 127/7.

Nevāyī < Far. ö. i. Alî Şîr Nevâyî: 102/9, 202/35, N+din 203/34.

Nevāyī-vār < Far. Nevâyî gibi: 174/7.

nev-bahār < Far. ilkbahar: 123/1, 190/1.

nev-civān < Far. genç, taze: 122/1.

nevḥa < Ar. sesle ağlama: 111/2, 160/6, n.-i miḥnet 123/3, n. ḳıl- 16/9.

nevḥa-ger < Ar. Far. ölü ağlayıcısı: 48/5.

nevk < Far. sivri uç: n+idin168/5.

nevmīd < Far. ümitsiz: n. iyle- 157/6.

nevmīdlıġ < Far. T. ümitsizlik: n. irür 92/7.

nev-res < Far. yeni yetişen: gül-i n. 6/7, nihāl-i n+im 123/1.

nevrūz < Far. yeni gün: n. ir- 51/7.

neẓẓāre < Ar. seyirci, bir şeye bakma: n+i 104/6, n+siġa 25/2, n+sin

33/4, n+dür 34/4, n. ḳıl- 97/2, 156/4, 191/7.

ni ne: 4/1, 5/1, 3, 11/2, 12/7, 13/5, 14/1, 4, 16/2, 6, 22/2, 28/1, 32/4, 33/2, 34/3, 36/7, 38/1, 41/5, 6, 42/4, 44/4, 45/1, 48/1, 4, 49/1, 51/4, 6, 7, 58/5, 59/7, 60/2, 7, 61/6, 62/4, 5, 6, 66/2, 67/7, 73/3, 75/2, 4, 76/2, 3, 79/2, 80/5, 82/6, 83/2, 4, 84/3, 85/3, 86/3, 88/3, 89/7, 93/1, 94/3, 102/5, 105/4, 108/1, 113/3, 118/2, 6, 120/3, 122/6, 126/5, 135/4, 136/3, 137/6, 144/5, 146/5, 148/5, 6, 151/7, 152/2, 153/6, 156/3, 159/2, 5, 160/4, 166/4, 170/5, 176/2, 3, 178/1, 182/4, 183/2, 3, 184/3, 186/3, 190/2, 191/2, 193/7, 195/5, 7, 201/5, 202/17, 204/3, 207/1, n+ge 49/3, 60/1, 61/5, 75/3, 94/2, 148/3150/3, 194/4, 194/5, n+din 3/5, 72/2, 123/5, ni+dür 36/1-7, 53/3, 159/1, n+ler 111/1.

ni olumsuzluk, belirsizlik: 2/7, 3/7, 7/7, 28/7, 67/3, 70/4, 77/3, 99/3, 104/3,118/4, 119/6, 125/4, 126/2, 173/6, 123/2, 144/3, 152/3, 152/5, 193/1.

ni ... ni: ne ... ne: 10/6, 12/2, 43/3, 43/7, 48/6, 59/4, 83/1, 159/4, 179/5, 188/2, 202/8.

niçe ne kadar, nice: 4/1, 7/2, 9/2, 13/4, 18/3, 18/7, 24/7, 25/7, 41/7, 43/4, 48/6, 49/1, 5, 50/4, 52/2, 58/5, 61/1, 67/6, 70/3, 72/1, 3, 75/7, 79/5, 92/2, 93/5, 95/2, 5, 98/2, 3, 101/1, 102/7, 104/6, 107/1, 116/3, 117/4, 118/3, 120/6, 122/9, 134/5, 136/2, 6, 153/1-5, 156/7, 159/3, 162/3, 166/6, 168/3, 172/1, 176/6, 184/2, 189/5, 192/1, 6, 194/1, 198/6, 201/2, 3.

niçük nasıl: 23/5, 38/4, 73/4, 80/2, 119/6, 123/1, 133/4, 137/3, 142/2, 174/7, 207/4.

nigārā < Far. ey sevgili: 140/1.

nigūn < Far. ters: n. iyle- 129/3.

nihād < Far. huy, yaradılış: 202/31.

nihāl < Far. taze, düzgün fidan: 99/3, 164/5, n.-i nev-resim 123/1, n.-i serv bol- 7/1, n+in 176/6, 208/4.

nihān < Far. gizli, saklı: 112/8, 117/1-7, 118/1-7, 119/1-7, 120/1-7, 171/3, rāz-ı n. 116/3, n+dur 119/3, n+ım 117/4, 176/1, sırr-ı n+ım 68/6, dāġ-ı n+ımdur 84/3, n. bol- 119/3, 120/4, n. iyle 118/1, n. ḳıl- 110/7, 117/2.

niḳāb < Ar. peçe, yüz örtüsü: 14/5.

nīl < Far. mavi: n+din 7/1.

nīl-gūn < Far. lacivert: 153/6, n. bol- 153/6.

niṡār < Ar. saçma, serpme: 38/3, n. iyle- 141/5, 167/7.

nisbet < Ar. inadına yapılan iş, bağlılık, ölçü: n. ḳıl- 76/2.

nīş < Far. zehir, diken, iğne: 71/4, 138/4, n.-i ġamzeñgdin 26/4, 190/4, n.-i miḥnet 110/3, n+idin 44/4, n. ur- 200/6.

nişān < Far. iz, belirti, fermen: 115/3, 121/5, 163/5, 167/3, 168/4, 188/2, n+lardın 88/3, n+ım 176/3, n+ıdın 188/2.

nişāne < Far. iz, belirti: 207/2.

nişest < Far. oturan: 24/3.

nişīmen < Far. oturulacak yer: 165/3.

n'it- (ni it-)ne etmek: n-ey 9/1, 33/1, 4, 45/2, 76/1, 84/9, 102/7, 134/5, 159/7, 171/1-7, 172/2, 199/1-7, 200/1-7, 202/1-5, 202/10, 15, 20, 25, 30, 35, n-ti 22/5, 96/1, 127/1, 155/4, 163/6, 197/3, n+kemin, 25/7, n-ip 2/1.

nivçün niçin ne için: 45/5, 94/4, 97/5, 131/9, 195/7, 198/2.

niyāz < Far. dua, yalvarma: 49/1, 51/1, 59/1, 98/2, n+ımnı 102/7.
n'iyle- (ni iyle-) ne eylemek, ne yapmak: n+gey 174/4, n+güñ 5/7, n+rsin 81/6, ni+sün 128/1-7, n-y 76/1, 174/6, 202/15, 206/4, n-p 20/3.
nizār < Far. zayıf: cism-i n+ımnı 103/2.
noḳṭa < Ar. benek, nokta: n.-i ḫaliñ 167/1, n+dur 130/4.
Nūḥ < Ar. ö. i. Hz. Nuh: 9/5, 137/4.
nuʿmān < Ar. kan: lāle-i n. 94/3, lāle-i n. imes 57/1.
nūn < Ar. Arap alfabesindeki "ن" harfi: 129/4, 133/5.
nūr < Ar. aydınlık, ışık, parlaklık: n.-ı ṣafā 2/3, n+ıdın 61/3, n. bol- 119/5.
nūş < Far. içki, içme, tatlı: 46/1, 71/4, n.-ı lebidin 26/4, n.-ı neşāṭ 110/3.
nūş-ḫand < Far. tatlı gülüşlü: n. iyle- 36/4.
nuṭḳ < Ar. söz, konuşma: n+ıñ 18/1, n+ı 43/1.
nücūm < Ar. ç. yıldızlar: 2/2.
nükte < Ar. ince anlamlı, zarif ve şakalı söz: 14/7, 26/5, 141/6, n.-i merḳūm imes 61/6, n.-i ʿacz 102/7.
nümū-dār < Far. görünme, seçilme, görüne: 148/1, 203/9, n+ıġa 74/1, n+ı 154/2, n+ın mu 175/2, ḫaṭṭ-ı n+ıça 43/1, n. iyle- 60/6.
nüsḫa < Ar. yazılı bir şeyden çıkarılan suret: n+sın 40/2.

O

oġrı hırsız: 10/5.
oġurluḳ uğurlu: o. iyle- 10/5.
oḫşa- benzemek: o-r 76/4, 130/4, 167/2, o-mas 68/4.
oḫşat- benzetmek: o-ur-min 8/5, o-ay 201/1.
oḳ ok: 70/3, 87/3, 93/2, 98/7, 117/4, 187/4, o+ları 158/3, o+ların 40/3, o+larıñ 7/4, o+larıñdın 129/2, o+uñ 19/6, o+ı 100/5, 137/2, 167/2, o+ını 8/6, 197/4, o+ıdın 13/3, 18/4, 34/1, 38/2, 120/4, o+ıġa 58/6.
oḳ-endāz < T. Far. ok atan: o. ḳıl- 98/7.
oḳu- okumak: o-r 65/7, 123/7, o-ġaç 11/4.
ol o (zamir): 1/1, 2/1, 6, 3/2, 7, 5/3, 7/1, 5, 7, 8/2, 9/1, 10/3, 11/3, 12/3, 6, 14/2, 5, 7, 15/7, 16/1, 19/4, 20/2, 22/6, 23/7, 24/2, 3, 25/2, 28/3, 7, 30/2, 31/6, 32/2, 32/4, 33/2, 5, 35/1, 2, 5, 7, 36/5, 37/2, 39/1-5, 40/3, 4, 7, 41/1, 2, 7, 42/4, 43/1, 3, 45/2, 3, 46/2, 3, 47/25, 7, 48/1-5, 50/1, 51/1, 2, 4-6, 52/4, 54/1, 2, 4, 5, 55/2, 56/1, 4, 57/4, 6, 58/1, 7, 59/1, 2, 60/1-3, 5, 9, 62/1, 5, 7, 63/4, 64/4, 6, 65/3-5, 68/3, 5, 7, 69/1, 70/2, 3, 71/5, 7, 72/1, 2, 73/5, 75/1, 77/7, 78/2, 7, 79/1, 2, 4, 82/4, 84/3, 7, 86/7, 87/3, 4, 88/6, 89/1, 2, 5, 90/2, 5, 6, 93/1, 3-6, 94/4, 95/1, 4, 5, 96/4, 7, 97/1, 3-5, 98/7, 101/5, 103/1-3, 105/4, 106/5, 110/1, 2, 6, 111/1-6, 113/1, 4, 114/1, 7, 115/4, 117/3, 118/7, 119/5, 120/2, 7, 121/1, 3, 5, 6, 122/4, 123/2, 125/1, 3, 6, 126/3, 126/4, 5, 128/5, 130/3, 4, 131/3-6, 9, 132/2-4, 133/2, 5, 6, 137/1, 5, 7, 138/3, 4, 139/3-5, 141/2, 6, 7, 142/2, 3, 5, 6, 143/2, 145/1, 148/2, 5, 150/1, 2, 153/1, 3, 5, 154/3-7, 155/1, 4, 157/6, 158/5, 159/2, 5, 160/1, 2, 4, 6, 161/3, 162/1, 3, 5, 163/4, 5, 165/2, 4, 6, 166/1, 168/4, 7, 169/5, 170/5, 171/3, 6, 7, 172/1, 2, 4, 173/2, 4, 174/2, 3, 177/3, 179/3, 180/1,

3, 4, 181/1, 182/5, 6, 183/1, 184/2, 5, 186/2, 187/1, 3, 6, 9, 188/5, 188/6, 189/2, 190/3, 192/3, 6, 193/3-6, 194/2, 195/3, 196/4, 5, 197/2, 3, 198/5, 199/4, 6, 200/1, 6, 201/4, 202/12, 14, 30, 31, 33, 203/2, 4, 6, 8, 11, 26, 35, 204/4, 205/1, 206/1, 208/3, 209/1, 2, 211/1, o. durur 5/5, o+ça 78/2.

anıñ̂g onun: 2/4, 5/1, 15/5, 17/7, 24/3, 26/3, 6, 43/5, 7, 46/5, 50/6, 51/6, 52/7, 57/7, 61/6, 67/4, 75/2, 5, 76/1, 4, 92/2, 101/7, 102/6, 104/5, 112/4, 121/2, 124/4, 127/1, 128/7, 129/4, 132/5, 133/1, 135/2, 139/7, 146/2, 7, 163/5, 170/2, 5, 172/3, 175/2, 179/4, 187/4, 6, 7, 196/2, 3, 7, 202/8.

anı onu: 11/5, 15/5, 7, 26/2, 29/3, 4, 6, 45/4, 47/6, 48/6, 51/5, 52/1, 56/1, 60/7, 62/3, 7, 70/6, 81/6, 7, 85/1, 5, 86/2, 4, 87/5, 87/9, 90/7, 92/1, 93/3, 94/4, 96/2, 5-7, 102/5, 111/5, 112/2, 3, 121/3, 122/9, 136/1, 142/3, 5, 143/3, 146/3, 149/1, 152/4, 170/6, 172/2, 174/6, 176/4, 6, 177/7, 179/4, 182/5, 191/1-7, 203/15, 27.

añ̂ga ona: 2/7, 5/1-5, 8/5, 44/7, 46/4, 46/4, 48/1, 54/7, 60/2, 67/7, 96/4, 98/6, 102/1, 110/2, 125/5, 130/4, 135/2, 140/1, 151/6, 171/1, 174/1, 189/4, 193/5, 201/4, 203/12.

anda onda: 1/4, 3/2, 12/7, 13/7, 16/7, 44/4, 58/3, 4, 59/1, 71/1, 76/7, 81/2, 5, 117/3, 118/2, 5, 119/2, 5, 139/5, 156/2, 168/5, 201/6, 90/4, 110/3, 5.

andın ondan: 41/5, 44/5, 47/3, 68/7, 85/4, 93/2, 126/7, 142/4, 7, 177/1, 4, 206/1-4, 212/1.

ança onun gibi, o kadar: 8/4, 16/8, 29/4, 43/7, 56/4, 62/7, 92/1, 117/4, 120/4, 143/4, 189/7.

ansız onsuz: 128/2, 14/1, 45/1, 46/4, 69/7, 157/7, 159/7, 97/6.

alar onlar: 61/2, 90/3, a+nı 179/2, a+dın 16/3, 63/3.

ol- olmak; krş. bol-: o-dum 8/8, 99/1, o-madım 115/1, o-duñ̂g 63/6, 144/6, o-dı 3/3, 5, 13/7, 44/1, 143/1, 190/1, 206/1, o-madı 16/9, 58/5, 59/7, o-uptur 111/6, o-ġay-sin 65/7, o-ġay 5/1-5, 29/5, 49/3, 66/7, 82/3, 103/3, 108/3, 156/6, 164/3, o-ġay mu 69/3, o-ġusı 28/4, o-mış 123/3, 126/7, 135/5, 171/1-7185/5, o-mış-min 198/3, o-mışam 17/6, 199/2, o-ur 13/3, 83/4, 94/5, 159/4, o-mas 1/3, 49/1, 63/3, 183/4, 185/1, o-urnı 110/6, o. 127/3, 142/4, o-sun 102/6, 105/2, 122/8, 173/5, 185/5, 210/1, o-sam 17/1, o-sañ̂g 112/5, 22/4, 152/3, o-sa 2/7, 20/7, 37/2, 102/2, o-masa 2/4, 70/7, 82/3, 178/7, o-maġ 2/5, o-maķ 13/6, 48/7, o-ġan 41/4, 87/1, o-ġanda 110/3, o-up 24/1, 39/1, 55/1, 62/4, 173/1, 180/5, o-ġaç 14/3, 7, 192/6, o-may 202/35, o-may-min 123/5, 127/4.

oltur- oturmak: o-dum 195/4, o-up-min 16/4, o-uptur 15/2.

oñ̂gal- kapamak, gizlemek: o-dı 202/30.

orta orta: o+da 92/3, o+sıda 89/2.

or(u)n yer, mevki: o+ıda 115/2, o+ıġa 15/6, 19/6, 31/5.

ot ateş: 12/1, 7, 13/3, 19/1-7, 21/6, 40/7, 51/2, 53/5, 62/5, 101/6, 106/4, 113/5, 124/3, 155/3, 174/4, 5, 7, 176/1, 177/3, 190/3, 193/4, 194/5, 212/1, o+larımġa 81/6, o+nıñ̂g 69/2, o+dın 161/3, o+ķa 12/1, o+ġa 69/3, 75/1, 150/1, o+um

174/1, 2, 6, 4, o+umnı 161/1, o+umġa 16/3, o+ı 9/4, 52/1, 97/1, 99/4, 106/1, 2, 109/1, 2, 110/2, 119/6, 132/5, 136/4, 144/3, 158/3, 164/6, 173/4, 174/1-7, 176/1, 6, 177/1, 3, 182/2, 186/1, o+ının͡g 19/3, 75/1, o+ın 207/3, o+ıdın 6/1, 13/7, 15/4, 6, 36/3, 48/2, 62/5, 68/1, 101/4, 138/3, 157/7, 166/4, 179/1, 195/2, o+ıġa 16/3, 50/4, 174/6, o+ıdur 60/2, o+dur 168/1, o. idi 191/1.

otluġ ateşli: 15/3, 28/4, 32/2, 38/4, 40/7, 42/1, 68/1, 84/2, 122/3, 143/1, 153/3, 157/3, 159/3, 161/3, 174/7, 176/5, 7, 177/7.

oyġan- uyanmak: o-ay 172/6.

oyġat- uyandırmak: o-ay 201/5.

oyna- oynamak: o-r 51/6.

Ö

öçür- söndürmek: ö-se 48/2.

ög- övmek: ö-sem 66/4.

öksü- eksilmek: ö-mes 128/3, ö-mektin 203/15.

öksük eksik: 2/3, 76/5.

öksüt- eksiltmek: ö-üp 203/13, ö-medin͡g 85/4.

öl- ölmek: ö-düm 141/6, 160/4, 6, ö-di 85/5, 160/3, ö-diler 61/2, ö-mişem 88/3, ö-üp-min 114/2, ö-gemin 106/2, ö-güsidür 72/5, ö-er-min 104/1, ö-er 53/4, ö-mesdin 198/1, ö-ey 154/3, ö-sün 17/5, ö-sem 84/9, 97/3, 109/6, 186/3, 193/1, ö-sen͡giz 53/2, ö-mek 127/3, 178/6, ö-mekke 172/4, ö-gen 87/1, ö-genim 160/2.

öltür- öldürmek: ö-türgüm 189/3, ö-türge-min 134/4, ö-türge-sin 189/3, ö-ür 72/2, 81/7, 118/3, 184/5, 186/3, ö-türse 198/6, ö-türsen͡g 152/6, ö. 127/1, 132/1, 140/2, 5, 148/4, ö-türme 67/5, ö-türmek 36/1, ö-türmekimni 108/4, ö-türmekni 111/4, ö-türüp 17/5, 54/2.

ölüg ölü: 7/2, 18/2, ö+ni 7/2.

ölüm ölüm: 25/6, 61/2, ö+ge 202/22, ö+çe 137/4.

ʿömr < Ar. ömür, hayat, yaşama: 13/5, 14/7, 25/7, 63/2, 75/6, 82/7, 84/5, 108/4, 198/3, ʿö.-i cāvidān 77/2, 150/7, ʿö.-i ebed tap- 17/3, ʿö+üm 128/3, bāġ-ı ʿö+üm 203/7, ʿö+ümde 31/4, ʿö+ümdin 137/4, 202/25, ʿö+i 9/5, ʿö+ide 7/2.

öp- öpmek: ö-tüm 125/5, ö-kesin 156/2, ö-er 133/3, ö-ey 108/5, ö. 184/5, ö-keli 86/2, 121/3.

örgemçi örümcek: 16/1.

örgen- alışmak: ö-ip 16/5.

örgen- öğrenmek: ö-medi 66/3, ö-miş 111/4, ö-ey172/4, ö-mek 172/4.

örget- öğretmek: ö-ür-sin 71/6, ö-ey 201/1.

örte- yakmak: ö-di 68/1, 77/5, 109/2, 146/3, 159/3, 176/1-7, 177/1-7, 179/1, 186/1, ö-geymin 153/3, ö-gey 52/2, ö-r 62/5, 67/4, 81/6, 166/4, 177/3, 190/3, ö-ysin 94/6, ö-me 157/1-7, ö-gen 138/5, ö-p 78/4, 109/4, 173/4.

örten- yanmak: ö-di 195/2, ö-ür 9/3, ö-ür-min 164/4, ö-ey 172/7, ö-ip 130/3.

örtet- yaktırmak: ö-ey 201/6.

ös- büyümek, yetişmek: ö+üptür 166/1.

ösrük sarhoş, mest: ö. irdim 156/2, ö+ler 25/4.

öt- geçmek, aşmak: ö-ti 196/4, ö-üptür 45/6, ö-er-sin 17/4, ö-erge 58/4, ö-erde 25/1, ö-se 54/4, 102/6, ö-me 104/6, ö-megil 25/4, 92/6, ö-mek 111/6, ö-üp 93/5, 191/5.

ötken- yaşamak: ö-ey 172/5.

ötker- geçirmek, aşırmak: ö-ür 75/6, ö-se 189/5, ö-ey 192/3, ö-me 4/5, ö-ip 15/3, ö-e 189/5, ö-ü 142/5, ö-geli 10/4.

ötkün geçen: ö+i 196/4.

öy ev: 37/1, ö+ni 158/2, ö+de 37/2, 84/4, ö+i 128/3, 152/7, 153/1, 169/1, ö+in 64/2, 153/4, 158/2, ö+ini 34/3, ö+ide 38/3, 117/5, ö+ige 129/2, 141/5, 192/6, ö+inde 116/4, ö+üñgde 144/5.

öz kendi: 1/6, 2/4, 5/2, 17/3, 25/4, 29/3, 5, 50/3, 53/6, 66/2, 67/5, 70/4, 71/3, 108/2, 111/6, 131/2, 152/2, 3, 174/1, 2, 6, 180/2, 191/2, ö+din 48/7, 192/1, ö+ümni 20/3, 41/4, 63/2, 112/7, 162/5, 192/2, 196/5, 201/3, 4, 7, ö+ümdin 132/2, 178/4, ö+üme 178/4, ö+ümge 201/1, ö+üñg 1/6, ö+üñgni 158/1, ö+üñgge 1/5, ö+üñgdin 1/5, ö+i 21/1, 23/1, 43/7, 67/5, 128/7, ö+in 35/2, 40/6, 117/2, 148/6, ö+ini 2/6, 18/7, 63/7, 71/7, 128/5, 131/1, 147/7, 165/6, 171/6, ö+idin 2/4, 29/7, 34/2.

özge başka, diğer: 23/7, 24/5, 51/3, 61/6, 62/1, 64/5, 6, 68/1-7, 70/5, 73/2, 77/1, 96/5, 103/5, 108/4, 112/6, 125/4, 129/6, 145/7, 148/7, 158/1, 5, 161/5, 185/3, ö+ni 132/2, ö+din 1/5, ö+ge 36/4, 177/4, 188/7, ö+ler 26/4, 77/4, 86/5, ö+lerniñg 199/6, ö+lerni 36/1, ö+lerdin 66/5, 93/1, ö+lerge 62/1, ö+çe 35/6, 136/6, 145/1-7, 146/1-7, 147/1-7, 148/1-7, 196/1, ö+çedür 145/3.

ʿözr < Ar. özür: 50/5, 161/1, ʿö+üñgni 207/4.

P

pāk < Far. temiz, saf: dāmen-i p+iñg 140/2, kelām-ı p.-i vaḥy-āsār 66/1.

pāk-bāz < Far. temiz oynayan, (mec.) sadık aşık, şerefli: rind-i p+ımnı 102/5.

pā-māl < Far. ayak altında kalmış, çiğnenmiş; krş. pāy-māl: p+min 133/3, p. bol- 92/3, p. iyle- 86/2, 121/3, 191/1.

pāre < Far. parça, bölük: p+sidin 9/6, p+dür 34/1.

pārsā < Far. sofu, dine bağlı olan: p+lardın 87/9, riyā-yı p+lardın 63/5.

pāyān < Far. son, akıbet: 143/5, p. ir- 38/1.

pāy-bend < Far. ayak bağı, köstek: p. bol- 30/3.

pāy-best < Far. temel, esas: 24/1.

pāy-māl < Far. çiğnenmiş; krş. pā-māl: p. bol- 92/4.

pedīdār < Far. görünen, açık: 90/3, p. iyle- 60/3.

pend < Far. öğüt: 48/2, 58/2, 124/6, 137/6, ḳābil-i p. iyle- 96/6, p+im 71/6, p+imni 96/6, p+iñg 28/5, 34/3, 156/5, p+i 168/1, p. iyle- 54/2.

pend-gū < Far. öğüt veren: refīḳ-ı p. 53/3.

per < Far. kanat: 137/2.

perçem < Far. kakül, tepede bırakılan saç: p+iñg 143/6.

perde < Far. perde, örtü: 14/5, p.-i ṣabr irmes 113/4, p+sin 113/4, p+sinde 50/7.

pergāle < Far. parça, pay, yama: p+si 9/5, 203/4, p+sini 55/1.

per-gār < Far. pergel, eşya, daire, intizam: devr-i p. iyle- 104/6, devr-i p+ı 154/5.

perhīz < Far. sakınmak, kaçınmak: p. iyle- 161/5.

perī < Far. peri, güzel, sevgili: 25/2, 29/6, 38/5, 42/4, 49/3, 58/1, 73/5, 91/5, 104/1, 110/1, 117/3, 122/5, 128/7, 137/2, 159/7, 171/3, 180/1, 183/1, 185/5, 192/6, 193/1, 199/4, 203/9,

p+niñ 106/5, p+ni 8/3, p+ġa 114/1, p+ler 8/3, 77/1.
perī-peyker < Far. peri suretli, çok güzel: 4/3, 20/4, 193/7, p+müdür 35/5.
perī-ruḫ < Far. peri yanaklı: 37/3,185/4, serv-i p. 155/1.
perīşān< Far. perişan, dağınık: 67/1, 81/3, 132/3, 138/1, zülf-i p. 165/4, zülf-i p+dın 47/5, p+min 124/1, mecnūn-ı p+ım 81/3, ḥāl-i p+ımnı 31/2, p+dur 47/5, 140/3, 199/1, p. bol- 140/3, p. ḳıl- 77/3, 78/4, 143/6, 153/5.
perīşān-ḥāl < Far. Ar. acınacak halde bulunan: p+min 133/1, 133/2, p+niñ 165/4.
perīşān-rūzgār< Far. düşkün: p. ol- 171/2.
perī-veş < Far. peri gibi, çok güzel: 111/1, 2, 133/1, 177/1, 197/2, 200/1, p+ni 131/9, p+ler 63/3.
perī-zād < Far. peri çoçuğu, peri çocuğu olacak kadar güzel: 145/4, p+ım 162/2.
perkend < Far. dağınık, darmadağın: 54/3, 96/7, p. iyle- 54/3, 96/7.
pertev < Far. ışıklı, parlak:137/5, 168/3.
pervā < Far. korku, çekinme: 77/1.
pervāne < Far. kelebek, ışığın etrafında dönen küçük kelebek: 47/2, 75/2, 99/4, 102/8, 172/7, p+ī 144/1, p+ni 186/3, p. bol- 128/4.
pervāz < Far. uçma, uçuş: p. iyle- 181/4, p. ḳıl- 98/1.
pervīz < Far. üstün, eklek: p+ni 52/4.
pes < Far. öyle ise: 172/4.
pest < Far. alçak, aşağı, hafif sesle söylenen: 136/5, p. bol- 24/1, p. it- 24/4.
peşīmān < Far. pişman: p+min 124/4, p. bol- 158/4.
peyām < Far. haber: p+ı 155/4.
pey-ā-pey < Far. bir biri ardınca: 162/4.
peydā < Far. açıkta, ortada: 23/7, 117/4, 143/5, 176/1, p. imes 168/4, p. bol- 117/4, 120/3, 139/5, 147/2, p. ḳıl- 23/7, 40/1, 64/1.
peyġām < Far. haber: p+ım 4/2, 83/4.
peyk < Far. haberci: 83/5.
peykān< Far. okun ucundaki sivri demir, temren: 119/4, 157/5, 158/3, 198/6, encūm-i p. 203/20, pūlād-ı p. 167/3, p+dın 126/4, p+ım 81/5, p+ımnı 31/5, p+ımġa 19/6, p+ıñ 97/4, 129/3, p+ı 179/5, p+ın 89/5, reşk-i p+ın 36/2, p+ını 187/4, p+mu 112/8, p+larıñdın 109/5, p+larını 201/6, p+dur 117/4, 119/4, 120/4, p. imes 57/2, p. irür 38/2.
peyker < Far. yüz: p+ni 202/15, p+im 109/1, 137/7, 164/7, 166/3.
peymāne < Far. büyük kadeh: p+ī 144/6, p. bir- 163/6.
peyvend < Far. ulaşma, varma, bağ: 100/5, p.-i cānım 170/2, p. idi 170/2, p. it- 7/5, p. iyle- 54/5, 96/1, 164/5, p. ḳıl- 163/4.
peyveste< Far. ulaşmış, bitişik: p+sin 211/1.
pīç < Far. büklüm, kıvrım: 10/1, 11/1, 12/1, 150/4, 153/2, 173/4, 199/5, 65/5, p+im 65/5.
pinhān < Far. gizli: 67/6, 116/3, 119/6, 143/3, 157/1, 173/7, naḳd-i p. 198/1, dāġ-ı p+ım 81/6, 82/3, sırr-ı p+ım 80/4, naḳd-i p+ımnı 31/3, sırr-ı p+ımnı 134/3, nāle-i p+ını 187/9, rāz-ı p+dın 47/1, p+dur 199/1, p. irür 120/5, p. iyle- 77/4.
pinhānlıġ < Far. T. gizlilik: p+ı 120/2.
pīr < Far. ihtiyar, yaşlı, tarikat kurucusu: p.-i ʿışḳ 8/9, p.-i Kenʿān 55/5, p+i 109/7.
pīrāhen < Far. gömlek: p+i 195/6.
puḫte < Far. pişmiş, pişkin, olgun: p+si 103/3.

pūlād < Far. polat, çelik: 145/3, p.-ı peykān 167/3.
pür-cefā < Far. Ar. çok eziyetli: p+min 87/6.
püşte < Far. yığın, tepe: p+ni 203/18.

R

Rab < Ar. Allah: 1/7, 101/7, 122/2, 172/6, 47/6, 60/1, 72/2, 79/4, 84/5, 96/4.
ra'd < Ar. gök gürlemesi: r. irmes 84/2.
rağbet < Ar. istek, kabul edilme: r+im 107/5.
rāḥ < Ar. şarap: 28/6, 72/4.
rāḥat < Ar. rahat, gönül rahatlığı: r+dur 1/2, 182/5.
raḥm < Ar. esirgeme, koruma: 4/2, 44/7, 136/1, r. it- 141/7, 149/5, 184/2, r. iyle- 116/2, 160/6, r. ḳıl- 4/5, 74/5, 107/1, 122/1, 126/6.
raḫş < Far. gösterişli, güzel at: 165/6, r+ın 163/5.
raḫşān < Far. parlak: ḫūrşīd-i r+dur 118/7, 119/5, 120/7, şem'-i r+dur 199/6, mihr-i r+ıda 29/1.
raḳam < Ar. yazı yazma: 23/6, 60/6, 100/4, r. ḳıl- 65/5.
rāḳım < Ar. yazan, çizen: 137/3.
raḳīb < Ar. rakip: 200/3, r+din 197/5, r+iñ 63/7, r+iñdin 76/5.
rām < Far. boyun eğen, itaat eden: 185/5.
ra'nā < Ar. güzel, hoş: 20/2, 23/1, 74/6, 164/5, dil-ber-i r. 197/1, ra'nā gül-i r. 17/6, 94/4, serv-i r. 147/6, ḳad-i r. 20/1, 21/1, 150/1, r+larınıñ 147/6, r+ların 145/6.
ra'nālıḳ < Ar. T. güzellik: r+da 23/2.
rāst < Far. doğru, sağ, inatçı: 63/3, 80/5, 129/2, r+lar 51/4.
ravża < Ar. çiçek bahçesi, cennet bahçesi: 52/7, 70/6, r.-i rıżvān 94/1, r+sı 74/4.
rāz < Far. sır: 51/3, r.-ı pinhāndın 47/1, r.-ı devrāndur 118/6, r.-ı nihān 116/3, şerḥ-i r. ḳıl- 98/4, r+ımnı 98/4, 102/1, r+ımġa 91/1, r+ıraḳ 17/5.
refīḳ < Ar. arkadaş, yol arkadaşı: 25/4, 77/1-7, 92/6, 146/4, 154/3, 166/4, 182/2, 188/6, 202/29, r.-ı mihr-bānım 39/4, r.-ı pend-gū 53/3, r.-ı mihr-bān 170/4, r+ī 48/1, r. bol- 160/4.
reftār < Far. gidiş, salınarak yürüyüş: 7/3, āheng-i r. 203/23, 'azm-i r. iyle-60/5, r+ı 43/3, 76/1.
reg < Far. damar: r+idin 57/4.
rehber < Far. yol gösterici: r+im 109/7.
rehn < Ar. ödünç alınan eşya, para karşılığında gösterilen şey: 163/6.
reh-nümā < Far. yol göstern, kılavuz: r+yıñ 181/6.
rem < Far. ürkme, titreme: r. ḳıl- 111/5.
renc < Far. ağrı, eziyet, sıkıntı: 83/2, 106/3, 107/2, 149/1, r.-i hicrān 16/8, r+idin 114/2, r. bol- 78/5.
reng < Far. renk: 43/4, 88/2, 122/1, r+i 17/6, 177/7, r+ini 176/7.
reng-āmīz < Far. renk, renk, türlü renkli: şūh-ı r+niñ 74/1.
reng-āmīzlıḳ < Far. T. türlü renklilik: 43/4.
rengsiz< Far. T. renksiz: 50/2.
resm < Ar. eser, iz, resim, suret: 44/2, r.-i vefā 79/2, r+i 53/2, r+in 145/4, r. irür 167/4.
reşk < Far. kıskanma, hased günü: 152/2, 184/5, 189/4, r.-i peykānın 36/2, r+din 8/6, 126/1, 'ayn-ı r+din 41/2, r+dindür 152/6, r+in mü 175/7, r+idin 89/2, 94/1, 139/5.
revā < Far. uygun, yerinde: r. irür 3/4.
revān < Far. yürüyen, giden: 43/3, 115/5, 121/3, 144/5, serv-i r. 7/5, 86/5, 105/4, 204/4, eşk-i

r+ım 170/6, la'l-i r. 44/3, rūḥ-ı r+ım 141/1, serv-i r+ım 39/3, 170/1, 176/6, 141/1, serv-i r+ımdur 84/6.

revzen < Far. pencere: r+i 190/4.

re'y < Ar. görme, görüş: r+iñ 134/4.

reyāḥīn < Ar. ç. fesleğenler, 195/5, r+iġa 74/6.

reyḥān < Ar. fesleğen: 94/1, ḫaṭ-ı r+ını 187/1, ḫaṭṭ-ı r. mu 112/3, r +dın 126/3, r+ın 89/3.

rıżvān < Ar. cennetin kapıcısı olan büyük melek: bāġ-ı r+nı 202/4, ravża-i r. 94/1.

ri'āyet < Ar. saygı, ağırlama: r. ḳıl- 124/5.

rind < Far. dünya işlerini hor gören kimse, kalender: r.-i meclīsdin 200/4, r.-i pāk-bāzımnı 102/5.

rindlıḳ < Far. T. kalenderlik: 87/9.

rīş < Far. yara, yaralı: r. bol- 183/5, r. ḳıl- 60/4.

rişte < Far. iplik: 13/4, r.-i cān 175/4, r.-i cān mu 112/4, r.-i cāndur 118/1, r.-i cānım 13/4, 170/2, r.-i cānımnı 54/5, r+si 30/5, 76/3, 163/1, r+sin 10/4, 191/4.

rīv < Far. hile: 50/2.

riyā < Ar. iki yüzlülük: r.-yı parsālardın 63/5, r+dın 63/5, r+sıdın 109/7.

riyāḥ < Ar. ç. rüzgarlar: 28/4.

riyāżet < Ar. nefsi kırma, kanaat: 28/7.

rīz < Far. döken, akıtan: 52/3.

rū-be-rū < Far. yüz yüze: 24/7.

ruḫ < Far. yanak: r+lardın 45/2.

rūḥ < Ar. can, nefes, sevgili: 3/2, 91/3, r.-ı ḳudsī 10/7, r.-ı mücessem 91/3, r.-ı revānım 141/1, ḳūt-ı r+dur 35/6, şedd-i r. 10/7, r+um 28/6, r. bir- 11/4.

rūḥ-efzā < Ar. Far. cana can katan, ruha tazelik veren: 20/1, 31/1.

rūḥ-perver < Ar. Far. ruha kuvvet ve ferahlık veren: 181/2, ḥadīs-i r. 209/4, r. dür 43/3.

ruḫsār < Far. yüz, çehre, yanak: 77/3, 190/2, r.-ı gül-gūn 159/2, r.-i gül-fāmı 75/3, r.-ı zībā 150/1, māh-ı r. 90/6, meh-i r. 7/1, muṣḥaf-ı r. 3/1,r+ımnı 131/4, r+ımdın 50/5, ṣubḥ-ı r+ıñ 26/2, r+ıñġa 191/7, r+ı 76/2, 148/7, r+ıdın 166/2, bāġ-ı r+ın 175/3, r+ını 40/2, meh-i r+ını 194/1, şem'-i r+ını 117/5, r+ıġa 14/3, 74/4, 194/4, mihr-i r+ıġa 13/1, ḫurşīd-i r+ıça 43/5, r. imiş 62/5.

rūḥu'llāh < Ar. Hz. İsa: 'Īsī-i r. 23/4.

ruḳ'a < Ar. kısa mektup, dilekçe: r+ın 65/6.

rūşen < Far. aydın, parlak, belli, ortada: 99/4, 168/3, çerāġ-ı r+i 195/3, r. durur 32/1, 32/2, r+rak durur 168/3, r. bol- 159/6, r. it- 69/2, r. iyle- 26/2, 95/5, r. ḳıl- 3/1.

rūz-efzūn < Far. uzun ömürlü, ömrü uzatan: 21/2, ḥüsn-i r. 22/1.

rūzgār < Far. zaman, devir, dünya, yel: r+ım 176/2, 176/2, r+ım mu 138/1, r+ımnıñ 87/7, r+ımnı 103/4, 143/6, r+ımnı mu 19/2, r+ı 118/7, r+ın 15/2.

rūfū < Far. dikişi belirsiz yama, örgü: 54/5.

rüsteḫīz < Far. kıyamet, mahşer: 52/5.

rüsvā < Far. rezil, itibarsız: 20/5, 49/4, 68/6, 147/1, 197/5, r-yı cihān 188/4, r-yı 'ālem 91/4, r-yı 'ālemdür 125/7, dīvāne-i r. 59/3, min-i r. 59/6, ser-geşte-i r+nı 131/3, r+arıġa 169/3, r+sı 188/4, r. bol- 122/5, 139/1, 169/3, 182/4, r. iyle- 91/4, r. ḳıl- 18/5, 40/5, 57/5, 53/1.

rüsvālıġ < Far. T. rezillik: 28/5, 59/6, 110/7, r+ım 58/2.

S

saʿādet< Ar. saadet, kutluluk, talihlilik: 12/3, 79/1.

saʿat < Ar. saat: 29/4, 46/2.

ṣaʿb < Ar. güç, zor, kuvvetli: 60/3, 74/7, 88/5, 9/7, 92/1, 97/4, ṣ+dur 67/2, ṣ. ir- 71/4.

ṣabā < Ar. gündoğusundan esen yel: 4/2, 6/2, 73/5, 83/4, 97/6, 105/5, 133/7, 141/1, 155/4, 5, 167/4, 176/4, 184/2, 192/5, 202/12, ṣ+ġa 18/6, ṣ+dın 83/4, bād-ı ṣ. 137/1, 184/5.

ṣabāḥ < A: sabah: 28/3.

s̱ābit < Ar. hareketsiz, yerinde duran: s̱. iyle- 125/5.

s̱ābit-ḳadem < Ar. ayağına sağlam, yerinde veya sözünde duran: ʿāşıḳ-ı s̱. 125/5.

ṣabr < Ar. sabır, tahammül: 11/2, 31/7, 34/3, 44/7, 50/6, 51/2, 78/3, 92/3, 4, 113/4, 114/1, 135/7, 136/3, 146/1, 159/1, 170/1, 188/6, ṣ+ım 51/5, 101/4, 102/3, 111/1, 169/1, 169/5, 177/6, 190/1, 195/2, ṣ+ımnı 98/5, ṣ. it- 189/6, ṣ. iyle- 40/5, 132/7, ṣ. ḳıl- 146/7, ṣ. ḳoy- 59/4, perde-i ṣ. irmes 113/4.

ṣabrsız< Ar. T. sabırsız: 129/1.

saç saç: s+ını 42/5.

saç- saçmak: s-tı 151/3, s-ar 188/5, 202/5, s-ar-min 115/2, s-ḳan 167/7.

saçıḳ saçı: 167/7.

saçıl- saçılmak: s-ur 42/1, 2.

saʿd < Ar. kutlu, uğurlu: 42/6, 137/5, aḫter-i s. 25/4.

sāde < Far. basit, gösterişsiz: 102/5.

ṣadḳa < Ar. sadaka: ṣ+sı 94/7.

ṣāf < Ar. temiz: cām-ı s. 70/1.

ṣaf < Ar. dizi, sıra: ṣ+lar 89/4, 150/3.

ṣafā < Ar. saflık, gönül temizliği: ṣ. bol- 119/5, nūr-ı ṣ. 2/3.

ṣafḥa < Ar. sayfa, düz yüz, olayın bölümleri: ṣ+ġa 101/6, ṣ+da 12/5, ṣ.-i ḥüsnüñ 65/3, ṣ.-i kāfūrī 11/3.

saġ sağlam, sağlıklı: 69/4.

sāġar < Far. kadeh: 104/6, s+nı 131/8, s+ı 192/2, 193/6, s+ıdın 192/1.

saġın- düşünmek, sanmak, inanmak, karar vermek: s-dım 62/3, s-madı 187/2, s-ur 8/3, 173/2.

ṣahbā < Ar. şarap, al, kızıl: 64/7, cām-ı ṣ. 150/6.

ṣāhib-ḳırān < Ar. Far. her zaman başarı kazanan hükümdar, bir çeşit lale: 121/1.

sāḥir < Ar. büyüleyici, güzel: 119/2.

saḫla- saklamak: s-dım 116/3, s-y 172/2, s-yın 173/7.

ṣaḥn < Ar. evin ortasındaki açıklık, gök katı: ṣ+ıda 99/4.

ṣaḥrā < Ar. kır, ova, çöl: ʿazm-i ṣ. ḳıl- 53/5, ṣ+sı 81/2, 142/2, ṣ+sıda 31/3, 41/3, 199/4, ṣ+sıġa 90/2, 142/3.

saḳf < Ar. tavan, çatı, dam: s+ın 169/2.

sāḳī < Ar. içki sunan güzel: 28/6, 48/7, s.-i devr 31/6, s-yi gül-rūḫ 191/6, s+dür 20/3.

sāḳiyā < Ar. ey içki sunan güzel: s-yā 13/6, 14/6, 17/3, 21/6, 35/6, 50/7, 52/6, 69/6, 70/1, 76/6, 78/6, 103/6, 111/7, 120/6, 122/8, 123/6, 131/8, 132/6, 138/6, 150/6, 189/6, 192/2, 193/6.

sākin < Ar. hareketsiz, uslu oturan: 112/5, s. bol- 165/5.

sal < Far. yıl: 74/7, 97/2, 191/5.

sal- salmak, bırakmak: s-dım 15/6, s-dı 19/2, 5, 89/5, 145/1, 147/3, 148/2, 154/2, 165/4, s-madı 82/5, s-mış 8/7, 165/1, s-ur-min 194/3, s-ur-sin 44/4, s-ur 21/6, 168/3, s-ġay 156/6, 164/1, 6, s-maġay 182/1, s-maġıl 108/4, s-ma 52/5, 96/4, 118/6, 120/6, 155/3, 156/5, 182/7, s-mayın 132/4, s-sañ 17/5, s-masañ 74/7, s-sa 41/2, 67/6, s-masa 174/7, s-ġan 21/5,

63/4, 160/6, s-ġucı 62/5, s-ıp 14/6, 60/1, 94/3, 142/1, 157/5.

ṣalā < Ar. ilan etme, davet: 6/6.

ṣalāḥ < Ar. düzelme, iyileşme: 28/5, 203/34, ṣ. irmes 28/5.

salḳın soğuk yel: s+sin 136/4.

salṭanat < Ar. sultanlık: s+dın 189/7.

san sayı, adet, hesap, ün: s+ını 187/7, s+ıda 29/6, s+ıġa 73/3.

san- sanmak, tahmin etmek: s-a 187/7.

saŋ͡ga sana: 3/5, 4/1-5, 6/7, 16/2, 25/6, 32/5, 44/7, 45/5, 51/1, 62/1, 76/2, 85/4, 104/4, 137/2, 141/4, 144/1, 155/2, 202/21, 203/11, 206/4.

sanç- saplamak:s-ıpdur-sin 164/5, s-ıptur 7/5, s-ıban 142/3.

sançıl- saplanmak: s-dı 165/3, s-ur 41/2, s-maġ 152/5.

ṣanem < Ar. put, güzel: 18/3, 61/7, 95/4, 99/1, 116/2, 154/7, ṣ+ġa 111/6.

ṣāniʿ < Allah, yapan, sanat eseri meydana getiren: ṣ+i 2/6.

ṣarf < Ar. harcama: ṣ. ḳıl- 134/2.

sarġar- sararmak: s-ur 94/4.

sarı taraf, tarafına, yanına, tarafı, -e doğru: 1/6, 10/2, 5, 13/4, 20/6, 21/2, 28/7, 35/4, 36/2, 38/2, 47/7, 55/2, 73/5, 77/1, 4, 81/2, 89/4, 90/6, 92/6, 95/4, 101/5, 109/7, 112/6, 116/4, 118/5, 132/4, 6, 136/6, 138/4, 142/2, 3, 158/1, 159/5, 161/5, 168/3, 169/4, 170/6, 171/5, 177/6, 180/4, 187/5, 202/16, s+dur 33/2.

sarıġ sarı: 17/6, 104/5, 116/3, 123/2.

ṣarṣar < Ar. şiddetli rüzgar: ṣ-ı āhım 78/4, ṣ.-ı āhımdın 41/1, ṣ+ıġa 81/1.

sat- satmak: 18/5, s-ḳın 18/5.

saṭr < Ar. yazı sırası: 65/5.

savrul- savrulmak, yayılmak: s-dı 190/1.

savuḳ soğuk: 136/4, s+dur 159/3.

savur- savurmak, yaymak: s-duŋ͡g 72/3, s-dı 50/5, 58/4, 169/4, s-ġıl 173/5, s-saŋ͡g 17/2.

saʿy < Ar. çalışma çaba, gayret: 22/6, 92/7, s+ı 184/2.

saya- saymak, hesap etmek: s-ŋ͡g196/3.

ṣayd < Ar. av, avlanma: ṣ. irür 111/5, ṣ. iyle- 75/5, 86/3, ṣ. ḳıl- 203/17, ṣ+ın 168/7, 203/24.

sāye < Far. gölge, koruma: 3/5, 12/3, 164/1, 6, 165/1, 168/3, s+din 103/5, s+sini 99/2.

sāyebān < Far. gölgelik: 41/1.

sayı vakit, zaman: 58/5.

sāyil < Ar. dilenci: s. imes 58/7.

saylan- sayılmak, itibar görmek: s-ıp 16/2.

ṣayyād < Ar. avcı: ṣ+ıdın 111/5.

sāz < Far. çalgı, silah, sıara, yapma: s+ıma 160/6, s. it- 28/7, 191/7, s. ḳıl- 98/1.

sebaḳ < Ar. ders: s+nı 88/6.

ṣebāt < Ar. yerinde durma, kararından vazgeçmeme: 18/6.

sebeb < Ar. sebep: s+din 173/4, s. bol- 65/2.

sebze < Far. yeşillik, çimen: 122/2, 175/3, 193/3, 6, s.-i ḫaṭṭ 57/2, s.-i ḫaṭṭı 74/1, 89/3, s-i ḫaṭṭıŋ͡g 117/1, 165/1, 193/1, s-i cennet 175/2, s-i ḳabrim 193/1, s.-i sīr-āb 65/1, s+din 148/7, s+si 40/2, 43/1, 193/2, s+sin 132/3, s+īdür 166/1.

seccāde < Ar. seccade, üzerinde namaz kılınan küçük halı: s+sin 203/35.

secde < Ar. secde: s+de 169/6.

seḥāb < Ar. bulut: 13/2, 14/3.

seḥer < Ar. seher, tan yeri ağarmasından biraz önceki vakit: 104/3.

sehv < Ar. yanlış: s. imiş 14/7.

selām < Ar. selam: 105/5.

selāmet < Ar. güvenlik, korkudan uzak olma, iyi sonuç:

71/7, 102/3, 102/9, 113/4, s. bol- 91/3.

selāsil < Ar. ç. zincirler, zincirleme giden şeyler: 42/4.

semen-ber < Far. göğüsü yasemin gibi beyaz olan, sevgili: serv-i s. 181/1.

semend < Far. çevik ve güzel at: s+i 163/5.

s̱emer < Ar. mahsul, sonuç: 48/6, 202/8.

semūm< Ar. sma yeli, sıcak rüzgar: 28/4, s.-ı hicr 85/2, s. ol- 83/4.

seng < Far. taş: s.-i bārān-ı ḳażādın 138/2.

ser < Far. baş: 204/1, s.-i mūyumġa 199/5, s.-i mūyuñġa 7/3.

ser-ā-ser < Far. baştan başa: 2/7, 159/6.

ser-be-ser < Far. baştan başa: 42/5, 109/4, 160/2, 176/5.

ser-çeşme < Far. suyun çıktığı yer: s-i cāndur 120/1.

serd < Far. sert, soğuk: āh-ı s. 151/4.

ser-firāz < Far. şerefli, kibirli: s. bol- 51/4, s. iyle- 86/2.

ser-fitne < Far. fitne başı: s+sidür 57/5, s-i āḫir 116/1.

ser-gerdān < Far. şaşkın, perişan: 38/5, 94/7, Mecnūn-ı s. imes 57/3, s+ını 187/2.

ser-gerdānlıġ < Far. T. şaşkınlık: s+ım 150/4.

ser-geşte < Far. şaşkın, başı dönmüş: 10/1, 22/4, 39/2, 73/4, 154/5, 177/6, s-i rüsvānı 131/3, s+min 1/6, min-i s+ni 203/19.

ser-geştelik < Far. T. şaşkınlık: 104/6.

ser-keş< Far. dik başlı, itaatsiz: s. durur 9/2.

ser-māye < Ar. anamal: s-i ʿışḳıñ 135/5.

ser-menzil < Far. Ar. durak yeri: s+in 113/3, s+i 45/7.

ser-nüvişt < Far. alın yazısı: s+im 41/6.

ser-rişte < Far. ipucu, maksat, vesile: s+ni 203/17.

serv < Far. servi, selvi, (mec.) sevgilinin boyu: 7/5, 12/5, 21/2, 33/2, 45/2, 51/4, 71/5, 74/3, 74/4, 76/2, 97/3, 98/2, 99/2, 105/1, 129/6, 130/1, 145/6, 150/2, 159/5, 163/4, 197/2, 202/7, s+niñ 95/6, s+ni 76/1, 150/1, s+din 155/5, s+i 156/4, s+idür 23/3, nihāl-i s. 7/1, s-i āzādım 162/1, s-i gül 105/5, s.-i gül-endāmım 83/1, s-i gül-ruḫdın 50/2, s-i gül-ruḫsārnı 84/5, s-i gül-rūyumnı 192/5, s-i ḫırāmān 112/5, 132/4, 164/5, 165/2, 166/2, s-i ḫırāmānnı 202/10, s-i ḫırāmāndın 126/5, s-i ḥūrī 156/4, s-i ḥūrī-zādıma 155/5, s-i ḳaddiñ 71/2, s.-i nāz 51/1, 86/2, s.-i nāzım 9/1, 60/5, 61/3, s-i nāzımnı 02/6, s-i nāzıma 160/1, s-i perī-ruḫ 155/1, s-i raʿnā 147/6, s-i revān 7/5, 86/5, 105/4, 204/4, s-i revānım 39/3, 141/1, 170/1, 176/6, s.-i revānımdur 84/6, s.-i ruḫsār 66/4, s-i semen-ber 181/1, s.-i semīn 32/4, s-i sīmīn-ber 209/1.

serv-ḳad < Far. servi boylu: s+ler 9/2.

ser-zeniş < Far. başa kakma: 169/3.

sevād < Ar. karalık, siyahlık, yazı karalama, 78/2, s.-ı ḫaṭ 89/1, s-ı ḫaṭṭıdın 159/6, s.-ı nāmeñ 11/3, s+ı 165/1, 176/2.

sevdā < Far. aşk, sevgi: 31/2, 59/2, 77/3, 147/4, 150/4, māye-i s. 64/5, s+sı 59/2, 67/1, 133/2, s+sın 69/7, s+sıġa 135/5.

sevgend < Far. yemin, and: s. iyle- 96/5.

seyl < Ar. sel: 8/5, 208/3, s-i belā 101/4, s-i eşk 163/7, s.-i eşkim 82/1, s-i eşkim 111/1, 111/2, 196/3, s-i ġam 169/2, s-i

ġamıdın 124/6, s+i 78/2, s+in 151/5, s+ide 164/3.

seyl-āb< Ar. Far. sel suyu, sel: s+ı 128/3, s+ıġa 6/3.

seyr < Ar. seyir, bakma, yürüme, yürüyüş: 18/6, 99/4, s+din 166/5, s+ide 25/4, s+ler 151/1, s. iyle- 196/7.

seyyār < Ar. gezen, dolaşan: kevkeb-i s. 25/4.

sezā < Far. münasip, uygun: s. ir- 56/2.

ṣıfat < Ar. hal, şekil, kılık, nişan, unvan: 5/2, 6/2, 11/3, 120/2, 144/1, 193/5, ṣ+ġa 71/4, ṣ+dur 194/2.

ṣıḥḥat < Ar. sağlık, doğruluk: ṣ+im 30/2, ṣ+ī "bir sağlık" 79/4.

sın- kırılmak, bozulmak: s+sa 100/5, s-ġan 87/8, 203/29.

sındur- kırmak, kırdırmak: s-dı 50/7, 169/1, s-up 17/1.

sıpḳar- süzerek içmek, kana kana içmek: s-ay 192/1, s-ıp 15/7.

sır(r) < Ar. gizli tutulan, kimseye söylenmeyen şey: 202/21, s.-ı ʿışḳım 59/5, s-ı ʿışḳıñġnı 171/4, s.-ı nihānım 68/6, s.-ı pinhānım 80/4, s-ı pinhānımnı 134/3, s+ımnı 53/4, 16/3, s+ıñġıznı 53/6, s+ıdın 102/4, s+ın 53/6, 60/1, 66/6, 79/5, 99/5, 118/4, 197/3, s+ını 40/1, 122/5.

sicil < Ar. defter, sicil, resmi vesikaların kaydedildiği kütükler: s. ḳıl- "yazmak" 134/4.

sifāl < Far. çanak, çömlek: 87/8, s+im 203/29.

sig(i)r seğirmek, koşmak: s-ip 16/6, 169/5.

sigrit- seğirtmek, koşturmak: s-ti 163/5, s-ip 20/2, 138/5.

siḥr < Ar. büyü, sihir: 119/2.

sīm < Far. gümüş: 58/7.

sīm-āb < Far. civa: s.-ı tün 109/3, s+ı 109/2, s+ısı 109/3.

sīmīn < Ar. gümüşten, gümüş gibi: serv-i s. 32/4.

sīmīn-beden < Far. gümüş gibi parlak ve beyaz vücutlu: 113/1.

sīmīn-ber 7< Far. gümüş göğüslü: serv-i s. 209/1, şūḫ-ı s. 4/1.

sin sen: 1/3, 6/4, 8/3, 16/2, 20/4, 5, 23/4, 5, 31/1, 44/1, 45/7, 49/5, 50/6, 7, 52/7, 60/8, 73/4, 79/5, 80/2, 84/5, 85/1, 3, 5, 91/3, 4, 98/2, 5, 99/1, 106/1, 108/1, 126/6, 130/5, 136/5, 141/4, 142/7, 145/7, 155/2, 157/2-4, 6, 158/4, 6, 160/6, 166/7, 173/1, 184/1, 185/4, 186/1, 5, 188/3, 6, 7, 195/6, 7, 197/1, 3, 199/5, 202/28, 203/30, s+iñġ 1/2, 5/5, 28/3, 5, 79/1-5, 75/5, 77/5, 78/7, 116/1, 134/4, 134/5, 139/2, 154/2, 198/2, s+i 126/1, 134/4, 140/5, 151/1, 152/1, s+de 107/3, 135/4, s+din 49/1, 70/7, 80/1, 99/1, 106/3, 107/3, 123/5, 141/1, 152/6, 155/2, 160/2, 161/5, 182/7, 184/2, s+çe 29/3, s+sin 36/6.

sīne < Far. göğüs: 80/2, s.-i biryān 8/6.

sinsiz sensiz: 202/5.

sinsizin sensiz: 5/3,105/2.

sip- serpmek: s-ip 51/1.

sipeh < Far. asker, ordu: 70/1, 149/4.

sipihr < Far. gök, gök yüzü, talih: 182/3, s+ide 5/5.

sīr-āb < Far. suya kanmış, taze: sebze-i s. 65/1, gül-i s+da 10/3, sünbül-i s+dın 190/3, laʿl-i s+ıñġ 77/2, 167/6, ġonçe-i s+ı 154/1.

sirişk < Far. göz yaşı: 15/3, 121/6, 189/2, s+im 10/1, 55/2, 56/4, 94/2, s+in 151/3.

sisken- uykudan sıçrayıp uyanmak, ürpermek: s-ip 6/6.

sitem < Far. haksızlık, zulüm, eziyet: 101/3, tīġ-ı s. 203/26, s+ler 207/1, s. iyle- 145/6, s. ḳıl- 171/1.

sitem-ger < Far. zalim, haksızlık eden: 148/4.
sitem-kār < Far. zulüm ve haksızlık eden: ḫalḳ-ı s. bol- 90/4.
sitīz < Far. kavga, çekişme: 52/2, s. iyle- 52/1, s. ḳıl- 92/2.
siv- sevmek: s-er 73/3, s+mey 131/5, s+me 145/6.
siz siz: 54/3.
soñ̂ra sonra: 12/4, 126/3, 144/4, 177/5.
sor- sormak: s-duñ̂ 112/4, 175/4, s-ġay 184/1, s-ġa-sin 141/7, 197/5, s-ar-min 200/4, s-ar-sin 148/5, s-ar-siz 87/5, s-ay 93/6, s-maġıl 95/3, s-ma 117/4, 120/5, 125/2, 170/4, s-mañ̂ız 55/1-5, 125/7, s-sañ̂ 80/2, s-sa 83/5, 160/2, s-salar 176/4, s-a 158/3, s-ġaç 15/3, s-ġalı 47/1, 73/5, 124/5, s-maġ 34/2, s-maġım 30/4, s-maġımġa 126/4.
soraġ soru, haber, soruşturma; krş. soraḳ: 69/3.
soraḳ soru, haber,soruşturma; krş. soraġ:73/5.
söġ- sövmek: s-mek 36/4.
söz söz: 10/4, 14/2, 25/1, 48/2, 50/1, 61/1, 66/5, 93/3, 96/3, 112/1, 152/3, 156/5, 164/7, 165/7, 185/4, 201/7, s+ler 36/4, s+üm 66/4, 67/6, 169/3, s+üñ̂ 77/2, s+i 35/3, 67/3, 102/6, s+in 51/3, 119/6, s+idin 64/6, 101/6, s. bol- 66/6, s. iyle- 64/4.
sözleş- söyleşmek: s-ür 68/5.
su su: 18/2, 19/6, 38/4, 197/3, s+nı 129/5, s+yuñ̂dın 202/23, s+yıġa 107/5, s+yıdın 41/5, 175/4.
su'āl < Ar. soru: s. iyle- 93/6.
ṣubḥ < Ar. sabah, sabah vakti: 101/3, 151/4, 156/5, 201/2, ṣ-ı devlet 181/5, ṣ.-ı ruḫsārıñ̂ 26/2, ṣ.-ı vaṣl 56/2, ṣ-ı vaṣl 156/1, ṣ-ı vaṣlıdın 157/6, va'de-i ṣ.-ı viṣāl iyle- 85/1, ṣ+ını 199/6.
sūd < Far. kazanç, kâr: 60/7, 62/6, 84/3, 182/4, 201/5, s+ı 156/5, s+ıdın 135/5, s. it- 190/7, s. iyle- 40/4, s. ḳıl- 40/4.
sulṭān < Ar. hükümdar, hükümdar ailesinden olan kadın: 112/7, s-ı 'ālemdür 125/6, s+dın 6/4, s+ım 82/5, s+min 124/7.
sun- sunmak, uzatmak: s-dum 156/2, s-mas 196/7, s-ġıl 156/2, s-ġaç 179/1.
sūsen < Far. susam: 137/1, s+i 190/2.
susta- yorulmak: s-yur 39/1-5, s-yıp 29/7.
ṣu'übet < Ar. güçlük, zorluk: 78/5, ṣ+lerni 54/2.
sūz < Far. yanma, tutuşma, ateş: 49/2, 102/1, 2, 202/26, s+ı 120/5, s+ıġa 106/2. s-i cān 199/1, s-ı hicrān 124/3, s-ı hicriñ̂din 195/4, s.-ı 'ışḳımnı 83/4.
sūzān < Far. yakan, yakıcı: 10/2, 19/3, 191/1, şū'le-i s. 8/9.
sücūd < Ar. ç. secde edenler: 148/2.
südre- sürümek, itmek, yuvarlamak: s-di 179/3, s-p 90/4, 95/4.
süft < Far. küçük delik: s. ir- 10/4.
sünbül < Far. sünbül, güzellerin saçı: 12/5, 195/5, s+ni 76/3, s+üñ̂ 3/2, 97/5, s+üñ̂ni 140/3, s-i sīr-ābdın 190/3, s-i zülfüñ̂ 117/2.
süñ̂ek kemik: 164/7, s+ler 190/5.
sür- sürmek: s-düm 71/2, s-di 46/1, 208/3, s-er 67/4, s-gey 165/6, s-megey-min 127/6, s. 65/6, 129/7, s-se 48/5, s-gende 25/5, s-genip 16/8.
sür'at < Ar. çabukluk, hız: 2/4.
ṯüreyyā < Ar. ülker yıldızı: ṯ+dur 121/3.
sürme < Far. sürme: s. çik- 3/3, s. ḳıl- 28/3.

sürt- sürtmek, dokundurmask: s+er-min 104/5, s-erge 14/5, s-key-min 50/2, s-sem 200/6.
sürūd < Far. şarkı, türkü: s+ın 123/3.
süstlıḳ < Far. T. gevşeklik, tembellik: s. bol- 39/5.
süt süt: 135/3.
sütūn < Far. sütun, direk: 129/2, s+lar 129/2.
süz- süzmek: 50/7.

Ş

şād < Far. sevinçli: 203/5, ş. bol- 113/5, ş. bol- 202/32, ş. it- 80/2.
şafaḳ-gūn < Ar. Far. şafak renkli, kızıl: 56/2.
şāh < Far. padişah; krş. şeh: 2/1, 61/4, ş+ı durur 4/5, ş+lar 2/1, ş+larnıñg 87/8.
şāḫ < Far. dal, budak:ş-ı erġuvān 123/2, ş+da 129/3.
şāhlıḳ < Far. T. padişahlık: 77/7.
şākir < Ar. şükreden: 111/4.
şām < Far. akşam: 101/3, 104/3, 156/5, 181/5, ş+ġa 83/2, ş+ım 83/2, 151/2, ş+ımġa 143/5, ş+ı 16/6, 75/2, 131/7, 138/1, 3, 151/1, 153/2, ş+ıda 143/4, ş.-ı ebed 24/6, ş.-ı ġam 199/6, ş.-ı hicr 69/7, 195/2, ş.-ı hicrim 75/2, ş-ı hicrān 157/6, 201/2, ş-ı hicrāndın 151/5, ş.-ı hicrānım 85/1, ş-ı hicrānımnı 143/3, ş.-ı hicrānıñg 26/2, ş-ı hicrānıñgnı 156/1, ş.-ı hicrānı 29/7, ş-ı zülfüñgdür 195/3.
şān < Ar. aşn, şöhret: ş+ıda 29/2.
şarāb-ālūd < Ar. Far. şarap bulaşmış: la'l-i ş+ıġa 210/1.
şāriḥ < Ar. bir kitaba açıklama yazan, şerh eden: 67/4.
şarṭ < Ar. şart: ş. irür 180/2.
şāyed < Far. şayet, eğer, olabilir: 50/2, 78/6, 90/6.
şeb-gerd < Far. gece dolaşan: meh-i ş. 151/1.
şeb-gūn < Far. gece renkli, siyah: 180/4, 183/1, ḥulle-i ş. 183/3.
şebī-ḫūn < Far. gece baskını: 131/7.
şebistān < Far. yatak odası, (mec.) karanlık dünya, iç karanlığı: 3/2, 99/4, 128/4, ş-ı viṣāl 195/3, ş+nıñg 195/3, şem'-i ş+ım 172/7, ş+ımġa 19/1.
şeb-nem < Far. çiğ: 194/4, ş+din 121/4.
şedd < Ar. sıkı bağlama, sıkma: ş.-i rūḥ 10/7.
şedde < Ar. Arapça ve Farsça'da bir harfin iki defa okunması için üzerine konulan işaret: ş+dür 121/3.
şefā'at < Ar. af, bağışlama: āheng-i ş. ḳıl- 3/7.
şefīḳ < Ar. şefkatli: 202/28.
şeh < F padişah; krş. şāh: 75/7, 190/7, ş+i 2/1.
şeh-bāz < Far. giğit, gösterişli, şanlı: ş-ı himmet 181/4.
şehīd < Ar. şehit: ş. ḳıl- 192/4.
şehlā < Ar. ela gözlü, koyu mavi göz: nergis-i ş. 64/4.
şehr < Far. şehir, belde, ülke: 46/4, şeyḫ-i ş+imizni 203/31.
şeh-süvār < Ar. ata iyi binen: 201/4, ş+ım 138/5.
şek < Ar. şüphe, zan, tahmin 36/6, ş. imes 124/7, 166/5.
şek(k)er < Far. şeker: 10/5, 130/4.
şeker-bār < Far. şeker yağdıran: 203/22, la'l-i ş. 152/3, la'l-i ş+ıñg 26/1, la'l-i ş+ı 154/1, la'l-i ş+ıġa 74/3, la'l-i ş+ıça 43/1, ş+ müdür 35/3.
şeker-ḫand < Far. tatlı gülüş: ş. iyle- 54/7, ş. iyle- 96/3.
şeker-rīz < Far. şeker saçan, tatlı sevinçten gelen göz yaşı: ş. iyle- 161/1.
şekker-istān < Far. şeker kamışı: 112/1.
şekl < Ar. şekil, biçim, kılık: ş-i mevzūn 131/1, ş+idin 143/2.

şekve < Ar. şikayet: ş. ḳıl- 12/4.

şem‘ < Ar. mum: 10/2, 99/4, 128/4, ş.-i iḳbālim 32/2, ş-i felek 144/1, ş-i raḫşāndur 199/6, ş-i ruḫsārını 117/5, ş-i şebistānım 172/7, lem‘a-i ş-i ṭırāzımnı 102/8, şū‘le-i ş. 186/3, ş+i 1/6, 3/2, 32/4, 47/2, ş+idin 75/2.

şemme < Ar. bir kez koklayacak kadar, pek az şey: 160/4, ş+ī 103/4, 144/2, 172/5.

şengerf < Far. zincifre denilen boya: 74/1, 100/2, ş+i 43/4.

şer‘ < Ar. dini kurallar: 3/4.

şerār < Ar. kıvılcım: ş+ım 138/3, ş+ı 42/1.

şerbet < Ar. şerbet, içilecek tatlı şey: 26/7, 114/2, 127/2, ş+i 18/1.

şeref < Ar. şeref, büyüklük: ş+dür 42/4.

şerer < Ar. ç. kıvılcımlar: 48/2, 166/4, ş+ler 122/3.

şerḥ < Ar. açma, açıklama: 175/3, 178/2, ş+i 3/2, 102/3, 131/3, ş+in 133/1, 175/7, ş+ini 62/3, 65/5, 101/6, 160/2, ş+idin 97/4, ş. it- 95/1, ş. iyle- 35/6, 87/5, ş.-i ḥālim 65/7, ş-i hicriñ 100/2, ş-i rāz ḳıl- 98/4.

şermende < Far. utangaç: ş+si 18/1.

şevḳ < Ar. şiddetli arzu, neşe, coşkunluk: 13/7, 51/5, 129/1, ş+ıñ 107/2, endūh-ı ş+ıñ 130/2, ş+um 52/1, nāme-i ş+um 126/2, ş+umnı 98/5, ş+uñdağı 1 / 2, ş+ı 159/3, 177/1, şū‘le-i ş+ın 110/4, ş+ıda 94/6, 130/3, 187/5, 193/4, ş+ıdın 14/6, 99/3, 103/6, 119/5, 131/3, 146/2, 149/5, 194/3, 199/1, 200/1, 202/22, 203/8.

şeydā < Far. aşktan çıldırmış, düşkün, şaşkın: 20/1, 23/5, 139/6, 191/3, 200/1, ‘āşıḳ-ı ş. 197/1, bülbül-i ş. 77/6, min-i ş. 64/1, ş. bol- 139/1, 147/1, ş. irür 77/1, ş. ḳıl- 40/6, 53/1.

şeydālıġ < Far. T. şaşkınlık: ş+ım 131/3.

şeyḫ < Ar. yaşlı, şeyh: 41/6, 127/4, ş-i şehrimizni 203/31, ş+i 137/6.

şi‘ār < Ar. ayırıcı işaret, alâmet, iz: ş. ol- 171/1.

şiddet < Ar. şiddet, sertlik: 110/5, 169/6, ş-i cism-i figārımnı 103/3, ş+i 101/2.

şikāf < Far. yarık, yırtık: ş+ın 142/6, 179/5, ş. iyle- 70/3.

şikāyet < Ar. yakınma, şikayet: ş. ḳıl- 79/3.

şikest < Far. kırılmış, kırma, kırılma: 169/2, ş. bol- 24/7.

şimşād < Far. şimşir ağacı: 145/6, ş-ı ḳad 90/6, ş+ıma 155/3.

şimşād-ḳad < Far. şimşir ağacı boylı: 126/5.

Şīrīn < Far. ö. i. Ferhad ile Şirin hikâyesinin kadın kahramanı: 16/2, 21/3, 104/4, 111/3, 173/1.

şīrīn < Far. tatlı, sevimli: 35/3, 75/6, 114/7, 155/4, 161/1, cān-ı ş. 74/3.

şīrīn-kārlıḳ < Far. T. hoşluk, tatlılık: 200/5.

şīrīn-nuṭḳ < Far. Ar. tatlı söz 114/7.

şīrīn-zebānlıḳ < Far. T. tatlı dillilik: 161/3.

şīşe < Far. şişe, sırça: 10/2, 14/7, ş+ıñ 13/5, ş. bol- 13/5, ş. iyle- 12/3.

şīve < Far. naz, eda: 10/6, ş+si 57/7.

şīven < Far. inleme, sızlama: ş. iyle- 95/1.

şōhret < Ar. şöhret, ün: 110/7, ş+im 108/3, ş+i 173/1, 173/7.

şu‘ā‘ < Ar. ışık: ş+ı 42/3.

şūḫ < Far. güzel, neşeli: 200/6, 202/33, 205/1, ş.-ı bī-pervā 59/1, ş.-ı reng-āmīzniñ 74/1, ş.-ı sīmīn-ber 4/1, ş-ı bed-gümānım 177/4, ş+dın 36/5, şūḫı 84/5.

şūḫluḳ < Far. T. güzellik: ş+dın 161/4.

şü'le < Ar. alev: 52/1, 146/3, ş.-i endūh 78/4, ş.-i hicrānıñ 69/1, ş.-i sūzān 8/9, ş-i şem' 186/3, ş-i şevkın 110/4, ş+niñ 193/4, ş+ni 118/4, ş+din 32/2, ş+si 100/1, ş+sidin 19/3, 47/2, 69/2, ş+ler 32/2.

şūr-ābe < Far. göz yaşı: 54/7.

şūriş < Far. karışıklık: ş+i 162/2.

şükr < Ar. görülen iyiliğe karşı gösterilen memnunluk: 9/4, 32/1, 42/7, 86/6, 7, 120/7, 180/4, ş. iyle 63/6, ş. ḳıl- 63/1.

şükrāne < Ar. iyilik bilme nişanesi: ş-i vaşlı 134/1.

T

tā < Far. ta, kadar, değin: 1/7, 3/3, 6/5, 10/1, 2, 23/6, 24/6, 26/5, 37/5, 41/5, 44/1, 47/5, 50/5, 63/5, 64/1, 77/1, 2, 96/4, 100/3, 101/3, 107/5, 114/7, 117/7, 126/4, 129/7, 131/4, 132/1, 2, 147/7, 148/2, 150/5, 151/7, 159/3, 165/3, 167/2, 179/5, 180/1, 186/5, 192/2, 202/31, 208/2.

ta'accüb < Ar. şaşma, şaşa kalma: 24/2, t. ḳıl- 190/6.

ṭā'at < Ar. Allah'ın emirlerini yerine getirme, ibadet: 118/5, ṭ+nı 58/6.

tāb < Far. güç, kuvvet, kıvrım, büklüm, ışık: 11/1, 12/1, 2, 7, 13/4, 14/1, 65/5, 173/4, 199/5, t+da 10/1, t+ı 12/7, 40/1, 125/1, 153/2, t+ıdın 9/3, 13/2, 19/5, 150/4.

ṭab' < Ar. tabiat, huy, yaratılış: ṭ+ı 71/5.

tābān < Far. parlak: māh-i t+dur 117/2, māh-ı t+ım 80/1, māh-ı t+ımnı 134/1.

tābende < Far. parlayan, ışık veren: 181/5.

ṭabīb < Ar. hekim, doktor: 34/2, 81/6, 114/2.

ṭabībā < Ar. ey hekim: 96/6.

tāc < Far. taç: t+ıda 3/2.

ta'cīl < Ar. acele ettirme, çabuklaştırma: 25/4, 60/8, t. ḳıl- 12/3.

taġ dağ: 168/7, t+ın 145/2, t+ıġa 19/6.

taġyīr < Ar. değiştirme, başka türlü yapma: t-i 'ibāret ḳıl- 136/7.

taḥammül < Ar. dayanma, katlanma: 44/7, t. iyle- 106/3.

taḥarrük < Ar. hareket etme, kımıldama: 25/5, t. iyle- 166/5.

taḥrīr < Ar. yazma: t+ini 185/1.

taḥsīn < Ar. beğenme, takdir etme: 32/5, 111/4.

ṭāḳ < Ar. bina kemeri, kubbe: ṭ+ıdın 169/7.

ṭāḳat < Ar. güç, dayanma gücü: 12/2, 14/1, ṭ+im 106/3, 107/1, 139/4, t. bol- 12/2.

taḳdīr < Ar. beğenme, değer verme: kātib-i t. 100/4, t+ini 185/3.

taḳlīd < Ar. taklit: t+iġa 60/6.

taḳrīr < Ar. anlatma: 67/2, t+ini 185/4.

taḳvī < Ar. dinin yasakladığı şeylerden kaçınma: 58/6, 203/32.

tal dal: 39/3.

talaş- kavga etmek, dövüşmek, dalaşmak: t-tılar 187/4.

ṭaleb-kār < Ar. Far. istekli: ṭ+ı 154/6.

ṭāli' < Ar. talih, kısmet, nişangahın arkasına düşen ok: 30/2, ṭ+im 49/3, ṭ+dür 14/4, 16/6.

ta'līm < Ar. öğrenme, öğretme, okutma, yetiştirme: t+i 54/6.

tam- damlamak: t-ġu 188/5, t-sa 13/3.

ṭa'm < Ar. yeme, tat, lezzet: ṭ+ı 76/4.

ṭama' < Ar. doymazlık, açgözlülük: ṭ. ḳıl- 192/3.

tamġa damga: t+nın 55/3.

tamız- damlatmak: t-sa 13/3.

tamuġ cehennem: ṭ+ça 174/5.

tan- kaçmak, kaçınmak, inkar etmek: t-mağın17/7.

ṭa'n < Ar. ayıplama, yerme: ṭ+ıdın 162/5.

tañ şaşılacak, hayret, tuhaf: 76/7, 177/3, ni t. 3/7, 7/7, 28/7, 67/3, 70/4, 77/3, 104/3, 123/2, 152/3, 5, 193/1, t. imes 29/7, 66/2, 76/5, 94/5, 122/5, t. imesdür 24/6, t. irmes 3/5, 68/6, 127/7, 128/7, 196/6.

tañ sabah vakti: 7/7, 12/7, 37/4, 60/4, 143/6, 153/2, 181/5, t+ġa 83/2.

tañla yarın, ertesi gün, sabahleyin: 124/5.

ṭannāz < Ar. herkesle eğlenen: meh-i t+ıma 160/1, 2.

tap- bulmak: t-dım 198/2, t-tım 15/2, 31/4, 48/6, 112/2, 188/2, 202/8, t-madım 103/1, 54/6, 172/6, 198/5, 202/33, t-madı 6/7, t-tıñ 25/2, 165/7, t-tı 30/2, 77/2, 92/3, 179/5, 186/6, t-tılar 147/3, t-mış 53/7, 195/5, t-mas 47/4, 67/2, 111/4, t-man 73/1, t-ġay 3/7, 47/7, 48/1, 79/4, t-ġaylar 121/7, t-mağay-sin 15/3, t-mağay 24/3, 142/6, t-ḳay 26/7, 47/6, 67/7, 194/5, t-ḳuñ 146/3, t-ḳa-sin 101/5, t-ay 184/1, 185/4, t-may 87/1, t-mayın 85/2, 173/6, t-ġıl 146/7, t-sun 17/3, t-masun 8/6, t-sam 93/5, 127/6, 170/7, t-sañ 142/2, 189/3, t-sa 1/3, 13/4, 23/4, t-sañız 54/3, t-salar 52/7, t-ıp 90/4, t-ḳalı 47/1, t-ḳanda 64/6, t-ġan 183/4, t-mağan 46/2, t-mağ 150/5, t-mağuñ 147/7, t-mağuñdur 21/7, t-maḳ 132/7, t-maḳ 82/6, 93/3, 97/6, t-maḳḳa 3/1.

tāpāk < Far. çarpıntı, ıstırap: t+idin 82/6.

tapıl- bulunmak: t-ur 41/3, 42/6, t-mas 22/7, 23/5.

tapşur- güvennmek, teslim etmek, ısmarlamak: 188/3, 198/7, t-madım 198/4, t-madıñ 198/2, t-ay 198/1-7.

tār < Far. karanlık: t-ı cismim 153/2, t+ı 76/3, 163/1, t+ın 96/1, 175/4, t+ıdın 148/2, t+ıġa 54/5, t+ıñ 112/4, t. ir- 37/5.

ṭarab < Ar. sevinçlilik, şenlilik: ehl-i ṭ. 53/5.

tārāc < Far. yağma, çapul, talan: 147/3, t+ıda 59/3, t. it- 89/4.

ṭaraf < Ar. yan, yön, bölge, yer: 3/4, 35/4, 42/5, 60/8, 71/2, 81/3, 84/2, 99/2, 117/3, 169/1, 175/5, 201/7.

ṭārem < Far. kubbe, künbet, dam: 153/6.

ṭarḥ < Ar. atma, bırakma, dağıtma, düzenkleme: ṭ+ın 1/4, 97/1, 145/1, ṭ+ını 50/6.

ṭarīḳ < Ar. yol: ṭ+ın 200/4.

ṭarrār < Ar. yankesici: 98/6.

tart- çekmek, çizmek: t-ar-min 14/4, 46/3, t-ar 60/9, 99/3, 194/1, ta-ay 171/7, t-arġa 46/3, t-ḳan 87/6, t-ıp 29/1, 53/2, 60/8, 122/9, 160/6.

ṭās < Far. tas, su kabı: 211/1.

taṣavvur < Ar. istek, arzu: 53/5, t. iyle- 152/4.

taş taş: 22/3, 60/2, 124/3, 168/7, 178/3, 191/3, 194/2, 201/6, t+ı 44/5, 166/6, t+ın 17/1, t+ını 114/5, 169/1, t+ıdın 157/3.

taşı- taşımak: t-ġay 17/1.

taşla- taşlamak, atmak, fırlatma: t-p 44/6.

ṭavāf < Ar. bir yerin etrafını dolaşma: ṭ. iyle- 70/6.

tāvān < Far. günah: 198/5.

ṭavr < Ar. tavır, hal, gidiş: ṭ+ın 200/4.

ṭāyir < Ar. uçan, uçucu: ṭ-i ḳuds 181/4.

tāze < Far. taze, sulu, genç: 63/4, 89/2, 123/2, 138/7, 159/2, t. bol- 28/6, 33/1.

teʿālā < Ar. yüksek olsun manasına gelip, allah adıyla birlikte kullanılır: 186/5.

tebāreka'llāh < Ar. Allah mübarek etsin: 2/6.

tebessüm < Ar. gülümseme: t. iyle- 57/1, t. ḳıl- 27/1, 2, 112/1.

tecellī < Ar. görünme, belirme, talih: t+sindedür 51/6.

tedbīr < Ar. tedbir, çare: t+ini 185/1.

te'essüf < Ar. kederlenme, acıma: t+din 182/4.

tefāvüt < Ar. iki şey arasındaki fark, ayrılık: 135/4.

teh-be-teh < Far. kat kat, baştan başa, dopdolu: 112/9.

tekellüm < Ar. konuşma: 200/5, t+niñ 75/6, t. iyle- 81/4.

teklīf < Ar. teklif, birinden eziyetli, fakat başkası için faydalı bir iş isteme: 15/5, t+din 70/2, t. ḳıl- 202/29.

tekrār < Ar. tekrar: 66/1.

telaffuẓ < Ar. söyleyiş: t. iyle- 36/4.

telḫ < Far. acı: 54/7.

telḫ-kām < Far. kederli: 96/3.

temāşā < Far. bakıp seyretme, gezme: 90/6, t+sıġa 150/2, t. bol- 150/2.

temennā < Ar. dilek, istek: 121/7, 139/3, 182/1, 5, t. ḳıl- 53/2, 77/7, 182/6.

ten < Far. vücut, beden, ten: 64/2, 118/3, 119/4, t+ni 119/7, t+de 87/3, 168/5, t+din 212/1, t+im 133/4, t+im 137/3, t+im 157/3, 173/4, t+imni 16/1, 196/4, 52/3, t+imde 129/3, 173/3, t+imġa 11/4, 135/3, 187/4, t. durur 32/4.

tenaʿum < Ar. nimet içinde bulunarak rahat etme: 146/6.

teraḥḥum < Ar. acıma, merhamet: t. ḳıl- 27/1, 2.

ter-dāmen < Far. günahkar, iffetsiz, bulaşık: t+dür 102/5.

terennüm < Ar. şarkı söyleme: t. ḳıl- 27/4.

terk < Ar. terk, bırakma: 59/6, t-i cān 110/6, t-i cānım 188/1, t-i hūş 90/7, t.-i ʿışḳın 21/7, t.-i ʿışḳıñ 67/5, t-i maḥabbet 110/1, t-i mihrin 158/4, t. it- 70/5, t. ḳıl- 169/2; t+in 57/6, 61/4, 82/4, 159/7.

tersā < Far. hıristiyan: 23/4.

tesbīḥ < Ar. "süphanallah" sözünü tekrar etme: t+im 169/7.

tesḫīr < Ar. ele geçirme, elde etme: t+ini 185/5.

te'ṣīr < Ar. iz bırakma, işleme, kederlendirme: t+i 52/1, t. ḳıl- 67/4.

teskīn < Ar. sakin kılma, yatıştırma: t+i 190/3, t. bir- 174/6.

teslīm < Ar. emaneti yerine verme, kendini kedere bırakma: t. irür 136/2.

teşbīh < Ar. benzetme, benzetilme: 76/3.

teşne-leb < Far. dudağı kurumuş: t+niñ 180/5, t+ler 38/4.

tevaḳḳuf t< Ar. durma, bekleme, bağlı olma: t. iyle- 16/7.

tevbe < Ar. tövbe: 50/7.

tevehhüm < Ar. kurma, kuruntuya düşme: t. ḳıl- 27/3.

tevfīḳ < Ar. Allah'ın yardımı, uygunlaştırma: devlet-i t. 182/7.

tezvīr < Ar. yalan dolan: 54/1, nāle-i t+ini 185/2.

tın- dinmek, kesilmek, dinlenmek: t-maġur 45/1.

tındur- dindirmek: t-up 15/7.

ṭıfl < Ar. küçük çocuk: 200/1, ṭ+ın 3/6.

ṭırāz < Ar. süs, üslup, ipek ve sırma ile işleme: lemʿa-i şemʿ-i ṭ+ımnı 102/8.

tırnaġ tırnak; krş. tırnak: 145/2, 168/5.

tırnak tırnak; krş. tırnaġ: t+ça 168/5.

ti- demek, söylemek: t-p 80/5, 120/3, 152/2, 184/3.

tīġ < Far. kılıç: 58/5, 60/8, 71/2, 113/1, t+ı 48/4, 54/3, 115/5, 142/1, 154/3, 179/4, t+ıda 132/5, t+ıdın 52/3, 167/5, 173/3, t-ı hicrin͡g 187/5, t.-ı hicrān 34/1, 46/1, t-ı ḳatʿ 96/7, t.-ı ḳatl 48/5, 86/6, t-ı sitem 203/26.

tig- değmek, dokunmak: t-se 19/6, t-ip 114/5.

tigre çevre, etraf: t+side 175/2, 6.

tik- dikmek: t-miş 109/5, 112/10, t-key 37/5, t-se 70/3, t-mek 36/2, t-mekin 112/10, t-ken 22/5, t-ip 48/4.

tiken diken: 41/2, 105/2, 113/2, 120/4, 152/5, 190/4.

tikensiz dikensiz: t. bol- 23/6.

tikil- dikilmek: t-miş 167/2, t-gen 33/3.

til dil: 6/4, 97/4, 203/22, t+i 38/2, 60/4, t+in 86/7.

til- delmek: t-maġıdın 179/4.

tilbe deli: 34/3, 41/3, 47/6, 63/3, 64/5, 68/3, 71/1, 73/5, 77/1, 6, 128/7, 162/2, 163/3, 182/3, 191/3, 192/6, 199/4, 202/32, t+nin͡g 168/6, t+ni 54/2, 69/3, 86/1, t+ge 71/6, t+din 49/3, 50/3, t+ler 114/1, t. bol- 91/5, 185/5.

tilbere- delirmek: t-p 15/1, 96/6.

tile- dilemek: t-r-sin 74/4, t-r 52/3, 77/7, 93/5, 144/5, t-p 122/4, 184/4.

tilmür- bakmak, hasretle bakmak: t-üp 17/4.

tin- dinmek, dinlenmek: t-se 172/1, t-ey 172/1.

tin͡g denk, eşit: 115/4, 166/6, t. durur 150/7, 139/ 7, t. imes 196/7, t. irmes 75/5, t. bol- 9/2, 92/3, 151/3.

Tin͡gri Tanrı, Allah: 44/7, 46/3, 114/4, 142/4, 182/3, 196/6, T+nin͡g 173/6, 185/3.

tipren- deprenmek, tepinmek: t-me 16/8.

tīr < Far. ok: t-i bārān-ı firāḳ 196/4, t-i bārān-ı ġamın͡g 172/2, 198/6.

tīre < Far. karanlık, (mec.) üzüntü: 17/2, 55/4, 97/6, 120/2, 151/2, 165/6, 181/5, 199/6, t+dür 26/2, 52/4, 118/7, 143/3, 159/6.

tirgüz- diriltmek: t-di 7/2, t-diler 18/2, t-ür 7/2, 72/2, 81/4, t-üp 36/1.

tirig diri, canlı: 73/3, 189/3, t. bol- 39/4.

tiriglik dirilik, canlılık: 52/6, 73/3, 184/2, t+din 70/2.

tiril- dirilmek: t-din͡g 80/5, t-gey 65/2, t-güm 172/3.

tirle- terlemek: t-gen 10/3.

tiş diş: 107/5, t+in͡g 8/2, t+i 67/1, t+leri 163/2.

tişil- deşilmek, yarılmak: t-mişdür 82/6.

titregüç (gelinlerin başlarına takılan) süslü taç: t-i 121/7.

tīz < Far. tez, çabuk: 174/3, t. iyle- 52/1, 161/1.

tofraġ toprak; krş. tofraḳ: 94/2, 167/4, 168/4, 196/7.

tofraḳ toprak; krş. tofraġ: 56/4, 195/4, t+ḳa 50/5, 169/2, t+ının͡g 97/3, t+ı 44/5, t+ın 28/3, 50/5, 122/9, t+ıġa 200/6, t+ıda 168/4.

toġra- doğramamk: t-dı 179/4, t-ban 203/26.

toḫm < Far. tohum: t+ın 46/7, t.-ı vefā 48/6.

toḫtat- dinlendirmek, beklettirmek; krş. toḳtat-: t-ay 201/7.

toḳta- beklemek, dinlenmek: t-mas 184/4.

toḳtat- dinlendirmek, beklettirmek; krş. toḫtat-: t-a alman 196/5.

tol- dolmak: t-ġay 102/2, t-ġunça 190/4.

tola dolu: 48/7, 131/8, 199/3.

toldur- doldurmak: t. 13/6.

tolġan- dolanmak, dolaşmak: t-dı 199/5, t-maġıdın 191/4.

ton elbise, renk: 7/7, t+ı 21/1, 22/2.

tonluġ elbiseli, renkli: 122/1, 165/2.
toy- doymak: t-up-min 137/4, 202/25.
toynaġ tırnak: t+ıġa 104/5.
töhmet < Ar. suç, kabahat: 177/4, t+i 173/1.
tök- dökmek: t-ti 8/4, 62/3, 121/6, 143/4, 187/5, t-er 57/4, 166/7, t-erge 12/6, 198/5, t-key 54/7, t-se 194/4, t-meyin 202/20, t-mek 167/4, 195/1, t-küçi 8/4, t-üp 15/3, 27/1, 160/3, t-keli 141/3.
tökül- dökülmek: t-gey 166/3.
töñgter- döndürmek: t-ey 192/7, t-ip 9/2.
töz sabretmek, tahammül etmek: 50/4, t-mediñg 50/4, t-mes-min 7/6, t-mey 15/5, t-meyin 15/4, 16/3.
ṭūbī < Ar. cennetteki ağaç: 61/3, 122/2, ṭ.-i cennet 60/5, 102/6, 112/5.
tūde < Far. yığın, küme: t.-i ġabrā 2/5.
ṭūfān < Ar. tufan, Nuh tufanı: 9/5, 94/2, ṭ+ı 128/3, 192/7, 208/1, ṭ. ḳıl- 78/3, ṭ.-ı eşkim 50/6.
ṭuġyān < Ar. taşma, taşkınlık: ṭ. ḳıl- 78/5.
tuḳ- doğmak: t-ḳan 21/2.
tuman duman: 180/4, t+nı 180/4.
ṭuʿme < Ar. yiyecek, azık: ṭ+si 44/6, ṭ. bol- 154/7, 202/14.
ṭūr Tur dağı: ṭ+ında 156/6.
tur- durmak; krş. dur-: t-mas 25/4, 74/5, t-maydur 113/1, t-ġan 14/3, t-ġunça 93/2, t-up 17/7, t-uptur 17/6.
ṭurfe < Ar. görülmemiş, yeni, tuhaf: 16/4, 69/4, 81/5, 93/6, 117/3, 174/3, 176/1, 203/7, ṭ+dür 166/2, ṭ+raḳ 112/9.
turla- dolaşmak, sarmak: ṭ-dı 16/1.
ṭurre < Ar. alın saçı, kıvırcık saç lülesi: 52/4, ṭ+ni 77/3, ṭ+sin 98/6.
turur dır, -dir; krş. durur: 10/6, 25/7, 49/4, 5, 79/2, 106/5, 107/1, 5, 132/5, 143/5, 144/4, 150/2, 172/3, 189/7.
tuş denk, eşit, benzer: 142/3, 173/3, t+ıdın 142/3, 173/3.
tut- tutmak: t-tum 107/4, 148/6, 202/30, t-tı 94/2, 148/1, 177/7, 180/2, 196/3, t-madıñg 85/1, 2, t-mış-min 201/4, t-ar 192/1, t-arġa 105/3, t-mas 29/3, t-mas 29/6, t-man 199/7, t-ġay 64/2, t-ġay 108/3, t-maġay 61/4, t-ġum 70/5, t-ay 119/6, t-ay 185/3, t-mayın 12/6, t-ġıl 85/3, t-maġıl 158/5, t-ḳıl 6/6, 28/6, 48/7, 70/2, 131/8, 165/6, 171/3, t. 14/6, 45/6, 70/1, 75/7, 76/6, 78/6, 103/6, 111/7, 123/6, 138/6, 150/6, 159/7, 187/8, 192/2, t-ma 10/6, 116/5, t-sam 9/3, t-sa 191/6, t-maḳnı 110/7, t-ġaç 15/7, t-up 46/5, 122/8, t-up-min 35/6.
tutaş- tutuşmak, ateş almak: t-tı 19/1, 193/5, t-mış 158/3, t-ḳan 109/1, 146/3.
tutul- tutulmak: t-mış 50/1, 135/6, t-ġan 190/4.
ṭūṭī < Far. papağan: 67/2.
tūtiyā < Far. papağan, Ar. çinko: t+sı 79/1.
tügen yara, yanık yarası: 113/1.
tügre- kapamak: t-di 179/5.
tüken- tükenmek: t-mes 73/1.
tümen on bin, çok, pek çok: 15/5, 21/3, 44/2, 74/2, 76/6, 95/4, 143/4, 151/6, 173/3.
tün gece: 24/4, 29/2, 151/4, sīm-āb-ı t. 109/3, t+de 180/1, t+de 120/1, t+i 71/2, 102/8, 103/5, 131/7, 138/6, 176/3, 196/1, t+ide 55/4, t+idin 52/4, 180/3, t+in 56/2, t+ler 38/3, t+lerde 186/4.
tünd-bād < Far. sert rüzgar, kasırga: t-ı hicr 58/4.
türk ü tāz < Far. yağma, çapul: 131/6.

türlüg türlü, çeşitli: 87/6, 122/1, 147/2.

tüş rüya: t+de 37/4, t+ümge 16/6, 114/4, t. ir- 37/4.

tüş- düşmek: t-tim 123/4, t-tüm 85/2, t-ti 14/2, 19/1, 3, 44/1, 46/7, 92/5, 101/6, 133/2, 156/1, 165/4, 182/2, 193/4, t-gü 69/6, t-miş 35/5, t-mes 126/2, t-üpmin 98/2, t-üptür 53/5, 147/4, 163/1, 163/2, t-üptür-min 10/1, t-key 102/3, 164/4, 165/2, 167/6, t-mey t. durur 9/7, t-se 19/7, 77/4, 13/1, 137/5, 163/7, 174/4, t-keli 6/4, 80/1, 83/1, 106/5, 191/1, t-ken 12/1, 69/3, 87/9, 191/1, t-ken t. irmiş 110/1, t-kenniñ 92/5, t-üp 78/2.

tüz- düzmek, düzenlemek: 201/7, t-düm 111/2, t-ey 185/1, t- 50/7, t-geç 10/7, t-güçi 181/3, t-üben 105/4, t-üp 149/4.

tüzet- düzenlemek: t-ken 89/4.

U

u < Far. ve; krş. ü, vü: 1/2, 4, 2/7, 3/6, 4/4, 5/4, 9/5, 10/6, 11/2, 12/1, 2, 15/1-4, 16/3, 17/4, 19/7, 20/7, 23/3, 24/2, 26/3, 31/7, 34/1, 3, 39/2, 40/4, 43/3, 44/1, 7, 49/2, 50/6, 51/1, 2, 5, 53/7, 54/6, 55/4, 56/4, 59/4, 6, 61/2, 5, 62/6, 64/2, 65/5, 68/4, 69/1, 70/3, 5, 73/2, 78/3, 82/4, 83/5, 84/1, 2, 4, 7, 88/5, 89/2, 91/2, 3, 92/4, 99/3, 100/4, 102/1, 2, 7, 104/3, 4, 106/5, 111/3, 113/4, 114/1, 115/2, 3, 116/1, 2, 122/7, 123/7, 124/1, 3, 125/4, 126/6, 128/1, 129/1, 130/3, 133/5, 7, 135/5, 136/3, 139/1, 144/3, 4, 145/5, 146/1, 4, 147/1, 3, 148/7, 149/2, 3, 150/7, 151/7, 153/1, 155/1, 2, 5, 156/5, 162/1, 170/1, 4, 171/2, 3, 5, 173/1, 174/2, 5, 176/3, 177/2, 178/2, 179/2, 187/6, 188/2, 189/2, 4, 5, 190/2, 190/3, 191/5, 193/5, 194/1, 195/1, 200/2, 6, 201/2, 202/3, 28, 203/3, 8, 18, 211/1.

uç uç: u+ın 86/2, u+ıdın 140/2.

uç- uçmak: u-masun 96/2, u-ḳay 109/5.

uçra- karşılaşmak, rastlamak: u-mas 126/5.

uçrat- karşılaştırmak: u-ay 201/4.

uçḳun kıvılcım: 177/1, 179/1, u+ı 19/1, 196/2, u. bol- 110/4.

ʿuḳūbet < Ar. eziyet, azap, ceza: ʿu+ler 160/3.

ulus millet, halk: 3/1, 4/5, 82/6, 90/5, u+nıñ 189/1, u+nı 138/5, u+dın 76/6, u+ġa 82/3.

um- ummak, ümit etmek: u+arda 16/7.

ʿummān < Ar. okyanus, deniz: baḥr-ı ʿu. 164/3.

unut- unutmak: u-up 197/5.

unuttur- unutturmak: u-dı 31/4.

ur- vurmak, çarpmak: u-madım 125/3, u-duñ 86/6, u-dı 6/6, 124/3, u-ar 22/3, 149/4, 200/6, u-arġa 199/3, u-may 93/4, u-mayın 160/5, u-maġıl 199/5, u-ma 59/7, 127/5, u-sañ 85/4, u-sa 205/2, u-maġım 5/3, maġımnı 201/6, u-maḳ 18/1, u-up 177/6, 178/3, 191/3.

ʿuryān < Ar. çıplak: 154/7, cism-i ʿu. 164/2, min-i mecnūn-ı ʿu. 166/3, dīvāne-i ʿu. 94/5, min-i ʿu. 114/5, mecnūn-ı ʿu+ımġa 19/3.

uşbu işbu, bu: 8/9, 50/2, 56/3, 81/4, 112/7, 115/4, 160/4, 182/7.

ʿuşşāḳ < Ar. ç. aşıklar: 1/7, 18/5, 18/7, 20/7, 35/7, 50/3, 53/3, 59/6, 171/7, 192/3, ʿu-ı bī-sāmān 127/7, zümre-i ʿu. 20/5, ʿu+nı 111/2, ʿu+ıñ 3/7, ʿu+ıġa 188/4.

utru karşı, karşılık, cevap: 14/2, u+sıda 102/6.

uyaḳ- (ay, güneş) batmak: u-ḳaç 151/2.
uyal- utanmak: u-sam 94/5.
uyat utanç, utanma: 18/1.
uyatlıḳ utangaçlık: 103/2.
uyu- uyumak: u-r 139/6, u-p 122/7.
uyḳu uyku: 83/1, 101/3, 151/7, uyḳuda 24/2, 60/7, u+dın 16/6, 201/5, u+ġa 81/7, u+sıdın 20/6, 60/7, 172/6.
uzal- uzanmak, yetişmek: u-ur 13/4.
uzun uzun: 97/5, 186/4, u+dur 29/7.

Ü

ü < Far. ve; krş. u, vü: 1/2, 3/4, 4/4, 6/2, 7/6, 10/1, 11/1, 2, 12/5, 13/6, 15/6, 16/2, 18/2, 6, 20/6, 21/1, 23/2, 24/4, 29/2, 5, 32/5, 33/2, 38/1, 44/2, 51/5, 54/4, 6, 59/3, 6, 60/7, 64/2, 65/5, 67/6, 69/7, 72/5, 74/1, 3, 4, 75/3, 5, 78/2, 5, 7, 82/7, 84/2, 87/2, 88/5-7, 91/2, 92/5, 94/1, 95/3, 96/2, 5, 97/3, 98/2, 5, 99/1, 2, 5, 100/3, 4, 101/1, 2, 102/3, 7, 104/4, 105/1, 106/1, 3, 107/1-3, 109/4, 7, 110/6, 111/4, 6, 114/1, 2, 5, 7, 115/4, 120/1, 124/1, 125/3, 128/2, 131/6, 133/1, 134/2, 135/4, 139/3, 141/4, 145/6, 147/3, 149/3, 150/3, 4, 152/6, 153/2, 155/3, 159/4, 163/6, 166/2, 169/4, 171/1, 172/5, 173/1, 3, 4, 176/1, 177/1, 178/2, 183/4, 186/5, 189/2, 4, 191/7, 194/1, 195/7, 197/5, 199/5, 200/5, 7, 202/11, 28, 203/1, 13, 16, 28, 32, 204/1, 206/2, 212/1.
üç üç (sayıda): 174/4, 5.
üçün için, yüzünden: 3/4, 22/5, 24/7, 30/4, 32/4, 33/4, 34/2, 37/5, 42/4, 50/5, 55/5, 57/3, 66/3, 68/5, 72/4, 84/5, 87/8, 89/7, 94/3, 109/4, 114/4, 118/6, 124/4, 134/1, 142/4, 152/7, 160/7, 161/1, 170/5, 182/3, 183/2, 188/7, 196/6, 198/6, ü+dür 60/8.
ülfet < Ar. tanışma, görüşme, konuşma: ü+im 106/5.
üm(m)īd < Far. ümit, umut: 5/5, 101/5, 177/5, ü.-i luṭf 36/7, ü+im 110/3, naḫl-i ü+im 208/4, ü+i 2/7, 11/5, 43/2, 44/7, 61/7, 110/5, 144/4, 150/5, 156/1, 178/6, 180/5, 198/4, ü+idin 63/7, ü+iġa 107/1.
ümīd-vār < Far. ümitli: 44/1.
ümmü'l-kitāb < Ar. "kitabın anası" manasına gelen ibare Kur'an-Kerim'in ilk suresi olan Fatiha suresi için kullanılır: āyet-i ü. 11/4.
ün ses, şöhret: ü+üñgni 152/3, ü+i 71/1, 196/1, ü+in 169/7.
ünçi inci; krş. inçü: 121/7, ü+din 121/3, ü+si 121/2, ü+ler irmes 121/4.
üns < Ar. alışkanlık: 201/4.
ünvān < Ar. unvan, lakap: ü+dın 126/2.
üst üst: ü+ide 121/4, 129/4, 163/2, 5, 193/3, ü+iġa 109/6, ü+ige 96/5, ü+inde 130/4, ü+ine 163/1-7, 164/1-7, 165/1-7, 166/1-7, 167/1-7.
üstād < Far. üstat, usta: ü+ıdın 111/4.
üstüvār < Far. sağlam, dayanıklı, güvenilir: ü. ol- 171/6.
üz- kırmak, kesmek, koparmak: ü-di 101/7, ü-mekke 107/3.
üze üzerine, üzerinde, üstüne, üstünde, krş. üzre: 3/1, 13/2, 22/2, 5, 53/5, 57/3, 65/3, 74/3, 77/3, 101/1, 105/3, 109/1, 122/1, 129/4, 130/3, 4, 148/1, 157/4, 164/2, 168/1-7, 203/10.
üzgün taşkın: ü+i 196/3.
üzre üzerine, üzerinde, üstüne, üstünde, krş. üze: 7/5, 11/3, 13/3, 22/5, 24/3, 35/4, 52/4, 65/1, 69/1, 74/1, 86/3, 89/7, 94/5, 97/3, 99/3, 109/3, 112/10, 113/1, 123/2, 124/7, 132/3,

148/3, 157/4, 162/3, 163/4, 164/5, 165/2, 180/2, 193/6.

üzül- kırılmak: ü-se 96/7.

V

vācib < Ar. yapılması dinen gerekli olan, zorunlu: v+dür 51/2.

va'de < Ar. vade, söz verme: 192/4, v+niñ 33/5, v. iyle- 203/9, v. ḳıl- 68/5, v.-i ṣubḥ-ı viṣāl iyle- 85/1, v-i vaṣl 157/2, 178/7, v-i mihr 203/16.

vādī < Ar. vadi: v+si 68/3, v+siġa 187/2, v+sinde 88/4, 188/2.

vaḥşī < Ar. yabani, insandan kaçan: 203/24.

vaḥy-āsār < Ar. vahy eserleri: kelām-ı pāk-i v. 66/1.

vā'iẓ < Ar. Far. ey vâiz: v+ā 9/4, 173/6.

vāḳı'ā < Ar. olmuş bir iş, gerçek: 107/3.

vāḳıf < Ar. haberli olan: 142/4, 160/4, v. irmes 135/4, v. irmes-siz 87/2, v. bol- 68/2.

vaḳt < Ar. vakit, zaman: v+ı 6/1, 16/9, 132/5, v+ıda 25/5, 66/6, 139/6, v+ī "bir zaman" 178/5.

vālih < Ar. şaşkın, şaşırmış: 4/4, 197/5, v. bol- 16/2, v. ol- 185/5.

va'llāh < Ar. " Allah için, Allah hakkı için" anlamına gelen yemin: 39/4.

va'llāhu a'lem bi'ş-ṣavāb < Ar. doğrusunu Allah bilir: 11/5.

Vāmıḳ < Ar. ö. i. Vamık ile Azra hikâyesinin erkek kahramanı: 15/4, 16/3, 54/6, 128/1, 179/2.

varaḳ < Ar. kağıt, kitap yaprağı: v+nı 169/4.

vaṣf < Ar. tasvir, vasıflandırma, görnüş: v. iyle- 175/5, v+ıñ 1/1, 29/2, v+ın 66/2, 202/24, v+ını 66/2, 114/7, v+ıda 67/1, v+ıdur 12/5.

vaṣl < Ar. kavuşma: 13/7, 24/7, 37/5, 45/5, 46/2, 46/7, 47/2, 50/4, 54/3, 56/3, 63/7, 65/6, 68/5, 73/1, 75/2, 85/2, 87/1, 88/1, 93/5, 101/5, 110/5, 127/1, 132/1, 7, 144/4, 150/5, 182/2, 184/3, 189/2, 192/1, 194/5, 198/4, 201/2, kemend-i v. 8/8, 30/5, ṣubḥ-ı v. 56/2, 156/1, va'de-i v. 157/2, 178/7, zülāl-i v. 181/6, v.-ı cāmıdın 45/3, v.-ı dil-ḫ̌āhıñ 79/3, v+dın 67/7, v+ım 203/14, v+ıñ 37/4, 80/2, 86/7, 107/1, 116/5, 122/4, bāde-i v+ıñ 30/1, gül-i v+ıñ 6/5, künc-i v+ıñ 77/7, yād-ı v+ıñ 130/2, v+ıñga 11/5, v+ıñġa 96/1, v+ı 14/4, 42/7, 72/2, 94/6, 106/5, 124/4, 135/2, 144/6, 170/2, 176/6, 187/1, 205/2, cām-ı v+ı 103/6, cür'a-i v+ı 144/6, Kā'be-i v+ı 199/7, naḳd-i v+ı 182/5, şükrāne-i v+ı 134/1, v+ınıñ 127/5, 175/7, v+ın 85/3, 152/2, 152/4, 199/4, v+ını 45/6, zülāl-i v+ını 85/3, v+ıda 14/3, v+ıdın 24/1, 46/1,101/5, 137/5, 202/33, 202/8, meş'al-i v+ıdın 117/5, ṣubḥ-ı v+ıdın 157/6, v+çe 65/6, v+ıdur 130/5, v. irür 135/7.

vaṭan < Ar. vatan, yurt: 15/5, 64/2, v. ḳıl- 113/3, 158/6, v. tut- 9/3.

vā-veylā < Ar. feryat, çığlık: 62/6, 203/3.

vāy < Ar. vay, eyvah, yazık: 30/2, 41/7, 45/3, 68/5, 106/1, 108/2, 110/5, 113/2, 144/6, 147/2, 170/1, 194/2.

vech < Ar. yüz, surat: v-i ḥasen 113/5, v+u'llāhdur 72/2.

veche < Ar. yüz: 42/2, v+din 38/3.

vedā' < Ar. ayrılma, veda: v. ḳıl- 124/5.

vefā < Ar. bağlılık, sadakat: 4/4, 10/6, 53/2, 89/6, 96/5, 103/7, 147/5, 187/8, 187/8, v+nı 98/5, v+dın 123/5, v+sın 49/4. būy-ı

v. 74/6, 151/6, 175/6, ehl-i v. 53/2, resm-i v. 79/2, toḫm-ı v. 48/6, v-yı bī-şümārımnı 103/7, v. iyle- 203/16, v. ḳıl- 190/6, v. ḳıl- 23/6, 63/2, 86/4, 89/6.

vefālıḳ < Ar. T. vefalı: 165/7.

vefāsız < Ar. T. vefasız: 79/2, 157/7, 158/1, v+dın 125/3, v+lar 86/6. v. bol- 63/1.

veh < Ar. vah, yazık: 5/3, 4, 8/1, 9/1, 5, 14/4, 15/3, 16/2, 6, 19/1, 22/2, 24/4, 31/6, 33/4, 34/1, 4, 36/1, 37/2, 4, 38/2, 40/4, 41/2, 43/4, 45/2, 47/3, 49/1, 2, 56/1, 2, 57/3, 58/5, 6, 62/1-3, 5, 69/1, 73/1-3, 75/4, 77/3, 7, 82/5, 83/2, 83/4, 84/1, 9, 85/3, 89/2, 92/4, 93/1, 3, 96/2, 97/2, 100/1-3, 101/3, 102/7, 104/5, 105/1, 4, 106/4, 108/2, 110/4, 111/1, 122/4, 6-8, 123/2, 124/1, 4, 126/5, 130/3, 137/5, 139/1, 141/2, 6, 142/6, 145/1, 147/5, 149/2, 3, 152/2, 3, 155/3, 156/3, 158/6, 159/2, 162/3, 4, 166/6, 167/5, 171/1, 5, 173/2, 174/6, 177/4, 5, 183/3, 4, 185/1, 3-5, 187/2, 188/1, 4, 189/4, 190/1, 191/2, 195/2, 196/4, 199/1, 200/1, 203/1, 212/1.

vehm < Ar. korku, şüphe: 82/3, 108/4, 147/2.

velī < Far. fakat, ama: 61/4, 62/3, 92/5, 94/6, 182/5, 185/2, 191/4, 200/3.

velīk < Far. ancak, ama, lakin; krş. velīkin: 51/3, 148/4, 152/6, 191/6.

velīkin < Far. ancak, ama, lakin; krş. velīk: 25/7, 84/8.

vezn < Ar. ölçü: v+içe 29/3.

vīrān < Far. yıkık, harabe, üzgün: 8/1, 37/2, 78/1, 158/2, 164/4, 166/6, v+nı 202/35, v+ım 81/1, 82/1, v+ımnı 153/4, v+ımġa 19/2, v+ını 187/3, v+ıdın 41/3, v. bol- 78/1, 111/8, 144/3, v. ḳıl- 146/1, 165/3, v-min 124/6.

vīrāne < Far. yıkılmış, harap olmuş yer, yapı: 95/2, 136/1, 203/30, v+ni 186/6, gūşe-i v+ī 144/4, v. bol- 128/3.

vird < Ar. belli zamanlarda okunması adet olan Kur'an cüzleri, dualar: v+i 142/7.

viṣāl < Ar. ulaşma, kavuşma: 46/2, 93/5, 119/7, 127/6, v+imni 203/11, v+iñ͡g 32/1, 61/7, 106/4, 115/1, 123/4, 180/5, 189/5, v+iñ͡gġa 178/1, v+iñ͡gdin 36/4, 140/1, v+i 15/7, 48/3, 98/1, 183/5, v+ide 27/4. cām-ı v. 146/6, şebistān-ı v. 195/3, vaʿde-i ṣubḥ-ı v. 85/1. v. ol- 5/1.

vuḳūf < Ar. anlama, bilme, durma, duruş: 82/6.

vü < Far. ve; krş. u, ü: 4/5, 6/1, 10/2, 11/1, 14/2, 15/1, 16/2, 25/4, 29/5, 59/1-7, 79/2, 81/4, 89/5, 7, 101/5, 109/3, 110/2, 111/3, 5, 112/9, 114/4, 117/4, 119/5, 128/3, 135/2, 145/3, 153/4, 154/4, 171/7, 174/4, 175/3, 176/1, 179/5, 193/2, 203/32, 35.

Y

ya yay: 139/7, y. ḳıl- 40/3.

yā < Ar. ey, hey: 1/7, 47/6, 60/1, 72/2, 79/4, 84/5, 96/4, 101/7, 122/2, 172/6.

yā yahut, veya: 4/2, 7/1, 8/2, 7, 13/2, 19/2, 3, 5, 22/6, 35/1, 2, 4-6, 43/1, 44/7, 48/2, 3, 58/1, 98/5, 109/2, 112/2-4, 6, 119/4, 121/3, 5, 122/4, 130/4, 5, 138/2, 5-7, 139/6, 143/3, 150/7, 152/1, 174/6, 175/1, 5, 178/3, 182/4, 183/1, 187/1, 190/7, 194/5, 195/6, 197/3, 202/6.

yād < Far. hatırlama, anma: 111/3, y+ıma 155/1, 156/1, 2, y+ı 12/5, 71/2, y+ın 187/1, y+ını 54/4, y+ıdın 111/1, 2, 130/1, 153/2, y-ı vaşlıñġ 130/2.

yādigār < Far. bir kimseyi veya nesneyi hatırlatacak şey: 198/6.

yafraķ yaprak: y+ı 121/4, y+ıdın 35/3, y. irmes 6/4.

yaġ- yağmak: y-dı 172/2, 187/7, y-sa 16/7, y-ıp 14/3.

yaġdur- yağdırmak: y-dı 169/1, y-ur 81/1, y-ġalı 40/3, y-up 44/5.

yaġın yağmur; krş. yamġur: 187/7, 121/6, y+nıñġ 196/4.

yaġmā < Far. yağma, çapul: 147/3, 182/2, y. bol- 150/3, y. iyle- 59/4.

yaġmak yağmak: 121/6.

yaḫşı güzel, iyi: 91/1-5, 174/5, 191/4, y. irmes 123/5, y+rak 136/7, 190/4.

yaḫşılıķ güzellik, iyilik: 84/8.

yāḫūd < Far. yahut, veya: 5/4, 43/4, 98/6, 103/1, 138/4.

yaķ- yakmak: y-tı 194/5, y-ar 106/4, y-mış 110/2, y-ķay 166/6, y-ma 113/5, 154/3, y-ķan 114/5, y-ķanı 197/4, y-ķanıça 113/5.

yaķa yaka: 178/3, y+sın 151/4.

Ya'ķūb < Ar. ö. i. Hz. Yusuf'un babası: miḥnet-i Y. irür 144/2.

yāķūt < Ar. yakut, değerli bir taş: 76/4, lāle-i y-ı kevn 105/3, cām-ı y+ġa 14/6.

yalañġ çıplak, yalın: y. iyle- 142/1.

yalbar- yalvarmak: y-ay 192/4, y-ıp 15/5.

yalġan yalan: 19/4, 84/7, 157/2, 'ahd-i y+ımġa 19/4.

yalġuz yalnız: 154/5.

yalġuzluķ yalnızlık: y+ġum 37/2, 151/2, y+um da 103/5.

yaman kötü, fena: 115/1, 123/5, y+ım 141/7, y+ımdur 84/8.

yamanla- y-ptur 36/5.

yamġur yağmur; krş. yaġın: y+ın 78/3.

yan yan, taraf: 15/1, 4, 16/1, 19/7, 51/2, 55/3, 71/1, 7, 78/4, 118/2, 120/4, 132/6, 142/1, 164/2, 172/1, 179/3, y+nı 88/2, y+dın 58/3, y+ımda 103/5, y+ıda 29/4, 35/1.

yan- yanmak: y-masun 117/7.

yana yine, tekrar, başka, yeniden: 1/1, 22/7, 23/7, 32/5, 41/7, 49/4, 52/5, 58/6, 93/6, 94/2, 98/3, 114/4, 131/4, 5, 134/1, 140/2, 142/4, 6, 147/1, 151/2, 152/1, 2, 157/3, 158/4, 162/1-5, 163/6, 174/1, 180/5, 203/1.

yandur- döndürmek, geri çevirmek: y. 117/5, 119/7, 150/1.

yañġġı yeni: 159/2.

yañġı yeni: 163/5.

yañġla yenile, henüz, (zaman için) yeni: 21/2.

yañġlıġ gibi, benzer: 2/2, 21/2, 24/5, 52/1, 63/1, 63/2, 76/2, 83/2, 90/6, 90/7, 33/4, 102/9, 108/5, 118/2, 129/6, 13/1, 6, 143/3, 171/2, 172/7, 173/3, 4, 193/2.

ya'nī < Ar. yani, doğrusu, sözün kısası: 30/4, 31/3.

yap- kapamak, örtmek: y-tıñġ 113/4.

yapıl- kapanmak, örtülmek: y-ur 41/1, 42/1, 5, y-mış 135/6.

yapınçı yağmurluk: 193/5.

yār < Far. sevgili, dost: 12/7, 14/7, 15/2, 16/6, 7, 20/7, 25/1, 6, 36/6, 42/7, 46/5, 51/7, 53/4, 57/3, 62/3, 65/6, 66/5, 70/5, 73/1, 91/4, 94/7, 96/5, 97/1, 98/4, 101/2, 5, 104/7, 113/5, 114/1, 130/5, 133/7, 139/7, 141/5, 144/5, 145/7, 148/6, 150/7, 152/4, 152/4, 152/7, 154/5, 157/6, 160/7, 165/7, 167/7, 171/1, 174/1, 2, 6, 175/7, 179/3, 185/5, 188/4, 200/7, 202/28, y+nıñġ 103/6, 143/7, y+nı 7/6, 127/3, 184/1,

y+ġa 127/7, y+dın 28/1, 52/6, 73/2, 84/8, 93/6, 202/34, y+im 33/2, y+i 43/7, 62/1, 128/7, y+iġa 49/4, 91/5, 180/2, y+içe 43/7, y. imiş 62/1, y. bol- 147/5.

yar- yarmak: y-u "yar, iki parçaya ayır" 142/1.

yara yara: y+lardın 87/3.

yāre < Far. yara: y+dür 34/1, 2, y+sin 74/5.

yarat- yaratmak: y-tı 186/5.

yārlıḳ < Far. T. dostluk: 200/1, 4.

yārsız < Far. T. dostsuz: 45/7, 73/3, 128/1, 134/5.

yārsızlıḳ < Far. T. dostsuzluk: 104/7.

yaru- aydınlanmak: y. 142/7, y-p 75/2.

yaruḳ ışık, parlaklık: 22/5.

yarut- aydınlatmak, parlatmak: y-tum 110/4, y-madıṅ̂g 85/1, y-ur 69/2, y-mağıl 117/5.

yastan- uzanmak, dayanmak: y-ay 172/3.

yaş göz yaşı: 62/3, 100/5, 160/3, 195/1, 203/27, 204/2, y+ım 6/3, 17/6, 22/2, 24/2, 39/3, 55/3, 146/2, 164/3, 202/18, y+ımnı 6/2, 51/1, y+ımdın 203/18, y+ımdur 122/1, y+ıṅ̂g 150/5, y+ı 80/1, 149/3, 173/7.

yaşıl yeşil: 165/2.

yaşun- saklanmak, gizlenmek: y-mış 117/7.

yaşur- saklamak, gizlemek: y-duṅ̂g 79/5, y-up-min 8/6, y-mış 10/7, y-ġay-sin 95/5, y. 118/4, y-ġıl 171/4, y-ġan 117/3, y-mağan 122/5, y-masdın 171/4, y-up 161/2, 203/2.

yaşurun gizli, gizlice: 51/3, 107/4, 136/6, 148/3, 172/7, 187/9.

yat yabancı: y+nı 50/3.

yat- yatmak: y-mış 122/4, y-ġan 89/7.

yavut- yaklaştırmak: y-madıṅ̂g 85/5.

yay- yaymak: y-dı 2/3.

yaz- yazmak: y-dım 51/1, 65/4, y-sam 65/7, y-masam 126/2, y-salar 65/6, y-ay 101/6, y-ġalı 100/2, y-ġan 88/5, 121/4, y-ġanda 108/5, y-ıp 30/4, 98/4.

yazġur- suçlamak, yanıltmak, suça itmek, yoldan çıkarmak: y-maṅ̂ġız 61/5.

yazıl- yazılmak: y-ur 41/6.

yazuḳ suç, günah: y+umdın 80/5.

yeksān < Far. bir, eşit, düz: 67/1, 78/1, 146/1.

ye's < Ar. ümitsizlik: y+i 61/7.

yetīm < Ar. yetim, yalnız: 127/6.

yıġı göz yaşı, yaş: y+dın 184/3.

yıġıl- yığılmak, toplanmak: y-sa 42/3.

yıġla- ağlamak: 45/4, y-dım 151/2, y-ram 80/3, y-r 14/3, 80/1, y-ma 181/1, 209/1, y-rda 151/3, y-mağdın 196/5, y-maḳdın 134/3, 197/3, y-ban 48/5, y-p 65/4, 95/1, 191/5, y-r irdim 151/1, 178/3.

yıġlat- ağlatmak: y-ay 201/2, y-ıp 31/1.

yıḳ- yıkmak: y-tı 196/4.

yıḳıl- yıkılmak: y-dım 172/6, y-ġaç 16/1.

yıl yıl, sene: 46/2, 172/2, y+lar 172/5.

yılçılıḳ yıllık, senelik: 2/5.

yıraḳ uzak: 73/3, 96/4.

yırt- yırtmak: y-ıp 178/3.

yi- yemek: y-me 181/2, 3, 6, 183/5, 209/3, y-mek 151/7.

yigit yiğit, genç: 9/7, 17/4, 20/1-7, 21/1-7, 22/1-7, 23/1-, 23/1-3, 5-7, 139/2, y+ler 22/3, 66/6, y+dür 193/7.

yigitlik yiğitlik, gençlik: y+de 66/6.

yil yel, rüzgar: 172/1, 188/5, y+ge 150/1, 173/5, y+de 180/3, y+din 99/2, 132/3, y+i 60/4, 78/1, 146/1, 169/4, 180/4, y+idin 39/3, 143/6, 190/1.

yimrül- çökmek, harap olmak, yıkılmak: y-di 82/1, y-gey 153/1.

yir yer, yer yüzü, dünya, toprak: 78/1, 92/3, 146/1, 152/7, 166/6, 168/5, 180/3, 184/5, 196/3, y+ni 56/1, y+ge 24/1, 59/5, 79/2, 131/3, 191/1, y+de 42/6, 45/4, 65/5, 172/1, 196/7, y+din 50/1, 196/4, y+i 179/3.

yit- erişmek, ulaşmak, kavuşmak, kaybolmak: y-tim 56/3, 140/4, 192/2, y-ti 11/3, 15/3, 26/3, 102/2, 102/2, 116/2, 121/7, 122/3, 6, 176/7, 194/3, 198/1, y-er 83/2, 87/4, 127/7, y-mes 6/3, 119/7, 145/5, 146/7, 156/7, y-key 11/5, 23/4, 79/2, 180/5, y-señ 97/6, 98/3, 105/5, y-se 94/6, 169/4, y-mese 78/7, y. 34/2, 148/5, y-gil 143/5, y-mekde 137/2, y-ken 143/7, y-ip 131/3, 180/4, y-keç 31/6, 51/2, 129/6, y-keli 135/5, y-mey 46/1.

yitiş- yetişmek: y-ti 131/6, y-mes 155/2, y-señ 156/3, y. 155/2.

yitkür- ulaştırmak, eriştrimek: y-di 47/5, 159/4, y-ür-min 83/2, y-se 83/4, y. 155/4, 166/7, 167/4, 198/1, y-gil 17/3, 130/5, y-güsi 129/7, y-üp 17/3.

yoḳ yok, değil, hayır: 3/5, 4/2, 3, 7/3, 9/1, 12/4, 13/5, 20/2, 4, 5, 7, 21/4, 5, 24/2, 29/2, 36/5, 41/6, 45/2, 47/1, 49/3, 59/4, 5, 60/7, 61/3, 64/5, 70/2, 74/6, 75/1-7, 76/1-7, 89/6, 92/5, 99/1, 104/1, 6, 107/3, 114/1, 128/2, 145/3, 151/6, 156/5, 167/1, 168/4, 168/5, 168/5, 172/4, 175/6, 177/3, 187/8, 190/3, 196/3, 199/3, 200/3, 203/25, 203/7, 208/3, y+dın 101/3, y+ı 101/4, y. turur 10/6, 49/4, 5, 79/2, 106/5, 107/1, 5, 143/5, 144/4, 150/2, 172/3, 189/7, y+tur 6/5, 14/5, 18/6, 22/4, 73/2, 101/5, 103/5, 7, 106/3, 107/4, 115/2, 127/3, 139/4, 154/4, y. İdiñ 114/4, y. idi 11/1, y. irdi 203/7, y. irse 42/5, y+sa 7/5, 35/3, 57/4-6, 58/4, 60/4, 9, 108/3, 112/4, 114/7, 164/5, 175/2, 184/5.

yol yol: 2/5, 72/4, 117/7, 179/5, y+da 117/7, y. az- 1/6, y+uñda 17/4, y+ı "kez, defa" 110/6, 189/1, y+ıda 24/1, 99/5, 134/2, y+ıdın 202/20, 203/27.

yoldaş yol arkadaşı: 204/1.

yum- kapamak, yummak: y-dum 114/4, y-may 15/3, y. 152/7, y-up 69/4, 208/2.

Yūsuf < Ar. ö. i. Hz. Yusuf: 55/5, 144/2, 154/2, Y+nı 29/3, Y+um 137/4, Y+umnıñ 9/6.

yut- yutmak: y-madıñ 85/3, y-arda 200/3.

yük yük: y+in 137/7.

yürek yürek, kalp: y+de 138/4, y+imni 144/5.

yüz yüz (100): 2, 3, 4/3, 6/1, 4, 7/6, 9/4, 7, 15/2, 5, 21/3, 22/3, 4, 7, 32/5, 34/1, 36/1, 38/2, 42/3, 43/2, 46/2, 47/4, 54/2, 55/2, 59/1, 60/5, 6, 62/7, 64/3, 69/2, 72/5, 76/6, 83/2, 94/4, 95/4, 101/1, 102/7, 105/3, 108/2, 113/2, 122/3, 123/7, 126/3, 5, 136/4, 142/5, 143/4, 147/2, 149/2, 151/6, 159/2, 161/3, 165/4, 172/2, 173/3, 174/5-7, 175/6, 177/6, 178/6, 180/4, 198/7, 190/6, 202/2, 23, 210/1.

yüz yüz, suret: 4/5, 22/2, 23/3, 50/5, 54/4, 62/2, 89/2, 94/1, 97/3, 101/3, 114/7, 116/3, 4, 119/5, 121/2, 122/1, 132/4, 149/4, 154/7, 155/3, 156/3, 157/7, 158/1, 161/2, 166/7, 170/6, 187/2, 200/5, 6, y+ni 96/4, 104/5, y+ge 14/5, 21/6, 111/5, 132/2, y+de 17/6, y+din 58/3, 100 60/6, y+ümge 146/5, y+ümde 48/3, 146/5, y+üñ

14/5, 29/1, 2, 4, 40/1, 60/6, 69/5, 79/4, 97/5, 105/1, 121/4, 122/2, 186/6, 187/5, 202/3, y+üñgnüñg 10/3, 130/1, y+üñgni 28/3, 72/5, 184/3, 186/3, y+üñgge 37/5, 44/1, y+üñgdin 95/3, y+i 9/4, 13/2, 22/2, 35/1, 51/6, 63/4, 72/2, 148/1, 175/1, 187/1, y+iniñg 35/2, 121/1, y+in 55/4, 175/3, 180/3, 182/1, 196/3, y+ini 74/3, y+ige 41/1, 42/1, 2, 177/2, 196/7, 203/9, y+inde 121/5, y. aç- 62/5.

yüzlen- ayrılmak, uzaklaşmak: y-gen 87/2, 138/3; yüz tutmak, yönelmek: y-se 51/2.

yüzlüg yüzlü: 116/2.

yüz miñg yüz bin: 7/2, 4, 21/4, 34/4, 45/3, 66/7, 86/4, 101/3, 131/7, 170/1.

Z

żabṭ < Ar. kendisine mal etme, idaresi altına alma: ż. it- 20/3.

żaʿf < Ar. güçsüzlük, zayıflık: 16/9, 30/3, 64/4, 87/4, 191/4, ż+dın 16/1, 8, 25/5, 39/1, 5, 47/7, 122/4, 141/4, 155/2, 172/3, ż+ım 64/6, 69/6, 166/3, 189/2, ż+ımdın 168/4, 201/3, ż+ı 54/4, ż+ını 30/4, 148/5, ż+ıġa 26/1, ż+ıdın 30/2, 49/3, ẓ. bol- 187/4, ż. it- 68/2, bister-i ż+ımda 114/2.

zaʿferānī < Ar. safran renginde: 100/2, 123/2, 161/2.

żaʿflıḳ < Ar. T. güçsüz, zayıf: 52/2, 64/1, 137/3, 193/5, 202/15, ż. bol- 164/3.

zāġ < Far. karga: 168/6, z+lar 163/3, 164/2, z+larġa 44/6.

zāhid < Ar. aşırı sofu: 156/5.

ẓāhir < Ar. görünen, açık, meydanda: 67/7, 95/5, 195/2, ẓ. bol- 10/4, 126/3, 35/3, 183/3, ẓ. iyle- 176/7, 65/3, 7, ẓ. ḳıl- 4/2, 9/8, 65/3, 5, 82/5, ẓ. ol- 3/3, 5, 49/1, 82/3, 164/3.

zaḫm < Far. yara: 113/1, 164/2, 205/2, z+ım 97/4, z+ıñg 113/2, z+ı 88/3, z+ın 175/5, z+ıdın 7/4, 34/1, 87/3, 154/3, z. ir- 38/2, z. iyle- 113/2, z. ḳıl 113/1, z-ı āzārı 154/3, z.-ı mühlik 74/5.

zaḫmet < Ar. zahmet, sıkıntı: 158/2, z+i 173/6, z. bir- 80/3.

żaʿīf < Ar. zayıf, güçsüz: 206/2.

ẓālim < Ar. zulmeden: 34/4, 136/3, ẓ.-i nā-mihr-bānım 68/5, 177/5.

zamān < Ar. zaman: 14/1, 24/3, 35/3, 36/1, 5, 47/3, 50/5, 59/1, 62/2, 75/1, 82/2, 95/2, 96/1, 109/5, 116/1, 121/6, 122/8, 139/4, 157/4, 178/6, 196/1, 3, z+ī "bir zaman" 11/2, 161/4, 192/2.

zamānlıḳ < Ar. T. zamanlık, anlık: 102/2.

zār < Far. ağlayan, inleyen, zayıf: 17/2, 25/1, 26/1, 45/4, 83/5, 95/1, 104/1, 114/1, 118/4, 119/6, 124/1, 5, 130/3, 133/7, 139/1, 148/5, 149/3, 171/5, 173/1, 206/3, z+nı 184/1, z+larġa 62/4, cism-i z+ım 97/1, ḥāl-i z+ım 138/1, ḥāl-i z+ımnı 103/1, z+ıma 160/4, nāle-i z+ıñg 26/6, nāle-i z+ın 6/4, 175/5, ḥāl-i z+ını 194/3, nāle-i z+ıġa 74/5, efġān-ı z. 171/7, z.-ı nā-tüvānım 68/2, z.-ı ḥayrāndın 47/1, z-ı ġam-perverd 151/3, z-ı ḥayrāndur 117/7, z. iyle- 104/3, z. ol- 62/4.

zārlıġ < Far. T. zayıflık; krş. zārlıḳ: z+dın 200/2.

zārlıḳ < Far. T. zayıflık; krş. zārlıġ: 200/2.

ẓāt < Ar. zat, kişi, öz: ẓ+ıma 172/5.

zāyil < Ar. yok olan, geçen: z. imes 58/5, z. ḳıl- 201/1.

zebūn < Far. aciz, güçsüz: 129/6, 190/7.
zehr < Far. zehir: 46/1, z+idin 52/6, z+dür 127/5.
zekāt < Ar. zekat, mal ve paranın kırkta birinin sadaka olarak verilmesi: z. bir- 58/7.
zencīr < Far. zincir: 90/2, z+iġa 90/1, z+idin 64/5, z.-i küfr 74/2.
zeng < Far. pas: 57/2.
zengār < Far. bakır pası çeşitinden göz taşı: 148/1, z+ıġa 74/1, z+ıça 43/4.
zer < Far. sarı, altın: 42/1.
zer-beft < Far. sırmalı kumaş: z. irür 42/5.
zerd < Far. sarı, solgun: ʿıẕār-ı z. 151/5.
zer-kār < Far. altın işleme: z. iyle- 104/5.
zer-keş < Far. yaldızlı, altın işlemeli: 22/2, 42/5.
ẕerre < Ar. pek ufak parça: 13/1, ẕ+ni 40/1, ẕ+din 2/3, ẕ+ī 43/5, 77/5.
zer-rişte < Far. altın tel, sarı: z+sin 42/2, z. ḳıl- 42/3.
zevāl < Ar. yok olma, sona erme: z. ol- 5/4.
żımn < Ar. maksat: ż+ıda 182/4.
zīb < Far. süs, bezek: 22/5, 23/2, 42/6, 109/4, 195/5, z. ir- 69/5, z. it- 40/2, z. irür 89/3, z.-i müşk-nāb-ı ḫaṭ 65/1.
zībā < Far. süslü, güzel: 20/5, 21/1, 23/1, 5, ruḫsār-ı z. 150/1.
ẕikr < Ar. anma, adını söyleme: ẕ+idür 156/5, ẕ-i ḫafī 46/5, ẕ. iyle- 108/2.
zindān < Far. zindan: z+ıda 97/6.
zīnet < Ar. süs, bezek: 109/4, z+i 89/3, z-i gül-berg 193/3.
zinhār < Far. sakın: 25/2, 39/2, 53/6, 90/5, 92/6, 97/6, 109/6, 202/13, z. iyle- 60/8.
zīver < Far. süs, bezek: z+im 109/4, z+i 193/3.
żiyā < Ar. ışık, aydınlık: 3/2.
ziyān < Far. zarar: 135/5.
ziyāret < Ar. görmeye gitme, görüşmeye gitme: z. ḳıl- 136/1.
ẓuhūr < Ar. görünme, meydana çıkma: ẓ+ı 126/3.
ẓulm < Ar. zulüm, eziyet: 4/4, 44/5, 48/5, 111/8, 189/5, ẓ. iyle- 146/4, 171/1.
ẓulmet < Ar. karanlık: 3 / 4, 119/1, 120/2, 183/4, ẓ+i 192/7, ẓ+in 40/5, 203/1, ẓ+iġa 84/8, ẓ+idin 12/1, 61/2, 65/4, 156/7, 166/6, ẓ.-i hicrānıñ 1/6, ẓ-i hicrinde 202/24.
zūr < Far. kuvvet, zor, güç: z.-ı desti 70/4.
zühd < Ar. kendini ibadete veren: 52/7, 18/7, 109/7, 135/4, 172/5, 182/6, 203/32, ehl-i z. 60/9, mezraʿ-ı z. 169/5.
zülāl < Ar. saf, soğuk ve tatlı su: z-i vaṣl 181/6, z.-i vaṣlını 85/3.
ẕü'l-celāl < Ar. celal, ululuk sahibi olan Allah: 92/7.
zülf < Far. saç, sevgilinin saçı: 12/5, 29/2, 75/5, 86/1, 190/3, 195/5, z+din 10/5, 186/2, z-i perīşān 165/4, z.-i perīşāndın 47/5, z-i zünnārını 95/4, kemend-i z. 96/2, lām-ı zülf 100/3, z+üñ 30/5, 31/2, 86/2, 99/5, 156/1, 176/3, z+üñe 76/3, z+üñge 86/4, sünbül-i z+üñ117/2, bend-i z+üñdin 140/3, şām-ı z+üñdür 195/3, z+i 10/1, 13/4, 35/1, 41/1, 59/2, 64/5, 67/1, 69/7, 72/1, 74/2, 103/4, 118/1, 119/1, 120/1, 124/1, 125/1, 133/3, 4, 138/1, 148/2, 150/4, 153/2, 5, 171/2, 175/1, 186/1, 199/5, 6, 203/17, z+iniñ 133/2, z+iġa 203/24, z+ide 141/4, 177/6, z+idin 15/2, 133/2, 134/2, z+içe 42/3.
zümre < Ar. topluluk: z-i ʿuşşāḳ 20/5.
zümürrüd < Ar. zümrüt, pek yeşil: 166/1.

zümürrüd-gūn < Ar. Far. pek yeşil renkli: 193/3, cām-ı z. 193/6.

zünnār < Ar. papazların bellerine bağladıkları kuşak: 134/2, 148/2, bend-i z+ıñg 26/3, z+ın 175/1, z+ıġa 74/2, zülf-i z+ını 95/4.

KAYNAKÇA

Aka, İ., (1991). Timur ve Devleti, TTK Yay., Ankara.

Algar, H., Alparslan A., (1998). Hüseyin Baykara, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, Ankara.

Akalın, M., (1988). Tarihî Türk Şiveleri, TKAE Yay., İlaveli 2. Baskı, Ankara.

Arat, R.R., (1975). Kutadgu Bilig, III İndeks, (Haz. Kemal Eraslan, Nuri Yüce, Osman Fikri Sertkaya), İstanbul.

---, (1992). Edib Ahmed b. Mahmud Yükneki: Atebetü'l-Hakayık, TDK Yay., 2. Baskı, Ankara.

---, (1970). Baburnâme (Babur'un Hatıratı) I-II-III, MEB Yay., 1000 Temel Eser, İstanbıl.

Ata, A., (1998). Nehcü'l Ferādis (Dizin-Sözlük), TDK Yay., Ankara.

---, (1997), Nāṣırü'd-dīn-bin Burhānü'd-dīn Rabġūzī Ḳıṣaṣü'l-Enbiyā I-II, TDK Yay., Ankara.

Atalay, B., (1970). Abuşka Lūgati veya Çağatay Sözlüğü, Ayyıldız Matbaası, Ankara.

---, (1939). Divanü Lûgat-it-Türk Tecümesi I, TDK Yay., Ankara.

---, (1940). Divanü Lûgat-it-Türk Tecümesi II, TDK Yay., Ankara.

---, (1941). Divanü Lûgat-it-Türk Tecümesi III, TDK Yay., Ankara.

---, (1943). Divanü Lûgat-it-Türk Dizini, TDK Yay. , Ankara.

Barutçu Özönder, F. S., (1996). 'Alī Şīr Nevāyī Muḥākemetü'l-Luġateyn, İki Dilin Muhakemesi, TDK Yay., Ankara.

Beveridge, H., (1950). "Hüseyin Mirza (Baykara)", İA, C. 5, s. 645-646.

Cağferoğlu, A., (1948). "Çağatay Türkçesi ve Nevaî", TDED, c. II, Sayı 3-4, s. 141-154.

---, (1968). Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü, TDK Yay., İstanbul.

Canpolat, M., (2002). Çağatay Dili ve Edebiyatı, Türkler, C. 8, s. 769-776.

Clauson, Sir G. , (1972). An Etymological Dictionary of Pre-thirteenth-Century Turkish, Oxford.

de Courteille, P. (1870), Dictionnaire Turc-oriental, Paris.

Doerfer, G., (1963). Türkische und Mongolische Elemente im Neupersischen, Band I, Wiesbaden.

---, (1965). Türkische und Mongolische Elemente im Neupersischen, Band II, Wiesbaden.

---, 1967). Türkische und Mongolische Elemente im Neupersischen, Band III, Wiesbaden.

---, (1975). Türkische und Mongolische Elemente im Neupersischen, Band IV, Wiesbaden.

Drevnettyurskiy Slovar, (1969). AN/SSSR, İnstitut Yazıkoznaniya, Leningrad.

Eckmann, J., (1988), Çağatayca El Kitabı, (Çev. Günay Karaağaç), İÜEF yay., İstanbul.

---, (1996). Harezm, Kıpçak ve Çağatay Türkçesi Üzerine Araştırmalar (Yayıma Hazırlayan: Osman Fikri Sertkaya), TDK Yay. Ankara. s. 407.-438.

Eraslan, K., (1986). "Çağatay Şiiri", Türk Dili Türk Şiiri Özel Sayısı 11 (Divan Şiiri), sayı 415, 416, 417, TDK Yay., Ankara. s. 687.-692.

---, (1996). Alī-şīr Nevāyī: Nesāyimü'l-Maḥabbe min Şemāyimi'l-Fütüvve I Metin, TDK Yay., Ankara.

---, (1999). Mevlâna Sekkâkî Divanı, TDK Yay., Ankara.

---, (2001). Alî Şîr Nevayî, Mecâlisü'n-nefâyis, TDK Yay., Ankara, 2001, C. I, s.202-244

---, (1999). Hüseyn-i Baykara Divanı'ndan Seçmeler, KB Yay., Ankara.

Ercilasun, A.B., (1984). Kutadgu Bilig Grameri-Fiil, Gazi Üninersitesi Yay., Ankara.

Erdal, M., (1991), Old Turkic Word Formation I-II, Wıesbaden.

Eren, H., (1999). Türk Dilini Etimolojik Sözlüğü, Ankara.

Ertaylan, İ. H., (1946). Türk Edebiyatı Örnekleri V- Divan-ı Sultan Hüseyn Mirza Baykara "Hüseyni", İ.Ü. Yay. İstanbul.

Gabain, A. von, (1945). Özbekische Grammatik Mit Bibliographie, Lesestücken und Wörterverzeichnis, Leipzig und Wien.

---, (1988), Eski Türkçenin Grameri (Çev. Mehmet Akalın), TDK Yay., Ankara.

Hofman, H.F., (1969). Turkish Literature a Bia-Bibliographical Survey, Utrecht, Section III, Part I, Volume 1-3, s. 215-218.

Hüseyin Baykara, Divan, İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi No: T. Y. 1977 .

---, Divan, İstanbul'da Ayasofya Kütüphanesi No: 3911.

---, Divan, Fatih Kütüphanesi No: 3806.

---, Divan, Fatih Kütüphanesi No: 3807.

---, Divan, Millet Kütüphanesi Ali Emirî Efendi Manzum Eserler No: 106

---, Divan, Topkapı Sarayı Enderun Kütüphanesi No: 2381.

---, Divan, Türk ve İslam Eserleri Müzesi Kütüphanesi No: 3913.

---, Divan, Topkapı Sarayı Kütüphanesi No: 2307.

İnan, A., (1976). "Çağatay Edebiyatı", Türk Dünyası El Kitabı, Ankara, C. 3, s. 484-501.

Karaağaç, G., (1997). Lütfi Divanı Giriş-Metin-Dizin-Tıpkıbasım, TDK Yay. , Ankara.

Karasoy, Y., (1998). Şiban Han Dîvânı (İnceleme-Metin-Dizin-Tıpkıbasım), TDK Yay., Ankara.

Kaya, Ö., (1989). ʿAlī Şīr Nevāyī: Fevāyidü'l-Kiber, TDK Yay., Ankara.

---, (1998). "Süleymān Ḥakīm Ata Baḳırġanī ve Şiirleri", TDA cilt 8, Simurg, İstanbul. s. 73.-209.

---, (1999). "Mevlevī Cāmī Mahlâslı Muʿcizāt-ı Nebī adlı Çagatay Türkçesiyle Yazılmış Bir Şiir ve Onun Şairi Üzerine", Türk Dilleri Araştırmaları, C. 9. s. 187-207.

---, (2000). Doğu Türk Yazı Dili ve Edebiyatı Araştırmaları II Ḳul Şerīf'in İr Ḥubbī Destānı, Kök Araştırmalar II/1, Bahar 2000, Ankara. 42 s. (Yayınlanacak).

Köprülü, F., (1977). "Çağatay Edebiyatı", İA , 3. cilt, MEB Yay. , s. 312.

Levend, A. S., (1965). Ali Şir Nevâî I, TDK Yay. Ankara.

Räsänen, M., (1969). Versuch Eines Etymologischen Wörterbuchs Der Türkspachen, Helsinki.

Sertkaya, O. F., (1970). "Osmanlı Şairlerinin Çağatayca Şiirleri", TDED XVIII. s. 133-138.

---, (1971). "Osmanlı Şairlerinin Çağatayca Şiirleri II", TDED XIX. s. 171-184.

---, (1973). "Osmanlı Şairlerinin Çağatayca Şiirleri III ve Uygur Harfleri ile Yazılmış Bazı Manzum Parçalar I ", TDED XX (31 Aralık 1972). s. 157-184.

---, (1972). "Horezmî'nin Muhabbetnâme'sinin iki yazma Nüshası Üzerine", TM XVII. s. 185-207.

---, (1975), "Uygur Harfleriyle Yazılmış Bazı Manzum Parçalar II", TDED XXI (31 Aralık 1973). s. 175-195.

Sjoberg, A. F., (1963). Uzbek Structural Grammar, Indiana University, Bloomington.

Steingass, F. A., (1975). A Comprehensive Persian-English Dictionary, (New Reprint), Beirut.

Şemseddīn Sāmī, (1978). Kâmûs-ı Türkî, Çağrı Yay. , İstanbul.

Şeyḫ Süleymān Efendi, (1298). Lugat-i Çagatay ve Türkī-i ʿOs̱mānī, İstanbul.

Şükün, Z., (1996). Farsça-Türkçe Lûgat Gencîne-i Güftâr Ferheng-i Ziyâ, MEB Yay., İstanbul.

Tekin, T., (2000). Orhon Türkçesi Grameri, Ankara.

---, (1998). Orhon Yazıtları, TDK Yay., Ankara.

---, (1989). XI. Yüzyıl Türk Şiiri, TDK Yay. , Ankara.

Timurtaş, F. K., (1981). Eski Türkiye Türkçesi XV. Yüzyıl Gramer-Metin-Sözlük, Istanbul.

Türkçe Yazma Divanlar Kataloğu (1947), cilt 1, MEB Yay., İstanbul. s. 165.-166.

Yüce, N., (1988). Mukaddimetü'l-Edeb, TDK Yay. , Ankara.

Yücel, B., (1995). Bâbür Dîvânı (Gramer-Metin-Sözlük-Tıpkıbasım), Atatürk Kültür Merkezi Yay., Ankara.

---, (1996). Hüseyn-i Baykara Risâlesi'nin Uzak İki Nüshası, Türklük Bilimi Araştırmaları II, Sivas.

Zülfikar, H., (1974). "Çağatayca Bir Kur'ân Tefsiri, Türkoloji Dergisi, C. VI, S.1, Ankara, s. 153-195.

ÖZET

XV. yüzyıl Doğu Türk Yazı Dili ve Edebiyatının gelişmesinde önemli bir yere sahip olan şahsiyetlerden birisi de Hüseyin Baykara'dır. Nevâyî'den sonra Çağatay yazı dilinin edebiyat ve kültür dili olmasına katkıda bulunanların en önünde yer almıştır.

Türkler arasında Farsça'nın rağbet gördüğü bir dönemde Türk diliyle eser yazmayı teşvik etmiş ve desteklemiştir.

Daha ilk gençlik yıllarından başlayarak ömrünün son yıllarına kadar, fırsat buldukça Ḥüseynî mahlası ile yazdığı Türkçe lirik gazelleri, kendi emri ile, küçük bir divan halinde toplanmıştır.

Divan'ın Türkiye ve Türkiye dışında olmak üzere tespit ettiğimiz 21 nüshası bulunmaktadır. Bunlardan 8 tanesi Türkiye'de bulunmaktadır.

Bu çalışmada, Dîvân'ın Türkiye'deki kütüphanelerde bulunan sekiz nüshası karşılaştırılarak ortak bir metin oluşturulmuştur. Hazırlanan metinde 201 gazel, 2 muhammes, 6 rubai ve 3 beyit bulunmaktadır. Gazellerin harflere göre dağılımı şu şekildedir:

ا: 10, ب: 15, ج: 2, ح: 1, خ: 1, د: 1, ز: 1, ر: 17, ز: 7, س: 6, ش: 1, ص: 1, ض: 1, ط: 1,

ظ: 2, ع: 1, غ: 1, ف: 2, ق: 6, ك: 1, نگ: 11, ل: 9, م: 12, ن: 30, و: 2, ه: 28, ی: 31.

Çalışmada bütün nüshalardan ortak bir metin oluşturma yoluna gidilmesinden dolayı tam anlamıyla esas olarak alınan bir nüsha olmamıştır. Buna rağmen en geniş nüsha olmasından dolayı Fatih Kütüphanesi (F_1) 3806 numarada kayıtlı nüshaya göre sıralama yapılmış ve genelde farklılıklar dipnot olarak F_1 nüshası nüshasına göre verilmiştir. Bunun yanında beyitlerin anlamına göre diğer nüshalardaki kelimelerde tercih edilmiştir.

Oluşturulan metin dilbilgisi yönünden incelenirken kelimeler Eski Türkçe, Karahanlı Türkçesi ve Harezm Türkçesi ile karşılaştırılarak farklılıklar ve benzerlikler ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Sözlük bölümünde, metinde geçen bütün kelimeler alınmış ve anlamları verilerek, kelimelere gelen ekler gramatikal bir sıraya konulmuştur.

ABSTRACT

One of important person who has taken anan important place in develıpment of East-Turkish Written Language and litarature in XV. century is Hüseyin Baykara. He is one of the people who served the written language of Çağatay to be a language of literature and culture after Nevâyî.

When the Turkish language has no demanel inspite of Farsian language, he has support and encouraye the writers who wants to write in Turkish language.

From the begining of his first youth years to old ages, he has picked up the "gazels" written in the name of Hüseynī, as a small divan.

Divan has 21 copy which has fixed in Turkey and of Turkey-Eigth of them are in Turkey.

In this researchment, a comman text has farmed by comparate the eigth copy of "Divan" in libararies of Turkey. In the text there is 201 gazel, 2 muhammes, 6 rubai and 3 beyits. According to letters the arrangement of gazels is like this:

ا: 10, ب: 15, ج: 2, ح: 1, خ: 1, د: 1, ز: 1, ر: 17, ز: 7, س: 6, ش: 1, ص: 1, ض: 1, ط: 1,

ظ: 2, ع: 1, غ: 1, ف: 2, ق: 6, ك: 1, نگ: 11, ل: 9, م: 12, ن: 30, و: 2, ه: 28, ی: 31.

Because of fixing a common text, in this researchment, any of the copies has selected as a basis text. In of this as a matter of fact owing most useful knowledgement, arrangement has made according to the copy which is in Fatih Library and registered as (F_1) 3806 and also fixing the difference as a footnote has made from the copy. And according to meaning of beyits the words in the other copres have prefered.

When the text has examined grammatically the words have compared with Old Turkish, Karahanlı Turkish and Harezm Turkish to find out the differences or similarities.

In dictionry part, all of the words in the text has taken and with the meaning of words, the suffixes have put in a gremmatical arrangement.

TIPKIBASIM

دیوان سلطان حسین میرزا علیه الرحمه

ای جنونینگ دین کلیب عدینگدا الا احصی ثنا
اول جو عاجز بولیبه جنونینگ کیم قیلا الغای بنا

کام و راحت و رنینگ شوقونگدا اغی اذو و غم
عیش و عشرت دورنینگ عشقینگدا اغی درد و عنا

کنج تاپه منعم اولماس کیمنی پسین قیلیانگ فقیر
کنج پر مفلس اولماس کیمکاسین بر بیانگ غنا

کوکلوم ایت معمور مهرینگ پرله لیکن قویما غمل
نفس اذا قیلغالی حرص و هوس طرحین بنا

خسته کوکلومنی اوزوکدین اوزکا دین پکانه قیل
اوزکا دین پکانه قیلغاچ قیل اوروکگا اشنا

ظلمت هجرانینگ ایچره یول ازیب پرکرشمین
اوزاوزونگ سیاری هدایت شمعی برله ازنا

لطف ایتیب عشاقی زا یارب نو قیلغین نصیب
تاپینی منینگ مقامی بولیبه نور و افنا

وله ایضا

منی که ایتیب اول شاه عمدین یلامی اوا
کرشاه لار شیهی کیلدی که لاری غه کدا

جلایی باغیده و خشخاش حقه سی نیکلیغ
نجوم در لاری پر نه بو کنبد مینا

هوسی قدر ایدایوز فاتلا اوز ودین او کپوک
قویاش چراغی که عالم غه یادیدی نور و ضیا

کرا و لماپه تینگ امری فلک بوپر عتیدا
اوزاوزیدین حرکت ایلای المامیسی اصلا

بیکز اگ یتیاره نینگ بلبی لیتی ایل آچپان اور
قاشیده ایج وین اولماغ بو تو دغیبرا

تبارک الله اول صایفی که حکمتیدا
عظیم حاجل یرو کریم اونیفی ویر دانا

بی پیشینی اولیه پرا پرکناه و جرم فی غم
جود و بیت لطفی نینگ امیدی باریپس و ورنگا

وله ایضا

ای قلیب دشمن ولوپس تا بامه انوار هدا
معجمت زنچیارا وزه و التیپس پرل و الضحی

لیلة المعراج شرحی سنبلونگ تابیدا وج
اول شیتپان شمعی قدنینگ انداعار ضیدین ضیا

کوز لارینگا تا کرچیکتی سپر به مازاغ البصر
بو مبین دوری کرمو ذین ظاهر اولدی ماطغا

مرطرف کیپولارینگ و رشرع اجون حبل المتین
جل و ظلمت حامیدین بچیابک پروراینی روا

کرچینکا یوتوقیا تیابک ایران هدین کیم جوقوایش
ظاهر اولدی سپایه کمان کنمبه وایپتار خا

بو لماذینک کتب فی ایل لیک آزاد ایلادینگ
قصل و چپس ظلین جهالت کیتی دین ویما

قیلسانگ انینگ شفاعت اول مقام ایچره بی تانگ
کرچینی اغی عشاقینک اراتا بغای نوا

و ایضا له

نی عجایب خونفشان ای شوخ سیمین بر سنکا
کیم بجه مهر ایکان جان بر پیام ایامی ور سنکا

یا سینکا وتی رسم ایجاد ایتور و دیبا
تیقلادی ظلم منینک حالیمنی ای دلبر سنکا

جونکه دیوانه مین الحلوم توبی تانکلیکه تیکیب
گر تحمل یوز غنچه بولسه ای پری پیکر سنکا

خوی ظلم و جور قیل حولسیته وفا کیم بر نفس
وار و دیوانه راق و رجان غم پرور سنکا

حین ای کا رجیسنی غم جان و جسم قیل
کیم تو پس شاهی دور و بیکن رو جاکر سنکا

و ایضا له

یوروب گل باشیغه بلبل وصال ولغای نکا
گل ننک باشیغه یوروب پسنی حال ولغای نکا

بیلی کیم کوریه کلدین توصیف دلبری لوق
پرکاینینک تیلایه وز مهرین محال ولغای نکا

سین سیزن دم و ماغیم امکان یا پس بلبل کونکل
قالیبه کلدین یوز و نی قیل و قال ولغای نکا

بارایدی حولیلیان و لینک غم و بولماغان
کیم غبار ولغای بو کا یاخود زوال ولغای نکا

پرتو ایشی و جیسنی عشق ایدی اول و رور
کیم منینک چسونک چهره دکال ولغای نکا

و ایضا له

بولدی گل وصفیدین و مین خار غمیدین مبتلا
هجر و تیدین لاله دیک باغریدا یوز داغ بلا

قاج اشینی کورمدینک و کلدیک کونکول حالین کا
وصف حالیمنی پس الیه ایتیب تیبی صبا

تاوین کوز مردمیدیک قان اشیم سیلابغه
ای کیم فریاد ایدیم تیمیاس کون پرتو افشا

حال زارین سین کیبی سلطانی نی روتو شکالی
یافراق ایرماس گل کیم یوز تیل ملایلاز

سین پیلو ریدیم کو قسته راستا عشقیم منج
تاگل جیلینک پیلا تیلادیم محبت بند ا

گر جیستی پاوی برک جانینک باغیه بن
بو جهان ای گل توس پیکان لبیون بیا

لاله دیک ای جامینی تو بغل غنیمت گل جامیغه
خاصه کیم فرصت خوار ایدی بیل بید صلا

و ایضا له

تیلادین سر پرالف دوز اول و رخسار ا
یاخیال پیر و لیش جلوه و کر کلزار ا

گر مسیحا مرده تر کو زدی پرچه و لوک
دلبریم یوز منینک ولوکنی ترکوز و رکهتار

ای کو لیش پر برمو یو کمه یا علیق ترکونکول
یوق عجب ال گرکلنی بید یا بیسانک نجار

او دلا زینک پر تیلینک زنجیردین قانلیق کونکول
آچیلیب تو رکو یا پر غنچه یو زینینک خار

کلالا مان پیرو ارزو گل یو زتیب تو رباغبان
یو قیه گل بانجب تو ر اول سرو روی دستار

جانی یوز ار درو بلا جسرو جینه ازین کج رکالی
لیک تو زماس من کوز کایاری عیار

ای جیسنی جیقه کلکون تن ملا ول گل تانک
گیجه تانک ایم تیجراید و دیده خونبار

وایضا له

دوگه و گلگوم ناله‌سی مردم بوزوب نغان جان‌را
کویا پرخنده‌یرور فریاد ایتار ویران‌را

حقه لعلینک ازپسیدا یرور موزون تشنیک
یاریورادول شاد ایکیم بولغای کل خندان‌را

نرگیش کوزیده پریلا ایچره پسین کوز مردمین
پرپرسینی جلوه قیلغان پیاغیبوز نپان‌را

انچه قان توکتی کوزوم هجر نیکدا‌ای قان گلگوچی
ایدی کوز چیسام کوزامین عالمی ورقان‌را

پیل کلیه‌شاد ایدی ابرا وخشا تورمین انکا کیم
کوزلارم نینک‌تی آقمان دیده و گریان‌را

بیستاکاج مجروح کونکلومدین اوتینی رشکیدین
تا پاسون دیپ‌باشورورب مین سینه بریان‌را

نیکی قاشینک نینک خیالی متصل کونکلومده دور
پردلاوردیک کرپیالیش اکی یاقربان‌را

هجر زه بیدا غرق و نه دوم کمند وصل یلر
چیک مینی کیم قالمایین بوبحر سینی پایان‌را

کیلدی عشق تیمرغه علاج ایتماکا پرکون سپر عشق
ای چینی کودی وشوب شعله‌سوزان‌را

وایضا له

پیره نایم جلوه قیلماپس دیتیای پستان‌را
اول الف دیک قامتی هم یوتی بوز و نغان جان‌را

هرچه پرکشی ورور بوپسره وقدلا رعاقبت
ممکن یرپاپس پرپلپه نینک بولماغای پستان‌را

هجر تا پیدین ایچیم برپان بالیغ دیک اورتانور
کر وطن تو تپسام بالیغ دیک چشمه حیوان‌را

واعظا وزخ اوتی مهلک ایپسه یوزشکرکیم
پریوزی جنت غمیدین قالماد نیک هجران‌را

پرباغیرپرکاله پسی هجردا وه کیم قالیشام
نوح عمری چاغلیق آه و اشک دین طوفان‌را

ای پیلمانملا رعان کیم بوسیغوم غمنیک هجردین
قالدی هر پرقطره وه باغریم پاره پسیده ترقان‌را

مینن قاری یورغسم ملاقالیب بکیت جانیم رب
صعب موذتی کیپسه کاتوشماید ورودو زان‌را

کر سینی دردی لی کونکلین بوزار یماریحب
نغمه لار کیم هو نک پیلاطاهر قیلور افغان‌را

وایضا له

تاتو شوتورمین مرشکیم بیدین گرداب‌دا
زلفیدیک پیرکشته تیمیم بولوبی پیچ وتاب‌دا

تا ایکی قاشینک ساری مایل دورور پیوزتی کونکول
ایلدو دور کیم شیشه وشمع آپسیلو رمحراب‌دا

تیرلاکان محوش بوزیدو نمک ایلطفی ایکیم
کور ما دوک اول خو بلوغ مرکز کل پیپر اب‌دا

لعل ایرور ایکی لبینک پیوزرشته پسین و تکارکالی
پیغت ایرور اغزینیک که ظاهر بولدی لعل ناب‌دا

زلفیدین لعلینک پیاری خالینک دور اغزی نیدوی
کیم شکر ایپستار او غوراوق ایلاکای مهتاب‌دا

جان پرپب اناهی ورادین وفاکوزتوتا کیم
یوقتور وربوشیوه نی مجوب ونی احباب‌دا

خون چینی جان پرور تور کاج معنی شد روح
روح قدرپسی فیض باشوریش کر مضراب‌دا

وایضا له

ذره قیلمادین یوق ایدی جسمیده جان جامه تاب
کوزده خوناب ایردی و کونکلده کولداج و تاب

نی دمی ... غمینکلیدین بار ایدی آرام و صبر
نی زمانی هجر ننکیدین بار ایردی خورد و خواب

ناگهان یتتی پیوند نامنک اول جان مژده سی
اول صفت کیم صبحگه کافوری وزر پوشک تاب

اوقونماج مضمونینی جانسیز تنم غوپردی روح
ایلاکیم عیسی دمیدین آیت ام الکتاب

بو دورمیدی حسینی ننک کیم کای جهلینگا
حق نصیب ایتکای انی والله اعلم بالصواب

وایضاً له

ای فراقینگ ظلمیدین جانیمدا اوت کونکلومدا تاب
اوتقه توتکان قیل کبی جسمیم ارا پیچ و تاب

عشق ارا نی تاب طاقت بولمایین غم ارا پرعجب
کیم فراقینگ تویادی کونکلوم ارانی طاقت نی تاب

قایدا بارسن ای اول سعادت اختری همراه مین
کیم توباش تعجیل قیلیب پایه هم ایلا شتاب

جون حوز ایلا ننک جوانقه تیلاش کوکیم
قتل حکمی ایلاکازین سونکرا حاجت یوق عتاب

پرده و سنبل پرزگل وصنی دوران صبحیده
قدو زلف و عارضینک یاد ایلا اچبام کباب

توتاین هرگز اول نی ننک تیکن غمزه سی
قان توکار کاسیل ایتیب لعلی ننک ایم آب

یا عشقیدین حسینی کونکل تاپی نی عجب
قاداکیم اوت بولیب تا نینگ الفایو بولماغ اندا تاب

قره بگلنغ عیب ایماس کونکلوم توشه اضطراب
مهر رخسارینه جون هر لحظه کوزکو دور حجاب

کو کلاکی کلکون مود و ریاکل ... زنگی ...
یا تو یاش ننک تابیدن گردون وره گومیش سحاب

نامه باغریم قانی قیدین حیلاپه کونکلوم دین آه
دود او لور جون قانی نی وت اوزره تامیزسه کباب

رشته جانیم اوزولقی ساری میل ایتیب
گرچه کوپراک قیتقا... هر نیچه رشته تاپیه تاب

ایتیپامی عمر ما و روشتا بنیک نی یدی
تازیلدی دیر کیم عجب یوق عمر ایشی بولماغ شتاب

پیاقیا هجران خراب ایتیمش مینی توله ور قدح
جون خراب اولماغ کیراک باری بو لای تیب خراب

ای حسینی ... کیم وصل اولدی جنت ... دوپت حور
هجر سیم دوزخ دور ... شوق اولتی ... عذاب

وایضاً له

پرپیاز ای خیالی قیلدی کونکلومنی خراب
قالمادی جانیمغه نسیز پرزمان طاقت نی تاب

پرا رجیف سوزینکاج اول سیازدین کوکون
باردی کونکلوم اوتروو جانیمغه توشتی اضطراب

وصلیدن کوزکا ... ینغلار کم باقار رخسار تیغه
کا ... عیب کاتو ... هما یه وغلاج سحاب

وصلی قبالیده کوب آرزه مین اغیار دین
ونی طالع دور که تار مین شب بجره عذاب

پرده ویک اول ... سورتار کانو ... قوره دیم
پس یوزوم سورتار کا کر بولسه اول ... ایشاب

پیاتیا پر لعلکون لب شوقیدین آشفته مین
توت لبالب جام یا تو تینغو لیب صافی شراب

ای چیننی یاررودم غایب ونعلاج کنج کیلور — سوئمیشمن ولکیکیم ایل عزایشین دیر لارتبات

والیضاله

تیلبه ر لب ایتکان کونکولنی یستادیم مریان تاب — کوه و دریا و بیابانلارنی پرپر اختیار یب
تا چیم پرسا ولتور و تیو ر تور غم وانده و ایله — یار زلفیدین تبراک روزکارین توتحار یب
دوکر سور غاج حالینی یوماجی توکوب یدی نرینک — یتی کرو دیرین قیقان واتلوغ آمین وتکار یب
وامتوغ فرهاد و مجنون محتیم غه توز ماین — کویدیلار آتسم وقیدین ه پری پریان بار ب
مین واغی توزمای انینک یتاب وطن دیب کوکایکن — یوزتومان تکلیف ایلا کیلتور ردوم انی لیلار
کیلتوروب چاک یلابان کوکسومنی سالدیم اوزینغه — وقت دکویاک وتیدین یارچه پی تق تعار یب
ای چیننی ولکیلب تو نعلاج وصالی حیرت سن — تیندو روب کونکلومنی مین هم ایختم لی ستار

والیضاله

نسعدین در کابچی وامینه قیلغاج چیر ما نب — اول چپن دیک تورلادی یاران تیم لی یلا یب
سیت لیلی و شیرین عذرا بارد یلار و نی عجب — بولماغیم واپسکاکیم سیین قالیب بین یلا یب
وامق و فرهاد و مجنون عشق وتیغه تور ماین — بار دیلار مین قالدیم الاردین وتو منغه جو رکا پ
جور کاینب تا لنعاج وتو منغه محی یستاب غیر دین — اولتوروب مین طرفه یش کور کیم کومنی بور کا پ

هجریدا جانیمغه بیدو یلاپسام عیب تماکیمز — کیم مایتق حال بریش ریلماق بر نوکا ور کا پ
وه نی طالع دورکه غم شامی توشوماکیر پپ یار — باور تیمای وییقو دین سکریب تو پار مین پسکا پ
یار کونیدین ومار و بابشیم یا عسه بلا — اولدیلار مین توقف مرحبت دین کو نا پ
رنج هجران ضعفدین تسرنا کیم تمکان اما پس — آنچه قوت قادیا کیم کو یانکا بار سام سور کا پ
ای چیننی جزفنا اسکی معلوم ولمادی یی — کو یدیا کیم نوحه قیلدینک ضعف وتی انیکر ایپ

والیضاله

عشق ار مجنون کبی وپسام غیسکه باغور و ب — هم شیغای قبریم باشین فیغانها و خار ایسند و روب
در و الیه عشق ایلی نینک الیغه کیلکای تیره کون — کوک کاپا ور سانک کو لومنی زار حیسیم کو ید و روب
پیاپیا عمر بد تاپسون ریزیز سانک جام فنی — اغریه تیکور کیل وزاغ نکغه دل تیکور ز و ب
جون او تار پین از و ایستغنا پیله پر هم و لور — لطف ایله باقسا نک کر یو لو کدا قالو مین تیلوروب
ایت کبی قاغو بچه کو یو کدین مینی او کسون دیبان — راضی راق مین ملار نینک الیغه سانک سانک ولتوروب
پرکل رعنا سو ا سپیدا که بیمار و لیش ام — قان بایشیم رکی سار یغ یوز داتور و تیو ر یلکوروب
کر چیننی کو نکای کو یو نک ابحرو تی تا ماغین — کیم اتینک کونکلین سرایکی زو نک باتیب تور و ب

والیضاله

ی ... اغینک شرتی شرمنده سی آب حیات
نطقینک ایدا ایر و رعیتی غه دم اردق و یات

لب لا زینک جوکیم سیجا دیک و نوک تیر کوزینک
انفعالیدین قیلدی لعل سیو بولدی نبات

انفاینک ای صنم دلچسته لا زینک قتلی دور
نیچه بولغای پسن مینی دلچسته غربی الثغات

بو که چه دیک و قیدین ایلغار جان خرفیدین
بارچه یین جمع یلاب انی قاتل مینینک جانیغه ات

رتولونک مین جور کوب قیلدنیک دیم سایقین مینی
دیا دیم عشاق ارسو قیلب عالمغه پیات

بوتمن بلیغه ای میل مقید بو لماکوب
کیم صبناغه سیر یو قوتر دایم دکل کاثبات

ای چنینی نیچه بولماغ بی عشاق ارا
زیچه آشکی قیل اوزنی عاقبت بلیغه قات

وایضاً له

وه که هجران برقیدین توشتی شبیا نیمغه وت
وجهتونی پرتو تو ماشتی پت اخرا نیمغه وت

ره وبکاری منی موعشی اتیی قسر یا بولدی دود
هجر جون غم دوزخیدین سیالدی یر نیمغه اوت

عشقی وی میک شعله سیدین کویدی کونکلوم باکر
توشتی سوزان آسیدین مجنون عربا نیمغه اوت

نام بلی جانی نی کویه وردی یالغان عهد یلا
مونچه کیم پروی ایکین اول عهدی یالغانیمغه اوت

دیدم او تونک تیکسه دیم تا غی غزاوت جاقیلو
دیدی سواو رتیغه ترمیش جرخ پیکانیمغه اوت

باده تابیدین کر لعلینک بولو بوتر آتشین
یا کری لمعه سی پیالدی شتینک جانیمغه اوت

دیدیم او تونک تیکسه دیم تاغی غزاوت جاقیلور
دیدی سواو رتیغه ترمیش جرخ پیکانیمغه اوت

کرچنینی آسیدین اوت توشتی بریان عیب ایس
عشق موندان بسره دیتی دوانفانیمغه اوت

وایضاً له

اعال شیدا کونکلی سرقدی رعنا بیکیت
کوره دیم چین الی نحرچینی روح افزا بیکیت

یوق خلایق کیم ملایک خیلیدین چیقای فغان
سیکر تیبات کیر سه میدان ایچره اول رعنا بیکیت

ناصحا بیلاب وزومنی ایچاردین ضبط اتیای
کیم منکا منظور ساقی دور قدح پیما بیکیت

یوق عجب عشقیکدا پردیوانه مینیدیک بولماسه
جو کو سیندیک یوق پری پیکر ملک سیما بیکیت

زمزه عشاق ایوق مین کبی رسوا تاپیی
ایلدیکیم چین الی نحره پسن کبی زیبا بیکیت

کرچه چین و ناز و تیغ سیدین آچیلماس کو رونک
بوقاری قول یاری هم پرباقیل ای سر زیبا بیکیت

بی نوالیغ دین چنینی چاره یوق عشاق ارا
خاصه کیم یار اولپه محض ناز و استغنا بیکیت

وایضاً له

کونکلوم الدی پرقدی رعنا تولی گلگون بیکیت
چینی دلکش وزی زیبا جابک و موزون بیکیت

ایدی یی تو تکان سرو دیک سرساری قدی جلوه کر
یا کلاتو تقان مهر کلع چینی وز افزون بیکیت

یوزتوماغ چره دنی شیرین لعلینغه زنار تیب — نیاعه ولیلی نی قیلغان عشقیده مجنون بیکیت

یوتی کوینداک آزروسینده ابی گلگون قاری — بلکه یوزمینک بیحد و عشقیده محزون بیکیت

یوتی کسالغان فتنه دوراعه تن غمزه سی — کی قان کوز بیله هم چشمی غم مفتون بیکیت

سپاتیابوکه بادیک یوزکامی دین کونه بر — کیم سپالور جانیم ازراوت پر لبی میکون بیکیت

ای سپیچینی قاریغان بو لیسانک اغی چیک حورینی — ترک عشقین اتیسانک اندق تا باغو نکد درجون بیکیت

وله ایضا

بو لغای غایب کوز و دین پر قدی موزون بیکیت — کورماوم چسن امالی پخره جسنی وزافزون بیکیت

کیلیب الغون یوزاوزه گلگون یاشیم وه نی عجب — کوز دین تیغیش پرتوی زرکش یوزی گلگون

کیم کیمن میده ن ز غایب بیکیت لار کوز دین — کیم غمیدین تاشس اوزار گوپیکاو محزون

مینکاری و لسام غمی جر اینده یو قو عجب — کیم یرور پر کشته غم دشتیده اویز مجنون بیکیت

یتی قشام کیلسه ای اوزره یار و تی اختر کیکی — زیب اوجون تاشی و ر پیکان درکمون بیکیت

اول بیکیت اینده پر اقتاینش ایلای نقد جان — آزرو تا سپیهی پر دو لمانغو مه درجون بیکیت

ای چسنی و پسه یوز جانتنک فد اقیل سرا — کیم تاپلماس ینی و انداق ینه موزون بیکیت

وله ایضا

الدی بو مخمور کونکولنی پر قدح چاهیکیت — قدی رعنا وزبی زیبا چسنی بی همتا بیکیت

آرزوئیش بزمی نینک آرایشی در حسن لا — پرکا بو لغان زیب ور عنالیق دارم ارا بیکیت

جان اوکونکلوم جنبی نینک سم کلی پیر وی دور — گل کیبی یوز پرا کیکان خلعت خضرا بیکیت

جانغه تکالیب یمینی روح الله ای آرام جان — ناپسه وو ی بفنا اسپین کسی ترسا بیکیت

اهل عشق اخره تاپلاپس من کسی شیدا قایی — اهل حسن اچره و پخه کیم سن کبی رسا بیکیت

تا خطینک چیقماید ور رقیلمش نا خطین رقم — کیم و کلشن گل لاری بولماس بیکان پرکا بیکیت

دیدا اول خوبا قیسه ازکا پیر بیکیت پیدا قیلای — ای چسینی بولماس اندق چون یبه بیدا بیکیت

وله ایضا

وصلیدین محروم اولوب هجریدا دور سرنج پی بیت — فخسین الیقونا ته بیک یولیدا بو لدوم پر کا پت

کاه غلطان دو ر یاشیم که دیقو د ایکار کوز — یوتی تعجب کوز یاشیم غلطان اول دیقود بیت

کوه قاف اوزره غم هجری تیسام پرزمان — بار مو مکانی نینک کیم تابا غایی ولدم نشت

تون وکون محزون کونکول پرنالتی بیت اهالی — وه کم مشکل حال اکم کاقایتی ایش پری وبیت

اورکا هم شلار خیالی کیلسه نا محرم کوروب — کونکلوم اطرافینی قیلدیم نیر کلیغ حا بیت

تا نیک ایاپن اور کیم بولوب من هیپتا شامه اه — کیم ازلد اقیستیم بولیش منکا جام السیت

ای چینی وصل وچون مرنجه کیم حکیتم مصاف	هجر و نعاج روبرو قلیم زابو له ی شکست

وایضا له

یار کویدین نی تار و کور کوز ور بوزار کش	سوزدیه منیغ جوابیه قیلو بیار یکش
دل پری نظاره سیغه ای کیم آتینک پیت پرس	کو هنسک مجنو نوغو منی قیلا عقلین نثار کش
عقل تورایی منیدا او کونکلو ده پر دم ای رفیق	ایدیکیم او پروک لار ایچره ایلاماس شیار کش
کر دیسام ای خر سعید او تماکیل تعجیل ایله	دیر کاوز سیریدا قیلا پن کوک پیکار کش
زمیدین پور کاذ کرحراک چتار مین ضعف دین	عیب ایا پن قیلیه تحرک وقتی ای پیار کش
اشتیاقیدا اولوم جایدا اور مین ای اجل	جان فدا ایلای کیم کیمکا نجه قیلسا کش بار
نیکتامین چه یدکشتیای ولیکین شوق تورور	ای چینی نجه کون عمر یلا پنه نظار کش

وایضا له

تو کوب قانیم ترحم قیلا دنیکس هیچ	کوروب خالیم ترحم قیلا دنیک هیچ
پنهم قیلا ین جانیم سینی الدنیک	الیب جانیم ترحم قیلا دنیکس هیچ
جان الی کوروب آیدین ای یار	بو آییدین تو ترحم قیلا دنیکس هیچ
فراقیدا کوکول کوبه جتنک افغان	وصالیدا ترحم قیلا دنیکس هیچ

چینی هجر یدا نغانی دین او زکا	کوروب محنت ترحم قیلا دنیک هیچ

وایضا له

خسته جانیم ضعفه لعل شکر بار ینک علاج	زار کونکلوم درد دیغه جانبخش کشا زینک علاج
شام هجرانینک ار کیم تیره دور کر یان کوزوم	آنی روشن لا ماک کاصبح رخسار ینک علاج
کافر عشقینک بولوب کیم کونکلومی جنون	عقل و دینی کیمسی غمزه آتینک بند زنار ینک علاج
اور کالار نوش لبیدین خسته مین لیکن ایرور	نیش غمزه کیدین خزن کونکلوم کا آزار ینک علاج
ای مسیحا تاب جانبخشیدین مرحته بار	خسته جانیمغه عجایب ایردی اظهار ینک علاج
ای کونکول کوب قیلما افغان جون ممکن ایمس	قیلمادی غم کلیسیدا نازینک علاج
ای سینی جنه جانینکه بی ان توت سم	کیم کرتا بغای بو شربت پر لیمار ینک علاج

وایضا له

یار دین سینی کیکیله عاشق مرجان بولغای مباح	دور عشق ایچره کو یاپیله بولیس اصطلاح
کونکلوم الفتاح بار جه ایل کوکلین سنجر ایلادینک	ملک ار قیحن مرینک کیشور دین مسک افتتاح
کورکادرمین بزمه قیلغامین ایاغی تو قرامین	اول کو آقاج نینک یوزو کی کی صبا
چیشمنک کلودین ادام ایسغ ایرا پس عجب	کیم سپوم اولفو سی او تو بلغ با غیدین اسکان ایاح

ناصحا ایدی صلاح یرماس منکا پندینک سینینک
عشق ارا پیر ولغ ایچره توبی جون سیندین صلاح

عیش پیتنایندا روحوم تازه بولماغ ایتپاسانک
توتقیل ای کلچهره پیاله دم بدم کلرنک راح

ای چینی دل تویاش پاره قیلساک انکی
جونکه پیازاتینک ریاضت پرده سین دین جناح

وایضاً له

ای یوزونکدک کور مایین پر مهر دوراینده چرخ
بلکه کوب تاریب خجالت مهر رخشاینده چرخ

تون وکون واللیل والشمس بیتین وصفینک ارا
نازل ایتیه یوق عجب زلف و یوزونک شاینده

چیکنی لاریوپغی کراه وزورنی چپه التون چلا
نی مرکرسین چهره تو تاس حسن مزاینده چرخ

انجه چپینکدین تویاش نینک انغالی ایم
پیری الماس فی هرساعت یوزونک پاینده چرخ

کونده وزه لغای کیجه وخورشیده آی هرکون اگر
عارضینکنی جلوه کر قیلیه اوزاینده چرخ

گر پری چینونک بیله دعوی قیلور دیوانه دور
انی چین امید تو تاپس آدمی پاینده چرخ

گر چینی سام هجرانی وزون دوران کنک اماپس
سوپیتامیباریش وزیدین آنینک اقاینده چرخ

وایضاً له

حق عشقینک خیالی پیرلایه دیم پستمند
باده وصلینک بیله پردم بولای دیب بهرمند

جون بو دولت بولغویک بولدی میسر دائی کیم
صحتیم اول لحظه طالع ضعیدین تابتی کرند

حق بیلور کیم جان ارا کونکلوم ایدی هم صحبتینک
گرچه مین صعف ایلکیدیس هجر ایلکا ولدوم ای خند

سوراغیم وچون لبیکدین کیم یاریب یار ایک شه
وضع ایتیار یعنی کونکول نینک ضعیفنی کل بر قند

لطف ایتیب چیکل چینی نی کند وصل ایله
ای که زلفونک رشته سی جان یوی غه یار ور کمند

وایضاً له

قیلدی اوج ازل بینک کولماک بیله جانیمنی خند
یغلاتیب کافر کوزونک هم نقد ایمانیمنی خند

گویا آشفته زلفونک هم قلیب غیار ریق
ایلادی سودا ار اخال پریشانیمنی اخند

قیلدی اغزینک نینک خیالی هم عدم صحراسیدا
جوهر جانیمنی یعنی نقد نهانیمنی اخند

تیلیدین مرکام کیم تاپتیم اونوتتوردی فراق
ایلادی عمرو مه جایدین برو آلغانیمنی اخند

جون مینی بیدل قیلدی غمزه سیدین ناوکی
دیدی کیم قیلغونک کونکول وزینه تکانیمنی اخند

ووکه دوران جامیدین اغرمعه مکاج قطره
پیاتی دورایلار اولدم هر قدح قانیمنی اخند

عقل وهوشی وصبر بارینی الغانیم هر جان دی
ای چینی هجری ایلار ایدی قالغانیمنی اخند

وایضاً له

شکر مه کیم جمالینک دین کوزوم روشن دورور
خسته کونکلومکا وصالینک کلی مسکن دورور

وطلوع آییدین که هجرنینک ایچره چیکسم شعله لار
شمع اقیا کیم بو کون اول شعله دین روشن دورور

درفشان کوروم جمالینک عکسی دین | کر بورون وج کرار دی بو کون مخزن دور

نا وچون کلدیک آچیلای بزم غربت ایچره کیم | مجلسیم شمعی بودم اول سرو سیمین تن دور

تنک ایلا غرب گلکش تختیک نیه عشقلکیدین | ای چینینی بیکا توچیرین ومینک جسن دور

وایضا له

تازه بولدی باغ وکو نکلوم فراق آزاری دور | جلوه قیلدی گل شتابی باغر بم ایجران خاری دور

پرده کلیدین بر دم اوزون بولسه دردین نی عجب | درد ینک کونکلوم خوی اوتی تمدر دیار بیم سپاری دور

ناصحا گل کشتی دین کونکلوم علاج قیلمالیکیم | خسته کونکلوم کیکیکان خار هجران کاری دور

دودینای کلذار تکلنج لالار نظاره سیین | مین که پر کلج اوچون باغر ایدا هجران خاری دور

چرخ دیکانه دور آیرای کلرخو کیدین گل جاسی غ | ای چینینی بو فراق اول عدم سک بجاری دور

وایضا له

ایکیم باغ غم میم فراق دور اوقیدین باره دور | وه کو میح تغ هجران زخمیدین یوز پاره دور

خسته کونکلوم سو بباغ اوچون برقرصی طبیب | کیم کو کون مرحله چارم او زدین اره دور

صبرا وی سینی ناصحا پند یکیا آراملاکای | تیلیه کیم عقل وه دانش لیکیدین آواره دور

مرکچه پرای غیده ین وه ک ظالم چرخ سنیک | ایشی اوالنیغه یو زنینک کوز سپید نظاره دور

ای چینینی کو یا کیمی عشق ار عیب ایتماکای | کیم کو جیلکای خسته کونکلوم دا آتش ایار دور

وایضا له

کل یوزی لطافتیدا اول لالا صفرا مو دور | یا بیدا زلفی مو دور یا کاکل عنبر مو دور

لاله صفرو مودی اول ای یوزی نینک دورید | یا قمر دور دیدا کورکان او زین اختر مو دور

تعلیم ده سرزمان ظاهر بولور شیرین سوزیی | تو تپه گل ازاغیدین بولغان عیان شکر مو دور

عارض وذره مراطف مو لور چپ سن نازیده | یا آچیلغان مرسیاری کلزار اجمه مو دور

دم الجسته آتی کو شیش قیامت بولدی مو | یا کرچیقان بزم دین پست اول پری پیکر مو دور

گل سیدا خان توتوب سین ساقیا شرح اولکیم | باده توت وج دوریا او رکاچه جوهر مو دور

ای سیچینی بارچه عشاق بجره پسین بی نوا | حا یلکانا بپاز یلق لار تیلغان اول کو زمو دور

وایضا له

ایلکا باقیب سرزمان یوزنا زایله کولا کیلدو | اوزکا لارنی برکوزوب وه مینی اولتوراکنیدو

ایل بیپاری یا قیب کولوب غنچه کبی املاب دورفشان | رشک یکامن حرن کونکلوم آزایکلاک کیندو

آب حیوا ایکیدین لمکا جان تاغشلاب لطف ایله | تعلینک او تیدورمینک جانیمنی کویدوراک نیدو

نوش خنده یلاب چوچوک سوزلار قاتار سالیکاکا | مین صبا ایلکیدین لفظ ایلا کاچ پیوکاک سیندو

ایت یا ملاب توزتکا پیسکا جبر وتی کوکول	بوشل ویک مرزمان ول شوخ اوز کوسماکیده
ایمکا لطف ایتماکیدین رجا ئیمنی الماتی و رعوض	یار اگر سیندین ییتنک جان سرا کیمکا اشک ییده
ای حسینی چون منکا کوپراک ایدی امید لطف	منکا کیم بو لماقنی ایر ای غیر غه کوپراک ییده

وایضاً له

بو پیام ای کنجیده یشکیم قطره سی گلنار ایرور	غم کلار ایلا پیام گل کوزلاریمکا خار ایرور
کوز ذوزا ول بوپرده مرزع ولیه قیلغامین بسر	کیچه ویزا دیدا و یانغوز نوعوم دشوار ایرور
قیلما غامی منع جنونوم عشق راکوکاسن کیشی	کیم میسنی دیوانه قیلغان سرری رخسار ایرور
آزره وورتوش اصینینک ده کوتوش در محال	منکاکیم کوزوم کیجه تانک آتقوچه بیدار ایرور
تا حسینی وصل اجون یوزه منکا بیکگا ی کوز لارین	ایکنه دیک هر کیر پیکگا اشکدین بیر تار ایرور

وایضاً له

وزنینکدین خسته کونکلوم قطره قطره قان ایرور	انتها بوبی بحر نی حد و پایان ایرور
هر یاره ی یوز زخم ار رو ر چسیم داوه ناصح تیلی	مرهم قیدین مر جراحت ایچره پیکان ایرور
کوز قیلور بوره دیں تو ملار درشکین بشار	کیم خیالینک جان ویده ارکیچه مهمان ایرور
خنجر جور ویک دوره دا تموغ کونکول آسایشی	سوپنچوک کیم تشنه لبلار ده تیغه درمان ایرور

ای حسینی چرا ایچو دلوغوم عیب ایتماکای	هر کیشی کیم پر پری عشقیده سرگردان ایرور

وایضاً له

ضعفدین مردم جو اول رام جانیم سوپتایور	جانیم اولوب خسته چسیم ناتوانیم سوپتایور
زینهار یوروکا سیں بلشینه ای سرکشه جان	هر قچان کیم کورسانک اول جان جانیم سوپتایور
کوره نور مردم قیر مق ال حبیچه سیدیک قاشیم	غم بلیدین چوکه اول سپر ورویم سوپتایور
مهر بالمع دین یاپس ایده تیرک بولماغ منکا	دردیدین اول رفیق مهربانیم سوپتایور
ای حسینی پیست لغ بولغای کر جان هر یاپسام	ضعفدین مردم جو اول رام جانیم سوپتایور

وایضاً له

ایلکیم خورشید تابی ذره نی پیدا قیلور	غنچه اغزینک تربیتی هم گل یوزونک کو یا قیلور
زیب اتیار کوک سبزه سی هرلد تو یاش رخساری	کاتب قدرت کر خطینک نسخه سین انشا قیلور
بارکیمن عاشق و محنت اوقلارین باعه ور عالی	اول کرم کانینک قیلیب اوک قاشینکی یا قیلور
ایستادی جان وکونکول نقدینی منکولارم	کر بیدین بو پیسه اول نقدینی پیو اقیلور
هجر خیلین کورکه صبر ایلای دیسام املا هلاک	ایلاسام ای صبر لیق عالم ارا رسوا قیلور
ای حسینی چون اول تلوغ چهره دین ایسام نظر	کوزلاریمکا در هجران کاجیدین اوت پیدا قیلور

وایضاله

سایبان زلفی کیم آی دیک یوزیکا یاپیلور
صرصر آهیمدین ول کیم یاپیلور کا آچیلور

مرقیان کوز سایه‌سی ول کلچه‌ء مهین بشلیکدین
کوکلوم مرکز کبی وه کیم تیکا دیک یاپحلور

تیلبه کوکلوم هر قیان ایتیه بدن ویرانیدین
عشق صحراسیدا مجنون وش لار ایچرا تاپیلور

ای پیالانلار او ر ومی پیلاپسیم کیفیتین
عشق آشوبی ارابی اختیار اولغان پیلور

کلبن عشقین کوکول اغیدا اشکیم سوییدین
مین خود ایکتیم سایان ایدین یا کل لار اچیلور

مر ونشتیم عشق ایمش ای شیخ کورما جاروب
مرکشی میک الیه سینی کیم ازلدا یازیلور

نیچه کیم اخفا قیلور عشقینی چینی وای کیم
کورکاچ اول اینی نینه ی اختیار افغان قیلور

وایضاله

جون یوزیکا اوتلوغ اهیم تیک شرار اری آچیلور
کویا از رحته دورکیم کل یوزیکا یاپیلور

کیم قسمر دوریدا کورکاده ور قویاش شه‌ین
دور از بو وجه یرله کیم یوزیکا پیا چیلور

یوز قویاش سیتی خطی شعاعی کرغیلیپ بولماغای
مهوشیم زرشته قیلغان زلفی جه کیم آچیلور

لی مرف دور اول بری محنو معه لیم اوتکالی بی
مدا حون الون سلاسل اچیان محکم ملور

خلقی زر بفت ایرور یوقا یر سه زرکش یا جنی
مر طرف جو بکیم جار چسی پرپر یاپیلور

کوکته جون خورشید التون بیله بوروغ یامس
یرد اخود انداق قچان مرسعد کوکب تاپیلور

ای حسینی سکر قیل کیم یار وصلی قدری سینی
هجر مهلک دشتیدا آواره بولغانلار پیلور

وایضاله

قاسی جنت سبزه سی خطی نمو داری چه بار
یا مسیحا نطقی اول لعل سکرباری چه بار

تا صحاجنت امیدی یرله یارمان کویدین
کیم بومین محنت و نعه یو رفردوس کلزاری چه بار

آب حیوان کر روان ورح پرور دور صح
نی بو رفتاری نی اول جانبخش کفتاری چه بار

ای مصور نیچه رنک ایزلتی قاسی رنک
لعل خنیک شکرنی یا خود خطی زنکاری چه بار

دیسه بولغای کیم نظر فنی بی سیناپس ذره
کیم کر آتی نی دیر اننک خورشید رخساری چه بار

بوزه عاشق کونکلینی بیله کم عشق اطوار یدا
هیچ جرم اهل محبت کونکلی آزاری چه بار

عشق ار مجنون حسینی پرله قیلماس بحث کیم
نی اوزی بار انچه نی یاری آننک یاری چه بار

وایضاله

باکوزوم بو تشتی یوزونکاکو نکلوم ولدی عجز ار
سین هم اننک لطف و مهرینکدین منی منیدار

ایدی کیم بولدوم کرفتار ینک تومان ناز یلا
بی وفا لیغ رسم و آیینی نی قیلدینک آشکار

ایلاسام لعل روان بخشینکا جانیمنی فدا
خنجر مرکان بیله جانیمنی یلار سین فکار

غنچه دیک کونکلوم باشینکغه یورولورنی بیلا — انداین کل غمزه سیدین بیالو رسین خارخار
کردیسام باغ عشق ینی یلای تیلا رمک نیکت صبحی — راغلارغه تا شلاب اتیماپ سن امنکا اختیار
ایتسام باشیمنی بلای تپتا ینیک توفراغی — ظلم تاشی باینده وروب ایدین چیقاروپ سن غبار
بوود زمیدی چیننی چیک که باتینکری پینکا — رحم برکای یا بکا صبر و تحمل کردکار

وایضا له

غنچه خندان دیب کونکلوم داغلادی خارخار — تیغا عور جانیمغه انینز دینی دیباری نی بر
بر وقد لار لاله رخ لاردین چیکاپس کونکول — وه تیاتی کیم دیر باغی ایچره یوق اول کلعذار
وصل جامیدین ایچیلوردی کونکلوم باغ باغ — وای یوزنینک وای کیم اول می باریب قالمیش خمار
قاید اکیم کوزیپایک ای کونکل ماک پیله خرسند یک — عکسین یلای کونکول بربیر داینغلاد زار زار
وصل رام بسینکا جانیم فدا ایلاسیه دیدم — سوجون ای ارام جانیم یلا ونیک منیدین کنار
ای کونکول تو تعقل غنیمت شر مظفر وصلی نی — کیم و تو تیورد سینه دا موندوق بلالار دیشمار
ای جیسینه یا ریرسن نیلا کونکک عالم زار — قوب هدم سرمنزل عزمین قلیب کیبی جیبار

وایضا له

تیغ هجران سوردی تیمای وصلیدین کونکلوم نکا بهر — ونشس پرپایس این بوبدون پردی نکا پر قطره زهر

بولسه یوزیل وصل آخر هجر اول ساپاعت کشی — تاپا غافذیک دوروصال ایمیدین بر لحظه بهر
قهر جامین دم بدم تار تارمین اول بدخوی نینک — کویا تینکری منی خلق ایلامیش تار تارغه قهر
بولسه لیلی پرده مجنون دشت اکا جنت چه بار — لیک انبر بولیه مجنون بارکا دوزخ چه شهر
یار جون کونکلوکه دوز تیم توب قیلما فغان — حق جواکه دوزنینک ذکری خفی خوشتر که جهر
کوب کونکولنی بوجمن غه باغلامای عندلیب — کیم کل مقصود مرکز اتپادی کلزار دهر
توشتی جون هجر سکغه ایدی وصل من نکالی — کوزلاریدین کورکه آجیب توز جینی ایکی نهر

وایضا له

مهوشی یوق سیوه غالی بو زار حزین خبر — عکشی یوق تابغالی بو راز پنهان دین خبر
وصل شمعی شعله سپیدین کوز کوز پروانه داغ — مین کسنی ول قایده برکای داغ هجران دین خبر
دوقانی اول کوکیم باریدی چیبیند آن — هیچ دلبر بوزمان بر ماپس نکا آیدین خبر
هجر دین بودم نکا دوراندی یوز آشوب ایرو — آه کیم تا پاس مین اول آشوب دوران دین خبر
بس پریشان دور دماغیم با نسیم مشک بیر — شام غم تینکوزدی اول اعطار شادین خبر
تیلبه کونکلومنی لینیک قان یلاب عرمک قوللای کیم — تابغای ایستاکان یارب دوم قادین خبر
هجر دشتیدا جینی ضعف دین بار ایله کیم — ایستاکان تابغای کز اول سیاری صحرادین خبر

نی سپهری کیم قضا نیمه‌ین انکا بولغای اثر — نی رقیبیکیم منینگ حالیمدین ول بولغای خبر

یا اول تیب علیمدین سوز ایلاپ جانیمغه اوت — یا بو ینغاچ تیب وچوری کوکلوم اوتیدین شرر

یا اول تیب کیم وصالی پرزه غمزیم قانی نی — یا بو آریته یوزوم اسکیدین خون جکر

ول کرپید اسیتغی پرکه کوکلوم قیلپ چاک — بو تیکیب اول حالینی مرهمدین ایتیپ بر و ور

خلم برلا ول کرجا نیمغه سورپ تیغ قتل — یغلابان بو حالیمه باشیمه اولپه نوحه گر

نچه جان قیلدم فدا نی آنی تاپتم سیفی صونی — مرنچه تخم وفا ایکیم جفا پری اشر

طف ایتیب پیانی چینی غم تولا تو تعجیل قدح — کیم بو اندوه ایچره اولی وزوین ولماع بخبر

وایضا له

ووفی حالت دور کیمین مرنچه کور کوز سام نیاز — ای بد مهر سپیندین ظاهر اولماس غیر ناز

کیمکا کیم پرایم کونکول ده دشمن جان دور مکا — بولماپون هیچ کیمکا مینینگ عشق ارپیوزو کداز

حالیم ضعفیدین ولغای قاچماغینک میتلدین — یوق سیکاری مجنون ان انکای احتراز

بوقتور و عشق اهلی ایچره مین کبی رسوینه — کورکوز ب کوب مهر یا ریغه وفا پسن کورکان آز

نچه کیم کور دونک جفا مرنیکنی فزون ایلا ومیک — ای سپینی بوقتور و عالمه پسندیک عشق باز

وایضا له

نرکس الماس سردین ول قتالی کوزومک اید اکوز — غمزنیک ایتد تو تولیش غنچه‌نینک اغزی سوز

ینک ینرخالینک بو یه نوحل قیلایی کونه مرو — سورتکا مین شاید و شبور توالکه خالنیکغه کوز

قیلماغیل عشاق ا رامیت تلیبه دین بکاپ نیق — کیم قیلبت تو رچین اهلی دینی داکوب یاتتی ووز

وصل ا مرکیمکا کورکاچ التفاتین یوزما بیک — ای کونکول حجران و تیغه پنجه کوسامک ایدی یوز

ماکه کویونک تو فراغین یاوردی خیسپار یدین — غدرا وجون النکلدا قویدوم مر زمان توفر قمه یوز

جرخ جون بوزدی قرار وصبرو سوشوم کلبه سن — سین هم ای طوفان اشکیم بازگنک طرحینی بوز

جون سپینی وریسیند وردی مغنی توز نوا — هم چینی پرده بیندا ساقیا سن باده سوز

وایضا له

کوز قراپسین جل قیلیب یازدیم سپنکا عجزو نیاز — کوز یاشمنی هم سیپیب اول مه غزای پرداز

عشق ایکاج عقل و هوش و صبر بربان بو ترا شور — اوت قیان یوزلانپه واجب و را ول نکاحتراز

آشکارا جان اکراعلینک سوزین اتورو لیک — یا شورون غنچه‌نک چیله کوکلوم کا باردورکا

اول بی قامت دورکه بارچه راست ایلاب دعا — دیرکه کلشن ارا اول سرو بولپون سرفراز

ای سپینی یار کوی کعبه‌ی نوروز ایروا — نی عجب کربی نوا لار ایلار آهنک حجاز

وایضا له

عشق سینی منع ایتیب لار شو قوم وتن ایلا ریتیز   شعله تکلیغ کیم نفس تیری ایلا آتی تیز

عشق دایم ضعف تن جسمیم نی بیتار زور کای   امه امه نیچه قیلغای رق جس برله پتیز

جزو جزوم هجر ایرپرسه دون ریتاق تیلار   کاشش قیلپایک هجر تیغیدین مینی ریز ریز

تیره دوران ول طره کو یاکیم فلک پرویزنی   خطینک اوزره بولدی هجرانیم توییدین مینک پیز

قاشینک پردی بو عالم اقیامت پس دوور   جلوه پرلس بیز هر لحظه سالماد رستخیز

یاد دین یر وتیرتک لیک ایتپاس مین ساقیا   هجر زهر دین منینک جامیمه بولغیل جرعه ریز

ای حسینی وضع عشق پلیغه دلرکو یی دوور   تا پیه لار زه تلخ جت بیس ایمک کو یه اکیز

وایضاً له

بعد ازن ای حسن خطیمی شیدا قیلما کیز   لی وفا لیق ملامان عالمغه رسوا قیلما کیز

انگلا نک ای اهل وفا کیم ولسا کیز ناریب جفا   چو فالار دین فارسی تنها قیلما کیز

مین اسیر عشق مین غوغا یند و رعشاق زا   ای رقیب نه کو ایتیک که غوغا قیلما کیز

مین ولار حالت دامین ای یار کو یی تیلا ای   ایلا نک غوغا نینک تیریمی اقیلما کیز

اوت تو شو بتور دشت اوزه آسیمه زن ای اهل طرب   لاله زاریلاب تصور عزم صحرا قیلما کیز

مین انگلا آتشکا ریلا سیکیشکا عشق زا   زینهار اوزره پیر تیکریسی اسکار قیلما کیز

پرنفس جانان پیله ایشش حسینی خلوتیده   بار نیک ای جان کو نکول پردم علاج قیلما کیز

وایضاً له

اول توبایش کو بید مینی وارونی بند ایلا کیز   باری توره دیرایله و تکلومنی خرسند ایلاکیز

کو یدا مین تیلیب نی یوز جور بر لاد لتوزدب   اول صحبت لارنی یوز دیوانه غه پند ایلاکیز

ایپتای تپتای پا پیا کیم کو تکلومنی کیم و مش مینی   وصل تیغی برله پییز پرکینه پرکند ایلاکیز

خسته کو تکلوم ضعفی حد دین اوتیه قوت کیپی غه   دو ستلار اول یوز ولب یادینی گلقند ایلاکیز

کو تکلا کین جاک ایتیه اول پیتای که ایلا بیزنو   رشته جانیمنی هر تاریغه پیوند ایلاکیز

کو تکلوه علم وادب تعلیمی کوب پرماک پیله   وامق و فرهاد و مجنونذیک خردمند ایلاکیز

گر حسینی دیسا کیم شوره تو کگای تلخ تلخ   خوبلار کالیسه انگا باقیب شکر خند ایلاکیز

وایضاً له

قان کوروب ایسکیمنی کو تکلوم ناله پیسی رما کیز   جاک ولوب کو کسوم جگر پرکاله پینی سورما کیز

غرم ایتیب اول غنچه خنداندین کلر ایغه   یوز پیاری اچیان پر اشکیم لاله پینی سورما کیز

جو نکم بار دی یاشیم ایمدی کوزا قیدین قطره لار   تا منغا مین مریان کوروب غم ژاله پینی سورما کیز

تیره کو تکلومه یوزین کوریمه دردین کو رکان ال   غم تونیدا ای محنت هاله پینی سوریا کیز

بحریدا کورکان حسینی نک نغایمن دو تیلا | یوسف وجون پرکنعان ایار سینی مانکیز

وایضاله

پرنفس دل آتشی کورماک جون اماسور و چیتیب پا | آتی کورکان سرنی دو بار یب کوزی من مرنفس
کوکب اشکیم شفق کون کیلیب دو ایرور پسرا | مین کو صبح وصل ارا هجران تون قیلدیم سوپس
خام ییق دین کرسوس قیلدیم نز ایقین وصل ارا | ای فلک جانیمغه تیم کرسوس دور اوشبو پس
قایدا کیم باشینک ایاقی می سرشکیم بحکیم | لاله پردی بار اول توز ان از امر خار و خس
ای حسینی بحریدا جسمیم ارا کونکلوم توشی | کلدین ار و عندلیب دور کرفتار قفس

وایضاله

ایلادی لعلی تبسم غنچه خندان ایماس | داغینی کونکلوم قاپاتیپ تی لاله نغان ایماس
سبزه خط پرکو یا عنبری نقشی دور | کونکلوم ایچره انا و کیدین زنک لیک پکان ایماس
ده کورونک مین میی قوینه نک ایلاینه پیمان جون | وحشت ازدهای ده پسلار بحنونی کردان ایماس
سردم اول کیم سبک خیالی جان کیدی ان آنکاد | یوقیه بحسر دن کی کلوم ایچره نشتر هجران ایماس
ای کونکول پردو رنیک پرتو بیدی کیم مینی | سیله رسوا قیلدی یوقیه فتنه دوران ایماس
ویده کیم الیدا جان پر یوقیه عشقی برکس ایت | کیم دل سان دور مکا لیکن بو پرایکان ایماس

کرحسینی نا قیلیپ عشق اراعیب ایتما نکیز | کیم دور عاشق کیم انینک شیوه سی افغان ایماس

وایضاله

دل پری کونکلی منی یوننه غزایل ایماس | یامنینک آزاده کونکلوم عشق غه قابل ایماس
یرد نینک ای مجنون منینک رسوالیغیم کوکاینه | بیلادینک سو بارچه اهل هوش عاقل ایماس
ناتوان جسیمدا بر یادین کورونکان ادغ ارا | اندا هجران داغیدین یادین بری داخل ایماس
تندا باو هجر ایسیب جسمیم سیاه دور نی کوسدین | یوقیه تویونکما و تارکا ندا مستعجل ایماس
خلق نقش خاطر یدین تیغ بیلادغ اولمادی | دور نی خط دور کیم بو تغان جایی زایل ایماس
عشقدین قیلدیم بو طاعت نی کیم بیلادیم | کیم قضا اوتی نحو تقوی جوشنی حایل ایماس
جون حسینی دور کدینک حسن دین پر کل نکات | ای لطافت بحرینی دل سیم آور ساحل ایماس

وایضاله

مینه مردم یوز نیاز و نازدا استغنا و پس | سر زمان یوز جان پر ای دل شوخ بی پروا و پس
دیماکیم کیم زلفی سودا نیچین کونکلوم تکرار | کیم پرور دیوانه کونکلوم مو سودا و پس
عشق ارجید باردی دین و پسلامیم دغی | دیماکیم کیم ولیشام دیوانه رسوا و پس
ای کوکیلا اصر قویدی جانیم ایچره نی قدر | یوتی کیم عشق عقل و هوشوم یلادی یغما و پس

یر کا کیرسون اوشنک کیم آقیزدی باغریم قانی تپ
یوق کیم محنی سپهر عشقیم ایلادی افشا و بس

قیلادی عاشق عقل و دین و ننک و نام ترک
مونچه رسوالیق قبول ایتیم سبنی سوداو بس

ای حسینی عشق ایله جون عاقبت جمع اولمادی
سرنی کیلپه اوره دم کونکلونک آرا اپراو بس

وایضاً له

یارب اول گل چهره غنچه تک کشا ر ایلاماپس
یا ملب پیلماس کا سالیب سرن اظهار ایلاماپس

تاش ایله قولاغه آسم اوقی دور کارگر
نی قاتیغ دراول کونکول کیم هیچ انکا کار ایلاماپس

اول جفاکش پیلکانی حو الیم قاتیغ صعب ار کان
کیم بولوب فانلار غم عشقیدین مه پار ایلاماپس

عشق منعیه قیلور ناصح تیلی کونکلومنی ریش
یوقیه بو غم غنچه سین ناک سی انکار ایلاماپس

طوبی جنت اگر یوز ناز ایله قیلپه خرام
پرونازیم انیدا اول عزم رفتار ایلاماپس

ای یوزونک تعلید نیه قاش حسن هر دم جکار
یوزرقم لیکن سرن یوزدین نمودار ایلاماپس

اینس و جن غه گرچه یوق عالم دین اوتقوه نی پیود
کیم دمی نازاو پیوسپیدین نی پیدا ر ایلاماپس

سین کو تاریت تیغ ایل بوغرن چکارلار هر طرف
بارچه سی تعجیل و جون دور کیمه رنهار ایلاماپس

گر حسینی عشقی قرار تار تار اهل نهر
اهل یا پیلار بوقیه اول بو ایش دین کار ایلاماپس

ایله کیم گل چهره غنچه تک سر نچه معلوم ایماپس
غنچه اغزینک نچه کیم سور و سپه هم مفهوم ایماپس

عشق ظلمیدین اگر فرهاد و مجنون ولدیلار
مینده مردوم دور اولوم مینده ک لا مظلوم ایماپس

پروانازیم جلوه سپین کورنیام عجب یوق کومه
کیم چو جنت اره طوبی نوریدین محروم ایماپس

شاه حکمی بر کونکلوم عشق رکس توتماغای
شاه اره دور حاکم ولی توکیمه کا محکوم ایماپس

عشق امی جبر میغه دیر اچهره مینی بار غور ناکیر
یکا کیم مسجد داعی هیچ کیم معصوم ایماپس

نی بلا دور عشق کیم کوردوم انک اذراقیدا
درد ایله محنت دین اوزکا کم مرقوم ایماپس

گر حسینی بیک وصالینک دولتیدین ای صنم
ناسی کوب موجود ایسه امید هم معدوم ایماپس

وایضاً له

ای کونکول دلربا تنک دورکا ماری رایش
وه پینکا دشمن بولوب اول دورکار لاکا مار ایش

هر زمان یوز بار اول آزاریدین کونکلومده دور
وه کیم آزاری بوزوغ کونکلومده مونچه بار ایش

درد عشقینک شرحینی روم کادکاج توکی ماش
وه کیم آنی نارسا عیسدم ولی عیار ایمش

زار اولوب عشقیغه آزارین کیلورنی پیلمادیم
زارلارغه عشقدین کیلکان نصیب آزار ایمش

یوز آچیب اوربتا رمینی وه عشق اوتیدین نی کله
کیم مکاوت پیا لنوچی اول آتشین رخسار ایمش

بیچره بیچاره لیغیدین آه وه اویلاسپی بیود
کیم بلا لیق عشقدا بیچاره لیغ ناچار ایمش

ای چینی دیرایه سنک اول دلربانی بوفا   مین هم آنی قم تیب من کیم بو آه نارایش

و ایضا له

ای کونکول بولیاسنک وفاسیز دلبرلاردین خلاص   سکریقین و فغان کیشی تکلغ بلالاردین خلاص

عمر تکلغ بو وفا دورلار ورده سی بیستار ام   عمر اکر قیلسه وفا بو سی وفالاردین خلاص

تیلبه کونکلوم دین خلاص ولمایین پری وشلاغی   زیست انداق کیم بولا المان مین الاردین خلاص

تازه تازه داغ کونکلوم دین قوپار افغان کیمی   ممکن ایرماس بولمای اول یوزی والاردین خلاص

خانقه دین خرابات ایچره کردیم قیلدی حق   هم ریادین هم ریایی پارسالاردین خلاص

مرغیدین ای کیم بوله ونک منقطع سکراو کیم   هم خطاکرلاردین ولدونک هم خطالاردین خلاص

ای چینی وصل میسر دین ملک بولدی خلق   اوزنی قیل هم ... هم ... الاردین خلاص

و ایضا له

عشق دردی ... مندمی شیدا مرض   قیلغونک دور وصف ... مرض

یلدیکیم دار الشفا ایچره ... تغافی مرض   ... جان و تن کونکلوم ... مرض

وز مرض قصد ایدادور کیم ردی موج ... کیم   یاسشیدا ... ملا کای غو عارض

ضعف ... پرسز یلا پاپس   ... کیم و ایم ... اول ... مرض

نی نچه ... یدین اورکا یوق علاجم ای حکیم   تیلبه کونکلوم ... مرض

ضعفیم ... سوز دیمک اول ... کیم   خاطری نازک بولور تا بقاندا استیلا مرض

ای چینی ... قلیغ ... کیم   وقع هم صبا قیلور جون کسلو ... مرض

و ایضا له

ای جانینک کلشیده و سبزه سیراب خط   عارضینک کافوری ... خط

قلیه شکین ... حرفی بولدی ... یب   کیم تیر ملکای جون مرتب ... خط

خط ... قلیب تو رضه ... اوز   اول کوزدین کوظا ... خط

خط بوزولدی لیک ... کیم   پیلکیم ... خلیدی ... خط

... تاب ... قلیدیم رقم   ... پیچ و تاب خط

ای ... خامه ... رقم ... کیم   وصل ... خط

ای چینی ... ولغای ... لول   جون و قور حالت ... طاب خط

و ایضا له

کونکلوم ... قلیب ... خط   کیم کو قیلغاندیک کلام پاک ... خط

... و صفن کرتیلور ... عجب   تانک ... قیلورلار ... خط

کل وجون باغ ایچره بلبل ینکلیغ اورکانادی — کیم زلفلار زیده قیلیش دور اول ایرا حفظ

دیرکلزار ایدی اول کل چیندا وکیم عیب ایماس — خاصه کیم قیلغای سوزوم اول پری دکلر حیا بیله حفظ

یار مرسوز دیبه مرکز خاطریده بی حسابس اول — لوزکالار دین لمادی کو نکلوم کار کنها حفظ

قیل سکت نیلکدنیکت لار عشقی سرین حفظ کیم — سوز نو لور زسوتیش تاری نوع قیده و شوا حفظ

یورسک اولغای ردی سیکت سپاهسک ای ملک کر — قیلما یمک ایردی عشق سرارین حسینی ارا حفظ

وایضا له

تیشی وصفیده دیدیم ارکبی یکسان الفاظ — زلفی سوداسی زلیک پریشان الفاظ

عشق سرازی فصاحت پیدا تاماس تبریز — طوطی تیوز غرپی صعب دور اپنهان الفاظ

معی لار یسوزی بی معنی اکر بولیه بی مالک — ایتار سعنی اکر ایته نادان الفاظ

لطفی تامرلیب اورتار نک معنی سی — جون سوز شارح دردوغم هجران الفاظ

ترک عشقک دیسام اولتوره کوز تیغی — اوزه وای پر رحون املی فراوان الفاظ

انگر نیک ایرا ید اوتو رسپروم دی املان — کیم قولاق توتمه دیمن مرحبه پنهان الفاظ

بی نوا اولدی حسینی بی نوا تا بغای اکر — وصل دین ظاهر لکا ایلاپسه جانان الفاظ

وایضا له

ای کیم هجران وتیدین کودی جانیم اورکانوغ — اورتادی عالمنی هم توغ فغانیم اوزکانوغ

جیشه کونکلوم ضعف ایتار … — کیم بو کوزیندین [illegible] ناتوانیم اورکانوغ

نیلبه کونکلومنی جنون وادی سی [illegible] — کیم بو قاتلا تمیش اول بی جان [illegible] مایم اورکانوغ

حالتیم فرهاد و مجنون قصه‌سی دیک عبرت ایماس — کیم ایرور عشق ایچره مهلک داستانیم اورکانوغ

وه قیلدی وصل وجون بولدوم اسیری ای کیم — سوزلا شوراول ظالم ناصبر بانیم اوزکانوغ

بولماغیم رسوا [illegible] کیم بو قاتلا خلق ارا — فاش بولدی سرا نهان سر نهانیم اوزکانوغ

او کونکلوم الیب جانم قصد ایتتی اول بیکانه وش — ای حسینی بار ایدی اندین کانیم اوزکانوغ

وایضا له

داغ عشقک پر مرش [illegible] عقل و هوش دین [illegible] — ده که قویدی شعله هجرانیک اول داغ اوزره داغ

خوبلار چینی [illegible] عارضینکدین [illegible] — روشن [illegible] شعله [illegible] چراغ

کونکلومنی [illegible] — سیج عاشق [illegible] مرسوغ

کوزلار نیک کیم بولدیلار [illegible] — طرف [illegible] پچ باغ

چیم [illegible] — کوراماد وک پر فصل [illegible] میوه باغ

ساقیا ضعفیم علاجی باده دور غفلتینی قوی   کیم ملیکدین ارغو دیک مین بچا سام پر داغ
ای جسنی جام هجر وز سیتی سودا سین دیما   کیم مینی دیوانه غه انسین تشویش دور دماغ

والیضاً له

غم سپه قصد ایته چینکی ساقیا توت جام صاف   کیم بولور جام می ایچکانیدین لر اهل مصاف
جز طالت یوق ترکلیکدین ج اول آی هجریدا   توتغیل ای عشق ایدی اول کلیفدین ترلی معاف
کوکسوم اوق قیلیچینک دین ارور حرتسی   کیم بو پرمر بچه تیکیه اول پرسی ایلار شکاف
عشق زوردستی کر بود ور منینک عزم نی تاک   اژدها بولپه کر اول عجز نه قیلغای اعتراف
دیسه کوکلوم توتوم اوزکا یار عشقینک ترک پتب   عیب ایماپستورمت ایله دیوانه دین لاف و گزاف
کعبه کویونک ایرور انداغ تقدیس بو ضعیکم   حور کوثر ایچره غسل ایلاب انی ایلار طواف
ای جسنی کور ما پسایک دور مخالف دین نوا   جام دور ینه اگر اکل فهم اولماپسه دین خلاف

والیضاً له

کوییدا ایتلار اونی کیم چیقسی بر مان مختلف   تیا کونکلوم کو ییا کیم بولدی انده معتکف
غم تونی جیسیم ار کیم تیغ سورد و م مر طرف   پرو قدینک یادی بیرلا هر پری دور پر الف
خسته سوری دور من ای عشق ایلا مدادکیم   اژدها السکد اور عجز نیه بولغای معترف

عشق ار کر نیش کیلسه نوش ترماک دور هنر   صعب ایرور مهر کیشی بولماق توصف متصف
ادکیم اول سرو طبعی ال بیله دور مستقیم   قاتیق ایمدین منینک پرله موا کین منحرف
ناصحا پندیم جنون نعغه اظهار ایلادینک   تیلبه کا عقل اورکا تور سن کو پیا بولدونک حرف
عشق آفت سیلابت کو بیدا دور عاقبت   ای جسنی حوش دور اول یان قیلما کیما ور نی منصرف

والیضاً له

قیلدی نحسیمنی قرار غیدیک دل ایا ه از فراق   ینچه کوییدا ورکای مینی دلخسته نی آه از فراق
گرچه وجه اسه دورا ول آیدیک یوری ترسیدین   تیر کور زورکه وصل سپهر کر اولتور ورکاه از فراق
دانه خالینک خیالی پرلای گل حرستمنی   ینچه ساوردونک مینی حسرت و اوجون گاه از فراق
پرکیشی منک جانیغه کیلدی اجل یرول مله   او کیلدی جانیم اوجون ایایان راه از فراق
عاقبت یوز ور دو حسرت پرده و مسکین حسین   اولکوسید در کور ماین بوریو دیکی اکاه از فراق

والیضاً له

باریش ایار اشتیاقی سروقامت اشتیاق   وصل آیا بان ده توکاماس درد ایش ایر د فراق
اوزکا عشق اهلی سلمان ده مکا تور نصیب   عشقدین غیر از فراق و یاردین حر اشتیاق
یارینیر کور مان جانیتیمی ترک ایلکیب پیانی غه   ده نی امکان دور ترک بولماق سوار جاندین فراق

ای کە لیلی هجریدین کشته مجنون حالیتین	ورسین کلامی کیم چوک ارشن سینک حالینه باق
ای صبا کیلدنینگ حسنی بیلا کوکلین رغالی	باردی منیدین اول پری کوبی باری قیلیپ براق

وایضا له

ای نگار ای سبزه خطی نو خطریغه باق	شوخ رنگ مرجنینگ شنگرف ورکاریغه باق
ای کە پرزو پرکزا هجره تومان نینگ اهلین	کورمادیم ایرسیس بقیده زلفی زناریغه باق
پروانه گل کورماکان توپاینک قد و توزیکا کور	جان شرین ایستاپاینک لعل شکرباریغه باق
ای کە جنت روضه سی بحره تیلاسین پروگل	کاش کیم تکاکر قدسرو رحباریغه باق
نجی مهلک کونکلوم احوالیغه جانا رحم قیل	قانی توراپین اره سین کوز ناله زاریغه باق
دهر باغی نینگ ریاحینی غه یوق بوی وفا	خواه رعنالار سیسن کورخواه کلزاریغه باق
کرته حسنی صعب حالین عشقنینک بحره پیلا سالک	چشم خونریزیغه کوز سال چشم الکاریغه باق

وایضا له

ای کیم عشیم دتی نینگ پرزمان آرامی یوق	بی ساکاتین زم وال وتعه خیال خامی یوق
وصل شمعیدین ارو بپروانه غالیم نی پیلور	شام هجریده یک جوانینک پرقرار خونشامی یوق
خاطر خینکلی ای دیبام ارماپس متوجه تکاکیم	ای نینگ آفت لبغ کوز ورخسار کلفامی یوق

مونجه دین املی نینک سلامین الب کاکور و ک	دهنی حالت دورکه مرکا فرحم پیلامی یوق
خلق صید یلار دتینک ایرماس سیک پرلاتوباش	زلف و خالیکیدکیم ج نینک لبیدین کامی یوق
بولیسه عالم کامی کام مرغ سرا و تکار ور	کیم کوبرشرین کلام نینک لبیدین کامی یوق
ای چینی نحوکوح س قوت و مانی امرینی	کیم ایاپن حمشید مرسه کیم تولیندا جامی یوق

وایضا له

غنچه لی عرسک دیبام وه کیم ننگ گفتاری یوق	پروانی قد نینک دیبام نیلای اتینک رفتاری یوق
ای لی ناکلع سیکاست نیلای کیم چین را	پروادیک هم قدری یوق هم گلکی خیاری یوق
زلفونگ کا سنبلنی نی نوع ایلاین تشنه کیم	هم ال یا عطری هم جان شسته سه کمکاری
ایا المان لعلیکا یاقوت دخشار کیم اتینک	هم چوچوک طعم هم جانبخش لب ناذی یوق
کر قیلیسکدین هنسی اوکپوک کورارین انکا یاپس	کیم که عاشق الدی اینادین کیم دساکم هم عاری
ایناساکه کونکلوم تکاپ آپایش قدح تونیاقا	کیم دمی یوق کیم دوپس ین نوز تومان آرامی یوق
کوبه دا ای ساحنی کونکلی انک یوق ایستاپ	کیم و لوبتوزا دا پسر دیوانه افکاری یوق

وایضا له

تیلبه کونکلوم تا ارو عشقنکه اشید الهی دریق	ایلاپاپن و نکار پیلار بیاری پروانی دریق

تاپتی عمر جاودان آزرده جانیم تاپرور — لعل سیرابینک خضر سوزی دیک مسیحا ای رفیق

طره نی زخسار اوزه قیلدینک پریشان دین ایتک — کر و باغیم نی پریشان قیلسه سودا ای رفیق

خلق دین عشقینکنی پنهان ایلاماک مقصود ایرور — اوزکالار بسیاری کوزوم کرتوشسه عمدا ای رفیق

اورتادی کوکلوم منی هر بیرک ذره بار موافکین — بو حرارت دین سینینک کوکلوم طبرا اماای رفیق

بلبل شیدا کرکلزار ایسکن قیلور — تیلبه کوکلوم کا زیرور کونکدا ماوا ای رفیق

کنج وصلینک کیم تیلار سکن حسینی ویرور — اول کدا کیم شاه لیق قیلغای تمنا ای رفیق

وایضا له

ای سعادت مطلعی اول عارض ماهینک سینینک — اهل بینش توتیاسی خاک درکاهینک سینینک

اول وفا سر کو کلید چون توقوتورور سیم وفا — ای کونکول نی سرکا تیکای ناله و آهینک سینینک

قیلماغل هجران ایلکیدین شکایت ای کونکول — عاقبت بولغای میسر وصل دلخواهینک سینینک

یارب اول دولت میسر دیبی بولغای یو کیم — صحنی باغای یوزونک کورکاج یوکراهینک سینینک

نیچه یا شوردونک سین ایدی عشق سرن اهل ارا — فاش ایتیا اخر حسینی چهره کاهینک سینینک

وایضا له

بیندین ایرو توتکالی ای ماه تاماسم منینک — دم بدم قان یاشی نیلار چشم کریانم منینک

جون مینی وصلینک ملتشاد ایتما باکم سوربالکم او — کیم یخوکب سین دیده ای پیسیزرمانیم منینک

ایشیکینکده ایکیلار آهسته ایدی یغلارام — کیم ایمک کار باپسون حت بو افغانیم منینک

در عشقینک حددین اشتی رفتارام کیم ناکهان — آشکارا بولماغای وپریچانیم منینک

دیدی من سزدینی دلی تیب سرلدینک ای حسین — راپت دیرسن بازو غوده کیچکلمن ای جانیم منینک

وایضا له

قانغاج ایسیم صرصر بغه بیت الاحزانیم منینک — یاغدوروور کردولا ماشیم غه ویرانیم منینک

عشق صحراسی ارا بسیاری قالمغ لاله دور — اندا باغریم داغیدین آقیش بکرقانیم منینک

ییکالی کوکلوم پریشان سن که قالدیم میلامین — قای طرف بارغای مجنون رشانیم منینک

بو که تیغینک تیرکورور ملی کلم ایلابان — مین سیلوری مین وشبو مهلک غمی جانیم منینک

ناوکین حلقی کوکلولدین طره ذکور کیم اختارور — چاک لار ایلاب کرتالیش بیکانیم منینک

آشکارا وتلار بیرچاره قیلسانک ای طبیب — انی نیلار پس سین کا اورتار داغ پنهانیم منینک

ای حسینی ارقیلیام اولتوروور کافر کوره — کویا وما س آسیب او یتوغه افغانیم منینک

وایضا له

دود جویکه بس قرار دی بیت الاحزانیم منینک — چل اشکیم بر ده هم بیر ولدی ورانیم منینک

مرزمان تورتوترکیم جامکنی الغوم جوراید — آل ذقنیک جوریدین قالغان ایسه جانیم منینگ

عشقیدا چاک ایلادیم کوکسومنی بودم اولماسه — کیم اولوپس غنچه طارلغدای داغ پنهانیم منینگ

خان و مان رکن قلیب اتی کونکول کیم سلادیم — قایدا باردی اول الاخان الا مانیم منینگ

غم قیلدم عشق سدادی ظاهر قیلغالی — سالمادی و کیم قواق حالیمه سلطانیم منینگ

نی عجب کونکلوم فغانیدین اولوس یماق و توف — کیم تیشلیش و کونکول حاپاکیدین ایانیم منینگ

ای حسینی مین اگر آواره بولدوم غم یماپس — عمر و دولت پیرلا بولسون کونکول العانیم منینگ

وایضا له

توشکالی هجریکدا ای سپهر و گل مذهبیم منینگ — نی کوزوم دا ویقو بارنی جانمدا آرامیم منینگ

تیکورورمین شامغه هجریک کونین یوز رنج ایلا — بالمغه و دیلیان کرلی تکلیغ تیارشامیم منینگ

رقیحان میکون لبیک هجرانیدین چکیبام قدح — ایکی کوز خونابیدین و در لب لب جامیم منینگ

سور غشیمنی صبا دین و نی نوع ارسال تیای — کیم پیموم اول ورصبا تیکور پیغامیم منینگ

دیکا پسین نی نا ملتو ریک زار و خسته دور — گر حسینی حالیدین سوریه دلارامیم منینگ

وایضا له

دوگر عشقنک دین جهان بحر بقغانیم دورمنینگ — بار چه کوی و کوچه دا بود اپستانیم دور منینگ

رعد و برق ارماپس و لوت اجرد کورو کان برطرف — پرتو یاش هجر بیسهدا و طلوع فغانیم دور منینگ

خلق داغ آشکاری و تیسه لی سودای کونکول — اول که و تمامی هالهوحی داغ نهانیم دور منینگ

چیم از وخسته جانیدین کیلاکیل هر دم تا تنگ — کیم سزکی کون ارا و بدایسهانیم دور منینگ

عمر و جون قیلپام دعا پسین علاغسل ناز قبول — جون حیایم ایپستا ماس شوخی که جانیم دور منینگ

خون فشان کوزمدا قدنک ینک خیالی بوکالی — جویبار اطرافیده سپهر و روانیم دور منینگ

آه و خوامسی لحن و ماده یلاب تورکان — اول خجاجی عدی الغان مکانیم دور منینگ

یاردین جز بحشی لیق کیلماپس و لیکن الیدا — طلیعه باعث کونکول اتیق نامیم دور منینگ

گر کونکول سرلنک دین اولسام عیب قیلمای حسین — و دتیای پرپاین کونکول کیم دلستانیم دور منینگ

وایضا له

شام هجرانیم کوزوب سین مهرتیغ و تمادیک — وعده صبح وصال ایلاب انی بار و تمادیک

وصل بجرین پامامین توشتوم جو هجران بریغ — مین پیموم هجرا راکوید و م ایلیکیم توتمادیک

مین لال وصلینی و تغیل غنیمت ای کونکول — وصلین تیاب و و نی قالمار هجر دکیم و تمادیک

ای کونکول گر لاف عشق ور پیانک مسلم دورسکا — کوب جفالاردین کوروب مهریکی هیچ اکسو تمادیک

ادیکیم مسکین حسینی اولدی و حسرت ملا — پرکونلی تیلا رنیک خیلعه سین او تمادیک

وله ايضا

زلف آچيب مين تيلبه‌لي آشفته‌حال‌لار دينك / چين ابرو کورساتيب کونکلوم‌نی حال‌لار دینک

اوپکالی کیلدی کونکول زلفونک اوچین نی‌ناز / پرفراز لار محله‌ای امال لار دینک

جان توشین صید لاماگ کا لعلینک اوزره‌ای قویاش / دانه مو کیتینک امانی خال لار دینک

سرقچان دیدیم وفا قیل یار دیمک بیریک جیل / سرقچان دیدیم جفا قیل آنی فی الحال لار دینک

قیل تیاای دیب کلهاد مک اشیغه‌ای پرورون / اوزکالار قلیغه بوله دیمک مونی سمال لار دینک

تیغ قیل ور دو دیمک کونکولکا شکر روزلیکن یکا / کیم وفا پیشه لار غیدین فارغ البال لار دینک

کر چیسی صحرا را دیدی فغان یلای فغان / شکر کیم چیلینک پیلاد ولدم تیلین لال لار دینک

وله ایضا

عشق پیرین عاشق و لغان تیبلار دین یلینک / وصل کامین ما‌ای لکان بی‌نوالار دین یلینک

عشق محمود در قصیدیم قیلدیلار کر حایلمه / واقف ار پاس سر بوبولار لکان لار دین یلینک

تن ذم قوق زخمیدین باغرم کا کلانک پر ماشاق / اول اشاق لاز نیک حسابین بوبیار لار دین یلینک

عشق اذره ره چیرت پیر تیار کوکلو ضعف / قوتین ول ناتوان نیک بو غدا لار دین یلینک

ای که پلمای سر خوبوم جون پور زیر خاسیم / ای شرح لار زنا مفهوم ادلار دین یلینک

پیلا کا لار عشق پیدا دینی مجنون حالیغه / پر جامیدن تارتقان تور تولوک جفالار دین یلینک

روزکاریم نیک توبلاغ کیبی کیفیتیس / ای که پلمای پیرکوز تقاشی قرلار دین یلینک

جام جم‌لیق شاه لار نیک حشمتین میخانه دا / دردا دوجون سینغان سفال الیبتورلدلار دین یلینک

کر چیسی حالیتین عشق ایچره پیلمای سر انی / رندلیق کو سکا توسکان ار پیالار دین یلینک

وله ایضا

بحر دردین سحر کورکان ناتوان لار دین یلینک / وصل ایله غربت لی بیلکان کامرانلار دین یلینک

بیلا کان احباب بیس آوره و لغان حالسن / کوید ار یمان لی قیلغان زنکتالار دین یلینک

ای که بیلمای پیر بی قاتل زخمی پردا ولیشام / زخمی کوب حسیم زمهلک نسالار دین یلینک

مهر وادی سینه ایکان مهرلار کو کلدین / ای که بیلمای سیر خرما مرلار دین یلینک

ای که بیلمای سر سر مجنون غمو در دیدار فرق / صعب حوالیغه مار ناخان او پستا لار دین

بی کرم آوار دیغ علم رپس کلا ماپس / اول پستی نی مین کبی حان لار دین یلینک

کرچیسی حالینی بیلماس پیر ای اهل نشاط / کوکلی حکان غرق دردفرقا لار دین یلینک

وله ایضا

غم بیلا جسمیم ساری یولدی ویران قیلغودیک / قایسی ویران کیم قرا بر بر تیکیبان قیلغودیک

دود غم سیلابی کونکلوم حریمیغه توشوب / اول سودا ایچره بوزوغلوف ولچه مکان قیلغودیک

اشک خوبانی کی کریان کوزوم نینک یاشغورین / صبر و هوشوم کشورین توزماده طوفان قیلغودیک

شعله دود ادور تابی چخته جانیم خرمنین / صرصر آهیم کولین بریان پریشان قیلغودیک

کیرماکای ایردیم محبت کویکا بیلسام ایدی / کیم بولور رنج و صعوبت موجه طغیان قیلغودیک

یا قیالی توت که شاید بیستلیغ بولغای منکا / موجه مشکل حالنی فی الجمله آسان قیلغودیک

ای چسینی تیماپه دول ای سیبک فریاد منکا / چرخ و انجم حود یاپس دردمکه درمان قیلغودیک

والیضا له

اول سواد خط ایچنده لعل خندانین کورونک / بحر غم ایچره کوزوم نینک دُر غلطانین کورونک

خاک لار دور کونکلوم اول لوزرشکیدین لاله دیک / اوز تاسیده داغ دود ور دقامین کورونک

چهره پرده سبزه خطی زور چسنی غه زیب / چمن باغی نتی کل بیرله ریحانین کورونک

کوز قیلیش کونکول ملکی نی تاراج ایکالی / هر بیاری صف لار توزانکان خیل هجرانین کورونک

کوز بیله کونکلوم نکا قان اول سالدی کرا ور ایچس / کور د العلی علیپی و کونکلومدا نکامین کورونک

بو چمن نینک کل لاری مدتی اوقا ای خوب لار / بس وفا قیلاق غنیمت چمن و راین کورونک

ای که دیر سن کیم چسنی لی و جون بیماره دور / لاله کل و زهره یایغان اکی قانین کورونک

والیضا له

جون جنون زنجیریغه بولدوم کرفتار ای کونکول / بولغاپسن من بیله حالیدین خبردار ای کونکول

قاچسام اول زنجیرکه آواره لیغ صحراسیغه / قیلما حالیمنی خبر دا لیمغه اظهار ای کونکول

قوی که دوران نینک جفا آیینلی بیداد یدین / بولماین سرگران ایچره پدیدار ای کونکول

اندام قویماغای یب دیوانه دور دیب عاقلان / سوزدین لیلتور رولپه لار خلق ستمکار ای کونکول

قیلپه لار غوغا اولوپسن جانیمغه بیداد ایکالی / بیدین واندم لطف ایرماز نخار ای کونکول

شاید اول مکلیغ تماشا ساری مهوشلار بیله / کیلکای اول شاه قدماه رخسار ای کونکول

کور کاح انی کر چسینی تکلیغ تاپاسانک ترک هوش / حضرتیده قیلغاپسن حالیمنی اظهار ای کونکول

والیضا له

ایلاعدم یلادیم زاریمغه محرم بخشی قال / دردایم ایر یلیدم ای دردیمغه مرهم بخشی قال

خدمتینکده جان کونکلوم لی قویوب غم یلادیم / ای کونکول کامونسن جانیمغه همدم بخشی قال

کرچه هجرانینکده قالماپسن روح و جسیمدین اثر / سن سلامت بولغیل ای روح مجسم بخشی قال

مین طاریب سین طرازلیندا قالورسین ای کونکول / مینی رسوا یلادینک ای سوای عالم بخشی قال

خیربادینکیدین حسینی تیلبه بولیش ای ری … دیماپسون باریغه هیچ فرزند آدم تحشی قال

والیضا له

عشقدین کیلدی مینینک باشیمغه انچه صعب حال … کیم نی قیلدی ایله مجنون قیلا الماس خیال
عقل اینینک اصلاحیغه هرنچه کیم قیلدی پیتنر … لیک عشقیم منعی نی قیلماق ایدی امر محال
صبر و هوشوم ملکی بولدی ورتا دیر پرتمنک … میس بولوب پامال آتی جان مایم اختلال
کیتیلاب عشق وعقلیم صبر و هوشوم بودیلار … ودمینی نحان ومان بولدوم ارا دا پایمال
توشتی اریکین ملکاد اعی عشقدین ارد وبلا … منکا توشکان نینکسینکی ان پرولی یوق احتمال
وتماکیل حسن ملکی سیاری زنخازی رفیق … کرانیا ناس سین منینک حالیمه باقیب عبرت آل
ای حسینی جون ارور تومد لتق تغزلاسیسے … کیم نصیبینک عافیت کویی نی قیلغانی ذوالجلال

والیضا له

و ونی ایشدو رکینیکیم مس مهمان ملیدیم خیال … وزکالاردین ول مینی کورک قیلو آرزده حال
کینیکیم اندین ملالت دفعی نی من کوزلادیم … آندین اوق بولدی باقیب تورغونچه دخاطر ملال
نی مین کیم قیلادیم آرزد بولغاج پیوز چاسیغ … قیلدی اول آرزده پیوز پرله مینی بنجاح مجال
کینیکیم من ایستادیم بولغای مسیحا کمک فصیح … ایپتار اولکیم مین م ورمای بولغامین ایدا

نچه کیم وصل ایستاسام اول وصل ازهجران یلا … اول تیلار هجران نچه هجران وتو بتا پسام وصال
ای حسینی طرفه حالت وه رونی کیمدین پوری … کیل نی پیرقا تلاسم اول یاردین ملایسے پیو ال

والیضا له

کلشن کو یونکیدین ای جان روضه رضوان خجل … یوزخطینک رسکیدین هم لاله هم ریحان خجل
وج اکرتوتی نیکاکیردی نیه توفراق ارا … بولماغان بولیسه سرشکیم بحریدین جوفان تجل
نی وچون باشین قوی سالیب ور زمین بولماپسه … کلپستان عارضیکیدین لاله نعمان خجل

باغ ارا نیوجون کل رعنا قرار ورسا ر نمار ور
کرآنی اول یوزکلیدین قلمایش دوران خجل

عشق دشتی اوزره مجنودین وسالسام مالک ناپس … کاه او ورهوش نامیدین دوانه عرمان خجل
جاتی کوب شو قیدا ورتای سین ولی فکر ایله کیم … بولماغای سین تیسه ناره وصیلی بی هجران خجل
صدقوسی بولدی حسینی جان داعی قیلدی فدا … بولمادی ارالیدا باری بو پسر کردان خجل

والیضا له

ای کوکول اول بیوفا کویده مسکین یلا کیل … زاریغلاب شرح تیب حالیمنی شیون بلا کیل
نچه بولغایمین فراقینکدین خراب ای کنج حسن … پیرزمان ویرانه کلبم سینی مزین یلا کیل

پور ماغیل کیم گل چیلغان مو ایلین پستان ارا / برقع آل یوز و کیدین عالمی گلشن ایلاکیل

زلف زناری پیودا ب جلوه پیاز دل ای صنم / یوز تومان عابد سینی مرسپاری یمین ایلا

ای سینه پنجه یاشور غای سین دل آی جبری / عاقبت جون ظاهر ایتکوک بدی وشن ایلاکیل

وایضاً له

سینه ته پر باقاق پیلا کو کلومی خرسند ایلاکیل / هجر تارین مر زمان وصلینگغه پیوند ایلاکیل

او جا سون مور کونج لوک کونکلوم قوشی وه ودانی / دانه خال و کمند زلف ایله پابند ایلاکیل

پر اجنغ سوز پرله جانیمنی قیلیب سین تلخ کام / خسته جانیم ننیک علاجی ار شکر خند ایلاکیل

یارب اول یوزنی یزق پیالا کوز و مدین بالکا / موبجه گل لار کیم اچیلمیش مرسینی مانند ایلاکیل

یارجور یدین فا اوپتیکا کیلیش ای کونکول / قیلما پیون دیب انی وزکا عهد و پیوند ایلاکیل

تیلبه راب قالغان کونکول فهم ایلا پاپند پنی هیچ / انی لطف ایلاب طپسا قابل پند ایلاکیل

ای چینی کر اوزو پیسه کونکلوکم ال یار دین / انی تیغ قطع ایله پرکنده پرکند ایلاکیل

وایضاً له

هجر نیک [illegible] / گر [illegible] ال کول پر [illegible] قیل

قیل تیب آواره کونکلومنی بو زوغ جسیم ارا / ده بلیب پیلامی کا پیالی جاکیلب نظاره قیل

اول قد و ز بجره دین ولپیام مرت گلبرگ ایلا / تو ذراغیم ننیک باشی ورزه سروکیب مین ایلاکیل

ایلاکا ایلا صعب دردیم بشر حیدین اظهار عجز / بولسه مر خسیم غمزه نکا نیک اول غمزه ایتیل

گریوزومک بولسه مدور پسنبلوک آپروار ون / هیچ اپرماستور عجب بیوچون کیم اول مه رو

ای صبا تیپا تیک پیما فر آیمه زنهار کیم / سحر زندیا آنینیرتره جا سینی دیکیل

عشق جامیدین تولوب پین ای چینی سرو پت / چینیدین کربزه تاباقی تیپا سالک دم ایتیل

وایضاً له

کر پلیمدین ای کونکول مر دم قنات لار ساز قیل / هجر دشتیدین وصالی کو یکا پرواز قیل

مین نیاز اهلی تو شوب مین عشق رای پروانا / مرنچکیم مین نیاز ایتیام عسان پسین ناز قیل

غایبم حالیدین ای قاصد حکایت قیلما پس / مرنچه انجا میغه تیسانک یز آغاز قیل

ایلادم ای ناله زرینی اریب اغویکلی مهر / یار اگر کوکمکنی قیلیه چاک شرح راز قیل

عشق تیپار شو قومنی مر دم کوزاک وصبر نی آز / گرچه پسین مهدلی کوب یا وفا ای ارقیل

ای فلک جون مین نکا بولدوم ایپرار توسیقی دو / طره پسین طرار یا خود غمزه پسین غماز قیل

ای چیننیگ تکی جون مثل کسی تملدنیک موا … باری ول گل گلشن کج مینی اوق امز قیبل

واینضاله

سینالال ولد دم عینکدین سیپی تاس سن ای صنم … و تاعجب کر و لیه منبدین کم لیک وسندین کرم
باغ زاغاشاک یلدین هرطرف مثل یلاپه … پیانه سی نی یلامن باشیدین اننیک پیردکم
جون غم و فراد و فغانی پرور گل شوقیدین … برنهال و رره زلبل نوا تا رسینی غم
برقیان سیر تپه پر و نیشبیتان صحند … باربوروشن کم چیکار شمع و ی کو تکلیدین علم
کوزورلغونمک پرده ونک برین بلتور جان ار … گر سینی دروعشقنک ولدا ولد عدم

واینضاله

دوکر عشقیم شعله سی بردم چیکار زنذاق علم … کیم ملایک کوزی دو دیدین بولور مرلطام
زعفرانی عارضیم اوحید او شنکرف ایلا … شرح هجرنیک یار عالی همه کیر سکتم دو پرقلم
تا الفنیک قد و لام زلف وآغزینک میمیدین … ایرومن و کوره دیم هجر انیدین غیر از الم
کاتب تقدیر نیکانو ما عیش و نشاط … قیمت ایکاندسکا درد و بلا قیلدی رقم
ای حسینی عشق و تی کم سینه پوند سکالن … گیر بیکم قان باش زور آنبو پس ایله قسم

واینضاله

نیچه لوکای هجر ایله فرسوده جانیم دم بدم … هجر دن کو نکلوم اور غم غم وزه در دوالم
یار باردی کوردن کو نکلوم فرقت شیتی … چرخ پیدا ایلادی جانیمغه دوران جور هم
نیچه کوندوز جانیمه ده کیم بلالار یوزقوب … شام تا صبح اویقو قدین کونکلوم سکیتیم
هجر از صبرم یستیاندو وارکو ب مضطرب … اشکدین سیل بلا آقو تیدین بردم علم
بار چه برسپاری دیو قوتر یار وصلیدین امید … تا بغایسین وصل ای کونکول دلدم ز بولغای تن
ای حسینی مانسم شرحینی یدریم کیم یازای … پیوزیدین هم صحیفه غم و توشتی هم کو یدی ظلم
جون کونکول اوز دی جهاندین مرکلارینغ اوب … تیل آننک ما وای نی یارب کرکلار ارم

واینضاله

قانی برمهوشش نکا سوزولدا زمنی دیپام … قانی بر مشفق که بیردم انکار ارسینی دیپام
تیی چرخ اورتی تولغای تنی هجرا ولیپه هرادا … برزمایلتی هجرا را پوزو کلدا زمینی دیپام
دبرارآشوب کوب توشگای سپلامت قالغای آزغ … ودوجبیریم شرحی چهره کوب وارمنی دیپام
انکلا غاملار کیم حقیقت برودین خالی یا پس … ایل ارا کیفیت عشق مجا رمنی دیپام
کورکه تر و امن دور آسینی نی دیمن ار زیرا کر … کونکول ملتی سپاده رندپاکباز منی دیپام
دوزخ اولسون پیکنیم کرطولی جنت سوزی … اوتپه اننیک اوتروپسیده پروانا زمنی دیپام

وه نیتای کیم ناز و استغنا سین ایلار پر کاوز   هرنیچه کیم کم غمزه و نیاز سینی دیپام
کو ماکان روز مینده تک قالماغای بجران ایلی   بزم ارا کرلمه شمع طراز سینی دیپام
ای چیپنی ال سیلامت کو بیدین بولغای جلا   کرنوایی یکلیغ اهنک حجاز منی دیپام

وایضــــاله

تا بادیم هر شغتی کیم حال زار منی دیپام   یا خود اول کلدین اچیپید اخار خار منی دیپام
دشت بولغای لاله زار ادین و یا طیق هجر ا   مونچه فالیق داغ الم چیم تز ار منی دیپام
حج انجم یختپسی پرده دیه مرهم قویایی   عاجز ولغای شدت چیم نکار منی دیپام
عالم باعه چهان بولغای قرنغو شنه   زلفی هجردین قارارغان روزگار منی دیپام
سایه دن اوزکا کشیم و قتور مانمه ای قیح یاش   غم تونی یالغوز لوغوده انکپار منی دیپام
پیاتیامی توت ازکو نکلونک اوغنغای کرنار یک   جامی وصلی شوقیدین مهلک خمار منی دیپام
ای چیپنی جون وفا ملیغه یو قتور جز جفا   هم جفا ایلار وفا یسینی شمار منی دیپام

وایضــــاله ۱

زار و لار من ول پری یوق کیم خبردار ملا پیام   جلوه قیلغاج آلید اکوز نینی کهربار ایلا پیام
ایلیکیم اول غمزه باغریم قاندین اشام اتیار   ایستارم کونکلومنی لعلیدین جکرخوار ایلا پیام

نوکون اول کل جون خیال ایلار نی بانک کونکلوم تو شین   کو بیده بلبل کیبی شام و سحر زار ایلا پیام
ملک اره ور شرین و لیلیدین پسکاس من غنی   عیب ایما پس فرهاد و مجنون دین اکر عار ایلا
بو کرسور تارمین پیاریغ یوزنی اتینک تونیا قیغه   ایستارام دیکیم اتینک نعلی ز کار ایلا پیام
اوته پیاغ ددر مدین کیم یوق بحر پرکشته لیک   هرنیچه نظاره بودور پرکار ایلا پیام
ای چیپنی ا پسرلیق هم ایر دورخوش عالی   جونکه جانیم قصدی ایلار میل هر یار ایلا پیام

وایضــــاله

قدیو زونک هجریدین دیکیم مسکا بولیش مدام   پر و میلی بر طرف کل آرزوسی خود حرام
کوز وه مرلیرنیک اولسون هرنکان کرمن هرن   ایستابان گلگشتی بی بتیان ا زقیلپام حرام
دشت اوزه نور لاله یا قوت کون اتارد ورمنکا   بحرخونامن تو تار غه جون کرک لیک بولپه جام
ده نی کون بولغای کم باغ ایجره وزومان برم عش   قیلپه اول سرور وان کوزکاشنی ایجره حرام
بحرار ا قالغان سینه دین صبا تپسایک و یکیل   مهربان سرو کل ندیمم غو کوب دینی کچ سلام

وایضــــاله

حیدین اشنی عشقنینک اوتی ایچره دردوحیتم   وای کیم سن غافل و کو یده وردی داغ فرقتیم
دیرایدم هجرینیک اوتی سوزیده قالپام و لکا مین   کوید و رور و غصه دین جانیمنی بردم حسیریتم

دردو رنج و محنت و غم غه تحمل قلادیم — سیندین آیرو بولغالی معه که تو قسوز طاقتیم
مینی یا رب قایلیش و صایلیب باغری جانغه تیشی — اوت تا قار بالینی کویدور ماکلاوه کیم غیرتیم
ای چیبینی اول قویاش نینک ورمکا توسکا ل — یوقتور ور حور و پری نینک وصلی پروا الفتیم

وایضا له

بیجه بولغای وصلینک ایمیندیغه دردو حیرتیم — رحم قیل کیم یوقتور ور هجر نینکدا ایدی طاقتیم
آشنا قیلینک مونسیم شوقینک حریف مجلسیم — درد عشقینک همدمیم رنج و غمینک همصحبتیم
سینداوق مهر و مکایوق سیندین آیرو مالکاکوکل — وافغا باره ور بولای شکل ایس دحیرتیم
جان چسیند یا شورون تو موم غمینکنی مونی — فرحمت قیلغیل کیم مونیدین ناری یوقتور رحمتیم
ای چیبینی لطیفه باش قاب مین یوقتوربو — چشم حیوان پیله کوژ پیدا یغه غربتیم

وایضا له

مین غمیم چیکای خیالینک بیر له بار دو حیرتیم — یلکا نیکینی کلا پیام سلمان نی بولغای حالتیم
وای کیم اوزغا ملا قیلغای اردو غم اوزعشقینی فاش — ده کیم بیل ایمیک نی دکرلیلار دیر اوتامرتیم
بیلکا ندکوز لغای اینک بیب چسید مانع الا — یوق یسو لغای بر دی عشقینکدا جهانی شهرتیم
اوزکا مفعه سیالیغیل واتوز ماکینی ای مسیح — ومهم تیا زمین پرماکای عمر اورکا معه میلیتیم

ای چیبینی نامه یازغاندا وبای دیب اینی — بو هوس پرتلم سکلنغ و لوبتور سیاتیم

وایضا له

اشین خلعت دیب چیبیم اوزه ای دلبرم — کیم روز عشقینک ایتی بر له تو تا شیعان کیرم
باور ور پیمالی دیب قیلماکان کیم عشقی اتی — اوزتا دی مجروح جسیم نی اورو خاکستریم
دیر اهکر لبادیک سیسک ادوزره مار سیمالی تون — کول دورور پیمالی سی و اتیشن دور اخکریم
زینت اوچون دیب بار چیبینکا کو ناکون لباس — عشق وردتاب پیر پرتیلشن دیب زیورم
اوجهای یردیم بر زمان ار سن تیکیش و تیک — بولما پیسه پردای اگر بکا لار نینک دین بلارم
کوینده خستی که پر کون و پیشام باش پیشقه — اکنر زنهار جون اولپسام لحد و اپستریم
ای چیبینی و لیشام زار ریاسی ن خلاص — بولغایی مع کوتی پیارتی دربری بیرم

وایضا له

قیلغان ار من اول پری ای محبت پیلادیم — تو سکان ار پیشن جاودان کو تکلو کاوقت سیلادیم
مین کا جایستی قدا قیلیما قدو اول جانیمه — بجراوتی اتیش بوبا رغه داغ حیرت سیلادیم
عاشق ولفاد اامیدیم بار ایدی اوش نشاط — اذا بارزکای مونج سن محنت پیلادیم
شعلا شوقی بار و توم ده که محزون جانیم — سریرا دچون ولامین سر برتی آفت پیلادیم

وصل میدی پیرکه عشق آتی پیان کوروندی وای کیم
اندا مردم بار کاهی مونجه شدت چیلادیم

مبتلا بولغانه اول کافرغه قیلدیم ترک جان
پر یولی برباد اولورنی دین وملت چیلادیم

ای ... حسنی عشقنی قیلدیم نهان قالماق کمان
مونجه ریسوالیغ بیله تو ماقنی حسرت چیلادیم

وایضا له

پیل شکیم یوزدی صبریم کلیه سین بنیادیدین
ودونی لار کیلدی باشیمغا اول پری وش یادیدین

پسیل اشکیم اوراغادی عشاق نی بنیادیدین
سرفا جان کیم نوحه توزدوم اول پری وش یادیدین

باقسه اول یی عشق و لیلی و شیرین حالیمه
قیلماغای لاریاد اول مجنون و فرهادیدین

اول کوزی قاتل دین ای دلتور ماکنی ورکانیش جل
لیک تچیبن تا بایین اول شاکر و بو ایستادیدین

صیدپرور کونکلوم توشتی اول یوز کا و ایستارنی
بیله توش کیم کوردی کیم رم قیلماغای صیادیدین

یرکا عادت عشق ولو تور اول صنم غه جور و ناز
ممکن یرماپس هرکیسی کا او ماکی و بعتادیدین

سیاقیا وقت سرقوح کیم باده نیک دادین بری
کیم پسی خوناب ایچیب مین دوزیلی بیدادیدین

ای حسینی ظلم کورکان خاطرم ویران بولور
جیکیبه مر مظلوم آتی خاطر ناشا دیدین

وایضا له

لبلار رینکیدین سوزا ایتسام شکرستان مودین
هرقچان قیلسا ایک تبسم لعل خندان مودین

لعل جان بخشینکدین ای آرام جان تاپتیم حیات
بیلمان آنی جان فزا تیامی مو یا جان مودین

عارضینکنی کل مودی مشکین خطینکنی خط ...
یا مونی مصحف مو آنی خط ریحان مودین

بیلی نیک تارین مو سوره دوکی یو قیسه لعلینک
رشته جان مودین یا آب حیوان مودین

جنت ایجره پیاکن ولسا ایک طوبی جنت مودی
جلوه قیلغاج قامتینک سرو خرامان مودین

اوزکا بیاری یا قادیب کیم رومکا تودو کمک داغ
کوز قرسی مودین یا داغ هجران مودین

توللو غونکغه خط پریب عالمنی آزاد ایلادیم
اوشبو منی داورو منی قول مو سلطان مو

غنچه اغزینک خیالی کونکلوم ایچره دور نهان
ناتوان جیسمه نکان ایچره نکان مودین

لعلیدین جانیم عدم بولدی و کونکلوم طرفه زق
غنچه اغزی فقیقتی دتبه قان مودین

ای حسینی چاک جیب کوکسومنی تکیش لطف ایله
تیک ماکین مرهم مو درمان و زره مان مو

وایضا له

تیغ ایلاکو نکلومنی قیلدینک زخم ای سیم تن من
قانی تورماید ور دیب اول زخم اوزره کویدورو دیک

یوزنکا ذنیک ایکه پرلوای کیم زخم ایلادینک
بحرا زحنیک یا غیغه کیرب تور دیب یکان

جیف دیب قایتورماغیل جانانی ای سیم ایدی کیم
درد هجریکیدین عدم سرمنزلین قیلدیم وطن

32b

ای کہ یا تینک کو کلو صبر و سلامت دہ س … پردہ صبر ار یا پس ارمش اول الہ ماز پس کن

خانہ ماز وت یا قیبہ مرہم ما تعالی چرپا اول … ای ییسنے عشق را نوع ا رور وجہ چسن

وایضا له

یوق دمی کیم تیلہ لار وک اول معززانان … صبر و سو شوید ین جدا دروبلاغہ یار ایان

ییر ضعیفہ کوریا بک شربت ار ای طبیب … کیم اولوب مین ہجر در دور نجیدین یار زمان

علی جانیم آلماغیدن الہ مین خوش حال کیم … عیسی مریم اگر جان ترسنت دار ایان

ای تو یاش کیر دنیک توشو کاچوک ریسم توق ابک … کیم نہ تیکری اوچون کوزیو دہ وم و پیداز یمان

جیسما نا تعقان بلا شینی کو کاج پیکاسن … کیم منی عشریان کل پیرین تنکی انکار یمان

عشق اعقل قیتیج چون بیلشام ای معجہ … عیب قیلار کرمی بودیر اشیا ر ایمان

ای چینی اکر دیب مین اول یوزولب صنی … ایت شیرین نطق ایان مو یو قیہ خوش کشار یمان

وایضا له

ای وصا ایک چیتہ کو کلوم مرہمی ارم جان … اولما دیم ہجران الہدین مین فاحش جالیق مان

دریلہ مردم پیا چارمین لعلنی شک اوریند … ایکی عالم اگر ہ یو قتو ر کور لار ییدیکی کان

کر ز ایک مختی بو دور میسی بچارہ عنہ … تا با غای پین بو منی دلچستہ دین نام و نشان

33a

ہر قچان چیقسانک خرمان قد دو غہ تکی کور وب … اوپر ز نینک چیقار ولدم مدین ایشوجان

عاقبت پر کون چیسنی ان خانستنے پلہ … مل قیلغو مدوروید نیک ای دوپت پیسم لہ دن

وایضا له

ای ییتک قاش اکوز و ک پر فتنہ اخر ز ا ن … لیلاز نیک دو رخچیتہ کو کلو مکاحیات جاودان

ای تو یا ش یوز لوک صنم جالیم کور وب حیرانیم … دیتی کو کمار نفس ہجر نیکہ فریاد و فغان

ایل آرایسہ ہیچ پری نی ہجان پیاخلا دیم … بو پیار خ یوز آشکارا یلادی راز نہان

کر خیالینک بولیسہ مہان کو کلوم ویند دمی … ایلاکا ی یو رنپار ی مردم کوزلاریم کو فیان

دیدہ م ای جان در دیدہ چیلنک بلام چارہ قیل … کو روب ا تورا ی سیچنے تو تہمتیدین بو کان

وایضا له

پیر خطینک اپخندہ بلہ کیم جان دو ر نہان … تحت لعلینک ار ا سم دغلطان ذ ر نہان

مہر ذوق کیم بولوت اپحرہ نہان قیلغا ی د ر ن … پیسل زلفونک اپخندہ ماہ تابان دو ر نہان

اول ری کو کلو مد ای عقل دن طرف بلادہ کیم … نہ پر لیدین پاشو رغان طرف مہان دو ر نہان

پور ہ پند و نہانیم کیم حسرتن کو کلوم ارا … نخ دوق کیم بولیبہ پند آنچہ نکان دو ر نہان

شعل وصلیدین ای عشق ال کورن ار و داغیل … شمع رخچا رینی کو کلوم ویدہ یا ذ و ر نہان

ناز ایلیک کوکلومنی یلباب چاک معلوم ایلیکیم | کوکسوم ایچره قطره قطره باغلاغان قان دور
یولداشلیق‌تیش چینی دیماکم ما نا ما چون | بیلیه کیم اول ایرزار حیران و نهان

وایضاً له

زلفی ایچره بیل خط ایچره لعل خندان و نهان | ایلکیم جان دور نهان هم رشته جان و نهان
دیر عشیقه‌رنی سرآب سین نهان کوکونکا | اذا مریان نقد بیکلیغ داغ هجران دور نهان
اولتور و غیرت کیم کورکانی کوزی دیچه کیم | تن ارجان دور نهان جان ایچره جانان و نهان
ای کیم دیر سن عشق سرن ارکونکلوکه ایا شور | شعله‌ای خاک ارتیلاق سیفی امکان و نهان
ای سیلاما ر کونکول میل تماشه طلعت ساری | عیب قیلما کیم اذا جون سرنا پسلان دور نهان
آشکار دور ایا عمن سیلاما قولدین لحظه | نی وجون کیم ایل کوزیدین راز دوران و نهان
هم چینی ورکانی یره دور هم کوز لاری | کویا یا زمیدین اول خورشید رخشان دور نهان

وایضاً له

زلفی ایچره خط خط ایچره لعل خندان و نهان | ظلمت ایچره خضر هم آب حیوان دور نهان
سیحر پرافته من خالی تماشی کونکلوم دمی | ازا جون سرکوزی پیاحر خالی قان دور نهان
کونکلومک ایچره کیم نهان و ردیا کریدی و پیلا | کیم نهان بونهان کونکولد کونکلوم الفان دور

غنچه اغزی سیتی نقشی موکونکلوم دوریاتن ارا | کوب خدیکیدین موبکان ایچره پکان دور نهان
بولیه کونکلوم صفا و نور ایا پس و عجب | اذا اول ارتوقیدین خورشید رخشان دور نهان
عشقی سوزین راز چیسیم و ینچوک پنهان قیلماس | برق اوتی خاشاک ارا بولماغی امکان دور نهان
ای چینی کویا کونکلو عشق ار تیما پس صال | تن نی کوید دور آشکارا جاتی هم ایا دور نهان

وایضاً له

زلفی ایچره کل کل ایچره لعل خندان و نهان | توذا مهر و مهرا ار پر چشم جان دور نهان
مره کونکلوم ایچره جان رو ربلیک پنهان لیغی | ظلمت ایچره اول صفت کیم آب حیوان دور نهان
ال دین ایچره پیلاما ار نی تیب پیدا بولای | کیم بو زوغ کونکلوم ارا پر پاپسلان دور نهان
غنچه ایچره ایلکیم بریان نهان لعلی نکان | جرا وقیدین کونکلوم ایچره انجه نکان دور نهان
سوره سوزی پردا قیلغانیک قیان پنهان ایرور | جانیم ایچره سوزی کونکلوم ایچره قان دور نهان
دورا یا یمین پیلا قیا ر دم ایلکیدین سالتی کیم | کونکلوم ایچره سرپنجه اذ دور دور نهان
کر جسمی عیدکا آه سیحکی شکر کیم | غیر دین دور ایچره اول خورشید رخشان دور نهان

وایضاً له

اول قویاشکیم ای یوزی نینک دور مه کیبی قران | بار چه هوشلار ارا سپیند ایرور صاحب قران

نعره‌ی دور کمکشان انجم دور تینک وتحی سی — کورنادی یوز کورسه گردون موتوکدیک سرگردان

وتحی دین اول شده دورکیم لادینک پامال انی — یازیاد ور باغین وکافی کیلیش روان

کل یوزونک کردی تیز غان وتحی لار ارماس کبی — قطره گل ارباز اغی وپیتیه شید عیان

بارکی اول چین زمه تینک کرسیتی — یا قسم اطرافیده کورکوزوی انجمدین نشان

کورکلیح اول مه وش تن کوزلاریم وکی شرشک — بار یاغین اغاج عجب ای لر یا غلاغاندیان

ای چینی تی کوکب واتنا بار بو کیم — تیزاوی باشیغه تاغا لار او تحی دیمکمکان

وایضاً له

کوزیاشیم دور قتینک یوزا وزره لوک حیران — رحم قیل ای رعنا زینک تولموع نوجوان

غنچه اغزینک کل یوزونک طوق قدینک خط خطینک — بولماسون یارب سوتوکدیک جستجو کامرکز حزن

دود اه سینی شرلار سرلار کورکالار لب — دیرکیتی سحر دشت سیدین سوز او تولموع کاروان

اول کاکل کوزه ور مویا وصلینک طالب ضعیفدین — کوشه هجران ارا یاتیشین بو ایکی ناتوان

پری نی اشتیقه امدیکیت بولیه پیوسته کلیاس — پری نی مجنون بیلا فرماد وین تیوزماغان

تمیم دین ... لار سی مخزون حایما — دوپیستالارسیم ووه کر بومخزون تها لار قصد جان

بار وبلار اجحاب و سمن هجران ایسری ایلیشام — ایت اویوب قالیشی انی وه کیم کوجو تور کاروان

پیانم جا جانیم قدانک اولسون توتوب پرجام می — رود که هجران دره دیدین جانیمنی توتقار پرزمان

عشق فانی اپیتید قالغان چینی وزیمن — پنجه جان آرتیب چقار غایلار فانی اهل جهان

وایضاً له

ووکوز بیره قالمه تاقی دیره حیران مین بوکون — کیم کوزوز نقی لبی پست و پریشان مین بوکون

دوزخ ملی کویاکیکیدین منینک ایلیمه کوب — دیدا کیرکیم مبتلای داغ هجران مین بوکون

بیک اطفال آتشی آتش پوز هجران ودوی وت — لاله دیک باشین تا قدم داغ ... فان مین بوکون

ایستار ایردیم وه حیاتیمنی ملک وصلی وجون — دو هجر دین حیا سدین پشیمان مین بوکون

پوز خالی کیلیدینیک بوکون انکلاو دیقیلموم داغ — زار کو کلومنی رعایت قیل که مهمان مین بوکون

ایستار آباد ایتب نیدای ناصح مینی — کیم پرزوپیسیل غمیدین اپرو ویران مین بوکون

ای حسنی باشیم دوزه حرایک دور دو ده آه — شک یا پاس کیم دره عشق انیمه سلطان مین بوکون

وایضاً له

اول قویاشکیم چرخ ازآشفته پر حم دور بوکون — خسته کو کلوم زلفی آیی پحره درهم دور بوکون

پوره کو کوکین کرافغان قیلورمن هر کیجه — کیم منینکدیک عاشق ای خان ایمان کم دور بوکون

اول وفا ایردین جفالار کورودوم وودم دادم — کیم مکا عاشق لیقتا ... پیلم دور بوکون

خیل غم جانیمغه قصد ایلار ایدی ای عقل و هوش   جون مدد بولدی منکا عشق اوزکا نی غم دور بو کون

جان پریب اویتوم آیا عین بابت الا عشق انکا   مین کبی سرعاشق بابت قدم کم دور بو کون

کیم لذ نیک بولسه عالمیدین کیچب ای دلربا   فقر الملی بحر اول سلطان عالم دور بو کون

سورماکیم مسکین حسینی حالینی ای اهل هوش   کیم فلانی عشقیدین رسوای عالم دور بو کون

وایضا له

سینی کورکاچ ایرادیم حیقتانی فغان جادین بورون   چیقماسون دیب رشکدین جان چیقتی افغان دین بورون

اول اول یوز جلوه قیلدی سونکرا ظاهر بولدی خط   کل ظهوری کونکول کیم کوردی ریحان دین بورون

سورما غیم کم کیلوز اول آی خدنکین حکاکمینه   چیقما غای جان کاکل کیلکو بچه پیکاندین بورون

وه نی حالت دور که یوز تشا قد حقیقه سری   اوچرا ماپس کوروب منکا اول سرو خرامان دین بورون

دیده کیم عشق زلفیدین قیمت اولمش جایما   ای حسینی بو نصیب اولمش منکا آندین بورون

وایضا له

وصل ایا دلتوسینی هجران غمی پسیدن بورون   نی کرقیلیا منک خلاص انینک بلا پسیدن بورون

کونکلوم غمیدین بورون خونابه ایچوردی درد عشق   خسته غه شربت ایچورکاندیک غذا پسیدن بورون

فارغ اول ای مدعی مینیدین که کورکاچ مه یینی   سیج کامیم بوقتور اول کامه دعا پسیدن بورون

عاشق اولمای سن کونی شیخ کیم جان ازین   قیسمی آتش تبدا پسیدن بورون

ای حسینی کر بودور مالکنک تانک ایرا پنا رغه   کربیا عشاق بی پایان واسدن بورون

وایضا له

پرده قدنینک یادیدین نالم منک کو کلوم حزین   کل وزیدونک کم حسرتیدین پسیخ ایم آتشین

آه بحرنیک هم نفس اوزوه شوقنینک هم وثاق   یاد وصلینک هم سیوز ردو فراقینک هم نشین

وه قانی اول کون که سردم لعل اوز جانینک کوروب   دیکای ایردیم اوریایب شوقوکه من زهر عین

نقطه دورماخال مشکین اول لب میگون اوزه   یا نکا اوخشار که وغای شکر اوستینده ایچین

یار وصلی ور حسینی منک مرادی دونی دا   سین مرادیغه تیکورکیل الله العالمین

وایضا له

کوزلاریم کوراتیت قضا پرشکل موزون کورامن   اوزنی پرلیلی وشی عشقیده مجنون کورامن

عشق ارار قیل فسر سوده جانیم ای اجل   دو پستلار کو کلینی دردایلیغه محزون کورامن

شوقیده هجید النعیم شرحی تیب اول سرکا کیم   زیدی من سرگشته رسوانی مجنون کورامن

ای خرد اول کل غمین محو ایت کو کولیدین بازیه   اشک قانی پرله رخساریمنی کلگون کورامن

پرعرب پر عجم آشوبی سودای کیم یبه   بو کوزوم اشکیدین فرات اول پرنی جیحون کورا

کوزلاری یوزدی کونکلول ایلکین یو یکلیغ ترکتاز
جون قیشتی یولپاس اول کشور سینی ناموس کوزا

عشقدین قیغ تعارسی ای چسنج کیم مرغم تونی
نجرشامی خیلیدین یورینک شبیخون کوریامن

سیاقیا تو غیسل تولاکردون کسی سیاغرینی کیم
جانیمه دیرمین دمی بید دکرودون کوریامن

کوره دیرلار اول پروشنی که ایلار قصد جان
ای حسینی بو تغیر دولپه نیو جون کوریامن

و ایضا له

وصل ارکه ولتو رمینی تا داغ هجران کوریامن
کویه درانغ و داغ ایلیکیم هیچ درمان کوریامن

ای اجل چسنغه حیران ارکانیم اجانیم آل
تا اوزومدین ورکالی اول یوزکا حیران کوریامن

چیکاکیل آی ای کوکلول کیم عالم الی قتلی غه
پیبزه و سمن کل ورر اول مایدین پریشان کوریامن

اول یوزو قد هجریده بستانغه قیلمان میل کیم
کل بساری کوز پسا الماین سرو خرامان کوریامن

گرچه قاتیمنی تورتوتی هجرا دتی هم خوش تورور
قتل وقتی باری انینک تیغیدا قان کوریامن

سیاقیا اول منی بزم ایچره بیهوش ایلکیم
التفات مجلس الی ساری سریان کوریامن

ای حسینی هجر از صبرلا کیل کیم اهل عشق
وصل تا باتی ممکن ایرماس هجران کوریامن

و ایضا له

پر پری وش عشقیدین انداغ پریشان حال مین
کیم انینک پرچین قیلوردین ابرو کنک ولال مین

زلفی تینیک سوداسی انداغ کونکلوم ایچره توشی کیم
اول قراقایغو دا زلفیدین پریشان حال مین

خاطریم خوشتور ایا عشق دامیدا ن ابا
گرچه زلفینکیک ایاغی اپتیدا پامال مین

مویه دین چلی خیالیدین تنیم آنداغ که مویی
ناله دین زلفی سوداسیدین هم اول کیم نال مین

اول الف کیم اکی نون و عین ارا پتیند و چکار
گر الف اردی قدیم ایدی غمیدین دال مین

عنبرین خالینک غمیدین کور کیل ای کوزی قرا
کیم قرا بختیم کسی عشق الی ایچره خال مین

ای صبا یار الیدا عرض ایت حسینی حالینی
کیم غم عشقی ارا زار و خراب حال مین

و ایضا له

کویدی و مجنون دیک کونکول عالم قراردین اوزدیدین
قد لطف آیین سیا لطف عتاب آلودیدین

قیلیم انینک قصدی و وصلی کونکول مقصودیدور
قصد نکا بو نوع ایسه عالم کیجار مقصوددین

عشق سوزیت پر انیم غه کردی چیقای جان بله
ناصحا منع ایتیه الی عادت معهوددین

میکالی سرمایه عشقینک منینک پرواسی غه
فارغ اولمیش خاطریم عالم زیان و سوددین

پیند زهد و پیند اعتصام ... تفاوت ایتی
هیچ کیم جون اتقا ایرماس آخرایش سوددین

ای منجم دیماکیل کیم ای تو تولیش و کچه
کیم یاپیلمیش هر قویاش بجره آسیم دوددین

ای حسینی دیده صبر ایتیا کمک تیره وصل اره
کیم نتیجه ایتامیش پر فعل نا موجوددین

وله ايضاً

گر کیلیب ای رانه قبرینی زیارت قیلغاپسین | رحم ایتیب ای قاتلیم آنی عمارت قیلغاپسین
تن ارا تسلیم ایرور ای هجر الینگ دا اجل | نیچه جانیم آلیب اظهار مهارت قیلغاپسین
جون کونگول آتو یا دینگ آرام و صبر و عقل دین | ایدی ای ظالم کونگل شوردا نی غارت قیلغاپسین
ایسیم آلیدا یاتو سالیغ پیس ای دوزخ اوتی | مردم ای روز قاتلا اظهار حرارت قیلغاپسین
اول ای استغنا پیدین فلاک ار دورست ایکی نزل | حاجت ای رما پستو رکه سین عرض حقارت قیلغاپسین
نیچه ال قیلیغه امور یالا بان اول غمزه لی | یا شوردن لیکن مینینگ سیاری اشارت قیلغاپسین
ای حسنی عشقدین کیچکوم کم ملکک دا دیدیک | یخشی راق کراییدی تغییر عبارت قیلغاپسین

وله ايضاً

کیلپه اول گلچهره پیس گینه یا کیدین لال مین | کیلاپسه باد صبا تیک هجردین بی حال مین
هجر تیک اوتی کثرتدین جیچار دیم ای ای | قایدا کیم اریپانگ تیکا کیتما که فارغ بال مین
دوره هجر تکدین ایشتیم راقم قلم دیک نالده در | ضعف لیق سچان تنیم پرلا چوک کیم نال مین
یومینوم هجر دیدیم دیدین تو یوب سین ای پیچ | بار اولوبچه بارچه کر خود نوح ایلا همسال مین
اول تو یاش تیک صلیدین تو تیجان اوشپیکا | عالم ایچره سعد کوکب دیک همایون فال مین

خانوه شیخی ادم پند پراک نی ایپیغ | مین که ویرا یچره خراب جام الامال مین
ای حسنی اول الغدیک قدغیدین پیکرم | کیم الیلدی غم بوکین جنکالکا نیا دال مین

وله ايضاً

زلفی هجریدین پریشان حال زاریم موالکین | هجر شامیدیک قارا رغان و زکاریم موالکین
پینک باران قضادین موالکین مجروح مو | یا فراق ایپیچیدین جیم نگاریم موالکین
اول تو یاش دین ایره و هجران شامی انجم حیلیدیک | آه او تیدین کوک کایوزلاکان شراریم موا
کیر پکیدین موالکین کو کلام ارا مرساری اتش | یا خود اول کلدین نور اکه اخار خاریم موالکین
سیکرتیب میدان ارا گرکاج اولوسنی وزکان | برق لامع موالکین یا شهبو ایم موالکین
پیاقیامی توتکه پیان قصدیم نیکان غم تونی | فرقت قاتل مو یا مهلک خماریم موالکین
ای حسنی تازه گل لار موالکین گلشن ارا | یا تمین گل کشتین اما رکل غنداییم موالکین

وله ايضاً

عشق ارا هیچ کیم مینینگدیک زار و شیدا بولماپون | بولپسه هم ومین کیبی مهجور و رسوا بولماپون
هیچ کیم عشق ایچره مینیدیک بولماپون کونگلی مکت | اول حسن ایچره مینینگدیک کونگلی خار بولماپون
جور و بیداد دینی مهلک ایستار ام جانیمغه کیم | هیچ کیمکا عشق اول ای مینیک تنها بولماپسون

پرزمان کورماکگا اول عارضنی یوقتور طاقتیم | هیچ کیم عشق اهره منیدیک ناشکیبا بولماپون

خسته کونکلوم تیکیدین بحال مین اول کوی ارا | ایمکرمین ندا که کان چاغدا اپیدا بولماپون

کویده رشید کونکول قصه ما وقتلا بعد ازین | کیچه یا کوندوز او یوز وقتی دانغ عیان بولماپون

یار پستغنی و داغ کیم قایتیندا اینینک دور | کرچه جسنی بولپه اینینک الیدا پیدا بولماپون

وایضا له

ای صبا یار کل خبرسیز ورد وانیم کیلدی مو | جان بسی پیسندن کونکلوز روح وروانیم کیلدی مو

هجر اشتیده ایمونکو زغاب قالیش دی چیهه جان | وه دیکیر کیم اول غریب ناتوانیم کیلدی مو

کیمکان یرتیش خوبلار عشق الی قاین توکگالی | ای کونکول کورکیم منینک قیلیم جانیم کیلدی مو

زلفیده پیسین تیره مین کوبید اییمار ای کونکول | ضعف دین دی کیم سینکا موکلیغ نغانیم کیلدی مو

یار ایمان او پیه جسم او بیکا جان ایلای خار | ایمکرای دوستلار کیم میهمانیم کیلدی مو

مین خود اوله دم هجرید اول سکینه بیلیش کان | وه دیکیر کیم باشید اول بر کایم کیلدی مو

رحم تیب پرکون جسینی نی تیکیدین زغاپین | اول لابت کوپید امکان پایانیم کیلدی مو

وایضا له

ای جفا تی کل مجروح کوپ کهیمی ارو | قول یالانک ایلاب سیالیب ریان اچمنی تقاره

انتظار ورد اتاپسانک اول کونکلوم کورمجنون شیدا | مرتجوک بولبه عدم صحراسی سیاری باشقاره

باشقاره ورد بار ایه کونکلوم عدم صحرا سیغه | توش و شیدین نامیمان اول ساری اتی قاتیاره

قاتیاز ورد اوتقف اول کیم ایزه قایب کیلماپون | ینکری وجون ناتوان حلیمنی ادین توتقاره

توتقار ورد ناتوان جانینی اول نی باکیدین | یوزجفا ایلاب انی کیلتور رقاشیدین وبکاره

ایپتابان کیلیه ینه کونکلوم تشکافتین پایانغای | ده کیر پرم توب اول چاک کونکلوم وتکاره

یلاپسانک پسکین جسنی جانینی اذین خلاص | وردی بوبولغای دعا اپسین دین دیم ایاره

وایضا له

پرتو یاش هجرینده جسکیم اتلیغ افغان وکچه | کو یا کیم دوده دین دله جسنغ کرپان وکچه

اول تو یاش هجرانیده ایرپرتو پی شکلیدین | تویدیلار هرپیه کوزوم پرداغ حرمان وکچه

شام هجر ایتمنه بیلان کیم بو تکلیغ تیره دور | یاقلیب توروده آهیم آیتی پنهان وکچه

توکلی کوکب زقینک شاید کوز تم اتچه کیم | قالدی کاروین یوزتومان کوزپرد چرن وکچه

ای اجل و بیغه ینکی تو قاتیق حالت دکیم | یو تقور وپیدنینک شایمتغه پایان وکچه

پرچینک تانک بیلیدین آشفته ولیش کوپا | کیم قیلیب توروز کارینی پریشان وکچه

ای چیپنی یا زینک کوکپه سکاستکان تا وکن | جان پریب قلیدم بو زوع کوکلو مکا جهان وکچه

ای سینه کامجموع صفت هر گوشه دادی و اه — عاضینک نیک هر کاشع فلک پروانه

محنت یعقوب ایرور دیه بن ای جان شخ — بولدی یوسف قصه سی دوره کیدیر افسانه

جانی کوکلوم بولدی ویران عشق اوتی سراپا غم — جون مکا بولدی بلا کو مدامحنت خانه

یار یولیکیم اتیشار بو یوفا جانی روان — نی تیلار آخر او یونکه جان من پکانه

ای چینی جبر و وصلی بیسین پکانه من — بیخود اولدونک ولی کیم پر پیمانه

وایضاله

ور کیم جبر اول طرحین ال ای پیالدخیا اورکاچه — ناتوان کوکلوم کانبیاده اتی پیداوزکاچه

غم ایاغین سرماغ ایدقا ز دیم ویه فربادکیم — مین ایرور مین اوزکاچه عشق بحره فربادوزکاچه

یوق ایرکو کلکا و پولاد آهسه دین ایریر — اوزکاچه دور بوقا تنی لبی بحره پولادوزکاچه

آدمی یوق اوزکیمین ریبالی ایرور معد ورکیم — آدمی زاد اوزکاچه ارشی پریزاد اوزکاچه

کوکله ملاغ و بهار و باده دین سالپی نشاط — کیم بولوتور بحر دین بوقا تاشاد اوزکاچه

بوتمن عنالارینک بسیوه کیم یار پستم — کل بیلپ اوزکاچه شیرین و شمشاد اوزکاچه

ای چینی یا جون جوزیتی عادت اوزکالغ — سین ای بولبیل جفاکش کیم امعتاد اوزکاچه

وایضاله

غم سلی عیشیم نیاسین تیلدی ویران اوزکاچه — صبر و هوشوم کیتدیرین پریر وکیسیان اوزکاچه

پر لب لعلی کوشوقیدین یاشیم خوناب ایدی — یدی کوکلوم بولدی اینک بحر دین قان اوزکاچه

بیستانکاکان کوکلومنی تا تیوکب پرتو ناشعاع سیکیم — اورتادی بو قالا ای نوغ بحر دین اوزکاچه

اوزکاچه ظلم یلادی جون جامه سرخ ای رفیق — عیب ایا پس سین ای خچکیام اودافغان اوزکاچه

اوزکاچه محنت یوز و کاکیلدی بحر دین دیدین — نی عجب اقسه وزود اشک غلطان اوزکاچه

ایچکاکای اردوم تغسم دور دجام وصال — بلیام اردی بحر دین ولور ووورد ان اوز

صبر قیلاق این اوی تیاس چینی در دیغه — ای غرق تا پقل ایک در وعده زمان اوزکاچه

وایضاله

ایکیم بولدوم غرعشق بحر د شید اورکاچه — عقل و هوشوم دین حداغی بحر و رسو اوزکاچه

وسم اینار اردم طای بحر دین بورد ایکیم
جانیمغه توزلوک بلالار بولدی پیدا اوزکاچه

بولیه حالیم اوزکاچه عجب اینا کمر ای دو پیلار — کیم توتوتور دلبریم باشینه یود اوزکاچه

وحس رعنالادی ملک علوه سی بر یوع اماس — هم قل طلار اور قاجه تم سر درعنا اوزکاچه

ای چینی عاقبت کوید اسکن یا اغنیک — اوزنی بو آشتی دین قیلاغومک اوزکاچه

بو لعل لعلی دوزه خطی نود ارا اوزکاچه | توتی آتسیم ترقیدن کوک یوزی کلزار اوزکاچه
تاکه یلدم اول بت یخوار آلیند ایچوه | پیاله ی زلفی ریدن بونومغه زنار اوزکاچه
یاشورون می انجماشن ولیسالیک کاولمس موج | لب دلخواه اوزکاچه باشی زره دیبا اوزکاچه
قورقو توب سن هجراندن اولتور داغی کویدوروک | ای ستمکار ایسانه کو کلو کلزار اوزکاچه
نی سوزارسن زار کو کلوم ضعیفی باشی تو بیت | کیم بوکوندن نولیش اول مجروح بیمار اوز
کیمسه کیم دوران ایلیدی یار تو توم عاقبت ایل ارا | اوزکاچه حقی ورن کریلیدی ظها اوزکاچه
ای حسینی خطیدن زحباری ولیش اورکالوغ | سبزه دین نذاق که ولغای باغ دکلزار اوزکاچه

وایضاله

رنج ایله کوردی کوکول دیاس ای جانا غمه | قالدی بلبل بو له غم نوبهار خندانی غنچه
یوزغم ودرد پرچره قالدی هجران دخسته جان | پرقدم باتتایمودیب بوکلیه احضر انغه
پرنشنکدیک زار وکیکن ولماغای وه عشق ارا | باشی تهان کوردیده وه کو کلی کوکان جانیغه
کیرکلیک ایکی پیسه پردم توزدوب هم دوراه | یوز نوب یلاب وکو کلوم غارت ایانیغه
مردم چشمیم ایرب آنی جالیک شو قیدن | رحم اتیا رچاغه در حسینی دیده کریانیغه

وایضاله

وتغه یازدورپر و ونی اول قدر رعنا بولماپه | ملکا پرکل کلبنی اول رخ زیبا بولماپه
پروپرلکل تماشا سینغه میلم یوقتور ور | باغ ارا اول پروکل رخ دن تماشا بولماپه
یکا صف لار چکتی مرکا ندن اکر جان ملکا | کوزلاری نیک میلی مردم قتل یغما بولماپه
بولماغای پردی خون دشته ده پرکرد ملغم | زلفی ج وتامیدین باشیمدا سودا بولماپه
کوز مقصود تا باغ ممکن ریاس ای کوکول | کوز تاشنک ماوصل امیدی پردیا بولماپه
پیاقیای توت کبر انده سیدن ولباس خلا | مردم ایلکه الیاب جام صهبا بولماپه
ای حسینی یاده اچپام یار المیندن عیک دور | بولپه آب خضر وعمر جاودان یا بولماپه

وایضاله

هجر شامی ای حقیب من نغلا رایر دیم درد ایله | سیرلار قیلدم سینی اساب پیشکر دایله
ای آویاتاج یانه کو کلومی یزوب یالغوزلوعم | تیره شامیم انده میدین نغلادم کوب درد ایله
صبح هم انجم سرشکیم جالکوب بیاحی لیک | بولمادی یغلار دتیکن من داغ پرورده
یاتیم غه چرخ کوک یلاب لباسن تون قرا | صبح هم یلاب یقا پین چاک اپسر دایله
شام هجراندین وولغو نه ایلشیم مرد یک | اسک بیلن قریب تقراب عذار زرد ایله
دهر بستانیغه کوب قویه کوکول ای عندلیب | کیم تکاپوی وفا یوق یوزتومان شیک ورد

ای چینی و تعویذ دلون بیماک غم دور سنکا   مای بولغای عاقبت حالیم وخواب جور دله

وایضاله

قانی کوزلریم چینی کور کاسن دمی اغیار ایله   یا که کورکایمن نیسه اغیار ایله کفتار ایله
اوزنولا غمدین و توکمی جون ایا رمین دی تانک   اولیام ال برله دیبانک سور لعل شکربار ایله
ویسه بولماس سن عشق اطوار بدانی ماریکیم   غیر نینک وصلین تصور ایلای الغای زار ایله
مر پردین مرکان بلبله سانحلاغ نی تانک   جون کوراراغ ایجره کیلدین منشین لب جار ایله
مین کیم وآزار دولع سیندین کا ولوبانک لکک و   رشک دین ورکاه کاهی بولماغیم زار ایله
ای سیننی یار جون کم زمردی دور کوزنی ام   کوزاوید یک سرکراک خلوت وجون اظهار ایله
مکابار دور اور کوروه دین سکت ده ذی مت کوزای   غار سیک وصلین سر ددمه اغیار ایله

وایضاله

نچه اول ای سجر دیکو کلوم بوز ولغای غم بله   نچه جسیم اوی بیرو لکای غم و ماتم بله
نچه بولغای سحر شامی زلفی آنی تا دیدین   تار جسیم کیجه تانک انغو بخجیح وخم بله
نچه بر دم اول چیپح انغاس کلیخ سجر دم   اوز ناکامن جلا عالمنی وتلوع دم بله
نچه ویرانیمنی بیمایه لازمینک سم اودین   سجر دین کریان کوزوم خونابی توزغای نم

نچه اول بد مهر زلفدیک پریشان قیلغامین   عالم الی کونکلی ینی بو خاطر درهم بله
چرخ کاهی پر ده جهرم کرچه بولدی سلکون   نی قیلا الغای سکینی و سلکون طارم بله
ای چینی سجر دین جانیم وبولیه عهد ایا ای   کاشنالیق قیلماس چیس بنی آدم بله

وایضاله

کو نکلوم اوز غنچه چیسرای کفتاری بله   جانیم الور انشین لعل شکرباری بله
دیر بازار ید دغوغا سالدی یوسف حسنی کیم   جلوه کر بولدی نینک حسونک نموداری بله
تیغی زخمدین ره دور خرسند کو نکلوم ای رفیق   یا نه مرهم قوی اولای اول زخم آزاری بله
محو مین فراغ اول ای حسنی غه کیم و تیور ایشم   عشقی نینک اخفاسی و دردیم منک اظهاری بله
یا فنور اول آی سجر دا سرکشته ایر اپن مین کیم ار   جرخ هم و ایش کا باعث دور پرکاری بله
ای که دیر سین تاپا دیم مطلوبی کوت استیاپان   پیل کم اول ایستار دایمره دوطلبکاری بله
انیلار یکا طمع بولدی دیب چینی قیدی یونر   اول صنم کونکا عریان جسم افکاری بله

وایضاله

مرقجان کیم کیلسه اول سپر وری رخ یاد مه   کیلماس پس دلدم حور وجنت خاطر ناشا دیمه
کرتیشا رسنکا فریاد وفغانیم ضعف دین   ای فغانیم بار چه سیندین سن سش فریاد مه

یوزونگ نیک بحر ایچره باغ ایچره کیم سام باغبان — دیرکه وادی پامال ایسکندین گل و شمشاد

کوردهدین صباغوش بسه شیرین قصه لار — نی‌نی دیسانک پرپای تیکو ز اول فرهاد

سرو دین آزاده فارغ دور حسینی حوردن — ای صبا موندغ دکای سن سرو حوری زاد

وایضا له

شام هجرانکنی کورکاج کیلدی زنونک یاد — توشتی صبح وصل ایدی خاطر ناشاد

ست ایکاندا کیل سوزوم باغ کیم ایکاچسن — ایدی سو عشل سروک یاردم تنکساتادم

معدنیسکدین ور خراب آباد یرورای کنج حسن — اوونی بونغای پرتیشسانک بو خراب آباد

قاد حب پروای پرده ورغه تو غغای کوکول — کرکنک نظاره قیلی پروحوری زاد

ذکری دوراغزیده صبح و شام زاهدیدیسوز — پیودی یوق پندنینک پلا سالماقو ز دراد

عقل قیدیدین خلاص و نغای ادی مجنون اکر — عشق طوریدا تو لاتی پانغای ایدی شادیم

ای حسینی هجر ظلمیدین نچه فریاد تیای — بو قاتیق حالت داجون قیلمایش کیشی فریاد

وایضا له

عارضینک میرن اچیب حسیم زاخان اوراق — انکار لطف ایتیب کوکلوسی نخان اور تار

برق هجران ال دیک جسمیم دایر نی ورسین داغ — وعده وصل ایلابان ای عندی یالغان اور تار

کوزغمم بولدی تنم اطفال تا شیدین — لار دیک کوکلوم پیسین ای وتلوغ افغان اورتار

عمل جانغ نشینک وز پسرحال هجران تو اغیل — جانیم اورزه مرزمان پرداغ حجران اورتار

آتشین کوکلوم خوشتوز دیکینک بیک کرکی — برق هجرانک سیلاب کو کلوم مکان اورتار

صبح وصلیدین نسیسی اول بازو نومیدیلادی — یس قراغ جسم کیمنی ای شام هجران اورتار

ای حسینی نکا انسیز آه خوبلار نی کورو — پروانه تیز تیدین یوزنا پیلان اورتار

وایضا له

ای کوزاوزکا یوز ساری اوزونکی حیران ایستا — پروانه عشقیدین کوکلوکیم قان ایستا

آتش کوکلوم دتی پیرلدو اتیش وقلاری — ای سور کیلکان کو کول جالی نکان ایستا

جوکونک میرن ایتیم حوری هم ایستامان — ای کوکول سن پسین هم یولا پشیمان ایستا

بارودی ول مربان سری کو کول دین بعد ازین — ناز مندیدین تو تاغیل کوز اورکا افغان ایستا

ای حسینی قیلا دینک جون عافیت کنجن وطن — ووکو موکلوغ جانیکا پسین ایدی درمان ایستا

وایضا له

چاره عشقی نید ورغ صبر محزون کوکلوم — چون قیلا امانی قیلیک مرحاره مجنون کوکلوم

قویدی اول ای عشقیدا یوز ماطمع ادا و داغ — وونی کل لا آحی اول رخسار گلگون کوکلوم

ناز اوتلوغ عارضی شوقی کوکولنی اورتادی
هر نیچه یاقسام ساوق دور مهر کردون کوکلوم

نی حکیم وقتی فسونکر دین جنونوم دفع اولور
کیم نی حکمت نفع قیلور دی نی افسون کوکلوم

پیر وساری فی کوکول پردا تاقای ای باغبان
مین که هر دم بیر دلوار اول قد موزون کوکلوم

ولها پیره روشن کوزوم مردم سواد خطیدین
تیره دور باده سپهر اسپیر دینی دون کوکلوم

ای چینی دیر ترکین بوت کیم کوتور اهل حسن
بار بیبه یا قاپس نتای انیز پری جون کوکلوم

وایضاً له

ای کوکول دردینی عرض ایت اول بطنازیمه
سویر پیسیندین دکلایم کیفیتنی بیر بیر
خسته جانیم ملک بالالین بیت پسر وازیمه
شرحینی موزاغ دیکای پسین اول طنازیمه

قان بولوب باغری کوروب چیمی کوزی قان یاش اوب
چونکه اولدوم هجریده پرشم آتش ای رفیق
بوعقوبت لارپیلا اولدی دیکیل همرازیمه
بولیبون اول واقف نی بولدی وشوفحی نازیمه

هجر ادم اوزرا من جانیم فد آقیلادیم اکیل
مینج اولدوم ای کونکول سن فرحه تارت نقل
جون ایشیتماس کرایشیتیه کلرح غمازیمه
بولغای اول رحم ایلایان بیالغای تولاغ بوسیازیمه

ای چینی یاروخون جانیکنی قیلیش پسین فدا
جان قند اقیلاق ایرور غاشق کیشیکالازیمه

وایضاً له

غنزا وجون شرین حدیثینک نی شکر ریزا یلام
بوفیسون بیسر لا وتومنی دم بدم تیرایلام

ارغوانی عارضینک مجوبلوغیدین ناشور وب
زعفرانی یوزپیلا اشکم نی کلریز ایلام

دیاکیل شرین نی ایلیق سرد یوزا ولوغ حدیث
دود آسیم نی اول وقت دینا تش انکیز ایلام

شوخلوقدین مرزمانی پیربهانه قیلاغیل
ناتوان کونکلومنی مردم غصه آمیز ایلام

خوبلار دا پسیندین دزکا جونکه محبوب ایساپاس
کیل چینی یاری ایدی مونجه پرهیز ایلام

وایضاً له

خطی ینک تاری توشوتور لعل میکون وتینه
ایلدکیم جان رشته سی پر قطره خون وتینه

تیشلاری دپستیده مرکیم لعلنی کورکاچ دیدی
برک کل دورکیم توشو پتور در مکنون وتینه

خالی ینک مردم خیالی بله کونکلومدا یرور
زاغ لار ایدرع که غوغا قیلدی مجنون وتینه

اییتقای سپهر اوزره کل بوملمش باغبان
کیم اکر کور پیه عارضینک اول قد موزون وتینه

تولون ای اتنک پیندی علمدس کیلدی نشان
اول تو یاش رخشین یکرسکرتی کردون وتینه

می غوغرقم دمن ومس مخموری می فروش
یانه پرپیمانه هم پرسیامک بو مرمون وتینه

سیل اشکیم ایکر جسینی جون کورونماس اساماتک
کیم کوردونکای وشپیه پرخاشاک جیحون وتینه

وایضاً له

خط جان فزا چیقاریش لعل خندان اوستینه | خضر دیک کیم پیاپه پیالغای آب حیوان اوستینه

ییل دور کیم رخسارینگ اوزره مرسلان چین قیلیغای یک جرم | زلفلار توتونسه یوقالغ چیم عریان اوستینه

کلکیم اگر ادتا یوزینگ آلمه کو وب | قایسی ترونش کیم ای تونسه تویران اوستینه

باشینگ اوزره کل قویا جب و پرستی اغیبالار | یوقیه پونده یلاد نیک پرو خرامان اوستینه

ایتلار کاکل قدا بولدی سوکاک دیک پیکریم | ای چیتینی حسرت ایتیم پوز بار ور جان اوستینه

و ایضا له

دردمند عشق تنیک کونکلی احوالی پس باغ اوزره | اهل غم جانیغه هیچ بیدی وت دیوریا باغ اوزره

قاشینگ نقشی نی کونکان کونکلوم ایچره نزاردیم | ای کوزی عین تا کی پتیم الف بو داغ اوزره

پیاپه پیاری چاکوم قاپاغی روشن اتی دورو | بحر کیم پرتو بیا لور روشن چراغ قالباغ اوزره

کویی نوف ایغیده ضمیم نشان پید ایاپس | لیک توت یوق کچه کیرا کاکا اوق فراغ اوزره

تن ایوق سراق جه برکیم داغ غینیک آنداوق | خاره وکیدن ارتقالغان کیسی یرباغ اوزره

کیم کونکا لیکنی کواریس تبله تنیک حالین بلور | اتکلاغای مجنون عین هر کیم کوپاپسه زاغ اوزره

کرچینی کلی صیدین آولاپس اول اعزی تاش | وتسل اوریکم تنکیک ولیاس اپشاکا تیغ اوزره

و ایضا له

ای کونکول کرد ون بلیت تاشینی اغدوردیلا | هر طرف صبریم اوی دیواری پسیند وردیلا

قیلادیم ترک جون دیواریغه پر تکیت | سیل غم تقفین توتو قدم سیدوردیلا

ییلارا یردیم عشق تنیک ریسوا لاریغه سرنش | بولغالی رسوا یوزوم لاف ترکانی سکوردیلا

تینه سرغم علم وعقل وارتی اردی مونیسیم | سرورتیغی پیرساری آسیم ملی یباوردیلا

مرغ زهد اپکر کیم جمع ایردی صبریم خرمنی | پیکریب اول خرمن غه پر برق بلا کیوردیلا

عافیت کیجید ایدیم باشیم اردی پیچید دا | عشق آخر موبجه شدت باشیده کلتوردیلا

ای چیتینی اول ایشیماس ایردی تسنج اومن | عشق افغانی نمنی کردون طاقیدن آشوردیلا

و ایضا له

وای یوزینیک وای کیم پرورد انیم باردیلا | صبر و هوش وم تلخیدین آرام جانیم باردیلا

درشته جانیم بلو وصلی اتنیک پوندایدی | جادوان فرقت کیلیب پوند جانیم باردیلا

کیم پیلادیکر مهر اکایس ابدی ای کونکول | جونکه مهر انجه آلمی مهربانیم باردیلا

پوزه جانیم حالیدین انقی جهان اقالیدین | ای رقیب مهربان جان و جهانیم باردیلا

ناتوان بولیام غریب ایرپاس اتنیک هجرانیدین | نی وچون کیم اول غریب ناتوانیم باردیلا

کرچه ایپتاب پایاویم لکی کوزوم یاو رعالی | نی ایپتاب یوزساری اتنیک دونیم باردیلا

ای حسینی سحر دا تا پیام بلاک جاودان   صلاغیل حیرت حیات جاودانیم ار دیلا

وایضا له

یار ظلم ایلادی کا چون فی احتیار اولمیش نیتای   ده انکا جور و ستم قیلماق شعار اولمیش نیتای
ناتوان کونکلوم کوزی ینکلیغ ادی بیمار و پست   زلفیدیک ایدی پریشان وز کار اولمیش
ای که دیر سن اول پری عشقین نهان توتغیل و کم   آه و درد و غم بحجر یدین بی اختیار اولمیش نیتای
تیمانک کیم سر عشقیکنی باشور غیل ال ارا   مین باشور ماسین بوروان اشکار اولمیش نیتای
دیبا کیر کونکلوم انکا مهوشلار ستاری بره قرار   وه که بر مهوشغه زار و بیقرار اولمیش نیتای
کونکلوم چون دیر سن اول کلدین خلاص است اوزنی   خار عشقی چون ایچه‌دا استوار اولمیش نیتای
گر حسینی دیک نوا تار تای دیب پیام عشاق ارا   قیستیم اول لاله دافغان زار اولمیش نیتای

وایضا له

نیچه آیتیم دود دیدیک کو یو کیدار بان بلالای   کردویک کیم تینه سیل اول بر دامیم پردم نیتای
تیر باران غمینک اول نوع یاغدی جسیما   سافلای المابس حبابین کرآی یوز میل نیتای
ای اجل تو قیف دین مسیح دتبر لکوم نوقتوزدور   جان بیرور دا توی کر امک آیتامن یاتیبا ی
بحر غیه اورکا نا ک امکان یوق کر اول ممالک دور   پس عجب دورکیم ازلماک کا دیماک کیم اوزکا ای

مین مین و عشق ای کونکول یرمان سوایی تمه   ذاتیمه کر ره اینی سینی میل لار اونکا نا ای
کوییدا بیخود دیسکدم تا پاین یارب مراد   کر وصال کیم بو فراغت ویتو سپیدین اوغانای
ای حسینی باشوروب شمع شبستانیم منینک   عشقیدین من هم کیچه پروانه ینکلیغ اورتانای

وایضا له

حسن اهلی سن کامل و شیرین و لیلی شهرتی   عشق اهلی من ز اهل ادب فرهاد و مجنون تهمتی
عافیت چاغین فراغت سیاغنور ار دی کونکول   عشق ایلیکوردی دودداول فراغت محنتی
عشق تعیدین تمنداین توتان نعل و الف   هر که ینکلیغ که توتوش دین کسیلیش کوسینی
آه اوتی در تاب تیمیم عشقکداج و تاب ایله   اول سبب دین بولدی کویا برق ینکلیغ سیاقی
عشقیدا جانینی ان جسیم فی کویده ورامی نجل   بیکا پیا ورغیل که عشق اهلی ملک و لیسون غیرتی
ای حسینی دیر ادیم عشقینی پیهان ساخلاین   بیلا دیم کیم لامیش کو زیاشی عالم سرتی

وایضا له

بس بلا بیرو دی سنکا سیم اورا اوتوم هم یازوقی   کیم انکا افزون داغی بولیش نیه پیرزار اوقی
اوزا اوتوم کونکلوم انکا آفت یار اوقی جانغه بلا   باعث اندوه و درد اول حیل بیمار اوسینی
بو بلا برقی اول افت دوزخی کو رطرفه کیم   تیرتیار بولایکی بی سرخاطری افکار اوسینی

پیلا وچ اوت پرکو کمولکا توشیبکو ماهیلکاکا — ایله کیم بلبل وسیتی و گل ولی و خار اوتی
جان وکوکلوم پرلا باغریم کویدی و او وچ وت ییلا — نیحشی باقیپام یوز تاموغ چه پری نینک بار اوتی
اوزاو توم یایار اوتیغه کرچه تپسکین بر ایسک — وه آنی نیلای کم قیلغای یوزچاقین اظهار اوتی
کرچینی غمه پرادتاموغ نور عمی اوت سالما — لس محول عالمی لود وردی و واسی وار اوتی

والیضاله

مشکبو خطین موسیی یا بعل دریا رین مودی — یوزی یا مین مودی مازلفی زیارین مودی
کوثر لعلینک مو آتیای یوقیه خطدین انینک — تیکرا اسپید اسپره جنت نودارین مودی
سبزه وکلدیک خطی پرله یورین مو شرح ایای — سبزه وکلدین مرالکاباغ رخچارین مودی
رشته جان پرله حیوان چوسدیم ردونک خبر — ملی نینک یارین مو آتیای لعلی کهارین مودی
ای که دیرسین عشقدا وصف املکو تکلو کحالی — مرطرف زنجین موعدی یاناله زارین مودی
دسر باغی گل لاریدا کرچه یوق نوی وفا — مرپری نینک تیکرا اسیدیا یوزخجا خارین مودی
ای چیسینی ماکیلتایکیم مار عشقین مرحین ایت — وصلی نینک رسیکین مو آتیای هجری زارین مودی

والیضاله

عشقینک اوتی جسیم و جانی توانیم ورتادی — طرفه وقت ابروی که پیدا و نهانیم ورتادی

روزکاریم ایلادی خالینک سوادیدیک قرا — روزکاریم خونی بولغای خان و مانیم اورتادی
خان و مانیم اورتادی زلفونک توندنک ای وبا — خان ومان نی کم بارنی ام ونشانیم اورتادی
چورپه لار احباب کوکلوم کوکامن اتای صبا — کم ای پرخورده ماه خورده دانیم اورتادی
اوتلوغ احوالیمنی کورکان خلق کویدی پربپر — کورماکانی هم ایشیکاچ داستانیم اورتادی
نیچه کیم وصلی نهالین جان ارالسیه مکتی کونکول — هجراوتی پرله آنی نیپر ورونیم اورتادی
یتی کوک کیم ظاهر ایلار جیسیدا کول زنکی نی — ای چیسینی ارچه سین اوتلوغ فغانیم اورتادی

والیضاله

پرپری وشش سوتی اوتی جسیم وجانیم اورتادی — آی لیب پرله چون اذین خان ومانیم اورتادی
مین جانو جان فداسی قیلیش اردیم ای کونکول — یوزیکا کیلا اکرجان وجهانیم اورتادی
کوز امن وله سی عشقی اوتی اورتاری کونکول — ماکه یوق اول وت که جسیم ناتوانیم اورتادی
کونکلوم اذین اورکا کامکن ایماس میل الماک — وه که تهمت پرله شوخ مه کمانیم اورتادی
کونکلوم اپیستار چاغدا کوب امید پردی مهردین — وه که مو کرظالم نامهربانیم اورتادی
زلفی دا سرگشته صبریم خیلی سپاری آچتی یوز — برف وروب افشام آزتعانکا روانیم اورتادی
وکه توسیتی باغ ارا کول سینکه بلبل کوییا — ای چیسینی آتی یواوتلوغ فغانیم اورتادی

وایضا له

کیچه هجرنیکدین صالینک غه خیالیم بارادی
هیچ کیمگا ایتا الماس کیم نی حالیم بارادی

پیل آغزینک نینک حدیثین شرح ایتارکا ی حبیب
خورده بین لار پرده مردم قیل و قالیم بارادی

یا قایرتیب چاک ایتیب کوکسوم ماشیمغه باغروب
ینغلاغزدیم دم بدم ماکیم مجالیم بارادی

جونکه کیکلیم اوزوره فریاد ایتیب چکیم فغان
هم اتینکدین هم اوزوم دین انفعالیم بارادی

باش قویوب جانیم فدا ایلاب اتینک نینک آلیدا
ایلادیم وقتی موتی کیم اعتدالیم بارادی

قیلمک امیدی تحرین کونکلوم کا مردم کیرایه
هم زمان یوز قاتلا اولماک احتمالیم بارادی

وعده وصل ولماینه هجری ار امین خسته غه
ای حسینی قایداجان ایماک خیالیم بارادی

وایضا له

عشقیم اوتیدین کیلیب مجنون پراوجون انسیتادی
آل دیدیم سونعاج الملک باشین ناغین ورتادی

بون ایشتیبی وامق و فرهاد و مجنون کونکلایمن
کیلیبان کورکاج اکا وحیرت الاری خورکادی

قالمادی ادل یار کوهیندی ری قاتی لماخان
ایلاری مجروح جسمیم نی جوهریان پیودرآدی

خسته کونکلوم تیلاغید تقاضا وی تیغی اتینک
گرچه هجران قوتبلاری غه پربرانی تونغادی

نی عمینک حقیقی وی اغیار مهری تاپتی یول
اوکینک پیکانی اکونکلوم نکاینن تو کرادی

حیرتم باربا و اهلیش لبا سیسین اول پری
کیم فسانغو تو نذا کورمیش آفتاب خاوری

شرطاپرور جون مرسی کیشی اوریارغه هم نک لق
تو بی جسمی نی قرا دودا اوزره کونکلوم آزری

اول قرایدا تونسیدین ده کرچغو نجه تو باشش
بیریوزن کوک ویک هزین قلدی اسکم احری

ایغه مغ بولدی بوشبکون یومان یوزشکر کیم
تیتب آمیسم ملی قیلدی ول توماس سیر بیاری

باردورامیدی حسینی تشنه لب نینک کیم نیسه
دردهجران دفع اولوب مکان وصالینک کوری

بیغلا ای کوزکه اول سیرو چمن رکیلکو پی
کویا کیل ای جان کا اول خورشید انور کیلکو پی

ای کونکول بیچارلیغ دین غم سیه کیم باشینگغا
پر مسیحا ویک حدیثی روح پرور کیلکو پی

غم بیه هجر ون کونکول کیم دلربا مینک کیلکو پی
بزم عیشینک تازکوچی غربت زانینک کیلکو پی

ایلاکیل پروازای شهباز همت کیم بو کون
طایر قدس آشیانمن داما نینک کیلکو پی

تیره شام هجرین کوب قالماتانکیم مهرایله
صبح دولت ویک چیقب تابنده اینک کیلکو پی

غم بیه لب تشنه هجران قشتید احران قالیب
کیم زلال وصل ابچار کار سنانینک کیلکو پی

ای حسینی قیلاغیل غیرت نوا سین کیم بو کون
کیم گلستان شالمینک دا نوا نینک کیلکو پی

وایضا له

تیلاغای ایردیم یوزین کورماک تمنا کاشکی / سیلاغای ایردیم کونکول کلیکا غوغا کاشکی

وصل ار توشتی کونکول لیکه اغوغای رقیق / قیلغای ایردی ہجر اوتی کونکلومنی ییما کاشکی

تیکری وجون تیلہ کونکلومنی اتورکیل ای سپہر / کیم ایاس حاصل بولی حاصل دن الا کاشکی

عشق ار رسوا بولوب میں تاپیغای من سینی نیوز / یادرمی دور مرایش منک خیندا یا کاشکی

اول قویاش منک نقد وصلی کرچہ راحت دور ولی / قیلغای ایردی کونکول انی تمنا کاشکی

میں کو اول ای عشقی قیلدیم تمنا ای کونکول / قیلغای ایردیم زہر انچیند دیدہ خیاکا کاشکی

جون حسنی دولت توفیق سیدین ایستادی / ابو شبرایش اسالا کونکلی کا خدایا کاشکی

وایضا له

بار دور اول شبکون لباسن ابحره ری یاد ی / یا کرکیم کوز قرا سپیند ایر ور کوز مردمی

کر کوزوم منیک مردمی ارماس دور ورسنی وجون / اشک آقیب بیلکو رور ہجران غمیدن مایمی

اپقه اسکی حلہ شبکون زادہ نی عجب / کون قرا بولوت ارا کیر کاچ بولور ظاہر یمی

دیرلار اول لمان ظلمت اچرا آب حیوان یاعان یل / وہ کہ مین تاپ مس وجانیم آلوزهره دم یمی

ای حسنی توقسرا قامو دا حاصل بولسہ ریش / غم بیہ سپہر کون دوا قیلغای وصالی مرہمی

قایدا ایستای ایستاپ ابام قایدین تاپای سن یارنی / کیم منکا ہمدم بولوب سوزغای می زارنی

ہر صبا کیم کلہ سندہ جان ہر ور اول رحم ییب / نیچا سرآغای ہر کلیک سعی و یمارینی

غمدا مین کیم وصل ارای قیب یوزونکی کوزکاسن / کیم یغیدین کہ رقیب میں دیدہ خونبارینی

توتقاما ین جنت دامر کامنک بلابکه کلوم قوشی / خوش کورار بلبل حو امرلق قیس دن خارینی

اولتورور رشک ای حسنی بوقیہ دیرار دیم مراوب / کورسامک ای باد صبا اول سرو کل رخسارینی

وایضا له

جانڈا آتیو ورمین تورای حرف غمنک تحریرنی / کونکلوم اولماس و کر پیاماس مین بو اس تقریرینی

باوریتما پس ایر دیم ال اودن ولی غم کورکالی / چین خیال الا ریس اول منیک نالہ تروریمی

عاقبت کیم توتای دریمن قوتولوب عشقدین / وہ کہ اوزکا قیلہ ولماس منکری منک تقدیرینی

دیدیم آیا یش تاپای عشق اچرہ وہ مشکل دور / سیسی ری نرخ عشقیدہ قیلماغ بویوز تقوررینی

والہ اولمیش وہ چینینی یار رام اولسون سان / تیلہ بولغالا رکیبی ایتاب ری نیچرینی

وایضا له

کورکالی سپیس زلفی میکون کورلاری مستانہ سینی / اورتادی عشقنک اوتی آخرمنی دیوانہ سینی

بنحیر اول زلف دین جان مردی کونکلوم خالیغہ / بیلادی دیوانہ لیغ دین دام انچیندہ دانہ سینی

گر کورونب ناکه یوزدکی اوسام ای جان نی عجب | عاقبت جون شعلهٔ شمع اولتورور پروانه نی
قصهٔ دردینی گر زلفونککا دیسام عیب ایماس | کیم اوزون تونلار دادیر بو کوب کیشی افسانه نی
تا رسیی حق تعالی اینی داحسن و جمال | کوزونک اوزان کوری برسین کیمی جانانه نی
کج محبت چهره ایتی ای یوزونک میر حسن | کنج اگر ایستای سن ای جان توی بو ویرانه نی

وایضا له

گل نوری یاپن قیلادی اول خط ریحانی مینی | وصلی یاپس سوا سای ای غم هجرانی مینی
یوزولوب ناشینه قویدم هجر ادین ای غنچه یوز | دوکرپرپای غیمادی سرکرونرکردانی مینی
عشق کر یوز ولفان کوکلوم ای حرفونی جان | پر ز معمور ایلادی اول گنج الم ویرانی مینی
اوی کوزونک کوکوه کر چه تیغ عو بولدی ضعیف | جان ملک کوکلوم تالاشتی لا ز ملک کافی مینی
گل یوزونک شبو قیذغم دشتی نی قیلدی لاله زار | تیغ هجرنینک توکتی جون بر باری اغریم قانی مینی
حسنونکا اول نوع حیران سن که حیران قالدی یار | کوردیلار زوباد و مجنون حال انینک حیرانی مینی
ای کوجوروم تا دکرکو کلوم لند ترپس کیم سیانه | یاغدی ای داغ کیم یا ضن کیم ملکان انینک سباکی مینی
حسن دوریده دفا جون ان غنیمت تاتو کون | هم وفا ایتی هم خوبلوق دوزیلی مینی
نالایلار پردیشینک د جستی یاشوردان | هجرنینک ایتی انکارا اول ناله پنهانی مینی

وایضا له

وه که غم دشتیده ایسکان تاوان کوکلوم قانی | ترک جانیم ایلاکان بی خانمان کوکلوم قانی
ای نشانیدین خبر تاپیم سینی آتیدن | هجر وادی سی ارا بی نام و نشان کوکلوم قانی
دیم کیم جایکه ارام ایستاسا کیم سو کوکول | پس یوزون کورکالمک ای ارام جان کوکلوم قانی
لطف لار قیلدی جهان رسوای عشاقی غبار | وه مونوکدیک جاغدا رسوای جهان کوکلوم قانی
سل سباجاره کلیرکی بپستان هجر اول ای اشینه | بو محلدا تا سغو دیک سرقطره وان کوکلوم قانی
پس خود آیتورس که عشق هجره کیرک کوکلوم کا صبر | صبر ایتیارکای زرق مهربان کوکلوم قانی
ای که دیرسن کیم جینی دوکا کارپرشک کوکول | اوزکا کارپرماک اوجون ای کان کوکلوم قانی

وایضا له

ای اجل پیوند قیل هجران بلاسیدین مینی | پر اولی توتقارا او لسن نینک یا جراسیدین مینی
ضعفیم اشتی هجر باغدیرینک و آه دین | توتقارای وصل اول حسن آب و هواسیدین مینی
ای اجل قورقوتما اولتورلوم دیبان التور کامن | کرتیرنک پاسانک فراقی مینک جفاسیدین مینی
عشق زینک هجر مهلک ده انکا جانیم فدا | کیم جیقارغای بو بلالار ینک اراسیدین مینی
هر نیچه اوکا رحمدین سیع پیدا دظلم | اوکا را الا پس صباینک ماسیدین مینی

دیر کرصبر ایکل حالم عقل تیلیعل سپا تیا — پر قدح پر اخلاص ایتیک دو اسدین مینی
ای حسینی سلطنت دن ایجه فقریم توستورور — کیم دیکایلار کوی نیتیک خیلی کدا سدین مینی

وایضا له

نوبهار اولدی آحلا پس وه کعیشم کلینی — غم خزانی بیلدن سپا وروولدی صبریم خرمنی
مین که سرو رخسار قامت حسرتیدین هلاک — نی ایسح حالیمه گلشن ارغوان سوسنی
لاله بیرله سنبل بیراب دین تیسکنی یوق — اول عذار و زلف وتد دوری جون او رتارمینی

نیش عمر کدین بکان سیر اتو تولغان بحسراق
گلشن ایچره گل بیله تولغونجه کوکسوم روزنی

نا رتیق کونکلوم چورو ک بولغان بکاک لادخزو — یلاکیم خاشاک ایچره بولیه بلبل مسکنی
یوز وفا قیلیا تک جفا کورسیاتک تعجب قیلماغیل — کیم بو آمن دورا رلد عالم اهلی نیتیک فنی
بولغالی عاشق حسینی ہم کدا دور ہم زبون — عشق ارا بیوداتیمادی شه یا مبارزارکانی

وایضا له

تونکالی سوزان کونکول کو ینک ارانی احوالانی — سرکا توبکان اوت ایدی کیم اہا دینک بالانی
کونکلوم نورحا لیدا قالماس چلو قیلیغ فاتینک — ودنی حال ارکین بوکیم ایلار قدینک چالانی

بوکه قاتل لارحفا پیسید بحار شید کونکول — تیلیه دیک دورکیم قا وار لار تاش و ه وب اطفال
خاه دور جیسیم ولی جان رشته سی کوربخشی کیم — ضعف ایله تولغانماغیدین بیره وکورمالانی
کورباکای اردیم آنی ہم کر حو نعلاب پیالہ نا — کوراماس ایرپیشس مین اوتوب ہجریدا وبیالانی
گلشن دور انداحوش دور باده گلگون ولیک — سیاقی گلرخ لبالب توتیرمالامالنی
ہرتمام ایچره حسینی عشق لحن سپا زاتیار — قیلما پیره رخسار نینکا نظاره کیک لالانی

وایضا له

پنجه ہجران ساغریدین ہم ہرم اوزدین بارای — وصل جامیں کر توتار بولپیاینک لال سپتعارای
عشقدین جانیمغه ہم سا قیا توت ساغری — تازمانی عقل بیلدین اوزومنی قوتغارای
جرخ اگر عشاق دردی نقدیدین طلسح — مین ہم اول آی ہجریدا جسیم حدیکین وکارای
وعده قیلیم غه اگر قیلیا ینک کہ قیلغای بس شهید — باشیم کیلیه اجل جانیم باریخیه یالبارای
ہرو گلر دومنی پر دم لور مانپیام ای باغبان — دیر گلارینی ارسن کیم صبا دیک اختارای
غافل و نعلح اول پری کویدا بار و رباش الیپ — عقل او نکا ہلکه کونکلومنی نیچه کیم باشقارای
ای حسینی جرخ ظلمی بیله بولپیره مین دایغی — اشک طوفانی بیله گردون حاپس لخحارای

وایضا له

سبز خطینک خیالی برلا اولسام ای پری | سبزه قبریم نی تانک کر بو تپه هجران نشتری
ایلا جنت سبزه سی کلگو خطینک مشعوفی مین | کیم کیرکا من جنت مینا و قصر اخضری
سبزه دیک کیم زینت کلکر ایر ور اول نوع دور | لعلینک پوشیده زمردکون خطینک بیک زیور
لبلارینک شوقیدا کیم اوت توشتی محرق جانیمه | آتشین لعلی دورور اول شعله نینک اخگری
ضعف ایلا جسمیم حرارتدین تاشی اول صعب | کیم یا منیجی ایکا دود کونکول بولوتبو بستری
سبزه اوره پیالا جام زمردکون کیتور | کیم حکای اول خط خیالی بیرله عشرت ساغری
کر چینی عشق ارا دواره توپسه لی عجب | کیم پری پیکر ملک سامکت دور دلبری

وایضا له

نیچه کیم تار تار کونکول درد و غم وازاری فی | مردم آزار تارسه کیم کورسام رخساری فی
مینداعری وصفت دوره ای کیم ول ماهری | بیوفا ایلارکان بو خسته افگاری فی
شوقیدین امیم فلک کایتی کوماکیم ملک | سلا یلپاس کا سالور من خسته حال زاری فی
کل که رخسار ره شبنم باقیه در دوغشی دن | سکاخوار ایکای خیادن ملل بیماری سینی
وصل ارا عشرت چسنی جانیغه اوت یاقتی کیم | ییکا جان نیقای لعاپس باکه کوز دیداری فی

وایضا له

ای فراقینکدین کوزوم منک یاشن وفا کو کاک فنی | کیم ایر ور هم لعل کانی ایچونینک هم مخزینی
ناله لار مقصد ور سیر کیم طارتیم شام سحر | وه که نالم وسعدن ورمادی جبریم خرمنی
شام زلفونک دور جوکو کلو محاشپستان وصال | عارضینک دور اول شپستان حک جراغ روشنی
سوز هجر سکدن کیم اولتور دوم توفراق ارا | کورکان آیتور کونکل ر دیوانه دور کلخنی
خط بنفشه زلف سن چسم نسرین چهره کل | نی ریاحین برلا باپش زیب جسو کمک کلشنی
کوککا لاکسک کلگون دورآیا خرامان قدپلا | یا ایر ور کل رکیدین پیبین برو مک سراسینی
کر کداینک دور چینی نی عجب توچون که باز | عشق ارا مین مفلس و مین چنین کلکیده غنی

وایضا له

اوزکا چه فریاد اتیار مین هر زمان هجرانتونی | بولماپن ایچیش تکان ایت منک هجر ارادکمت اوفی
ایلاپرای هجر یدین کو کلوم کو یار کیم کویا | چرخ اینینک دوزی ور کوکب لار اینینک وحقونی
پیل شکیم برویزی دی سابانک ترکان زمان | یوق عجب کر دونی قلپه عزتوا ایک اوزکونی
نیتیجی جان پرلا نیم سینی تیرباران فراق | وه که قات قات تیر دین توی ول ماعن تنکیبا دکو
توقاتا اولمان اورونی بیغلا باغ دین هجر ارا | کور په بو حالیمنی اول کل اسرری الماپس کو کلو نی
جون لطافت کلبنی بسین جرح منکرنی وجون | کیم تانک ایزماپن ملا کل احماق لطافت کلبنی

یردا یرا یلاب چیسنی یوز کا سونماس ایاق	مک یاپن آلیسند تو فراق برله سنگ التقی نی

وایضاً له

چین طره سی پیسین دیک دلبر رعنا فاسینی	دور چشمو کدا مینینکدیک عاشق شیدا قانی
کوزره عالم قارا ردی اول قویاش تو بحردا	اول پری وش سرو بویلوق چیسن اقانی
پس سرن کوب یغلامادس سی ایش اول ارکاکم	سو مودور بیمان کوز و دین اقادور غان قانی
عمر کا توقینی امای اتیمینی دلچسته غه	کیم جراحتلیغ کونکول نونک مرهمی و دریا قانی
او تو تو باکه چیسنی نی رقیب دین سور عاسین	کیم منینک عیشیمغه اولغان اله ورسوا قانی

وایضاً له

لعل جانبخشینکدین یروب حیوان تیای	مردم ایوز جان سرور جانا سپرجانی تیای
کریا پس منظور روز ونک جور و غمای تیای	کلشن کونکلدین ار روباغ رضوانی تیای
باشیم کر کل ساچاریسن سرکل افشانی تیای
بحر ذره وصیدا ما کلشن ار قیلدیم کذر	سرو بویتی قامتینک مک یکلیدین پنردی خبر
لیکن منینک وصلیدین نی بیر دتا مسیه نی ثمر	نخل قدینیک حون آیاس کریان کوزودم جلوکر
جویبار اطرافیده سرو خرامانی تیای

چیم وحای ایستامان یا سه که جانان دین جدا	کور پیاک اول هوشنی جالیم عرض تیت ای صبا
لیک زنهار الیدا بو نوع قیلغای سین ادا	اول نینکا کاو لماپه طمع بو الینک دا فدا
ضعف لیق بکری نمانی توان جانی تیای
پیرو مای حباب سرپاری فاشیدین کتما نکیز	مرنی کیم دیرمین موجه بولماپه ایشتیما نکیز
بوکه دیرمین چ و دتا ملق باشیم ارتبا نکیز	لعلکون اشکیم نی بحرانیده عیب ایتما نکیز
کوز یولیدین توکامن باغ عیداغ فاقای تیای
بو عجب دورکیم سینکا معلوم بولماید ور یوپر	کیم ای دور مین لعلی سو قیدین او لو نکا مضطر
کر سوبو کدین بر نفس یوز جام ر پیامک نا بصر	طلمت هجر ندا چشمینک وصفین نمای خضر
یمن کی عمر ودین توتوب مین آب حیوان تیای
سوز غلاحیدین دای بحر عشق ابحره غریق	کیم بولبتور دیب غیدین داغ الم جسمینک حریق
کر سکا بار سن محب و مشفق یار و شفیق	داغیمه مرهمی کوب تکلف قیلمای رفیق
توتوم اول داغیم اونکالدی داغ هجران تیای
تا ایردی تیدین اول مهوشنی چرخ کرنهاد	ای جیسنی تیلکه کونکلوم بولمادی پر لحظه شاد
عاقبت جون تاپادیم اول شوخ وصلیدین مراد	یار دین آیرو بو نوع کونکلوم کا قیلدیم خیر باد

53b

ای قطب ایلی کنج ولای بو ویرانی تیلای

وله ایضاً

جور و غم بیله جانیمغه کردون قیلدی یلا
یا شوروب اول ای جانیمنی کرکون قیلدی یلا

او دوا ایلامینی اسیر دجکر خون قیلدی یلا
اول جگر پرکالانی شکیم جگرگون قیلدی یلا

شاد ایتبای ویب ناتوان کوکلومنی محزون قیلدی یلا

اول کو بار ایردی جانیم چشمه سی تیک کوزی
یوتی یوتی ایردی باغ عمرم نخلی تیک طرز وری

من خود ایردیم شوق بیرلا مجنون اول هم پری
وه ایلاب جلوه سین باغ ایچرا باغ کم ریی

دشت آواره قیلدی لیلی و مجنون قیلدی یلا

اول کو ایردی وصالی سینکا همدم قیلای
چاک لار باغر مکا کیم یوسف احکام قیلای

اوکسوتوب ... دو غمیتک مونی باغریم قیلای
ایدی وسلیم برلا کوب دیک بیکلیکی کم قیلای

آسینی کوزین کوکا اوکسوماکین فزون قیلدی یلا

وعده مهر و وفا ایلاب بو خون اشته بینی
صید قیلدی زلفی ایتیغه چیکیب پر رشته بینی

قان یاشیمدین لالا کوج قیلدی باغ وشته بینی
توقفا ایچی پرخ جورید سی سرگشته بینی

انجم کان ... سیمی کردون قیلدی یلا

54a

یوزکا حیران کوزوم چهره نمو دار ایکان
الله الله لالی بردی لعلین شکر بار ایکان

قد بیغه بالی خرم آهنگ رفتار ایکان
زلفیغه وحشی کوکول صیدی نه کرفتار ایکان

یوتی قیز دین یار کا بجدی افسون قیلدی یلا

توقوزا بان یغرشینی اول ای بجرید تیغ چستم
کوز ولیدین باشین یدی قرزدی آتی دم بدم

اشک لعل و ردیں سچه بولوب مین محتشم
معلسی ایردیم وقلب سینغان پیمایم جام جم

خاطریم ویران سین خوی گنج قارون قیلدی یلا

بو کیشیخ شهر یزنی خلق دیر عاقل ابی
زهد و تقوی و فضایل برلا هم کامل ابی

ای جینی تیک ایرور بو ایش مکا مشکل ابی
کم نوای دین صلاح ایستار ایرور غافل ابی

خرقه و سجاده سین وا میغه مرهون قیلدی یلا

رباعیات

کورپا رحمن ایرو بولدا ایش مکا
کم کور کانیدین کوردین آقار باش مکا

اینه ور پریفی بولدی برینیس باش مکا
اول ایسر و روان کرپولدی بویه ایس مکا

وله ایضاً

اول شوخ کو بیر دم سکا همدم بولماس
زخم اور پری فرقی وصلی مرهم بولماس

54b

عشقده کوکول نصیبی جز غم بولماس   کوکول کوتاری دیبام کوکول هم بولماس

وایضاً له

اول غنچه که باغریم اولدی افکار اندین   هر لحظه ایرور ضعیف و بیمار اندین
لعلینک که ایرور خسته کوکول زار اندین   بیلامی که نیچه‌لار امیش زار اندین

وایضاً له

ای چرخ جفا کرنی ستم‌لار قیلدینک   جانیمنی نشانه الم‌لار قیلدینک
مسکین نفسیم اوتین علم‌لار قیلدینک   عذر و نیکنی نیچوک قولای کرم‌لار قیلدینک

وایضاً له

اشک طوفانی اگر چشمیم کوتاردی کوییدین
آه کیم تاکوز یوموب اچتیم چیقاردی کوییدین

یوق که سوردی کوییدین اول سیل مین وارسین   نخل امیدیم نهالین هم قوپاردی کوییدین

وایضاً له

ینغلادی کوزلیم اول سرو چمن رنکلک تیی   کونماکیل ای جان که اول خورشید یوزلیک کوپی
ای کوکول پیارلیغدین غم یرکیم باشینکا   مرسیحا دیک حدیثی روح رورلیک کوپی

55a

وایضاً له

بولبه یوز جانیم فدا لعل شراب الودیغه   جسم بیماریم هم اولسون چشم خواب الودیغه

وایضاً له

کورکالی حمام ارا اول ای قاشی پرتو پوشین   ایلادیم غیننی طاپسی قاشلارینی رسین

وایضاً له

اوست چیقاردی عشق تن دین کجا دین دوجگر
عشق دردی مهلک و مهلک راک اندین در و جگر

م